

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိကာယဝင် သုတ္တနိပိဋကတ်

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

ဝိ သာ ယ

(ဒုတိယအုပ်)

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

နိဿယ

(ဒုတိယအုပ်)

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပံ့နှံ့ပံ့တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်— ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးချစ်တင် (မှတ်ပုံတင်
အမှတ်—ဝ ၂၂/ ၀၁၀၆) က ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ

ကျမ်းဦးမှတ်ဖွယ်

(သံယုတ် ဒုတိယတွဲ)

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ—ဟူသောပုဒ်ကို အစိတ်အပိုင်း တခုစီခွဲခြားရသော် နိဒါန+ဝဂ္ဂ+သံယုတ္တ ဟူ၍ သုံးပုဒ်ဖြစ်လာ၏။ ယင်းသုံးပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သီးခြားစီ ဖွင့်ဆိုရပါမူ—

နိဒါန=အကြောင်းတရား

ဝဂ္ဂ=အစုအပေါင်း=သုတ်စု

သံယုတ္တ=ပေါင်းစပ်ယှဉ်တွဲခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ=အကြောင်းတရားတို့ကို ဟောပြသော သုတ်အစုတို့ကို တူရာ တူရာ စုပေါင်းထားသော ပါဠိတော်ဟု ဆိုလိုသည်။ မှန်၏။ ဤပါဠိတော်၌—

၁။ နိဒါနသံယုတ်

၂။ အဘိသမယသံယုတ်

၃။ ဓာတုသံယုတ်

၄။ အနမတဂ္ဂသံယုတ်

၅။ ကဿပသံယုတ်

၆။ လာဘသက္ကာရသံယုတ်

၇။ ရာဟုလသံယုတ်

၈။ လက္ခဏသံယုတ်

၉။ ဩပမ္မသံယုတ်

၁၀။ ဘိက္ခုသံယုတ် ဟူ၍ သံယုတ်ပေါင်း ဆယ်ခုပါရှိပါသည်။

ထိုဘွင် အစဆုံးဖြစ်သော နိဒါနသံယုတ်၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ၁၂-ပါးကို အခြေခံပြု၍ သံသရာ လည်ရခြင်း၏ အကြောင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အကြောင်းများကို ဖော်ထုတ်ဟောကြားထားသည်။ ထိုသို့ အကြောင်းတရားများကို ဟောကြားရာ သုတ်အစုအပေါင်းကို “နိဒါနသံယုတ်” ဟု အမည် ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနိဒါနသံယုတ်သည် သံယုတ်ဆယ်ခုတို့၏ အစဉ်တည်ရှိသောကြောင့် အစဦးဆုံးသံယုတ်၏ “နိဒါန” ဟူသော အမည်ကို သံယုတ် ဆယ်ခုစလုံးပေါ်၌ တင်စားကာ ဤပါဠိတော်တခုလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ဟု ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် အမည်ပေးထား ခြင်းဖြစ်သည်။

သံ-နိ ၂ (က) — ပ-မ-ဗ-သ-စ

၁။ နိဒါနသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ ဝဂ်ပေါင်း ၉-ခု၊ သုတ်ပေါင်း ၂၁၃-သုတ်ပါဝင်သည်။ ဤသုတ်အားလုံးမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ၁၂-ပါးကို အခြေခံပြုကာ ဒုက္ခ၏အကြောင်း၊ သံသရာစက်လည်ခြင်း၏အကြောင်းများကို ဟောကြားထားသည်။ ရံခါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၁၂-ပါးကို အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူသည်။ ရံခါ ဝိညာဉ်မှစ၍၎င်း၊ ဖဿမှစ၍၎င်း၊ တဏှာမှစ၍၎င်း သံသရာစက်လည်ပုံကို ပြတော်မူသည်။ ရံခါ အာဟာရလေးပါး၊ အာရုံခြောက်ပါးမှ အစပြုကာ သံသရာစက်လည်ပုံကို ပြတော်မူသည်။ ထို့ပြင် ဤနိဒါနသံယုတ်၌ အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်မှုကိုသာမက အကြောင်းချုပ်ငြိမ်း၍ အကျိုးချုပ်ငြိမ်းပုံနှင့်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခကြီး အပြီးသတ်ချုပ်ငြိမ်းရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်နည်းများကိုလည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပုံ

အမှန်သဘောကိုမသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟောစဉ်မှာ အသိများနေပြီဖြစ်၍ အထူးရေးပြဖွယ် မလိုတော့ပါ။ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတွင် သင်္ခါရအရ- ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရဟူ၍ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဤသုံးပါးကို ဟောကြားထားခြင်းမှာ ထူးခြားချက်တရပ် ဖြစ်တော့သည်။

ထို့ပြင် အခြားသော အကြောင်းတရားများကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်နှင့် ဆက်စပ်ပြပုံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အလယ်မှဖောက်၍ ဟောကြားထားပုံတို့ကို အမြဲမျှထုတ်ပြပါအံ့။

၁။ အာဟာရဝဂ်၊ အာဟာရသုတ်၌—

သတ္တဝါ (=ဒုက္ခ) ၏ တည်တံ့ခြင်းအကြောင်းကား အာဟာရလေးပါး၊ ထိုအာဟာရလေးပါး၏ အကြောင်းကား တဏှာ၊ ဝေဒနာစသည်ဖြင့် အာဟာရလေးပါးကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားနှင့် ဆက်စပ်၍ပြထားသည်။

၂။ ဒသဗလဝဂ်၊ ဥပနိသသုတ်၌—

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ...ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်၍ ဇာတိကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရသည်။ အနုလောမနှင့် ပဋိလောမဒေသနာ ၂-ခုတို့၍ ဟောပြပုံဖြစ်သည်။ ထိုဒုက္ခကိုအကြောင်းပြု၍ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’၊ ဝမ်းမြောက်မှု ‘ပါမောဇ္ဇာ’၊ နှစ်သက်မှု ‘ပီတိ’၊ ငြိမ်းချမ်းမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’၊ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’၊ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’၊ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိမြင်မှု ‘ယထာဘူတ ဉာဏဒဿန’၊ ငြီးငွေ့မှု ‘နိဗ္ဗိဒါ’၊ တပ်ခြင်းကင်းမှု ‘ဝိရာဂ’၊ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’၊ အာသဝေါကုန်ခန်းမှု ‘ခယဉာဏ်’များ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားပုံကို ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်၍ ပြတော်မူခဲ့သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော် အနုလောမနည်း၌ သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း “ဇာတိ” ကြောင့် လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ သောက ပရိဒေဝ စသော ဒုက္ခအပေါင်းတို့ ဖြစ်ပေါ် ရသည်...ဟု နိဂုံးချုပ် ဟောကြားထားတော်မူခဲ့သည်။ ဤအဆုံးသတ်ကိုကြည့်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒသည် ဆင်းရဲဒုက္ခများကိုသာ တဖက်သတ်ရှုမြင်၍ လူအပေါင်းအား စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းစေမှု အားငယ်မှုကို ဖြစ်စေသည်ဟု ဆန့်ကျင်ဖက်အယူရှိသူတို့က စွပ်စွဲလေ့ ရှိကြသည်။ ထိုစွပ်စွဲချက်ကို ဤ ဥပနိသသုတ်က အပြီးအပိုင် ခြေရှင်းထားသည်။

သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့တွေ့ကြုံခံစားနေရသော ဒုက္ခအစုကြီးမှ ထွက်ပေါက်မရှိ၊ လွတ်လမ်းမရှိ ဟု ထင်မှတ်ကာ သိုးငယ်ကဲ့သို့ လည်စင်းခံနေရန်မဟုတ်။ ထို့ပြင် အမှန်ကို ရင်မဆိုင်ဝံ့၍ ဒုက္ခကိုပင် သုခဖြစ်ပါသည်ဟု အမြင်မှားဖြင့် လှည့်စားနေရန်လည်းမဟုတ်။ ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟု အမှန်အတိုင်း ရှုမြင်လက်ခံမှသာလျှင် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျင့်စဉ်ကြီးကို ယုံကြည်မှု “သဒ္ဓါ” စသည် ဖြစ်ပေါ်လာကာ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ရုန်းထွက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဥပနိသသုတ်၌ ဇာတိသည် ဒုက္ခ၏အကြောင်းတည်း၊ ထိုဒုက္ခသည် ယုံကြည်မှု “သဒ္ဓါ” စသည်၏ အကြောင်းတည်း....ဟု ဒုက္ခကိုအရင်းတည်၍ ဒုက္ခလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း နည်းကောင်း နည်းမြတ်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

၃။ ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်၊ စေတနာသုတ်၌—

လှုံ့ဆော်မှု “စေတနာ” အရ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ ယှဉ်သော စေတနာ ၂၉-ပါးကို ယူရမည်။ ကြံစည်မှု “ကပ္ပနာ” အရ လောဘမူစိတ်ရှစ်ခု၌ယှဉ်သော တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ကို ယူရမည်။ ကိန်းအောင်းမှု “အနုသယ” အရ ကာမရာဂါနုသယစသော အနုသယ ၇-ပါးကို ယူရမည်။ ဝိညာဏ်အရ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံများကို ထမြောက်အောင် ပြုစွမ်းနိုင်သော လောကီ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဇောစိတ်များကို ယူရမည်။ ထိုဇောစိတ်တို့သည် စေတနာ “ကံ” နှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် “ကမ္မဝိညာဏ်” မည်၏။ ပုနဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအရ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်နှင့် ကမ္မဘဝဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြား၍ ယူရမည်။

အထက်ဖော်ပြပါ တရားများကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပုံမှာ— စေတနာ, ကပ္ပနာ, အနုသယ ဤသုံးမျိုးကြောင့် ကမ္မဝိညာဏ်ဖြစ်ပွားရသည်။ စေတနာ, ကပ္ပနာတို့ မရှိသော်လည်း အနုသယ ကျန်နေသေးလျှင် ကမ္မဝိညာဏ် ဖြစ်ပွားနိုင်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ—

ဘဝကို အပြစ်မြင်၍ ဝိပဿနာတရားကို အမြဲအားထုတ်နေသူမှာ “အရဟတ္တမဂ်မရမီ ရှေးအဖို့၌ ဘဝကိုဖြစ်စေနိုင်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို အားထုတ်မှု “စေတနာ” လည်းမရှိ၊ ဘဝကို ဖြစ်စေရန် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကြံစည်မှု “ကပ္ပနာ” လည်းမရှိ။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာ စေတနာသည် အနုသယမကင်းသော လောကီကုသိုလ်စေတနာပင်ဖြစ်၍ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်သေးသည် (သံ၊ ဇူ၊ ၂။ ၈၃)။

ထိုသို့ကမ္မဝိညာဏ်များ ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ‘ပုနဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ’ ဟူသော ဒုတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရသည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ တဖန် ထို‘ပုနဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ’တွင် ပါဝင်သော ကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိဟူသော တတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေနေရမှု ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကား ပဌမစေတနာသုတ်၌ ဟောတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကြောင်းကျိုးစပ်နည်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယစေတနာသုတ်၌မူ ကမ္မဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ရသည်ဟု ဟောတော်မူခြင်းမှာ သင်္ခါရပစ္စယာ နာမရူပံ ဟု ကြောင်းကျိုးစပ်နည်းတမျိုးကို ပြတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၄။ ထိုကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်၊ တတိယစေတနာသုတ်၌—

ကမ္မဝိညာဏ် (= ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ်) ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခြင်းကြောင့် ဘဝသုံးပါးကို လိုချင်ညွတ်ကိုင်းမှု ‘နတိ’ ဖြစ်၏။ ထို ‘နတိ’ ကြောင့် ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ် တည်းဟူသော

အာရုံတခုခုကို ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်က အာရုံပြုခြင်း ‘အာဂတိဂတိ’ ဖြစ်၏။ ထို အာဂတိဂတိကြောင့် ဘဝဟောင်းမှ စုတေ၍ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်း ‘စုတူပပါတ’ ဖြစ်ရသည်။ ဟု သတ္တဝါတို့ ဘဝသစ် ဖြစ်ပုံကို အနုစိတ် ရှင်းပြထားသည်။

၅။ ဂဟပတိဝဂ်၊ ဒုက္ခသုတ်နှင့်လောကသုတ်တို့၌—

စက္ခုပသာဒစသည်နှင့် ရူပါရုံစသည်ကိုစွဲမှီ၍ စက္ခုဝိညာဏ်စသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုဒွါရ၊ အာရုံ၊ ဝိညာဏ်တို့၏ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် တွေ့ထိမှုဖဿ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ စသည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဒွါရခြောက်ပါး၊ အာရုံခြောက်ပါးမှ အစပြု၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်လည်ပုံကို ရှင်းပြထားသည်။

၆။ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါဒါနသုတ်၊ သံယောဇနသုတ်တို့၌—

စွဲလမ်းအပ်၊ ငြိကပ်တွယ်တာအပ်ကုန်သော လောကီသင်္ခါရတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟုရှုမှတ်မှု ‘အဿာဒါနုပဿနာ’ ကြောင့် တဏှာတိုးပွားလာရသည်။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါနသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ဟု စိတ်နေစိတ်ထား နှလုံးသွင်း နေရာမကျ မှုကြောင့် သံသရာလည်ရပုံကို ပြဆိုတော်မူသည်။

၇။ နာမရူပသုတ်၊ ဝိညာဏသုတ်တို့၌—

တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို သာယာဖွယ်ဟုရှုမှတ်မှု ‘အဿာဒါနုပဿနာ’ ကြောင့် နာမ်ရုပ် ဖြစ်ပေါ်ရသည်။ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟု တမျိုးတဖုံ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ပြထားပါသည်။

၈။ မဟာဝဂ်၊ အတ္ထိရာဂသုတ်၌—

အာဟာရလေးပါးကို နှစ်သက် တွယ်တာ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ရှိလျှင် ကမ္မဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ် တိုးပွား၏။ ထိုအခါ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ သင်္ခါရတရားတို့ ပွားစီးလာ၏။ ထိုအခါ ဘဝသစ်၌ဖြစ်၍ အို နာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့ဖြင့် ပူလောင်ရ၏။ ဟု ကြောင်းကျိုးစပ်နည်း တမျိုး ပြထားသည်။

၉။ မဟာဝဂ်၊ သမ္မာသုတ်၌—

ချစ်အပ် သာယာအပ်သော ‘ပိယရူပ သာတရူပ’ တို့၌ သာယာဖွယ် ဟုရှုမှတ်မှုကြောင့် တဏှာဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးနှင့် အတူတကွ ဇရာမရဏတို့လည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟု ကြောင်းကျိုးစပ်နည်း တမျိုးပြထားသည်။

၁၀။ မဟာဝဂ်၊ နဠကလာပီသုတ်၌—

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်ဟု မဟောဘဲ နာမ် ရုပ် ကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်သည်။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်သည်ဟု အပြန်အလှန် အကြောင်းအကျိုး ဟောကြားရာ၌ ကျူးစည်းနှစ်ခုကို တခုနှင့်တခုအမှီပြုလျက် ထောင်ထားပုံ ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြ ထားပါသည်။

အကြောင်းချုပ်ငြိမ်း၍အကျိုးချုပ်ငြိမ်းပုံ

၁။ အမှန်သဘောကိုမသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ချုပ်ငြိမ်းလျှင် သင်္ခါရစသော အကျိုးအဆက်ဆက် ချုပ်ငြိမ်းမည်။ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကြောင်းကျိုးချုပ်ငြိမ်းပုံ ဟောရိုးဟောစဉ်တည်း။

၂။ ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်၊ စေတနာသုတ်၌—

နှိုးဆော်မှု ‘စေတနာ’၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ကြံစည်မှု ‘ကပ္ပနာ’၊ အမှန်တရားကို ဖုံးလွှမ်းမှု ‘အနုသယ’ များမရှိလျှင် ကမ္မဝိညာဏ် (=ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ်) မဖြစ်ပေါ်နိုင်။ ကမ္မဝိညာဏ် (=ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ်) မဖြစ်ပေါ်နိုင်လျှင် တဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းစသော ဒုက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။

ထို့ပြင် တတိယစေတနာသုတ်၌ ကမ္မဝိညာဏ် (=ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စိတ်) မဖြစ်ပေါ်လျှင် ဘဝကိုလိုချင်မှု, ညွတ်ကိုင်းမှု “နတ္တိ” မဖြစ်၊ ထိုအခါ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်တည်းဟူသော အာရုံတစ်ခုခုကို ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်က အာရုံပြုခြင်း ‘အာဂတိဂတိ’ မဖြစ်၊ ထိုအခါ ဘဝဟောင်းမှ စုတေ၍ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဒုက္ခအပေါင်းချုပ်ငြိမ်း၏ဟု ကြောင်းကျိုးပြတ်ပုံ ဟောတော်မူ၏။

၃။ ဂဟပတိဝဂ်၊ ပဉ္စဝေရဘယသုတ်၌—

ရတနာသုံးပါးတို့၌ မယိမ်းမယိုင်ကြည်ညိုခြင်း၊ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားသောသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော ဤအင်္ဂါလေးချက် (=သောတာပတ္တိယဂ်) နှင့် ပြည့်စုံသူအား ကိုယ်ကျင့် တရားပျက်ပြားမှုကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးရန်အန္တရာယ်များနှင့် အပါယ်ဘေးဒုက္ခအပေါင်း ချုပ်ငြိမ်း ကုန်၏ ဟု အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်ပုံကို ဟောကြားတော်မူ၏။

၄။ ဂဟပတိဝဂ်၊ ဒုက္ခသုတ်နှင့် လောကသုတ်တို့၌—

ဖဿဝေဒနာတို့၏နောက်၌ တဏှာဆက်လက်မဖြစ်လျှင် ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းသည်-ဟု ဝေဒနာနှင့် တဏှာတို့ မဆက်စပ်မိအောင် ဖြတ်တောက်ပစ်လျှင် သံသရာစက်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ကြီးရပ်ဆိုင်း ကြောင်းကို ဟောတော်မူခဲ့၏။

၅။ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါဒါနသုတ် စသည်၌—

ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်ပေါ်နေသော သင်္ခါရတရားတို့ကို သာယာဖွယ်ဟုမရှုဘဲ အပြစ်ဟုရှုလျှင် တဏှာ မဖြစ်၊ တဏှာမဖြစ်လျှင် ဒုက္ခအပေါင်း ချုပ်ငြိမ်းမည် ဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်နည်းကို ဟောတော် မူခဲ့၏။

၆။ မဟာဝဂ်၊ ပုတ္တမံသသုတ်၌—

ခရီးခဲကန္တာရအလယ်၌ ရိက္ခာပြတ်သဖြင့် မိမိ၏သားငယ်ကိုသတ်၍စားရသကဲ့သို့ ကဗဠိကာရာ- ဟာရကို ရှုမှတ်ရမည်။ အရေခွံခွါထားသောနွားမသည် ရောက်လေရာအရပ်၌ ပိုးမွှားများကိုကဲခဲ ခံနေရသကဲ့သို့ ဖဿဟာရကို ရှုမှတ်ရမည်။

အသက်ရှင်နေလိုသေးသောလူတယောက်သည် အလုံ့ပြောင်ပြောင် ရဲရဲလောင်သော မီးကျီး တွင်းဆီသို့ အနိုင်အထက်ဆွဲခေါ်ခြင်းခံနေရသကဲ့သို့ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရကို ရှုမှတ်ရမည်။

ရာဇဝတ်ဘေးဒဏ်သင့်သောယောက်ျားသည် နံနက် နေ့လယ် ညနေအချိန်တို့၌ အသီးအသီး လုံတရာစီဖြင့် ဝိုင်းဝန်းထိုးခြင်းကို ခံနေရသကဲ့သို့ ဝိညာဏာဟာရကို ရှုမှတ်ရမည်။

ထိုအခါ အာဟာရလေးပါးအပေါ်၌ တဏှာကင်းကွာ၍ ဒုက္ခအပေါင်း ချုပ်ငြိမ်းမည်ဟု အကြောင်းဖြတ်နည်းတမျိုးကို ဟောတော်မူသည်။

၇။ သမ္မသသုတ်၌—

ချစ်အပ် သာယာအင်သော ‘ပိယရူပ သာတရူပ’တို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးချက်တင်၍ရှုလျှင် တဏှာမဖြစ်၊ တဏှာမဖြစ်လျှင် ဒုက္ခအပေါင်း ချုပ်ငြိမ်းမည်ဟု ကြောင်းကျိုး အဆက်ဖြတ်နည်း များကို ဟောတော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် ချုပ်ငြိမ်းပုံ
ဥပမာများ

(က) နှစ်သက်ဖွယ်ရာကောင်းသောအာရုံတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုမှတ်နေလျှင် ဒုက္ခ များ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ကြီး ဆက်လက်လည်နေမည်ကို ထင်ရှား အောင် အောက်ပါ ဥပမာများဖြင့် ပြတော်မူခဲ့သည်။

မီးပုံကြီးထဲသို့ ထင်းခြောက် စသည် ထပ်မံထည့်ပေးနေလျှင် ထိုမီးပုံကြီး ဆက်လက် လောင် နေမည်။ ဆီမီးခွက်၌ မီးစာနှင့် ဆီကို အသစ်ထည့်ပေးနေလျှင် ဆက်လက် တောက်လောင် နေမည်။ သစ်ပင်ကြီးတပင်မှာ အစာရေစာ ပို့ဆောင်ထောက်ပံ့နေသော အမြစ်များရှိနေလျှင် ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ ဆက်လက်တည်ရှိနေမည်။ သစ်ပင်ငယ်တပင်ကို ပေါင်းမြက်ရှင်း၊ မြေဩဇာ ထည့်၊ ရေလောင်းပေးနေလျှင် ရှင်သန်ကြီးထွားလာမည်။ အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့် အဆိပ်ခပ် ထားသောအရက်ကို ခရီးပန်း ရေငတ်လာသူတဦးသည် ဒုက္ခရောက်မည် ဟု ပြောသော်လည်း မနာယူဘဲ ထိုအရက်ကို ဇုတ်အတင်းသောက်လျှင် သေဘေးနှင့် ထွေရပေမည်။ ထိုနည်းတူ အာရုံ တို့၌ တပ်မက်မှုရှိနေသေးသမျှ ဆင်းရဲမှု ‘ဒုက္ခ’ စည်ပင်တိုးပွားပေမည်ဟု ပေါ်လွင်စွာ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) နှစ်သက်ဖွယ်ရာအာရုံတို့၌ အပြစ်ဟူနေလျှင် ဒုက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းမည်ကို အောက်ပါ ဥပမာများဖြင့် ထင်ရှားစေပါသည်။

မီးပုံကြီးထဲသို့ ထင်းခြောက် စသည် ထပ်မံထည့်လျှင် မီးပုံကြီး ငြိမ်းသွားမည်။ ဆီမီးခွက်၌ မီးစာနှင့် ဆီ ထပ်၍ မဖြည့်လျှင် မီးငြိမ်းသွားမည်။ သစ်ပင်ကြီးကို ခုတ်လှဲဖြတ်တောက်၍ မြစ်သေး မြစ်များပါမကျန် တူးဆွနုတ်ယူကာ အချောက်လှမ်းပြီးလျှင် မီးတိုက်ပြီးနောက် ပြာကို ရေမှာ မျှောလျှင်သော်၎င်း၊ လေမှာလွင့်လျှင်သော်၎င်း ထိုသစ်ပင်ကြီး ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်သွားမည်။ ခရီးပန်း ရေငတ်လာသူသည် အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ၍ အဆိပ်ခပ်ထားသောအရက်ကို မသောက်ဘဲနေလျှင် သေရမည့်ဘေးဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မည်။

ဤကား ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ဖြစ်ပုံနှင့် ကြောင်းကျိုးပြတ်၍ ချုပ်ပုံကို ထင်ရှားအောင် ဟောပြသော ဥပမာများ ဖြစ်ပါသည်။

တိတ္ထိယ ဝါဒများ

ဤ နိဒါနသံယုတ်၌ သာသနာပြင်ပ တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒများနှင့် ထိုဝါဒများကို မြတ်စွာ ဘုရားရှင်နှင့် တပည့်သာဝကကြီးများက ပြန်လည်ဖြေရှင်းပုံမှာ လွန်စွာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

ထိုတွင် တိတ္ထိဝါဒများကို မကျဉ်းမကျယ် ရှင်းလင်းတင်ပြပါအံ့။

အာဟာရဝဂ်၊ ကစွာနဂေါတ္တသုတ်၊ အစေလကဿပသုတ်၊ တိမ္မရူကသုတ်။ ဒသဗလဝဂ်၊ အညတိတ္ထိယသုတ်။ ဂဟပတိဝဂ်၊ အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဇာနုဿောဏီသုတ်၊ လောကယတိက သုတ်တို့၌လာသော တိတ္ထိတို့၏ အယူဝါဒများကို စုပေါင်းပြဆိုရသော်—

- (၁) သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒ
- (၂) သဗ္ဗနတ္ထိဝါဒ
- (၃) သဗ္ဗမေကတ္ထိဝါဒ
- (၄) သဗ္ဗပုထုတ္တိဝါဒ
- (၅) သယံကတဝါဒ
- (၆) ပရံကတဝါဒ
- (၇) သယံကတပရံကတဝါဒ
- (၈) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိဝါဒ
- (၉) ဒုက္ခနတ္ထိဝါဒ—ဟူ၍ ဝါဒပေါင်း ၉-မျိုးခန့် တွေ့ရပါသည်။

၁။ သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒ။ ။အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် မပျက်မစီး အမြဲတည်ရှိနေသည်။ ရုပ်တရားသည်၎င်း၊ နာမ်တရားသည်၎င်း အသွင်သဏ္ဌာန် ပုံစံအားဖြင့်သာ ပြောင်းလဲ သည်။ နေရာအားဖြင့်သာ ပြောင်းလဲသည်။ အတွင်းအနှစ်သာရသဘောအားဖြင့်ကား မပျက်မစီး အမြဲတည်ရှိနေသည်။ ရုပ်ဝတ္ထုတို့၏ အမာခံခြေဖြစ်သော အနုမြူများသည် ပျက်စီးခြင်းမရှိ၊ အသွင်သာလျှင် ပြောင်း၏။ နာမ်တရားသည်လည်း ဝမ်းနည်းခြင်း ဝမ်းသာခြင်း စသော အမူအရာ အခြင်းအရာမျှသာ ပြောင်းလဲသည်။ နာမ်တရား၏ အနှစ်သာရဖြစ်သော အသက်ဝိညာဏ်လိပ်ပြာ အတ္တကောင်သည်မူကား ပြောင်းလဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းမရှိဟု ယူဆသည်။ (သဗ္ဗ=အလုံးစုံ။ အတ္တ=ရှိခြင်း။)

၂။ သဗ္ဗနတ္ထိဝါဒ။ ။ရုပ်တရား နာမ်တရားအားလုံးတို့သည် ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိ၍ မည်သည့်အရာမျှ တကယ်စင်စစ်ရှိသော တရားများ မဟုတ်ကြချေ။ တကယ် စင်စစ်ရှိသောတရားများသည် မဖောက်မပြန်ဘဲ အမြဲတည်ရှိနေရမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့နေ ကြရသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲနေကြရကား တကယ်စင်စစ် ရှိသော တရားများ မဟုတ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်အရာကိုမျှ ရှိသည်ဟူ၍၎င်း၊ အရှိ တရားဟူ၍၎င်း မဆိုနိုင်-ဟု ယုံကြည်ယူဆသည်။

၃။ သဗ္ဗမေကတ္ထိဝါဒ။ ။ရှိရှိသမျှသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ထာဝရဘုရားသခင်က ဖန်တီး ထား၍ ထိုဘုရား၏ ကိုယ်ပွားဖြစ်၏။ နေမင်းမှ နေရောင်ခြည်များဖြာထွက်နေသကဲ့သို့ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာခပ်သိမ်းသည် ဘုရားသခင်၏ ကိုယ်ပွားများဖြစ်ကြ၏။ လောကသည်

ဘုရား၊ ဘုရားသည် လောကဖြစ်၍ တသားတည်း တခုတည်းအဖြစ်ယူဆကာ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်းသာဖြစ်သည်-ဟု ယူဆသည်။ (သဗ္ဗံ+ကေ+အတ္တံ+ဝါဒ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံ။ ကေ=တခုတည်းသော။ အတ္တံ=အတ္တံ။ ဝါဒ=အယူ။)

၄။ သဗ္ဗပုထုတ္တဝါဒ။ ။ရှိရှိသမျှသော အရာဝတ္ထုတို့သည် ကိုယ်ပိုင်အသက် ကိုယ်ပိုင်အတ္တ ရှိကြသည်။ ဖန်ဆင်းရှင်ဘုရားဟူ၍ မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်လျှင် ကိုယ်ပိုင်အတ္တ သီးခြားစီ ရှိ၏။ ထိုအတ္တများသည် အချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုမရှိ၊ သီးခြားစီ တည်ရှိကြ၏။ ဤသို့ အတ္တများ အသီးအသီးရှိကြသည်-ဟု ယူဆသည်။ (သဗ္ဗံ=အလုံးစုံ။ ပုထု=အသီးသီး။ အတ္တံ=အတ္တံ။ ဝါဒ=အယူ။)

၅။ သယံကတဝါဒ။ ။ငါဟူသော အတ္တကောင်သည် ပျက်စီးခြင်း ပြောင်းလဲရွှေ့လျော့ခြင်း မရှိ၊ နဂိုရှိရင်းအတိုင်းသာ တည်တံ့ခိုင်မြဲနေ၏။ ယင်းအတ္တပြုသောအမှုကို ယင်းအတ္တပင် ခံစားရ၏။ ပြုလုပ်သူနှင့် ခံစားသူသည် တခုတည်းသာတည်းဟု ယူဆသည် (သန္တတိ သဘောကိုယ်သည်)။ (သယံ=ကိုယ်တိုင်။ ကတ=ပြုခြင်း။)

၆။ ပရံကတဝါဒ။ ။ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အမြဲမရှိကြ။ အမြဲမပြတ် ပျက်စီး၍ အသစ် အသစ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်။ ပြုလုပ်သော အခိုက်အတန့်၌ ရုပ်နာမ်တို့သည် ခံစား ရသော အခိုက်အတန့်သို့ မရောက်မီ ပျက်စီးကုန်၏။ ပြုလုပ်သော ငါကားတယောက်၊ ခံစားရသော ငါကား တယောက်တည်း။ ထို့ကြောင့် တခြားသူတယောက် ပြုလုပ်သည်ကို တခြားသူတယောက်က ခံစားရသည်ဟု ယူဆသည်။ ပြုလုပ်သူနှင့် ခံစားသူသည် တခြား စီဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ (ပရံ=သူတပါး။ ကတ=ပြုခြင်း။)

၇။ သယံကတပရံကတဝါဒ။ ။အထက်ပါ ဝါဒနှစ်ခုကို ပူးတွဲ၍ လက်ခံယုံကြသည်။

၈။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ။ ။ချမ်းသာဆင်းရဲ ‘သုခ ဒုက္ခ’တို့သည် သူ့အလိုလို ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေကြ၏။ တစုံတခုသော အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်မဟုတ်။ လောကကြီးတခုလုံးသည် အကြောင်းကင်းမဲ့နေရကား အကွပ်အထိန်းမရှိ။ စည်းမဲ့ ကမ်းမဲ့ ပရမ်းပတာ ဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်နေသည်...ဟု ယူဆသည် (အဟေတုကဝါဒ)။ (အဓိစ္စ=အကြောင်းကင်းမဲ့ခြင်း။ သမုပ္ပန္န=ဖြစ်ခြင်း။)

၉။ ဒုက္ခနတ္ထိဝါဒ။ ။လောက၌ ဆင်းရဲဒုက္ခဆိုသည်မှာ မရှိချေ။ လူတို့၏စိတ်ကသာလျှင် ဆင်းရဲဟူ၍ ထင်မှတ်မှားနေကြသည်။ ပျက်စီးခြင်း၊ အိုနာ သေခြင်းတို့သည် ထိုထက် ကောင်းသော အရာဝတ္ထုများ ဖြစ်ပေါ်လာရန် ပျက်စီးသေဆုံးပေးရခြင်း ဖြစ်သည်။ မအောင်မြင်ခြင်း ရှုံးနိမ့်ခြင်းသည် အောင်မြင်ရန်လမ်းစဖြစ်သည်။ ပျက်စီးခြင်းသည် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ရန် လမ်းစဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပျက်စီးခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သေဆုံး ခြင်းတို့ကို သုခဟူ၍ ရှုမြင်ရမည်။ လောက၌ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဟူ၍ မရှိ။ ချမ်းသာသုခ အစစ်တို့ဖြင့် ပြည့်လျမ်းနေသည်...ဟု ယူဆသည်။

ဤတိတ္ထိဝါဒတို့ကို အကျဉ်းချုံးလိုက်သော် သဿတဝါဒနှင့် ဥစ္ဆေဒဝါဒဟူ၍ နှစ်မျိုးဖြစ်၏။ သဗ္ဗမတ္ထိဝါဒ၊ သဗ္ဗမေကတ္တဝါဒ၊ သယံကတဝါဒနှင့် ဒုက္ခနတ္ထိဝါဒတို့သည် သဿတဝါဒ၌ အကျုံး ဝင်သည်။ သဗ္ဗနတ္ထိဝါဒ၊ သဗ္ဗပုထုတ္တဝါဒ၊ ပရံကတဝါဒ၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒတို့သည် ဥစ္ဆေဒဝါဒ၌ အကျုံးဝင်သည်။ သယံကတပရံကတဝါဒသည် သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒနှစ်မျိုးလုံး၌ သက်ဝင်သည်။

တိတ္ထဝါဒ ဖြေရှင်းချက်

ယနေ့တိုင်အောင်ကမ္ဘာလူသားများသည် ထိုအယူဝါဒတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးပေလိနေကြ၍ ဖြေရှင်းရန် အစရှာမတွေ့ကြသေးချေ။ ထိုသဿတဝါဒ ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို ဖြေရှင်းရန် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်တည်းဟူသော နည်းကောင်းနည်းမြတ်ကြီးကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် လူများစုသည် ဘုရားညွှန်းပြဟောကြားတော်မူခဲ့သော နည်းကို အသုံးမပြု၊ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နှင့် ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းတီထွင်နေကြသည်။ မီးပုံကြီးကို နံဘေးမှထား၍ ပိုးစိုးကြူးနှင့် မီးညှိရန် အားထုတ်နေသူနှင့် တူသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို နားမလည်လျှင် မည်သူမဆို သဿတ(မြဲသည်)ဟူသော အစွန်းတဖက်သို့၎င်း၊ ဥစ္ဆေဒ(ပြတ်သည်)ဟူသော အစွန်းတဖက်သို့၎င်း တခုခုသော အစွန်းသို့ ကျရောက်မည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုအစွန်း ၂-ဖက်၏ အလယ်၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတည်းဟူသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ တရားတော်အတိုင်း ကျင့်ကြံပါမှ မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်ကိုရ၍ သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒဝါဒကြီးများကို ဖြေရှင်းနိုင်ပေမည်။

လောကကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် ပျက်စီးမှုကို အမှန်အတိုင်း မသိလျှင် ငါခံစားသည်၊ ငါမှတ်မိသည်၊ ငါပြုလုပ်သည်၊ ငါသိသည် စသည်ဖြင့် “ငါ”ဟူသော အတ္တစွဲတခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မဟုတ်မမှန်ဘဲလျက် မှားယွင်းစွာ စွဲယူထားသော ထို“ငါ”ဟူသော အတ္တကိုမြဲသည်ဟူ၍၎င်း၊ အမြဲမတည်ဘဲ ပျက်စီးသည် ပြတ်စဲသည်ဟူ၍၎င်း ဆက်လက်ကြံဆကြသောအခါ သဿတဝါဒ ဥစ္ဆေဒဝါဒများ ဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။ မြဲသည်ဟု ယုံကြည်သော သဿတဝါဒသမားကလည်း မြဲသော (အတ္တ)တမျိုးကို လက်ခံထားလေသည်။ ပြတ်စဲသည်ဟု ယုံကြည်သော ဥစ္ဆေဒဝါဒသမားကလည်း ပြတ်စဲ၏ဟူသော (အတ္တ)တမျိုးကို လက်ခံထားလေသည်။

အမှန်စင်စစ် ဒုက္ခသဘော (ဆင်းရဲခြင်း)သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ထိုဒုက္ခသဘော (ဆင်းရဲခြင်း)သည်သာလျှင် ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်းသွားလေရာ ထိုဒုက္ခသဘောကို ငါ-ဟူ၍၎င်း၊ ငါဟာဟူ၍၎င်း စွဲလမ်းမှတ်ယူခြင်း မပြုသင့်။ ထိုသို့ မစွဲလမ်းလျှင် ငါဟူသော (အတ္တ)စွဲမရှိရကား ငါ (အတ္တ)သည် မြဲသလော၊ ငါ (အတ္တ)သည် မမြဲဘဲပြတ်စဲသလောဟု အထွေအထူး ကြံစရာမလိုတော့ချေ။ ထိုအခါ သဿတဝါဒ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒများကို ဖြေရှင်းပြီးဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် တိတ္ထိတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍—

သဗ္ဗမတ္ထိ = အရာခပ်သိမ်းသည် တည်ရှိသလော (ဝါ) အရှိတရားများသာလော။ (သဗ္ဗ+အတ္ထိ။)

သဗ္ဗံနုတ္တိ = အရာခပ်သိမ်းသည် မရှိသောတရားများသာလော။

သဗ္ဗမေကတ္တံ = တလောကလုံးသည် တခုတည်းသာဖြစ်သလော။

သဗ္ဗပုထုတ္တံ = သတ္တဝါအသီးသီး၌ အတ္တများသည် သီးခြားစီ တည်ရှိနေကြသလော။

ဒုက္ခံသယံကတံ = ဒုက္ခကို ပြုလုပ်သူနှင့် ယင်းဒုက္ခကို ခံစားသူမှာ တဦးတည်းဖြစ်သလော။

ဒုက္ခံပရံကတံ = ဒုက္ခကိုပြုလုပ်သူသည်တခြား၊ ခံစားသူကတခြားဖြစ်သလော။

ဒုက္ခနတ္ထိ = ဒုက္ခဟူသည် မရှိသလော။

ဒုက္ခအဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ = ဒုက္ခသည် အကြောင်းမဲ့ဖြစ်သလော။

စသည်ဖြင့် အတ္တကို အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာများကို မေးလျှောက်ကြသော အခါ ထိုမေးသူတို့အား မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို ဟောသဖြင့် ဒုက္ခကို၎င်း၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မြတ်လမ်းစဉ်ကို၎င်း ဟောကြား ပြီးဖြစ်သည်။

သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ချုပ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့်သုံးသပ်ခြင်းမပြုဘဲ ရော်ရမ်းမှန်းဆ၍ ထင်ရာမြင်ရာစွဲလမ်း ကြံစည်နေကြခြင်းကြောင့် ထိုသဿတဝါဒ ဥစ္ဆေဒဝါဒဆိုးများ ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အမှန်အတိုင်း ပိုင်းခြား၍ သိမြင်လာသောအခါ ယခင်က မိမိတို့ ကြံစည်စွဲလမ်းခဲ့သော ငါ(အတ္တ)ကို မတွေ့ရဘဲ ဒုက္ခအစစ်အမှန်ကိုသာ တွေ့ရ၍ အတ္တနှင့်ပတ်သက်သော အမေးပြဿနာတို့၏ အဖြေကို သိချင်စိတ် မရှိတော့ချေ။ ဥပမာကား—ယုန်၏ ဦးချိုသည် ဘယ်နှစ်လက်မရှည်သနည်း-ဟု မေးလာသူအား လက်တွေ့ မျက်မြင် ယုန်ကိုပြလိုက်သောအခါ မိမိ မေးခွန်း၏ အဖြေကို သိချင်စိတ် မရှိတော့သကဲ့သို့တည်း။

ကတ္တား မရှိသော ကြိယာ

လူတို့သည် ပြောဆိုရာ၌၎င်း၊ ကြံစည်တွေးခေါ်ရာ၌၎င်း ကတ္တားနှင့် ကြိယာသည် သီးခြား တခုစီဖြစ်၏။ ကတ္တားသည် အမြဲတည်ရှိသော အရှိတရားဖြစ်၍ ကြိယာသည် အခိုက်အတန့်မျှ ပေါ်ပေါက်လာသော အမူအရာအထူး၊ (ဝါ) အဖြစ်တရားဟု ယူဆကြသည်။

ဥပမာ—လူသည် သွား၏-ဟုဆိုရာ၌ လူ-ဟူသောကတ္တားသည် အမြဲတည်သော အရှိတရား၊ သွားခြင်း—ကြိယာသည် အခိုက်အတန့်မျှ ပေါ်လာသောအဖြစ်တရား-ဟုယူဆကြသည်။ ထိုကတ္တားနှင့် ကြိယာကို သီးခြား တခုစီဖြစ်သည်ဟုလည်း ထင်မြင်ယူဆလေသည်။ အရာရာတိုင်း၌ ဤအစွဲအလမ်းမျိုးဖြင့် ကြံစည်တွေးခေါ်လေ့ရှိကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက် တော်က မောဠိယဖဂ္ဂုနအမည်ရှိသော ရဟန်းတပါးသည်—

ဝိညာဏ်ဟူသောအစာ(=ဝိညာဏာဟာရ)ကို မည်သူက စားမျှပါသနည်း။ ခံစားမှု (=ဝေဒနာ)ကို မည်သူက ခံစားပါသနည်း-ဟူသော ပြဿနာများကို မြတ်စွာဘုရားအား မေးမြန်းလျှောက်ထား၏။ ထိုရဟန်းသည် ကတ္တား(သတ္တဝါ)ကို အရှိတရား ‘ဝိဇ္ဇမာန’ဟု ခံယူထားသည်။ ထိုသို့မိမိဝါဒစွဲဖြင့် မိမိဝါဒ ရှုထောင့်မှ ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေရကား မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို သဘော မပေါက်ရှာချေ။ အမှန်စင်စစ် စားတတ်သူ၊ ခံစားတတ်သူ-ဟူသော ကတ္တားသဘော(သတ္တဝါ)သည် လူတို့၏စိတ်ထင်မျှသာဖြစ်၍ တကယ်အရှိတရား ‘ဝိဇ္ဇမာန’မဟုတ်ချေ။ ဥပမာ— မီးသည် ပူ၏-ဟုဆိုရာ၌ ပူသောအခြင်းအရာ ကြိယာသည်သာ လျှင်ရှိသည်။ ထိုပူသောအခြင်းအရာ ကြိယာမှတစ်ပါး ပူတတ်သော မီး (ကတ္တား) ဟူ၍ သီးခြား မရှိချေ။ လောက၌ “အရှိတရား” (အတ္တ)ဟူ၍ မရှိ။ အဖြစ်တရားသာလျှင် ရှိ၏။ ငါ (အတ္တ) ရှိသည်၊ ပြုတတ်သူ (ကတ္တား) ရှိသည်၊ သတ္တဝါဟူသည် ထင်ရှားရှိသည့် ပရမတ္ထတရားဖြစ်သည်

ဟူသော အစွဲအလမ်းများကို လိုလားပိုက်ဖက်ထားသမျှ ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို သဘောပေါက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဤလောကရှိ သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် မြဲသည်ဟူသော သဿတဝါဒ၊ ပြတ်စဲသည်ဟူသော ဥစ္ဆေဒဝါဒ တခုခုကို စွဲလမ်းနေကြရာ ထိုဝါဒနှစ်ခု၏ အလယ်မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းကြောင်းအတိုင်း သွားရန်မှာ လွန်စွာခဲယဉ်းလှပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသဘောကို မြတ်စွာဘုရားက တည်ထောင် ဖန်တီးထားသည်မဟုတ်၊ ဘုရားပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်စေ ပွင့်တော်မမူသည်ဖြစ်စေ ဤတရားသဘောသည် ရှိနေသည်သာ ဖြစ်၏။ သို့သော် ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်တော်မူသောအခါမှသာလျှင် ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ဖော်ထုတ်ဟောကြားမှုကြောင့် ဤတရားတော်ကို သတ္တဝါတို့ သိရှိခွင့်ရကြသည်။ အကယ်၍ ဘုရားပွင့်တော်မမူသော်၎င်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူသော်လည်း တရားတော်ကို မနာယူရသော်၎င်း၊ တရားတော်ကို နာယူရသော်လည်း သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဝါဒဆိုးကြီးများကို စွဲလမ်းဆုပ်ကိုင် ထားသော်၎င်း ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသဘောကို သိရှိနားလည်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါ။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်သည် နက်ရောင်နဲ့ နက်၏။ ခက်ရောင်နဲ့ ခက်၏။ ဤတရားတော်ကို “လွယ်သည် တိမ်သည်” ဟုပြောသော အရှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားက “မာဟေဝံ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ ဒီလိုမပြောနဲ့” ဟု တားမြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။ မည်မျှပင် အသိခက်၍ နက်နဲခြားသော်လည်း ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ပိုင်းခြား၍မသိဘဲ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ဤတရားကိုမသိဘဲ သမဏဗြာဟ္မဏဟု အခေါ်မခံထိုက်ချေ။ ပွင့်တော်မူပြီး ပွင့်တော်မူဆဲ ပွင့်တော်မူလတုံသော ဘုရားရှင်တို့သည် ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ပိုင်းခြား၍သိတော်မူကြခြင်းကြောင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူပြီး ရောက်တော်မူဆဲ ရောက်တော်မူလတုံဖြစ်ကြသည်။ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ပိုင်းခြား၍မသိသေးသမျှကာလပတ်လုံး သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော ချောက်ကြီးတခုခုအတွင်းသို့ ကျရောက်ကာ ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းကို ခံစားနေကြရဦးမည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်လိုသူတို့သည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ထိုးထွင်း သိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းကြရမည်ဖြစ်ကြောင်းကို....နိဒါနသံယုတ်၌ ဟောတော်မူခဲ့သည်။

၂။ အဘိသမယသံယုတ်

(အဘိသမယ=ထိုးထွင်း၍သိခြင်း။)

ဤအဘိသမယသံယုတ်၌ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းတည်းဟူသော မဂ်တရားဖိုလ်တရား၏ ကျေးဇူးများပုံကို ဟောတော်မူထားသည်။ အောက်ထစ်ဆုံ ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ် သောတာပတ္တိဖိုလ်၏ ကျေးဇူးကြီးမားပုံမှာ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် တွေ့ကြုံရမည့် ဒုက္ခအကြွင်းအကျန်သည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တွေ့ကြုံခံစားရသော ဒုက္ခကို အပုံတသိန်းပုံက တပုံမျှ မရှိကြောင်းကို ဥပမာတို့ဖြင့်နှိုင်းခိုင်းကာ ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

နှိုင်းယှဉ်ချက်ဇယား

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ခံစားရမည့်ဒုက္ခ	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ခံစားရမည့်ဒုက္ခ
ဤမဟာပထဝီမြေကြီး	လက်သည်းဖျားပေါ်ရှိမြေမှုန့်
အလျား အနံ့ စောက် တယူဇနာစီရှိသော ရေကန်အပြည့်ရှိသောရေ	သမန်းမြက်ဖျားမှာရှိသောရေ
မြစ်ကြီးငါးသွယ်အတွင်းရှိသောရေ	နှစ်စက်သုံးစက်သောရေ
ဤမဟာပထဝီမြေ	ဆီးစေ့ခန့်ရှိသော မြေဆုပ် ခုနစ်လုံး
မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ရှိသောရေ	နှစ်စက်သုံးစက်သောရေ
ဟိမဝန္တာတောင်ကြီး	မုန်ညှင်းစေ့ခန့်ရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံး
မြင့်မိုရ်တောင်မင်း	ပဲနောက်စေ့ပမာဏရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲ ခုနစ်လုံး

ဤသို့လျှင် သတ္တဝါတို့အား သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိလိုစိတ်ပေါ်ပေါက်ကြစေရန် ရည်ရွယ်
တော်မူ၍ သစ္စာလေးပါးသိရခြင်း ‘အဘိသမယ’၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ပြတော်မူခဲ့သည်။

၃။ ဓာတုသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ ဓာတ် ၁၈-ပါး၊ ဓာတ် ၇-ပါး၊ ဓာတ် ၆-ပါး၊ ဓာတ် ၄-ပါး၊ ဓာတ် ၃-ပါး၊
ဓာတ် ၁-ပါးစသည်ဖြင့် ဓာတ်တို့ကိုဝေခွဲ၍ ဟောတော်မူ၏။

ထိုတွင် စက္ခုစသော ဓာတ်ခြောက်ပါးကွဲပြားမှုကြောင့် သညာခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာခြောက်ပါး
ကွဲပြားခြားနားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။

ရူပဓာတ်စသော ဗာဟိရဓာတ်ခြောက်ပါး ကွဲပြားခြင်းကြောင့် တွေ့ထိမှု ‘ဖဿ’၊ ခံစားမှု
‘ဝေဒနာ’၊ လိုချင်မှု ‘ဆန္ဒ’၊ ပူလောင်မှု ‘ပရိဋ္ဌာဟ’၊ ရှာဖွေမှု ‘ပရိယေသန’၊ ရရှိမှု ‘လာဘ’တရား
များသည် ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ကွဲပြားခြားနားစွာဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။

ပထဝီစသော မဟာဘူတဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ သာယာဖွယ် ‘အဿာဒ’၊ အပြစ်‘အာဒိနဝ’၊
ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ‘နိရောဓ’၊ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ‘ပဋိပဒါ’တို့ကို မသိလျှင် သမဏ
ဗြာဟ္မဏအစစ်အမှန် မဖြစ်နိုင်ချေ။

ကာမဓာတ်, ဗျာပါဒဓာတ်, ဝိဟိံသာဓာတ်တို့ကိုစွဲ၍ သညာ, သင်္ကပ္ပ, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဆန္ဒ, ပရိဋ္ဌာဟတို့ အဆက်ဆက်ဖြစ်ပေါ်လာကာ ရှာမှီးခြင်း 'ပရိယေသန' ပြုသောအခါ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံတို့ဖြင့် မှားယွင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်တော့သည်။

နေက္ခမ္မဓာတ်, အဗျာပါဒဓာတ်, အဝိဟိံသာဓာတ်တို့ကိုစွဲ၍ သညာ, သင်္ကပ္ပ, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဆန္ဒ, ပရိဋ္ဌာဟတို့ အဆက်ဆက်ဖြစ်ပေါ်လာကာ ရှာမှီးခြင်း 'ပရိယေသန' ပြုသောအခါ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံတို့ဖြင့် မှန်ကန်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေတော့သည်။

ထို့ပြင် သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ဓာတ်ချင်းတူရာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ နှီးနှောမိကြ၏။ နွားနို့, ထောပတ်, ဆီ, ပျား, တင်လဲတို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်းတူရာတူရာ ရောနှောမိကြသကဲ့သို့—

ကလျာဏာဓိမုတ္တိက	=	ကောင်းမြတ်သော နှလုံးသွင်းရှိသူ
သဒ္ဓါ	=	ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုသူ
ဟိရိမနာ	=	မကောင်းမှုမှရှက်တတ်သူ
ဩတ္တပ္ပိ	=	မကောင်းမှုမှ ထိတ်လန့်တတ်သူ
ဗဟုဿုတ	=	အကြားအမြင်များသူ
အာရဒ္ဓဝီရိယ	=	အားထုတ်လုံ့လရှိသူ
ဥပဋ္ဌိတသတိ	=	သတိတရားအမြဲရှိသူ
ပညဝန္တ	=	ပညာရှိသူ
သမာဟိတ	=	တည်ကြည်သောသမာဓိရှိသူ
သီလဝန္တ	=	ငါးပါးသီလလုံခြုံသူ၊ ကာယကံသုံးပါး ဝစီကံလေးပါး မနောကံသုံးပါးကို လုံခြုံသူ
သမ္မာပဋိပန္န	=	သမ္မာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ကျင့်သုံးသူ
သမ္မာဉာဏီ	=	ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသူ
သမ္မာဝိမုတ္တိ	=	ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသူ

ဤ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း တူရာတူရာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရောနှောကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်—

မဟာပညာနှင့် ပြည့်စုံသူတို့သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်များ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ တန်ခိုးလွတ္တံ့ပါဒ်ကြီးသူတို့သည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၏ တပည့်များဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဓူတင်ကျင့်သုံးဆောက်တည်ဟောပြောလေ့ရှိသူတို့သည် အရှင်မဟာကဿပ၏ တပည့်များဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ရသူတို့သည် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏တပည့်များ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်များသည် အရှင်ပုဏ္ဏ၏တပည့်များ ဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အရှင်ဥပါလိ၏ တပည့်များဖြစ်ကြကုန်သည်။ ဗဟုဿုတများသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရှင်အာနန္ဒာ၏တပည့်များ ဖြစ်နေကြကုန်၏—ဟု ဓာတ်တူသူအချင်းချင်း နှီးနှောမိပုံကို စက်မသုတ်၌ ဟောတော်မူသည်။

ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ တံထွေး၊ ပြည်၊ သွေးတို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း တူရာတူရာရောနှောမိကြသကဲ့သို့—

ဟိနာဓိမုတ္တိက	=	ယုတ်ညံ့သောနှလုံးသွင်းရှိသူ
အဿဒ္ဓ	=	သဒ္ဓါတရားမရှိသူ
အဟိရိက	=	အရှက်မရှိသူ
အနောတ္တပ္ပီ	=	ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသူ
အပ္ပဿုတ	=	အကြားအမြင်နည်းပါးသူ
ကုသိတ	=	ပျင်းရိသူ
မုဋ္ဌသတိ	=	သတိမရှိသူ
ဒုပ္ပည	=	ပညာမဲ့သူ
အသမာဟိတ	=	တည်ကြည်မှု သမာဓိမရှိသူ
ဒုဿီလ	=	သီလမရှိသူ (ပါဏာတိပါတစသောကံငါးပါးကို လွန်ကျူးသူ၊ ကာယကံ သုံးပါး ဝစီကံ လေးပါး မနောက် သုံးပါးတည်းဟူသော ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကို လွန်ကျူးသူ။)
မိစ္ဆာပဋိပန္န	=	မိစ္ဆာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ကျင့်သုံးသူ
မိစ္ဆာဉာဏီ	=	မှားသောဉာဏ်ရှိသူ
မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ	=	မှားသောလွတ်မြောက်ခြင်းရှိသူ

ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း ဓာတ်တူရာတူရာ ရောနှောပေါင်းဆုံမိကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အလိုဆိုးရှိကုန်သော ရဟန်းယုတ်တို့သည် ဒေဝဒတ်၏နောက်လိုက်တပည့်များဖြစ်
နေကြကုန်၏ဟု ဓာတ်တူသူချင်း ရောနှောမိပုံကို စက်မသုတ်၌ ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင် ကွဲပြားခြားနားမှုနှင့် တူညီရောနှောမှုတို့သည် ဓာတ်ကို အခြေခံပြု၍ဖြစ်ရ
ကြောင်းကို ဓာတုသံယုတ်၌ ဟောတော်မူ၏။

၄။ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ သံသရာရှည်လျားပုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဥပမာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍
ဟောတော်မူခဲ့သည်။ သံသရာသည် အစမထင်နိုင်အောင် ရှည်ကြာခဲ့ပြီဖြစ်၍ သတ္တဝါတို့၏အစကို
မသိနိုင်။ ထိုသို့ သံသရာအခွံရှည်ကြာခဲ့ပုံကို—

- (၁) ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ရှိသော မြက် ထင်း သစ်ရွက် သစ်ခက်အားလုံးတို့ကို လက်လေးသစ်စီ
ဖြတ်၍ ဤကား အမေ၊ ဤကား အမေ၏ အမေ စသည်ဖြင့် အမေအဆက်ဆက်ကို
ရေတွက်ရာ၌ အမေတယောက်လျှင် ယခင် လက်လေးသစ် ပမာဏရှိသော ဖြတ်စတခု
စီဖြင့် မှတ်သားငြားလည်း ထိုဖြတ်စ အားလုံးသာကုန်မည်၊ အမေ အဆက်ဆက်ကား
မကုန်နိုင်ရာ။
- (၂) ထိုနည်းတူ ဤမဟာ ပထဝီမြေကြီးကို ဆီးစေ့ခန့် မြေလုံးများ ပြုလုပ်၍ ရေတွက်လျှင်
လည်း မဟာပထဝီမြေကြီးသာကုန်မည်၊ အမေအဆက်ဆက်ကား မကုန်နိုင်ရာ။

- (၃) အမေ, အဖေ, အကို, နှမ, သား, သမီး, ဆွေမျိုး သေ၍၎င်း၊ ဥစ္စာပျက်စီး၍၎င်း၊ ရောဂါဖြစ်၍၎င်း၊ မချစ်မနှစ်သက်သူနှင့်အတူ နေရ၍၎င်း၊ ချစ်သူနှင့်ကွေ့ကွင်းရ၍၎င်း၊ သတ္တဝါတယောက် ငိုခဲ့ရသော မျက်ရည်သည် မဟာသမုဒ္ဒရာရေထက်များ၏။ ထို့ပြင် သတ္တဝါတယောက်စို့ခဲ့သော နို့ရည်သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ ရေထက် များ၏။
- (၄) ကမ္ဘာတခု၏ သက်တမ်းရှည်လျားပုံကို အလျား အနံ အမြင့် တယူဇနာစီရှိသော ကျောက်တောင်ကြီးကို အနှစ်တရာပြည့်လျှင် တကြိမ်ကျ ကာသိတိုင်းဖြစ်အဝတ်ဖြင့် ပွတ်ငြားအံ့၊ ကျောက်တောင်ကြီးသာကုန်မည်။
- (၅) ထုထယ်အားဖြင့် တယူဇနာရှိသော မုန်ညင်းစေ့အပုံကြီးရှိရာ အနှစ်တရာမှာ တကြိမ် မုန်ညင်းစေ့တစေ့ ယူပစ်လျှင် မုန်ညင်းစေ့များသာကုန်မည်၊ ကမ္ဘာတခု၏ သက်တမ်းကား ကုန်မည်မဟုတ်သေးဟု ဟောတော်မူခဲ့၏။
- (၆) တကမ္ဘာဟူသော အချိန်ကာလအတွင်း၌ သေဆုံးခဲ့ရသော သတ္တဝါတယောက်၏အရိုး စုသည် ဝေပုလ္လတောင်မျှ ပမာဏရှိသော ဟူ၏၊ ဤကား တကမ္ဘာဟူသောအချိန် သည် မည်မျှကြာသည်ဟု မှန်းဆကြည့်ရန် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ အခွန်ကာလ ကြာရှည်သော လွန်ခဲ့ပြီး အတိတ်ကမ္ဘာများသည် ဂင်္ဂါဝါလုသဲစု မက များပြားလှ၏။ တနေ့လျှင် ကမ္ဘာတသိန်းစီ အောက်မေ့နိုင်စွမ်းရှိသော သာဝကကြီး လေးပါးတို့သည် အနှစ်တရာတိုင်တိုင် အောက်မေ့တော်မူကြသော်လည်း ထိုအတိတ်ကမ္ဘာတို့ ကား ကုန်မည်မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ အတိတ်ကမ္ဘာတွေ များလွန်ရကား သတ္တဝါတယောက်သည် နွားဘဝတမျိုးတည်း၌ ခေါင်းဖြတ်ခံရ၍ ယိုစီးကျသော သွေးတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာရေထက် များ၏။ ထိုအတူ ကျွဲ၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ သမင်၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ခိုးသား ဓားပြ စသောဘဝတမျိုး စီ၌ ခေါင်းဖြတ်ခံရ၍ ယိုစီးကျခဲ့ရသောသွေးတို့၏ ပမာဏ အသီးသီးသည် သမုဒ္ဒရာရေထက် များသေး၏။ ထိုမျှလောက် ရှည်လျားသော အတိတ်သံသရာ၌ အမိ, အဖ, အကို, နှစ်မ, သား, သမီး မတော်စပ်ဘူးသူဟူ၍ မရှိ။ မိမိမခံစားခဲ့ရဘူးသော ချမ်းသာဆင်းရဲဟူ၍မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်ချမ်းသာဆင်းရဲကိုမျှ အသစ်အဆန်းဟု မှတ်ထင်မနေဘဲ ဤချမ်းသာမျိုး, ဤဆင်းရဲမျိုးကို ငါခံစားခဲ့ဘူးပြီဟု ဆင်ခြင်လျက် ဘဝသံသရာကို ငြီးငွေ့မည်ဟု လောကမှ ထွက်မြောက်လိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်ကြစေရန် ဤသံယုတ်ကို ဟောတော်မူခဲ့သည်။

၅။ ကဿပသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ အရှင်မဟာကဿပသည် ဝိနည်းတရားတော်ကို တိတိကျကျ လိုက်နာရာ၌ သာသနာတော်တခုလုံး၏ စံပြဖြစ်၍ ရဟန်းတော်များသည် အရှင်မဟာကဿပကို အတုယူကြရန် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်မဟာ ကဿပကို ကိုယ်တော်နှင့် ထပ်တူပြု၍ ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။

အရှင်မဟာကဿပသည် ပစ္စည်းလေးပါး၌ ရသမျှဖြင့် ရောင့်ရဲတတ်၏။ မရသေးသည်ကို တောင့်တခြင်းမရှိ၊ ရပြီးသည်ကိုလည်း အပြစ်ဟူ၍ သုံးဆောင်၏။ မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းရှာဖွေ ခြင်းမပြု။ ဒါယကာတို့၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်ရာ၌ ရေတွင်းပျက်, တောင်ငှမ်းပြတ်, မြစ်ကမ်းပါးပြတ် တို့၏အနီးသို့ ချဉ်းကပ်သောအခါ၌ကဲ့သို့ ဆုတ်ခွါလိုသော စိတ်ထားဖြင့် ချဉ်းကပ်လေ့ရှိ၏။ ဒါယ

ကာတို့နှင့် ရင်းနှီးခြင်းမရှိ။ အမြဲတန်း လူစိမ်းသဖွယ် သဘောထား၏။ ဆွမ်းခံရာ၌ များများ ကောင်းကောင်း မြန်မြန် ရိုရိုသေသေ လှူကြပါစေဟူသော စိတ်ထားမျိုးမရှိ။ လူအကြည်ညို ခံလိုစိတ်ဖြင့် တရားဟောလေ့မရှိ။ တရားမှန်ကို သိရှိနားလည် ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြစေရန် ရည်ရွယ်၍ တရားဟောလေ့ရှိ၏။

အသက်အရွယ် အိုမင်းကြီးရင့်လာပြီဖြစ်၍ ဓုတင်အကျင့်များကို စွန့်ရန်၊ ဒါယကာတို့ ပင့်ဖိတ် လှူသော ပစ္စည်းလေးပါးကို ခံယူ၍ မြတ်စွာဘုရားအနီး၌ ချမ်းချမ်းသာသာနေရန်အရှင်မဟာ ကဿပအား မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်က တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ သို့သော် အရှင်မဟာ ကဿပသည် နောင်လာနောက်သားတို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်ကြံ အားထုတ်စေလိုသဖြင့် ပြင်းထန် သော အကျင့်တရားဓုတင်ကို အသက်ထက်ဆုံး ကျင့်သုံးပါမည်ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထားလေသည်။

ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူသေးလျက် ရှေးအခါ၌ကဲ့သို့ မထေရ်ကြီး တို့သည် တောနေရဟန်း ဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့ကို ချီးမွမ်းခြင်း၊ နေရာဖြင့် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း စသည်ကို မပြုကြတော့ကြောင်း။ ထိုမထေရ်ကြီးတို့သည် ဘုန်းကံကြီးမား ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ပေါများသော ရဟန်းတို့ကိုသာ နှုတ်ဆက်ခေါ်ပြော၍ နေရာတိုင်း၌ ဦးစားပေး ဆက်ဆံကြ ကြောင်းကို အရှင်မဟာကဿပက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားချက်မှာ သံဝေဂယူဖွယ်ရာ ကောင်းလှပါသည်။

ထို့ပြင် အရှင်မဟာကဿပသည် ရဟန်းဖြစ်သစ်စက မြတ်စွာဘုရား ချီးမြှင့်တော်မူသော ပိုက်ဆံလျှော်သင်္ကန်းကြီးကို အသက်ထက်ဆုံး လေးစားစွာ ဝတ်ရုံတော်မူသည်။ မြတ်စွာဘုရား သခင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် အရှင်မဟာကဿပသည် သာသနာတော် တခုလုံး၏ ဦးစီး ဦးကိုင် ဖြစ်တော်မူရာ ယုတ်မာသော သာသနာ့ဝန်ထမ်း အချို့တို့သည် အရှင်မဟာကဿပ၏ ဦးဆောင်မှုကို လက်မခံလိုကြချေ။ တခါသော် အရှင်အာနန္ဒာ၏ လျှောက်ထားတောင်းပန်မှု ကြောင့် အရှင်မဟာကဿပထေရ်သည် ဘိက္ခုနီမတို့၏ကျောင်း၌ တရားဟောတော်မူ၏။ ထိုအခါ ထုလွှတ်ိဿာ ဘိက္ခုနီမသည် “အရှင်အာနန္ဒာ၏ရှေ့၌ အရှင်မဟာကဿပ တရားဟောခြင်းသည် အပ်လုပ်သူထံ အပ်လာရောင်းသလို ရှိတော့သည်”ဟု ကဲ့ရဲ့စကားဆို၏။

တဖန် အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့်ရဟန်းငယ် ၃၀-တို့ လူထွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်အာ နန္ဒာကို ရှင်မဟာကဿပက “အတိုင်းအရှည်ကို မသိသောကလေး”ဟု အပြစ်တင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ထုလွှတ်ိဿာ အမည်ရှိသော ဘိက္ခုနီမသည် အရှင်အာနန္ဒာဘက်မှ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ “တိတ္ထိဘဝက ကူးပြောင်းလာခဲ့တဲ့ကိုယ်တော်ကြီးက သာကီဝင်အစစ် ငါတို့ဆရာ အာနန္ဒာအပေါ် မှာ ဆရာမလုပ်သင့်”ဟု မိန်းမကောင်းရန်တွေ့ ပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာကဿပ သည် မိမိ ရဟန်းဖြစ်လာပုံကို အစအဆုံးဟောပြု၍ တိတ္ထိမဖြစ်ဘူးကြောင်း ရှင်းလင်း၍ ဟောတော် မူရသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ ကွယ်ပျောက်မည့် အကြောင်းရင်း

ထို့ပြင် သဒ္ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်ကသုတ်၌-သာသနာတော် အစပိုင်း၌ စည်းကမ်းဥပဒေ သိက္ခာပုဒ်များ အလွန်နည်းပါးလျက် ရဟန်းအများတို့ အရဟတ္တဖိုလ်တည်ကြောင်း၊ သာသနာတော်နောက်ပိုင်း ၌ကား စည်းကမ်းဥပဒေ သိက္ခာပုဒ်တွေ လွန်စွာများပါလျက် အရဟတ္တဖိုလ်တည်သော ရဟန်း များ လွန်စွာနည်းပါးလာကြောင်းကို အရှင်မဟာကဿပက မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “သတ္တဝါတို့ ဆုတ်ယုတ်မှုကြောင့် စည်းကမ်းဥပဒေ သိက္ခာပုဒ်များ တိုးတက်များပြားလာ၍ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း။ ရွှေတုပေါ်လာလျှင် ရွှေစစ်ပျောက်ကွယ်ရသကဲ့သို့ တရားအတုပေါ်လာလျှင် တရားစစ် တရားမှန်များ ကွယ်ပျောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။ ဤသာသနာတော်သည် မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီး လေးပါးကြောင့် မကွယ်ပျောက်နိုင်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရတနာသုံးပါး သိက္ခာသုံးပါး သမာဓိတရားတို့ကို မရိုသေ မလေးစားခြင်းကြောင့် ကွယ်ပျောက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း။ ထိုသို့သာသနာကွယ်သောအခါ ကုန်တင်လှေနှစ်သကဲ့သို့ ချက်ခြင်းပျောက်ကွယ်မည်မဟုတ်ဘဲ တဖြေးဖြေးခြင်း နှစ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်မည်ဖြစ်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် ပြန်လည်မိန့်မြွက် ဟောကြားတော်မူခြင်းမှာ သာသနာတော်ကို ချစ်မြတ်နိုးသူတို့အတွက် သတိပေးချက်များ ဖြစ်ပေသည်။

၆။ လာဘသက္ကာရသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘသည်၎င်း၊ အပူဇော်ခံရမှု ‘သက္ကာရ’သည်၎င်း၊ နာမည်ကျော်ကြားမှု ‘သိလောက’သည်၎င်း လူရှင်ရဟန်းတို့အား အကျင့်စာရိတ္တပျက်စီးအောင် ဖျက်ဆီးရာ၌ မည်မျှအစွမ်းထက်ကြောင်းကို ဟောတော်မူခဲ့သည်။

ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ၊ အပူဇော်ခံရမှု၊ နာမည်ကျော်ကြားမှု ဤသုံးပါးတို့သည် မာရ်နတ်၏ ငါးမျှားချိတ်ဖြစ်၏။ ဆိပ်လူးမြားနှင့် တူ၏။ မိုးကြိုးစက်နှင့်တူ၏။ သားရေလွန်ကြိုးဖြင့် ခြေသလုံးကို ရစ်ပတ်ဆွဲသောအခါ အရေပါး အရေထူ အသား အကြော အရိုး ရိုးတင်းခြင်ဆီကိုထိ၍ တည်သကဲ့သို့ လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက သည် ရိုးတင်းခြင်ဆီတိုင်အောင် ဖောက်၍တည်၏။ ဤလာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အားပင်လျှင် မျက်မှောက်ချမ်းသာ၏ အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်၏။ ဒေဝဒတ်သည် သံဃာကိုသင်းခဲ့ခြင်းမှာ ဤလာဘ်ရမှု ပူဇော်ခံရမှု ကျော်စောမှုကြောင့် ဖြစ်၏။ ငှက်ပျောပင်၊ ဝါးပင်၊ ကျူပင်တို့၏ အသီး သီးခြင်း၊ အသီးတိုရ်မြင်းမကိုယ်ဝန်ရခြင်းတို့သည် မိမိကိုယ်ကိုသတ်ရန် ဖြစ်သကဲ့သို့ လူမိုက်အား လာဘ်၊ ပူဇော်မှု၊ ကျော်ကြားမှုများဖြစ်လာခြင်းသည် အကျိုးမဲ့အလို့ငှါသာ ဖြစ်သည်။

ငွေမှုန့်ဖြင့် ပြည့်သော ရွှေခွက်၊ ရွှေမှုန့်ဖြင့်ပြည့်သော ငွေခွက်၊ ရွှေစင်တနီကွ၊ မြေပြင်အပြည့် ရွှေများကို အကြောင်းပြု၍ မုသာဝါဒ မဆိုဟု ထင်ခဲ့သောသူသည် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကနှင့် တွေ့ကြုံလာသောအခါ၌မူကား မုသား ပြောဆိုလေတော့သည်။ အမိ၊ အဖ၊ အစ်ကိုယ်၊ နှစ်မ၊ သား၊ သမီး၊ မယားစသည်အကြောင်းကြောင့် မုသားမဆိုခဲ့ဘူးသောသူသည် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက နှင့် တွေ့ကြုံလာသောအခါ၌မူကား မုသားစကား ဆိုလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် လောကလူ့ဘောင်တွင် လိမ်လည်မှု ယုတ်မာမှုတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းရမှု ပူဇော်ခံရမှု နာမည်ကျော်ကြားမှု တို့ကို မတပ်မက်သင့်ကြောင်း ဟောကြား တားမြစ်တော်မူခဲ့သည်။

၇။ ရာဟုလသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ အရှင်ရာဟုလအား ဝိပဿနာရှုနည်းများကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာရေးသုံးချက်တင်၍ ရှုရမည့်တရားများမှာ...အဇ္ဈတ္တိကာယတနုခြောက်ပါး၊ ဗာဟိရာယတနုခြောက်ပါး၊ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၊ ဖဿခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ သညာခြောက်ပါး၊ စေတနာခြောက်ပါး၊ တဏှာခြောက်ပါး၊ (မဟာဘုတ်လေးပါးနှင့် အာကာသဓာတ်၊

ဝိညာဏဓာတ် ဟူသော) ဓာတ်ခြောက်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့ပင် ဖြစ်ကြောင်းကို စုပေါင်း၍
ဟောတော်မူခဲ့သည်။

ဂ။ လက္ခဏသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်၌ရှိသော ပြိတ္တာတို့၏အကြောင်းကို စုံလင်စွာဟောကြားထား
၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့တော်မှောက်၌ အရှင်လက္ခဏက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား ဂိဇ္ဈကုဋ်
တောင်ပေါ်မှအဆင်း၌ ပြုံးတော်မူခြင်းအကြောင်းကို မေးသောအခါ ပြိတ္တာအမျိုးမျိုးတို့ကိုမြင်
၍ ပြုံးရယ်ကြောင်းဖြေတော်မူသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို သက်သေ
ပြု၍ ထိုပြိတ္တာတို့ အကြောင်းကို အကျယ်ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ အရှင်လက္ခဏ၏ အမေးကို
အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောတရားများကို စုပေါင်းထားသောကြောင့် လက္ခဏသံယုတ်ဟု
အမည်တွင်သည်။

ဂိဇ္ဈကုဋ်ပြိတ္တာအမျိုးမျိုးနှင့် ဝဋ်ခံရပုံများ

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သား နွားသတ်သမားများဖြစ်ဘူးသော အရိုးစုပြိတ္တာ၊ အသားစုပြိတ္တာ၊ ငှက်
မုဆိုးဖြစ်ဘူးသော အသားတစ်ပြိတ္တာ၊ ဆိတ်သတ်သမားဖြစ်ဘူးသည့် အရေခွံမရှိသော ပြိတ္တာ
တို့ကို ကျီးလင်းတ စွန်ရဲတို့က လိုက်လံ ထိုးဆိတ်နေကြသည်။ ဝက်သတ်သမားပြိတ္တာ၊ သမင် မုဆိုး
ပြိတ္တာ၊ လက်မရွံ့ အာဏာသားပြိတ္တာတို့၏ ကိုယ်ပေါ်သို့ သန်လျက်၊ လှံ၊ အပ်တို့သည် မိုးရွာသကဲ့သို့
ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ အမြဲမပြတ် ကျရောက်နေ၏။ ကုန်းချောသမားပြိတ္တာ၏ ဦးခေါင်း၊ ပါးစပ်၊ ရင်၊
ဝမ်း၊ ပေါင်၊ ခြေသလုံးတို့၌ အပ်များဝင်လိုက် ထွက်လိုက် ဖြစ်နေကြသည်။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ
သော တရားသူကြီးပြိတ္တာ၏ ဝှေးစေ့တို့သည် အိုးကြီးပမာဏရှိလျက် ပုခုံးဖြင့်ထမ်းကာ သယ်
ဆောင်သွားရ၏။ ထိုဝှေးစေ့ကြီးပေါ်၌ ထိုင်ရ၏။ ထိုဝှေးစေ့ကြီးကို ကျီးလင်းတ စွန်ရဲတို့က လိုက်
လံထိုးဆိတ်နေကြသည်။ သူတပါးမယားကို လွန်ကျူးပြစ်မှားခဲ့သော ပြိတ္တာသည် မစင်တွင်း၌
ခေါင်းမြုပ်နေရ၏။ လင်ငယ်နေသောမိန်းမသည် အရေခွံမရှိသော ပြိတ္တာဖြစ်နေ၏။ နတ်ကတော်
မိန်းမကြီးသည် အနံ့အသက်ဆိုးဝါး၍ ရုပ်ဆင်းမလှသော ပြိတ္တာမကြီးဖြစ်နေ၏။ ခိုးသူတို့ကို
ခေါင်းဖြတ်သတ်ရသော သူသတ်ယောက်ျားသည် ဦးခေါင်းမပါသော ပြိတ္တာကြီး ဖြစ်နေ၏။
ထိုပြိတ္တာကြီး၏ မျက်စိ ပါးစပ်တို့သည် ရင်ပတ်၌တည်ရှိနေ၏။ ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က
ယုတ်မာသော ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ သာမဏေ၊ သာမဏေမ၊ သိက္ခမာန်တို့သည် ရဲရဲပြောင်ပြောင်
တောက်လောင်နေသော သင်္ကန်း သပိတ် ခါးပန်းကြိုးတို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် ဒုက္ခခံစားနေကြရ၏။
ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြောက်မက်ဘွယ်ကောင်း၍ ထူးဆန်းသော ပြိတ္တာတို့၏ အကြောင်းကို ဤ
လက္ခဏသံယုတ်၌ ဟောကြားထားသည်။

ဇ။ ဩပမ္မသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ ပါဝင်သော သုတ်အားလုံးမှာပင် ဥပမာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဟောကြားထား
သဖြင့် ဩပမ္မသံယုတ်ဟု ခေါ်တွင်သည်။ (ဩပမ္မ=ဥပမာ+ဏျ)

လူ့အဖြစ်ရခဲပုံ။ ။အဝိဇ္ဇာကို အိမ်အခြင်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ အလယ်ဗဟိုချက်အထွတ်နှင့် နှိုင်း
ခိုင်းထား၏။ လူ့အဖြစ်ရခဲပုံကို လူဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် လက်သည်း

ဖျားပေါ်ရှိ မြေမှုန့် ပမာဏမျှရှိ၏။ လူအဖြစ်မရပဲ အပါယ်လေးပါးကျရသော သတ္တဝါတို့သည် မဟာပထဝီမြေကြီး ပမာဏမျှရှိသည်ဟု ဥပမာပြု၍ ဟောတော်မူ၏။

မေတ္တာ၏ အကျိုးအာနိသင်ကို ပြတော်မူရာ၌ တနေ့သုံးကြိမ် ထမင်းအိုးတရာစီ ချက်၍လှူသော ဒါနထက် နွားနို့တညစ်ကာလမျှ ပွားများအပ်သော မေတ္တာသည် ပို၍အကျိုးကြီးမားကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

ရုပ်တို့၏ဖြစ်ပျက်မှု မြန်ပုံကို လ, နေ တို့၏ ရွှေ့ပြောင်းသွားနေသော နတ်တို့ထက် လျင်မြန်ကြောင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြတော်မူ၏။

ပရိယတ္တိဒေသနာတော် အာဏိသုတ်၌ သာသနာတော် နောက်ပိုင်းခေတ်တွင် မြတ်စွာပျောက်ကွယ်ခြင်းအကြောင်း တရား၏ ပါဠိတော်များပျောက်ကွယ်၍ သာဝကများ ဟောသောတရားထူး တရားဆန်း တရားလင်္ကာ ကဗျာသီချင်းများ ကျန်ရစ်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို အာနကမည်သော မုရိုးစည်ကြီး ဥပမာဖြင့် ပြတော်မူ၏။ မုရိုးစည်ကြီး၏ အပေါက်များကို စို့များဖြင့် ဖာထေးဖန်များသောအခါ ကြာလျှင် နဂိုအသားပျောက်၍ စို့များသာကျန်ရစ်ပုံ ဥပမာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် မူရင်းတရားတော်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း မပြုနိုင်ကြတော့ဘဲ နောက်ခေတ်တပည့်သာဝကများ ရေးသားဟောကြားသည့် တရားတော်များလောက်ကိုသာ လေ့လာနာယူကြပေတော့မည်ဟု ဆိုလိုသည်။

၁၀။ ဘိက္ခုသံယုတ်

ဤသံယုတ်၌ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်, အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်လက္ခဏကဘဒ္ဒိယ, အရှင်မဟာကပ္ပိန တို့၏ ဂုဏ်ထူးများကို ဖော်ထုတ်ချီးကျူးထားသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာ သေးငယ်ပုကွသော အရှင်လက္ခဏကဘဒ္ဒိယ၏ တန်းခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် ကြီးမားပုံကို ခြင်္သေ့မင်းနှင့် ဥပမာနှိုင်းခိုင်း ပြတော်မူ၏။

ဟောပြောခြင်းမရှိက လူမိုက်နှင့်ပညာရှိကို ခွဲခြား၍မသိနိုင်။ နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောပြောသော အခါမှ ပညာရှိဟု သိရသည်။ ထို့ကြောင့် ရသေ့ ရဟန်းတို့၏ အောင်လံတမ်းခွန် ဖြစ်သောတရားကို ဟောပြောကြလော့....စသည်ဖြင့် ရဟန်းတို့အား တရားဟောကြရန်တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့သည်။

ဤကား နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားများ၏ မှတ်သားဖွယ်ရာ အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဟူသော အစွန်းနှစ်ပါးမှ လွတ်ကင်းအောင်ရှောင်လျက် မဇ္ဈိမပဋိပဒါတည်းဟူသော အလယ်လမ်းမြတ်ဖြင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်မြို့တော်သို့ အရောက်လှမ်းလိုသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဤနိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ကို ဖတ်ရှုနာယူသင်ကြား လေ့လာနိုင်ကြပါစေတည်း။

သဒ္ဓမ္မအတုနှင့်အစစ်

လူတို့အမြတ်တနိုး သုံးစွဲဝတ်ဆင်ကြသော ရွှေမှာ အတုနှင့်အစစ်ရှိသကဲ့သို့ သဒ္ဓမ္မခေါ်သော သူတော်ကောင်းတရားသည်လည်း အတုနှင့်အစစ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပေသည်။

သဒ္ဓမ္မသုံးမျိုး။ ။ထိုသဒ္ဓမ္မသည်လည်း—

အဓိဂမ သဒ္ဓမ္မ=ရအပ်ရောက်အပ်သောတရား

ပဋိပတ္တိ သဒ္ဓမ္မ=ကျင့်ကြံအားထုတ်အပ်သောတရား

ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မ=သင်ယူအပ်သောတရား—

ဟူ၍သုံးပါးအပြားရှိ၏။

အဓိဂမသဒ္ဓမ္မ အစစ်,အတု။ ။ထိုတွင် မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးသည် အဓိဂမသဒ္ဓမ္မ အစစ်မည်၏။ စိတ်၏တည်ငြိမ်မှု “သမာဓိ”ကြောင့် ထင်မြင်လာသော အလင်းရောင်“ဩဘာသ”စသော တရားဆယ်ပါးသည် အဓိဂမသဒ္ဓမ္မ အတုမည်၏။

ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ အစစ်,အတု။ ။မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ဝိပဿနာအကျင့်လမ်းစဉ်နှင့် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ အစစ် မည်၏။ မိမိကိုယ်ကိုပင်ပန်းအောင် ညှဉ်းဆဲသောအကျင့် “အတ္တကိလမထာနုယောဂ”စသည်သည် ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ အတုမည်၏။

ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ အစစ်,အတု။ ။သုတ်,ဝိနည်း,အဘိဓမ္မာဟူသော သင်္ဂါယနာသုံးတန်ဝင် ပိဋကတ်တော်သည် ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ အစစ် မည်၏။

သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်ရာ၌ မပါဝင်သော—

၁။ ဂုဠမဂ္ဂ။

၄။ ဂုဠမဟောသဓ။

၇။ ရဋ္ဌပါလဂဇ္ဇိတ။

၂။ ဂုဠဝိနယ။

၅။ ဝဏ္ဏပိဋက။

၈။ အာဠဝကဂဇ္ဇိတ။

၃။ ဂုဠဝေဿန္တရ။

၆။ အင်္ဂုလိမာလပိဋက။

၉။ ဝေဒလ္လ(ဝေတုလ္လ)ပိဋက။

စသောကျမ်းများသည် ဘုရားဟောတရားတော်နှင့်ဆန့်ကျင်၍ ကိလေသာပွားများအောင် ရေးသားဖွဲ့ဆိုထားသည့်အပြင် ဘုရားဟောတရားများဖြစ်လေဟန် ရေးသားထားသော ကျမ်းများဖြစ်ရကား ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ အတုမည်၏။

ထိုကျမ်းတို့တွင် ဝေဒလ္လပိဋကကို နဂါးပြည်မှ ရရှိသောကျမ်းဟု ဖော်ပြကြ၏။

ဤသို့ သဒ္ဓမ္မအတုများများ ပေါ်ထွန်းလာခြင်းသည် သဒ္ဓမ္မအစစ်အမှန်တို့ လျင်မြန်စွာ ကွယ်ပျောက်ရန် အကြောင်းရင်း ဖြစ်လေသည်။

သာသနာကွယ်ခြင်းငါးမျိုး

သာသနာတော်ကွယ်ပုံအကျယ်ကို စကားအလျဉ်းသင့်သဖြင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ^၁ သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ^၂တို့၌လာသည့်အတိုင်း ရှင်းလင်းတင်ပြပါဦးအံ့။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည်—

၁။ အဓိဂမ သာသနာ

၄။ လိင်္ဂ သာသနာ

၂။ ပဋိပတ္တိသာသနာ

၅။ ဓာတု သာသနာ—

၃။ ပရိယတ္တိ သာသနာ

ဟူ၍ ငါးပါး အပြားရှိ၏။

အဓိကသောသနာကွယ်ပုံ။ ။ထိုငါးပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မဂ်လေးပါး၊
ဖိလ်လေးပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်
ပါး၊ ဤတရားများသည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရအပ်ရောက်အပ်သောတရားများဖြစ်၍ “အဓိကမ”
မည်၏။ ဆုတ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်သောအခါ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ယုတ်
ကွယ်ပျောက်၏။

ပဋိပတ္တိသာသနာကွယ်ပုံ

သာသနာတော်နောက်ပိုင်း၌ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တို့ကိုရအောင် အားမထုတ်နိုင်ကြရကား သီလ
စင်ကြယ်ရုံမျှသာ ကျင့်ကြကုန်၏။ တဖန်ကာလကြာညောင်းပြန်သော် ရဟန်းများသည် စိတ်နှလုံး
လျော့ချလျက် ပျင်းရိကုန်၍ အချင်းချင်းအာပတ်ဖြင့် စောဒနာခြင်း၊ တားမြစ်ခြင်း မပြုကြ
တော့ကုန်။

ထိုအခါမှစ၍ ရှေးဦးစွာ ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လွန်ကျူးချိုးဖောက်ကြကုန်
၏။ ထို့နောက် ပါစိတ်အာပတ်၊ ထုလွှစွဉ်းအာပတ်တို့ကို ကျူးလွန်ကြကုန်၏။ ထို့နောက် သံဃာဒိ-
သေသ်အာပတ်၊ ပါရာဇိကတို့ကို ကျူးလွန်ကြကုန်၏။ ပါရာဇိကလေးပါးကို စောင့်ထိန်းသော
ရဟန်းတပါးမျှမကျန်သောအခါ ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ကွယ်လေတော့သည်။

ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကွယ်ပုံ အဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ်သုံးပုံတည်ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး
ပရိယတ္တိသာသနာတော်အပြည့်အစုံ တည်သည်မည်၏။ ကာလရှည်

ကြာလတ်သော် တိုင်းသူပြည်သား လူအများသည်လည်း တရား
မစောင့်ကြတော့သဖြင့် မိုးလေမမှန်၊ ကောက်ပဲသီးနှံတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်။ ထိုအခါ လူဒါယကာ
တို့သည် အစားအသောက် အဝတ်အထည် ရှားပါးမှုကြောင့် ရဟန်းတော်တို့အား လှူဒါန်းခြင်း
ငှါ မတတ်နိုင်ကြကုန်။ ရဟန်းတော်တို့သည် ပစ္စည်းလေးပါးချို့တဲ့ကြရကား မိမိတပည့်ရှင်ငယ်
ရဟန်းငယ်များကို ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မထောက်ပံ့နိုင်ကြကုန်။ ထိုအခါ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်
တို့၏ စာသင်ယူမှု ‘ပရိယတ္တိ’သည် ဆုတ်ယုတ်လေတော့သည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာနည်း
ကျကျ သင်ယူမှုမရှိတော့ပေ။

အဘိဓမ္မာကွယ်ပုံ။ ။ထိုအခါ အနက်အဓိပ္ပါယ်ခက်ခဲသောကျမ်းဂန်များကို မသိနားမလည်နိုင်
ကြသဖြင့် အဘိဓမ္မာပိဋကကို မသင်ယူကြတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ
အဘိဓမ္မာ ကွယ်လေသည်။ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းတွင် ရှေးဦးစွာ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး ကွယ်ပျောက်
မည်။ ထို့နောက် အစဉ်အတိုင်း ယမိုက်ကျမ်း၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း၊ ဓာတုကထာ
ကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းများ ကွယ်ကြမည်။

သုတ္တန်နှင့် ဝိနည်းကွယ်ပုံ။ ။အဘိဓမ္မာပိဋက ကွယ်ပြီးသောအခါ သုတ္တန္တပိဋက ကွယ်ပျောက်
မည်။ သုတ္တန္တပိဋကတွင် ရှေးဦးစွာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ကွယ်ပျောက်
မည်။ ထို့နောက် သံယုတ္တနိကာယ် ၅-ကျမ်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယ် ၃-ကျမ်း၊ ဒီဃနိကာယ် ၃-ကျမ်း၊
အစဉ်အတိုင်း ကွယ်ပျောက်မည်။ ထို့နောက် ဝိနည်း ငါးကျမ်းကွယ်မည်။

လာဘ်လာဘ ပေါများမှုကို အလိုရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဇာတ်တော်ကြီးများကို
ဆောင်ထားကြသေးသည်။ ထို့နောက် ဇာတ်တော်အားလုံးကို ဟောပြောနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
မရှိ၊ နာကြားမည့်ပရိသတ်လည်း မရှိရကား ဇာတ်များလည်း တဖြေးဖြေး ကွယ်ပျောက်မည်။

နောက်ဆုံး၌ တိုင်းပြည်အစိုးရသောမင်းတို့သည် “ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ဂါထာတစ်ခုမျှကို ဟောပြောနိုင်သူရှိပါက ဆုတော်ငွေ တထောင်ပေးမည်”ဟု အသပြာတထောင်ထုပ်ကို ဆင်ကျောက်ကုန်းထက်၌ တင်ကာ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မြို့ကိုလှည့်လည်၍ ကြေညာစေသော်လည်း တထောင်ထုပ်ကိုယူမည့်သူမရှိသဖြင့် မင်းဘဏ္ဍာတိုက်သို့ ပြန်လည်သွင်းရသော အချိန်အခါသို့ ရောက်လျှင် ပရိယတ္တိသာသနာ လုံးဝကွယ်တော့သည်။

လိင်္ဂသာသနာကွယ်ပုံ။ ။ပရိယတ္တိသာသနာတော် ကွယ်ပြီးနောက်အခါ၌ ရဟန်းတို့၏ သင်္ကန်းဝတ်ရုံပုံ၊ သပိတ်ကိုင်ပုံ၊ လှမ်းကြွပုံ၊ ကြည့်ရှုပုံများသည် ကြည်ညိုဘွယ်ရာကို မဆောင်တော့ချေ။ သင်္ကန်းကိုလည်း ဆင်စွယ်ရောင် အဝါပြော့ပြော့မျှသာ ဆိုးကြကုန်လေတုံ။ ထို့နောက် ကာလကြာညောင်းပြန်သောအခါ သင်္ကန်းကို အဝါရောင်မျှပင် မဆိုးတော့ဘဲ ပိတ်ဖြူကို ကပ္ပမိန္ဒုထိုး၍သော်၎င်း၊ လူတို့ဝတ်သကဲ့သို့ ခါးပုံစထိုး၍သော်၎င်း ဝတ်ဆင်ကြကုန်လေတုံ။ (ယောနက တိုင်းသားတို့၏ အဝတ်ဖြူဝတ်သော ဓလေ့ထုံးစံသည် ကဿပဘုရားသခင်၏သာသနာတော်နောက်ပိုင်း ရဟန်းပျက်တို့၏ ကြွင်းကျန်သော ဓလေ့ထုံးစံ ဖြစ်သတတ်)။ ထို့နောက်တဖန် ပိတ်ဖြူသင်္ကန်းကိုပင် ဝတ်ရုံမပြုတော့ဘဲ သင်္ကန်းအပိုင်းအစငယ်တခုကို လက်မှာချည်၍၎င်း၊ လည်ပင်းမှာချည်၍၎င်း၊ ဆံပင်မှာချည်၍၎င်း ရဟန်းဟူသော အထိမ်းအမှတ်မျှသာ ထားကြကုန်လေတုံ။ ထို့ပြင် သားမယားယူကာ ရောင်းဝယ်စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို လုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေးကြကုန်လေတုံ။ နောက်ဆုံး၌ ရဟန်းပျက်တို့သည် ထိုသင်္ကန်းစကိုပင် စွန့်ပစ်ကုန်လေတုံ။ ထိုအခါလိင်္ဂသာသနာ ကွယ်သည်မည်၏။

ဓာတုသာသနာကွယ်ပုံ

ပရိနိဗ္ဗာန်သုံးမျိုး။ ။ပရိနိဗ္ဗာန်သည် ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် သုံးမျိုးပြား၏။

ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု “ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်”သည် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု “ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်”သည် ကုသိနာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသောအခါ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုသို့ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရာတွင် လူတို့၏အကျိုးစီးပွားအလို့ငှါ မပြုမကဲ့မပျက်မစီးသော “အသမ္ဘိန္ဒ”ဓာတ်တော်များ ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ ထိုဓာတ်တော်တို့သည် လူတို့ပူဇော်သက္ကာရပြုရန်အတွက် မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ အဓိဋ္ဌာန်တော်ကြောင့် တည်ရှိနေခြင်းဖြစ်၏။ နှစ်ကာလကြာညောင်းလတ်သော် လူတို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေခြင်း၌ အချိန်ကုန်ကာ အသိဉာဏ်ပညာ ခေါင်းပါးလာ၍ ဓာတ်တော် မွေတော်တို့အား မြတ်နိုးပူဇော်မှုမပြုကြတော့လေတုံ။ ထိုအခါ လူ့ပြည် နဂါးပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိရှိသမျှသောဓာတ်တော်တို့သည် မဟာဗောဓိပလ္လင်သို့ ကြွကုန်လေတုံ။

ဓာတ်ပေါင်းစုရုပ်ရှင်တော်။ ။အလုံးစုံသော ဓာတ်တော်တို့သည် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ စုဝေးပေါင်းဆုံလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပုံတော်အသွင်ကိုယူ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလေတုံ။ ထိုဓာတ်ပေါင်းစု ဗုဒ္ဓရုပ်ပုံတော်သည် ၃၂-ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ၈၀-သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံလျက် တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ စမ္ပယ်လေတုံ။ ထို့ပြင် ရေမီးအစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာများကို ပြတော်မူလေတုံ။

ထို့နောက် ဓာတ်ပေါင်းစုရုပ်ရှင်တော်အတွင်းမှ တေဇာဓာတ်ထကြွလာပြီးလျှင် အားလုံးသော ဓာတ်တော်တို့သည် လောင်ကျွမ်း၍ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကုန်ခန်းသွားလတ်။ ဤကား ဓာတုသာသနာတော် ကွယ်ပုံတည်း။

ပရိယတ္တိအရေးကြီးခြင်း။ ။ ဤသို့သာသနာကွယ်ခြင်းငါးမျိုးရှိရာတွင် ပရိယတ္တိသာသနာတော် ကွယ်ခြင်းသည်သာလျှင် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိ သာသနာတည်ရှိနေသေးလျှင် ပဋိပတ္တိသာသနာစသည်တို့ တည်ရှိနေနိုင်သည်သာဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကွယ်လျှင်မူကား ပဋိပတ္တိစသော သာသနာများလည်း ကွယ်ပျောက်ရမည်ကေန်တည်း။ ဥပမာကား- နွားလားအရာအထောင်ရှိနေပါသော်လည်း မျိုးဆက်တည်တံ့ပြန့်ပွားစေနိုင်သော နွားမ မရှိလျှင် နွားမျိုးဆက်မတည်ရှိနိုင်။ ဤအတူ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သော ရဟန်းအရာအထောင်ရှိငြားသော်လည်း ပရိယတ္တိဟူသော ပိဋကသုံးပုံမရှိလျှင် အရိယာမဂ်ကို ထိုးထွင်းသိမှုမဖြစ်နိုင်ချေ။ မြေထဲ၌ နက်စွာမြုပ်နှံထားသော ရွှေအိုးကြီးအကြောင်းကိုသိစေရန် ကျောက်ဖျာပေါ်၌ အညွန့်အကွရာများ ရေးထွင်းထားငြားအံ့။ အကွရာများ မပျက်မခြင်း ရွှေအိုးကြီးမပျောက်ဆုံးနိုင်သကဲ့သို့ ပရိယတ္တိသာသနာတော် ထင်ရှားရှိနေသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သာသနာတော်ကွယ်ခြင်း ငါးမျိုး မဖြစ်နိုင်ချေ။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ချစ်မြတ်နိုးကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ပရိယတ္တိသာသနာတော် တည်တံ့စည်ပင် ပြန့်ပွားထွန်းကားစေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်အပ်ကြပေသည်။

နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်က ဓလေ့ဝါဒများ

ဘုရားဟောပါဠိတော်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာသောအခါ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်က လူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပုံ ဓလေ့ထုံးစံများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းကို ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပေသည်။ သမိုင်းမျက်စိ ရာဇဝင်မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်ပါက ဗုဒ္ဓခေတ်က လူတို့၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု အခြေအနေမှန်များကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

“ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ” ဟူသော စကားပုံ ဆိုထုံးအရ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သတိမူအပ်သည့် အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမျှသာ ဖော်ပြပါအံ့။

တရားသူခိုး-သုသိမပရိဗိုဇ်

မြတ်စွာဘုရားသခင် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော်မူလာသောအခါ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ သာသနာနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဂိုဏ်းသား တိတ္ထိတက္ကတွန်းနှင့် ပရိဗိုဇ်တို့သည် နေထွက်လာသောအခါ ပိုးစုန်းကြူးတို့ အရောင်အလင်း ကင်းမဲ့ကြရသကဲ့သို့ ဘုန်းကံနည်းပါး ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ရှားပါး ချိုင့်ကြလေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် “ဘုန်းတန်းခိုးကြီးမားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များကို ခိုးယူ၍ မိမိတို့ တိတ္ထိဝါဒများ၌ ထည့်သွင်းရောနှော ဟောကြားရမှု ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ပေါများကုန်ရာ၏”ဟု ကြံစည်ကြ၍ ဝေဒကျမ်းတို့၌ တတ်ကျွမ်းလိမ္မာပြီးသော သုသိမပရိဗိုဇ်ကို မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရဟန်းပြုရန် ပရိဗိုဇ်အဖွဲ့ကြီးက စေခိုင်းလေသည်။

သုသိမပရိဗိုဇ်သည် တရားခိုးရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်း ပြုကြောင်းကို နိဒါနသံယုတ်၊ မဟာဝဂ်၊ သုသိမသုတ်၌ ဖော်ပြထားသည်။

ဤအချက်ကို ထောက်ရှုပါက အချို့သော သာသနာပကျမ်းစာများ၌ ဘုရားဟောဇာတ်တော် များ ပါဝင်နေခြင်း၊ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ စကားလုံးများ ပါဝင်နေခြင်းတို့သည် သာသနာပ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်များက ဘုရားဟောဒေသနာတော်မှ ကူးယူထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းသာ လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်ကပင်လျှင် တရားခိုးရန် ကြိုးစားနေကြပါက ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီး နောက်ပိုင်း၌ကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိတော့အံ့နည်း။ ဤအကြောင်းကို သတိမမူမိသော သူတို့က ငါးရဲငါးဆယ် ဇာတ်တော်များနှင့် အဘိဓမ္မာတရားတော်များကို သာသနာပ ကျမ်းစာများမှ ဗုဒ္ဓဝါဒီတို့က ကူးယူထားကြသည်ဟု ပြောမှား ဆိုမှားပြုမူနေကြသည် မှာ အထူးအဆန်းမဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ်၊ မာဂဏ္ဍိသုတ်၌ “အာရောဂျ ပရမာ လာဘာ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ” ဟူသော ဂါထာသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့သော ဒေသနာတော်ဖြစ်၍ ကာလရှည်ကြာသောအခါ ပရိဗိုဇ်တို့၏ ကျမ်းစာထဲသို့ ကူးပြောင်းရောက်ရှိသွားသည်။ သို့သော် မူရင်းအနက် အဓိပ္ပါယ်အမှန်ကိုမသိကြပဲ ရွတ်ဆိုနေကြသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူခဲ့ပေသည်။

ဤအချက်ကို ထောက်ရှုပါကလည်း ဘုရားဟောဒေသနာမှ တရားအချို့သည် အခြားဘာသာ ကျမ်းများသို့ ရောက်ရှိနေကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။

ဤကား သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ မှတ်ဖွယ်ရာများကို စကားအလျဉ်းသင့်၍ ဝေဖန်တင်ပြလိုက် ခြင်းဖြစ်သည်။

သုတ်အရေအတွက်

ဤသို့လျှင် အထက်တွင် ရွေးချယ်ထုတ်နုတ် ဖော်ပြခဲ့သည့် မှတ်သားဖွယ်အဖုံဖုံနှင့် ပြည့်စုံ သည့် ဤနိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၌ သံယုတ်အားဖြင့် ၁၀-ခု၊ သုတ်ပေါင်း ၄၀၆ - သုတ်ရှိ၏။ ၎င်းတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြရလျှင်—

၁။ နိဒါနသံယုတ်၌	၂၃ - သုတ်	၆။ လာဘသက္ကာရသံယုတ်၌	၄၃ - သုတ်
၂။ အဘိသမယသံယုတ်၌	၁၁ - သုတ်	၇။ ရာဟုလသံယုတ်၌	၂၂ - သုတ်
၃။ ဓာတုသံယုတ်၌	၃၉ - သုတ်	၈။ လက္ခဏသံယုတ်၌	၂၁ - သုတ်
၄။ အနမတဂ္ဂသံယုတ်၌	၂၀ - သုတ်	၉။ သြပဗ္ဗသံယုတ်၌	၁၂ - သုတ်
၅။ ကဿပသံယုတ်၌	၁၃ - သုတ်	၁၀။ ဘိက္ခုသံယုတ်၌	၁၂ - သုတ်

စုစုပေါင်းသံယုတ် ၁၀။ သုတ်ပေါင်း ၄၀၆ - သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

တိုက်တွန်းချက်။ ။အမျိုးကောင်းသား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များတို့သည် ဤနိဒါန ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်လာ သံယုတ်-၁၀၊ သုတ်ပေါင်း ၄၀၆-သုတ်တို့၏ ပါဠိ-အနက် အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ကြည့်ရှုလေ့လာ၍ လောကီ လောကုတ္တရာအကျိုးတရား တိုးပွားကြပါ စေသတည်း။

နိဒါန်း ဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော် နိဿယ မှတ်သား ဖွယ်ရာ မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၁-ဗုဒ္ဓဝဂ်

မျက်နှာအမှတ်

၁-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသုတ်

- ၁။ ဧဝံ မေသုတံ ဧကံ သမယံ သာဝတ္ထိယံ ခေါ အာမန္တေသိ-ပုဒ်တို့၌ သိမှတ်
ဖွယ်ရာများ ၁
- ၂။ ဘဂဝတော ပစ္စယောသုံ၊ သာဓုကံ မနသိကရောထ၊ ဧကဝလဿ အသေသ-
ဝိရာဂနိရောဓပုဒ်တို့၌ သိမှတ်ဖွယ် ၂
- အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတို့ကြောင့် သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့
ဖြစ်ပုံ(ဝဋ္ဋကထာ) အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ဝိရာဂမဂ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်းတရားတို့ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရစသော အကျိုး
တရားတို့ချုပ်ပုံ (ဝိဝဋ္ဋကထာ) ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်
မူခြင်း ၂-၃

၂-ဝိဘင်္ဂသုတ်

- ၃။ ဇရာ မရဏ ဇာတိ ဘဝ ဥပါဒါနိ တဏှာ ဝေဒနာ ဖဿ သဠာယဘန
နာမ်ရုပ် ဝိညာဏ် သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာတို့၏အရကို အကျယ်ဟောတော်မူခြင်း ၃-၆
- မစ္စ၊ မရဏံ ကာလကိရိယာပုဒ်နှင့်စပ်၍သိမှတ်ဖွယ် ၄

၃-ပဋိပဒါသုတ်

- ၄။ အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သံသရာမှ မထွက်မြောက်စေသော မှားယွင်း
သောအကျင့် မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သံသရာမှ ထွက်
မြောက်စေသော မှန်ကန်သောအကျင့် သမ္မာပဋိပဒါဟု ဟောတော်မူခြင်း ၆-၇

၄-ဝိပဿီသုတ်

- ၅။ ဤသတ္တလောကသည် ပဋိသန္ဓေ အိုသေတို့ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေပါ
လျက် ၎င်းမှထွက်မြောက်ရာကို မသိကြ၊ ဘယ်အခါသိကြမည်နည်းဟု
ဆက်လက်စဉ်းစားသောအခါ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်၊ ဇာတိ
ချုပ်လျှင် ဇရာမရဏချုပ်မည် စသည်ဖြင့် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား
ပစ္စယာကာရဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပုံ ..... ၇-၈၊ ၉

ဦးရေ
၆။

အကြောင်းအရာ
၅-သိခိသုတ်
၆-ဝေဿဘူသုတ်
၇-ကကုသန္ဓသုတ်
၈-ကောဏာဂမနသုတ်
၉-ကဿပသုတ်
၁၀-ဂေါတမသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

.... ၁၂-၁၃

၂-အာဟာရဝဂ်

၁-အာဟာရသုတ်

- ၇။ သတ္တဝါတို့ တည်တံ့ကြောင်း အာဟာရလေးပါးနှင့် (ကဗဠိကာရာဟာရ ဖဿာဟာရ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဝိညာဏာဟာရ) ထိုအာဟာရတို့၏ အကြောင်းရင်းစစ်မြစ် အဆင့်ဆင့်တို့ကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၃-၁၅
- အာဟာရလေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ သိမှတ်ဖွယ် ၁၄

၂-မောဠိယဖဂ္ဂနသုတ်

- ၈။ အဘယ်မည်သောသူသည် ဝိညာဏာဟာရကို သုံးဆောင်ပါသနည်း စသော အရှင်မောဠိယဖဂ္ဂန၏ အမေးကို ပြင်၍ ဝိညာဏာဟာရသည် အဘယ် တရား၏ အကြောင်းဖြစ်ပါသနည်းစသည်ဖြင့် မေးသင့်ပုံကို အဖြေနှင့် တကွ ဟောတော်မူခြင်း ၁၅-၁၇

၃-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

- ၉။ သာသနာမှ အပဖြစ်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အိုသေဆင်းရဲကို၎င်း အိုသေ အကြောင်းကို၎င်း အိုသေ ချုပ်ရာကို၎င်း အိုသေချုပ်ကြောင်း အကျင့်ကို၎င်း မသိကြပဲလျက် သမဏဗြာဟ္မဏအမည်ခံကြ၏။ သို့သော် သမဏဗြာဟ္မဏအစစ်များ မဟုတ်ကြသဖြင့် သမဏဗြာဟ္မဏအကျိုးများ မရနိုင်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၇

၄-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၇

၅-ကစ္စာနဂေါတ္တသုတ်

- ၁၀။ အဘယ်မျှဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပါသနည်းဟု ကစ္စာနဂေါတ္တက မေးရာ လူအပေါင်းသည် ရှိအယူ (သဿတ)၊ မရှိအယူ (ဥစ္ဆေဒ)ဟူသော ၂-မျိုး သော အယူကိုမှီ၍နေကြောင်း သင်္ခါရလောက၏ ဖြစ်ကြောင်း (အနု လောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို) ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ရှုသောသူ၌ မရှိအယူ ဥစ္ဆေဒ မဖြစ်၊ သင်္ခါရလောက၏ ချုပ်ခြင်း (ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ရှုသောသူ၌ ရှိအယူ(သဿတ)မဖြစ်ပုံ ၁၈-၁၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	ရှိအယူ(သဿတ), မရှိအယူ (ဥစ္ဆေဒ) ဟူသော အစွန်း ၂-ပါးကို မကပ် ရောက်ဘဲ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်သည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူပုံ	၁၈-၁၉

၆-ဓမ္မကထိကသုတ်

၁၁။	မည်သည့်သူ့ကို ဓမ္မကထိကခေါ်ပါသနည်းဟူသော ရဟန်းတပါး၏ အမေး ကို အိုခြင်း သေခြင်း၌ ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် တရားဟောသူကို ဓမ္မကထိကခေါ်ပုံနှင့် ထိုအတွက် ကျင့်သူကို တရားနှင့် လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သောရဟန်း၊ အိုသေ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း တပ်မက်မှုကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သူကို မျက်မှောက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍ ခေါ်ရကြောင်း မိန့်တော်မူပုံ	၁၉-၂၀
-----	---	-------

၇-အစေလကဿပသုတ်

၁၂။	ဆင်းရဲသည် မိမိပြုအပ်သော အရာလော၊ သူတပါးပြုအပ်သော အရာလော၊ မိမိသူတပါး ၂-ဦးသား ပြုအပ်သော အရာလော၊ မိမိသူတပါး မပြုပဲ အကြောင်းမဲ့ အလိုအလျောက်ဖြစ်သလောဟူသော အစေလကဿပ၏ အမေးကို ထိုပြုသူ (ကာရက)နှင့် ခံစားသူ (ဝေဒက) အတူတူဟု ယူဆ လျှင် သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ ပြုသူနှင့် ခံစားသူ မတူ (တခြားစီ)ဟု ယူဆ လျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟု ဖြေဆိုတော်မူခြင်း	၂၂
၁၃။	သော ကရောတိ အညော ကရောတိ စသော ဝါကျအနက်ပေးပုံ၊ အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ယူဆပုံကို ပြဆိုခြင်း	၂၂-၂၃
၁၄။	အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာ၌ ရဟန်းပြုလိုလျှင် ၄-လ တိုင်တိုင် ပရိဝသ်ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်သော်လည်း အစေလကဿပသည် အပရိဝါသာရဟ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ပရိဝသ်မကျင့်ရပဲ ရှင်ရဟန်း အဖြစ် ရသွားပြီး ရဟန္တာဖြစ်ပုံ	၂၄
၁၅။	တိတ္ထိတို့၏ ပရိဝသ် ၈-ပါး	

၈-တိမ္မရုကသုတ်

၁၆။	ဝေဒနာ (ခံစားခြင်း) နှင့် ဝေဒက (ခံစားသူ) အတူတူဟု ယူဆလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဝေဒနာ (ခံစားခြင်း) နှင့် ဝေဒက (ခံစားသူ) တခြားစီ ဟု ယူဆလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟု တိမ္မရုကအား ဟောတော်မူခြင်း	၂၅-၂၆
-----	--	-------

၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်

၁၇။	အယံ ကာယော သမုဒါဂတော၊ ယေဟိ ဖုဠော၊ တတြ၊ ကော အဓိပ္ပါ- ယာသော၊ ဘဂဝံမူလကာ၊ ဘဂဝန္တိယေဝ ပဋိဘာတု၊ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ တို့၌ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	၂၇-၂၉
-----	---	-------

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၈။	အဝိဇ္ဇာတဏှာကြောင့် လူမိုက်နှင့် ပညာရှိတို့၌ သဝိညာဏကကာယ ဖြစ်ပေါ်ပုံခြင်းတူ၏။ အဝိဇ္ဇာပယ်ရန် တဏှာကုန်ရန် မဂ်အကျင့်ကို မကျင့်သဖြင့် ထိုလူမိုက်အား အဟောင်းကာယ ပျက်ပြီးနောက် သဝိညာဏကကာယအသစ်ဖြစ်ပေါ်၏။ ပညာရှိ၌ မဂ်အကျင့်ကိုကျင့်၍ အဝိဇ္ဇာတဏှာပယ်ပြီးသောကြောင့် အဟောင်းကာယ ပျက်ပြီးနောက် အသစ်ကာယ မဖြစ်တော့ပုံ	.... ၂၇-၂၉

၁၀-ပစ္စယသုတ်

၁၉။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၌ မှတ်သားဖွယ်ရာများ....	၂၉
၂၀။	ဘုရားပွင့်သည်ဖြစ်စေ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ ဇရာ မရဏအား အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် မချွတ်ကျေးဇူးပြုသော ဇာတိ၏ ပစ္စယသဘောသည် ဓမ္မဋ္ဌိတိဓမ္မနိယာမအားဖြင့် တည်ရှိနေသဖြင့် ထိုပစ္စယသဘောကို ဘုရားရှင် ထိုးထွင်းသိတော်မူ၍ တဆင့်ဟောကြားတော်မူခြင်း	.... ၂၉-၃၀
၂၁။	အကြောင်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပန္နကို ဟုတ်မှန်စွာသိသော အရိယသာဝက၌ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကိုစွဲ၍ယုံမှားခြင်း (၁၆)ပါး မဖြစ်တော့ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း	.... ၃၁-၃၃

၃-ဒသဗလဝဂ်

၁-ဒသဗလသုတ်

၂၂။	ဒသဗလဉာဏ် စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပုံ၊ အကြောင်း မရှိက အကျိုးချုပ်ပုံကို မိန့်ကြားတော်မူခြင်း	.... ၃၃
-----	--	--------------------------------

၂-ဒုတိယဒသဗလသုတ်

၂၃။	သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတရဟန်းသည် ပေါ်လွင်ပွင့်လင်းသော သွာက္ခာတ ဓမ္မ၌ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝီရိယဖြင့် နိဗ္ဗာန်မရောက်မချင်း အားထုတ်သင့်ပုံ....	၃၄
၂၄။	ပျင်းရိသူ လုံ့လရှိသူတို့၏ အကျိုးအပြစ်တို့ကို၎င်း ယုတ်လျော့သော သဒ္ဓါစသည်ဖြင့် အမြတ်နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်၊ ထက်မြက်မြင့်မြတ်သော သဒ္ဓါစသည်ဖြင့်သာ အမြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိပုံကို၎င်း ကြည်လည်း ကြည်လင်၍ သောက်လည်း သောက်ထိုက်သော သာသနာတော်၌ ရဟန်းဖြစ်ရကျိုးနှင့် ဒါယကာတို့၏ ချမ်းသာကောင်းကျိုးအတွက် ဝီရိယကို အားထုတ်သင့်ပုံကို၎င်း မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးအတွက် အပ္ပမာဒနှင့် ပြည့်စုံသင့်ပုံကို၎င်း ဟောတော်မူခြင်း	.... ၃၄-၃၅
၂၅။	မဏ္ဍပေယျပုဒ်နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်	.... ၃၅

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃- ဥပနိသသုတ်

- ၂၆။ ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက် ဥဒယဗ္ဗယကို သိသည့်သာ အာသဝက္ခယ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်၍ မသိမြင်သည့် အာသဝက္ခယ မဂ်ဖိုလ်မဖြစ်ပုံနှင့် အာသဝက္ခယ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို သိဆင်ခြင်သော (ခယေဉာဏ) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်မှ စ၍ အရဟတ္တဖိုလ် မဂ် ဝိပဿနာဉာဏ် သမာဓိ သုခ ပဿဒ္ဓိ ပီတိ ပါမောဇ္ဇ သဒ္ဓါ ဒုက္ခ ဇာတိစသည်တို့သည် အကြောင်း(ဥပနိသ)နှင့်တကွ ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၃၅-၃၆

၄- အညတိတ္ထိယသုတ်

- ၂၇။ အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါဒီ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဒုက္ခကို မိမိပြုအပ်၏၊ သူတပါးပြုအပ်၏၊မိမိသူတပါးပြုအပ်၏၊မိမိသူတပါးမပြုအပ်၊အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်၏ဟု အယူရှိကြရာ ရဟန်းဂေါတမက အဘယ် အယူဝါဒကို ပြောဆို ဟောကြားလေ့ ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်သို့ ဖြေဆိုလျှင် ရဟန်းဂေါတမနှင့် ရဟန်းဂေါတမဟောအပ်သောဓမ္မကို မထိခိုက်ပဲအပြစ်ကင်းပါမည်နည်းဟု အညတိတ္ထိယ ပရိဗိုဇ်တို့၏အမေးကို အရှင်သာရိပုတ္တရာဖြေဆိုတော်မူခြင်း ၃၇-၃၈
- ၂၈။ ဒုက္ခသည် ဖဿကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားဟု ဘုရားရှင်ဟောတော် မူပုံနှင့် ဇရာမရဏ စသည်တို့၏ အကြောင်းရင်းကို ရှင်အာနန္ဒာက ဆက်လက်၍ ဖြေတော်မူခြင်း ၃၉
- ၂၉။ “ သုခ ဒုက္ခသည် ဖဿကြောင့်ဖြစ်၏ ” ဟု ဘူမိဇအား ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောကြားသည်ကို ရှင်အာနန္ဒာကြားသဖြင့် ဘုရားရှင်အား ရှင်အာနန္ဒာ က လျှောက်ထားပြန်သောအခါ “ သုခ ဒုက္ခသည် ဖဿကြောင့်သာမက ကာယသဉ္ဇေတနာ ဝစီသဉ္ဇေတနာ မနောသဉ္ဇေတနာတို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်၏ ” ဟု ဖြည့်စွက်ကာ ဘုရားက ဟောတော်မူခြင်း ၄၀-၄၁

၆-ဥပဝါဏသုတ်

၇-ပစ္စယသုတ်

- ၃၀။ (က) ပစ္စယ (အကြောင်း)
 (ခ) ပစ္စယသမုဒယ (အကြောင်း၏ အကြောင်း)
 (ဂ) ပစ္စယနိရောဓ (အကြောင်းချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်)
 (ဃ) ပစ္စယနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ (အကြောင်းချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်) တို့ကို ပိုင်းခြား၍သိသော အရိယသာဝကကို ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နမဂ်ဉာဏ် (အမြင်မှန်) နှင့်ပြည့်စုံသူ၊ သေက္ခဉာဏ် ဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသူ၊ နိဗ္ဗာန်ပြည်ခွင်ဝင်ရာ အရိယမဂ်တံခါးသို့ ကပ်၍တည်သူဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခြင်း ၄၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၄-ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်

မျက်နှာအမှတ်

၁-ဘူတသုတ်

- ၃၁။ အာဟာရကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်၏။ အာဟာရချုပ်လျှင် ခန္ဓာငါးပါး ချုပ်၏ဟု သိ၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးချုပ်ရန် ကျင့်သူသည် သေက္ခ၊ ခန္ဓာငါးပါးကို ငြီးငွေ့တပ်မက်မှုကင်းလျှင် ရဟန္တာဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေကြား လျှောက်ထားခြင်း ၄၃-၄၄

၂-ကဋ္ဌာရသုတ်

- ၃၂။ အားထားမှီခိုရာဖြစ်သော အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်သုံးပါးတို့ကို မရ သေးသည့် အတွက် မောဠိယဖဂ္ဂုနလူထွက်ပုံပေါ် သည်ဟု ကဋ္ဌာရခတ္တိယက ရှင်သာရိပုတ္တရာအား လျှောက်ထားပြီးနောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာရာ အားထားမှီခိုရာ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်သုံးပါးတို့ကို ရရှိပြီးပြီလောဟု ဆက်လက် မေးမြန်း သောအခါ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေဆိုပုံ ၄၅
- ၃၃။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါသည်ဟု ကဋ္ဌာရ ခတ္တိယ၏လျှောက်ထားချက်ကြောင့် ဘုရားရှင်က ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာ အား မေးရာ ခဏာ ဇာတိ စသော တိုက်ရိုက်စကားတို့ဖြင့် မပြောခဲ့ဘူး ကြောင်း ဇာတိသည် အကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိအကြောင်းကုန်လျှင် အကျိုးဇာတိကုန်ပြီဟု သိသည့် စသည်ဖြင့် ပရိယာယ်စကားအသွယ်သွယ် ဖြင့်သာ ပြောကြားသည့်အကြောင်း လျှောက်ထားခြင်း ၄၅
- ၃၄။ (က) အဘယ်သို့ သိမြင်သည်ဖြစ်၍ ခဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ စသည်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို သင်ဖြေဆိုသနည်း (ခ) ဇာတိ၏အကြောင်း (ဂ) ဘဝ၏အကြောင်း (ဃ) ဥပါဒါန်၏အကြောင်း (င) ဝေဒနာတို့၌ တပ်မက်သောတဏှာကင်းစင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးလျှင် သင်မည်သို့ ဖြေဆိုမည်နည်းဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဘုရားက မေးတော်မူခြင်း ၄၆
- ၃၅။ အဘယ်ဝိမောက္ခဖြင့် ခဏာ ဇာတိ ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟူ၍ အရဟတ္တ ဖိုလ်ကို ဖြေဆိုသနည်းဟု မေးခဲ့လျှင် သင်မည်သို့ ဖြေဆိုမည်နည်း ဟူသော ဘုရား၏အမေးကို ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြေဆိုပုံ ၄၇
- ၃၆။ ဗုဒ္ဓက မေးခွန်းအမျိုးမျိုးထုတ်သောအခါ ပဌမဆုံးမေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရုတ်တရက် မဖြေနိုင်ပဲ နှောင့်နှေးခဲ့သည်။ ပဌမအမေး၏ အဖြေမှန်ကန် ကြောင်း ဗုဒ္ဓက ချီးကျူးလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ၇-ရက်တိတိ ဆက်လက် ဖြေဆိုရစေကာမူ ဝန်မလေးတော့ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းတို့ အပေါ်၌ ခြသေ့ဟောက်သကဲ့သို့ ရဲရဲတောက် ကြုံးဝါးခြင်း ... ၄၇-၈
- ၃၇။ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အဘယ်ကြောင့် ခြသေ့ဟောက်သကဲ့သို့ ရဲရဲ တောက်ကြုံးဝါးနိုင်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူခြင်း ၄၈

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-ဉာဏဝတ္ထုသုတ်

၃၈။ သင်္ခါရအစ ဇရာမရဏတိုင်အောင်သော တရား ၁၁-ပါးကိုတည်၍ ၎င်း ၁၁-ပါးတို့၏ (က) အသီးသီးသောသဘာဝဓမ္မ (ခ) အသီးသီးသော သမုဒယ (ဂ) အသီးသီးသောနိရောဓ (ဃ) အသီးသီးသော နိရောဓ ဂါမိနီပဋိပဒါ ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဉာဏဝတ္ထု ၄၄-မျိုးကို ဟောတော်မူခြင်း ၄၈

၃၉။ ဇရာမရဏစသော ၁၁-ပါးတို့၏ သဘာဝဓမ္မ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ နိရောဓ- ဂါမိနီ ပဋိပဒါတို့ကို ပစ္စုပ္ပန်အနေဖြင့် မုချ ဆတ်ဆတ်သိသော ဓမ္မဉာဏ် (မဂ်ဉာဏ်)၊ ၎င်းဓမ္မဉာဏ်(မဂ်ဉာဏ်)ကို အကြောင်းပြု၍ အတိတ်အနာဂတ် ၌လည်း သိသော အန္တယဉာဏ် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) ၎င်းဉာဏ် ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ် ဒဿနသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်” စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုနိုင်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၄၉

၄-ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ်

၄၀။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ—စသည်ဖြင့်သိသောအနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉာဏ်၊ အသတိ ဇာတိယာ နတ္ထိ ဇရာမရဏံ—စသည်ဖြင့် သိသော ပဋိလောမပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒဉာဏ်ဟု ပစ္စုပ္ပန်၌ ၂-ပါး၊ ထို့အတူ အတိတ်၌ ၂-ပါး၊ အနာဂတ်၌ ၂-ပါး ၎င်းတရား အပေါင်း၌သိသော ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဟု ဉာဏ် ၇-မျိုး၊ ထို ၇-မျိုးဖြင့် သင်္ခါရအစ ဇရာမရဏ အဆုံးရှိသော ဓမ္မ ၁၁-ပါးကိုမြှောက် လျှင် ဉာဏဝတ္ထု ၇၇-မျိုးဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူခြင်း ၅၀

၅-အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ်

၄၁။ ဇီဝနှင့် သင်္ခါရအတူတူဟူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအစွန်း၊ ဇီဝနှင့်သင်္ခါရ တခြားစီ ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အစွန်း ၂-ပါး လွန်မြောက်အောင် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ—စသည်ဖြင့် မဇ္ဈိမပဋိ ပဒါလမ်းစဉ်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ၅၀

၆-ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ် (မထူး)

၇-နတုမ္ပသုတ်

၄၂။ ဤကိုယ်ခန္ဓာသည် သင်တို့ပိုင်လည်းမဟုတ် အခြားသူတို့ပိုင်လည်းမဟုတ်၊ အတိတ်ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လှာသည်ဟူသာ မှတ်ဟူ၍၎င်း ထိုအတိတ်ကံ ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လှာသော ကိုယ်ခန္ဓာကို အရိယသာဝကသည် အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာစသော အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အ- သေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော - စသောပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အားဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၏ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၅၁

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
ဂ-စေတနာသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

၄၃။ စေတနာ ပကပ္ပန (တဏှာဒိဋ္ဌိ) အနုသယဟူသော တရား ၃-မျိုးသည် ကမ္မ-
 ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းတည်း၊ ၎င်းအကြောင်းတရားဖြစ်လတ်သော် ကမ္မ-
 ဝိညာဏ်တည်၏၊ ၎င်းကမ္မဝိညာဏ်တည်ရှိ စည်ပင်လတ်သော် ဘဝသစ်ဖြစ်
 ၏၊ ဘဝသစ်ဖြစ်လတ်သော် ဇာတိ ဇရာမရဏစသည်တို့ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟော
 တော်မူခြင်း ၅၂

၄၄။ စေတနာ ပကပ္ပန (တဏှာဒိဋ္ဌိ) ၂-မျိုးမဖြစ်သော်လည်း အနုသယတခု ထင်
 ရှားရှိရုံနှင့် ကမ္မဝိညာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်၏၊ အနုသယဖြစ်လတ်သော်
 ကမ္မဝိညာဏ်တည်၏၊ ၎င်းကမ္မဝိညာဏ်တည်ရှိ စည်ပင်လတ်သော် ဘဝသစ်
 ဖြစ်၏၊ ဘဝသစ်ဖြစ်လတ်သော် ဇာတိ ဇရာမရဏဖြစ်၏ဟူ၍ ၎င်း စေတနာ
 ပကပ္ပန (တဏှာဒိဋ္ဌိ) အနုသယ ၃-မျိုးမရှိလျှင် ကမ္မဝိညာဏ် တည်ခြင်း၏
 အကြောင်းမဖြစ်၊ ၎င်းအကြောင်းမဖြစ်သော် ကမ္မဝိညာဏ် မတည်နိုင်၊
 ၎င်းမတည် မစည်ပင်သော် ဘဝသစ် မဖြစ်၊ ၎င်းမဖြစ်သော် ဇာတိ ဇရာ-
 မရဏစသည်တို့လည်း ချုပ်ကုန်၏ဟူ၍ ၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၅၂

၉-ဒုတိယစေတနာသုတ်

၄၅။ စေတနာ ပကပ္ပန အနုသယ ၃-မျိုးသည် ကမ္မဝိညာဏ် တည်ခြင်း၏
 အကြောင်း၊ ၎င်းအကြောင်းတရား ဖြစ်လတ်သော် ကမ္မဝိညာဏ် ဖြစ်၏၊
 ၎င်း ကမ္မဝိညာဏ်တည်ရှိ စည်ပင်လတ်သော် နာမ်ရုပ် ၂-ပါးဖြစ်၏၊ နာမ်
 ရုပ် ၂-ပါးကြောင့် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာစသည်တို့သည် အဆင့်ဆင့်
 ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၅၂

၄၆။ အနုသယတခုတည်းလည်း ကမ္မဝိညာဏ်တည်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူ၍ ၎င်း
 အစေတန အပကပ္ပန အနာနုသယသည် ကမ္မဝိညာဏ် တည်ကြောင်း
 မဟုတ်၊ ကမ္မဝိညာဏ်တည်ကြောင်း မဖြစ်လတ်သော် ကမ္မဝိညာဏ် မတည်၊
 ၎င်းမတည်ရှိ မစည်ပင်လတ်သော် နာမ် ရုပ် မဖြစ်၊ ၎င်းမဖြစ်လတ်သော်
 သဠာယတန ဖဿ စသည်တို့သည်လည်း အဆင့်ဆင့် ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏
 ဟူ၍ ၎င်း ဟောတော်မူခြင်း (ပါဠိနှင့်နိဿယတွဲ၍) ၅၂

၁၀-တတိယစေတနာသုတ်

၄၇။ ကမ္မဝိညာဏ်တည်ရှိ စည်ပင်လတ်သော် ညွတ်မှုတဏှာဖြစ်၏၊ ညွတ်မှုတဏှာ
 ဖြစ်လတ်သော် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်၏၊ ၎င်းဖြစ်လတ်သော် စုတေခြင်း
 ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဖြစ်၏၊ ၎င်းဖြစ်လတ်သော် ဇာတိစသည်တို့ဖြစ်ကုန်၏
 ဟူ၍ ၎င်း၊ ကမ္မဝိညာဏ်မတည် မစည်ပင်လတ်သော် အထက်ပါညွတ်မှုတဏှာ
 စသည်ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏ဟူ၍ ၎င်း ဟောတော်မူခြင်း (ပါဠိနှင့်နိဿယ တွဲ၍) ၅၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၅-ဂဟပတိဝဂ်

မျက်နှာအမှတ်

၁-ပဉ္စဝေရဘယသုတ်

- ၄၈။ သောတာပတ္တိအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဝိပဿနာယုဂဖြင့်
 ကောင်းစွာ ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီးသော အရိယသာဝက ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဘေး
 ၅-မျိုး ကင်းငြိမ်းသည့်ပြင် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်အလိုရှိသော် “ငါဟာ ခိဏနိရယ
 ပုဂ္ဂိုလ် ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိပုဂ္ဂိုလ် ခိဏပေတ္တိဝိသယပုဂ္ဂိုလ် စသည်ဖြင့်
 ဖြေဆိုနိုင်သည်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၅၃-၄
- ၄၉။ အရိယသာဝကတို့သန္တာန်၌ ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းသွားသော ဘေး ၅-မျိုး
 နှင့် သောတာပတ္တိအင်္ဂါ ၄-မျိုး ၅၄-၅

၂-ဒုတိယပဉ္စဝေရဘယသုတ် (မထူး)

၃-ဒုက္ခသုတ်

- ၅၀။ ဝဋ်ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းအကြောင်းနှင့် ဝဋ်ဒုက္ခချုပ်ခြင်းအကြောင်းများ ၅၆

၄-လောကသုတ် (မထူး)

၅-ဉာတိကသုတ်

- ၅၁။ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဏ် ၃-မျိုး ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်၊
 ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝစသည်တို့
 အဆက်ဆက်ဖြစ်ပုံ ဒေသနာကို ဟောပြီးနောက်တရားသံကိုကြားလောက်
 ရာအရပ်၌ တည်ရှိသော ရဟန်းတပါးအား “ဤ ငါဟောသော ဒေသနာ
 ကို သင်ကြားလေ့လာ ဆောင်ထားလော့၊ ဤဒေသနာသည် မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း
 အကြောင်းလည်းဖြစ်၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အခြေခံလည်းဖြစ်သည်”ဟု မိန့်
 ကြားတိုက်တန်းခြင်း ၅၇

၆-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်

- ၅၂။ “အကြင်သူသည် ကောင်းမှု မကောင်းမှု တစုံတခုကို ပြုလုပ်၏၊ ထိုပြုလုပ်
 သူသည်ပင် ကောင်းမကောင်းကို ခံစား၏”ဟု ယူလျှင် သဿတအစွန်း၊
 “အကြင်သူသည် ကောင်းမှုမကောင်းမှု တစုံတခုကိုပြုလုပ်၏၊ ထိုပြုလုပ်သူ
 သည် ကောင်းမကောင်းကို မခံစား”ဟု ယူလျှင် ဥစ္ဆေဒအစွန်းမှ မလွတ်၊
 ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီးနောက် ၎င်းအစွန်းမှ လွတ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 ဒေသနာကို ဟောတော်မူခြင်း (ပေါ်လွင်စေရန် အနည်းငယ်ချဲ့ရေး
 သည်)။ ၅၇-၅၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၅၃။	“ပြုလုပ်သူ (ကာရက) နှင့် ခံစားသူ (ဝေဒက) တို့ မတူဟု ယူလျှင်လည်း ဥစ္ဆေဒအစွန်းမှ မလွတ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း	၅၇

၇-ဇာဏုသောဏိသုတ်

၅၄။	“သဗ္ဗံ အတ္တိ”ဟု ယူသော်၎င်း “သဗ္ဗံ နတ္တိ”ဟု ယူသော်၎င်း အစွန်း ၂-ပါးမှ မလွတ်ဟု ဟောတော်မူခြင်း။ သဗ္ဗမတ္တိကဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ အကျယ်ကို ကထာဝတ္ထုပါဠိ ၄-ဦး စာပိုဒ် ၂၀၂-ရှု။)....	၅၈
-----	--	----

၈-လောကာယတိကသုတ်

၅၅။	(က) “သဗ္ဗံ အတ္တိ”ဟု ယူသော်၎င်း (ခ) “သဗ္ဗံ နတ္တိ”ဟု ယူသော်၎င်း (ဂ) သဗ္ဗံ ဧကတ္တံ (တခုတည်းသော သဘောရှိ၏) ဟု ယူသော်၎င်း (ဆ) သဗ္ဗံ ပုထုတ္တံ (အသီးသီးသဘောရှိ၏)ဟု ယူသော်၎င်း လောကာယတ (ဗာလပုထုဇန်တို့ ကြံဆအပ်သော မိစ္ဆာအယူ) ချည်းတည်းဟု ဟောတော်မူခြင်း	၅၉
-----	--	----

၉-အရိယသာဝကသုတ်

၅၆။	“အဘယ်အကြောင်းဖြစ်လတ်သော် အဘယ်အကျိုးတရား ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းတရားဖြစ်လတ်သော် သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ကြသနည်း”ဟု ကြံစည်ချက်မဖြစ်တော့ပဲ “ဤအကြောင်းဖြစ်လတ်သော် ဤအကျိုးတရားဖြစ်၏၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်ဖြစ်လတ်သော် သင်္ခါရ စသည်တို့ဖြစ်၏”ဟု အသိဉာဏ်ပွင့်လင်းတော့၏၊ “ဤလောကသည် ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်လှ၏”ဟု ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရှိလေ၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း....	၆၀
-----	--	----

၁၀-ဒုတိယ အရိယသာဝကသုတ်(မဏ္ဍး)

၆-ဒုက္ခဝဂ်

၁-ပရိဝီမံသနသုတ်

၅၇။	“အိုခြင်းဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲသည် ဘာကြောင့်ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားမဖြစ်လျှင် အိုခြင်းဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းသနည်း”ဟု စူးစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော် အိုခြင်း သေခြင်းကို၎င်း၊ အိုခြင်း သေခြင်း အကြောင်းကို၎င်း၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို၎င်း၊ အိုသေ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းအကျင့်ကို၎င်း သိရှိ၍ သိသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံသူကို အိုခြင်း ဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းရန် ကျင့်ကြံသောရဟန်းဟု ခေါ်ဆိုထိုက်ကြောင်း ဟောတော်မူခြင်း။ (ဇာတိဘဝစသည်နည်းတူ)	၆၀-၁
-----	--	------

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-ဥပါဒါနသုတ်

၅၇။ “ဥပါဒါန်၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တေဘူမကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုလေ့ရှိသူ၏သန္တာန်၌ တဏှာတိုးပွား၏။ ထိုနောက် ဥပါဒါန် ဘဝ ဇာတိ စသည်တို့ အဆက်ဆက်တိုးပွားကာ ဒုက္ခ၏အကြောင်းတရားဖြစ်၏”ဟူ၍ ၎င်း “အဆိုပါ တေဘူမကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟုမရှုလျှင် တဏှာ လည်း ချုပ်ငြိမ်း၏။ ဥပါဒါန် ဘဝ ဇာတိစသည်တို့လည်း အဆင့်ဆင့်ချုပ် ငြိမ်းကာ ဒုက္ခမှန်သမျှ ချုပ်ငြိမ်း၏”ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၂-၃

၃-သံယောဇနသုတ်

၅၉။ သံယောဇဉ်၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တေဘူမကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုလေ့ရှိသူ၏ သန္တာန်၌လည်း တဏှာ ဥပါဒါန်စသည်တို့ အဆင့်ဆင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပုံစသည်ကို ဥပမာတမျိုးလဲ၍ ဥပါဒါနသုတ်၌ ကဲ့သို့ ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၃

၄-ဒုတိယသံယောဇနသုတ် (မထူး)

၅-မဟာရုက္ခသုတ်

၆-ဒုတိယမဟာရုက္ခသုတ်

၇-တရုဏရုက္ခသုတ်

၆၀။ ဥပါဒါန်၏အစီးအပွား သံယောဇဉ်တရား၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တေဘူ မကတို့နှင့်ပတ်သက်၍ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝစသည်တို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ၊ အဆိုပါ တရားတို့၌ အပြစ်ဟု ရှုမြင်သူ၏သန္တာန်၌ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝစသည်တို့ အဆင့်ဆင့်ချုပ်ငြိမ်းပုံကို စိတ်ဝင်စားစရာ ဥပမာအမျိုးမျိုး ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၄

၈-နာမရူပသုတ်

၉-ဝိညာဏသုတ်

၆၁။ သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တေဘူမကတရားတို့၌ သာယာဖွယ်ဟု ရှုသူ၏သန္တာန်၌ နာမ်ရုပ်ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနစသည်တို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်၏။ အဆိုပါတရားတို့၌ အပြစ်ဟုမြင်လျှင် နာမ်ရုပ်မဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်မဖြစ်လျှင် သဠာယတနစသည်တို့လည်း အဆင့်ဆင့်ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ဥပမာပြု၍ ဟောတော်မူခြင်း (ဝိညာဏသုတ်၌ နာမ်ရုပ်အစား ဝိညာဏ ပြောင်းသည်သာ ထူး၏)....

၆၅

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၀-နိဒါနသုတ်

၆၂။ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အလွန်လည်းနက်၏၊ နက်ယောင်လည်းရှိ၏၊ သို့သော် တပည့်တော်၏အဖို့ အလွန်ပေါ့လွန်သည်” ဟု ထင်မြင်ကြောင်း လျှောက်ထားသောအခါ “အာနန္ဒာ သင် ဤသို့မပြောလင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် နက်သယောင်ရှိသည့်အတိုင်း နက်နဲသောသဘောရှိသည်၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပရိညာ ၃-မျိုးဖြင့် မသိသည့်အတွက် သတ္တဝါအပေါင်းသည် ချည်ထွေးပမာ ရှုပ်ထွေးစွာဖြင့် အပါယ်သံသရာကို မလွန်မြောက်နိုင်ဖြစ်ပုံ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော တေဘူမကတရားကို သာယာဖွယ်ဟူရှုခြင်း အပြစ်ဟူရှုခြင်းကြောင့် တဏှာစသောတရားတို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ၊ ချုပ်ငြိမ်းပုံကို ရှင်အာနန္ဒာအား ဘုရားက ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၆

၇-မဟာဝဂ်

၁-အဿုတဝါသုတ်

၆၃။ စာတုမဟာဘူတိကဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာ၏ တိုးပွားဆုတ်ယုတ်မှု၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု သေမှုကို တွေ့မြင်နေရသည့်အတွက် စာတုမဟာဘူတိက ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြီးငွေ့ခြင်း မတပ်မက်ခြင်းဖြစ်သော် ဖြစ်နိုင်ရာ၏၊ စိတ်ဝိညာဏ်၌ “စိတ်သည် ငါ့ဥစ္စာ၊ စိတ်သည် ငါ၊ စိတ်သည် ငါ၏အတ္တ” ဟု မျှီမတတ်စွဲလမ်း မြတ်နိုးနေသည့်အတွက် အဆိုပါ စိတ်ဝိညာဏ်၌ ငြီးငွေ့မတပ်မက်ရန် မလွယ်” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၇

၆၄။ တန္တှစ် နှစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ ပါ၊ အန္တရတရာ တရာကျော်ပတ်လုံး တွေ့မြင်အပ်သော ရုပ်ကို အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းသည် တော်သေး၏၊ နေ့တမျိုး ညတမျိုး အမျိုးမျိုး ဖြစ်ချုပ်ပြောင်းလွှဲနေသော စိတ်ဝိညာဏ်၌အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းသည် မသင့်တော်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၈

၂-ဒုတိယအဿုတဝါသုတ်

၆၅။ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဖဿကို စွဲ၍ သုခဝေဒနာဖြစ်၏၊ ၎င်းဖဿချုပ်လျှင် သုခဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်း၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖဿကို စွဲ၍ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်၏၊ ၎င်းဖဿချုပ်လျှင် ဒုက္ခဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်း၏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း....

၆၈-၉

၃-ပုတ္တမံသုပမသုတ်

၆၆။ “စားနပ်ရိက္ခာအနည်းငယ်ကို ယူ၍ သားငယ်ကို ချီကာ အစာရှားပါးသော ခရီးခဲသို့ သွားသော မိဘ ၂-ပါးတို့သည် ရိက္ခာပြတ်၍ မတတ်သာသဖြင့် သားငယ်ကို သတ်ပြီး စားနပ်ရိက္ခာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းသည်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

မြူးတူးပျော်ပါးခြင်း အားမာန်ယစ်ခြင်း လှပရေဆင်း တင့်တယ်ပြည့်ဖြိုး
ခြင်းငှါ ရည်ရွယ်သည်မဟုတ်၊ ခရီးခဲကို လွန်မြောက်စေနိုင်ရန် ရည်ရွယ်
ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကဗဠိကာရာဟာရကိုလည်း ဤပြဆိုအပ်သော
ဥပမာအတူမှတ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၆၉-၇၀

၆၇။ “အရေမရှိသော နွားမတကောင်ကို နံရံဖြစ်စေ သစ်ပင်စသော တခုခုကို
ဖြစ်စေ မှီထားခဲ့သော် ထိုနံရံသစ်ပင်စသည်တို့၌ ရှိသော ပိုးကောင် မှူး
ကောင်တို့သည် ၎င်းနွားမကို ကိုက်ခဲရာသကဲ့သို့ ဤဥပမာအတူ ဖဿာဟာ
ရကိုမှတ်”ဟူ၍၎င်း ဖဿာဟာရကို ပရိညာ ၃-မျိုးဖြင့် ပိုင်းခြားသိမြင်လျှင်
ဝေဒနာ ၃-မျိုးကိုလည်း သိမြင်၏။ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြားသိမြင်လျှင် အရိ-
ယသာဝကအဖို့ တဆင့်တက်၍ ပြုဖွယ်ရာ မရှိတော့”ဟူ၍၎င်း ဟော
တော်မူခြင်း ....

၇၀

၆၈။ “တသူကျော်ကျော်နက်သော မီးကျီးခဲဖြင့် ပြည့်သော မီးကျီးတွင်းထဲသို့
အသက်ရှင်လိုသော လူတယောက်ကို အားကောင်း မောင်းသန်
ယောက်ျား ၂-ယောက်တို့က လက်တဖက်တချက်ဆွဲ၍ ပစ်ချရန် ဆွဲခေါ်
လျှင် ထိုအသက်ရှင်လိုသူ၏ မီးကျီးတွင်းသို့ ဆင်းလိုသော စေတနာ၊
မီးကျီးတွင်းကို တောင့်တမှုပစ္စုပ္ပန်သည် သေမှာကြောက်သည့်အတွက်
ရှိဖို့နေနေသာသာ ဝေးကွာသည်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မနောသဇ္ဇေ-
တနာဟာရကိုမှတ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း....

၇၁

၆၉။ “သူခိုးကို ဖမ်း၍ ဘုရင့်ထံ အပ်နှံသောအခါ ယနေ့နံနက် လုံတရာဖြင့်
သတ်စေ”ဟု အမိန့်ပေးသဖြင့် သတ်သော်လည်း မသေ၊ ဒုတိယအကြိမ်
ယနေ့နေ့လယ် လုံတရာဖြင့် သတ်စေဟု အမိန့်ပေးကာ သတ်ပြန်သော်
လည်း မသေ၊ တတိယအကြိမ် ယနေ့ညနေ လုံတရာဖြင့် သတ်စေဟု
အမိန့်ပေးသဖြင့် သတ်သောအခါ သေ၏။ ၎င်းခိုးသူသည် လုံဖြင့် တချက်
ထိုးသတ်ရုံဖြင့် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲမှု ခံစားရသေးလျှင် လုံချက်
၃-ရာတို့ဖြင့် ထိုးသတ်သော် ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ ဤအတူ ဝိညာဏာဟာရကို
မှတ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၇၁-၂

၄-အတ္ထိရာဂသုတ်

၇၀။ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်ဆရာဖြစ်စေ ပန်းချီဆရာဖြစ်စေ တယောက်ယောက်
သည် ဆေးရည် ချိပ်ရည် နုနွင်းရည် မဲရိုင်းရည် ထန်းကျင့်ရည်တို့တွင်
တခုခုဖြင့် နံရံ သို့မဟုတ် ပိတ်ကားပေါ်၌ ယောက်ျားရုပ်ကို ဖြစ်စေ
မိန်းမရုပ်ကို ဖြစ်စေ ရိုက်နှိပ်ရေးဆွဲသကဲ့သို့ ကဗဠိကာရာဟာရ၌ တပ်မက်
တောင့်တလျှင် တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဏ်တည်တံ့ စည်ပင်၏၊ ဝိညာဏ်
တည်တံ့ စည်ပင်သော် တေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ် သက်ဝင် ကျရောက်၏။

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

နာမ်ရုပ် သက်ဝင် ကျရောက်သော် သင်္ခါရ တိုးပွား၏။ သင်္ခါရတိုးပွားများ
သော် ဘဝသစ်ဖြစ်၏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း (ဖဿ စေတနာ
ဝိညာဏာဟာရတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိ။) ....

၇၂၇

၇၁။ အရပ် ၄-မျက်နှာ၌ လေသောက်တံခါးတပ်ထားသော အိမ် ကျောင်း
ဇရပ်၌ အရှေ့လေသောက်ပြတင်းမှ နေရောင်ဝင်သော် အနောက်နံရံကို
နေရောင်ထိုးရာ၏။ အကယ်၍ အနောက်နံရံ မရှိသော် မြေပြင်ကို နေရောင်
ထိုးရာ၏။ အကယ်၍ မြေပြင်မရှိသော် ရေပြင်ကို နေရောင်ထိုးရာ၏။
ရေပြင်မရှိသော် မည်သည့် အရာကိုမျှ နေရောင်မထိုးတော့သကဲ့သို့ ထို
အတူ ကဗဠိကာရ၌ မတပ်မက် မတောင့်တလျှင် တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဏ်
မတည်။ ဝိညာဏ် မတည်လျှင် တေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ် မသက်ဝင် မကျ
ရောက်စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ....

၇၃-၄

၅-နဂရသုတ်

၇၂။ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်း၊ ဇာတိစသည်တို့၏ အကြောင်းကား အဘယ်
တရားများဘာလိမ့်ဟု ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်လတ်
သော် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတိုင်အောင် ဉာဏ်၌ မပေါ်လှာပဲ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ
ရူပံ အထိသာ ဉာဏ်၌ ပေါ်ကာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရပ်သွားခြင်းကို၎င်း ဝိညာ-
ဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော ဟောရိုးအစဉ်အလာရှိသော်လည်း နာမရူပ
ပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟူသော ဒေသနာကို၎င်း ထူးခြားစွာ ဟောတော်မူခြင်း

၇၄

၇၃။ ဇရာမရဏမဖြစ်ခြင်းအကြောင်း၊ ဇာတိစသည်တို့မဖြစ်ခြင်း အကြောင်း
တို့ကား အဘယ်သည်တို့ပါလိမ့်ဟု ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် စဉ်းစား
ဆင်ခြင်လတ်သော် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတိုင်အောင် ဉာဏ်၌ မပေါ်လှာပဲ ဝိညာဏ
နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော အထိသာ ဉာဏ်၌ ပေါ်ကာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ရပ်
တန့်ပြန်လည်သွားခြင်းကို၎င်း ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓောဟူသော
ဟောရိုး စဉ်လားရှိလျက် နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောဟူသော
ဒေသနာကို၎င်း ထူးခြားစွာ ဟောတော်မူခြင်း ....

၇၅

၇၄။ တောအုပ်ကြီးအတွင်းရှိ လမ်းဟောင်းကြီးကိုတွေ့ရှိ၍ လမ်းဟောင်း
အတိုင်း လိုက်သွားသဖြင့် မြို့ဟောင်းတခုကို တွေ့မြင်သောအခါ ဘုရင်
ကိုသံတော်ဦးတင်၏။ ထိုမြို့ကိုပြုပြင်မွန်းမံသဖြင့် မြို့သစ်သည် သာယာ
ဝပြောလာ၏။ ထိုအတူ ရှေးရှေးသော ဘုရားရှင်တို့သွားရိုးသွားစဉ် ဖြစ်
သော လမ်းဟောင်းအတိုင်းလိုက်သွားသဖြင့် ဇရာမရဏစသည်တို့၏ သမု-
ဒယ နိရောဓ နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတို့ကိုသိရှိကာ ဤသာသနာတော်ကြီး
သည် စည်ပင်ပြန့်ပွား သာယာဝပြော၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၇၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၆-သမ္မသသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

- ၇၅။ ဇရာမရဏကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လတ်သော် ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းကား ဥပဓိ (ခန္ဓာငါးပါး)၊ ဥပဓိမရှိလျှင် ဇရာမရဏလည်း မဖြစ်တော့ဟူ၍၎င်း (က) ဇရာမရဏ (ခ) ၎င်း၏ သမုဒယ (ဂ) ၎င်း၏ နိရောဓ (ဃ) ၎င်း၏ နိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတို့ကို သိရှိ၏ ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၇၆-၇
- ၇၆။ ဆက်၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြန်သော် ဥပဓိ (ခန္ဓာငါးပါး) ၏ အကြောင်းကား တဏှာ၊ တဏှာ မဖြစ်သော် ဥပဓိမဖြစ်တော့ ဟု သိရှိပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၇၇
- ၇၇။ တဏှာသည် အဘယ်ဌာန၌ သက်ဝင်တည်နေသနည်း ဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြန်သော် ပိယရုပ် သာတရုပ်၌ သက်ဝင်တည်နေ၏ ဟု သိရှိပုံနှင့်ပိယရုပ် သာတရုပ်၏ တရားကိုယ်ကို ပြဆိုတော်မူခြင်း ၇၈
- ၇၈။ ပိယရုပ် သာတရုပ်ကို နိစ္စ သုခ အတ္တ အာရောဂျ ခေမအားဖြင့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ရှုကြသဖြင့် တဏှာတိုးပွား၏၊ တဏှာတိုးပွားသဖြင့် ဥပဓိပွား၏၊ ဥပဓိပွားသဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခများ၏၊ ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဇာတိ ဇရာ မရဏ စသည်တို့မှ မလွတ်မြောက်ဘဲ ဟောတော်မူခြင်း ၇၉-ဂ
- ၇၉။ အဆင်း အနံ့ အရသာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ သောက်ချင့်စဖွယ် ရှိသော်လည်း အဆိပ်ခတ်ထားသည့် အတွက် သောက်လျှင် မသေသည့်တိုင်အောင် သေလုမြောပါး ဒုက္ခများနိုင်သည်ဟု ပြောကြားပါလျက် သောက်လျှင် သေသည် အထိ ဒုက္ခရောက်၏၊ ထိုအတူ ပိယရုပ်သာတရုပ်ကို နိစ္စ သုခ အတ္တ စသည်ဖြင့် ရှုမြင်သူအား တဏှာ ဥပဓိ ဒုက္ခတို့ အဆင့်ဆင့်တိုးပွားကာ ဇာတိ ဇရာ မရဏ စသည်တို့မှ မလွတ်မြောက်ကုန် ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၇၉
- ၈၀။ “အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ၍ သောက်ချင့်စဖွယ် ရှိသော်လည်း အဆိပ်ခတ်ထားသည့်အတွက် ၎င်းအဆိပ်ပါသောအရက်ကို ငါမသောက်၊ ၎င်းအရက်သောက်မည့်အစား သောက်ရေဖြင့်သော်၎င်း နို့ဓမ္မ မှည့်က် ရည်ဖြင့်သော်၎င်း အာသာကို ဖြေဖျောက်အံ့” ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ သေရည် သေရက်ကိုစွန့်လွှတ်သူသည်သေဘေး၊ သေလုမြောပါးဘေးမှ လွတ်မြောက် သကဲ့သို့ ပိယရုပ် သာတရုပ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ စသည်ဖြင့်ရှုမြင်သူသည် တဏှာ ဥပဓိ ဒုက္ခတို့မဖြစ်တော့ပဲ ဇာတိ ဇရာ မရဏ စသည်တို့မှ လွတ်မြောက်၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၇၉

၇-နဋကဋ္ဌာပိသုတ်

- ၈၁။ ဇရာမရဏမှ သဋ္ဌာယဘနတိုင်အောင်သော တရားတို့ကို (က) န သယံ ကတံ (ခ) န ပရိကတံ (ဂ) န သယံကတဉ္စ ပရိကတဉ္စ (ဃ) နာပိ အသယံကာရံ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

အပရိကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အပိ စ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ပ။ နာမရူပ
 ပစ္စယာ သဠာယတနံဟု ဖြေဆိုစဉ်က မည်သို့မျှ မိန့်တော်မမူပဲ ဝိညာဏ်
 နာမ်ရုပ် ၂-မျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပဟူ၍၎င်း နာမရူပ
 ပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟူ၍၎င်း ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဖြေကြားသောအခါ “နာမ်
 ရုပ်၏ အကြောင်းသည် ဝိညာဏ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝိညာဏ်၏ အကြောင်းသည်
 လည်း နာမ်ရုပ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း အခုမှသိရတော့သည်” ဟု ရှင်မဟာ
 ကောဠိကကမိန့်တော်မူခြင်း ....

၈၀

၈၂။ ကျူစည်း ၂-ခုတို့သည် တခုနှင့် တခု အချင်းချင်း အားပြုကာတည်နေ
 ကုန်ဘိသို့ နာမ်ရုပ်ကြောင့် ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်
 ကြောင့် သဠာယတန စသည်တို့ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံကို၎င်း ကျူစည်းကို
 ဆွဲလိုက်လျှင် ကျန်တစည်းသည် လဲရာသကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်ချုပ်လျှင် ဝိညာဏ်
 ချုပ်၊ ဝိညာဏ်ချုပ်လျှင် နာမ်ရုပ်ချုပ်၊ နာမ်ရုပ်ချုပ်လျှင် သဠာယတန
 စသော ဓမ္မတို့အဆင့်ဆင့် ဆက်ကာ ချုပ်ငြိမ်းပုံကို၎င်း ဟောတော်
 မူခြင်း ....

၈၁

၈၃။ ဇာနန္တိနှင့် အာဇာနန္တိ ၂-ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ခြားနားချက်နှင့် ဓမ္မာနု
 ဓမ္မဉ္စိ ပဌမဓမ္မအရ အခြားနေရာ၌ လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးကို ယူရိုး
 ရှိသော်လည်း ဤ၌ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ယူသင့်ကြောင်း ရှင်းပြပုံ (ဋီဉ္စကား
 နိဗ္ဗာနဓမ္မဿာတိ နိဗ္ဗာနာဝဟဿ အရိယဿ မဂ္ဂဿဟု ဖွင့်၏။) ....

၈၁

ဂ-ကောသမ္ဘိသုတ်

၈၄။ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ပ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူ၍၎င်း “ဇာတိ-
 နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော။ပ။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော”
 ဟူ၍၎င်း “ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနံ” ဟူ၍သိခြင်းသည် သဒ္ဓါရုစိ အနုဿဝါ
 စသည်ကင်း၍ သင်္ခါရသိလ၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းလောဟု ရှင်ပဝိဋ္ဌက
 မေးသောအခါ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိသည်ဟု မုသိလက ဖြေဆိုခြင်း

၈၁-၂

၈၅။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် “ရှင်မုသိလ သင်သည် အာသဝေါ
 ကုန်ခန်းပြီးသော ရဟန္တာလော”ဟု မေးသောအခါ ရှင်မုသိလက ဆိတ်
 ဆိတ်နေသောကြောင့် ရှင်မုသိလအား မေးသော မေးခွန်းမျိုးကို ငါ့ကို
 မေးစမ်းပါ ဖြေဆိုပါမည်ဟု ရှင်နာရဒက ရှင်ပဝိဋ္ဌအား ပြောကြားခြင်း

၈၂-၃

၈၆။ “ရေပုံး ရေပုံးကြိုးမရှိ၍ ရေကိုမထိမတွေ့ရသော်လည်း ငုံ့ကြည့်ကာမျှဖြင့်
 တွင်းထဲ၌ အရာဝတ္ထုကို ရေဟုသိဘိသို့ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာ
 မဟုတ်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့် ‘ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနံ=
 ဘဝချုပ်ရာသည် နိဗ္ဗာနံ’ ဟု အကျွန်ုပ်သိသည်”ဟု ရှင်နာရဒက ရှင်ပဝိဋ္ဌ
 အား ဖြေကြားခြင်း ....

၈၃

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၉-ဥပယန္တိသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

- ၈၇။ မဟာသမုဒ္ဒြာ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ် ထုံးအိုင်ကြီး ထုံးအိုင်ငယ်တို့ဘွင် ရှေးရှေး
သော သမုဒ္ဒြာစသည်တို့ ရေတိုးလတ်သော် နောက်နောက်သော မြစ်ကြီး
စသည်တို့လည်း ရေတိုးကုန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာစသော ရှေးရှေး
သော တရားတို့ဖြစ်လျှင် နောက်နောက်သော သင်္ခါရ စသော တရားတို့
ဖြစ်၏ ဟူ၍၎င်း၊ ရှေးရှေးသော သမုဒ္ဒြာ စသည်တို့ရေကျသော် နောက်
နောက်သော မြစ်ကြီးစသည်တို့လည်း ရေကျကုန်ဘိသို့ အဝိဇ္ဇာစသော
ရှေးရှေး တရားတို့ချုပ်သော် နောက်နောက်သော သင်္ခါရစသည်တို့လည်း
ချုပ်ကုန်၏ ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၈၄

၁၀-သုသိမပရိဗ္ဗာဏသုတ်

- ၈၈။ “ဘုရားနှင့်ဘုရား၏တပည့်သံဃာတို့သည် ရိုသေမြတ်နိုး ပူဇော်ခံရသည့်ပြင်
ပစ္စည်းလေးပါးလည်း ရရှိပေါများကြသည်။ အညတိတ္ထိယပရိဗိုဇ်တို့ကား
ရိုသေ မြတ်နိုး ပူဇော် မခံရရုံမျှမက ပစ္စည်းလေးပါးလည်း မရ ရှားပါးလှ
သည်။ သို့ဖြစ်၍ ရဟန်းဂေါတမထံသွားရောက်နည်းနာခံကာ ငါတို့အား
သင်ကြားပို့ချလော့” ဟု ဘုရားထံ သုသိမကို ပရိဗိုဇ်တို့က လွှတ်လိုက်သော
အခါ ဘုရားက သုသိမကို ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူလိုက်ခြင်း ၈၅

- ၈၉။ များစွာသော ရဟန်းတို့က ၎င်းတို့ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိကြကြောင်း
ဘုရားထံ လျှောက်ထားကြသည်ဟု သုသိမ သတင်းကြားသော အခါ
“၎င်းရဟန္တာ ရဟန်းတို့သည် မြေလျှိုး မိုးပျံခြင်း စသော အမှုပြုနိုင်ကြ
သလော၊ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ဝင်စားနိုင်ကြသလော” ဟု မေးမြန်း၏။
ယင်းသို့မေးမြန်းလေလျှင် “သုက္ခဝိပဿက(ပညာဝိမုတ္တ)ရဟန္တာများဖြစ်
၍မြေလျှိုးမိုးပျံခြင်းစသောအမှု၊ သမာပတ်ဝင်စားခြင်း အမှုတို့ကို မပြုနိုင်
ကုန်” ဟု ရဟန်းတို့က မိန့်တော်မူကြခြင်း ၈၆-၉

- ၉၀။ အရှင်ဘုရားတို့၏အဖြေသည် ကျဉ်းလွန်း၍ နားမလည်ပါ။ အကျယ်ရှင်းပြ
တော်မူကြပါဟု တောင်းပန်သောအခါ “သင် သိသည်ဖြစ်စေ မသိသည်
ဖြစ်စေ၊ ငါတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သက်သက်ဖြင့် ကိလေသာမှလွတ်ခွဲမြောက်
သော သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာများဖြစ်သည်” ဟု သုသိမအား ရဟန်းတို့က
ဖြေဆိုခြင်း ၈၉

- ၉၁။ ရဟန်းတို့နှင့် သုသိမ၏ အချင်းချင်း ပြောဆိုသမျှ စကားအရပ်ရပ်ကို
ဘုရားထံ သုသိမက လျှောက်ထားသောအခါ “ရှေးဦးစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်
ဖြစ်၍ ထိုနောက် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်” ဟု လိုရင်း အကျဉ်းကို အခြေခံပြီး
လျှင် ရုပ်ဝေဒနာသညာ စသည်တို့ကို “မြဲမမြဲ၊ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ၊ ငါဥစ္စာ
ငါ ငါ၏အတ္တ” ဟု ရှုသင့် မရှုသင့် မေးမြန်းကာ ဘုရားက သုသိမကို
ဟောတော်မူအပ်သဖြင့် သုသိမ ရဟန္တာဖြစ်သွားခြင်း ၉၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၉၂။ သုသိမက ရဟန်း(ရဟန္တာ)တို့အား မေးမြန်းခဲ့သည့်အတိုင်း ဘုရားက ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လာသော သုသိမအား “မြေလျှိုး မိုးပျံခြင်းအမှု ပြုနိုင် မပြုနိုင်၊ သမာပတ်ရှစ်ပါး ဝင်စားနိုင် မဝင်စားနိုင်” မေးမြန်းသော အခါ သုသိမသည် ဘုရား၏ ခြေတော်ရင်း၌ ဝပ်၍ “ဘုရားတပည့်တော်ဟာ တရားသူခိုးပါ၊ တပည့်တော်ဟာ အပြစ်ရှိပါသည်။ နောက်နောင် ဤသို့ မလုပ်တော့ပါ” ဟု တောင်းပန်လျှောက်ထားခြင်း ....

၉၁

၉၃။ “သူခိုးကို ဖမ်း၍ ဘုရင်ထံအပ်လျှင် အပြစ်ဒဏ် အကြီးအကျယ်ခံရသကဲ့သို့ ငါဘုရားသာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်၍ တရားကိုခိုးသော သင်သည်လည်း အထက်ပါသူခိုးထက်ဆိုးသော အပြစ် အကျိုးကို ခံထိုက်၏၊ သို့သော် သင်သည် ဖြောင့်ချစ်ပေးကာ ကုစား၏၊ ထိုသို့ကုစားခြင်းသည် ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၉၂

ဂ-သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ်(မထူး)

၉-အန္တရပေယျာလဝဂ်

၁-သတ္တုသုတ်

၉၄။ “(က) ဇရာမရဏ (ခ) ဇရာမရဏသမုဒယ (ဂ) ဇရာမရဏနိရောဓ (ဃ) ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင် သူသည် ဆရာရှာသင့်သည်” ဟု မိန့်တော်မူခြင်း ....

၉၄

၂-၁၁-ဒုတိယသတ္တုသုတ္တာဒိဒသက(မထူး)

၂-၁၂-သိက္ခာသုတ္တာဒိပေယျာလကောဒသက

၉၅။ (က) ဇရာမရဏ (ခ) ၎င်းသမုဒယ (ဂ) ၎င်းနိရောဓ (ဃ) ၎င်းနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါဟူသော သစ္စာလေးချက်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင် သူသည် သိအောင်ကျင့်ရမည် အားထုတ်ရမည် လိုလိုချင်ချင်ရှိရမည် ကြိုးစားရမည် နောက်မတွန့်ရ စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းတော်မူခြင်း ....

၉၄

၂-အဘိသမယသံယုတ်

၁-နခသိခါသုတ်

၉၆။ “မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့်စာလျှင် ငါဘုရား လက်သည်းဖျားပေါ်ရှိ မြေမှုံ သည် အပုံအရာအထောင်အသိန်းပုံလျှင် တပုံစာမျှပင် မရှိ နည်းပါးလှ ဘိသ္မိ၊ အရိယအဖြစ်မရောက်ခင် ပုထုဇဉ်ဘဝက ဒုက္ခနှင့်စာလျှင် အရိယ ဖြစ်ပြီးနောက် ကြွင်းကျန်သော ဒုက္ခသည် နည်းပါးလှ၏” ဟု ဟောတော် မူခြင်း ....

၉၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၂-ပေါက်ကွဲရဏီသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

၉၇။	“စတုရန်း ပတ်လည်ယူဇနာ ၅၀-ကျယ်သော ရေကန်တွင်းရှိ ရေနံစာလျှင် ထိုကန်မှ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်အပ်သော ရေသည် မပြောပလောက် နည်းပါးလှသကဲ့သို့၊ ပုထုဇဉ်ဘဝက ဒုက္ခနှင့်စာလျှင် အရိယဖြစ်ပြီးနောက် ကြွင်းကျန်သော ဒုက္ခသည် နည်းပါးလှ၏။ သစ္စာလေးပါးကို သိရခြင်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို ရခြင်းသည် ကျေးဇူးများလှ၏”ဟု ဟောတော် မူခြင်း	....	....	....	....	....	၉၇
-----	---	------	------	------	------	------	----

၃-၁၀-သံဘေဇဉဒကသုတ်စသည်မထူး

၁၁-တတိယပဗ္ဗတသုတ်

၉၈။	သစ္စာလေးပါးကို သိရခြင်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို ရရှိခြင်း၏ ကျေးဇူး များပုံကို ရေ မြေ သမုဒြာ တောင်တို့ဖြင့် ဥပမာတမျိုးပြောင်းလွှဲကာ ဟောတော်မူခြင်း	....	....	....	....	၉၈-၁၀၂
-----	---	------	------	------	------	--------

၃-ဓာတုသံယုတ်

၁-နာနတ္ထဝဂ်

၁-ဓာတုနာနတ္ထသုတ်

၉၉။	ဓာတ်သဘာဝ ၁၈-မျိုးကို ဟောတော်မူခြင်း	....	....	၁၀၃
-----	-------------------------------------	------	------	-----

၂-ဖဿနာနတ္ထသုတ်

၁၀၀။	စက္ခုဓာတ်အစ မနောဓာတ်အဆုံးရှိသော ဓာတ်ခြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ စက္ခုသမ္ပဿစသော ဖဿခြောက်မျိုးဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း	....	၁၀၃-၄
------	---	------	-------

၃-နောဖဿနာနတ္ထသုတ်

၁၀၁။	“ဓာတ်သဘာဝခြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ ဖဿခြောက်ပါး ဖြစ်သော်လည်း ဖဿခြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ ဓာတ်သဘာဝခြောက်ပါး မဖြစ်”ဟု ဟော တော်မူခြင်း	....	....	၁၀၄
------	--	------	------	-----

၄-ဝေဒနာနာနတ္ထသုတ်

၁၀၂။	“ဓာတ်သဘာဝခြောက်ပါးကိုစွဲ၍ ဖဿခြောက်ပါးဖြစ်၏၊ ဖဿခြောက်ပါး ကိုစွဲ၍ ဝေဒနာခြောက်ပါးဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူခြင်း	....	၁၀၄
------	---	------	-----

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၅-ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၃။ “ဓာတ်ကိုစွဲ၍ ဖဿ၊ ဖဿကိုစွဲ၍ ဝေဒနာဖြစ်သော်လည်း ဝေဒနာကိုစွဲ၍ ဖဿ၊ ဖဿကိုစွဲ၍ ဓာတ်မဖြစ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၅

၆-ဗာဟိရဓာတုနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၄။ “ရူပဓာတ် သဒ္ဓ ဂန္ဓ ရသ ဖောဠဗ္ဗ ဓမ္မဓာတ်တို့ကို ဗာဟိရဓာတ် သဘာဝ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၅

၇-သညာနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၅။ “အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်သဘာဝကိုစွဲ၍ အမျိုးမျိုးသော သညာသဘာဝ ဖြစ်၏။ ၎င်းကိုစွဲ၍ အမျိုးမျိုးသော သင်္ကပ္ပသဘာဝဖြစ်၏။ ၎င်းကိုစွဲ၍ အမျိုးမျိုးသော ဆန္ဒသဘာဝဖြစ်၏။ ၎င်းကိုစွဲ၍ အမျိုးမျိုးသော ပရိဋ္ဌာသဘာဝဖြစ်၏။ ၎င်းကိုစွဲ၍ အမျိုးမျိုးသော ပရိယေသနာသဘာဝ ဖြစ်၏”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၅

၈-နောပရိယေသနာနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၆။ “ဓာတုနာနတ္တကိုစွဲ၍ သညာနာနတ္တစသည် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော်လည်း ပရိယေသနာနာနတ္တ စသည်ကို စွဲ၍ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တစသည် မဖြစ်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၅

၉-ဗာဟိရဖဿနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၇။ ဓာတုနာနတ္တ သညာ သင်္ကပ္ပ ဖဿ ဝေဒနာ ဆန္ဒ ပရိဋ္ဌာဟ ပရိယေသန လာဘနာနတ္တတို့တွင် ရှေးရှေးသော ဓာတုနာနတ္တစသည်ကို စွဲ၍ နောက်နောင်သော သညာနာနတ္တစသည်တို့ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၇

၁၀-ဒုတိယဗာဟိရဖဿနာနတ္တသုတ်

- ၁၀၈။ ဓာတုနာနတ္တ စသော ရှေးရှေးကိုစွဲ၍ သညာနာနတ္တ စသော နောက် နောက်တို့ဖြစ်သော်လည်း လာဘနာနတ္တစသော နောက်နောင်ကိုစွဲ၍ ပရိယေသနာ နာနတ္တစသော ရှေးရှေးတို့ မဖြစ်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၀၇

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-သတ္တဓာတုသုတ်

- ၁၀၉။ “အာဘာဓာတ်စသော ဓာတ် ၇-ပါးတို့သည် အဘယ်ကိုစွဲ၍ ထင်ရှားကုန် သနည်း”ဟူသော အမေး၏အဖြေနှင့် အာဘာ, သုဘ, အာကာသာနဉ္စာယ-

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

တန, ဝိညာဏဉာယတနဟူသော ဓာတ်လေးပါးနှင့် သညာသမာပတ်၊
နေဝသညာနာသညာယတနဓာတ်နှင့် သင်္ခါရာဝသေသသမာပတ်၊ သညာ-
ဝေဒယိတနိရောဓဓာတ်နှင့် နိရောဓသမာပတ် တို့စပ်၍ဟောပြပုံ.... ....

၁၀၈-၉

၂-သနိဒါနသုတ်

၁၁၀။ ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက်တို့ အကြောင်းမဲ့မဖြစ် ဟူ၍
၎င်း ကာမဓာတ် ဗျာပါဒဓာတ် ဝိဟိံသာဓာတ်တို့ကိုစွဲ၍ ကာယဝါစာ
မနဟူသော မိစ္ဆာပဋိပတ္တိသို့တိုင်အောင်သော အကြောင်းအကျိုး အဆက်
ဆက် ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၀

၁၁၁။ “မြက်မီးရှူးကို မြက်ခြောက်တောသို့ပစ်ချပြီး ၎င်းမြက်မီးရှူးကို မငြိမ်း
သတ်လျှင် မြက်ထင်းကိုမှီတွယ်နေသော ပိုးမွှားများ သေကြေပျက်စီးရာ
သကဲ့သို့၊ ဝိသမဂတသညာကို မစွန့်လျှင် ထိုမစွန့်သူသည် ပစ္စုပ္ပန်ရော
တမလွန်ပါ ဒုက္ခရောက်ရာ၏”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၀-၁

၁၁၂။ အနယဗျသနံပုဒ်၏ သဒ္ဒဝိနိစ္ဆယ အတ္ထဝိနိစ္ဆယကို ဋ္ဌ-ဋီတို့နှင့် ညှိနှိုင်း
ရှင်းပြခြင်း.... .... ၁၁၁

၁၁၃။ နေက္ခမ္မဝိတက် အဗျာပါဒဝိတက် အဝိဟိံသာဝိတက်တို့ အကြောင်းမဲ့မဖြစ်
ဟူ၍၎င်း နေက္ခမ္မဓာတ် အဗျာပါဒဓာတ် အဝိဟိံသာဓာတ်တို့ကို စွဲ၍
ကာယ ဝါစာ မနဟူသော သမ္မာပဋိပတ္တိတိုင်အောင်သော အကြောင်း
အကျိုး အဆက်ဆက်ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း မြက်ခြောက်တောသို့ပစ်ချအပ်သော
မြက်မီးရှူးကိုငြိမ်းသတ်လျှင် မြက်ထင်းကို မှီတွယ်နေသော ပိုးမွှားတို့
မပျက်စီးနိုင်သကဲ့သို့ ဝိသမဂတသညာကိုစွန့်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ရော တမလွန်ပါ
ချမ်းသာရာ၏ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၁၁-၃

၃-ဂိဇ္ဈကာဝသထသုတ်

၁၁၄။ “ဘုရားမဟုတ်သူတို့ကို ဘုရားဟုယူသော ဒိဋ္ဌိသည် အဘယ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်
သနည်း”ဟူသော ကစ္စာန၏အမေးကို ဟိန မဇ္ဈိမ ပဏိတ ဖြစ်သော
အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို အကြောင်းပြု၍ အဆိုပါ ဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုတော်မူ
သည့်ပြင် ဟိန မဇ္ဈိမ ပဏိတဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို အစွဲပြု၍ ဟိန
မဇ္ဈိမ ပဏိတဖြစ်သော သညာ ဝိတက် စေတနာ ပတ္တနာ ပဏိမိ ပုဂ္ဂိုလ်
ဝါစာတို့လည်း ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၃

၄-ဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်

၁၁၅။ နှလုံးသွင်းယုတ်သူတို့သည် နှလုံးသွင်းယုတ်သူတို့နှင့် နှလုံးသွင်းကောင်း
သူတို့သည် နှလုံးသွင်းကောင်းသူတို့နှင့်သာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း ပူးတွဲ
နေထိုင်ကြသည် ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၁၁၆။ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အသုံးနှင့် တေရဟိ အသုံးကို ခွဲခြားပြဆိုခြင်း ၁၁၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၅-စက်မသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

- ၁၁၇။ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်အတူ စင်္ကြံလျှောက်သူတို့သည် ပညာကြီးသူ၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်နှင့်အတူ စင်္ကြံလျှောက်သူတို့သည် ကြီးကျယ်သော အစွမ်းတန်ခိုးရှိသူ၊ ရှင်မဟာကဿပနှင့်အတူ စင်္ကြံလျှောက်သူတို့သည် ကိလေသာကို ခါတွက်တတ်သော ဓုတင်အကျင့် မဂ်တရားကို ဟောပြောတတ်သူတို့တည်း စသည်ဖြင့် (ဟိနာဓိမုတ္တိက သုတ္တန်ဒေသနာကို လက်တွေ့ပြ၍) ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၅
- ၁၁၈။ ဓုတဝါဒပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးနှင့်အနက်ကို အင်္ဂုတ္တိုရ် ဋီကာကိုး၍ ရှင်းပြခြင်း.... ၁၁၅

၆-သဂါထာသုတ်

- ၁၁၉။ “မစင် မစင်ချင်း၊ ကျင်ငယ် ကျင်ငယ်ချင်း တသားတည်းဖြစ်သကဲ့သို့ အယုတ် အယုတ်ချင်း တပေါင်းတည်း တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏” ဟူ၍၎င်း “နို့ ရည်ချင်းချင်း၊ ဆီချင်းချင်း၊ ထောပတ်ချင်းချင်း တသားတည်းဖြစ်သကဲ့သို့ အမြတ် အမြတ်ချင်း တပေါင်းတည်း တသားတည်း အဖြစ်သို့ ရောက်၏”ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၅-၆

၇-အဿဒ္ဓသံသန္ဓနသုတ်

- ၁၂၀။ အရှက်အကြောက်မရှိသူချင်း၊ ဗဟုသုတခေါင်းပါးသူချင်း၊ ပျင်းရိသူချင်း၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေတတ်သူချင်း၊ ပညာမဲ့သူချင်း တပူးတွဲတွဲ တသားတည်းနေတတ်ကြပုံနှင့် ရှက်ကြောက်တတ်သူချင်း၊ ဗဟုသုတရှိသူချင်း၊ လုံ့လရှိသူချင်း။ပ။ ပညာရှိသူချင်း တပူးတွဲတွဲ တသားတည်း နေတတ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၆

၈-အဿဒ္ဓမူလကသုတ် စသည် (မထူး)

၃-ကမ္မပထဝဂ်

၃-ပဉ္စသိက္ခာပဒသုတ်

- ၁၂၁။ သတ်ဖြတ်တတ်သူချင်း၊ သူခိုးချင်း၊ သူ့သားမယား မတရားပြုကျင့်သူချင်း၊ အလိမ်အညာသမားချင်း၊ အရက်သမားချင်း ပေါင်းသင်းတတ်ပုံ၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း စသည်မှ ရှောင်ကြဉ်သူချင်း ပေါင်းသင်း တတ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၁၈-၉
- ၁၂၂။ သုရာမေရုဿမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာပုဒ်၏ သဒ္ဓါရေးနှင့် အနက်ကို ဋ္ဌ-ဋီတို့ကို ကိုးကားရှင်းပြခြင်း ၁၁၉
(၄-သတ္တကမ္မပထသုတ်မှ ၇-ဒသင်္ဂသုတ်တိုင်အောင် မထူး)

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၂၃။	မိစ္ဆာဉာဏိနော မိစ္ဆာဝိမုတ္တိနော၊ သမ္မာဉာဏိနော သမ္မာဝိမုတ္တိနောပုဒ်တို့၏ တရားကိုယ်အရကောက်ကို ဌ-ဋီ အထောက်ပြ၍ ကောက်ပြခြင်း	၁၂၀

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၂-ပုဗ္ဗေသမ္မောဓသုတ်

၁၂၄။	ပထဝီစသောဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အဿာဒ (သာယာကြောင်း), အာဒိနဝ (အပြစ်), နိဿရဏ (ထွက်မြောက်ကြောင်း) တို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မသိရမီ ဘုရားလောင်းဘဝက ကိုယ့်ကိုကိုယ် အဘိသမ္မုဒ္ဓဟု ဝန်မခံနိုင်ခဲ့ပါ။ သိပြီးအချိန်ရောက်မှ ကိုယ့်ကိုကိုယ် အဘိသမ္မုဒ္ဓဟု ဝန်ခံနိုင်ကြောင်း ဟောတော်မူခြင်း	၁၂၃
၁၂၅။	ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ၌ ဉာဏအရ ဌ-ဋီ အမျိုးမျိုးဖြင့် အရကောက် ခွဲခြားပြဆိုခြင်း	၁၂၄

၃-အစရိသုတ် (မထူး)

၄-နောစေဒံသုတ်

၁၂၆။	“ပထဝီဓာတ်၌ အဿာဒမရှိခဲ့လျှင် ပထဝီဓာတ်၌ သတ္တဝါတို့သည် မသာယာ ကုန်ရာ၊ အဿာဒရှိလို့သာ ပထဝီဓာတ်၌ သတ္တဝါတို့သာယာကုန်၏။ ပထဝီဓာတ်၌ အာဒိနဝမရှိခဲ့လျှင် ပထဝီဓာတ်၌ သတ္တဝါတို့ စိတ်မပျက်ကုန်ရာ၊ အာဒိနဝရှိလို့သာ ပထဝီဓာတ်၌ သတ္တဝါတို့စိတ်ပျက်ကုန်၏။ ပထဝီဓာတ်၌ နိဿရဏမရှိခဲ့လျှင် ပထဝီဓာတ်မှ သတ္တဝါတို့ မထွက်မြောက်ကုန်ရာ၊ နိဿရဏရှိလို့သာ ပထဝီဓာတ်မှ သတ္တဝါတို့ ထွက်မြောက်ကုန်၏” ဟုဟောတော်မူခြင်း....	၁၂၅
------	--	-----

၅-ကေန္တဒုက္ခသုတ်

၁၂၇။	ပထဝီဓာတ်သည် သုခသဘော လုံးဝမနှောသော ဆင်းရဲဒုက္ခသက်သက်မျှ ဖြစ်ခဲ့လျှင် သတ္တဝါတို့ မတပ်မက်ကုန်တန်ရာ၊ ဒုက္ခသဘော လုံးဝမနှောသော ချမ်းသာသုခသက်သက်ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း သတ္တဝါတို့ စိတ်မပျက် ကုန်တန်ရာ စသည်ဖြင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ဟောကြားတော်မူခြင်း....	၁၂၆
------	---	-----

၆-အဘိနန္ဒသုတ်

၁၂၈။	“အကြင်သူသည် ပထဝီဓာတ်ကို နှစ်သက်၏။ ထိုသူသည် ဆင်းရဲကို နှစ်သက်သည်မည်၏။ ထိုဆင်းရဲကို နှစ်သက်နေသေးသူကို ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် ပြီးသူမဟုတ် မလွတ်မြောက်သေးသူဟူ၍ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏” ဟု မိန့်တော်မူခြင်း	၁၂၆
------	---	-----

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၇-ဥပ္ပါဒသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

- ၁၂၉။ ပထဝီဓာတ်ဥပါဒ်ခြင်းသည် ဒုက္ခဥပါဒ်ခြင်းပင်၊ ပထဝီဓာတ်တည်ခြင်းသည် ရောဂါတည်ခြင်းပင်၊ ပထဝီဓာတ်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဇရာမရဏ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းပင်ဟု ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၂၇

၈-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

- ၁၃၀။ ဓာတ်လေးပါးတို့၏ အဿာဒ အာဒိနဝ နိဿရဏတို့ကို မသိကြလျှင် မည်သူမဆို ကိလေသာကို ငြိမ်းစေပြီးသော အရိယသမဏ၊ မကောင်းမှု ကို အပပြုပြီးသော အရိယဗြာဟ္မဏ ၂-မျိုးတွင် စာရင်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မဟုတ်ကုန် စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၂၇-၈

၄-အနုမတဂ္ဂသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-တိဏကဋ္ဌသုတ်

- ၁၃၁။ “ဇမ္ဗူဒိပတကျွန်းလုံးရှိ မြက်သစ်ပင်အားလုံးကို စုရုံး၍ လက်လေးသစ် လောက်စီ ဖြတ်တောက်ပြီးလျှင် ‘ဤကား ငါ့အမေ၊ ဤကား ငါ့အမေ၏ အမေ’ဟု ရည်ရွယ်နှိုင်းယှဉ်ခဲ့သော် မြက်သစ်ပင်သာ ကုန်ရာ၏။ အမိ အဆက်ဆက်ကား သံသရာအစမထင်သောကြောင့် မကုန်နိုင်ရာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း။ (ဤကား ငါ၏ ဤဘဝ၊ ဤကား ငါ၏ လွန်ခဲ့သော ဒုတိယဘဝ၊ ဤကား ငါ၏ လွန်ခဲ့သော တတိယဘဝစသည်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ် လျှင် အနုမတဂ္ဂသံသရာ ဟူသောစကားနှင့်ပို၍ ဆီလျော်ရာ၏။ နောက် သုတ်တို့၌နည်းတူ) ၁၃၀

၂-ပထဝီသုတ်

- ၁၃၂။ “စကြဝဠာ အဆုံးရှိသော ဤမြေကြီးကို ဆီးစေ့ခန့် ဆီးစေ့ခန့်လုံး၍ ‘ဤကား ငါ့အဘ၊ ဤကား ငါ့အဘ၏ အဘ’ဟု ရည်မှန်းကာ နှိုင်းယှဉ် ခဲ့သော် မြေကြီးသာကုန်ရာ၏။ အဘအဆက်ဆက်ကား သံသရာအစမထင် သောကြောင့် မကုန်နိုင်ရာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၁

၃-အဿုသုတ်

- ၁၃၃။ “သမုဒြာလေးစင်းရှိရေတို့သည် များပြားလှသည်ဟု ဆိုနိုင်စေကာ သံသရာ ခရီးသွားတို့၏ မိဘ ညီအစ်ကိုညီမအစ်မ သားသမီးစသည်တို့ပျက်စီးခြင်း ကြောင့် ငိုကြွေးရသော မျက်ရည်နှင့်စာလျှင် သမုဒြာရေက နည်း၍ မျက်ရည်က များပြားသည်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၁-၂

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၄-ခီရသုတ်

- ၁၃၄။ သံသရာခရီးသွားတို့ သောက်စွဲအပ်သော မိခင်၏နို့ရည်နှင့် သမုဒြာရေ
 နှိုင်းစာလျှင် သမုဒြာရေကနည်း၍ နို့ရည်ကများကြောင်း ဟောတော်
 မူခြင်း ၁၃၂

၅-ပဗ္ဗတသုတ်

- ၁၃၅။ “အလျား အနံ အစောက်အားဖြင့် တယူဇနာရှိသော အကျိုး အပြတ်
 အပေါက်ကင်း၍ တခဲနက်သော ကျောက်တောင်ကို အနှစ်တရာကြာမှ
 တကြိမ်ကျ ကာသိကအဝတ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်စေကာ ၎င်းကျောက်တောင်
 ကြီးသည် ကုန်ခန်းပျောက်ပျက်သော် ပျောက်ပျက်ရာ၏၊ ကပ်တကပ်ကား
 မကုန်ဆုံးနိုင်”ဟု ဤမျှ ကပ်ကာလသည် ရှည်လျားသည်ဟု ဟောတော်
 မူခြင်း ၁၃၃

၆-သာသပသုတ်

- ၁၃၆။ “အလျား အနံ အစောက်အားဖြင့် တယူဇနာပမာဏ သံတံတိုင်းကြီးဖြင့်
 ကာရံထားအပ်သော မြို့အတွင်းရှိ တခဲနက်ပြည့်သော မုံညင်းစေ့တို့ကို
 အနှစ်တရာကြာမှ တကြိမ်ကျယူပစ်သော် မုံညင်းစေ့သာ ကုန်သော်
 ကုန်ရာ၏၊ ကပ်ကာလပမာဏကား မကုန်ရာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၄
- ၁၃၇။ သံသိတံပုဒ်၌ ဓာတုန် ရအက္ခရာကြေပါလျက် အာဂုဏ်ဣသရလာ၍ ရုပ်ပြီး
 စီရင်ခြင်း၏ ထူးခြားပုံ ရှင်းပြထားခြင်း ၁၃၄

၇-သာဝကသုတ်

- ၁၃၈။ “အသက် ၁၀၀-ရှည်သော သာဝကလေးပါးတို့သည် နေ့စဉ် ကပ်တသိန်းစီ
 ဆင်ခြင်အောက်မေ့ကြသော်လည်း ၎င်းသာဝကတို့သာ ကွယ်လွန်ကုန်ရာ
 ၏၊ ကပ်ကာလပမာဏကား မကုန်ရာ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၄-၅

၈-ဂင်္ဂါသုတ်

- ၁၃၉။ “ဂင်္ဂါမြစ်အတွင်းရှိ သဲမှုန့်တို့ကို မည်ရွှေမည်မျှဟု ရေတွက်ရန် ခဲယဉ်း
 သည်ထက် လွန်လေ လွန်လေပြီးသော ကပ်ပမာဏတို့ကို မည်ရွှေမည်မျှဟု
 ရေတွက်ရန် ပိုမိုခဲယဉ်းသည်”ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၅-၆

၉-ဒဏ္ဍသုတ်

- ၁၄၀။ “ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှတ်အပ်သော တုတ်သည် အရင်းဖြင့် တမျိုး အဖျား
 ဖြင့်တသွယ် အလယ်ဖြင့် တဖုံ အလျင်းသင့်သလို ကျရောက်ဘိသို့ သံသရာ
 ခရီးသွားတို့သည်လည်း ဤလောကမှ တပါးသော လောကသို့ တခါတရံ
 တပါးသော လောကမှ ဤလောကသို့ သွားလာကြကုန်၏”ဟု ဟော
 တော်မူခြင်း ၁၃၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၀-ပုဂ္ဂလသုတ်

- ၁၄၁။ “ကပ်ကမ္ဘာပတ်လုံး ကျင်လည်သော သံသရာ ခရီးသည်တယောက်၏ ဘဝ
ထိုထို၌ စွန့်ပစ်ခဲ့ရသော အရိုးစုတို့ကို မပျောက်မပျက် စုဆောင်းပုံထားခဲ့
လျှင် ဝေပုလ္လတောင်ပမာဏထက် ကြီးကျယ်ရာ၏” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၇

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ဒုဂ္ဂတသုတ်

- ၁၄၂။ “ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးအစားမကျ ရုပ်ဆင်းလည်း မလှ ဆင်းရဲလည်း ဆင်းရဲ
နွမ်းပါးလှသူကို တွေ့မြင်လျှင် ဘဝထိုထို၌ ငါတို့လည်း ရုပ်ဆင်းမဲ့ဖျင်း
ဆင်းရဲခြင်းသဘောကို ခံစားအပ်ဘူးလှလေပြီဟု တထစ်ချ ဆုံးဖြတ်ရာ၏”
ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၈

၂-သုခိတသုတ်

- ၁၄၃။ “ဝတ်ကောင်းစားလှနှင့် ချမ်းချမ်းသာသာ နေရသူကို တွေ့မြင်လျှင်လည်း
အထက်ပါ (ဒုဂ္ဂတသုတ်) နည်းတူ မှတ်သားရာ၏” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၃၈

၃-တိသမတ္တသုတ်

- ၁၄၄။ “ရှည်လျားသောကာလ၌ သံသရာဝယ် ကျင်လည် ပြေးသွားကြကုန်
သော သင်တို့၏ ဦးခေါင်းပြတ်သဖြင့် ယိုစီးသော သွေးစက်သည် သမုဒြာ
ရေထက် များ၏” ဟူ၍၎င်း၊ နွားဘဝ ကျွဲဘဝ သိုးဘဝ ဆိတ်ဘဝ သမင်
ဘဝ ကြက်ဘဝ ဝက်ဘဝ သူခိုးဘဝ ဓားပြဘဝ မုဒိန်းကောင်ဘဝဖြင့်
သံသရာဝယ် ကျင်လည်ကြကုန်သော သင်တို့၏ ဦးခေါင်း ပြတ်သဖြင့်
ယိုစီးသော သွေးစက်သည် သမုဒြာရေထက် များ၏” ဟူ၍၎င်း အောက်
မဂ် အောက်ဖိုလ်ရပြီး ပါဝေယျက ရဟန်း ၃-ကျိပ်တို့အား ဟောကြား
သဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို ဆက်၍ ရရှိသွားခြင်း ၁၃၉-၄၀

- ၁၄၅။ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု-၌ အာသဝေဟိကို ကတုတ္ထ
ပေး အပါဒါနုတ္တ မပေးသင့်၊ ဝိမုစ္စိသုကို ကမ္မတ္ထပေး၊ ကတုတ္ထ မပေး
သင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားပုံ ၁၃၉

၄-မာတုသုတ်စသည် မထူး

၉-ဓိတုသုတ်

- ၁၄၆။ “သံသရာ၏ အစမထင်နိုင်လောက်အောင် ရှည်လျားလှသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် အမိမဖြစ်ဘူးသူ အဘမဖြစ်ဘူးသူ ညီအစ်ကိုမဖြစ်ဘူးသူ နှမ
ညီမ သားသမီးမဖြစ်ဘူးသူ မရှိ” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၄၁

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၀-ဝေပုလ္လပဗ္ဗတသုတ်

၁၄၇။	ကကုသန် ကောဏာဂုဓ် ကဿပ ဂေါတမဟူသော ဘုရားလေးဆူတို့၏ လက်ထက်တော်အသီးသီး၌ ဝေပုလ္လတောင်၏ အမည်အမျိုးမျိုးပြောင်းပုံ၊ ထိုတောင်၏ အနိမ့်အမြင့် ကွာခြားပုံ၊ လူတို့၏ အမည်အမျိုးမျိုးပြောင်းပုံ၊ သက်တမ်းခြင်း မတူပုံ၊ သာဝကယုဂချင်း မတူပုံတို့ကို ပြ၍ သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စသဘောကို ထင်ရှားစေကာ ငြီးငွေ့ဖွယ်အဖြစ် ဟောတော်မူခြင်း	....	....	....	....	၁၄၂-၄
------	---	------	------	------	------	-------

၅-ကဿပသံယုတ်

၁-သန္တုဋ္ဌသုတ်

၁၄၈။	“ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးနှင့် စပ်၍ ရှင်မဟာကဿပ သည် ရရသမျှဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်ပြင် ထိုရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်း ပြောကြား၊ မလျှောက်ပတ်သော နည်းဖြင့်လည်း မရှာမှီး၊ မရခြင်း ကြောင့်လည်း မကြောင့်ကျ၊ ရခြင်းကြောင့်လည်း မမက်မော မတွေ့ဝေဟု ရှင်မဟာကဿပအား ချီးကျူးပြီးလျှင် ကဿပနှင့် ကဿပလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို အတုယူကာ ကျင့်ကြံထိုက်၏”ဟု ဟောတော်မူခြင်း	....	....	....	....	၁၄၅-၆
၁၄၉။	အနေသန့်ပုဒ် ပရိတဿတိပုဒ်တို့၏ သဒ္ဒတ္ထ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို အဖွင့်ဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	....	....	....	....	၁၄၅
၁၅၀။	ကဿပေန ဝါဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဩဝဒိဿာမိ-၌ ဩဝဒိဿာမိဟု ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ဖြင့်ရှိသင့် မရှိသင့်ကို၎င်း၊ ယော ဝါ ပနဿ ကဿပသဒိသော ။ပ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော ဝါကျပါသင့် မပါသင့်ကို၎င်း စိစစ်ပြဆိုခြင်း	....	....	....	....	၁၄၆
၁၅၁။	တထတ္တာယနှင့် တဒတ္တာယ မည်သည့်ပါဌ်ရှိသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပုံ	....	....	....	....	၁၄၆-၇

၂-အနောတ္တပ္ပိသုတ်

၁၅၂။	အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပိပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာလေးပါးကို မသိထိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုထိုက်၊ အာတာပီ ဩတ္တပ္ပိ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာလေးပါးကို သိထိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုထိုက်၏ဟု မည်သည့်အတိုင်းအတာဖြင့် သိရှိရမည်နည်း ဟူသော ရှင်မဟာကဿပ၏ အမေးကို ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြေဆိုတော်မူပုံ	....	....	....	....	၁၄၇-၈
၁၅၃။	ဝုစ္စတိ ဟိဒိ အာဝုသော။ပ။ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာတိ-ဟု အာကာရတဝါကျ၊ ကိတ္တာဝတာနုခေါ။ပ။ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာတိ-ဟု အာကာရတဝါကျ ၎င်း၂-ဝါကျကို တေဒဝေါစ၏ အာကာရဝါကျအဖြစ် ဝါကျအနေအထား ရှင်းပြခြင်း	....	....	....	....	၁၄၇-၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၅၄။	ကထဉ္စာဝုသော အနာတာပီ ဟောတိ ဟူသော ဝါကျ ဆဋ္ဌမူ၌ မပါရှိ၊ ၎င်းဝါကျပါရှိသင့်ကြောင်း ရှေ့နောက်အထောက်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပုံ	၁၄၈
၁၅၅။	ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနောတ္တပ္ပိ၊ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပိ-စသောဝါကျတို့၌ ဧဝံသဒ္ဒါ၏ အနက်ချင်း မတူပုံ၊ ကိတ္တာဝတာ ဟူသော အမေးဝါကျကို ဧဝံသဒ္ဒါဖြင့် နိဂုံးမအုပ်ပဲ တွေ့ဝတာ သဒ္ဒါဖြင့် နိဂုံးအုပ်သင့်ပုံကို ရှင်းပြခြင်း	၁၄၈

၃-စန္ဒူပမသုတ်

၁၅၆။	“ရေတွင်းပျက်ကိုဖြစ်စေ ရှို့မြောင်ချပ်ကြားကိုဖြစ်စေ ချောက်ကမ်းပါး စောက်ကိုဖြစ်စေ ငုံ့ ကြည့်လိုသော ယောက်ျားသည် စိတ်ရှိတိုင်း ရှေ့သို့ အားစိုက်၍ မကြည့်ပဲ နောက်သို့ကိုယ်ကို ခပ်ရို့ရို့ ပြုကာကြည့်ရှုရာသကဲ့သို့ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ခပ်ခွါခွါ ခုမ္မတောရသော ဧည့်သည်ပမာ အမြဲတန်း အသစ် စက်စက်ဖြစ်၍ ဒကာဒကာမတို့၌ ချဉ်းကပ်ကြလော” ဟု ဟောတော် မူခြင်း	၁၄၉
၁၅၇။	အပကဿပုဒ်၏ ဓာတ်ပစ္စည်း၊ အပ ဥပသာရပုဒ်၏ ဓာတုတ္ထဗာဓက အနုဝတ္ထက၊ ၎င်းပုဒ်၏ အနက်တို့ကို အဖွင့်-ဋ္ဌ-ဋီ တို့နှင့်ညှိ၍ရှင်းပြပုံ	၁၄၉-၅၀
၁၅၈။	အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ရဟန်းသည် ဒကာ ဒကာမတို့ထံ ချဉ်းကပ်ထိုက် သနည်း ဟူသောအမေး၏ အဖြေနှင့်ရှင်မဟာကဿပ၏ ဒကာ ဒကာမထံ ချဉ်းကပ်ပုံ ချဉ်းကပ်နည်း	၁၅၁
၁၅၉။	ဂယုတိသည် ကမ္မရုပ်သာဖြစ်သင့်သော်လည်း ဤ၌ ကတ္တုရုပ်အနေဖြင့် ရှိနေပုံ	၁၅၁
၁၆၀။	မည်သည့်ဓမ္မကထိက၏ ဒေသနာသည် သန့်ရှင်း၍ မည်သည့်ဓမ္မကထိက၏ ဒေသနာသည် မသန့်ရှင်း ဟု ခွဲခြားထားပုံ	၁၅၂-၃
၁၆၁။	ပသန္နကာရံဟု စာမူ၌ရှိသော်လည်း ပသန္နကာရံ ဟူသောပါဠိကို အတည် ပြု၍ အနက်ယောဇနာခြင်းအကြောင်းကို ဆိုင်ရာအဖွင့်တို့ဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	၁၅၃

၄-ကုလူပကသုတ်

၁၆၂။	အဘယ်သို့သော ရဟန်းမျိုးသည် ဒကာ ဒကာမတို့ထံ ချဉ်းကပ်သင့်၍ အဘယ်သို့သော ရဟန်းမျိုးသည် မချဉ်းကပ်သင့်ဟု ခွဲခြား ဟောပြတော် မူခြင်း	၁၅၃-၄
၁၆၃။	သန္တိယတိကို နှိပ်စက်အပ်၏ဟု အနက်ယောဇနာခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အဖွင့် ဋ္ဌ-ဋီ ဗျာကရုဏ်းတို့ဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	၁၅၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၆၄။	ဝေရူပေါ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ— ဟု ပဋိသေခ-န-ပါသောဝါကျနှင့် ဝေရူပေါ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ—ဟု ပဋိသေခ-န-မပါသော ဝါကျတို့ ရှေ့နောက် မည်သို့ စဉ်သင့် ရှိသင့်ပုံကို ရှင်းပြခြင်း	.... ၁၅၄

၅-ဇိဏ္ဏသုတ်

၁၆၅။	လေးလံလှသော ပိုက်ဆံ လျော်တေသင်္ကန်း အဟောင်းအနွမ်းချည်း ဝတ်ရုံ မနေပဲ ဒကာတို့လှူဒါန်းသော ဂဟပတိသင်္ကန်းကိုလည်း ဝတ်ရုံရန်၊ ပိဏ္ဍပတ် ဆွမ်းချည်းမဘဉ်းပေးပဲ နိမန္တနဘတ်ကိုလည်း လက်ခံရန်၊ အာရညကင် ဓုတင်ချည်းဆောက်တည်မနေပဲ ငါဘုရားထံသို့ လာနေရန် ဗုဒ္ဓက မိန့်တော် မူသော်လည်း လောလောဆယ် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရေးနှင့် နောင်လာ နောက်သားတို့ အတုလိုက်စေလိုခြင်း ဟူသော အကျိုး ၂-မျိုးကို မြှောက်ကိုး၍ ပံ၊ ပိဏ္ဍ၊ ရဉ် ဓုတင်တို့ကို ရှင်မဟာကဿပသည် ဆောင်မြဲ ဆောင်တော်မူခြင်း	.... ၁၅၅-၆
၁၆၆။	အပ္ပိစ္ဆတံ၌ အပ္ပသဒ္ဓါ အဘာဝတ္ထဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြပုံ	.... ၁၅၅

၆-ဩဝါဒသုတ်

၁၆၇။	“ငါဘုရားသော်၎င်း ရဟန်းတို့ကို ဆိုဆုံးမမည်၊ သင်ကဿပသော်၎င်း ဆိုဆုံးမလော့၊ ငါဘုရားသော်၎င်း ရဟန်းတို့အား တရားစကား ပြော ကြားမည်၊ သင်ကဿပသော်၎င်း ပြောကြားလော့” ဟု မိန့်တော်မူသော အခါ ယခုကာလ ရဟန်းတို့သည် အဆိုအဆုံးမခက်၍ အဆုံးအမကို မလေး စားတတ်ကြပါဟု ရှင်မဟာကဿပက လျှောက်ထားခြင်း	.... ၁၅၇
၁၆၈။	ရဟန်း လာလော့၊ သင်နှင့်ငါ ဘယ်သူကပို၍ များများပြောနိုင်၊ ကောင်း မွန်အောင်ပြောနိုင်၊ ကြာရှည်စွာ ပြောနိုင်သနည်းဟု သင်ကြားထားသော ပရိယတ်ဖြင့် အပြိုင်အဆိုင် အလွန်အကျွံပြောနေကြသော ရဟန်း ၂-ပါး၏ သတင်းကိုကြားသဖြင့် ရဟန်း ၂-ပါးတို့ကိုခေါ်တော်မူကာ အချင်းချင်း အများ အကောင်းအကြာ ပြိုင်ကြရမည်ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော ဒေသနာ ကို သင်တို့ဘယ်ဘုံက ကြားနာသိရှိဘူးကြသနည်း၊ ယင်းသို့ မကြားဘူး မသိရှိဘူးကြပါလျှင် အဘယ်သို့သိမြင်သဖြင့် ဤသို့အပြိုင်အဆိုင် အလွန် အကျွံ ပြောကြသနည်းဟု ဗုဒ္ဓ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်း ၂-ပါးတို့ သည် ၎င်းတို့အပြစ်ကို ဝန်ခံကုန်ခြင်း	.... ၁၅၇-၈
၁၆၉။	အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနောပုဒ် အညမညပုဒ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ သိသင့် သိထိုက် သည်ကို ဆိုင်ရာကျမ်းညွှန်းပြ၍ အာမန္တေသီ အာမန္တေဟိ အာမန္တေတိ ပုဒ်တို့၏ ဤ၌ အနက်ချင်းမတူပုံကို ပြဆိုခြင်း	.... ၁၅၇

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၇-ဒုတိယသြဝါဒသုတ်

၁၇၀။ “လဆုတ်ပက္ခန္ဓံ လသည် အဆင်းအားဖြင့်၎င်း အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်၎င်း အရောင်အားဖြင့်၎င်း ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၎င်း ဆုတ်ယုတ်သကဲ့သို့ အကြင်သူ၏ သန္တာန်၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် သဒ္ဓါ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ ဝီရိယ ပညာတို့မရှိ၊ ထိုသူအတွက် ဆုတ်ယုတ်ဖို့သာရှိ၏၊ တိုးတက်ဖို့မမြင်။ အကြင်သူ၏သန္တာန်၌ အဆိုပါသဒ္ဓါစသော တရားတို့ရှိ၏၊ ထိုသူအတွက် လဆန်းပက္ခန္ဓံ လသည် အဆင်း အဝန်း အဝိုင်း အရောင် ပုံသဏ္ဌာန် အားဖြင့် တိုးတက်သကဲ့သို့ တိုးတက်ဖို့ရှိ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ဖို့ မမြင်”ဟု ရှင်မဟာကဿပကဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထားခြင်း ၁၅၉-၆၀

၈-တတိယ သြဝါဒသုတ်

၁၇၁။ ရှေးခေတ်က ရဟန်းများသည် ကိုယ်တိုင်လည်း ဓုတင်ဆောင်၍ ဓုတင်ဆောင်ခြင်းကိုလည်း ချီးကျူး၊ ကိုယ်တိုင်လည်း အပိစ္ဆဂုဏ်လည်းရှိ၊ ထိုဂုဏ်ကိုလည်း ချီးကျူး၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ရောင့်ရဲလွယ်၍ ရောင့်ရဲမှုကိုလည်း ချီးကျူး၊ ကိုယ်တိုင်လည်း လူတို့နှင့်မရောနှော မရောနှောခြင်းကိုလည်း ချီးကျူးကြသည်၊ ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို နေရာထိုင်ခင်း ပေးခြင်းစသည်ဖြင့် ရိုသေလေးစားသမှုပြုသည်ကိုမြင်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်တို့က အားကျကြကုန်၏၊ ခုခေတ် ရဟန်းများကား ကျော်စောထင်ရှား လာဘ်လာဘ ပေါများ၍ အခြံအရံ အသိုင်းအဝိုင်း ပေါသော ရဟန်းကိုသာ နေရာထိုင်ခင်းပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ရိုသေလေးစားကြသည်၊ ထိုသို့ရိုသေလေးစားကြသည်ကိုမြင်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်တို့သည် ဘုန်းကြီးမှု ထင်ရှား ကျော်စောမှု၌ အားကျကြသည် စသည်ဖြင့် ရှင်မဟာကဿပက ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ထားခြင်း ၁၆၀-၂

၉-ဈာနာဘိညသုတ်

၁၇၂။ ငါဘုရားဝင်စားနိုင်သော ဈာန်မှန်သမျှကို ရှင်မဟာကဿပလည်း ဝင်စားနိုင်၍ ငါဘုရားရရှိသော အဘိညာဉ်မှန်သမျှကို ရှင်မဟာကဿပလည်း ရရှိသည်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၆၂-၄

၁၀-ဥပဿယသုတ်

၁၇၃။ ဘိက္ခုနီမကျောင်းဝယ် ဘိက္ခုနီမတို့အား ရှင်မဟာကဿပက တရားစကား ဟောကြားသောအခါ “အပ်လုပ်သူထံ ကုန်သည်က အပ်သွားရောင်းဘိသို့ ရှင်အာနန္ဒာရှေ့၌ ရှင်မဟာကဿပသည် တရားဟောသည်”ဟု ထုလွှတ်ိဿာဘိက္ခုနီမက နှုတ်အာကြမ်းတန်းစွာဖြင့် လျှောက်ထား၏၊ ထိုသို့

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	လျှောက်သဖြင့် “သင်က အပ်လုပ်သူလား၊ ငါက အပ်လုပ်သူလား၊ သင်က အပ်ရောင်းသူလား၊ ငါက အပ်ရောင်းသူလား”ဟု ရှင်မဟာကဿပက ရှင်အာနန္ဒာအား မေးလေလျှင် “သည်းခံတော်မူပါ မာတုဂါမဆိုတာ အမှိုက်အမဲပါဘုရား”ဟု ရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ထားခြင်း	၁၆၅-၆

၁၇၄။ ငါက အပ်လုပ်သူလား သင်က အပ်လုပ်သူလား စသော အမေးကို မဖြေပဲ သည်းခံတော်မူပါဟု ရှင်အာနန္ဒာလျှောက်ထားသောကြောင့် “ ဆိုင်းဦး လော့ အာနန္ဒာ၊ ဘုရားနှင့်အလားတူသော သာဝက(ငါမဟာကဿပ) ကိုတော့ ရှင်အာနန္ဒာက တားမြစ်သည်။ ထုလွှတ်ိဿာ ဘိက္ခုနီမကိုတော့ မတားမြစ်၊ သူတို့ချင်း ရင်းနှီးချစ်ကြိုက်နေကြဟန်တူသည်’ဟု သင့်အပေါ် သံဃာ၏ စုံစမ်းမှု(အသင်လဲ့မှု) မဖြစ်စေလင့်”ဟု ရှင်မဟာကဿပက မိန့်တော်မူပြီးနောက် မိမိကိုယ် မိမိ ဘုရားနှင့်အလားတူပုံကို ဆက်လက် ဟောပြောခြင်း (အဋ္ဌကထာနှင့်တွဲ၍) ....

၁၆၆-၇

၁၁-စီဝရသုတ်

၁၇၅။ မည်သည့်အကျိုးကို မြှော်ကိုး၍ တိကဘောဇဉ်ကို မြတ်စွာဘုရား ပညတ် တော်မူအပ်သနည်းဟု ရှင်မဟာကဿပက မေးမြန်းသောအခါ အကျိုး ၃-မျိုးကိုမြင်တော်မူ၍ ပညတ်ကြောင်း ရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်ထားခြင်း

၁၆၈

၁၇၆။ တိကဘောဇဉ် တိကဘောဇဉ်မည်ခြင်းအကြောင်းနှင့် တိကဘောဇဉ် ပညတ် ခြင်း၏ အကျိုး ၃-မျိုး ခွဲခြားဟန်မတူပုံကို ရှင်းပြခြင်း....

၁၆၈

၁၇၇။ ဒုမ္မကူနံ၌ ဒု-၏အနက်,မကု၏အနက် ဒုမ္မကူပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ဆိုင်ရာအဖွင့် ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း ....

၁၆၈-၉

၁၇၈။ နောက်ပါသဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့် ၃၀-နှင့် ရှင်မဟာကဿပထံ ရှင်အာနန္ဒာ ရောက်သောအခါ ဣန္ဒြေလည်းမရှိ၊ စားရေး သောက်ရေး၌လည်း အတိုင်း အတာမသိ၊ နိုးကြားမှုလည်း ကင်းဘိသည့် ရဟန်းငယ်တို့နှင့် ကောက်ပင် တွေကို ညှင်းဆဲသကဲ့သို့၎င်း၊ ဒကာ ဒကာမတို့ကို ညှင်းဆဲသကဲ့သို့၎င်း လှည့်လည်နေသော သင်၏ ပရိသတ်သည် အကြီးအကျယ်ပျက်စီးလေစွ၊ ဤသူငယ်(ကုမာရက)သည် အတိုင်းအရှည်ကို မသိဟု မိန့်တော်မူခြင်း....

၁၆၉

၁၇၉။ “ဆံပင်ဖြူနေပြီဖြစ်သော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် ကုမာရက(သူငယ်)ဟု ရှင်မဟာကဿပက တပည့်တော်ကို ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းလျက် ရှိသေးသည်” ဟု လျှောက်ထားသောအခါ ရှင်မဟာကဿပက “ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်း၊ စားရေး သောက်ရေး၌လည်း အတိုင်းအတာမသိသော ပဉ္စင်းငယ်လေး တွေနှင့်တူကာ ထိုထိုဤဤ လျှောက်လည်နေသည့်အတွက် ကုမာရက ဟူသော ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းခံရခြင်းမှ မလွတ်ခြင်းဖြစ်သည်”ဟု ရှင်အာနန္ဒာ အား မိန့်တော်မူခြင်း ....

၁၇၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၈၀။ ကုမာရကဟု ရှင်မဟာကဿပက ရှင်အာနန္ဒာအပေါ် ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသည်ကို မကျေနပ်သဖြင့် ထုလွှာနန္ဒာ ဘိက္ခုနီမက “တိတ္ထိဘောင်မှ ပြောင်းလာသော ကိုယ်တော်က ရှင်အာနန္ဒာကို ဘာကြောင့် ခြိမ်းချောက်ဘိသနည်း” ဟု ပြောဆိုသောအခါ ထိုစကားကို ရှင်မဟာကဿပကြား၍ “တိတ္ထိဘောင်မှပြောင်းလာသူမဟုတ်ကြောင်း နောက်ကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိဖော်ပြကာ ရှင်းလင်းတော်မူခြင်း ၁၇၀-၄

၁၂-ပရိမရဏသုတ်

၁၈၁။ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ် မဖြစ်စသည်ဖြင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှင်မဟာကဿပအား မေးမြန်းသောအခါ “သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်ဟူ၍၎င်း၊ မဖြစ်ဟူ၍၎င်း၊ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်းမဖြစ်ဟူ၍၎င်း၊ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူ၍၎င်း” ဘုရားဟောတော်မူ၊ ဤကား ဒုက္ခ၊ ဤကား ဒုက္ခသမုဒယ စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဟောတော်မူကြောင်း ရှင်မဟာကဿပက ဖြေတော်မူခြင်း ၁၇၄-၅

၁၃-သဒ္ဓမ္မပ္ပတိရူပကသုတ်

၁၈၂။ “ရှေးက သိက္ခာပုဒ်နည်းပါးပါလျက် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်သောရဟန်းက များသည်၊ ယခုခေတ်၌ သိက္ခာပုဒ်တွေများပါလျက် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်သော ရဟန်းကနည်းပါးသည်၊ အကြောင်းအသို့ပါနည်း” ဟူသော အမေး၏ အဖြေ ၁၇၆

၁၈၃။ ရွှေတုမပေါ်သေးသရွှေ ရွှေစစ်မကွယ်နိုင်သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတရားတုမပေါ်သေးသရွှေ သူတော်ကောင်းတရားအစစ် မကွယ်နိုင်ဟူ၍၎င်း ရေမြေ လေ မီးတို့က သူတော်ကောင်းတရားကို မကွယ်စေနိုင်၊ မောသပုရိသတို့သာ ကွယ်စေနိုင်သည်ဟူ၍၎င်း ဩက္ကမနိယ (အောက်သို့လားစေတတ်သော) တရားငါးပါးတို့သည် သူတော်ကောင်းတရားကို ကွယ်စေတတ်ကုန်၏၊ ထို၏ဆန့်ကျင်ဘက်တရား ငါးပါးတို့သည် မကွယ်ပျောက်စေနိုင်ကုန်ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၁၇၆-၇

၆-လာဘသက္ကာရသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-ဒါရုဏသုတ်

၁၈၄။ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရသည် အရဟတ္တဖိုလ်၏အန္တရာယ်ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဖြစ်ပြီးသော လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောကို ပယ်စွန့်အံ့၊ ဖြစ်ပြီးသော လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောသည် ကုသိုလ်ကို မဖြစ်စေနိုင်” ဟု နှလုံးသွင်းကာ ကျင့်ကြံထိုက်၏ဟု တိုက်တွန်းတော်မူခြင်း ၁၇၈

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၂-ဗဒ္ဓိသသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

- ၁၈၅။ တငါသည်သည် အစာတပ်ထားသော ငါးမျှားချိတ်ကို ရေအိုင်၌ ပစ်ချ၍
 ငါးမျှားသောအခါ ထိုငါးမျှားချိတ်ကို မျိုမိသောငါးသည် ပျက်စီးခြင်းသို့
 ရောက်သကဲ့သို့ လာဘ်ပူဇော်အကျော်အစောကို အကြောင်းပြု၍ ပျက်စီး
 ရပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၇၈-၉

၃-ကုမ္မသုတ်

- ၁၈၆။ တားမြစ်ပါလျက် မသင့်လျော်သောအရပ်သို့သွားသောကြောင့် သံဆူးဖြင့်
 အညှဉ်းဆဲ အနှိပ်စက်ခံရသော လိပ်၏ နောက်သို့ အစဉ်လိုက်သော ကြိုး
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိရှိသောအခါ “သင်သည် ငါတို့နှင့်မဆိုင်၊ ရန်သူပိုင်
 ရန်သူဆိုင်ဖြစ်နေပြီ” ဟု သတိပေးသောလိပ်က ပြောဆိုပုံ စသည်ကို ဟော
 တော်မူခြင်း ၁၇၉-၈၀

၄-ဒီဃလောမိကသုတ်

- ၁၈၇။ ရှည်သောအမွေးရှိသော သိုးမသည် ထိုထိုဆူးချုံစသည်သို့ဝင်သောအခါ
 ဆူးနှင့်အမွေးငြိကာ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သကဲ့သို့ လာဘ်ပူဇော် အကျော်
 အစောကြောင့် ပျက်စီးရပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၀

၅-မိဠကသုတ်

- ၁၈၈။ မိုက်ထဲ၌လည်း မစင်အပြည့်၊ ပါးစပ်ဖြင့်လည်း မစင်ကိုစား၊ ရှေ့မှောက်၌လည်း
 မစင်ပုံကြီးရှိနေသော မစင်ပိုးသည် အခြားမစင်ပိုးတို့ကို မထေမဲ့မြင်
 ပြုသကဲ့သို့၊ လာဘ်ပေါများသောရဟန်းသည် လာဘ်ပူဇော် အကျော်
 အစောကြောင့် အခြားရဟန်းတို့ကို မထေမဲ့မြင် ပြုတတ်ပုံ စသည်ကို
 ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၁

၆-အသနိသုတ်

- ၁၈၉။ လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောသည် အရဟတ္တဖိုလ်မရသေးသည့် သေခ
 တိုင်အောင် ရောက်နိုင်သည် ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၂
- ၁၉၀။ ကံ ဘိက္ခဝေ အသနိဝိစက္ကံ အာဂစ္ဆတု၊ သေခံ အပ္ပတ္တမာနသံ လာဘသက္ကာရ-
 သိလောကော အနုပါပုဏာတု-ဟူသော ၂-ဝါကျကို အမှားအမှန် စိစစ်ပုံ ၁၈၂

၇-ဒိဒ္ဓသုတ်

- ၁၉၁။ ဆိပ်လူးမြားနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ လာဘ်ပူဇော်အကျော်အစော၏ အစွမ်းထက်ပုံ
 ဟောတော်မူခြင်း ၁၈၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၉၂။	ဒိဋ္ဌိဂတေန ဝိသလ္လေန (က-သိ)၊ ဒိဋ္ဌိဂတေန သလ္လေန (သျှာ၊ ကံ)၊ ဒိဋ္ဌိဂတေန ဝိသလ္လေနသလ္လေန(က)၊ ဒိဋ္ဌိဂတေနဝိသလ္လေန သလ္လေန (ဣ)ဟူသော မူအသီးသီးတို့ ယုတ္တိမဲ့ပုံကိုပြ၍ ဝိသလ္လေန ဒိဋ္ဌိဂတေန သလ္လေနသာ သင့်မြတ်ကြောင်း ရှင်းပြချက်	.... ၁၈၂-၃

၈-သိင်္ဂါလသုတ်

၁၉၃။	ခွေးဝဲစားကို ပမာထား၍ လာဘ်ပေါများသူတို့ ပျက်စီးတတ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း	.... ၁၈၃
------	--	---------------

၉-ဝေရမ္ဘသုတ်

၁၉၄။	ဝေရမ္ဘလေ အနှိပ်စက်ခံရသောငှက်၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့သည် တခြားစီဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးနှင့် ဣန္ဒြေကိုမစောင့်စည်းသော ရဟန်းသည် မာတုဂါမ၏ မလွှဲတလုံဝတ်ဆင်ထားမှု စသည်ကို တွေ့မြင်သဖြင့် ရာဂသောင်းကျန်းကာ လူထွက်၏၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းရဟန်း၏ ပရိက္ခရာတို့ကို အခြားသူများက ဆောင်ယူကုန်၏ စသည်ဖြင့် လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ အပြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း	.... ၁၈၄
------	---	----------

၁၀-သဂါထကသုတ်

၁၉၅။	လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော နှိပ်စက်မှုကြောင့် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်ရပုံကို ဟောတော်မူခြင်း	.... ၁၈၄-၅
------	--	-----------------

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-သုဝဏ္ဏပါတီသုတ်

၂-ရူပိယပါတီသုတ်

၃-၁၀-သုဝဏ္ဏနိက္ခ စသောရှစ်သုတ်

၁၉၆။	ငွေမှန်အပြည့်ထည့်ထားသော ရွှေခွက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော် ၎င်း၊ ရွှေမှန်အပြည့်ထည့်ထားသော ငွေခွက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ ရွှေစင်တန်ခိုးဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း။ပ။ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း၊ တိုင်းမယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်၎င်း မုသားမပြောဘူးသော ရဟန်းကို လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောကြောင့် မုသားပြောဆိုသည်ကို တွေ့ရှိခန့်ရ၏ဟု လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ အပြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း	.... ၁၈၆-၇
------	--	------------

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၁၉၇။	ဇနပဒကလျာဏိယာဉ် ဇနပဒအရ ဒေသပမာဏကို အကိုးသာဓကတို့ဖြင့် ရှင်းပြခြင်း	၁၈၆-၇

၃-တတိယဝဂ်

၁-မာတုဂါမသုတ်

၂-ကလျာဏိသုတ်

၁၉၈။	မာတုဂါမတည်းဟူသော ဝိသဘာဝ၏စွမ်းအား၊ တိုင်းမယ်၏ ရူပါရုံစွမ်းအားထက် လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ စွမ်းအားက ပိုမိုထက်မျက်သည်ဟု ဟောတော်မူခြင်း	၁၈၇-၈
------	--	-------

၃-ကေပုတ္တကသုတ်

၁၉၉။	သောတာပန် ဥပါသိကာမသည် မိမိ၏ချစ်လှစွာသော တဦးတည်းသော သားလေးကို “ငါ့သား လူ့အဖြစ်ဖြင့်နေလျှင် စိတ္တသုကြွယ် ဟတ္ထာဠဝက တို့လိုဖြစ်အောင် ကြိုးစား၊ ရဟန်းဘဝဖြင့်နေလျှင် ရှင်သာရိပုတ္တရာ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့လိုဖြစ်အောင်ကြိုးစား”ဟုတောင်းပန်ရာ၏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပြီးနောက် လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ အန္တရာယ် ဖြစ်တတ်ပုံကို မိန့်တော်မူခြင်း	၁၈၈
------	--	-----

၄-ကေခိတုသုတ်

၂၀၀။	“ငါ့သမီးသည် လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့်နေလျှင် ခုဇ္ဈတ္တရာ နန္ဒမာတာတို့ကဲ့သို့၊ ဘိက္ခုနီမဘဝဖြင့် နေလျှင် ခေမာ ဥပ္ပလဝဏ်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါစေ” ဟု သောတာပန်ဥပါသိကာမသည် မိမိ၏ ချစ်လှစွာသော တဦးတည်းသော သမီးအတွက် တောင့်တရာ၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း	၁၈၉
------	--	-----

၅-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၂၀၁။	လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ အဿာဒ အာဒီနဝ နိဿရဏ တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမဏစာရင်း ဗြာဟ္မဏ စာရင်းတွင် မဝင်ကုန်၊ အကယ်၍ သိလျှင် စာရင်းဝင်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း	၁၈၉
------	--	-----

၆-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ် (မထူး)

၇-တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၂၀၂။	(က) လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော (ခ) ၎င်း၏ ဖြစ်ကြောင်း (ဂ) ၎င်း၏ ချုပ်ရာ(ဃ) ၎င်း၏ ချုပ်ကြောင်း အကျင့်တို့ကို မသိလျှင် သမဏဗြာဟ္မဏစာရင်းမဝင်ဟု ဟောတော်မူခြင်း	၁၉၀
------	--	-----

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
ဂ-ဆဓိသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

၂၀၃။ လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောသည် အရေပါး၊ အရေထူ၊ အသား၊
အခကြာ၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီတိုင်အောင် ထိခိုက်တည်ရှိနိုင်သည်ဟု
ဟောတော်မူခြင်း ၁၉၀

၉-ရဇ္ဇေသုတ်

၂၀၄။ သားရေလွန်ကြိုးဖြင့် မြင်းခေါင်းကို ရစ်ပတ်ပွတ်တိုက်လျှင် ရိုးတွင်းခြင်ဆီ
တိုင်အောင် ထိခိုက်သကဲ့သို့ လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောလည်း ဤ
နည်း၎င်းပင်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၁၉၀

၁၀-ဘိက္ခုသုတ်

၂၀၅။ “လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောသည် ရဟန္တာကိုပင် အန္တရာယ်ပြု၏” ဟူသော
ဗုဒ္ဓ၏ဟောကြားချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်အာနန္ဒာ၏အမေးနှင့် ဘုရား၏
အဖြေ ၁၉၀-၁

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၁-ဘိန္ဒူသုတ် ၄-သုက္ကဓမ္မသုတ် (မထူး)

၅-အဓိရပက္ကန္တသုတ်

၂၀၆။ ငှက်ပျော၊ ဝါး၊ ကျူတို့သည် မိမိကိုယ်ကိုသတ်ခြင်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းငှါ
အသီး သီးသကဲ့သို့၎င်း၊ အသတ်ရုံမြင်းမသည် မိမိကိုယ်ကိုသတ်ခြင်း ဆုတ်
ယုတ်ပျက်စီးခြင်းငှါ ကိုယ်ဝန်တည်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဒေဝဒတ်၏ လာဘ်ပူဇော်
အကျော်အစောသည် ကိုယ့်ကိုကိုယ်သတ်ခြင်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းငှါ
ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း.... .... ၁၉၂

၆-ပဉ္စရထသတသုတ်

၂၀၇။ ကြမ်းတန်းသော ခွေး၏နှားခေါင်းဖျဉ်း သည်းခြေကို ခွဲထည့်ခဲ့လျှင် ခွေးသည်
ပိုမိုကြမ်းတန်းရာသကဲ့သို့ အဇာတသတ်သည် ရထား ၅၀၀-တို့ဖြင့်သွား၍
ဆွမ်းချက်အိုး၅၀၀-တို့ကို ဒေဝဒတ်ထံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့လျှင် ဒေဝဒတ်အဖို့
ကုသိုလ်မတိုးပွား ဆုတ်ယုတ်ရာ၏ဟူ၍၎င်း ဒေဝဒတ်၏လာဘ်ပူဇော်
အကျော်အစောကို အားမကျကြလင့်ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၁၉၃-၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၇-၁၃-မာတုသုတ်စသောခြောက်သုတ်

၂၀၈။	အမိ, အဖ, အစ်ကို, နှစ်မ, သား, သမီး, မယားဟူသော အကြောင်းကြောင့် မုသားစကားမပြောပဲ နေနိုင်ခဲ့သော်လည်း လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော ဟူသော အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် မုသားစကား ပြောကြား နေသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏ စသည်ဖြင့် လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစော၏ အပြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း....	....	....	....	၁၉၄
------	---	------	------	------	-----

၇-ရာဟုလသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-စက္ခုသုတ်

၂၀၉။	စက္ခုသည် မြဲ မမြဲအားဖြင့်၎င်း ဆင်းရဲချမ်းသာအားဖြင့်၎င်း ငါ့ဥစ္စာ, ငါ, ငါ၏အတ္တဟု ရှုသင့် မရှုသင့်အားဖြင့်၎င်း မေးတော်မူ၍ ရာဟုလာအား တရားဟောတော်မူခြင်း (ရှုပါရုံ စက္ခုဝိညာဏ် ဖဿ ဝေဒနာ စသည်တို့ ကိုလည်း အထက်နည်းတူ မေးမြန်း၍ ရှုပသုတ်အစ ခန္ဓသုတ်အဆုံးရှိသော သုတ်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။)	....	....	....	၁၉၆-၉
၂၁၀။	ပဟိတတ္ထောပုဒ်၏အနက်, မနောပုဒ်၏အရကောက် နိဗ္ဗိန္ဒိဝိရဇ္ဇတိနှင့်နိဗ္ဗိဒါ-ဝိရဇ္ဇတိပုဒ်၏ အမှား အမှန်တို့ကို ပြဆိုခြင်း	....	....	....	၁၉၆-၇

၂-ဒုတိယဝဂ်

(၁-စက္ခုသုတ်မှ ၁၀-ခန္ဓသုတ်အထိမထူး)

၁၁-အနုသယသုတ်

၂၁၁။	မိမိသုတပါး ၂-မျိုး ၂-စားသော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓအာရုံနှင့် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓအာရုံ တို့၌ မည်သို့မည်ပုံ သိမြင်သူ၏သန္တာန်၌ ဒိဋ္ဌိ တဏှာ မာနတို့ မဖြစ်ကုန် သနည်းဟူသော အမေးနှင့် ၎င်း၏အဖြေ (ပါဠိတော်နှင့်တူရုံမှ အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင်မည်။)	....	....	....	၁၉၉-၂၀၀
၂၁၂။	ဣမသ္မိံ စ သဝိညာဏကေ ကာယေနှင့် ဗဟိဒ္ဓါပုဒ် ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု ပုဒ်တို့၌ ဝါဒကဲ့ စွဲနက်တို့ကို ရှင်းပြခြင်း	....	....	....	၁၉၉-၂၀၀

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၂-အပဂတသုတ်

- ၂၁၃။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓအာရုံ ၂-မျိုးတို့၌ မည်သို့သိမြင်လျှင် ဒိဋ္ဌိ တဏှာ
မာနတို့မှ ကင်းလွတ်သော ကိလေသာတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည့်
ငြိမ်းအေးစိတ်ဖြစ်သနည်းဟူသော အမေးနှင့် ၎င်း၏အဖြေ.... .... ၂၀၀

ဂ-လက္ခဏသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-အဋ္ဌိသုတ်

- ၂၁၄။ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှအဆင်း ကောင်းကင်၌ အရိုးဆက်ပြိတ္တာ သွားလာနေ
သည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ကြောင်း ဘုရားရှေ့တော်မှောက်ဝယ် ရှင်လက္ခဏအား
မိန့်ကြားသော စကားကို ကြားတော်မူ၍ “ငါ၏သာဝကတို့သည် မျက်စိ
အမြင် ဉာဏ်အမြင် ရင့်သန်နေကြပြီးဖြစ်ကြောင်း ချီးကျူးပြီးနောက်
ငါဘုရားသည် ရှေးကတည်းက ဤသတ္တဝါကို တွေ့မြင်အပ်သော်လည်း
သင်တို့အား မပြောကြားခဲ့၊ ပြောလျှင်လည်း ယုံမည်မဟုတ်၊ မယုံလျှင်
အကျိုးမဲ့အလို့ငှါ ကာလရှည်ငြောင်းစွာ ဖြစ်ရာ၏ဟူ၍၎င်း၊ ၎င်းသတ္တဝါ
သည် ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ နွားသတ်သမားသည် ငရဲကျရောက်ပြီးမှ
ကံကြွင်းကြောင့် ဤသို့ ဖြစ်နေရသည်ဟူ၍၎င်း ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၁-၂

- ၂၁၅။ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ ဝိတုဒေန္တိ (ဝိတုဒေန္တိ) ပုဂံ၏ အနက်ယောဇနာနှင့်
ပတ်သက်၍ အကိုးပြု၍ ရှင်းလင်းခြင်း ၂၀၂

၂-ပေသိသုတ်

ဂ-သုစိလောမသုတ်(မထူး)

၉-ဒုတိယသုစိလောမသုတ်

၁၀-ကုမ္ဘဏ္ဍသုတ်

- ၂၁၆။ အတိတ်ဘဝက ကုန်းချောခဲ့သောကြောင့် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပ်နှင့်
တူသော အမွှေးတို့သည် သူ၏ ဦးခေါင်းသို့ ဝင်၍ ခံတွင်းမှထွက်၊ ခံတွင်းသို့
ဝင်၍ ရင်မှထွက်၊ ရင်သို့ဝင်၍ ဝမ်းဗိုက်မှ ထွက်နေသော ပြိတ္တာကို၎င်း၊
အတိတ်ဘဝ၌ တရားသူကြီးအလုပ်ဖြင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခဲ့သော
ကြောင့် အိုးစရည်းပမာဏရှိသော ဝှေးစေ့ဥကြီးကို ထမ်းလိုက် ဖိထိုင်
လိုက်လုပ်ကာ သွားနေသော ပြိတ္တာကို၎င်း တွေ့မြင်ခဲ့ကြောင်း ရှင်
မောဂ္ဂလ္လာန်က ရှင်လက္ခဏအား မိန့်တော်မူခြင်း ၂၀၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-ဒုတိယဝဂ်

၂-ဂူထခါဒသုတ်

၃-နိစ္ဆိမ္မိသုတ်

၂၁၇။ ပင့်စဉ်က ဆွမ်းဘုဉ်းပေးဟု ပင့်သော်လည်း “စားကျင်း၌ မစင်အပြည့်ထည့်၍ အရှင်ဘုရားတို့ အလိုရှိသလို ဘုဉ်းပေးကြပါ”ဟု ပြစ်မှားပြောဆိုသောကြောင့် မစင်တွင်း၌ နစ်မြုပ်လျက် လက် ၂-ဖက်ဖြင့် မစင်စားနေသော ပြိတ္တာကို၎င်း၊ အတိတ်က လင်ငယ်နေခဲ့ခြင်းကြောင့် တမလွန်ဘဝ၌ အရေမရှိသော ပြိတ္တာမကို၎င်း မြင်ခဲ့ရကြောင်း ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်က ရှင်လက္ခဏအား မိန့်တော်မူခြင်း ....

၂၀၅

၅-ဩကိလိနီသုတ်

၆-အသီသကသုတ်

၇-ပါပဘိက္ခုသုတ်

၂၁၈။ ဂြူစူမှု၏ လှံ့ဆော်ချက်ဖြင့် လင်တူမိန်းမတယောက်ကို မီးကျီးအိုးကင်းဖြင့် သွန်းလောင်းခြင်းကြောင့် ကာလိဂံဘုရင်၏ မိဖုရားသည် သေသည်မှ နောက်၌ အထက်ပိုင်း၌ လောင်ကျွမ်းကာ ကျက်သောကိုယ်ရှိသော၊ အောက်ပိုင်း၌ ညစ်နွမ်း၍ မီးကျီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပွမ်းကားကောင်းကင်၌ သွားနေသော မိန်းမကို၎င်း၊ အတိတ်ဘဝက ခိုးဆိုးတိုက်ခဲ့သောကြောင့် သေသည်မှနောက်၌ ဦးခေါင်းပြတ်လျက် ကောင်းကင်၌ သွားနေသောသူကို၎င်း၊ ကဿပဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းဘဝဖြင့် ကိုယ်နှုတ်ကို မစောင့်စည်းပဲ ယုတ်မာခဲ့မှုကြောင့် သပိတ် သင်္ကန်းနှင့်တကွ တကိုယ်လုံး ရဲရဲပြောင်ပြောင် တခဲနက် ထက်ဝန်းကျင် တောက်လောင်ကာ ကောင်းကင်၌ သွားနေသောသူကို၎င်း တွေ့မြင်ခဲ့သည်ဟု ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်က ရှင်လက္ခဏအား မိန့်တော်မူခြင်း ....

၂၀၆

၂၁၉။ မင်္ဂလိ ဥပ္ပက္ကံ ဩကိလိနီ ဩကိရိနီ သပတ္တိ ကဗန္ဓ-ပုဒ်တို့၏ ရုပ်ပြီးကို ပြဆိုပုံ

၂၀၆

၉-ဩပဗ္ဗသံယုတ်

၁-ကုဋ္ဌသုတ်

၂၂၀။ အထွဋ်သို့ လာရောက်ပေါင်းဆုံကြသော အခြင်တို့သည် အထွဋ်ဖျက်လျှင် ပျက်ကုန်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အဝိဇ္ဇာပျက်လျှင် ပျက်စီးကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မမေ့မလျော့ နေထိုင်ကျင့်ကြံထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ....

၂၀၈

[ဆီ]

နိဒါန်းဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၂-နခသိခသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

၂၂၁။ လူသေလျှင် လူဖြစ်သူတို့ကား လက်သည်းခွံပေါ် တင်ထားအပ်သော
 မြေကြီးပမာဏမျှသာ နည်းပါးလှစွာ၏။ လူသေလျှင် လူမဖြစ်ပဲ အပါယ်
 ဘုံ၌ ဖြစ်သူတို့က ပကတိမြေကြီးပမာဏ များပြားလှ၏ဟု ဟောတော်
 မူခြင်း ၂၀၈

၃-ကုလသုတ်

၂၂၂။ မိန်းမများ၍ ယောက်ျားနည်းပါးသော အမျိုးတို့ကို ခိုးသူဓားပြသည် နှိပ်
 စက်နိုင်သကဲ့သို့ မေတ္တာဘာဝနာကို မပွားများသော ရဟန်းကို ဘီလူးတို့
 နှိပ်စက်နိုင်သည် စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၉

၄-ဩက္ခာသုတ်

၂၂၃။ တနေ့၃-ကြိမ်ကျ ထမင်းအိုးကြီး ၁၀၀-စီလှသော ဒါနကုသိုလ်ထက် နို့တညှစ်
 ခန့်ကာလ မေတ္တာဘာဝနာကိုပွားများသော ကုသိုလ်က ပိုမိုအကျိုးကြီး
 ကြောင်း ဟောတော်မူခြင်း ၂၀၉

၂၂၄။ ဂဒ္ဓူဟနမတ္တိပုဒ်၏အရ နွားနို့ တချက်ညှစ်ကာလကိုသာယူ၍ နွားမနို့အုံမှ
 နို့မကုန်မချင်း ညှစ်သော တကြိမ်ညှစ်ကာလကို မယူသင့်ကြောင်း အဖွင့်
 ချင်း ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း ၂၁၀

၅-သတ္တိသုတ်

၂၂၅။ ထက်သောအသွားရှိသော လုံကို လက် လက်ဆုပ်ဖြင့် အဖျားညှစ်သွား
 အောင်၊ အလယ်၌ ကွေးသွားအောင်၊ လိပ်သွားအောင် မပြုနိုင်သကဲ့သို့
 မေတ္တာဘာဝနာပွားများနေသော ရဟန်း၏ စိတ်ကို ဘီလူးသည် မပစ်လွှင့်
 မဖမ်းစားနိုင်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၀

၆-ဓနုဂ္ဂဟသုတ်

၂၂၆။ တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်သော လေးသမားတယောက်
 ပစ်လိုက်သောမြွားကို မြေမရောက်မီ ဖမ်းယူနိုင်သော ယောက်ျား၏ လျှင်
 မြန်မှုထက် လေးသမား ၄-ယောက်ပစ်လိုက်သော မြွားတို့ကို ဖမ်းယူ နိုင်
 သော ယောက်ျား၏ လျှင်မြန်မှုက ပိုမို၏။ ထိုထက်လနေတို့၏ ပြေးသွား
 မှုသည် ပိုမိုလျှင်မြန်၏။ ထို့ထက် လနေတို့ရှေ့၌ လနတ်သား နေနတ်သား
 တို့၏ ပြေးသွားမှုသည် လျင်မြန်၏။ ထိုထက် အာယုသင်္ခါရတို့၏ ကုန်ခန်း
 မှုသည် ပိုမိုလျင်မြန်၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၁

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၇-အာဏိသုတ်

- ၂၂၇။ “စုတ်ထဘီ ချုပ်ချည်က များ”ဟူဘိသို့ အာနက မည်သော မရိုးစည်ကြီးသည် အပေါက် ဖာစပ်ပါများသဖြင့် ပင်ကိုယ်အသား ပျောက်ကာ မယ်နသာ ကျန်ပုံနှင့် ခက်ခဲနက်နဲသော ဘုရားဟောဒေသနာတို့ကို နှောင်းခေတ် ရဟန်းတို့သည် မနာယူမသင်ပဲ ခေတ်ပေါ် ဆန်းကျယ်သော ကဗျာဆန်ဆန် တရားတို့ကိုသာ နာယူသင်ကြား ကြကုန်လတ္တံ့ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၂-၃
- ၂၂၈။ ကဝိတာနှင့် ကဝိကတာကို အဖွင့်အမျိုးမျိုးညှိ၍ စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ၂၁၂

၈-ကလိင်္ဂရသုတ်

- ၂၂၉။ သစ်သားကို ခေါင်းအုံး၍ အတတ်သင်ခြင်း၊ ဆရာဆည်းကပ်ခြင်း၌ မမေ့မလျော့သော လုံ့လရှိနေသရွေ့ အဇာတသတ်သည် လိစ္ဆဝီတို့ကို ရန်ရှာခွင့် မရနိုင်၊ ထို့အတူ ရဟန်းတို့ နေထိုင်သရွေ့ မာရ်နတ်သည် ရဟန်းတို့ကို နှောင့်ယှက်ခွင့်မရနိုင်၊ လဲခေါင်းအုံး အုံး၍ ပေါ့ပေါ့ ဆဆ မေ့မေ့ လျော့လျော့ နေထွက်အောင်အိပ်လျှင် အဇာတသတ်သည် လိစ္ဆဝီတို့ကို ရန်ရှာခွင့်ရရာ၏၊ ထို့အတူ ရဟန်းတို့နေလျှင် မာရ်နတ်သည် ရဟန်းတို့ကို နှောင့်ယှက်ခွင့်ရရာ၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၃

၉-နာဂသုတ်

- ၂၃၀။ မထေရ်ကြီးများသည် မြို့ထဲရွာထဲရှိ ဒကာ ဒကာမအိမ်သို့ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ကပ်ရောက်သော်လည်း အပြစ်ကင်း၍ အကျိုးရရှိကုန်၏၊ ရဟန်းငယ်များ ကပ်ရောက်လျှင် အကျိုးမရသည့်ပြင် အပြစ်ရတတ်ပုံကို ဆင်ကြီးဆင်လေးတို့ အိုင်ကြီးတခုကိုမှီ၍ အသက်မွေးကြပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၄-၅

၁၀-ဗိဇ္ဇာရသုတ်

- ၂၃၁။ အရိုးကြေအောင် ခြေမှုသောအားဖြင့် သွားဖြင့်မဝါးပဲ မျိုချရုံသာ မျိုချသော ကြောင်၏ အူသိမ် အူမကို ကြွက်သည် သေသည်အထိ မကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်ဘိသို့ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး ၃-ပါးကိုလည်း မစောင့်စည်း၊ သတိလည်းမရှိ၊ ဣန္ဒြေကိုလည်းမပိတ်ဆိုသော ရဟန်းသည်လည်း ဆွမ်းခံယင်း မလုံမခြုံဝတ်ရုံထားသော ဝိသဘာဝအာရုံကို တွေ့မြင်ခြင်းကြောင့် ဆိုးဝါးသောအကျိုးများ ဖြစ်တတ်ပုံကို ဟောတော်မူခြင်း ၂၁၆

၁၁ - သိင်္ဂါလသုတ်

- ၂၃၂။ ဝဲရောဂါ၏ နှိပ်စက်မှုကြောင့် ထိုထိုဤဤ အလီလီသော အရပ်သို့ ရပ်တည်မရ ထိုင်လိုက် ထလိုက် ရပ်လိုက် ပြေးလိုက် ဖြစ်နေသည့်ပြင် လေအေး၏

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

ဒဏ်ကို ခံနေရရှာသော မြေခွေးအိုကြီး၏ ဆင်းရဲဒုက္ခသည် သာကီဝင်
မင်းသား ဘုရားသားတော်ရဟန်းပါဟု ဝန်ခံကာ ဝိနည်းတော်နှင့် မလျော်
သော အကျင့်ကို ကျင့်နေသော အချိုသော ရဟန်း (ဒေဝဒတ်) ၏
အတ္တဘောကို ရရှိခြင်းနှင့်စာလျှင် တော်သေးသည်ဟု ဟောတော်မူခြင်း
(ပါဠိ-ဋ္ဌ-ဋီ-တို့နှင့်တူမှုမှ သဘောပေါက်မည်။) ....

၂၁၇

၁၂-ဒုတိယသိင်္ဂါလသုတ်

၂၃၃။ ရွတ်တူ အိုမင်းနေသော မြေခွေးကမှ သူများကျေးဇူး သိကောင်း သိပေ
လိမ့်မည်၊ သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်ရဟန်းဟု ဝန်ခံထားသော
အချိုသော ရဟန်း (ဒေဝဒတ်ကို ရည်သည်။) သည် ကျေးဇူးမသိတတ်
စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း ....

၂၁၇

၁၀-ဘိက္ခုသံယုတ်

၁-ကောလိတသုတ်

၂၃၄။ ကြံစည် သုံးသပ်မှု ကင်းစင်၍ တည်ကြည်မှုကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း
ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ၂-ခုမြောက်သော စူးစိုက်မှုကို ဖန်တီးကာ
နေမှုကို “အရိယတုဏှိဘာဝ (အပြစ်ကင်းသော ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း)” ဟု
ခေါ်ဆိုရမည်။ ယင်းသည့်အနေမျိုးဖြင့် နေလည်း နေ၏၊ ဘုရားကလည်း
ယင်းသို့ နေရန် တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း နေသည့်
အတွက် ငါ့ကို ဘုရားမြှောက်စား ချီးကျူးအပ်သော အဘိညာဉ်ရသာဝက
ဟု တစ်စုံတယောက်ကပြောလျှင် မှန်ကန်သည့်အတိုင်း ပြောပြရာ ရောက်၏
ဟု ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်က ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူခြင်း (ဤသုတ်၌
ဝိတက္ကသဟဂတာကို အာရုံဖြစ်သော ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သောဟု ပေး
မှအဝိတက္ကဟူသော ရွှေစကားနှင့် ၎င်း ဋ္ဌ-ဋီတို့နှင့်၎င်း ညီမည်။) ....

၂၁၉

၂-ဥပတိဿသုတ်

၂၃၅။ ပုဂ္ဂိုလ် တဦးတယောက် (သတ္တသင်္ခါရ) သေကြေဖောက်ပြန်မှု အကြောင်း
ပြု၍ ငါ့သန္တာန်၌ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှု ဖြစ် မဖြစ် စဉ်းစားသောအခါ စိုးရိမ်
ပူဆွေးမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် တဦးတယောက်၏ သေကြေ ဖောက်
ပြန်မှုမျိုးမရှိတော့ကြောင်းသိရသည်ဟု မိန့်တော်မူသောအခါ “အကယ်၍
ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလျှင်ကော ဘုရား” ဟု ရှင်အာနန္ဒာ လျှောက်သော
ကြောင့် “အကယ်၍ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလျှင်လည်း တန်ခိုးကြီးလှစွာသော
မြတ်စွာဘုရား လွန်တော်မူရှာပြီ၊ ကာလကြာမြင့်စွာ ဆက်လက်တည်နေခဲ့

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

လျှင် များစွာသော လူနတ် ဗြဟ္မာ တို့အတွက် ချမ်းသာစီးပွား ဖြစ်ထွန်း ရာ၏” ဟုသာ ဖြစ်မိမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူခြင်း ....

၂၂၀

၃ - ဃဋ္ဌသုတ်

၂၃၆။ ယခုခေတ်၌ ကြိုးမဲ့ကြေးနန်းဖြင့် တမြို့နှင့်တမြို့ တတိုင်းပြည်နှင့်တတိုင်းပြည် ပြောဘိသို့ ဘုရားနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့လည်း တပါးနှင့် တပါး မနီး သော်လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် “အာရဒ္ဓ- ဝိရိယပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် မည်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနည်း”၊ “အာရဒ္ဓဝိရိယ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း နိဗ္ဗာန်ကိုမရမနေ ကြိုးစား သောပုဂ္ဂိုလ်တည်း”ဟု အချင်းချင်း မေးမြန်းဖြေဆိုတော်မူကြခြင်း ....

၂၂၁

၂၃၇။ ဘုရားနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ အချင်းချင်း မေးဖြေမှုကို အကြောင်းပြု၍ ရှင်သာရိပုတ္တရာက “မိမိ (ရှင်သာရိပုတ္တရာ) သည် မြင့်မိုရ်တောင်အနီးရှိ ကျောက်စရစ်အိုးခြမ်းကလေးနှင့်တူ၍ အရှင် (မောဂ္ဂလ္လာန်) သည် မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးနှင့်တူကြောင်း မိန့်တော်မူသောအခါ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်က မိမိ (ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်) သည် ဆားအိုးကြီးအနီးရှိ ဆားခဲကလေး ချထား သည်နှင့်တူ၍ အရှင် (ရှင်သာရိပုတ္တရာ) က ဆားအိုးကြီးနှင့် တူကြောင်း လျှောက်ထားခြင်း ....

၂၂၂

၄ - နဝသုတ်

၂၃၈။ “ဤရဟန်းငယ်သည် ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်လာပြီးနောက် ကြောင့်ကြမဲ့ ကျောင်း ထဲဝင်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေကြောင်း၊ သင်္ကန်းချုပ်ရာ၌ တစုံတခုသော ဝေယျာ ဝစ္စအမှုမပြုကြောင်း ဘုရားအား လျှောက်ထားသောအခါ မြတ်စွာဘုရား က သင်တို့ ဤရဟန်းကိုမကဲ့ရဲ့ကြလင့်၊ ဈာန် ၄-ပါးကို အလိုရှိသလို ဝင်စား နေသူဖြစ်ကြောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ရရှိထားသူဖြစ်ကြောင်း” မိန့်တော် မူခြင်း ....

၂၂၃-၄

၂၃၉။ အာဘိစေတသိကပုဒ်၏ သဒ္ဓါရေးနှင့်အနက် ....

၂၂၃

၅ - သုဇာတသုတ်

၂၄၀။ ရှုစချင့်ဖွယ် ချောမောလှပ ကြည်ညိုစရာ အရေအဆင်းရှိခြင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ် ကို ရည်ရွယ်၍ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လာသည် အားလျော်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကာ နေထိုင်ရခြင်းဟူသော အကြောင်း ၂-ပါးဖြင့် တင့်တင့်တယ်တယ်ရှိ၏ဟု ရှင်သုဇာတအား မြတ်စွာဘုရားက ချီးကျူးတော်မူခြင်း ....

၂၂၄

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ
၆-လက္ခဏာဘဒ္ဒိယသုတ်

မျက်နှာအမှတ်

၂၄၁။ ဂုတ်တိုပုက္ခ ဆင်းမလှ၍ ကြည့်မရအောင် အရုပ်ဆိုးစေကာမူ အလွန်တန်ခိုး
ကြီး၏။ မဝင်စားဘူးသော သမာပတ်မရှိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရရန် ရည်ရွယ်၍
သာသနာသို့ ဝင်ရောက်လာသူဖြစ်သည်အားလျော်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ရပြီးသူလည်းဖြစ်၏ဟု လက္ခဏာဘဒ္ဒိယကို ဘုရားက ချီးကျူးတော်
မူခြင်း ....

၂၂၅

၇-ဝိသာခသုတ်

၂၄၂။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိစေခြင်း၊ အပြစ်ကင်းခြင်း၊ သစ္စာလေးပါး၌ အကြုံးဝင်
ခြင်း၊ ဝဋ်၌မမီခြင်း ဂုဏ်ပေါင်းခခြင်းဟူသော အင်္ဂါရပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော
တရားစကားကို ပြောဟောနေသော အရှင်ဝိသာခကို မြတ်စွာဘုရားက
ချီးကျူးတော်မူခြင်း ....

၂၂၅-၆

၈-နန္ဒသုတ်

၂၄၃။ အတူနဲ့အတူနဲ့ ခေါက်ညှပ်အပ်သော သင်္ကန်းကိုရုံ၊ မျက်စင်းညှို့ကိုကွင်း၊
ကြည်လင်သော သပိတ်ကို လွယ်ခြင်းသည် နန္ဒလိုအမျိုးကောင်းသား
အတွက် မလျော်၊ အာရညကင် ပိဏ္ဍပါတ် ပံသုက္ကဓုတင်ဆောင်၍ ကာမ
ဂုဏ်တို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်းကွာနေခြင်းသည်သာ လျှောက်ပတ်၏ဟူ၍၎င်း၊
အာရညကင်ဓုတင် ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်၍ မထင်မရှား ရှာ၍ရသော
ဆွမ်းဖြင့် မျှတကာ ကာမဂုဏ်တို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသော နန္ဒကို ဘယ်သော
အခါမှ တွေ့မြင်ရပါအံ့နည်းဟူ၍၎င်း နန္ဒနှင့်စပ်၍ မြတ်စွာဘုရား မိန့်
ကြားတော်မူခြင်း ....

၂၂၆-၇

၉-တိဿသုတ်

၂၄၄။ စိတ်နှလုံးမသာမယာနဲ့ မျက်ရေ တွေ့တွေ့ကျနေသော အရှင်တိဿကို ဘာ
ကြောင့် သင်သည် ဤသို့ဖြစ်နေသနည်းဟု မေးတော်မူသောအခါ “ရဟန်း
တွေက စကားတည်းဟူသော နှင်တံဖြင့် အမြဲတန်း ထိုးဆွနေကြကြောင်း”
လျှောက်သဖြင့် “မိမိကသာ သူတပါးကို ပြောတတ် ဆိုတတ်၍ သူတပါးက
ပြောဆိုသည်ကိုတော့ သည်းမခံခြင်းသည် သင်လိုအမျိုးကောင်းသားအဖို့
မလျော်၊ မိမိကလည်းပြော သူတပါးကပြောသည်ကိုလည်း သည်းခံခြင်း
သည်သာ သင်လိုအမျိုးကောင်းသားအဖို့ လျော်၏” ဟု မိန့်တော်မူခြင်း

၂၂၇-၈

၁၀-ထေရနာမကသုတ်

၂၄၅။ တယောက်ထီးတည်း ဆွမ်းခံဝင်၊ တယောက်ထီးတည်းပြန်၊ တယောက်ထီး
တည်းထိုင်ကာ၊ တယောက်ထီးတည်း စင်္ကြံလျှောက်သောအားဖြင့်

၂၂၇-၉

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

နေခြင်းသည် ကေဝိဟာရဖြစ်သော်လည်း ပြည့်စုံသော ကေဝိဟာရမဟုတ်
သေး၊ အတိတ်ခန္ဓာကိုပယ်၍ အနာဂတ်ခန္ဓာကို စွန့်လွှတ်ကာ ပစ္စုပ္ပန်
အတ္တဘောဉ် တပ်မက်သော တဏှာရာဂကိုပယ်ပြီးမှသာ ပြည့်စုံသော
ကေဝိဟာရ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၂၇

၁၁-မဟာကပ္ပိနသုတ်

- ၂၄၆။ အသားဖြူဖြူ သေးသေးသွယ်သွယ် နှာတန်ပေါ်ပေါ်နဲ့ ကိုယ်တော်ဟာ
တန်ခိုးလည်းကြီး၊ မရဘူးသော သမာပတ်ဟူ၍လည်းမရှိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
ရည်မှန်း၍ ရဟန်းပြုသည့်အားလျော်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း ရရှိသူ
ဖြစ်သည်ဟု မဟာကပ္ပိနအား ဘုရားက ချီးကျူးတော်မူခြင်း ၂၂၉
- ၂၄၇။ အနွယ်အဆက်ကို အောက်မေ့နိုင်သူတို့တွင် မင်းမျိုးသည် အတော်ဆုံး၊ လူ
နတ်လောက၌ ဝိဇ္ဇာ စရဏနှင့် ပြည့်စုံသူသည် အတော်ဆုံး၊ လ-နေ၊
ရဟန္တာတို့ထက် မြတ်စွာဘုရားသည် နေ့ရောညဉ့်ပါ တန်ခိုးတော်ဖြင့်
သာလွန်တင့်တယ်၏ ဟု ဟောတော်မူခြင်း ၂၂၉-၂၃၀

၁၂-သဟာယကသုတ်

- ၂၄၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာကပ္ပိန၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက ၂-ပါးအား မဟာကပ္ပိန
နည်းတူ ချီးကျူးတော်မူပြီးနောက် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးတို့သည် ညီညွတ်
သော အယူအဆ၊ တူမျှသော အဆုံးအမရှိကြ၍ မဟာကပ္ပိန၏ ဆုံးမ
သွန်သင်ချက်ကြောင့် စစ်သည်နှင့်တကွသော မာရ်ကိုအောင်မြင်ကာ
နောက်ဆုံးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို ဆောင်ကြသူများ ဟု မိန့်တော်မူခြင်း ၂၃၀-၁

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်နိဿယ မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ဤတွင် ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ယံယူ' ပလက္ခိယံ ဟေတ္ထံ၊ တံတ'ဒုဒါဟန္တံ အယံ။
မာတိကာ သန္တတံ ဓမ္မ-နဒိ'တာယာ' မတဏှဝံ။

သံယုတ္တနိကာယ

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်

နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-နိဒါနသံယုတ်

၁-ဗုဒ္ဓဝဂ်

၁-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသုတ်

၁။ မေ၊ တပည့်တော်အာနန္ဒာသည်။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသုတ်ကို။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ ဧကံ၊ တခုသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့အနီး၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိကသုဌေး၏။ အာရာမေ၊ အာရာမဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ (ထိုဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ “ဘိက္ခုဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

၁။ ဧဝံ-နိဒဿန၊ မေ-တတိယာကတ္တာ၊ သုတံ-ဥပစာရဏတ္ထကမ္မရုပ် ပြန်ဆိုသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဟု အာကာရ၊ ဤသို့သာဟု အဝစာရဏအနက်လည်း ပြန်ဆိုနိုင်သည်။ မေ-ကို ဆဋ္ဌန္တသမ္ဗုဒ္ဓ၊ အနက် ယောဇနာသော် သုတံကို ဥပစာရဏတ္ထ ဘာဝရုပ်ကြံ၍ ယောဇနာလေ။

၂။ မ-ဋ္ဌ-၁-အလိုကျ ယောဇနာသော် “ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ အခါပတ်လုံး”ဟု အစွန္တသံယောဂတ္ထပေးလေ။ ၌-ဟု ပေးသည်ကား ပေါရာဏာစရိယတို့အလိုဟု ၎င်း မ-ဋ္ဌ-၁-၌ဖွင့်၏။

၃။ သာမိပိကာစာရမုချတ္ထ၊ “သမိပတ္တေ စေတံ ဘုဗ္ဗဝစနံ”ဟူသော-မ-ဋ္ဌ-၁-နှင့်အညီတည်း၊ သာဝတ္ထိမြို့၌ဟု ပေးသော် ဥပစာရတ္ထ။ နောက်၌လည်း မုချတ္ထ၊ ဥပစာရတ္ထပေးပုံကို ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

၄။ “ခေါတိ ပဒပုရဏမတ္တေ အဝစာရဏေ အာဒိကာလတ္တေ ဝါ နိပါတော”ဟူသော ဤဋ္ဌ-နှင့်အညီ ဤ၌ ပဒပုရဏအနေဖြင့် ယောဇနာသည်။ တတြ၊ ၌။ပ။ အာမန္တေသိ ခေါ၊ မိန့်တော်မူပြီးသာလျှင်တည်း။ အဝစာရဏတ္ထ။ခေါ၊ ဆက်ဦးအံ့ဟု အာဒိကာလတ္ထ (ဝါကျာရမ္ဘ) လည်း ယောဇနာလေ။ အကျယ်ကို ချီရ။

၅။ “ဥာပနံ၊ ဘာသနံ၊ ပက္ခောသနံ၊ အာမနံသုံးအတ္ထ”ဟု အာမန္တန အနက် ၃-မျိုးတို့တွင် ဤ၌ ဘာသနတ္ထတည်း၊ အကျယ် ဤအဋ္ဌကထာရှု။

သံ နိ ၂-၁—ပ-မ-ဗ-သ-၈

တေ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ “ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို) ၁။ ပစ္စယောသံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (တေဒဝေါစဉ် စပ်။) “ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဓိပ္ပါယ်ကို ဤဋ္ဌ-ဋီနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ရှု။) ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ ၂။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိတိ၊ ဟောတော်မူအံ့”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု။ ထိုရဟန်းတို့သည်။ “ဧဝံ ဘန္တေ တိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမော၊ အဘယ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လှာကုန်၏။) သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လှာ၏။) ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမရုပ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လှာကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သတ္တဇီဝမဖက် သက်သက်သော ၃။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်လှာကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အဝိဇ္ဇာယတွေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ (တပ်ခြင်းကင်းကြောင်း ဖြစ်သော) မဂ်ဖြင့်အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့် ၄။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏(မဖြစ်သော အား

၁။ အာမန္တန ဝစနန္တိစပ်သော် ဘဂဝတောကို သာမုတ္တု၊ ပစ္စယောသံဟူသော ပဋိဿဝဉ္စိစပ်သော် သမ္ပဒါနတ္ထ ယောဇနာ(ဋီကာ)။

၂။ သာဓုကံကို သုဏာထ မနသိကရောထ ၂-ပုဒ်လုံး၌ဖြစ်စေ၊ ကြိယာ ၂-ခုအနက် ကြိုက်ရာတခုခု၌ဖြစ်စေ စပ်။ (ဋ္ဌ-ဋီ-သဒ္ဓနီတိ ပဒမာလာ နှာ-၆၀၊)

၃။ အလုံးစုံသောဟူ၍သော်လည်းပေး။ ကေဝလဿာတိ သကလဿ၊ သုဒ္ဓဿ ဝါ၊ သတ္တဝိရဟိတဿာတိ အတ္ထော၊ ဌ။

၄။ ဤ၌ နိရောဓသဒ္ဓါဖြင့်လာသော ချုပ်ခြင်းဟူသည် ဥပါဒါနိရောဓ အနုပ္ပါဒါနိရောဓ ၂-မျိုးတွင် အနုပ္ပါဒ- နိရောဓတည်းထို့ကြောင့် ဌ-၌ “သင်္ခါရနိရောဓောတိ သင်္ခါရာနံ အနုပ္ပါဒါနိရောဓော ဟောတိ”ဟူ၍၎င်း “နိရောဓော ဟောတိတိ အနုပ္ပါဒေါ ဟောတိ”ဟူ၍ ၎င်း ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီ။

ဖြင့်) ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) သင်္ခါရနိရောဓာ၊ သင်္ခါရတို့၏ (မဖြစ်သောအားဖြင့်) ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝိညာဏ-
 နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပနိရောဓော၊ နာမ်ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နာမရူပ-
 နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတနနိရောဓော၊ ၆-ပါးသော အာယတန၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သဠာယတနနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဖဿနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝေဒနာ-
 နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တဏှာ-
 နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနိရောဓော၊ ဥပါဒါ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဥပါဒါနိ-
 ရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဘဝနိရောဓာ၊
 ကြောင့်။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဇာတိနိရောဓာ၊
 ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်
 ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည်၎င်း။
 နိရုဇ္ဈန္တိ၊ (မဖြစ်သောအားဖြင့်) ချုပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သတ္တဇီဝမဖက် သက်သက်
 သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။
 တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကားကို။
 အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ အတ္တမနာ၊ (ပီတိသောမနဿတို့ဖြင့်)
 ယူအပ်ပြီးသောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။) ဘဂဝတော၊ ၏။
 ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောစကားကို။ အဘိနန္ဒ၊ နှစ်သက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊
 ကြားနာ မှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ (သုတ်အစ ဧဝံ မေ သုတံမှ သုတံ၌ ပြန်စပ်။)

ဣတိ၊ ဤကား။ ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပ။ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောအံ။ ဝိဘင်္ဂဿာမိ၊ ဝေဖန်အံ။ တံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။
 သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။
 ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ “ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ
 အရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားတော်
 ကို)။ ပစ္စယောသံ၊ ရှေးရှု၊ နာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

(ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ မှ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ အထိ ရှေ့သုတ်၌
 ပေးခဲ့ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏနည်း။ တေသံ တေသံ
 သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏။ တမ္ပိ တမ္ပိ သတ္တနိကာယေ၊ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်း၌။ ယာ ဇရာ၊ အကြင်
 အိုခြင်းသည်။ ယာ ဇီရဏတာ၊ အကြင်အိုသောအခြင်းအရာသည်။ ယံ ခဏ္ဍိစ္စံ၊ အကြင်သွားကျိုး
 သည်၏အဖြစ်သည်။ ယံ ပါလိစ္စံ၊ အကြင် ဆံအမွေးဖြူသည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ ဝလိတ္တစတာ၊ အကြင်

၁။ နှစ်သက်ဟူသည် ဘုရားစကားကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဌ-၌ “အနု-
 မောဒိ” သု စေဝ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ သု စာတိ အတ္ထော”ဟု မိန့်ပြီ။

အရေတွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာယုနော၊ အသက်၏။ ယာ သံဟာနိ၊ အကြင်ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့၏။ ယော ပရိပါကော၊ အကြင် ရင့်ကျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤအိုသည်၏ အဖြစ်စသည်ကို။ ဇရာ၊ ဇရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ၊ မှ။ ယာ စုတိ၊ အကြင်ရွှေ့လျော့ခြင်းသည်။ ယာ စဝနတာ၊ အကြင်ရွှေ့လျော့သော အခြင်းအရာသည်။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်ပျက်စီးခြင်းသည်။ ယံ အန္တရဓာနံ၊ အကြင်ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ ယံ မစ္စမရဏံ၊ အကြင်သေခြင်းသည်။ ယာ ကာလကိရိယာ၊ အကြင်သေခြင်းကိုပြုခြင်းသည်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ယော ဘေဒေါ၊ အကြင်ပျက်စီးခြင်းသည်။ ကဠေဝရဿ၊ ကိုယ်ကောင်ကို။ ယော နိက္ခေပေါ၊ အကြင် ပစ်ချခြင်းသည်။ (ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ယော ဥပစ္စေဒေါ၊ အကြင်ပြတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤရွှေ့လျော့ခြင်း စသည်ကို။ မရဏံ၊ မရဏဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္စ ဇရာ၊ ဤဇရာသည်လည်းကောင်း။ ဣဒဉ္စ မရဏံ၊ ဤမရဏသည်လည်းကောင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ၂-ပါးစုံကို။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေတို့။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိနည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ တမ္ပိ တမ္ပိ သတ္တနိကာယော၊ ယာ ဇာတိ၊ အကြင်ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ယာ သဉ္ဇာတိ၊ အကြင်ပြည့်စုံစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ယာ ဩက္ကန္တိ၊ အကြင်ဥခုံတွင်း အမိဝမ်းတွင်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ကိုယ်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ယော ပါတုဘာဝေါ၊ အကြင်ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ အာယတနာနံ၊ အာယတနတို့ကို။ ယော ပဋိလာဘော၊ အကြင်ရခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေတို့။ အယံ၊ ဤရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း စသည်ကို။ ဇာတိ၊ ဇာတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေတို့။ ကတမော၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝနည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဣမေတယော၊ ဤ ၃-ပါးတို့သည်။ ဘဝါ၊ ဘဝတို့တည်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘုံ၌ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဟူသော ကာမဘဝ၎င်း။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသော ရူပဘဝ၎င်း။ အရူပဘဝေါ၊ အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသော အရူပဘဝ၎င်း တည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဘဝေါ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေတို့။ ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်နည်း။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဣမာနိစတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဥပါဒါနာနံ၊ ဥပါဒါန်တို့တည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ စွဲလမ်းကြောင်း စွဲလမ်း

၁။ မစ္စမရဏံဖြင့် ကာလမရဏကိုယူ၊ ရဟန္တာတို့၏ မရဏတည်းဟူသော သမုစ္ဆေဒ မရဏ၊ ခဏတ္တယတွင် ပါဝင်သော ဘင်္ဂက္ခဏ တည်းဟူသော ခဏိကမရဏကို မယူလင့် (ဤ-ဋ္ဌ-ဋီ)။

၂။ “ကာလော နာမ အန္တကော၊ တဿ ကိရိယာ ကာလကိရိယာ”ဟူသော ဤ ၄-နှင့်အညီ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ “စဝနကာလော ဝေ ဝါ အနုတိက္ကမနိယတ္တာ ဝိသေသေန ကာလောတိ ဝုတ္တောတိ တဿ ကိရိယာ အတ္တတော စုတိက္ခန္ဓာနံ ဘေဒပဝတ္တိယေဝ” ဟူသော ဤဋီအလို သေရာအချိန်အခါကို ပြုခြင်းသည် ဟုပေး။ “ကာလန္တိ ကာလနံ၊ ယထာဂဟိတဿ အတ္တဘာဝဿ ခေပနံ၊ အာယုက္ခယန္တိ အတ္ထော”ဟူသော မ-၁-စာပိုဒ် ၅၉။ ဋီအလို အတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းသည်ဟုပေး။

၃။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္စေဒေါသည် သျှာကံ၌၎င်း မ-၁-သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် စသည်၌၎င်း ပါရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ ထည့်သွင်းယောဇနာလိုက်သည်။

တတ်သော လောဘဟူသော ကာမုပါဒါန်၎င်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ စွဲလမ်းကြောင်း စွဲလမ်းတတ်သော ဒိဋ္ဌိဟူသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၎င်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ စွဲလမ်းကြောင်း စွဲလမ်းတတ်သော နှားလေ့ နှားကျင့်စသော ဒိဋ္ဌိဟူသော သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်၊ စွဲလမ်းကြောင်း စွဲလမ်းတတ်သော အတ္တဝါဒဒိဋ္ဌိဟူသော အတ္တဝါဒုပါဒါန်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဥပါဒါန်၊ ဥပါဒါန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ကတမာ၊သည်။ တဏှာ၊နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣမေ၊ဤ ၆-ပါးတို့သည်။တဏှာ-ကာယာ၊ တဏှာအပေါင်းတို့တည်း။ ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာ၎င်း။ ဝါ-ရူပါရုံ၌ တပ်တတ်သောတဏှာ၎င်း။ သဒ္ဓတဏှာ၊ သဒ္ဓါရုံလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာ၎င်း။ ဝါ-သဒ္ဓါရုံ၌ တပ်တတ်သောတဏှာ၎င်း။ပ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မာရုံလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာ၎င်း။ ဝါ-ဓမ္မာရုံ၌ တပ်တတ်သော တဏှာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ တဏှာ၊ တဏှာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ကတမာ၊သည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဝေဒနာကာယာ၊ ဝေဒနာအပေါင်းတို့တည်း။ စက္ခုသမ္ပယဇာ၊ စက္ခုဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း။ သောတသမ္ပယဇာ၊ သောတဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊၎င်း။ ဃာနသမ္ပယဇာ၊ ဃာနဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊၎င်း။ ဇိဝှိသမ္ပယဇာ၊ ဇိဝှိဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊၎င်း။ ကာယသမ္ပယဇာ၊ ကာယဝတ္ထုကို မှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊၎င်း။ မနောသမ္ပယဇာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်မှကြွင်းသော လောကီဝိပါက်စိတ် ဗာဝိသကိုမှီသော ဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ကတမာ၊ သည်။ ဖဿော၊ ဖဿနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဖဿကာယာ၊ ဖဿအပေါင်းတို့တည်း။ စက္ခုသမ္ပယဇော၊ စက္ခုပသာဒကို မှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော စက္ခုသမ္ပယဇာ၎င်း။ သောတသမ္ပယဇော၊ သောတပသာဒကို မှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော သောတသမ္ပယဇာ၎င်း။ ဃာနသမ္ပယဇော၊ ဃာနပသာဒကိုမှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော ဃာနသမ္ပယဇာ၎င်း။ ဇိဝှိသမ္ပယဇော၊ ဇိဝှိပသာဒကိုမှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော ဇိဝှိသမ္ပယဇာ၎င်း။ ကာယသမ္ပယဇော၊ ကာယပသာဒကို မှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော ကာယသမ္ပယဇာ၎င်း။ မနောသမ္ပယဇော၊ ပဉ္စဝိညာဏ်မှကြွင်းသော လောကီဝိပါက်စိတ် ဗာဝိသကိုမှီသော တွေ့ထိခြင်းဟူသော မနောသမ္ပယဇာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဖဿော၊ ဖဿဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမံ၊သည်။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနည်း။ စက္ခာယတနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုဟူသော စက္ခာယတနာ၎င်း။ပ။ မနာယတနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စိတ် ဟူသော မနာယတနာ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမံ၊ သည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်နည်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း။ သညာ၊ ၎င်း။ စေတနာ၊ ၎င်း။ ဖဿော၊၎င်း။ မနသိကာရော၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။

နာမံ၊ နာမ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ စ၊ မဟာဘုတ်တို့၎င်း။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒါရူပံ စ၊ မှီ၍ ဖြစ်သောရုပ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒဉ္စ နာမံ၊ ဤနာမ်သည်လည်းကောင်း။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်လည်းကောင်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ၂-ပါးစုံကို။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဝိညာဏကာယာ၊ ဝိညာဏ်အပေါင်းတို့တည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုပသာဒကို မှီသော ဝိညာဏ်၎င်း။ သောတဝိညာဏံ၊ သောတပသာဒကို မှီသောဝိညာဏ်၎င်း ။ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်မှ ကြွင်းသော လောကီဝိပါက်စိတ်ဗာဝိသဟူသော မနောဝိညာဏ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ တယော၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့တည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယဝိညတ်ကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရ၎င်း။ (ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော မဟာကုသိုလ်စေတနာ ၈၊ အကုသိုလ်စေတနာ ၁၂-ကို ကောက်။) ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၎င်း။ (ဝစီဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော မဟာကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ စေတနာ ၂၀-ကို ကောက်။) စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရ၎င်းတည်း။ (ကြံစည်သူ၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာ ၂၉-ခုကို ကောက်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်တို့ကို။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခေ၊ ဆင်းရဲ၌။ ယံ အညာဏံ၊ အကြင်မသိခြင်းသည်၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်း၌။ ယံ အညာဏံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ၌။ ယံ အညာဏံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ယံ အညာဏံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လွှာကုန်၏။)။ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သတ္တ ဇီဝမဖက် သက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ (မဖြစ်သော အားဖြင့်) ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-ပဋိပဒါသုတ်

၃။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ပ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စ၊ (သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သော) မှားယွင်းသော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္မာပဋိပဒဉ္စ၊ (သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း) မှန်ကန်သော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောအံ။ တံ၊ ထိုအကျင့် ၂-မျိုးကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ မနုသိ

ကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ မိန့်ဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ “ဝေံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသုံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမာ၊ သည်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မိစ္ဆာပဋိပဒါနည်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ၊ မိစ္ဆာပဋိပဒါဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမာ၊ သည်။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ သမ္မာပဋိပဒါနည်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ သမ္မာပဋိပဒါဟူ၍။ ဝုစ္စတိတိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စသည်ကို ဝိဘင်္ဂသုတ်၌ အနက်ရေးသား အပ်ခဲ့ပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဝိပဿီသုတ်

၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ပ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းရှိတော်မူသော။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော။ ဝိပဿိဿ၊ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို မသိသော။ ဗောဓိသတ္တယေဝ၊ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ “အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝဘ၊ ရောက်စွတကား။ ဇာယတိ စ၊ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏။ ဇီယတိ စ၊ ရင့်လည်း ရင့်ရော်၏။ မီယတိ စ၊ သေလည်း သေ၏။ စဝတိ စ၊ (စုတေသောအားဖြင့်) ရွှေ့လည်း ရွှေ့လျော၏။ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ (ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်) ကပ်လည်း ကပ်ရောက်၏။ ၂။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်းဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤဆင်းရဲ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို။ နပ္ပဇာနာတိ၊ မသိ။ ကုဒဿနာမ၊ အဘယ်မည်သော အခါ၌။ ဇရာမရဏဿ၊ ဟူသော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ကို။ ပညာယိဿတိတိ၊ သိအပ်လတ္တံ့နည်း” ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၁။ မိစ္ဆာပဋိပဒါနှင့် သမ္မာပဋိပဒါကို ဟောအံ့ဟု မိန့်တော်မူပါလျက် ပဋိပဒါ ၂-မျိုးကို မပြပဲ အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာစသော အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ- စသော ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ပြခြင်းသည် ရွှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ သို့သော် မဆန့်ကျင်ပါ။ အကြောင်းကား အကျိုးဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှစ်မျိုးကိုပြလျှင် ယင်းတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝဋ်၌ လည်စေ တတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် အကျင့် ၂-မျိုး တည်းဟူသော မိစ္ဆာပဋိပဒါနှင့် ဝိပဿနာမဂ်အကျင့်ဟူသော သမ္မာပဋိပဒါတို့ကိုလည်း ပြရာ ရောက်သောကြောင့်တည်း။ ဖလေန ပဋိပဒါယ ဒဿိတတ္တာ၊ ဖလေန ဟေတ္တ ပဋိပဒါ ဒဿိတာ(၄)။

၂။ ဇာယတိ မီယတိဖြင့် ကေဘဝပရိယာပန္နသတ္တဝါကို ယူ။ စဝတိ ဥပပဇ္ဇတိဖြင့် နာနာဘဝပရိယာပန္န သတ္တဝါကို ယူ(၄-ဦး)။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဝိပဿိဿ၊ ဝိပဿိမည်သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်း၏။ “ကိမ္မိ၊ အဘယ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း သေခြင်းသည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဝိပဿိဘုရားအလောင်း၏။ ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ဥပါယ၊ ပထ မနသိကာရဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်၎င်း။ “ဇာတိယာ ခေါ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း သေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ “ကိမ္မိ၊ အဘယ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ “ဘဝေ ခေါ၊ ဘဝသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “ဥပါဒါနေ ခေါ၊ ဥပါဒါန်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “တဏှာယ ခေါ၊ တဏှာသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ “ဝေဒနာယ ခေါ၊ ဝေဒနာသည်။ သတိ၊ သော်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

၁။ ဋ္ဌ-ဒုဝိကပ်နှင့်အညီ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ ပထမဝိကပ်အလို ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ကြောင့်။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်တကွ။ အဘိသမယော၊ ဇရာ မရဏကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ အဟု၊ ပြီ ဟု ပေး။ ဤနည်းမှီ၍ နောက်နောက်၌လည်းပေး။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ဖဿေ ခေါ၊ ဖဿသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဧ”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “သဠာယတနေ ခေါ၊ ခြောက်ပါးသောအာယတနသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သဠာယတနံ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “နာမရူပေ ခေါ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဧ”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ဝိညာဏေ ခေါ၊ ဝိညာဏ်သည်။ သတိ၊ သော်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဧ”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ န ခေါ၊ နည်း။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “သင်္ခါရေသု ခေါ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သတိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဟောတိတိ၊ ဧ”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “ကိမ္မိ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဟောန္တိ န ခေါ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ န ခေါတိ၊ နည်း”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ပ။ “အဝိဇ္ဇာယ ခေါ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိတိ၊ ကုန်၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ (သမုဒယောဌ်စပ်။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ။ပ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာ- သာ၊ တို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဣဒံ အယံ သမုဒယော၊ ဤဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ “သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ၊ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ဝါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း” ဟူ၍^၂။ ဝိပဿိဿ၊ ဝိပဿိမည်သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်း၏။ ပုဗ္ဗေ၊ (ဤအခါမှ) ရှေး၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးသေးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့၌။ စက္ခု၊ မျက်မှောက်မြင်သိသော မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ အမှန် သိသောဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ (မောဟမှောင်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော) အလင်းရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ “ကိမ္မိ၊ အဘယ်သည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ နှ ခေါ၊ မဖြစ်သနည်း။ ကိဿ၊ အဘယ်၏။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏနိရောဓော နှ ခေါတိ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်သနည်း” ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အထ ခေါ၊၌။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ဥပါယ၊ပထ မနသိကာရဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်၎င်း။ “ဇာတိယာ ခေါ၊ ဇာတိသည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိနိရောဓာ၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏနိရောဓောတိ၊ ဇရာမရ- ဏ၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အထ ခေါ၊၌။ ဝိပဿိဿ၊သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊၏။ “ကိမ္မိ၊သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ န ဟောတိ နှ ခေါ၊ နည်း။ ကိဿ၊ ၏။ နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိနိရော ဓောတိ၊ နည်း”ဟူသော။ ဧဝံ၊သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အထ ခေါ၊၌။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊၏။ ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ “ဘဝေ ခေါ၊

၁။ ဣတိဟိဒန္တိ ဝေမိဒံ။ဋ္ဌ။ဣတိတိ ဝုတ္တပကာရပရာမသနံ။ဟိတိ နိပါတမတ္တံ။ဣဒန္တိ ယထာဝုတ္တဿ ဝဋ္ဌဿ ပစ္စက္ခတော ဂဟဏံ။ဋီ။

၂။ “သမုဒယော သမုဒယော”ဟူသော ပါဠိဖြင့် အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး သင်္ခါရစသော တဆယ့်တစ်ဌာနတို့၌ သင်္ခါရ စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စုပေါင်း၍ ပြတော်မူ၏။ဋ္ဌ။ ၎င်းပြင် သင်္ခါရစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုသည်၏ အစွမ်း အားဖြင့် အကြိမ်များစွာ ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လှာသောကြောင့် “သမုဒယော သမုဒယော”ဟု အာမေဉိတ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ သမုဒယော သမုဒယောတိ၊ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ခြင်း ဟူ၍ဟု သမ္မန်သည်။

တနည်း....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၌ သမုပ္ပါဒသဒ္ဓါသည် ဖြစ်ခြင်း အနက်ကို ပဓာနထား၍ ဖြစ်ကြောင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ သမုဒယော သမုဒယော၌ သမုဒယသဒ္ဓါနှင့် သမုဒယော ဟောတိ ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဂုံး၌ သမုဒယသဒ္ဓါသည် ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ပဓာနထား၍ ဖြစ်ကြောင်း အနက်ကိုလည်းဟော၏။ ၎င်းပြင် အကျယ် ပြအပ်ကုန်သော ဝိညာဉ်စသည့် ရှိရှိသမျှ အကြောင်းတရားတို့ကို သာမညအားဖြင့် နှံ့စေလိုသောကြောင့် သမုဒယော သမုဒယောဟု ဝိစ္စာဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဝါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း ဟူ၍ ဟု တနည်း သမ္မန်သည်။ဋီ။

မဖြစ်။ သင်္ခါရနိရောဓာ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏနိရောဓောတိ၊ ၎င်း”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ပ။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌ။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်း။ ယောနိသော မနသိကာရာ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ “အဝိဇ္ဇာယ ခေါ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အသတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ အဝိဇ္ဇာ- နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓောတိ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်း ဖြစ်၏”ဟူသော။ အဘိသမယော၊ သည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ (နိရောဓောဌ စပ်။) အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရ- နိရောဓာ၊ သင်္ခါရတို့၏ (မဖြစ်သောအားဖြင့်) ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။)ပ။ ဇာတိ- နိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည် ၎င်း။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၎င်း။ ဣဒံ အယံ နိရောဓော၊ ဤချုပ်ကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ “နိရောဓော နိရောဓောတိ ခေါ၊ ချုပ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း ဟူ၍။ ဝါ၊ ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ကြောင်း”ဟူ၍။ ဝိပဿိဿ၊ သော။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ (ဤအခါမှ) ရှေး၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဘူးသေးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ စက္ခု၊ မျက်မှောက်မြင်သိသော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဉာဏံ၊ အမှန်သိသောဉာဏ် သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိသောပညာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသောဝိဇ္ဇာသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာလောကော၊ (မောဟမှောင်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော) အလင်း ရောင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ အပ်ပြီ။

ဧတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(သတ္တန္တမ္ပိ၊ ခုနစ်ဆူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ (ကြံစည်ပုံစသည်ကို)။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော၊ ချဲ့ထွက်၏။)

၅-သိခိသုတ်

၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ရှိတော်မူသော။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ တရားအလုံးစုံကို ကောင်းစွာကိုယ်တိုင်သိတော်မူသော။ သိခိဿ၊ သိခိမြတ်စွာဘုရား၏။ပ။

၆-ဝေဿဘူသုတ်

၆။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ သော။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဝေဿဘူဿ၊ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏။ပ။

၇-ကကုသန္ဓသုတ်

၇။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ သော။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ကကုသန္ဓဿ၊ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏။ပ။

ဂ-ကောဏာဂမနသုတ်

ဂ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ သော။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ကောဏာဂမနဿ၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏။ပ။

ဇ-ကဿပသုတ်

ဇ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဂဝတော၊ သော။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ကဿပဿ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏။ပ။

၁၀-ဂေါတမသုတ်

၁၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေဝ၊ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ပ။ တေ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

(ကြွင်းသော ဝါကျများကို ဝိပဿီဘုရားရှင်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သမ္ဗုဒ္ဓံ။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ ဘုရား၏ ဟု သမ္ဗုဒ္ဓံအနက်သာ လဲလှယ်၍ပေး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ၊ ဗုဒ္ဓဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုဗုဒ္ဓဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ခေါင်းစဉ်အကျဉ်းချုပ် ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသုတ်၎င်း။ ဝိဘင်္ဂပဋိပဒါ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ် ပဋိပဒါသုတ်၎င်း။ ဝိပဿီ၊ ဝိပဿီသုတ်၎င်း။ သိခိ၊ သိခိသုတ်၎င်း။ ဝေဿဘူ၊ ဝေဿဘူသုတ်၎င်း။ ကကုသန္ဓော၊ ကကုသန္ဓသုတ်၎င်း။ ကောဏာဂမနော၊ ကောဏာဂမနသုတ်၎င်း။ ကဿပေါ၊ ကဿပသုတ်၎င်း။ မဟာသကျမုနိံ စ ဂေါတမော၊ ဂေါတမသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-အာဟာရဝဂ်

၁-အာဟာရသုတ်

၁။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ အာရာမေပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ သမ္ဘဝေသီနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရှာမှီးကပ်ရောက်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဌိတိယာ၊ တည်တံ့စေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ အနုဂ္ဂဟာယ၊ ခြီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ အာဟာရာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ကတမေ စတ္တာရော၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ။ သြဠာရိကော ဝါ၊ ကြမ်းထန်း

၁။ ဘူတာနံ သမ္ဘဝေသီနံ သတ္တာနံ ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို သိမ်းယူသည်။ မည်သည့်သတ္တဝါမဆို ဆိုလတ္တံ့ အာဟာရ လေးပါးကို ထိုက်သင့်သလို မှီရသည် ဟု ဆိုလို၏။

သည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမော ဝါ၊ နူးညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ကဗဠိကာရော၊ အလုတ်
 အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရဩဇာဓာတ်၎င်း။
 ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဖဿော၊ စက္ခုသမ္ပဿစသော မြောက်ပါးသောဖဿ၎င်း။ တတိ-
 ယာ၊ သုံးခုမြောက်သော။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်တိုက်တွန်းခြင်း စေတနာ၎င်း။
 စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတာနံ၊ ကုန်သော
 ။ပ။ အနုဂ္ဂဟာယ၊ ငှါ၎င်း။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ဣမေ ခေါ် စတ္တာဓော၊ တို့ပင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာဟာရာ၊ ဤအာဟာရတို့သည်။ ကိံ နိဒါနာ၊
 အဘယ်လျှင်အကြောင်းရင်းရှိကုန်သနည်း။ ကိံ သမုဒယာ၊ အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သနည်း။
 ကိံ ဇာတိကာ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိကုန်သနည်း။ ကိံ ပဘဝါ၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိကုန်
 သနည်း။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ တဏှာနိဒါနာ၊ တဏှာလျှင်

ဌိတိယာဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပြီးသော တရားများ အစဉ်မပြတ် တည်တံ့အောင် စောင့်ရှောက်ရန်
 ဖြစ်သော အာဟာရများအဖြစ်ကို ပြသည်။ “အနှစ်တရာ အသက်ရှည် တည်သည်”ဟု ဆိုရာ၌ အစဉ်မပြတ်
 ဆက်စပ် ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏ အစဉ်မပြတ် ဆက်စပ် ဖြစ်နေရန် စောင့်ရှောက်ကြသော
 အာဟာရများ ဖြစ်လေသည်။

အနုဂ္ဂဟာယဖြင့် အစဉ်မပြတ် တရားတို့ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့ သန္တာန်၌ မဖြစ်သေးသော
 တရားတို့ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လျက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် စောင့်ရှောက်သော အာဟာရများ အဖြစ်ကို ပြ၏။

၁။ အာဟာရဝတ္ထု၌ ရှိသော အဆီဩဇာကို ကဗဠိကာရ အာဟာရဟု ခေါ်၏။ သို့သော် အာဟာရ
 ဝတ္ထုနှင့်လည်း မကင်းနိုင်သောကြောင့် ၎င်းကိုလည်း ဌာနူပစာအားဖြင့် ကဗဠိကာရအာဟာရဟု ခေါ်ရသေး၏။

အဆီဩဇာ အကြမ်းအနုကို ဩဠာရိက သုခုမခွဲရန်မလို၊ အာဟာရဝတ္ထု အကြမ်း အနုကိုသာ ဩဠာရိက
 သုခုမခွဲရသည်။ အာဟာရဝတ္ထု အကြမ်းအနုကိုလည်း အဆီ ဩဇာနည်းသော အာဟာရဝတ္ထုသည် ဩဠာရိက၊
 အဆီဩဇာများသော အာဟာရဝတ္ထုသည် သုခုမဟု ခွဲရသည်။ အာဟာရဝတ္ထုသက်သက်သည် ကမ္မဇတေဇော
 လောင်မြိုက်ခြင်းကြောင့် ဆာလောင်ခြင်း ကိုယ်ပင်ပန်း ပူလောင်ခြင်းကိုသာ ပယ်ဖျောက်နိုင်၍ ခန္ဓာကိုယ်ကို
 မျှတရန် မစောင့်ရှောက်နိုင်။ အဆီဩဇာသက်သက်ကလည်း ခန္ဓာကိုယ်ကို မျှတရန်သာ စောင့်ရှောက်နိုင်၍
 အစာမပြည့် ဝမ်းဟာသောကြောင့် ဆာလောင်ခြင်းကို မပယ်ဖျောက်နိုင်။ အဆီဩဇာပြည့်သော အာဟာရ
 ဝတ္ထုသည်သာ ခန္ဓာကိုယ်မျှတရန်နှင့် အဆာပျောက်ရန် စောင့်ရှောက်နိုင်၏။

ဥပါဒိဏ္ဏကကဗဠိကာရအာဟာရ—စားသည်ဖြစ်စေ မစားသည်ဖြစ်စေ ဤသတ္တဝါတို့၏ ကမ္မဇရုပ်၌
 ပါဝင်သော ဩဇာရုပ်သည် ဖြစ်သည့်နေ့မှစ၍ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ခန္ဓာကိုယ် ရုပ်အစဉ်မပြတ်ရန် စောင့်ရှောက်၏။
 ၎င်းဩဇာသည် ဥပါဒိဏ္ဏကကဗဠိကာရအာဟာရမည်၏။ ဤစကားကို ထောက်၍ “လူ့အသက်-ခုနစ်ရက်”ဟု
 ဆိုကြဟန်ရှိ၏။ “ထမင်းအသက် ခုနစ်ရက်”ဟူ၍လည်း ဆိုကြသေး၏။

အနုပါဒိဏ္ဏကကဗဠိကာရအာဟာရ—ကမ္မဇဩဇာကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဩဇာသည် အနုပါဒိဏ္ဏက-
 ကဗဠိကာရအာဟာရမည်၏။ ကမ္မဇဩဇာ ပန ပဋိစ္စ ဥပနုဩဇာ အကမ္မဇတ္တာ အနုပါဒိဏ္ဏအာဟာရောတေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗော ဇွိ-၂။

ဥပါဒိဏ္ဏကဗဿာဟာရစသည်—တေဘူမက ဝိပါက်တရားများသည် ဥပါဒိဏ္ဏကဗဿာဟာရစသည်
 မည်၍ တေဘူမကကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာတရားများသည် အနုပါဒိဏ္ဏကဗဿာဟာရစသည် မည်၏။

အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ တဏှာလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ တဏှာဇာတိကာ၊ တဏှာလျှင် ဖစ်မြစ်ရှိကုန်၏။ တဏှာပဘဝါ၊ တဏှာလျှင် အမွန်အစရှိကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ တဏှာစ၊ ဤတဏှာသည်လည်း။ ကိံ နိဒါနာ၊ ရှိသနည်း။ ပ။ တဏှာ၊ သည်။ ဝေဒနာနိဒါနာ၊ ဝေဒနာလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ အယံ ဝေဒနာ စ၊ သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနာ၊ နည်း။ ပ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဖဿနိဒါနာ၊ ဖဿလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ အယံ ဖဿော စ၊ သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနော၊ နည်း။ ပ။ သဠာယတနနိဒါနော၊ အာယတနခြောက်ပါးလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ ဣဒံ သဠာယတနံ စ၊ သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနံ၊ နည်း။ ပ။ နာမရူပနိဒါနံ၊ နာမရူပလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ ဣဒံ နာမရူပံ စ၊ သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနံ၊ နည်း။ ပ။ ဝိညာဏနိဒါနံ၊ ဝိပါကဝိညာဏလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ ဣဒံ ဝိညာဏံ စ၊ သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနံ၊ နည်း။ ပ။ သင်္ခါရနိဒါနံ၊ ကောင်းမှုမကောင်းမှုဟူသော ပြုပြင်စီရင်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ ဣမေ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကိံ နိဒါနာ၊ ရှိကုန်သနည်း။ ပ။ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ၊ သစ္စာလေးပါးစသည်တို့၌ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ၊ ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပဘဝါ၊ ရှိကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သတ္တဇီဝမဖက်သက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ပေါ်လှာကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယ တေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ တပ်ခြင်းကင်းသောမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေဝလဿ၊ သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ နိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ပဌမံ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-မောဠိယဖဂ္ဂနသုတ်

၁၂။ သာဝတ္ထိယံ၊ ချွံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ အနုဂ္ဂဟာယာတိ ပေးမြဲ။)

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ အာယသ္မာ မောဠိယဖဂ္ဂနော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို “ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ကော န ခေါ၊ အဘယ်မည်သောသူသည်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊ ဝိညာဏာဟာရကို။ အာဟာရေတိတိ၊ သုံးဆောင်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ “ပဉ္စော၊ အမေးသည်။ နော ကလ္လောတိ၊ မသင့်လျော်” ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ “အာဟာရေတိတိ၊ သုံးဆောင်၏” ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ “အာဟာရေတိတိ၊ သုံးဆောင်၏” ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ စေ ဝဒေယံ၊ ဟောကြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တတြ၊ ထိုသို့ဟောရာ၌။ “ကော န ခေါ ဘန္တေ အာဟာရေတိတိ၊ အာဟာရေတိ” ဟူသော။ ပဉ္စော၊ အမေးသည်။ ကလ္လော၊ သင့်လျော်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ပေရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လည်း။ အဟံ၊ သည်။ န ဝဒါမိ၊ မဟော။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝန္တံ၊ မဟောသော။ မံ၊ ငါ့ကို။ ယော၊ အကြင် တစုံတယောက်သောသူသည်။ “ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ န ခေါတိ၊ အဘယ်မည်သောတရား၏ အကြောင်း ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) သေပဉ္စော၊ ဤအမေးသည်သာ။ ကလ္လော၊ သင့်လျော်၏။ တတြ၊ ထိုသို့မေးရာ၌။ “ဝိညာဏာဟာရော၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်

ဟူသော ဝိညာဏာဟာရသည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝါတိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော တဖန်ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ တသ္မိံ၊ ထို နာမ်ရုပ်ဟူသော တဖန်ဘဝသစ်သည်။ ဘူတေ၊ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၏။) သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိဖြစ်၏။) ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိတိဖြစ်၏။) ဟူသော။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေကြားခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ သင့်လျော်၏။

ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကော၊ သည်။ ဝေဒယတိ န ခေါ၊ ခံစားပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်၏။ “ပဉ္စော၊ သည်။ နော ကလ္လောတိ၊ မသင့်လျော်”ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ “ဝေဒယတိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ န ဝဒါမိ၊ မဟော။ “ဝေဒယတိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ စေ ဝဒေယျံ၊ အံ။ (ဝေ သတိသော်။) တတြ၊ ထိုသို့ဟောရာ၌။ “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဝေဒယတိတိ၊ ဝေဒယတိ”ဟူသော။ ပဉ္စော၊ အမေးသည်။ ကလ္လော၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ဝေဉ္စ၊ ဤသို့လည်း။ အဟံ၊ သည်။ န ဝဒါမိ၊ မဟော။ ဝေသ္မိံ၊ အဝဒန္တံ၊ မဟောသော။ မံ၊ ငါ့ကို။ ယော၊ အကြင်တစုံတယောက်သောသူသည်။ “ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကိပစ္စယာ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ န ခေါတိ၊ နည်း)”ဟူ၍။ ဝေသ္မိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ (တဿ၊ ၏။) သေပဉ္စော၊ ဤအမေးသည်။ ကလ္လော၊ သင့်လျော်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ တတြ၊ ထိုသို့မေးရာ၌။ “ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိတိ၊ ၏။)”ဟူသော။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေကြားခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ သင့်လျော်၏။

ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကော၊ သည်။ တသတိ န ခေါတိ၊ တပ်မက်တတ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ ပ။ ဝေသ္မိံ၊ အဝဒန္တံ၊ သော။ မံ၊ ကို။ ယော၊ သည်။ “ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ န ခေါတိ၊ နည်း)”ဟူ၍။ ဝေသ္မိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ (တဿ၊ ၏။) သေပဉ္စော၊ သည်။ ကလ္လော၊ ၏။ တတြ၊ ထိုသို့မေးရာ၌။ “ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံသည်။ (သမ္ဘဝတိတိ၊ ၏။)”ဟူသော။ ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေကြားခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ ၏။

ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကော၊ သည်။ ဥပါဒါယတိ န ခေါ၊ စွဲလမ်းပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ ပ။ ဝေသ္မိံ၊ အဝဒန္တံ၊ သော။ မံ၊ ကို။ ယော၊ သည်။ “ဘန္တေ၊ ရှေး။ ကိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ န ခေါတိ၊ နည်း)”ဟူ၍။ ဝေသ္မိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ (တဿ၊ ၏။) သေပဉ္စော၊ သည်။ ကလ္လော၊ ၏။ တတြ၊ ထိုသို့မေးရာ၌။ “တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိတိ၊ ၏။)”ဟူသော။ ဝေယျာကရဏံ၊ သည်။ ကလ္လံ၊ ၏။ ပ။ ဝေသ္မိံ၊ ကေဝလဿ၊ သတ္တဇီဝ မဖက်သက်သက်သော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁။ တဿ ဝိပါသေ ဘူဒိဂေါ၊ ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ။ တသဓာတ် မှတ်သိပ်ခြင်းအ နက်ဟော။ ဤ၌မှတ်သိပ်ခြင်းဟူသည် အစာအရသာမှတ်သိပ်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ကိလေသာဖြင့် အာရုံကို ခံစားလိုခြင်း မှတ်သိပ်ခြင်းတပ်မက်ခံခြင်းမျိုးပင်ဖြစ်သည်။

၂။ ကော န ခေါ ဘန္တေ ဘဝတိဟူ၍ ပုစ္ဆာကို မောဠိယဖဂ္ဂနသည်မမေး။ အကြောင်းကား မောဠိယဖဂ္ဂန၌ “သတ္တဝါမညသည်အထင်အရှား ဖြစ်သည်သာ”ဟူသော အယူမှားရှိ၍ ဤအမေးကိုမေးက မိမိအယူနှင့် ဆန့်ကျင်ပက် ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့်တည်း။

ဖဂ္ဂုန၊ ဖဂ္ဂုန။ ဆန္တံ ဝေ၊ ခြောက်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (တုသဒ္ဓါကား ပက္ခန္ဓရ။) ဖဿာယတနာနံ၊ ဖဿ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာယတနတို့၏။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမရှိချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)။ ပ။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဧကေသိ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်သာသနာတော်မှအပ ဖြစ်သော သမဏတို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေသိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်သာသနာတော်မှအပ ဖြစ်သော ဗြာဟ္မဏတို့သည်၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း (ဆင်းရဲအမှန်ကို)။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိကုန်။ ဇရာမရဏသမုဒယံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဇရာမရဏနိရောဓံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၏ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့် (မဂ္ဂသစ္စာ)ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ပ။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတေ သမဏာ ဝါ၊ ထိုသမဏတို့သည်၎င်း။ ဧတေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထိုဗြာဟ္မဏတို့သည်၎င်း။ သမဏေသု ဝါ၊ သမဏတို့၌ သော်လည်း။ န သမဏသမ္မတာ၊ သမဏဟု ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်သူတို့မဟုတ်ပေကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏတို့၌သော်လည်း။ န ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ၊ ဗြာဟ္မဏဟုခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်သူတို့ မဟုတ်ပေကုန်။ စ ပန၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏဟု မခေါ်ဆိုအပ် မသမုတ်အပ်ကုန်သည်သာ မဟုတ်သေး။ တေ အာယသ္မန္တော၊ ထိုအရှင် သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည်။ သာမညတ္ထံ ဝါ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသော အရိယမဂ်အကျိုးငှါသော်၎င်း။ ဗြာဟ္မညတ္ထံ ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ဟူသော အရိယမဂ်အကျိုးငှါသော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော 'ကိုယ်၏အဖြစ်၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇေ၊ ကပ်ရောက်၍။ န ဝိဟရန္တိ၊ မနေကုန်။

(ယေ စ ခေါ ဧကေသိ ဘိက္ခဝေ သမဏာ ဝါ-စသော အနွယ်ဝါကျ တို့၌ကား မခဲပြီ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယသမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေ ဟိ ဧကေသိ သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ဟိ ဧကေသိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ (ဆင်းရဲအမှန်ဖြစ်သော) ဤတရား

မြတ်စွာဘုရားသည်ကား မောဠိယဖဂ္ဂုနသည် ပုစ္ဆာကို များစွာထုတ်သော်လည်း ကြေနပ်မည်မဟုတ်၊ အချည်းနှီးသောပုစ္ဆာကိုသာ ထုတ်၏ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါမှ အစချီကာ ဒေသနာတော်ကို တစပ်တည်း ပြုလျက် ဟောတော်မူသည်။ ဌ။

၁။ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာတိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံကတွာ။ မ-ဋ္ဌ-၃ စာပိုဒ် ၈၂-နှင့် အညီ ပေးသည်။ သယန္တိ သာမံ အပရနေယျော ဟုတွာ။ အဘိညာတိ အဘိညာယ၊ အဓိကေန ဉာနေန ဥတွာဘိ အတ္ထောဟူသော မ-ဋ္ဌ-၂၊ စာပိုဒ် ၂၉-အလို။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ဟု ပေး။

တို့ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ ဤတရားတို့၏။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာ-
နန္တိ၊ ကုန်။ပ။ ကတမေသံ၊ အဘယ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓဂါမိနိံ၊ သော။
ပဋိပဒါ၊ ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်သနည်း။

(အကြွင်း ဗျတိရေက အန္တယ ဝါကျတို့၌ ပေးလေ။ မခဲပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၅-ကစ္စာနဂေါတ္တသုတ်

၁၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိပေးမြဲ။) အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ကစ္စာနဂေါတ္တော၊ အရှင်
ကစ္စာန ဂေါတ္တသည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။(အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊
ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်ပြီး၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်အဖို့၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ တခု
သောအရပ်အဖို့၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ အာယသ္မာ ကစ္စာနဂေါတ္တော၊ အရှင်ကစ္စာန
ဂေါတ္တသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ၊ သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိ(ကောင်းသောအမြင်)သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟူသော။ တေ၊
ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်း
(သတ္တလောက)သည်။ အတ္ထိတဉ္စေ၊ ရှိသည်၏အဖြစ် (သဿတ)၎င်း။ နတ္ထိတဉ္စေ၊ မရှိသည်၏
အဖြစ် (ဥဇ္ဈေဒ)၎င်း။ ဒွယနိဿိတောခေါ၊ နှစ်ပါးသောအရာတို့ကို မှီနေသည်သာတည်း။ ဝါ-
နှစ်ပါးသော အစိတ်ရှိသော ဒိဋ္ဌိဂါဟဝတ္ထုကို မှီနေသည်သာတည်း။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ လောက-
သမုဒယံ ခေါ၊ သင်္ခါရလောက၏ ဖြစ်ကြောင်းကို။ ဝါ-သင်္ခါရလောက၏ဖြစ်ရာ အနုလောမပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိသော ဝိပဿနာ
ပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏(သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သင်္ခါရလောက၌။ ယာ
နတ္ထိတာ၊ အကြင်မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။) သာ၊ ထိုမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ လောကနိရောဓံ ခေါ၊ သင်္ခါရလောက၏ ချုပ်ခြင်းကို။
(ခဏိက နိရောဓကိုယူ။) ဝါ-သင်္ခါရလောက၏ ချုပ်ရာ ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ယထာ-
ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ သမ္မပ္ပညာယ၊ မှန်ကန်စွာသိတတ်သော ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာ
ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောသူ၏ (သန္တာန်၌)။ လောကေ၊ သင်္ခါရလောက၌။ ယာ အတ္ထိတာ၊ အကြင်
ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အဿ၊ ရာ၏။) သာ၊ ထိုရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ အယံ လောကော၊ ဤလူအပေါင်း(သတ္တလောက)ကို။ ယေဘုယျေန၊ များ
သောအားဖြင့်။ ဥပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓောခေါ၊ ကပ်ရောက်စွဲလမ်းလျက်မှားသောအားဖြင့်
နှလုံးသွင်းတတ်ကုန်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်သာတည်း။ အယံ၊ ဤအရိယာ
သာဝကသည်။ စေတသော၊ အကုသိုလ်စိတ်၏။ အဋ္ဌောနံ၊ တည်ရာဖြစ်သော။ အဘိနိဝေသာ-
နသယံ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာ အဖန်ဖန် ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သော။ တဉ္စေ ဥပယုပါဒါနံ၊ ထို
ကပ်ရောက်စွဲလမ်းတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိသို့၊ ဝါ-ကို။ ဝါ-၌။ “ဓမ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”

ဟူ၍။ န ဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ နာဓိဋ္ဌာတိ၊ မတည်။ “ဒုက္ခမေဝ၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံဝေ၊ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဆင်းရဲသည်သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈမာနံ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။ နိရုဇ္ဈတိတိ၊ ချုပ်၏” ဟူ၍။ န ကင်္ခတိ၊ မယုံမှား။ န ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ မတွေးတော။ ဤဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်း၌ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ အပရပ္ပစ္စယာ၊ သူတပါးကို မယုံကြည်သဖြင့်။ ဉာဏမေဝ၊ ကိုယ် တိုင် မျက်မှောက်သိမြင်သော ဉာဏ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ ဤမျှဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (မိဿက) သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ “သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏” ဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော၊ ဤ အယုတ်တရားသည်၎င်း။ (နိက္ခုဋ္ဌန္တော လာမကန္တော။ ဌ။ ဤအစွန်းတရားသည်၎င်း ဟုလည်းပေးနိုင်သည်။) “သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ နတ္တိတိ၊ မရှိ” ဟူသော။ ဧကော၊ တခုသော။ အယံ အန္တော၊ ဤအယုတ်တရားသည်၎င်း။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ ဥဘော၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဧတေ တေ အန္တေ၊ ဤအယုတ်တရားတို့သို့၊ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မှု၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့် (မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) ဖြင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ ပ။ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော ။ ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ၊ ဟောတိ” ဟူသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဓမ္မကထိကသုတ်

၁၆။ (သာဝတ္ထိယံ ပေးမြဲ။) အထ ခေါ်၌။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည် ။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဓမ္မကထိကော ဓမ္မကထိကောတိ၊ ဓမ္မကထိက ဓမ္မထိကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ ဓမ္မကထိကော၊ (တရား ဟော) ဓမ္မကထိကသည်။ ဟောတိ န ခေါ်တိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၌။ ဝါ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းအကျိုးငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ စေ ဒေသေတိ၊ အကယ်၍ ဟောအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဟောလတ်သော်။) “ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခုတိ၊ ဓမ္မကထိက ရဟန်း” ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အလံ၊ ထိုက်လျော်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဇရာ မရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၌။ ဝါ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းအကျိုးငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) “ဓမ္မာနုဓမ္မပုဂ္ဂိုလန္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ပို့ဆောင်တတ်သော အရိယာမဂ် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်သော။ ဘိက္ခုတိ၊ ရဟန်း” ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အလံ၊ ထိုက်လျော်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၌။ ဝါ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါ=နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းဖြင့်။ ဝိရာဂါ=ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းဖြင့်။ နိရောဓာ=နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မည်သည့် အာရုံကိုမျှ မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)

“ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော။ ဘိက္ခုတိ၊ ရဟန်း”ဟူ၍။
ဝစနာယ၊ ဆုံးခြင်းငှါ။ အလံ၊ ထိုက်လျော်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၌။ ဝါ၏။ ပ။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၌။ ဝါ၏။ ပ။
ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်၌။ ဝါ၏။ ပ။ တဏှာယ၊ တဏှာ၌။ ဝါ၏။ ပ။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ဝါ-
၏။ ပ။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၌။ ဝါ၏။ ပ။ သဠာယတနဿ၊ သဠာယတန၌။ ဝါ၏။ ပ။ နာမရူပဿ၊
နာမ်ရုပ်၌။ ဝါ၏။ ပ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏ၌။ ဝါ၏။ ပ။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၌။ ဝါ-တို့၏။ ပ။
အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၌။ ဝါ၏။ ပ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ စေ ဒေသေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) “ဓမ္မကထိကော
ဘိက္ခုတိ၊ ဓမ္မကထိက ရဟန်း”ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ ပဋိပန္နော၊
ကျင့်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) “ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်
တတ်သော အရိယာမဂ် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော။ ဘိက္ခုတိ၊ ရဟန်း”ဟူ၍။
ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ အနုပါဒါဝိမုတ္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မည်သည့်အာရုံ
ကိုမျှ မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
“ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော။ ဘိက္ခုတိ၊ ရဟန်း”ဟူ၍။ ဝစ-
နာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အစေလကဿပသုတ်

၁၇။ (ဧဝံ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရွှံ့နက်တို့အား အစာပေး၍ ကျွေးမွေး
ရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။
အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဗ္ဗဏ္ဍာသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊
သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။ အာဒါယ၊ ယူဆောင်တော်မူ၍။
ရာဇဂဟံ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့။ ဗိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်တော်မူပြီ။ အစေလော၊ အဝတ်
မဝတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော ၊။ ကဿပေါ၊ ကဿပသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာတော်မူသည်ကို။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်ပြီ။
ဒိဿန၊ မြင်၍။ ယေန၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။
ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမ္မောဒိ၊ ရောနှောပြီ။
သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော။ သာရဏီယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သော။
ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။
ဌိတော ခေါ၊ တည်သော။ အစေလော၊ အဝတ်မဝတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော။ ကဿပေါ၊
ကဿပသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ နော၊
ကျွန်ုပ်တို့အား။ ဝါ-ကျွန်ုပ်တို့၏။ ပဉ္စဿ၊ အမေးပြဿနာကို။ ဝေယျာကရဏာယ၊ ဖြေဆိုခြင်းငှါ။
ဝါ-ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ သစေ ကရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုတော်မူပါအံ့။

၁။ အစလောတိ လိခင်္ဂန အစလော၊ ဌ။ လိခင်္ဂန အစေလကောတိ ပဗ္ဗဒိတလိခင်္ဂန အစေလကော။ တေန
အစေလကဗျဏေန အစလော၊ န နိစ္ဆေလတာမတ္တေနာတိ ဒေသေတိ၊ ဌိ။ အဝတ်မဝတ်သောမဟုတ်၊ အဝတ်မဝတ်ပဲ
တက္ကဘူရ်အကျင့်ကိုကျင့်သော တက္ကဘူရ်ဟု ဆိုလိုသည်။

(ဝေံသတိ၊ ဤသို့ပြုလတ်သော်။) မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို။ ကဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသံ၊ ရည်ညွှန်းအပ်သောအကြောင်းကို။ ပုစ္ဆေယျာမာတိ၊ မေးလိုပါကုန်၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ကဿပ၊ ကဿပ။ (မယံ၊ ငါတို့သည်။) အန္တရသရံ၊ ရွာတွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။) ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာကို မေးခြင်း၏။ အကာလော ခေါ် တာဝ၊ အခါမဟုတ်သေးသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ်၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ပ။ တတိယမ္ပိ ခေါ်၊ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ အစေလော၊ အဝတ်မဝတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော။ ကဿပေါ၊ ကဿပသည်။ ဘဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ “မယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ အရှင်ဂေါတမကို။ ဗဟုဒေဝ၊ များစွာသော အကြောင်းကို သာလျှင်။ န ခေါ် ပန ပုစ္ဆိတုကာမာတိ၊ မမေးလိုပါကုန်”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ကဿပ၊ ကဿပ။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ အာကခံသိ၊ မေးခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ (တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။) ပုစ္ဆ၊ မေးလျှောက်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘော ဂေါတမ၊ အရှင်ဂေါတမ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသည်။ သယံ ကတံ ကိံ နု၊ မိမိသည် ပြုအပ်သော အရာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ မဆိုလင့်”ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပရံကတံ ကိံ ပန၊ သူတပါးသည် ပြုအပ်သော အရာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ မဆိုလင့်”ဟူ၍။ ဘဂဝ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ ကိံ နုခေါ၊ မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသားသည် ပြုအပ်သော အရာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ကဿပက လျှောက်၏။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ လင့်”ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အသယံကာရံ၊ မိမိလည်း မပြုအပ်ပဲ။ အပရံကာရံ၊ သူတပါးလည်း မပြုအပ်ပဲ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ကိံ ပန၊ အကြောင်းကို မဲ့မူ၍ ဖြစ်သလော။ (ဒုက္ခသည် အကြောင်းကင်းလျက် အလိုအလျောက် ဖြစ်သလောဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ လင့်”ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသည်။ နတ္ထိ ကိံ နုခေါ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။ ကဿပ၊ ကဿပ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ခေါ် နတ္ထိ၊ မရှိ သည်မဟုတ်။ ကဿပ၊ ကဿပ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ ခေါ်၊ ရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိသလော။ န ပဿတိ၊ မမြင်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။ ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ န ခေါ် န ဇာနာမိ၊ မသိသည်မဟုတ်။ န ခေါ် န ပဿာမိ၊ မမြင်သည်မဟုတ်။ ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဇာနာမိ ခေါ်၊ သိသည်သာ။ ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿာမိ ခေါ်၊ မြင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားက မိန့်တော်မူ၏။

“ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတံ ကိံ နုခေါတိ၊ မိမိသည် ပြုအပ်သောအရာလော”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။

မာ(အဝစာ)တိ၊ လင်္ခ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ “ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပရိကတံ ကိံ ပနာတိ၊ သူတပါးသည် ပြုအပ်သောအရာလော”ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ သမာနော၊ လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ လင်္ခ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ၏။ “ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတဉ္စ ပရိကတဉ္စ ကိံ နုခေါတိ၊ မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသားသည် ပြုအပ်သော အရာလော”ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ သမာနော၊ လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ လင်္ခ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ၏။ “ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အသယံကာရံ၊ မိမိလည်း မပြုအပ်ပဲ။ အပရိကာရံ၊ သူတပါးလည်းမပြုအပ်ပဲ။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ ကိန္တိ၊ အကြောင်းကိုမဲ့မူ၍ ဖြစ်သလော”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ သမာနော၊ လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဧဝံ၊ သို့။ မာ(အဝစာ)တိ၊ လင်္ခ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ၏။ “ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နတ္ထိကိံ နု ခေါတိ၊ မရှိသသလော”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ သမာနော၊ လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ခေါ နတ္ထိ၊ မရှိသည်မဟုတ်။ ကဿပ၊ ကဿပ။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ ခေါတိ၊ ရှိသည်သာ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ၏။ “တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ဘဝံ ဂေါတမော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိသလော။ န ပဿတိတိ၊ မမြင်သလော”ဟူ၍။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌော၊ သည်။ သမာနော၊ လျက်။ “ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ န ခေါ န ဇာနာမိ၊ မသိသည် မဟုတ်။ န ခေါ န ပဿာမိ၊ မမြင်သည်မဟုတ်။ ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဇာနာမိ ခေါ၊ သိသည်သာ။ ကဿပ၊ ကဿပ။ အဟံ၊ ငါ(ဘုရား)သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿာမိ ခေါတိ၊ မြင်သည်သာ”ဟူ၍။ ဝဒေသိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အာစိက္ခတု စ၊ မိန့်လည်း မိန့်မြှောက်တော်မူပါ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ အား။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒေသေတု စ၊ ဟောလည်း ဟောတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကဿပက လျှောက်၏။

ကဿပ၊ ကဿပ။ သော၊ ထိုသူသည်။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သော၊ ထိုသူသည်ပင်။ ပဋိသံဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့သာလျှင်။ အာဒိတော၊ အစဉ်ပင်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ (ပစ္စာ၊ နောက်၌။) “ဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတဉ္စ၊ မိမိသည်ပြုအပ်သော အရာတည်း”ဟူသော။ (အယံလဒ္ဓိ၊ ဤအယူသည် ဟောတိ၊ ၏။) “ဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံ ကတဉ္စ၊ မိမိသည် ပြုအပ်သော အရာတည်း”ဟူ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒံ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ (အာဒိတော၊ အစဉ်ပင်လျှင်။) သဿတံ၊ သဿတအယူကို။ (ဒီပေတိ၊ ပြသည်မည်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူသည်မည်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုအယူသည်။) ဧတံ သဿတံ၊ ဤသဿတအယူသို့။ ပရေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။)

(ပါဠိရှိတိုင်းပေးခဲ့သော် အဓိပ္ပါယ်မပေါ်လွင်မည်စိုး၍ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစိမ့်သောငှါ အဋ္ဌကထာလာရှိတိုင်း ပါဌသေသများစွာဖြည့်စွက်၍ ယောဇနာလိုက်သည်။)

၁။ ဧတ္ထ စ သတောတိ ဣဒံ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ တသ္မာ ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော....သောကရောတိသော ပဋိသံဝေဒယတိတိ ခေါကဿပ အာဒိမိ ယေဝ ဧဝံ သတိ ပစ္စာ သယံ ကတံ ဒုက္ခန္တိ အယံ လဒ္ဓိ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ စ ဒုက္ခန္တိ ဝနု ဒုက္ခံ အဓိပ္ပေတံ၊ ဣတိ ဝဒန္တိ ဧတဿ ပရိမေန အာဒိသဋ္ဌေန အနန္တရေန စ သဿတသဋ္ဌေန သမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဒီပေတိ ဂဏှာတိတိ အယံ ပနေတ္ထ ပါဌသေသော၊ ဣဒံ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ....ဣတိ ဧဝံ ဝဒန္တော အာဒိတောဝ သဿတံ ဒီပေတိ သဿတံ ဂဏှာတိ၊ ကသ္မာ၊ တဿ ဟိ တံ ဒဿနံ ဧတံ ပရေတိ၊ ကာရကဉ္စ ဝေဒကဉ္စ ဧကမေဝ ဂဏှန္တိ ဧတံ သဿတံ ဥပဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော ။ ဌ။ ပြုသူ ခံစားသူ အတူတူဟု အဓကပင် ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဒုက္ခသည် မိမိ (အတ္တ) ပြုအပ်သော အရာဟု

ကဿပ၊ ကဿပ။ အညော၊ အခြားသူသည်။ ကရေတိ၊ ၏။ အညော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒ-
ယတိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင် (အာဒိတော၊ အစဉ်ပင်လျှင်။ သတော၊ ဖြစ်လတ်သော်။)
သတော၊ ထင်ရှားရှိသော။ ဝေဒနာဘိတုန္ဓဿ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွသော ယှဉ်ဖက်ဖြစ်သော ဝေဒ
နာသည် နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။ (ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပရိကတန္တိ၊ သူတပါးသည် ပြုအပ်သော အရာ
တည်းဟူသော။ အယံလဒ္ဓိ၊ ဤအယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) “ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပရိကတန္တိ၊ တည်း”ဟူ၍။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒံ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ (အာဒိတော၊ ဝါ၊ ပင်လျှင်။) ဥစ္ဆေဒံ၊ ဥစ္ဆေဒအယူကို။ (ဒီပေ
တိ၊ ပြသည်မည်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူသည်မည်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။
တံ ဒဿနံ၊ ထိုအယူသည်။) ဧတံ ဥစ္ဆေဒံ၊ ဤဥစ္ဆေဒအယူသို့။ ပရေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဣတိ၊
ထိုကြောင့်တည်း။

(ဤဝါကျကိုလည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားစိမ့်သောငှါ အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ပါဌသေသ များစွာ
ဖြည့်စွက်၍ ယောဇနာလိုက်သည်။)

ကဿပ၊ ကဿပ။ ဥဘော၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဧတေ တေ အန္တေ၊ ဤအယုတ်တရားတို့ကို။
အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မှု၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့်ဖြင့်။ တထာဂတော၊
မြတ်စွာဘုရားသည်- “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ပ။ နိရောဓော ဟောတိတိ၊ နိရောဓောဟောတိ”
ဟူသော။ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စသည်ကို စာပိုဒ် ၁-၌ ပေးခဲ့ပြီ။)

ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ အစေလော၊ သော။ ကဿပေါ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။
“ဘန္တေ၊ ရား။ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်ပေစွ။ပ။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိက္ကုဠိတံ၊ မှောက်ထားအပ်
သောဝတ္ထုကို။ ဥက္ကုဠေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ လွန်ထားရာသကဲ့သို့၎င်း ။ပ။ စက္ခုမန္တော၊ မျက်စိ
ရှိသောသူတို့သည်။ ရူပါနိ၊ အဆင်းတို့ကို။ ဒက္ခန္တိတိ၊ မြင်ကုန်လတ္တံ့ ဟု နှလုံးသွင်း၍။ အန္ဓကာရေ၊
၌။ တေလပဇ္ဇောတံ၊ ဆီမီးကို။ ဓာရေယျ သေယျထာပိ ဝါ၊ ညှိထွန်းရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝံ၊
ဤအတူသာလျှင်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အနေကပရိယာယေန၊ များစွာသော အကြောင်းအားဖြင့်။
ဓမ္မော၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သောဟံ၊ ဤတပည့်တော်သည်။
ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရားတော်ကို၎င်း။
ဘိက္ခုသံဃဉ္စ၊ ရဟန်းသံဃာကို၎င်း။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။
ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ထံတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ လဘေယျံ၊ ရလိုပါ၏။ ဥပသမ္ပဒံ၊
ရဟန်းအဖြစ်ကို။ လဘေယျန္တိ၊ ရလိုပါ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

ယူဆသော အယူဝါဒဖြစ်၏။ဒုက္ခသည် မိမိ(အတ္တ) ပြုအပ်သောအရာဟု ပြောဆိုခဲ့သော် အစကပင် သဿတ အယူကို
ပြသည် ယူသည် မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါ ဒုက္ခသည် မိမိပြုအပ်သောအရာဟု ယူဆသော အယူဝါဒ
သည် ပြုသူ(ကာရက) နှင့် ခံစားသူ(ဝေဒက)တို့ အဘူဘူဖြစ်သဖြင့် သဿတ သဘောသို့ သက်ဝင်ကပ်ရောက်သော
ကြောင့်တည်း။

၁။ ပြုသူ (ကာရက)နှင့် ခံစားသူ (ဝေဒက)တဿာကံစီ တခြားစီဟု အစကပင်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒုက္ခသည် သူတပါး
ပြုလုပ်အပ်သော အရာဘည်းဟု ယူဆသော အယူဝါဒဖြစ်၏။ ဒုက္ခသည် သူတပါး ပြုလုပ်အပ်သော အရာဟု ပြောဆို
ခဲ့သော် အစကပင် ဥစ္ဆေဒအယူကို ပြသည်ယူသည်မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါ ဒုက္ခသည် သူတပါး
ပြုလုပ်အပ်သော အရာဟု ယူဆသော အယူသည် ပြုသူ ကာရကနှင့် ခံစားသူဝေဒက မတူသဖြင့် ဥစ္ဆေဒသဘောသို့
သက်ဝင်ကပ်ရောက်သောကြောင့်တည်း။

ကဿပ၊ ကဿပ။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော၊ သာသနာတော်မှတပါး အခြားအယူကို ယူသသူ ဖြစ်ဘူးသော။ ယော ခေါ်၊ အကြင်သူသည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယော၊ ဤသာသနာ၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ အာကခံတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဥပသမ္ပဒံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အာကခံတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ စတ္တာရော မာသေ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ ပရိဝသတိ၊ တိတ္ထိပရိဝသကို ကျင့်သုံး၏။ စတုန္တံ မာသာနံ၊ လေးလတို့၏။ အစွယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ အာရဒ္ဓစိတ္တာ၊ ကြေနပ်နှစ်သက် သော စိတ်ရှိကုန်သော။ (အဋ္ဌဝတ္တပုရဏေန တဋ္ဌစိတ္တာ၊ဋ္ဌ။) ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခုဘာဝါယ၊ ရဟန်းအဖြစ်အလိုငှါ။ ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ ရှင်ဖြစ်စေကုန်၏။ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ ရဟန်းဖြစ်စေကုန်၏။ အပိစ၊ သို့သော်လည်း။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ၊ ထူးခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဒိတာ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တယောက် သည် လေးလတိုင်တိုင် တိတ္ထိပရိဝသကို ကျင့်သုံးပြီးမှ ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ရနိုင်သည်ဟု ဆိုသော် လည်း မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရိဝါသာရဟ၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပရိဝါသာရဟဟု ခွဲခြား၍ ငါဘုရားသိသည်ဟူလို။ ထို့ကြောင့် အစေလကဿပသည် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်နှစ်စားတွင် အပရိဝါ သာရဟပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်အတွက် ပရိဝသမကျင့်သုံးရပဲ ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ရသွားသည်ကို အလတ္တ ခေါ် အစေလော ကဿပေါ စသည်ဖြင့် တွေ့ရလတ္တံ့။)

ဘန္တေ၊ ရား။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော၊ သာသနာတော်မှတပါး အခြားအယူကို ယူဘူးသူသည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယော၊ ၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ကို။ သစေ အာကခံတိ၊ အကယ်အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ဥပသမ္ပဒံ၊ ကို။ သစေ အာကခံတိ၊ အံ့။ စတ္တာရော မာသေ၊ တိုင်တိုင်။ သစေ ပရိဝသတိ၊ အကယ်၍ တိတ္ထိ ပရိဝသကို ကျင့်သုံးရသည်ဖြစ်အံ့။ စတုန္တံ မာသာနံ၊ တို့၏ ။ပ။ သစေ ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ အကယ်၍

၁။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာသို့ ရှင်အဖြစ်ဖြင့် ဝင်ရောက်လိုအံ့၊ လေးလတိုင်တိုင် တိတ္ထိပရိဝသ ကျင့်ရန်မလို။ ရဟန်းအဖြစ် အထိ ဝင်ရောက်လိုသော်သာ ကျင့်ရန်လိုသည်။ သို့သော်စကားပြောချောမောစေရန် ပဗ္ဗဇ္ဇံ အာကခံတိ ဟူသောစကားကို ထည့်၍ သုံးခြင်းသာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေန ဝုတ္တံ၊ အပရိဝသိတွာယေဝ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လာတိ ။ဋ္ဌ။

၂။ တိတ္ထိဘူတိပရိဝသဂမ္ပါးတို့ကား—

- (၁) နာတိကာလေန ဂါမပ္ပဒဝသနာ နာတိဒိဝါ ပဋိက္ကမနံ၊ အလွန်စောစွာ ရွာတွင်းဝင်၍ အလွန်နေမြင့်မှရွာမှ ဖဲခြင်း အမှု မပြုလုပ်ရခြင်း။
- (၂) န ဝေသိယာဒိ ဂေါစရတာ၊ ပြည့်တန်းဆာ၊ မုဆိုးမ၊ အပျိုကြီး၊ ပဏ္ဍုက်၊ ဘိက္ခုနီမတို့ထံ သွားလာ ကျက်စားမှု မပြုလုပ်ရခြင်း။
- (၃) သဗြက္ခာနိနံ ကိစ္စသု ဒက္ခတာဒိ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်၍ မပျင်းရိလှုံ့လျှံပြီးလျှင် ပြုလုပ်စီမံနိုင်သော အရည်အချင်းပြည့်စုံခြင်း။
- (၄) ဥဒ္ဓေသာဒိသု တိဗ္ဗစန္ဒတာ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ သင်ကြားမှုနှင့် သိက္ခာသုံးရပ်၌ ထက်သန်သော ဆန္ဒရှိခြင်း။
- (၅) တိတ္ထိယာနံ အဝဏ္ဏဘဏနေ အတ္တမနတာ၊ တိတ္ထိဘူတိကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုရာ၌ ဝမ်းမြောက် ကျေနပ်ခြင်း။
- (၆) ဗုဒ္ဓါဒိနံ အဝဏ္ဏဘဏနေ အနတ္တမနတာ၊ ရတနာသုံးပါး၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြောဆိုရာ၌ နှစ်သိမ့်မကျေနပ်ခြင်း။
- (၇) တိတ္ထိယာနံ ဝဏ္ဏဘဏနေ အနတ္တမနတာ၊ တိတ္ထိဘူတိ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုရာ၌ ဝမ်းမြောက် မကျေနပ်ခြင်း။
- (၈) ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဝဏ္ဏဘဏနေ အတ္တမနတာ၊ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုရာ၌ နှစ်သိမ့်မကျေနပ် ခြင်းတို့တည်း။ (ဝိနည်း မဟာဝါပါဠိ အဋ္ဌကထာ စာပိုဒ် ၈၇။)

ရှင်ဖြစ်စေကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ သစေ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ အကယ်၍ ရဟန်းဖြစ်စေကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်(အစေလကဿပ)သည်။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ၊ လေးနှစ်တို့တိုင်တိုင်။ ပရိဝဿံသာမိ၊ တိတ္ထိ ပရိဝဿံကို ကျင့်သုံးပါအံ့။ စတုန္တံ ဝဿာနံ၊ လေးနှစ်တို့၏။ အစုယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ အာရဒ္ဓ-စိတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခုဘာဝါယ၊ ရဟန်းအဖြစ်အလို့ငှါ။ ပဗ္ဗာဇေန္တု၊ ရှင်ဖြစ်စေပါကုန်။ ဥပသမ္မာဒေန္တု၊ ရဟန်းဖြစ်စေပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ (အစေလကဿပက) လျှောက်၏။

အစေလော၊ အဝတ်မဝတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်သော။ ကဿပေါ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကော၊ ထံတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ အလတ္တ ခေါ၊ ရပြီ။ ဥပသမ္ပဒံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အလတ္တ ခေါ၊ ရပြီ။ အာယသ္မာ ကဿပေါ၊ အရှင်ကဿပသည်။ အစိရူပသမ္ပန္နော၊ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာမြင့်မီ။ ဧကော၊ တယောက်ထီးတည်း။ ဝုပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပံ၊ ကိလေသာကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ ယဿ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ ဗြဟ္မစရိယပရိယော-သာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံးရှိသော။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ န စိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီပင်လျှင်။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ပညာဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ “ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ခန်းပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤ ၁၆-ချက် မဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ။ အပရံ၊ တပါးသော ကျင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ (တနည်း-ဣတ္ထတ္တာယ၊ ဤဘဝမှ။ အပရံ၊ တပါးသော ဘဝသည်။) န ဣတိ၊ မရှိ”ဟူ၍။ အဗ္ဘညာသိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ အာယသ္မာ ကဿပေါ၊ အရှင် ကဿပသည်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့တွင်။ အညတရော၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၈-တိမ္မရုကသုတ်

၁၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ တိမ္မရုကော၊ တိမ္မရုကမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ပရိပိုင်သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဝေနေ၊ ထိုဘုရားရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသကံမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းခံ၏လော စသည်ပြောလျက် နှီးနှောမိပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သော။ သာရဏီယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်အဖို့၌။ နိဿိ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိဿိန္နော ခေါ၊ ထိုင်နေသော။ တိမ္မရုကော၊ သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

“ကိံ န ခေါ ဘော ဂေါတမ သယံ ကတံ သုဒဒုက္ခန္တိ။ပ။ အာစိက္ခတု စ မေ ဘဝံ ဂေါတမော သုဒဒုက္ခံ၊ ဒေသေတု စ မေ ဘဝံ ဂေါတမော သုဒဒုက္ခန္တိ၊ ကိံနုခေါ။ပ။ သုဒဒုက္ခန္တိ၊ ဒုက္ခံ”

ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိံ န ခေါ ဘော ဂေါတမ။ပ။ပဿာမိ ခါဟံ တိဗ္ဗရက သုခဒုက္ခန္တိဝါကျနှင့် ကိံ န ခေါ ဘော ဂေါတမ။ပ။ ဒေသေတု စ မေ ဘန္တေ ဘဝံ ဂေါတမော သုခဒုက္ခန္တိဟူသော ဝါကျတို့သည် အစေလကဿပသုတ် ကိံ န ခေါစသော ဝါကျတို့နှင့် မထူးပြီ။)

တိဗ္ဗရက၊ တိဗ္ဗရက။ “သာ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ သော၊ ထိုသဘောတရားသည်ပင်။ ဝေဒယတိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ အာဒိတော၊ အစဉ်။ သတော၊ ဖြစ်လတ်သော် (“သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ သယံကတန္တိ၊ မိမိပြုအပ်သောအရာတည်း” ဟူသော။ အယံလဒ္ဓိ၊ ဤအယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ သယံကတံ၊ တည်း” ဟူ၍။ ဝဒံ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ သဿတံ၊ သဿတအယူကို။ ဒီပေတိ၊ ပြသည်မည်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူသည်မည်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထို“သယံကတံ သုခဒုက္ခံ”ဟူသော အယူသည်။ တေ၊ ဤသဿတအယူသို့။ ပရေတိ၊ ကပ်ရောက် ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) “သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ သယံကတန္တိ၊ မိမိပြုအပ် သောအရာတည်း”ဟူ။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ (ဝေမ္ပိ၌ ပိဖြင့် “သာ ဝေဒနာ သော ဝေဒယတိတိ ဝေမ္ပိ န ဝဒါမိ”ဟုဆည်း။)

တိဗ္ဗရက၊ က။ “အညာ၊ ဝေဒကမှတပါး အခြားသော သဘောတရားသည်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ တည်း။ အညော၊ ဝေဒနာမှတပါး အခြားသော ဝေဒကသည်။ ဝေဒယတိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ (အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်လျှင်။ သတော၊ ဖြစ်လတ်သော်။) သတော၊ ထင်ရှားရှိသော။ ဝေဒနာ- ဘိတုနဿ၊ ဝေဒနာသည် နှိပ်စက်အပ်သူ၏။ (“သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ ပရံကတန္တိ၊ သူတပါးသည် ပြုအပ်သော အရာတည်း”ဟူသော။ အယံလဒ္ဓိ၊ ဤအယူသည် ဟောတိ၊ ၏။ “သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ပရံကတန္တိ၊ တည်း”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒံ၊ ဆိုသည်ရှိသော် ဥစ္ဆေဒံ၊ ဥစ္ဆေဒ အယူကို။ ဒီပေတိ၊ ပြသည်မည်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူသည်မည်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထို“ပရံ ကတံ သုခဒုက္ခံ”ဟူသောအယူသည်။ တေ၊ ထိုဥစ္ဆေဒအယူ သို့။ ပရေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်တည်း။) “ပရံကတံ သုခဒုက္ခန္တိ၊ ပရံကတံ သုခ ဒုက္ခံ”ဟူ၍။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ (ဝေမ္ပိ၌ ပိ ဖြင့် အညာ ဝေဒနာ အညော ပဋိဝေဒယတိကို ဆည်း။ ဧတေ တေ တိဗ္ဗရက ဥဘော အန္တေ မှ ဝေ ဝုတ္တေ။ပ။ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ အထိ အစေလကဿပသုတ် စာပိုဒ်-၁၇ ရှု၍ပေး။) “ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကို အစပြု၍။ ပါဏု ပေတံ၊ အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ဆည်းကပ် သည်ဖြစ်၍။ သရဏံ ဂတံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ အသိအမှတ်ပြုသော။ ဥပါသကံ၊ ဥပါသကာဟူ၍။ ဓာရေတူတိ၊ မှတ်တော်မူပါလော့”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ အဇ္ဇတဂ္ဂေနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို မ-၂-ပါဠိတော်နိဿယ ၄၂-၌၎င်း။ ပါဏုပေတံနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို မ-၃-ပါဠိ တော်နိဿယ ၆၃-၌၎င်း ရေးသားခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤ၌မရေးသားတော့ပါ။

၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်

၁၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ၊ ကုသိုလ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်သော အဝိဇ္ဇာရှိသော။ (အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပိတ်ဆို့ခံရသူဟုဆိုလိုသည်။ အဝိဇ္ဇာမယနိဝါရိတဿ၊ ၄။) တဏှာယ၊ တဏှာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သော။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပိတ်ဆို့အပ် တဏှာနှင့်ယှဉ်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အယံ ကာယော၊ ဤသဝိညာဏကကာယသည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပေါ်လှ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္ဇေဝ ကာယော၊ ဤအဇ္ဈတ္တ (သဝိညာဏက)ကာယသည်လည်းကောင်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ နာမရူပံ၊ အပနာမ်ရုပ်ဟူသော ဗဟိဒ္ဓ (သဝိညာဏက) ကာယသည်လည်းကောင်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတ္ထံ၊ ဤသို့။ ဧတံဒွယံ၊ ဤအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ (သဝိညာဏက)ကာယ ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဒွယံ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ (သဝိညာဏက) ကာယ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဖဿော၊ ဖဿသည်၎င်း။ သဠေဝ၊ ခြောက်ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ဖဿ၏အကြောင်း အာယတနတို့သည်၎င်း။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။) ယေဟိ၊ အကြင်အာယတနတို့သည်။ ၂။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧတေသံ၊ ဤအာယတနတို့တွင်။ အညတရေန၊ တခုခုသည်။ ဖုဠော၊ တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလော၊ လူမိုက်သည်။ သုခဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ ပဋိသံဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ (ပဏ္ဍိတဿ၊ ပညာရှိ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်ဟုပေးသည်သာထူး၏။ ဧတေသံ ဝါ အညတရေနတိုင်အောင် အကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုဝိညာဏကကာယဖြစ်ခြင်း၌။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ပညာရှိ၏။ ဗာလေန၊ လူမိုက်နှင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ အဓိပ္ပယာသော၊ လွန်ကဲစွာအားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ထူးသောအကြောင်းသည်။ ကော၊ နည်း။ နာနာကရဏံ၊ ထူးခြားအောင်ပြုခြင်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားက မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မော၊ တရားတို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလ

၁။ အယံ ကာယော သမုဒါဂတော၌ ကာယော၏အရ အဇ္ဈတ္တကာယနှင့် ဗဟိဒ္ဓကာယတို့ကို ယူရမည်ဟုသိသာစေရန် ဣတိ။ပ။နာမရူပံဟူသောနောက်ဝါကျကို ဟောတော်မူသည်။

၂။ ယေဟိ ဖုဠော ဟု ဟောသော်လည်း အာယတနသည် တိုက်ခိုက်မတွေ့ထိအပ် အာယတနကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လှသော ဖဿသည်သာ တွေ့ထိအပ်သည်။ ဖလူပစာရတ္ထ။ ယေဟိ ဖုဠောတိ ယေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ အာယတနေဟိ ဥပ္ပန္နေန ဖဿေန ဖုဠော။ ၄။

၃။ တတြကို အဋ္ဌကထာ၌ တသ္မိံ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ ကာယနိဗ္ဗတ္တနာဒိမိ ဟု ဖွင့်၍ ယင်းဋီကာ၌ ကာယနိဗ္ဗတ္တနာဒိမိတိ သဝိညာဏကဿ ကာယဿ နိဗ္ဗတ္တနံ ကာယနိဗ္ဗတ္တနံဟု၎င်း ကာယောဝါ နိဗ္ဗတ္တတိ ဧတေနာတိ ကာယနိဗ္ဗတ္တနံ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာဘု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဋီကာ ၂-နည်းတွင် ဤ၌ ပဌမနည်းနှင့် အညီပေးသည်။ ဒုတိယနည်း အလို တတြ၊ ယိုသဝိညာဏကကာယဖြစ်ကြောင်း ကိလေသာဘိသင်္ခါရ၌ဟုပေး။

၄။ ကော အဓိပ္ပယာသောတိ ကော အဓိကပ္ပယောဂေါ၊ ၄။ အဓိကံ ပယသတိ ပယုဉ္ဇတိ ဧတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော ဝိသေသကာရဏန္တိ အာဟ “အဓိကပ္ပယောဂေါ”တိ။ ၄။ နှင့် အညီပေးသည်။ မ-၁-ဋီ စာပိုဒ်-၁၄၁-၌ကား အဓိကံ ပယသတိ ပယုဉ္ဇတိ ဧတေနာတိ အဓိပ္ပယာသော သဝိသေသံ အဓိကတ္တဗ္ဗကိရိယာဟု ဖွင့်သဖြင့် ၎င်းမ-၁-နိဿိ၌ အနက်ပေး ဤနှင့် မတူ၊ အလိုရှိက ထို မ-၁-နိဿိ၍။

ရုံပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ဆောင်တတ်သူရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရာဇ။ သာဓု ဝတ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေဿ ဘာသိတဿ၊ ဤဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဘဂဝန္တံ-ယေဝပဋိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏သာလျှင်။ ဘာတု၊ ဉာဏ်အားထင်ပါစေသတည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (ဟောကြားချက်ကို)။ သုတု၊ ကြားနာရသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနုသိကရေထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ “ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရား”ဟူ၍။ တေဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စဿောသု၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ စ အဝိဇ္ဇာယ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ နိဝုတဿ၊ ပိတ်ဆို့အပ်သော။ ယာယ စ တဏှာယ၊ အကြင် တဏှာနှင့်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သော။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ အယံ ကာယော၊ ဤသဝိညာဏကကာယသည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပေါ်လှ၏။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ အပ္ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော တရားမဟုတ်။ သာ စ တဏှာ၊ ထိုတဏှာသည်လည်း။ အပရိက္ခိဏာ၊ မကုန်ခန်းသေး။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာလော၊ လူမိုက်သည်။ သမ္ပာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ခန်းခြင်းအကျိုးငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်အကျင့်ကို။ န အစရိ၊ မကျင့်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဗာလော၊ လူမိုက်သည်။ ကာယဿ၊ အဟောင်းဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ အသစ်ဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်သည်။ (ပဋိသန္ဓေသစ် တည်နေသည်ဟူလို။ ကာယူပဂေါ ဟောတိတိ အညံ ပဋိသန္ဓိကာယံ ဥပဂန္တာ ဟောတိ၊ ဌ။) ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုလူမိုက်သည်။ ကာယူပဂေါ၊ အသစ်ဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမှ။ ဇရာမရဏေန၊ အိုခြင်းသေခြင်းမှ။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်

၁။ ဘဂဝံ မူလကာ ဘဂဝံ နေတ္တိကာ ဘဂဝံ ပဋိသရဏာတို့နှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို ဤအဋ္ဌကထာနှင့် မ-စာပိုဒ်။ ၄၇၃-နိဿယမှတ်ချက်ကိုရှုလေ။

၂။ ဘဂဝန္တံ ယေဝပဋိဘာတူတိ ဘဂဝတောဝ တေဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော ဥပဋ္ဌာတု-ဟူသော ဤ ဋ္ဌ၊ဥပဋ္ဌာတူတိဉာဏဿပစ္စုပဋ္ဌာတုဟူသောဤဋီတို့နှင့်အညီပေးသည်။ ဘဂဝန္တံ ယေဝ ပဋိဘာတူတိ ဘဂဝတောဝေ ဘာဂေါဟောတု ဟူသောအဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်ပါးဤဋီကာနည်းတနည်းနှင့်သည့်အလိုဘဂဝန္တံ ယေဝပဋိ၊မြတ်စွာဘုရား၏အပို့ (တာဝန်)သည်သာ။ ဘာတု၊ ဖြစ်ပါစေလော့ဟုပေး။ အခြားသိမှတ်ဖွယ်ကို မ-ပ-ပါဠိနိဿယ မေဃိယာဒသုတ် စာပိုဒ် ၃၁-နှင့် ၄၆-နိဿယ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ်စာပိုဒ် ၄၇၃-အဓိပ္ပါယ် မှတ်ချက်ရှုလေ။

၃။ “ယာယစ ဘိက္ခဝေ။ ၁။ သမုဒါဂတော”ဟူသောအနိယဝါကျရှိ အဝိဇ္ဇာတဏှာသည် သာစေဝ အဝိဇ္ဇာ။ ၂။ အပရိက္ခိဏာ”ဟူသော နိယမဝါကျရှိ အဝိဇ္ဇာတဏှာ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် အဝိဇ္ဇာချင်း တဏှာချင်း တူသည့်အတွက် သဒ္ဓိသုပစာရတ္ထအားဖြင့် “သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာဿ စ တဏှာ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်။ ယထာ ဖန။ ဝေမိဓာပိ သာစေဝ အဝိဇ္ဇာသာ စ တဏှာတိ ဣဒမ္ပိ သရိက္ခကတ္တေန ဝုတ္တံ။ ၄။

ခြင်းတို့မှ။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဒေါမနဿေဟိ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပူဆွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဒုက္ခသွာ၊ ဆင်းရဲမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ စ အဝိဇ္ဇာယ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ နိဝုတဿ၊ ပိတ်ဆို့အပ်သော။ ယာယ စ တဏှာယ၊ အကြင်တဏှာနှင့်လည်း။ သမ္ပယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သော။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ပညာရှိ၏။ အယံ ကာယော၊ ဤသဝိညာဏကကာယသည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပေါ်လှ၏။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ သာစေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်လည်း။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောတရားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)။ ပ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ ကာယဿ၊ အဟောင်းဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ အသစ်ဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုပညာရှိသည်။ အကာယူပဂေါ၊ အသစ်ဖြစ်သော သဝိညာဏကကာယသို့ မကပ်ရောက်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်သော်။ ပ။ ဒုက္ခသွာ၊ မှ။ ပရိမုစ္စတိတိ၊ လွတ်မြောက်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဒိဒံ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ အကြင်မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ခေါ၊ ဤမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ပညာရှိ၏။ ဗာလေန၊ လူမိုက်နှင့်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ အယံ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ ဗာလေန၊ နှင့်။ အဓိပ္ပယာသော၊ လွန်ကဲစွာ အားထုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ ဗာလေန၊ နှင့်။ နာနာကရဏန္တိ၊ ထူးအောင်ပြုခြင်းတည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ပစ္စယသုတ်

၂၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉ္စ၊ အချင်းချင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတရားကို၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေစ၊ အကျိုးသဘောတရားတို့ကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့သည်ကို။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ မနသိကရောထ၊ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ မိန့်မြွက်တော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ “ဝေ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား” ဟူ၍။ တေဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏(စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသည် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတို့၏ ပစ္စယသတ္တိတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဟူသည် သင်္ခါရ စသော အကျိုးတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သုတ်၌ကဲ့သို့ အကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာမဟုတ် ဤသုတ်၌အကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် အကျိုး ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ၂-ပါးစုံကို ဟောမည်ဟူလို။ အနက်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ပစ္စယာကာရံ၊ ပစ္စယာကာရော ဟိ အညမည် ပဋိစ္စ သဟိတေ ဓမ္မေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ တသ္မာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေတိ ငုစ္စတိဟူသော စာသို့ ၁-အဖွင့်၌နှင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉ္စ။ ပ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ စ ဓမ္မေတိ သတ္တာ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပစ္စယေ စ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တေ စ သဘာဝဓမ္မေ ဒေသေဿာမိတိ ဥဘယံ အာရဘိ” ဟူသော ဤသုတ်အဖွင့်၌တို့ကို ရှု၍ ပေးသည်။

ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည် (သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်ပေါ်လှာ၏။) တထာဂတာနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဥပ္ပါဒါ ဝါ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ (ဥပ္ပါဒါ ဝါ တထာဂတာနန္တိ တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒေပိ-ဌ။) တထာဂတာနံ၊ တို့၏။ အနုပ္ပါဒါ ဝါ၊ မဖြစ်ရာ အခါ၌၎င်း။ သာ ဓာတု၊ ထိုပစ္စည်း(အကြောင်း)သဘောသည်။ ဌိတာဝ၊ တည်သည် သာတည်း။ (ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ ဌိတာဝ ပစ္စယသဘာဝေါ၊န ကဒါစိ ဇာတိဇရာမရဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ၊ ဌ။ ဘုရားပွင့်သည်ဖြစ်စေ မပွင့်သည် ဖြစ်စေ ဇာတိသည် ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် မချွတ်ကျေးဇူးပြုသည်သာ ဟူလို။) ဓမ္မဌိတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည် ရာ၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မနိယာမတာ၊ အကျိုးတရားတို့ကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊ ဤဇရာမရဏ စသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းသည်။ ဌိတာဝ၊ တည်သည် သာတည်း။ တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိတိ၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ၏။ အဘိသမေတိ၊ ဉာဏ်နှင့် ပေါင်းဆုံမိ၏။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိတော၊ (ဉာဏ်ဖြင့်) ထိုးထွင်းသိတော်မူ၍။ အဘိသမေတော၊ ဉာဏ်နှင့်ပေါင်းဆုံမိ၍။ အာစိက္ခတိ၊ မြက်ဆို တော်မူ၏။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ပညာပေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ ပဌပေတိ၊ အပြား အားဖြင့်ထား၏။ ဝိဝရတိ၊ ဖွင့်ပြ၏။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဖန်၏။ ဥတ္တာနိကရေတိ၊ ပေါ်လွင်အောင် ပြ၏။ ပဿထ၊ ကြည့်ရှုကုန်လော့၊ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊သည်။ သမ္ဘဝတံ၊၏။(အာစိက္ခတိစသည်တို့၏ အထူးကိုဋီဉ္စိရ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ (သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်ပေါ်လှာ၏။)။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်း- ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အခြင်း သေခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတံ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပါဒါနံ၊ စွဲလမ်းခြင်းသည်။(သမ္ဘဝတံ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

၁။ ဌိတာဝသာဓာတုစသည်တို့၏အနက်ကိုဌ-နှင့်အညီပေးသည်။ အချို့ပုဂံနှင့်ပေ၍ ဌိကာအလို အမြက်ပြအံ့။ ဓမ္မဌိတဘာပုဒ်ကိုဌိကာ၌ ၄-ဝိကပ်ဖွင့်ရာတွင်—

- က။ သာ ဝေ။ပ။ ဌိတတာတိ ဓမ္မဌိတတာ ဟူသော ၁-ဝိကပ်အလို-ဓမ္မောဝ ဌိတတာ ဓမ္မဌိတတာဟူပြု၊ အကြောင်းဓာတ်သဘောသည်ပင်တည်သည်၏အဖြစ်သည်ဟုပေး။
- ခ။ ဇာတိ ဝါ။ပ။ ဟေတုဓမ္မဝ ဝဒတိဟူသော ၃-ဝိကပ် အလိုဓမ္မဿ ဌိတတာ ဓမ္မဌိတတာ ဟူပြု။ အကြောင်း ဇာတိဘုရား၏ တည်သည်၏အဖြစ်သည်ဟုပေး။
- ဂ။ ဓာရိယတိ ပစ္စယေဟိတိ ဝါ ဓမ္မော၊ တိဌတိ တက္က တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဖလန္တိ ဌိတိ၊ ဓမ္မဿ ဌိတိ ဓမ္မဌိတိ (ဓမ္မဌိတိ ဝေ ဓမ္မဌိတတာ) ဟူသော ၈-ဝိကပ်အလိုအကျိုးတရား၏တည်ခြင်းသည်ဟုပေး။ ဝိဂ္ဂိုဟ်ထင်ရှားပြီ၊ ဌိအတိုင်းပင်။
- သ။ ဓမ္မောတိ ဝါကာရဏံ။ပ။ တဿ ဌိတိသဘာဝေါ။ပ။ ဓမ္မဌိတိ ဝေ ဓမ္မဌိတတာဟူသော ၈-ဝိကပ်အလို ဓမ္မဿ ဌိတိ ဓမ္မဌိတိ၊ ဓမ္မဌိတိ ဇေ ဓမ္မဌိတတာဟူပြု၊ အကြောင်းတရား၏ တည်ခြင်းသည်ဟုပေး။

ဓမ္မနိယာမတာပုဒ်ကိုလည်း ဌိအလို-အကြောင်း (ဓာတ်) သဘောသည်သာ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ဟု ပေး။ ဓမ္မောဿေ နိယာမတာ ဓမ္မနိယာမတာဟူပြု၊ ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းတရားရှိသော် ဇရာမရဏဟူသော အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ပေါ်လှာခြင်းသည် ဓမ္မဌိတတာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းတရား မရှိသော် ဇရာမရဏဟူသော အကျိုးတရားမဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဓမ္မနိယာမတာတည်း။ ဤသို့ ၎င်းတို့ ၂-မျိုးထူး၏။

ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ တွေ့ထိခြင်းသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမရုပ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။)ဘိက္ခဝေ၊တို့။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လွှာကုန်၏။ ။ဥပ္ပါဒါဝါမှ ပဿထာတိစာဟ-တိုင်အောင်ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့သျှင်။ တတြ၊ ထိုဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဘဝကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့၌။ ယာ တထတာ၊ အကြင်မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ အဝိတထတာ၊ အကြင်မချွတ်ယှဉ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ အနညထတာ၊အကြင်တပါးသောအခြင်း အရာအားဖြင့် မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယာ ဣဒပ္ပစ္စယတာ၊အကြင်ဇရာမရဏ စသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းသည်။ (အကြင်ဇရာမရဏ စသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်း အပေါင်းသည် ဟု သော်လည်းပေး၊ ငွ-၌ နှစ်နည်းဖွင့်၏။ ။အတ္ထိ၊၏။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသောအရာတည်း။ (အနိစ္စံ အတ္တာဒိဝသေန န ဣစ္စံ အနုပက္ခဗ္ဗံ ဟူသော ဋီကာကျော် အလို အတ္တ စသည်၏ အစွမ်းဖြင့် သိအပ်သော အရာမဟုတ်ဟုပေး။) သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့ စုပေါင်းပြုစီရင်အပ်သော အရာတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သော အရာတည်း။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခန်းခြင်း သဘောရှိသော အရာတည်း။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော အရာတည်း။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ တပ်နှစ်သက်ခြင်း သဘောကင်းသော အရာတည်း။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော အရာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲသောအရာတည်း ။ပ။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော အရာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲသော အရာတည်း။ပ။ နိရောဓဓမ္မော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော အရာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ နာမရူပံ၊ နာမရုပ်သည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဝိဇ္ဇာ၊အဝိဇ္ဇာသည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲသောအရာတည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာသာဝကသည်။ အယဉ္စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤအချင်းချင်း စွဲ၍ဖြစ်သော အကြောင်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ဣမေ စ ဓမ္မာ၊ဤအကျိုးတရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ ယထာဘူတံ၊ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။သမ္မပ္ပညာယ၊ဝိပဿနာ၊မဂ်ပညာဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာတွေ့

မြင်အပ်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။သော၊ထိုအရိယာသာဝကသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ပုဗ္ဗန္တံ ဝါ၊ ရှေ့အဖို့(ခန္ဓာစသည်)သို့မူလည်း။ “အဟံ၊ ငါသည်။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ လွန်ပြီးသောကာလ၌။ အဟောသိ” နု ခေါ၊ ဖြစ်ဘူးလေသလော။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ န အဟောသိ” နု ခေါ၊ မဖြစ်ဘူးလေသလော။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်၊ အသွင်၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ အဟောသိ” နု ခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့လေသနည်း။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကထံ၊ အဘယ်ပုံသဏ္ဌာန် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟောသိ” နု ခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့လေသနည်း။ အဟံ၊ သည်။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်စသည်သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်စသည်သည်။ အဟောသိ” နု ခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့လေသနည်း”ဟူ၍။ ပဋိဓာဝိဿတိ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) တုံ့ပြန်ပြေးသွားလတ္တံ့ ။ အပရန္တံ ဝါ၊ နောက်အဖို့(ခန္ဓာစသည်)သို့မူလည်း။ “အဟံ၊ သည်။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ရောက်ပြီးမဟုတ်သော (မရောက်သေးသော)ကာလ၌။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ဦးမည်လော။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ န ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ မဖြစ်တော့ပြီလော။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်၊ အသွင်၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ နည်း။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကထံ၊ အဘယ်ပုံသဏ္ဌာန်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဝိဿာမိ နု ခေါ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ၌။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်စသည်သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ်စသည်သည်။ ဘဝိဿာမိ- နု ခေါ တိ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း”ဟူ၍။ ဥပဓာဝိဿတိ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ကပ်ရောက်ပြေးသွားလတ္တံ့ ။ တေရဟိ ဝါ၊ ဤလက်ရှိဘဝ၌မူလည်း။ (ဘဝိဿတိ၌စပ်။) “အဟံ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ။ အသိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လေသလော။ (ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။) နော အသိ နု ခေါ၊ မဖြစ်လေသလော။ (ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။) ကိံ၊ အဘယ်မျိုးဇာတ် အသွင် ပဋိသန္ဓေသည်။ အသိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လေသနည်း။ (ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။) ကထံ၊ အဘယ်ပုံသဏ္ဌာန်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသိ နု ခေါ၊ ဖြစ်လေသနည်း။ အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ ကုတော၊ အဘယ်ဘဝမှ။ အာဂတော နု ခေါ၊ လာသနည်း။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်ဘဝသို့။ ဂမိဿတိတိ၊ သွားလတ္တံ့ နည်း”ဟူ၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၌။ ကထံ ကထံ၊ သို့လောသို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်းရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧတံ ဌာနံ၊ (ရှေးအဖို့သို့ပြန်ပြေးခြင်း၊ နောက်အဖို့သို့ ပြေးသွားခြင်း၊ သို့လောသို့လော ဖြစ်ခြင်းဟူသော။) ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ တထာ၊ ထိုရှေးဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း။ (တထာကို အနက်မဲ့သော်လည်းကြံ။) အရိယသာဝကဿ၊ အရိယာသာဝကသည်။ (အရိယ

၁။ မ-၁ ပါဠိစာပိုဒ် ၄၇၇ ၌ တေရဟိ နှင့် ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံကို ပရိယာယ်တူကြ၍ တေရဟိဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ ယခုဖြစ်ဆဲ ကာလ၌လည်း ဟုပေးခဲ့သည်။ ဤ၌ အာကာရဝါကျ၏ အပြင်ဖက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ ဟူသောပုဒ်ကို အဟံ နု ခေါသို့ ။ပ။ ကုဟိံ ဂမိဿတိတိ ဟူသော အာကာရဝါကျအတွင်းသို့ (ထုံးစံမရှိဘဲလျက်) ထည့်သွင်းပေးလိုက်သည်။ ယင်းသို့ပေးမှ အတိတမဒ္ဓါနံ ပုဒ်ကို အဟောသိ၌ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ပုဒ်ကို ဘဝိဿာမိ၌ စပ်သကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ ပုဒ်ကိုလည်း အသိဟူသောငတ္ထမာနကာလိကအာချာတပဒ်းစပ်နိုင်သဖြင့် ဟောလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ပို၍ ရှင်းလင်းသည် ၎င်းပြင် အတိတမဒ္ဓါနံ ပုဒ် အနာဂတမဒ္ဓါနံ ပုဒ်တို့ကတော့၊ ပုဗ္ဗန္တံ ဝါ ပုဒ် အပရန္တံ ဝါ ပုဒ်တို့က တော့၊ သူ့အတွဲနှင့်သ အသီးသီး ခွဲကြည့်လျှင်လည်း တေရဟိနှင့် ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံကို တွဲပေးဘဲ ခွဲပေးခြင်းက ပို၍ ရှင်းရာ၏။ ထို့ကြောင့် “အပပုဒ်မှာ၊ ပဉ္စသ၊ ယုတ္တာစပ်မြေ” ဟူသော ဝါကျထုံးစံမလိုက်ပဲ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်ဟု သိရှိရန် တမျိုးတဖုံ ပေးလိုက်သည်။

သာဝကဿာတိ ဣဓ သောတာပန္နော အဓိပ္ပေတော၊ ဌ)။ ပ။ သုဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာ တွေ့မြင်အပ်
ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်တည်း။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အာဟာရဝဂ္ဂေါ၊ အာဟာရဝဂ်သည်။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်သောဝဂ်တည်း။

တဿ၊ ထိုအာဟာရဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ အကျဉ်းချုပ်ကား—

အာဟာရံ၊ အာဟာရသုတ်၎င်း။ ဖဂ္ဂုနောစေဝ၊ မောဠိယဖဂ္ဂုနသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ခုကုန်
သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာစ၊ ပဌမသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်၊ ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်တို့၎င်း။
ကစ္စာနဂေါတ္ထဓမ္မကထိကံ၊ ကစ္စာနဂေါတ္ထသုတ်၊ ဓမ္မကထိကသုတ်၎င်း။ အစေလံ၊ အစေလ
ကဿပသုတ်၎င်း။ တိဗ္ဗရူကေနစ၊ တိဗ္ဗရူကသုတ်၎င်း။ ဗာလပဏ္ဍိတောစေဝ၊ ဗာလပဏ္ဍိတ
သုတ်၎င်း။ ဒသမော၊ ဆယ်ခုမြောက်သော။ ပစ္စယေနစ၊ ပစ္စယသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊
ဤသည်တည်း။

၃-ဒသဗလဝဂ်

၁-ဒသဗလသုတ်

၂၁။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒသဗလသမန္နာဂတော၊ ဆယ်ပါးကုန်
သော ဉာဏ်အားတော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ စ၊
မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်သောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း သောမနဿမယဉာဏ်တို့နှင့်လည်း။ သမန္နာဂတော၊
သော။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာသဘံ၊ မြတ်သော။ ဌာနံ၊ အရာကို။ (တနည်း
အာသဘံ၊ နွားလားဥသဘ၏ဥစွာ(ခိုင်မြဲသည်)နှင့်တူသော။ ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်းကို။) ပဋိဇာ-
နာတိ၊ ဝန်ခံတော်မူ၏။ ပရိသာသု၊ ပရိသတ်တို့၌။ သီဟနာဒံ၊ မြတ်သောကြုံးဝါးသံကို။ ဝါ
ခြသေံဟောက်သကဲ့သို့ ရဲရဲတောက်သော အသံတော်ကို။ နဒတိ၊ ကြုံးဝါးတော်မူ၏။ ဗြဟ္မစက္ကံ၊
မြတ်သောတရားစက်(ဘီး)ကို။ ပဝတ္ထေသိ၊ ဖြစ်စေတော်မူပြီ။ ဝါ၊ လည်စေတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်
ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။
(ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတ္တင်္ဂမော၊ ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ခြင်း
သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
သညာ၊ တည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်တို့သည်ကား။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်တည်း။ ပ။ အတ္တင်္ဂမော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။
သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ၏ဟူသော၊
ယဒိဒံ၊ အကြင်အကြောင်း(ဣမသ္မိံ* ဣမဿတို့၏ အနိယမ)အကျိုး (ဣဒံတို့၏ နိယမ)သည်။
(အတ္ထိ၊ ၏။) ဣမသ္မိံ* ဤအကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်း၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣမသ္မိံ* ဤအကြောင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊

မဖြစ်။ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်း၏။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝန်ခံကြုံးဝါးလှည့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ပဌမံ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယဒသဗလသုတ်

၂၂။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (ဒသဗလသမန္နာဂတော အစ နိရောဓော ဟောတိ အထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥတ္တာနေ၊ ပေါ်လွင်သော။ ဝိဝဋ္ဌော၊ ပွင့်လင်းသော။ ပကာသိတော၊ ထင်ရှားသော။ ဆိန္ဒုပိလောတိကော၊ ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဟောင်းရှိသူနှင့်တူသော။ ဝါ၊ ရှင်းလင်းသုတ်သင်အပ်ပြီးသော အမှိုက်(ရဟန်းတု)ရှိသော။ ဓမ္မော၊ တရားကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥတ္တာနေ၊ သော။ ပ။ ဆိန္ဒုပိလောတိကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်လတ်သော်။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတေန၊ သဒ္ဓါသဖြင့် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ အကျင့်ကောင်းသော အမျိုးသားသည်။ တစော စ၊ အရေထူ အရေပါးသည်၎င်း။ နှာရူ စ၊ အကြောသည်၎င်း။ အဠိ စ၊ အရိုးသည်၎င်း။ ကာမံ အဝသိဿတု၊ ကြွင်းကျန်မှုလည်း ကြွင်းကျန်ပါစေ။ သရီရေ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၌။ မံသလောဟိတံ၊ အသားအသွေးသည်။ ကာမံ ဥပသုဿတု၊ ခန်းခြောက်မှုလည်း ခန်းခြောက်ပါစေ။ ယံ တံ၊ အကြင်မသေရာ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပရိသထာမေန၊ ယောက်ျားတို့၏ အားအစွမ်းဖြင့်။ ပရိသဝီရိယေန၊ ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လဖြင့်။ ပရိသပရက္ကမေန၊ ယောက်ျားတို့၏ တက်ကြွခြင်းဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက် ရောက်နိုင်၏။ တံ၊ ထိုမသေရာ နိဗ္ဗာန်သို့။ အပါပုဏ္ဏိတော၊ မရောက်မီ။ ဝီရိယဿ၊ ဇွဲလုံ့လ၏။ သဏ္ဌာနံ၊ တံ့ရပ်ခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိတိ၊ မဖြစ်အံ့ဟူသော။ ဝီရိယံ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ညီညွတ်သော(ရဲရင့်စွာလှဇွဲ)လုံ့လကို။ အာရဘိတု၊ ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်လျော်သည်သာလျှင်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသိတော၊ ပျင်းရိသောသူသည်။ ပါပကေဟိ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့်။ ဝေါကိဏ္ဏော၊ ရောပြွမ်းသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေရ၏။ မဟန္တံ၊ များမြတ်သော။ သဒတ္ထံ စ၊ မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)ကိုလည်း။ ပရိဟာပေတိ၊ ဆုတ်ယုတ်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာရဒ္ဓဝီရိယော စ ခေါ၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသူသည်ကား။ ပါပကေဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ။ ပဝိဝိတ္တော၊ ကင်းဆိတ်သည်ဖြစ်၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ မဟန္တံ၊ သော။ သဒတ္ထံ စ၊ ကိုလည်း။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိနေန၊ ယုတ်လျော့သော သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြင့်။ အဂ္ဂဿ၊ မြတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ပတ္တိံ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဂ္ဂေန စ ခေါ၊ ထက်မြက်မြင့်မြတ်သော သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြင့်သာလျှင်။ အဂ္ဂဿ၊ သို့။ ပတ္တိံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤသာသနာတော်သည်။

၁။ ဆိန္ဒုပိလောတိက ပုဒ်၏ သဒ္ဓတ္ထ အဓိပ္ပါယ်တွင် တို့ကို မ-နိ ၁-စာပိုဒ် ၂၄၈- ဤအဋ္ဌကထာ၏ ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်အညီ ရေးသားပြီး မှတ်ချက်၌ရှု။

မဏ္ဍပေယျံ၊ ကြည်လည်း ကြည်လင်၊ သောက်လည်း သောက်ထိုက်သည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) သတ္တ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္ပုခိဘူတော၊ မျက်မှောက်ထင်ရှား ရှိတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အပတ္တဿ၊ မရောက်အပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ အနဓိဂတဿ၊ မရအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ အသစ္စိကတဿ၊ မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ဝီရိယံ၊ လုံ့လကို။ အာရဘထ၊ ပြုလုပ်အားထုတ်ကြကုန်လော့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အားထုတ်သည်ရှိသော်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ (နောကား နိပါတ်မျှ။) အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဤရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အဝဉ္ဇာ၊ မမြဲသည်။ သဖလာ၊ အကျိုးရှိသည်။ သဉ္ဇဒြယာ၊ တိုးပွားခြင်းရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ယေသဉ္စ၊ အကြင်သူတို့၏လည်း။ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရံ၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ (သူနာတို့၏ အထောက်အပံ့ အသက်၏ အရံအတား) ဆေးကို။ ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ သုံးဆောင်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ အမေသု၊ ငါတို့၌။ ဝါ-ငါတို့အား။ တေ ကာရာ၊ (လှူအပ်သော) ထိုအလှူတို့သည်။ မဟပ္ပလာ၊ ကြီးသော အကျိုးရှိကုန်သည်။ မဟာနိသံသာ၊ ကြီးသော အာနိသင်ရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘထ၊ ကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတ္တတ္ထံ ဝါ၊ မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) ကိုလည်း။ သမ္ပဿမာနေန၊ မြော်မြင်သောသူသည်။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့သော သတိနှင့်။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်လျော်သည်သာလျှင်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပရတ္ထံ ဝါ၊ သူတပါးအကျိုး (ပစ္စယဒါယကာတို့၏ မဟပ္ပလ) ကိုလည်း။ သမ္ပဿမာနေန၊ သည်။ အပ္ပမာဒေန၊ နှင့်။ သမ္မာဒေတုံ၊ ငှါ။ အလမေဝ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥဘယတ္ထံ ဝါ၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ပါးသော အကျိုးကိုလည်း။ သမ္ပဿမာနေန၊ သည်။ အပ္ပမာဒေန၊ နှင့်။ သမ္မာဒေတုံ၊ ငှါ။ အလမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-ဥပနိသသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဇာနတော၊ သိသော သူ၏။ ပဿသော၊ မြင်သောသူ၏။ အာသဝါနံ၊ အာသဝတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ခန်းကြောင်း မဂ်ဖိုလ်ကို။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အဇာနတော၊ မသိသူ၏။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ။ အပဿတော၊ မမြင်သူ၏။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယံ၊ ကို။ နော ဝဒါမိ၊ မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ ဧ။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ ဧ။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ခန်းကြောင်း မဂ်ဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ ရူပံ၊ တည်း။ ပ။ အတ္ထဂံမော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနတော၊ ဧ။ ပဿတော၊ ဧ။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။

၁။ မဏ္ဍပေယျန္တိ ပဿန္တုဋ္ဌေန မဏ္ဍံ၊ ပါတဗ္ဗဋ္ဌေန ပေယျံ၊ ယံ ဟိ ပိဝိတွာ အန္တရဝိထိယံ ပတိတော ဝိသညိ အတ္တနော သာဠကဒီနမ္ပိ အဿာမိကော ဟောတိ၊ တံ ပဿန္တုဋ္ဌိ န ပါတဗ္ဗံ၊ မယံ ပန သာသနံ ဧဝံ ပဿန္တု ပါတဗ္ဗဋ္ဌာတိ ဒဿေန္တော “မဏ္ဍပေယျ”န္တိ အာဟ။ ဌ။ မဏ္ဍတိ ပဿိဒဘိတိ မဏ္ဍံ၊ ပါတဗ္ဗန္တိ ပေယျံ၊ မဏ္ဍဉ္စ ပေယျဉ္စ မဏ္ဍပေယျံ ဟုပြု သာသနာကို အရကောက်။

ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ သို့။ ဇာနတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿတော၊ ၏။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ထိုသို့မြင်သောသူ၏။ ခယသ္မိံ၊ အာသဝက္ခယဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။) ယမ္ပိ တံ ခယေ ဉာဏံ၊ အကြင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကိုလည်း။ သဥပနိသံ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ အနုပနိသံ၊ အကြောင်းမရှိဟူ၍။ နော ဝဒါမိ၊ မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခယေဉာဏဿ၊ (အာသဝတို့၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်၌ သိသော) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏။ ဥပနိသာ၊ အကြောင်းသည်။ ကာ စ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ဝိမုတ္တိတိ၊ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်) ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သဥပနိသံ၊ ဟူ၍။ ငဒါမိ၊ ၏။ အနုပနိသံ၊ ဟူ၍။ နော ဝဒါမိ၊ မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိမုတ္တိယာ၊ ၏။ ဥပနိသာ၊ သည်။ ကာ စ၊ နည်းဟူမူကား။ ဝိရာဂေါတိ၊ တပ်ခြင်းကင်းကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိရာဂဿ၊ ၏။ ဥပနိသာ၊ သည်။ ကာ စ၊ ဟူမူကား။ နိဗ္ဗိဒါတိ၊ ငြိမ်းငြေ့ကြောင်းဖြစ်သော ဗလဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ၏။ ဥပနိသာ၊ သည်။ ကာ စ၊ ဟူမူကား။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနန္တိ၊ သဘောမှန်အတိုင်း သိမြင်နိုင်သော တရုဏဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပ။ သမာဓိတိ၊ ပါဒကဈာန် သမာဓိဟူ၍။ ပ။ သုခန္တိ၊ အပ္ပနာ၏ရှေး ဥပစာရဈာန်နှင့် တကွဖြစ်သော ချမ်းသာဟူ၍။ ပ။ ပဿဒ္ဓိတိ၊ ကာမစ္ဆန္တစသော ကိလေသာအပူ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူ၍။ ပ။ ပီတိတိ၊ အားကြီးသောနှစ်သက်ခြင်းဟူ၍။ ပ။ ပါမောဇ္ဇန္တိ၊ နုံ့သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဟူ၍။ ပ။ သဒ္ဓါတိ၊ ရတနာသုံးတန် ကံ ကံ၏အကျိုးတို့၌ စွဲမြဲသော ယုံကြည်ခြင်းဟူ၍။ ပ။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဟူ၍။ (ဒုက္ခတွေ့မှ သဒ္ဓါ ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲမှန်သမျှ သဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်းဟုသိလေ)။ ပ။ ဇာတိတိ၊ ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ပ။ ဘဝေါတိ၊ ကမ္မဘဝဟူ၍။ ပ။ ဥပါဒါနန္တိ၊ စွဲလမ်းခြင်းဟူ၍။ ပ။ တဏှာတိ၊ တပ်မက်လိုချင်ခြင်းဟူ၍။ ပ။ ဝေဒနာတိ၊ ခံစားခြင်းဟူ၍။ ပ။ ဖဿောတိ၊ တွေ့ထိခြင်းဟူ၍။ ပ။ သဠာယတနန္တိ၊ ခြောက်ပါးသော အာယတနဟူ၍။ ပ။ နာမရူပန္တိ၊ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးဟူ၍။ ပ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်ဟူ၍။ ပ။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ပ။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝစနိယံ၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇူပနိသာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရင်းရှိကြကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရူပနိသံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။ ပ။ ခယေဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဝိမုတ္တူပနိသံ၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကား။ ဥပရိပဗ္ဗတေ၊ တောင်ထိပ်၌။ ထုလ္လယုသိတကေ၊ သည်းထန်ကြီးမားသော မိုးသီးမိုးပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာသွန်းလတ်သော်။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုမိုးရေသည်။ ယထာနိန္ဒံ၊ အကြင်အကြင်နိမ့်ရာနိမ့်ရာအရပ်သို့။ ဝါ-နိမ့်ရာအလျောက်။ ပဝတ္တမာနံ၊ စီးဆင်းလျက်။ ပဗ္ဗတကန္တရပဒရသခါ၊ တောင်ခြောက်ကြား ပတ်ကြားအက် သစ်ခက်နှင့်တူသော မြောင်းငယ်တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပရိပူရာ၊ ပြည့်ကုန်သော။ ပဗ္ဗ-

တ ကန္ဓရ ပဒရ သာခါ၊တို့သည်။ကုသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့ကို။ပရိပူရေန္တိ၊ပြည့်စေကုန်၏။ပရိပူရာ၊
 ကုန်သော။ ကုသောဗ္ဗာ၊ တို့သည်။ မဟာသောဗ္ဗေ၊ ထုံးအိုင်ကြီးတို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပရိပူရာ၊ ကုန်သော။ မဟာသောဗ္ဗာ၊ တို့သည်။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပရိပူရာ၊ ကုန်သော။ ကုန္ဒဒိယော၊ တို့သည်။ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပရိပူရာ၊ ကုန်သော။ မဟာနဒိယော၊ တို့သည်။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒြာကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ကုန်၏။
 (ယထာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဒေဝေါ ဝဿိတွာ ပဗ္ဗတကန္ဓရာဒိနိ ပူရေန္တော အနုပုဗ္ဗေန မဟာသမုဒ္ဒံ
 သာဂရံ ပူရေတိ-အဋ္ဌကထာအလို ဝါကျအားလုံး၏ ကတ္တားသည် တံ ဥဒကံ ဖြစ်၍ ကြိယာ
 တိုင်း၌လည်း ပရိပူရေတိဟု ကေဝုစံဖြင့်သာရှိရမည်။ သို့ဖြစ်၍-ပဗ္ဗတ ကန္ဓရ ပဒရ သာခါ၊ တို့သည်။
 ပရိပူရာ၊ ပြည့်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကုသောဗ္ဗေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ စသည်ဖြင့် သမ္မန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေ။ လျှင်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇူပနိသာ၊ ကုန်၏။ပ။ ခယေ-
 ဉာဏံ၊ သည်။ ဝိမုတ္တူပနိသံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တဘိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အညတိတ္ထိယသုတ်

၂၄။ ရာဇဂဟေ၊ ဌံ။ ဝေဠုဝနေ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ဌံ။အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊
 သည်။ပ။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ “ရာဇဂဟေ၊ ဌံ။
 ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတုံ၊ ငှါ။ အတိပုဂေါ ခေါ တာဝ၊ အလွန်စောသေးသည်သာလျှင်တည်း။ အဟံ၊
 သည်။ ယေန၊ ဌံ။ အညတိတ္ထိယာနံ၊ သာသနာမှတပါး အယူရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ၊ ပရိဗိုဇ်
 တို့၏။ အာရာမော၊ အာရာမသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမေယျံ၊ ချဉ်းကပ်ရမှုကား။
 ယန္တနာတိ၊ ကောင်းစွာ”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ဌံ။ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ အညတိတ္ထိယာ၊ ကုန်သော။ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ၊
 ထိပရိဗိုဇ်တို့သည်—

“အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ ကမ္မဝါဒါ၊ ကံအယူရှိကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ
 တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံကတံ၊ မိမိပြုအပ်၏ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကုန်၏။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်
 သော။ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။ပ။ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပရံကတံ၊ သူတပါးပြုအပ်၏
 ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ၊ မိမိလည်းပြုအပ် သူတပါးလည်း
 ပြုအပ်၏ဟူ၍။ပ။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အသယံကာရံ အပရံကာရံ၊မိမိလည်းမပြုအပ်
 သူတပါးလည်း မပြုအပ်။ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုကျော်လွန်၍ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝါ-အကြောင်း
 မရှိဖြစ်၏ဟူ၍။ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။

အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ သမဏော ဂေါတမော ပန၊ ရဟန်း ဂေါတမသည်ကား။ ဣဓ၊ ဤ
 အယူဝါဒလေးမျိုးတွင်။ ကံဝါဒီ၊ အဘယ်အယူဝါဒကို ပြောဆိုလေ့ရှိပါသနည်း။ ကိမက္ခာယံ၊
 အဘယ်အယူဝါဒကို ဟောကြား လေ့ရှိပါသနည်း။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဗျာက
 ရမာနာ စ၊ ဖြေဆိုကုန်သည်ရှိသော်ကား။ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ ၏။ ဝုတ္တဝါဒိနော စေဝ၊ ဟော
 တော်မူအပ်သော အယူဝါဒကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်လည်း။ အဿာမ၊ ဖြစ်ရပါကုန်အံ့နည်း။
 သမဏံ ဂေါတမံ၊ ကို။ အဘူတေန၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်။ န စ အဗ္ဘာစိက္ခေယျာမ၊ စွပ်

လည်း မစွပ်စွဲကုန်ရာပါအံ့နည်း။ ဓမ္မဿ စ၊ ရဟန်း ဂေါတမ ဟောအပ်သော အကြောင်းအား လည်း။ အနုဓမ္မံ၊ လျောက်ပတ်သော အကြောင်းကို။ ဗျာကရေယျာမ၊ ထင်စွာလည်း ပြုကြကုန် ရာ ပါအံ့နည်း။ သဟဓမ္မိကော၊ (သူတပါးတို့ဆိုအပ်သော) အကြောင်းနှင့်တကွသော။ ဝါဒါနုပါ- တော၊ (ရဟန်းဂေါတမ) အယူဝါဒ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဂါရယံ၊ (ပညာရှိတို့) ကဲ့ရဲ့အပ်သော။ ဌာနံ၊ အကြောင်းသို့။ ကောစိ၊ အနည်းငယ်မျှသည်လည်း။ န စ အာဂစ္ဆေယျာတိ၊ မရောက်လည်း မရောက်ရာပါအံ့နည်း”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခေါ၊ အကြောင်းမှန်ကို စွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ကိ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (သမုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသနည်း။) ဖဿံ၊ (တွေ့ထိခြင်းသဘော) ဖဿကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ (သမုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ် လာ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒံ၊ ပြောဆိုသောသူသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ၊ ဟောတော် မူအပ်သော အယူဝါဒကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူသည်လည်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘူတေန၊ ဖြင့်။ န စ အဗ္ဘာစိက္ခေယျ၊ စွပ်လည်း မစွပ်စွဲရာ၊ ဓမ္မဿ စ၊ အားလည်း။ အနုဓမ္မံ၊ ကို။ ဗျာက- ရေယျ၊ ရာ၏။ သဟဓမ္မိကော၊ ဖြစ်၍။ ဝါဒါနုပါတော၊ သည်။ ဂါရယံ၊ သော။ ဌာနံ၊ သို့။ ကောစိ၊ မျှလည်း။ န စ အာဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်လည်း မရောက်ရာ။

အာဝုသော၊ တို့။ တတြ၊ ထိုလေးမျိုးသော ဝါဒတို့တွင်။ ကမ္မဝါဒါ၊ ကံ အယူရှိကုန်သော။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံ ကတံ၊ မိမိသာလျှင် ပြုအပ်၏ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒပိ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဒုက္ခသည်လည်း။ ဖဿပစ္စယာ၊ တွေ့ထိခြင်း (ဖဿ)ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ။ပရံကတံ-စသော ကျန်သုံး ဝါကျတို့၌ နည်းမှီး၍ပေးလေ။)

အာဝုသော၊ တို့။ တတြ၊ တို့တွင်။ ကမ္မဝါဒါ၊ ကုန်သော။ ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သယံကတံ၊ ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဖဿာ၊ တွေ့ထိခြင်း (ဖဿ)မှ။ အညတြ၊ ကြပ်ကင်း၍။ ပဋိသံဝေဒိဿန္တိတိ၊ ဆင်းရဲမှုကို ခံစားရကုန်လတ္တံ့ ဟူသော။ တေ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ဤကား-တဒပိဖဿ- ပစ္စယာကို ပို၍ခိုင်ခံ့စေသောစကားတည်း။ ကြွင်း ၃-ဝါကျတို့၌လည်း မှီး၍ပေးလေ။) ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတြာက မိန့်တော်မူ၏။

အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အညတိတ္ထိယေဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ၊ ဤဆွေးနွေးချက်ကို။ အသောသိ ခေါ၊ ကြားပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ပ။ အညတိတ္ထိယေဟိ၊ ကုန်သော။ တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ကထာ- သလ္လာပေါ၊ သည်။ ယာဝတကော၊ အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဘဂဝတော၊ အား။ အာရောစေသိ၊ လျှောက်ကြားပြီ။

သာဓု သာဓု အာနန္ဒ၊ ကောင်းပေစွအာနန္ဒာ ကောင်းပေစွ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗျာကရ- မာနေ၊ ဖြေဆိုလိုသည်ရှိသော်။ သာရိပုတ္တော ယထာ၊ သာရိပုတြာကဲ့သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေ ဆိုပေရာ၏။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ မယာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းမှန်ကို စွဲ၍သာဖြစ်

ပေါ်လာ၏ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ (ဤဝါကျ အကြွင်းနှင့် တပြာနန္တ ၂-ဝါကျတို့လည်း တူပြီ။)

အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဟံ၊သည်။ ဧကံ သမယံ၊ ဌံ။ ဣဓေဝ ရာဇဂဟေ၊ ဌိပင်လျှင်။ ကလန္တကနိ-
ဝါပေ၊ သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဌံ။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အဟံ၊ သည်။ ပ။
ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ပါဝိသိံ၊ ဝင်ခဲ့ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ တဿ မယံ၊ ၏ (စိတ်၌)။ “အတိပ္ပဂေါ ခေါ ။ပ။
တေနုပသကံမေယျန္တိ၊ ဥပသကံမေယျံ” ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ ပ။ တေ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ တို့သည်။ “သန္တာဝုသော ဂေါတမ။ ပ။
ဂါရဟံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာတိ၊ အာဂစ္ဆေယျ” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ ကုန်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အဟံ၊သည်။ အညတိတ္ထိယေ၊ ကုန်သော။ တေ ပရိဗ္ဗာဇ-
ကော၊ တို့ကို။ “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခေါ အာဝုသော။ ပ။ ဂါရဟံ ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျာတိ၊ အာဂစ္ဆေယျ”
ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစံ၊ ဟောကြားဘူးပြီ။

(နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-တိုင်အောင် မထူးပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊
ရား။ အစ္ဆရိယံ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီး အံ့ချီးထိုက်ပေစွ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပ္ပုတံ၊ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစွ။
ယတြ ဧကေန ပဒေန၊ အကြင် ဖဿပစ္စယာ ဒုက္ခံ ဟူသော တပုဒ်တည်းဖြင့်။ သဗ္ဗော အတ္ထော၊
အလုံးစုံသော ဝါဒ လေးမျိုးတို့ကို ပယ်ရာ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော အနက်သဘောကို။ ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မူအပ်သည် (ဟောရာရောက်သည်)။ ဘဝိဿတိ နာမ၊ ဖြစ်တုံပါပေ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။
ယော အတ္ထော၊ အကြင်ဖဿကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏ ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အနက်သဘောသည်
(ဝါ-ကို)။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ ဂမ္ဘီရော-
စေဝ၊ နက်လည်း နက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသောစ၊ နက်လည်း နက်ယောင်
ရှိသည်။ အဿ၊ ရာ၏။ ဧသေဝတ္ထော၊ ထိုဖဿကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အနက်
သဘောသည်။ သိယာ န ခေါ၊ ဖြစ်ရာပါသေးသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင်အာနန္ဒက
လျှောက်၏။

အာနန္ဒ၊ နွာ။ တေန ဟိ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ (ဝါ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။) ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
တံ ယေဝ၊ သင်၏ဉာဏ်၌သာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ထင်စေလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။
ဘန္တေ၊ ရား။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နွာ။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း သေခြင်း (ရင့်ယော် ပျက်စီးခြင်း)
သဘောသည်။ ကိံ နိဒါနံ၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသနည်း။ ကိံ သမုဒယံ၊ အဘယ်လျှင်
ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံ ဇာတိကံ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိသနည်း။ ကိံ ပဘဝန္တိ၊ အဘယ်လျှင်
ဖြစ်ရာ အမွန်အစရှိသနည်း” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးကုန်ငြားအံ့။
ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ (ဝါ၊ မေးအပ်သော်။) အဟံ၊ သည်။
“အာဝုသော၊ တို့။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဇာတိနိဒါနံ၊ ဖြစ်မှု(ဇာတိ)လျှင် အကြောင်းရင်းရှိ၏။
ဇာတိသမုဒယံ၊ ဇာတိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိဇာတိကံ၊ ဇာတိလျှင် ဇစ်မြစ်ရှိ၏။ ဇာတိ-
ပဘဝန္တိ၊ ဇာတိလျှင် ဖြစ်ရာအမွန်အစရှိ၏” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျံ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊
ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော၊ ဤသို့မေးအပ်သည် (အမေးခံရသည်) ရှိသော်။ ဧဝံ ဗျာကရေယျံ၊
ဤသို့ပင် ဖြေဆိုပါအံ့။

(ဇာတိ၊ သည်။ ဘဝနိဒါနာ၊ ၏-မှစ၍ ဖဿော၊ သည်။ သဠာယတနနိဒါနော၊ ၏-တိုင်အောင် မထူးပြီ။) “အာဝုသော၊ တို့။ ဆန္ဒ၊ ခြောက်ခုကုန်သော။ ဖဿာယတနာနံ၊ ဖဿာ-ယတနတို့၏။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ တပ်ခြင်းကင်းသောမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)။ပ။ဇာတိနိရောဓာ၊ ဇာတိ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း သေခြင်းသည်၎င်း။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ၊ စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်၎င်း။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ကေဝလဿ၊ အလုံးစုံသော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ထိုဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။”။ ဣတိ၊ ပြီးပြီ။ (ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ ပုဋ္ဌော၊ သော်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျံ၊ ဖြေဆိုပအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်အာနန္ဒာက လျှောက်၏။ “ဧဝံ ပုဋ္ဌောဟံ ဘန္တေ ဧဝံ ဗျာကရေယျန္တိ”ဝါကျကား ပါဌ်ရှိတိုင်းသာ ပေးလိုက်သည်။ ၁၂-ပိုဒ် မောဠိယဖဂ္ဂုနသုတ်နိဂုံးကို ထောက်၍သော်၎င်း၊ ရှေးရှေးဝါကျတို့၌ကဲ့သို့ “သစေမံ ဘန္တေ ဧဝံ ပုဇ္ဈေယျံ”ဟူသော အမေးဝါကျ မပါရှိသောကြောင့်၎င်း လိုအံ့မထင်ပေ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဘူမိဇေသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊၌။ အာယသ္မာ ဘူမိဇော၊အရှင်ဘူမိဇသည်။ ပ။နိသိဒ္ဓိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓော ခေါ၊သော။ အာယသ္မာ ဘူမိဇော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို—

အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ ကမ္မဝါဒါ၊ ကံသာလျှင် အယူဝါဒရှိကုန်သော။ ယေ သမဏ-ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သုဒဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ သယံကတံ၊ မိမိပြုအပ်၏ဟူ၍။ ပညပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေ၊ အချို့ကုန်သော။ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (ပရံကတံ စသော နောက် ၃-ဝါကျတို့၌လည်း နည်းမှီး၍သမ္ပန်။) အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣ၊ ဤအယူဝါဒလေးမျိုးတို့တွင်။ ကံ ဝါဒီ၊ အဘယ်အယူဝါဒကို ဆိုလေ့ရှိပါသနည်း။ (စသည်ဖြင့် အညတိတ္ထိယသုတ်ကို မှီး၍သမ္ပန်။ ကြွင်းသောဝါကျရှည် ၇-ဝါကျတို့၌လည်း အညတိတ္ထိယသုတ်နှင့်မထူးပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ဘူမိဇဟု အာလုပ်လဲလှယ်သည်သာထူး၏။ ။ကာယေဝါဟာနန္တဝါကျမှစ၍ သမ္ပန်အံ။)

အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ကာယေ ဝါ၊ ကာယဒွါရသည်လည်း။ (ဟိ-နိပါတ်မျှ။) သတိ၊ ရှိလတ်သော်။ ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ သုဒဒုက္ခံ၊ ချမ်းသာဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဝါစာယဝါ၊ ဝစီဒွါရသည်လည်း။ သတိ၊ သော်။ ဝစီသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ သုဒဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ မနေ ဝါ၊ မနော ဒွါရသည်လည်း။ သတိ၊ သော်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ သုဒဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ တာ စေတနာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။)

အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံပစ္စယာ၊ အကြင်ကာယသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ထိုကာယသင်္ခါရ (ကာယသဉ္ဇေတနာ)ကို။ သာမံ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြုလုပ်၏။ အဿ၊ ၏။ ယံ ပစ္စယာ၊ အကြင်ကာယသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကို။ ပရေ ဝါ၊ တပါးသောသူတို့သည်လည်း။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုလုပ်ကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဿ၊ ၏။ ယံပစ္စယာ၊ အကြင်ကာယသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကို။ သမ္ပဇာနော ဝါ၊ သိသည်ဖြစ်၍လည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဿ၊ ၏။ ယံပစ္စယာ၊ အကြင်ကာယသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ကို။ အသမ္ပဇာနော ဝါ၊ မသိသည်ဖြစ်၍လည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ၏။ (ဝစီသင်္ခါရ ၄-ဝါကျ မနောသင်္ခါရ ၄-ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းမှီး၍ သမ္ပန်။)

အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤ (ကာယ ဝစီ မနော)စေတနာ တရားတို့၌။ အနုပတိတာ၊ အစဉ်ကျရောက်၏။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ အဝိဇ္ဇာယ တေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ တပ်ခြင်းကင်းသော အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယံ ပစ္စယာ၊ အကြင်ကာယပသာဒဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင် ကာယသဉ္ဇေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင် ကာယဒွါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော ကာယော၊ ထိုကာယ ပသာဒသည်။ ဝါ၊ ထိုကာယသဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ထိုကာယဒွါရသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဿ၊ ၏။ ယံ ပစ္စယာ၊ အကြင်သဒ္ဓဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင်ဝစီသဉ္ဇေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဝစီဒွါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သာ ဝါစာ၊ ထိုသဒ္ဓသည်။ ဝါ၊ ထိုဝစီသဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ထိုဝစီဒွါရသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဿ၊ ၏။ ယံ ပစ္စယာ၊ အကြင်စိတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင်မနောသဉ္ဇေတနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင်မနောဒွါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ခြံ့။ တံ သုခဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော မနော၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝါ၊ ထို မနောသဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ထို မနောဒွါရသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အဿ၊ ၏။ ယံ ပစ္စယာ၊ အကြင် လယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ခေတ္တံ၊ ထို လယ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ တံ ဝတ္ထု၊ ထိုယာသည်။ ပ။ တံ အာယတနံ၊ ထိုအကြောင်း အာယတနသည်။ ပ။ တံ အဓိကရဏံ၊ ထိုတည်ရာအကြောင်းအဓိကရဏ်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၆-ဥပဝါဏသုတ်

၂၆။ (ဤသုတ်၌ ဝဋ်ဒုက္ခမျှကိုသာ ဟော၍ ရှေးနှင့် မထူးပြီ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပစ္စယသုတ်

၂၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိမှစ၍ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဇရာမရဏံတိုင်အောင် ဝိဘင်္ဂသုတ် စာပိုဒ် ၂-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

ဇာတိသမုဒယာ၊ ဇာတိ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏသမုဒယော၊ ဇရာမရဏ၏ဖြစ်ခြင်း သည်။ (ဟောတိ၏။) ဇာတိနိရောဓာ၊ ဇာတိ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ၏။) အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်သည်သာလျှင်။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ အကျင့်လမ်းစဉ်ပေတည်း။ ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂင်သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၎င်း။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ၎င်းတည်း။

(ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ ဇာတိ စသည်ကို ဝိဘင်္ဂသုတ် စာပိုဒ် ၂-၌ ပေးခဲ့ပြီ။ သေယျထိဒံ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော ဝါကျလည်း မထူးပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ်=ယော အရိယသာဝကော၊ အကြင်ဘုရားရှင်၏ တပည့်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယံ၊ အကြောင်းကို။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယသမုဒယံ၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓံ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယနိရောဓဂါမိနိ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ ကျင့်စဉ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ဤအရိယသာဝကကို။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ၊ မဂ်ဉာဏ်(အမြင်မှန်)နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍၎င်း။ ဒဿနသမ္ပန္နော ဣတိပိ၊ မဂ်ဉာဏ်(အမြင်မှန်) နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍၎င်း။ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ၊ ဤမဂ်တရားသို့။ (ဝါ၊ ကို။) အာဂတော ဣတိပိ၊ ကပ်ရောက် သော။ ဝါ၊ ရသောသူဟူ၍၎င်း။ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဿတိ ဣတိပိ၊ (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်) ရှုမြင်နိုင်သူဟူ၍၎င်း။ သေက္ခေန၊ ကျင့်ဆဲ(သေခ)ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော ဣတိပိ၊ ပြည့်စုံသောသူဟူ၍၎င်း။ သေက္ခာယ၊ သော။ ဝိဇ္ဇာယ၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော ဣတိပိ၊ သူဟူ၍၎င်း။ ဓမ္မသောတံ၊ မဂ်တည်းဟူသော တရားအယဉ်သို့။ သမာ- ပန္နော ဣတိပိ၊ ကောင်းစွာရောက်သောသူဟူ၍၎င်း။ အရိယော၊ မြင့်မြတ်သော။ နိဗ္ဗေဓိက- ပညော ဣတိပိ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တတ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသော သူဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ အမုတဒ္ဓါရံ၊ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ပြည့်ခွင် ဝင်ရာတံခါးသို့။ အာဟစ္စ၊ ကပ်ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ ဣတိပိ၊ တည်သူဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဘိက္ခုသုတ်

၂၈။ (အောက်ကသုတ်တို့ကို မိုး၍ ပေးလေ။ မထူးတော့ပြီ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၂၉။ (ဤသုတ်သည် အာဟာရဝဂ် ၃၊ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၃-အပိုဒ်နှင့် တူ၏။ နပုဇာနန္တိနှင့် န ပရိဇာနန္တိမျှသာ ထူး၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၃၀။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ နပုဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ တေ၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ဌဿန္တိတိ၊ တည်ကုန်လတ္တံ့ဟူသော။ တေ၊ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ကြွင်းဝါကျများကိုလည်း နည်းမှီးပေးပါ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ သော။ ဒသဗလဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဒသဗလဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဒသဗလာ၊ ဒသဗလသုတ် ဒုတိယ ဒသဗလသုတ်တို့၎င်း။ ဥပနိသာစ၊ ဥပနိသသုတ်၎င်း။ အညတိတ္ထိယဘူမိဇော၊ အညတိတ္ထိယသုတ် ဘူမိဇသုတ်၎င်း။ ဥပဝါဏော၊ ဥပဝါဏသုတ်၎င်း။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာစ၊ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်

၁-ဘူတသုတ်

၃၁။ (ကေ။ပ။ဝိဟရတိ ပေးမြဲ။) တတြ ခေါ်၌။ ဘဂဝါ၊သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ ပါရာယနေ၊ ပါရာယနသုတ်၌။ အဇိတပဉ္စေ၊ အဇိတပြဿနာ၌။ ယေစ ခေါ။ပ။ မာရိသတိ၊ မာရိသ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤအမေးပြဿနာကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဆိုအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤအမေးပြဿနာ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဒဠဗ္ဗောနုတိ၊ မှတ်အပ်သနည်း”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ။ပ။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ၊ လည်း။ပ။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တတိယမ္ပိ ခေါ၊ လည်း။ပ။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ တတိယမ္ပိ ခေါ၊လည်း။ပ။ အဟောသိ၊ ပြီ။

သာရိပုတ္တံ၊ တြာ။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ ဘူတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊သို့။ ပဿသိ၊ ရှုမြင်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဒံ၊ သည်။ ဘူတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။

ယထာဘူတံ၊ မုနိသောအတိုင်း။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဘူတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒိသ္မာ၊ ရှုမြင်၍။ ဝါ-ကြောင့်။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး အပေါင်း၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ ဝါ-စက်ဆုပ်ခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ အာဟာရသမ္ဘဝံ၊ အာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ အာဟာရသမ္ဘဝံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒိသ္မာ၊ ရှု။ ဝါ-ကြောင့်။ အာဟာရသမ္ဘဝဿ၊ အာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါဟာရနိရောဓာ၊ ထိုအာဟာရတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဘူတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တံ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်းသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ တဒါဟာရနိရောဓာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ သည်။ ဘူတံ၊ ပြီ။ တံ၊ သည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဒိသ္မာ၊ ရှု။ ဝါ-ကြောင့်။ နိရောဓဓမ္မဿ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိသော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်း၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သေက္ခော၊ သေက္ခသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သင်္ခါတဓမ္မော၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာတရားရှိသူ (ရဟန္တာ)သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဒံ၊ သည်။ ဘူတံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ တိုင်း။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ ပ။ ဒိသ္မာ၊ ရှု။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းကို။ ဝါ-၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရာဂါ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝါ-စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုကို) မစွဲလမ်းမှု၍ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကြွင်းဝါကျများကိုလည်း ရေးပြီး သေက္ခဝါကျနှင့် ယခုဝါကျတို့၌ ရှု၍ပေး။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ သင်္ခါတဓမ္မော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဣတိ ခေါ၊ လျှင်။ ပါရာယနေ၊ ၌။ အဇိတပဉ္စေ၊ ၌။ ယေ စ ခေါ ။ပ။ မာရိသာတိ၊ မာရိသ ဟူသော။ ယံ တံ၊ အကြင်အမေး ပြဿနာကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ ဤအမေး ပြဿနာ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ အာဇာနာမိ၊ သိပါ၏။

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ (ဘူတမိဒန္တိမ္ပ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အထိ အရှင်သာရိပုတ္တဟောနှင့် ဘုရား ဟောမျှသာထူး၏။)

မာရိသ၊ ဆင်းရဲကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ သင်္ခါတဓမ္မော၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာတရားရှိကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ပုထု၊ များစွာ ကုန်သော။ ယေ စ သေက္ခော၊ အကြင် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ (သန္တိရှိပါကုန်၏။) တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဣရိယံ၊ အကျင့်ကို။ မေ၊ တပည့်

တော်(အဇိတ)သည်။ ပုဋ္ဌော၊ မေး လျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ-မေးလျှောက်အပ်သော။ နိပကော၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသော (တံ၊ အရှင်ဘုရားသည်။) ပဗြူဟိ၊ ဟောကြား ဖြေဆိုတော် မူပါဘုရား။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ကဋ္ဌာရသုတ်

၃၂။ (သာဝတ္ထိယံမှ နိဿိဒိတိုင် ပေးမြဲ။) ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိဿိန္ဒော ခေါ၊ သော။ ကဋ္ဌာရခတ္တိ-ယော၊ ကဋ္ဌာရခတ္တိယမည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ မောဠိယဖဂ္ဂုနော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သိက္ခံ၊ သိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ စွန့်၍။ ဟိနာယ၊ ယုတ်ညံ့သော လူအဖြစ်သို့။ ဝါ- ယုတ်ညံ့သော လူ့ဘောင်အလိုငှါ။ အာ-ဝတ္ထောတိ၊ ပြန်လည်၏” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင် မောဠိယ ဖဂ္ဂုနသည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသာသနာ၌။ အဿာသံ၊ မှီခိုအားထားရာ (အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် ခြောက်ပါး) ကို။ န ဟိန္ဒန အလတ္တ၊ မရလေယောင်တကား။ ဣတိ၊ ဤသို့ကဋ္ဌာရ-ခတ္တိယကဆို၏။ တေန ဟိထိသ္မိဖြစ်ပါမူ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊သည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၌။ အဿာသံ၊ မှီခိုအားထားရာသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပါပြီလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် ကဋ္ဌာရခတ္တိယ။ အဟံ၊ သည်။ န ခေါကင်္ခါမိ၊ မယုံမှားပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ အရှင် သာရိပုတ္တက ဖြေ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တက။ အာယတံ ပန၊ နောင်အခါ၌လည်း (န ကင်္ခါသိ၊ မယုံမှားသလော။) ဣတိ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ကဋ္ဌာရခတ္တိယ။ အဟံ၊ သည်။ န ခေါ ဝိစိကိစ္ဆာမိ၊ မယုံမှားပါ။ ဣတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ခွံ။ ပ။ နိဿိဒိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိဿိန္ဒော ခေါ၊ သော။ ကဋ္ဌာရခတ္တိယော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အာယသ္မ-တာ သာရိပုတ္တေန၊ သည်။ ခိဏာဇာတိ။ ပ။ ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိဟူ၍။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကတာတိ၊ ဖြေဆိုအပ်၏” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ခွံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတပါးကို။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ဧဟိ၊ လာလော့။ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ မမ၊ ၏။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ ‘သတ္တာ၊ သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏’ ဟူ၍။ အာမန္တေတိတိ၊ သိစေလော” ဟူ။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧဝံ ဘန္တေ တိ ခေါ၊ ကောင်းပါ ပြီအရှင်ဘုရားဟူ၍သာလျှင်။ ဘဂဝတော၊ ၏(စကားကို)။ ပဋိဿုတော၊ ဝန်ခံ၍။ ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ တယာ၊ သည်။ ခိဏာဇာတိ။ ပ။ ပဇာနာ မိတိ၊ ပဇာနာမိဟူ၍။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်၏ဟူသည်။ သစ္စံကိရာတိ၊ မှန်လေ သလော” ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧတေဟိ ပဒေဟိ၊ ထိုပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဧတေဟိ ဗျဉ္ဇနေဟိ၊ ထိုသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ န ဝုတ္တော ခေါ၊ မဆိုအပ်ခဲ့ဘူးပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ သာရိပုတ္တံ၊ ဩ။ ယေန ကေနစိ ပရိယာယေနပိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး သော စကားလဲလှယ် ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း။ ကုလပုတ္တော၊ သည်။ အညံ၊ ကို။ ဗျာကရောတိ၊ ဖြေဆို၏။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဗျာကတံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်ကို။ ဗျာကတတော၊ ဖြေဆို သောအားဖြင့်။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟမ္ပိ၊ သည်

လည်း။ “န ခေါ်ဘန္တေ။ပ။ အတ္တော ဝုတ္တောတိ၊ ဝုတ္တော”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သာ။ ဝဒါမိ နန၊ ဖြေလျှောက်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။)

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တံ၊ ကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တယာ၊ သင်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဇာနတာ၊ သိသည်ဖြစ်၍။ ကထံ၊ လျှင်။ ပဿတာ၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ ခီဏာ ဇာတိ။ပ။ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ”ဟူ၍။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာတိ၊ ဖြေဆိုအပ်သနည်းဟု။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍မေးကြကုန်ငြားအံ့။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဠော၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မေးအပ်သော။ တံ၊ သင်သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဖြေဆိုမည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မံ၊ ကို။ “ကထံ ဇာနတာ။ပ။ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးကုန်ငြားအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဠော၊ ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်သော။ အဟံ၊ သည်။ “အာဝုသော၊ တို့။ ယံနိဒါနာ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယံနိဒါနာ၊ အကြင်အကြောင်းရှိ၏။ တဿ နိဒါနဿ၊ ထိုပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏အကြောင်း၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ခီဏသ္မိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အကြောင်းကုန်သည်ရှိသော်။ ခီဏာမိတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကျိုးကုန်ပြီဟူ၍။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်ပြီ။ ခီဏမိတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကျိုးကုန်ပြီဟူ၍။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်ပြီ။ ခီဏာမိတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသော အကျိုးကုန်ပြီဟူ၍။ (အဋ္ဌကထာနှင့် ညှိ၍ သမ္မန်သည်။) ဝိဒိတံ၊ သိပြီးသော်။ ခီဏာ ဇာတိ။ပ။ပဇာနာမိတိ၊ ပဇာနာမိ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဠော၊ ရှိသော်။ ဝါ၊ အပ်သော။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တံ၊ ကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ဇာတိ ပန၊ သည်ကား။ကိံနိဒါနာ၊ အဘယ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသနည်း။ ကိံသမုဒယာ၊ နည်း။ ကိံဇာတိကာ၊ နည်း။ ကိံပဘဝါ တိ၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိသနည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပန ပုစ္ဆေယျ၊ မေးကုန်မူကား။ပ။ “အာဝုသော၊ တို့။ ဇာတိ၊ သည်။ ဘဝနိဒါနာ ခေါ၊ ကမ္မဘဝလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်သာ တည်း။ ဘဝသမုဒယာ ခေါ၊ တည်း။ ဘဝဇာတိကာ၊ တည်း။ ဘဝပုဘဝါတိ၊ တည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျ၊ ပါအံ့။ပ။ဗျာကရေယျ၊ ပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

(ဘဝေါ ဥပါဒါနနိဒါနောမှစ၍ တဏှာဝေဒနာနိဒါနာတိုင်အောင် မထူးပြီ။)

သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ တံ၊ ကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။တေ၊ သင်သည်။ကထံ ပန၊ အဘယ် သို့လျှင်။ ဇာနတော၊ သိသောသူ၏(သန္တာန်၌)။ ကထံ ပန၊ လျှင်။ ပဿတော၊ မြင်သောသူ၏ (သန္တာန်၌)။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ယာနန္တိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သ၊ ထိုနှစ် သက်ခြင်းသည်။ န ဥပဋ္ဌာသိတိ၊ မထင်သနည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပန ပုစ္ဆေယျ၊ ကုန်ငြားအံ့။ သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဠော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ တံ၊ သည်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဗျာကရေယျာသိ၊ ဖြေဆိုပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မံ၊ ကို။ “အာဝု သော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ပ။ န ဥပဋ္ဌာသိတိ၊ နည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပုစ္ဆေယျ၊ ကုန်အံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဠော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ “အာဝုသော၊ ရှင်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ တို့သည်။ ဣမာ တိဿော၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ကတမာ တိဿော၊ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ သုခါ ဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၎င်း။ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၎င်း။ အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ

ဝေဒနာ၎င်းတည်း။ အာဝုသော၊ ရှင်။ ဣမာ ခေါ် တိဿော ဝေဒနာ၊ ဤသုံးပါးကုန်သော ဝေဒနာ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုသဘော တရားကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲ၏ဟူ၍။ ဝိဒိတံ၊ သိအပ်ပြီ။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ ယာနန္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ သည်။ န ဥပဋ္ဌာသီတိ၊ မထင်ပါ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာက-
ရေယျံ၊ ဖြေဆိုပါအံ့။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။
ဗျာကရေယျံ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခု
သော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင်ခံစားအပ်သော ဝေဒနာသဘောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒုက္ခသ္မိန္တိ၊ ဆင်းရဲ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဝါ၊ ဆင်းရဲ၏ဟူ၍။ တေဿေဝ
အတ္တဿ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဝေယျာကရဏာယ၊ ဖြေဆိုခြင်း
၏။ အယမ္ပိ ခေါ် ပရိယာယော၊ ဤနည်းသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။)

သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ တံ၊ ကို။ “အာဝုသော၊ ရှင်။ ကထံ ဝိမောက္ခာ၊ အဘယ်ဝိမောက္ခကြောင့်။
ဝါ၊ ဖြင့်။ တယာ၊ သင်သည်။ ခီဏာ၊ ပ။ ပဇာနာမိတိ၊ မိဟူ၍။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာတိ၊
နည်း”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သစေ ပန ပုစ္ဆေယျ၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ ပုဋ္ဌော၊ ပ။ ပဇာနာမိတိ ပေးမြဲ။)
ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ အဟံ၊ သည်။ “အာဝုသော၊ ရှင်။ အဇ္ဈတ္တံ
ဝိမောက္ခာ၊ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခကြောင့်။ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တသင်္ခါရတို့ကို သိမ်းဆည်း၍ ကိလေသာတို့မှ
လွတ်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗပါဒါနက္ခယာ၊ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်တို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်။ (အလုံး
စုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဥပါဒါန်တို့၏ ကုန်ခန်းခြင်းကြောင့်၊ ဋီ။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ သတံ၊ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ အနု၊ နေသော ငါ့သန္တာန်၌။ အာသဝါ၊
အာသဝတို့သည်။ နာနုဿဝန္တိ၊ မယုံစီးကုန်။ ဝါ၊ မတိုးပါးကုန်။ အတ္တာနဉ္စ၊ မိမိကိုလည်း။ နာဝ-
ဇာနာမိ၊ အယုတ်အားဖြင့် မမှတ်ထင်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ သတိနှင့်
ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ အဟံ ခေါ်၊ သည်။ ဝိဟရာမိတိ၊ နေ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဗျာကရေယျံ၊ အံ့။
(ဧဝံ စသည် ပေးမြဲ။)

သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာကောင်းစွာ။ သာရိပုတ္တ၊ ဩ။ “ယေ အာသဝါ၊
အကြင်အာသဝတို့ကို။ သမဏေန၊ ဘုရားရှင်သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊
ထိုအာသဝတို့၌။ အဟံ၊ သည်။ န ကင်္ခါမိ၊ မယုံမှား။ မေ၊ သည်။ တေ၊ ထိုအာသဝတို့ကို။ ပဟိ-
နာတိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီဟူ၍။ န ဝိစိကိစ္ဆာမိတိ၊ မယုံမှား”ဟူ၍။ တေဿေဝ အတ္တဿ၊ ကိုသာလျှင်။
သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဝေယျာကရဏာယ၊ ၏။ အယမ္ပိ ခေါ် ပရိယာယော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။
ဣဒမဝေါစ၊ ပ။ ပါဝိသိ၊ ပေးမြဲ။)

တဩ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အစီရ-
ပက္ကန္တဿ၊ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေး၌။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဒိတံ၊ မသိအပ်ဖူးသော။ မံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ အပ္ပစ္စိ၊
မေးမြန်းတော်မူပြီ။ တဿ မေ၊ ထိုတပည့်တော်၏။ ဒန္ဓာယိတတ္ထံ၊ ဖြေဆိုခြင်း၌ နဲ့ နှေးသည်၏
အဖြစ်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ ယတော စ ခေါ်၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဘဂဝါ၊
သည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ပဉ္စ၊ ကို။ အနုမောဒိ၊ သာဓု သာဓုဟု

အနုမောဒနာပြုပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) တဿ မယံ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ကို။ ဒိဝသမ္ပိ၊ တနေပတ်လုံးလည်း။ အညမညေဟိ၊ အချင်းချင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ အညမညေဟိ၊ ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ နည်းပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ တေမတ္ထံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ မေးငြားအံ့။ အဟံ၊ သည်။ ဒိဝသမ္ပိ၊ တနေပတ်လုံးလည်း။ ဘဂဝတော၊ အား။ အညမညေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အညမညေဟိ၊ ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေမတ္ထံ၊ ကို။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုအံ့။ ပ။ ရတ္တိမ္ပိ၊ တညဉ့်ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ ငြားအံ့။ ပ။ ရတ္တိမ္ပိ၊ လည်း။ ပ။ ဗျာကရေယျ၊ အံ့။ ပ။ ရတ္တိန္ဒိဝမ္ပိ၊ ညဉ့်နေပတ်လုံးလည်း။ ပ။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ အံ့။ ပ။ ရတ္တိန္ဒိဝမ္ပိ၊ လည်း။ ပ။ ဗျာကရေယျ၊ အံ့။ ပ။ ဒွေ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပံ၊ နှစ်ညဉ့် နှစ်နေ့တို့ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ တိဏိ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပံ၊ သုံးညဉ့် သုံးနေ့တို့ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပံ၊ ခုနစ်ညဉ့် ခုနစ်နေ့တို့ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ အံ့။ ပ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပံ၊ တို့ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ ဗျာကရေယျန္တိ၊ အံ့ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိတိ၊ ပြီဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူပြီ။

အထ ခေါ၊ ခွံ။ ပ။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ကေမန္တံ၊ ခွံ။ နိသိန္နော ခေါ၊ သော။ ကဋ္ဌာရခတ္တိယော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန၊ သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ပ။ ဗျာကရေယျန္တိ၊ အံ့ ဟူ၍။ သီဟနာဒေါ၊ မြတ်သောကြွင်းသံကို။ ဝါ၊ ခြင်္သေ့ဟောက်သို့ ရဲရဲတောက် ကြုံးဝါးသံကို။ နဒိတောတိ၊ ကြုံးဝါးအပ်ပြီ”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း (ကဋ္ဌာရခတ္တိယ)။ ဟိ၊ မှန်၏။ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ၊ အကြင်သာဝကပါရမီဉာဏ် ဓမ္မဓာတ်ကို။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ပ။ စေ ပုစ္ဆေယျ၊ အံ့။ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ မေ၊ ငါဘုရားအား။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ပ။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုနိုင်ရာ၏။ ပ။ သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ ပံ၊ တို့ပတ်လုံးလည်း။ ပ။ ဗျာကရေယျ၊ ရာ၏။ သာ ဓမ္မဓာတု၊ ထိုသာဝကပါရမီဉာဏ် ဓမ္မဓာတ်ကို။ သာရိပုတ္တဿ၊ သာရိပုတြာသည်။ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၃-ဉာဏဝတ္ထုသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ခွံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ စတုစတ္တာရီသံ၊ လေးဆယ့်လေးပါးသော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ (သမ္ပတ္တိတို့၏ တည်နေကြောင်း) ဉာဏ်တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ပ။ ပစ္စယောသု၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုစတ္တာရီသံ၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဇရာမရဏေ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်၎င်း။ ဇရာမရဏသမုဒယေ၊ ဇရာမရဏဖြစ်ကြောင်း၌။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ဇရာမရဏချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်၌။ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ ပ။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ၊ ဤဉာဏ်တို့ကို။ စတုစတ္တာရီသံ၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ ဉာဏ်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

(ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇရာမရဏံအစ သမ္မာသမာဓိတိုင်အောင် ဝိဘင်္ဂသုတ်စာပိုဒ် ၂-၌ ရေးခဲ့ပြီ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ် အရိယသာဝကော၊ အကြင်ဘုရားရှင်၏ တပည့်သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပ။ ဣဒံ၊ ဤသိခြင်းသည်ကား။ အဿ၊ ထိုဘုရား တပည့်သား၏။ ဓမ္မေ၊ သစ္စာလေးပါးတရား၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်တည်း။ သော၊ ထိုဘုရားရှင် ၏ တပည့်သားသည်။ ဒိဋ္ဌေန၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်အပ်သော။ ဝိဒိတေန၊ မဂ်ပညာဖြင့် သိအပ် သော။ အကာလိကေန၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးသော။ ပတ္တေန၊ ရောက်အပ်ရအပ်သော။ ပရိ ယောဂါဋ္ဌေန၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်အပ်သော။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤ(ပစ္စုပ္ပန်)သစ္စာလေးပါး တရား ဖြင့်။ ဝါ၊ မဂ်ဉာဏ်တရားဖြင့်။ အတိတာနာဂတေ၊ အတိတ် အနာဂတ် သစ္စာလေးပါးတရားတို့သို့။ နယံ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို။ နေတိ၊ ပို့ဆောင်၏။

(ဣမိနာ ဓမ္မေနာတိ ဟေတုမိ ကရဏဝစနံ။ပ။ အတိတာနာဂတေ နယေနပိ စတုသစ္စဓမ္မေ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိဟူသော ဒွိကာအလို သော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌေန၊ သော။ပ။ ပရိယောဂါဋ္ဌေန၊ သော။ ဣမိနာ ဓမ္မေန၊ ဤသစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဂ်ဉာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အတိတာနာဂတေ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးတို့ကို။ နယံ (နယေန)၊ နည်းဖြင့်။ နေတိ၊ သိ၏-ဟူ၍သော်လည်း ပေး။)

အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေ ခေါ် သမဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ယေ ခေါ် ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အဗ္ဘညံသု၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိကုန်ပြီ။ပ။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ အဗ္ဘညံသု၊ ကုန်ပြီ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ တေရဟံ၊ ယခုအခါ၌။ အဘိဇာနာမိ သေယျတာပိ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ အဗ္ဘညံသု၊ ပြီ။

အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ပ။ အဘိဇာနိဿန္တိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိကုန်လတ္တံ့။ ဣဒံ၊ ဤသိခြင်းသည်ကား။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝက၏။ အန္တယေ၊ မဂ်ဉာဏ် အားလျော်စွာသိခြင်း၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ် အရိယသာဝကဿ၊ အကြင်ဘုရားရှင်၏ တပည့်အား။ ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ၊ သစ္စာလေးပါးတရား၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်၎င်း။ အန္တယေ ဉာဏဉ္စ၊ မဂ်ဉာဏ်အားလျော်စွာ သိခြင်း၌ ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်၎င်း။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဉာဏာနိ၊ ဤဉာဏ် တို့သည်။ ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ စင်ကြယ်ကုန်သည်။ ပရိယောဒါတာနိ၊ ဖြူစင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ကို။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ဣတိပိ၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူ ဟူ၍၎င်း။ပ။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ (ပေယျာလကို ပစ္စယသုတ်စာပိုဒ်-၂၇ ရှု၍ ဖော် ကြွင်းသော ဇာတိစသည်တို့ကို ဇရာမရဏအတိုင်း သမ္မန်။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ်

၃၄။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ။ တို့အား။ သတ္တသတ္တရိ၊ ခုနစ်ဆယ့် ခုနစ်ပါးသော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ့။ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တသတ္တရိ၊ သော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ကတမာနိ၊ တို့နည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။) ဣတိဉာဏံ၊ ဤသို့သိသောဉာဏ်၎င်း။ ဇာတိယာ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ အတိတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ကာလ၌လည်း။ပ။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနမ္ပိ၊၌လည်း။ပ။ ဣတိဉာဏံ၊ ၎င်း။ အဿ၊ ထိုအရိယာတပည့်၏။ ယမ္ပိ တံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ အကြင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌သိသောဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တမ္ပိ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌သိသော ဉာဏ်သည်လည်း။ ခယဓမ္မံ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝယဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မံ၊ ကင်းပြတ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိ ဉာဏံ၊ ၎င်း။

ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊၏။) ဣတိ ဉာဏံ၊ ၎င်း။ပ။ နိရောဓဓမ္မံ၊၏။ ဣတိ ဉာဏံ၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ၊ ဤဉာဏ်တို့ကို။ သတ္တသတ္တရိ၊သော။ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိတိ၊ အပ်ကုန်၏ ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ်

၃၅။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ဟောတိတိ ပေးမြဲ။) ဧဝံ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အညတရော၊သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကတမံ နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ဣဒံ ဇရာမရဏံ၊ ဤဇရာ မရဏသည်။ကဿ စ ပနာတိ၊ အဘယ်သူ၏ ဇရာမရဏပါနည်း ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာသည်။ နောကလ္လောတိ၊ မလျှောက်ပတ်ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကတမံ နည်း။ ဣဒံ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကဿ စ ပနာတိ၊ နည်း ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယော၊သည်။ ဇရာမရဏံ၊သည်။အညံ၊ တခြားတည်း။ဣဒံ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အညဿ စ ပနာတိ၊ တပါးသောသူ၏ ဇရာမရဏတည်း ဟူ၍။ ဣတိ ဝါ၊လည်း။ ဝဒေယျ၊ ၏။တေ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ ကေတ္ထံ၊ တူသောအနက်ရှိ၏။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ တံ၊ ထိုကိုယ်တည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ တန္တိ ဝါ၊ထိုအသက်တည်း ဟူ၍လည်း။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ (ဖြစ်သောဥစ္စေဒ) အယူသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကျင့်သုံးခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊ ကိုယ်မှတပါးအခြားတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညန္တိ ဝါ၊ အသက်မှတပါး အခြားတည်း ဟူ၍လည်း။ဒိဋ္ဌိယာ၊ (ဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ) အယူသည်။ သတိ၊ သော်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊သည်။ န ဟောတိ၊မဖြစ်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧတေ တေ ဥဘော အန္တေ၊ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော အယူအစွန်းတို့သို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင်အကျင့်ဖြင့်။ တထာဂတော၊ဘုရားရှင်သည်။ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ မရဏံဟူသော။ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။

(ဇာတိအစ သင်္ခါရာ အဆုံး ဝါကျတို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း အနက်သမ္ပန်။)

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ အရဟတ္တ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဘုရား တပည့်သား၏။ ကတမံ။ပ။ ဇရာမဏံ

ဣတိ ဝါ၊ ဟူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အညံ။ ပ။ ဇရာမရဏံ ဣတိ ဝါ၊ ကုန်သော။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ ဣတိ ဝါ၊ ကုန်သော။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ ဣတိ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကာနိစိ ကာနိစိ၊ အချို့ အချို့ ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ဝိသုကာယိကာနိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ခြောင့်တို့သည်။ ယာနိ တာနိ ဝိသေဝိတာနိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မာန်ထောင်ခြင်းတို့သည်။ ယာနိ တာနိ ဝိပ္ပန္နိတာနိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော တုန်လှုပ်ခြင်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို။ ဝါ-တို့သည်။ အဿ၊ ထိုဘုရားတပည့်သည်။ ပဟိနာနိ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်။ ဥစ္ဆန္တမ္ပလာနိ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အမြစ်ရှိကုန်သည်။ တာလာဝတ္ထုကတာနိ၊ ထန်းပင်၏ တည်ရာ (ကျင်း) ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အနဘာဝကတာနိ၊ တဖန်မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ကုန်သည်။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မာနိ၊ မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဇာတိ အစ သင်္ခါရာ အဆုံးဝါကျများကိုလည်း ဤနည်းသမ္ပန်။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ်

၃၆- (ဤသုတ်သည် အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ်နှင့်တူပြီ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-နတုမ္ပသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ တုမ္ပာကံ၊ သင်တို့၏ ဥစ္စာသည်။ န၊ မဟုတ်။ အညေသံ၊ တပါးသော သူ၏ ဥစ္စာသည်။ နပိ၊ ဟုတ်လည်း မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ သရီရံ၊ ဤကိုယ်ကို။ ပုရာဏံ၊ အဟောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၏ဟူ၍၎င်း။ အဘိသင်္ခတံ၊ ပြုပြင်စီမံအပ်၏ဟူ၍၎င်း။ အဘိသဉ္ဇေတယိတံ၊ စေ့ဆော် ကြံစည်အပ်၏ဟူ၍၎င်း။ ဝေဒနိယံ၊ ဝေဒနာ၏ အစီးအပွားဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ ခေါ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသောကိုယ်၌။ သုတဝါ၊ နာကြားအပ် သော(အာဂမ အဓိဂမ)သုတရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပ။ နိရုဇ္ဈတိတိ၊ ချုပ်၏ဟူသော။ (ပေယျာလကို စာပိုဒ် ၂၇-ရှု၍ဖော်။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ- ညေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ စွာ။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-စေတနာသုတ်

၃၈။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္စ စေတေတိ၊ အကြင်စေ့ဆော်၏။ ယဉ္စ ပကပေတိ၊ အကြင်ကြံစည်၏။ ယဉ္စ အနုသေတိ၊ အကြင်ကိန်းအောင်း၏။ ဧတံ၊ ဤကြံစည် ခြင်းစသည်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ကမ္မဝိညာဏ်၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အာရမ္မဏံ၊ အကြောင်း သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ယဉ္ဇ ဘိက္ခဝေ စေတေတိတိ ယံ စေတနံ စေတေတိ၊ ပဝတ္တေတိတိ အတ္ထော-စသော အဋ္ဌကထာ အလို ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်စေတနာကိုလည်း။ စေတေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ယဉ္ဇ၊ အကြင် တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော ကြံစည်မှုကိုလည်း။ ပကပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်အနုသယကိုလည်း။ အနုသေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏ဟုပေးလေ။) အာရမ္မဏေ၊ အကြောင်း သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝိညာဏဿ၊ ကမ္မဝိညာဏ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ ထိုကမ္မဝိညာဏ်သည်။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။ ဝိရူဠေ၊ စည်ပင်သည် ရှိသော်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ တဖန် ဘဝအသစ်ဟုဆိုအပ်သော ဖြစ် ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယတိံ၊ ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာယတိံ၊ ၌။ ဇာတိ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်၎င်း။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿု- ပါယာသာ၊ တို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နော စေ စေတေတိ၊ အကယ်၍ စေ့ဆော်အားမထုတ်အံ့။ နော စေ ပကပေတိ၊ အကယ်၍ မကြံစည်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ စေ အနုသေတိ၊ အကယ်၍ ကိန်းအောင်း သည်ဖြစ်အံ့။ ဧတံ၊ ဤကိန်းအောင်းခြင်းသည်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဌိတိယာ၊ ငှါ။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ နော စေ စေတေတိ၊ စေ့ဆော်လည်း မစေ့ဆော်။ နော စ ပကပေတိ၊ ကြံလည်းမကြံစည်။ နော စ အနုသေတိ၊ ကိန်းလည်းမကိန်းအောင်း။ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) ဧတံ၊ ဤမစေ့ဆော်ခြင်း အစရှိသည်သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ကမ္မဝိညာဏ်၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာရမ္မဏေ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ(တသ္မိံ) ဝိညာဏေ၊ သည်။ အပတိဋ္ဌိတေ၊ မတည်သည်ရှိသော်။ အဝိရူဠေ၊ မစည်ပင်သည်ရှိသော်။ အာယတိံ၊ ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာယတိံ၊ ၌။ ပုနဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ အာယတိံ၊ ၌။ ဇာတိ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်၎င်း။ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါ- မနဿုပါယာသာ၊ တို့သည်၎င်း။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယစေတနာသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္ဇ စေတေတိ၊ ၏။ ပ။ တသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ ထိုကမ္မဝိညာဏ်သည်။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ သော်။ ဝိရူဠေ၊ သော်။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သက်ဆင်းဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ပ။ ဟောတိ၊ ၏။

(ကြွင်းဝါကျကြီး ၂-ဝါကျကိုလည်း နည်းမှီး၍သမ္ပန်။)
 နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁၀-တတိယစေတနာသုတ်

၄၀။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္စ စေတတိ၊ ဧ။ ပ။ တသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ သော်။ ဝိရုဠေ၊ သော်။ နတိ၊ ညွတ်ခြင်း (တဏှာ) သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ နတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာဂတိဂတိ၊ နိမိတ်သုံးပါး ထင်လာသောအားဖြင့် ရှေးရှု ဖြစ်သော် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏ လာခြင်း သွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာဂတိဂတိယာ၊ နိမိတ်သုံးပါး ထင်လာသောအားဖြင့် ရှေးရှုဖြစ်သော် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်၏ လာခြင်း သွားခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ စုတူပပါတေ၊ စုတေ ခြင်း ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ စုတူပပါတေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အာယတိံ၊ ဌံ။ ဇာတိ၊ သည်၎င်း။ ပ။ ဟောတိ၊ ဧ။

(ကြွင်းဝါကျကြီး ၂-ဝါကျကိုလည်း နည်းမှီး၍သမ္ပန်။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထေ၊ သော။ ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဘူတမိဒံ၊ ဘူတသုတ်၎င်း။ ကဋ္ဌာရဉ္စ၊ ကဋ္ဌာရသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဉာဏဝတ္ထုနိ၊ ဉာဏဝတ္ထုသုတ် ဒုတိယဉာဏဝတ္ထုသုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာစ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ် ဒုတိယအဝိဇ္ဇာပစ္စယသုတ်တို့၎င်း။ နတုမ္ပာ၊ နတုမ္ပသုတ် ၎င်း။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ စေတနာ၊ စေတနာသုတ် ဒုတိယစေတနာသုတ် တတိယစေတနာသုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၅-ဂဟပတိဝဂ်

၁-ပဉ္စဝေရဘယသုတ်

၄၁။ (သာဝတ္ထိယံ။ ပ။ နိသီဒိ ပေးမြဲ။) ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒံ ခေါ၊ သော။ အနာထပိဏ္ဍိကံ၊ သော။ ဂဟပတိံ၊ အိမ်ရှင်သူဌေးကို။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဂဟပတိ၊ အနာထပိဏ္ဍိသူဌေး။ ယတော ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ အရိယသာဝကဿ၊ ဘုရား တပည့်၏သန္တာန်၌။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဘယာနိ၊ ဘေးတို့သည်။ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့သည်။ (ပါဏာတိပါတ စေတနာစသည်ကိုယူ။) ဝူပသန္တာနိ၊ ငြိမ်းအေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (သော၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။) စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေဟိ စ၊ အရိယာမဂ် ရေအယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်း၏အကြောင်း (အင်္ဂါ) တို့နှင့်။ (သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့နှင့်သော်လည်း ပေး။) သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အရိယော၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော။ ဉာယောစ၊ သိအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကိုလည်း။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဧတ္ထ အဓိပ္ပေတော-ဋီ။) ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ သုပ္ပုဋိဝိဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊

ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အာကခံမာနော၊ အလိုရှိလတ်သော်။ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ခိဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသော ငရဲရှိသူသည်။ ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိ၊ ကုန်ပြီးသော တိရစ္ဆာန်မျိုးရှိသူသည်။ ခိဏပေတ္တိဝိသယော၊ ကုန်ပြီးသော ပြိတ္တာနေရာရှိသူသည်။ ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ ကုန်ပြီးသောအပါယ် ကုန်ပြီးသောဒုဂ္ဂတိ ကုန်ပြီးသောဝိနိပါတ်ရှိသူသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ အဟံ၊ သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မော၊ အလိုကင်းလျက် ဖရိဖရဲကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော။ နိယတော၊ မဂ္ဂနိယာမအားဖြင့်မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ အသ္မိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုရာ၏။

ကတမာနိ ပဉ္စ၊ အဘယ်ငါးပါးကုန်သော။ ဘယာနိ ဝေရာနိ၊ ဘေးရန်ဘို့သည်။ ဝုပသန္တာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဂဟပတိ၊ ဌေး။ ပါဏာတိပါတံ၊ သူ့အသက်ကို လျှင်စွာ ချလေ့ (သတ်လေ့) ရှိသူသည်။ ပါဏာတိပါတပစ္စယာ၊ သူ့အသက်ကို လျှင်စွာ ချခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ၊ မျက်မှောက်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဘယံ ဝေရံ၊ အကြင်ဘေးရန်ကို။ ပသဝတိ၊ တိုးပါးစေ၏။ သမ္ပရာယိကမ္ပိ၊ တမလွန်၌လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဘယံ ဝေရံ၊ ကို။ ပသဝတိ၊ ၏။ စေတသိကမ္ပိ၊ စိတ်၌လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ပဋိဝိရတဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောသူ၏ သန္တာန်၌။ ဝေ၊ သို့။ တံ ဘယံ ဝေရံ၊ ထိုဘေးရန် (စိတ်ဆင်းရဲခြင်း) သည်။ ဝုပသန္တံ၊ ငြိမ်းအေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၁)။

ဂဟပတိ၊ ဌေး။ အဒိန္နာဒါယိ၊ မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူလေ့ရှိသောသူသည်။ (အကြွင်းလွယ်၏။) (၂)။

ဂဟပတိ၊ ဌေး။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိသောသူသည်။ (အကြွင်းလွယ်၏။) (၃)။

ဂဟပတိ၊ ဌေး။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူသည်။ (အကြွင်းလွယ်၏။) (၄)။

ဂဟပတိ၊ ဌေး။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယိ၊ ရစ်မှူးမေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရည် သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသူသည်။ (အကြွင်းလွယ်၏။) (၅)။

ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ်လေးပါးကုန်သော။ သောတာပတ္တိယဂေဟိ၊ အရိယာမဂ် ရေအယဉ်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ဌေး။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣတိပိ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အရဟံ၊ အရဟမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ အသိ (ဝိဇ္ဇာ) အကျင့် (စရဏ) တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော ဤ

အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သုဂတော၊ သုဂတမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ လောကသုံးပါးကို သိတော်မူတတ်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ လောကဝိဒ၊ လောကဝိဒ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သူ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မ သာရထိ၊ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ၊ သတ္တာ ဒေဝ-မနုဿာနံမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိတော်မူ တတ် သိစေတော်မူတတ်သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣတိပိ၊ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးမားတော်မူသော ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း။ ဘဂဝါ၊ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၁)။

ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ သန္နိဋ္ဌိကော၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ အကာလိကော၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတော်မူတတ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဧဟိပဿိကော၊ လာလှည့် ရှုလှည့် ဟု ခေါ်ပြထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဩပနေယျိကော၊ (မိမိ၏ စိတ်ထည်း ၌) ကပ်ယူဆောင်ထားထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊ ကိ၊ ဝိညုဟိ၊ (အရိ-ယာ)ပညာရှိတို့သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ် ခံစားအပ်ပါပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဓမ္မော၊ ၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၂)။

ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကသံဃော၊ တပည့်သား သံဃာတော်သည်။ သုပ္ပုဋ္ဌိပန္နော၊ ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ ဥဗ္ဗုပ္ပုဋ္ဌိပန္နော၊ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ ဉာယပ္ပုဋ္ဌိပန္နော၊ လျော်ကန်စွာ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သာဝကသံဃော၊ သည်။ သာမိစိပ္ပုဋ္ဌိပန္နော၊ ရှိသေစွာ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ စတ္တာရိ၊ အစုံအားဖြင့် လေးစုံကုန်သော။ ယဒိဒံ ပုရိသယုဂါနိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ အရေအတွက်အားဖြင့် ရှစ်ပါးကုန်သော။ ယဒိဒံ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဘဂဝတော၊ ၏။ သေ သာဝကသံဃော၊ လေးစုံ ရှစ်ပါး ဤတပည့်သားသံဃာတော်သည်။ အာဟုနေယျော၊ အရပ်ဝေးမှ ဆောင်၍သော်လည်း ပူဇော်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ပါဟုနေယျော၊ ဧည့်သည်တို့အလို ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထု ကိုသော်လည်း ပူဇော်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဒက္ခိဏေယျော၊ မြတ်သောအလှူကို ခံယူ တော်မူထိုက်ပါပေ၏။ အဉ္ဇလိကရဏိယော၊ လက်အုပ်ချီမှီး ရှိခိုးခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် အသာအလွန်မရှိ (အမြတ်ဆုံး အသာဆုံး ဖြစ်)သော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်မျိုးကို စိုက်ပျိုးကြံချရာ လယ်တာမြေကောင်းသဖွယ် ဖြစ်တော် မူပါပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သံဃော၊ ၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၃) (ဤဂုဏ်တော်နက်များ မှာထားချက်ကို မ-၁-နိဿယစာပိုဒ် ၇၄-မျက်နှာ ၄၁-၌ရှု။)

အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ အခဏ္ဍေဟိ၊ မကျိုးကုန် သော။ အစ္စ္စိဒ္ဓေဟိ၊ မပေါက်ကုန်သော။ အသဗလေဟိ၊ မကျားကုန်သော။ အကမ္မာသေဟိ၊

မပြောက်ကုန်သော။ ဘုဇိဿေဟိ၊ အလိုရှိအပ်သော သုံးစွဲခွင့်ရှိသူ (ပိုင်ရှင်) အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ (မ-၁-နိဿယစာပိုဒ် ၄၉၂-အမှာရှု။) ဝိညုပ္ပသတ္တေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည် ချီးကျူးအပ်ကုန်သော။ အပရာမဋ္ဌေဟိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ-တစုံတယောက်သောသူသည် မစွပ်စွဲနိုင်ကုန်သော။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ၊ ဥပစာရသမာဓိအပ္ပနာသမာဓိတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ သောတာပတ္တိယဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၄)

အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အရိယော၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော။ ကတမောစဉာယော၊ အဘယ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်သည်။ သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဂဟပတိ၊ ဌေး။ ဣမ၊ ဦး။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ပ။ မနသိ ကရေတိ၊ ၏။ (ပေယျာလကို စာပိုဒ် ၂၇-ရှု၍ ဖော်။) အဿ၊ ထိုအရိယာသာဝကသည်။ အရိယော၊ သော။ အယံ ဉာယော၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌော၊ သည်။ သုပ္ပုဋ္ဌိဝိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(ယတော ခေါ် စသော နိဂုံးဝါကျသည် သုတ်အစ နိဒါန်းဝါကျနှင့်တူ၏။) ဣတိ၊ ဤဆိုခဲ့သော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (သုတ်အစ တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယပဉ္စဝေရဘယသုတ်

၄၂။ (ဤသုတ်သည် ပဉ္စဝေရဘယသုတ်နှင့် အားလုံးတူပြီ။)

၃-ဒုက္ခသုတ်

၄၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဦး။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္တဂ်မဉ္စ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ပ။ ပစ္စသောသု၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ စက္ခုဉ္စ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ အကြောင်းပြု၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးတို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ခေါ်၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။

(သောတဉ္စ ပဋိစ္စ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းမှီး၍ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတ္တဂ်မော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ကတမော စ၊ နည်း။ စက္ခုဉ္စ၊ ကို၎င်း။ပ။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုတဏှာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)။ပ။ နိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ခေါ်၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတ္တဂ်မော၊ တည်း။

(သောတဉ္စ ပဋိစ္စ စသည်တို့၌ ဤနည်းမှီး၍ပေး။) ဣတိ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (သုတ်အစ တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-လောကသုတ်

၄၄။ (ဤသုတ်သည် ဒုက္ခသုတ်နှင့်တူ၏။ လောကဿ၊ သင်္ခါရလောက၏ ဟုပေး။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ညာတိကသုတ်

၄၅။ (ဝေ မေ သုတံ ပေးမြဲ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဉာတိကေ၊ (နှစ်ဖက်)ဆွေမျိုးတို့ရွာ၌။ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ၊ အုတ်ပြာသာဒ်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရဟောဂတော၊ ၍။ ပဋိသလ္လာနော၊ လျက်။ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားထူး ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ အဘာသိ၊ ဟောတော်မူပြီ။ (စက္ခုပဋိစ္စ အစရှိသော အပိုဒ် ၄-ပိုဒ်ကို ပေးမြဲ။)

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဥပဿတိ၊ အနီးကပ်၍ ကြားလောက်ရာအရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဥပဿတိ၊ အနီးကပ်၍ ကြားလောက်ရာအရပ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ တံ ဘိက္ခု၊ ကို။ အဒ္ဓဿ ခေါ၊ မြင်ပြီ။ ဒိဿန၊ ၍။ တံ ဘိက္ခု၊ ကို။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ တရားထူး ရကြောင်းဖြစ်သည့် ဤတရားဒေသနာတော်ကို။ အသောသိ နောတိ၊ ကြား၏လော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေ၊ ကြားပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏှာဟိ၊ သင်ယူလော့။ ပ။ ပရိယာပုဏှာဟိ၊ လေ့လာလော့။ ပ။ ဓာရေဟိ၊ (နှုတ်ရ) ဆောင်ထားလော့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံ ဓမ္မပရိယာယော၊ သည်။ အတ္ထသံဟိတော၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းကို မှီ၏။ ဝါ-အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်၏။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကော၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏အစ အခြေခံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၆။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ပ။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဓော ခေါ၊ သော။ သော ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို—

“ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သော၊ ထိုခံစားသူသည်။ ကရောတိ ကိံ န ခေါ၊ ပြုပါသလော။ သော၊ ထိုပြုသူသည်။ ပဋိသံဝေဒယတိ ကိံ န ခေါတိ၊ ခံစားပါသလော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “သော၊ သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒယတိတိ ခေါ၊ ၏”ဟူသော။ အယံ၊ ဤအယူဝါဒသည်။ ဧကော၊ တခုသော။ အန္တော၊ အစွန်းတည်း။

“ဘော ဂေါတမ၊ မ။ အညော၊ ခံစားသူမှ တပါးသောသူသည်။ ကရောတိ ကိံ ပန၊ ပြုပါသလော။ အညော၊ ပြုသူမှ တပါးသောသူသည်။ ပဋိသံဝေဒယတိ ကိံ ပန၊ ခံစားပါသလော”။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးလျှောက်ပြန်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “အညော၊ သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ အညော၊ သည်။ ပဋိသံဝေဒယတိတိ ခေါ၊ ၏”ဟူသော။ အယံ၊ သည်။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ အန္တော၊ တည်း။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ဧတေ တေ ဥဘောအန္တေ၊ ဤနှစ်ခုသော အယူဝါဒအစွန်းတို့သို့။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ကျင့်စဉ် မဂ္ဂင်လမ်းဖြင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

(ဧဝံ ဝုတ္တေ စသည်ကို သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အရဟန္တဝဂ် ဓနုဉ္စာနီသုတ် ၁၈၇-ပိုဒ်၌ ရှု၍ သမ္မန်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဇာဏုဿောဏိသုတ်

၄၇။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ပ။ ဇာဏုဿောဏိ၊ ဇာဏုဿောဏိ မည်သော။ ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အတ္တိ ကိံ န ခေါတိ၊ ရှိပါသလော” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ပ။ အန္တော၊ တည်း။

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိ ကိံ ပန၊ မရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးလျှောက်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ ပ။ အန္တော၊ တည်း။ (အကြွင်းတူပြီ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-လောကာယတိကသုတ်

၄၈။ (ထူးရာကိုသာ ရေးအံ့။) လောကာယတိကော၊ လောကာယတကျမ်း၌ပြုအပ်ပြီးသော လေ့ကျက်ခြင်းရှိသော။ ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ ပ။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “သဗ္ဗံ၊ သည်။ အတ္တိတိ ခေါ၊ ရှိ၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤအယူဝါဒသည်။ ဇေဋ္ဌံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ လောကာယတံ၊ ဗာလပုထုဇွန်တို့ ကြံဆအပ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း။

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိ ကိံ ပန၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “သဗ္ဗံ၊ သည်။ နတ္ထိတိ ခေါ၊ မရှိ”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ လောကာယတံ၊ တည်း။

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဧကတ္ထံ ကိံ န ခေါ၊ တခုတည်းသောသဘောရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဧကတ္တန္တိ ခေါ၊ ၏”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော။ လောကာယတံ၊ တည်း။

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ပုထုတ္တံ ကိံ ပန၊ အသီးသီးသော သဘောရှိပါသလော။ ဣတိ၊ ၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ဏား။ “သဗ္ဗံ၊ သည်။ ပုထုတ္တန္တိ ခေါ၊ ၏”ဟူသော။ တေ၊ သည်။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သော။ လောကာယတံ၊ တည်း။ (အကြွင်း ပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၉-အရိယသာဝကသုတ်

၄၉။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုတဝတော၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော (အာဂမ အဓိဂမ) သုတရှိသော။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝက၏။ “ကိံ န ခေါ၊ အသ္မိ နည်း။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်သော်။ ကိံ၊ အဘယ် အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကိဿ၊ အဘယ်အကြောင်း၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကိံ၊ အဘယ် အကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ပ။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ် အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်သနည်း”ဟူသော။ ဧဝံ၊ ဤအကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သုတဝတော၊ သော။ အရိယသာဝကဿ၊ ဧ။၊ အပရပစ္စယာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ တပါးသော အကြောင်း မရှိသောကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ “ဣမသ္မိံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ ဣမဿ၊ ဤအကြောင်း ၏။ ဥပ္ပါဒါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။၊ ပ။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဧ”ဟူသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ “အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမုဒယတိတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လှ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

(န ဘိက္ခဝေ စသော ဝါကျနှင့် အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ စသော ဝါကျတို့ကို အနွယ်ဝါကျ မှီး၍ ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ လောကဿ၊ လောက၏။ သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ မှန်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။၊ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ အရိယသာဝကော၊ ကိံ။ ပ။ တိဋ္ဌတိ ဣတိပိ၊ တည်၏ဟူ၍၎င်း။ (ပေယျာလကို စာပိုဒ် ၂၇-ရှု၍ဖော်။) ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယအရိယသာဝကသုတ်

၅၀။ (ဤသုတ်သည် အရိယသာဝကသုတ်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

ပဉ္စမော၊ သော။ ဂဟပတိဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဂဟပတိဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝေရဘယာ၊ ပဉ္စဝေရဘယသုတ်၊ ဒုတိယ ပဉ္စဝေရဘယသုတ် တို့၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသုတ်၎င်း။ လောကော စ၊ လောကသုတ်၎င်း။ ဉာတိကံ၊ ဉာတိကသုတ်၎င်း။ အညတရံ၊ အညတရဗြာဟ္မဏသုတ် ၎င်း။ ဇာဏုဿောဏိ စ၊ ဇာဏုဿောဏိသုတ်၎င်း။ အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်သုတ်မြောက်ဖြစ်သော။ လောကာယတိကေန လောကာယတိကံ၊ လောကာယတိကသုတ်၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။

ဒွေ၊ ကုန်သော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယသာဝကသုတ်၊ ဒုတိယအရိယသာဝကသုတ်
တို့၎င်းတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်ဟူ၍။ ပဌစွတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၆-ဒုက္ခဝဂ်

၁-ပရိဝိမံသနသုတ်

၅၁။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ပစ္စယောသံ ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊
ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသောအားဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ
၏ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ပရိဝိမံသမာနော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှသော
အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ပရိဝိမံသေယျ န ခေါတိ၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်ရာသနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤ
စကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။
ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္ထိကာ၊ မြတ်စွာဘုရား
သာလျှင် ဆောင်တတ်သူရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ
ရှိပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါကုန်၏။ တေဿ
ဘာသိတဿ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်သော တရားဒေသနာတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။
ဘဂဝန္တညေဝ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်အားသာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ထင်လှစေတော်မူပါ။ (အမှာကို
မ ၁၊ နိဿယ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ် စာပိုဒ် ၄၇၃-ရှုပါ။)

ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (တရားတော်ကို)။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်း
တို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ (တေန ဟိ။ပ။ပစ္စယောသံ၊
ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပရိဝိမံသမာနော၊ သော်။ လောကေ၊
လောက၌။ အနေကဝိဓံ၊ များသောအပြားရှိသော။ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော။
ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းဟူသော။ ယံ ခေါ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣဒံ ခေါ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲသည်။ ကိံနိဒါနံ န ခေါ၊ အဘယ်လျှင် နိဒါန်းရှိသနည်း။ ကိံသမုဒယံ၊
အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသနည်း။ ကိံဇာတိကံ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်ရှိသနည်း။ ကိံပဘဝံ၊
အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိသနည်း။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိတိ၊
မဖြစ်သနည်းဟူ၍။ ပရိဝိမံသတိ၊၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပရိဝိမံသမာနော၊ သော်။ “လောကေ၊
၌။ အနေကဝိဓံ၊ သော။ နာနပ္ပကာရကံ၊ သော။ ဇရာမရဏံ၊ သော။ ယံ ခေါ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ခေါ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဇာတိနိဒါနံ၊ ဇာတိလျှင် နိဒါန်းရှိ၏။ ဇာတိသမုဒယံ၊ ၏။
ဇာတိဇာတိကံ၊ ၏။ ဇာတိပုဘဂံ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ သည်။ အသတိ၊ မဖြစ်လတ်သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိတိ၊
မဖြစ်”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

သော၊ သည်။ ဇရာမရဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏသမုဒယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာ-
နာတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏနိရောဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနီ၊ သော။

ယာ စ ပဋိပဒါ၊ အကြင်အကျင့်သည်လည်း။ (အတ္တိ၊ ဧ။) တဉ္စ၊ ထိုအကျင့်ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ တထာ ပဋိပန္နော စ၊ ထိုသံသည့်အတိုင်းကျင့်သော ရဟန်းသည်လည်း။ အနုဓမ္မစာရီ၊ (နိဗ္ဗာန်) တရားသို့ အစဉ်လိုက်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှါ။ ဇရာမရဏနိရောဓာယ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သောရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

(ဇာတိအစ သင်္ခါရအဆုံးရှိသော ပါဠိတို့ကို ဤနည်းကိုမှီး၍ အနက်ပေး။ အထာပရံ၊ ထိုမှတပါး ဟု ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ အဝိဇ္ဇာသို့ကပ်ရောက်သော။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုညံ သင်္ခါရံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ (ကာမကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်=စေတနာ ၁၃-ပါး)ကို။ စေ အဘိသင်္ခရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုလုပ်အံ့။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ ပုညပဂံ၊ (ကာမ၊ ရူပ) ကုသိုလ်သို့ ကပ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အပုညံ သင်္ခါရံ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ (အကုသိုလ် စေတနာ ၁၂-ပါး)ကို။ စေ အဘိသင်္ခရေတိ၊ အံ့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အပုညပဂံ၊ အကုသိုလ်သို့ ကပ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာနေဉ္စံ သင်္ခါရံ၊ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရ (အရူပ ကုသိုလ် စေတနာ ၄-ပါး)ကို။ စေ အဘိသင်္ခရေတိ၊ အံ့။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အာနေဉ္စပဂံ၊ အရူပကုသိုလ်သို့ ကပ်ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော ခေါ်ဘိက္ခုနေ၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဝါ-ဧ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသော မောဟသည်။ ဝါ-ကို။ ပဟီနာ၊ ပယ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိဇ္ဇာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပေါ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာကိုစက်ဆုပ်ခြင်း (ပယ်ခြင်း)ကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ ဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ နေဝ အဘိသင်္ခရေတိ၊ မပြုလုပ်။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ န အဘိသင်္ခရေတိ၊ လုပ်။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ န အဘိသင်္ခရေတိ၊ လုပ်။ အနဘိသင်္ခရေန္တော၊ မပြုလုပ်သည်ရှိသော်။ အနဘိသဉ္ဇေတယန္တော၊ မစေ့ဆော်သည်ရှိသော်။ လောကေ၊ ဌံ။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုကိုမျှ။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ အနုပါဒိယံ၊ မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်။ န ပရိတဿတိ၊ မတပ်မက်။ အပရိတဿံ၊ မတပ်မက်သည်ရှိသော်။ ပစ္စတ္တညေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ကိလေသာငြိမ်း၏။ “ဇာတိ၊ သည်။ ပ။ န ဣတိ၊ မရှိ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ (ဆင်ခြင်၏ ဟူလို။)

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ သုခဝေဒနာကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အကယ်၍ ခံစားအံ့။ “သာ၊ ထိုသုခဝေဒနာသည်။ အနိစ္စာတိ၊ မမြဲ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ “အနုဇ္ဈောသိတာတိ၊ မျှိုမတတ်မစွဲလမ်းအပ်”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ “အနဘိနန္ဒိတာတိ၊ မနှစ်သက်အပ်”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ သော၊ သည်။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ စေ ဝေဒယတိ၊ အံ့။ နံ၊ ထိုသုခဝေဒနာကို။ ဝိသံယုတ္တော၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့နှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒယတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ ဝေဒယတိ၊ ဧ။

သော၊ သည်။ ကာယပရိယန္တိကံ၊ ကိုယ် (ပဉ္စဒွါရကာယ) အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနေ၊ ခံစားသည်ရှိသော်။ “ကာယပရိယန္တိကံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစား၏”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ ဇီဝိတပရိယန္တိကံ၊ အသက် (မနောဒွါရ) အပိုင်းအခြားရှိသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ ဧ။ “ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ ဇီဝိတက္ခယာ၊ အသက်

၏ ကုန်ခန်းခြင်းမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဣဓေ၊ ဤဘဝ၌သာလျှင်။ သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်။ အနဘိနန္ဒိတာနိ၊ မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သီတိဘဝိဿန္တိ၊ ငြိမ်းပျောက် ကုန်လတ္တံ့။ သရီရာနိ၊ အရိုးစုဓာတ် ကိုယ်ကောင်တို့သည်။ အဝသိဿန္တိတိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန် လတ္တံ့။ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ကုမ္ဘကာရပါကာ၊ အိုးထိန်းသည်တို့၏ အိုးဖုတ် ရာတဲမှ။ ဥဏှံ၊ ပူသော။ ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်နုတ်ဆောင်ယူ၍။ သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိဘာဂေ၊ မြေအပြင်၌။ ပဋိသိဿေယျ၊ တဖန် (ပျာဖုံး၍) ထားရာ၏။ တတြ၊ ထိုသို့ထားရာ၌။ ယာယံ ဥသ္မာ၊ အကြင်အပူငွေသည်။ (အတ္တံ၊ ၏။) သာ၊ ထိုအပူငွေသည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ သာလျှင်။ ဝုပသမေယျ၊ ငြိမ်းပျောက်ရာ၏။ ကပလ္လာနိ၊ အိုးခွက်တို့သည်။ အဝသိဿေယျ၊ သေယျထာပိ၊ ကြွင်းကျန် တည်နေကုန်ရာသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပ။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုငါဘုရား မိန့်တော်မူမည့်စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ခီဏာသဝေ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေယျ အပိ န ခေါ၊ ပြုလုပ်ရာသလော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ ကိုလည်း။ ပ။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ ဝါ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေယျ အပိ န ခေါ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ သဗ္ဗသော ဝါ ပန၊ အလုံးစုံအားဖြင့်ကား။ ဝါ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အသတိ၊ မရှိကုန်လတ်သော်။ သင်္ခါရနိရောဓာ၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် သည်။ ပညာယေထ အပိ န ခေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ ၏။ (နော ဟေတံ ဘန္တေ ပေးမြဲ၊ နာမရူပံ အစ ဇရာမရဏံ အဆုံးရှိသော ဝါကျများကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ သမ္ပန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ-ကောင်းစွာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ၊ ဤ (အကြောင်း တရားမရှိလျှင် အကျိုးတရားမဖြစ်ဟူသော) စကားသည်။ ဧဝံ၊ ဤအခြင်းအရာအတိုင်းတည်း။ တေ၊ ဤစကားသည်။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သဒ္ဓဟထ၊ ယုံကြည်ကြကုန်လော့။ အဓိမုစ္စထ၊ ဆုံးဖြတ်ကြကုန် လော့။ ဧတ္ထ၊ ဤစကား၌။ နိက္ကင်္ခါ၊ ယုံမှားမရှိကုန်သည်။ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ၊ တွေးတောခြင်းမရှိကုန် သည်။ ဟောထ၊ ပြစ်ကုန်လော့။ ဧသေဝ၊ ဤအကြောင်းတရားမရှိလျှင် အကျိုးတရားမဖြစ်ခြင်း (နိဗ္ဗာန်) သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တောတိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားတည်းဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (သုတ်အစပြန်သတ်။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဥပါဒါနသုတ်

၅၂။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အစီး အပွား (အကြောင်းအာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမကတရားတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိ- နော၊ သာယာဖွယ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောသူ၏ (သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ပဝစုတိ၊ တိုးပွား၏။ (တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံစသည် ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာဥပမာကို မိန့်တော်မူအံ့။ ဒသန္တံ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ၊ ဆယ်ဝါဟကုန်သော ထင်းတို့၏၎င်း။ ဝိသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ၊ ဝါဟ နှစ်ဆယ်သော ထင်းတို့၏၎င်း။ တိံသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ၊ ဝါဟ သုံးဆယ်သောထင်းတို့၏၎င်း။ စတ္တာရိသာယ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ၊ ဝါဟ လေးဆယ်သောထင်းတို့၏၎င်း။ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ ကြီးလှစွာသော မီးပုံသည်။ ဇလေယျ၊ တောက်ပရာ၏။ တတြ၊ ထိုမီးပုံကြီး၌။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ကာလေန ကာလံ၊ (မီးအား နည်းရာ) တခါတခါ၌။ သုက္ခာနိ၊ ခြောက်သွေ့ကုန်သော။ တိဏာနိ စေ၊ မြက်တို့ကိုလည်း။ ပက္ခိ ပေယျ၊ ထည့်ရာ၏။ သုက္ခာနိ၊ ကုန်သော။ ဂေါမယာနိ စ၊ နွားချေးတို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။ သုက္ခာနိ၊ ကုန်သော။ ကဋ္ဌာနိ စ၊ ထင်းတို့ကိုလည်း။ ပက္ခိပေယျ၊ ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ သောမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ ထိုမီးပုံကြီးသည်။ တဒါဟာရော၊ ထိုမြက်၊ ထင်း၊ နွားချေး ဟူသော မီးစာ (အကြောင်း) ရှိသည်ဖြစ်၍။ တဒုပါဒါနော၊ ထိုမြက်၊ ထင်း၊ နွားချေးဟူသော လောင်စာ (အကြောင်း) ရှိသည်ဖြစ်၍။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာသော။ ဒီဃံ၊ ရှည်လျားစွာသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလပတ်လုံး။ ဇလေယျ၊ တောက်ပရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ဥပါဒါန်တို့၏ အစီးအပွား (အကြောင်းအရာ) ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မေသု၊ တေဘူမကတရားတို့၌။ အာဒိနဝါနုပဿိနော၊ အပြစ်ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ ၏ (သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ (တဏှာနိရောဓာ စသည် ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဒသန္တံ ဝါ ကဋ္ဌဝါဟာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ပ။ ဇလေယျ၊ ရာ၏။ တတြ၊ ထိုမီးပုံကြီး၌။ ပ။ န ပက္ခိပေယျ၊ မထည့်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ သောမဟာအဂ္ဂိ- က္ခန္ဓော၊ သည်။ ပုရိမဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနဿ စ၊ လောင်စာ၏လည်း။ ပရိယာဒါနာ၊ ကုန်သွားခြင်းကြောင့်။ အညဿ စ၊ တပါးသောလောင်စာကိုလည်း။ အနုပဟာရာ၊ မထည့် မပို့ ဆောင်ခြင်းကြောင့်။ အနာဟာရော၊ မီးစာလောင်စာမရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာယေယျ၊ ငြိမ်းပျောက် ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သံယောဇနသုတ်

၅၃။ (သာဝတ္ထိယံမှ သမုဒယော ဟောတိ အထိ ရှေ့သုတ်နှင့်တူ၏။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယော ဇနိတို့၏ အစီးအပွား (အကြောင်းအရာ) ဖြစ်ကုန်သောဟု ပေးသည်သာထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ တေလပ္ပဒိပေါ၊ ဆီမီးသည်။ တေလဉ္စ၊ ဆီကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝဋ္ဋိဉ္စ၊ မီးစာကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဈာယေယျ၊ တောက်ပရာ၏။ တတြ၊ ထိုဆီမီး၌။ ပုရိသော၊ သည်။ ကာလေန ကာလံ၊ (ဆီအားနည်းရာ၊ မီးစာအားနည်းရာ) တခါတခါ၌။ တေလံ၊ ဆီကို။ အာသိဉ္ဇေယျ၊ လောင်းထည့်ရာ၏။ ဝဋ္ဋိံ၊ မီးစာကို။ ဥပသံဟရေယျ၊ ကပ်ဆောင်တပ်ထည့်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ သော တေလပ္ပဒိပေါ၊ ထိုဆီမီးသည်။ တဒါဟာရော၊ ထိုဆီ၊ မီးစာ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ တဒုပါဒါနော၊ ထိုဆီ၊ မီးစာဟူသော လောင်စာရှိသည်ဖြစ်၍။

စိရံ၊ သော။ ဒိဃံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ လုံး။ ဇလေယျ၊ ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာ
လျှင်။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပဋိလောမဝါကျများကိုလည်း နည်းမှီး၍ အနက်သမ္ပန်လေ။)

တံတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယသံယောဇနသုတ်

၅၄။ (ဤသုတ်သည် ရှေးသုတ်နှင့်တူပြီ၊ နိဒါန်းဝါကျမပါသည်သာ ထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-မဟာရုက္ခသုတ်

၅၅။ (သာဝတ္ထိယံမှ သမုဒယောတိ အထိပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ မဟာ-
ရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တဿ၊ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏။ ယာနိ စေဝ မူလာနိ၊
အကြင်အမြစ်တို့သည်လည်း။ အဓောဂမာနိ၊ အောက်သို့ဆင်းသွားကုန်၏။ ယာနိ စ မူလာနိ၊
အကြင်အမြစ်တို့သည်လည်း။ တိရိယင်္ဂမာနိ၊ ဘေး(ဘီလာ)သို့ ပြာသွားကုန်၏။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံ
ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုအမြစ်တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ သြဇံ၊ အဆီကို။ အဘိဟရန္တိ၊ ရှေးရှု
ပို့ဆောင်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ သော မဟာရုက္ခော၊ ထိုသစ်ပင်ကြီးသည်။ တဒါ-
ဟာရော၊ ထိုအမြစ်ဟူသော အမှီရှိသည်ဖြစ်၍။ စိရံ၊ သော။ ဒိဃံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊
တည်ရာ၏။ (ဧဝမေဝ ခေါ စသည် ပေးမြဲ။)

(ဥပါဒါနိယေသုမှ နိရောဓော ဟောတိ အထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ မဟာရုက္ခော၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုနောက်၌။
ပုရိသော၊ သည်။ ကုဒ္ဒါလပိဋကံ၊ ပေါက်တူး၊ ချင်းတောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူဆောင်၍။
အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တံ ရုက္ခံ၊ ထိုသစ်ပင်ကို။ မူလေ၊ အမြစ်၌။
ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ မူလံ၊ အမြစ်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ ပလိခဏေယျ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ
တူးရာ၏။ ပလိခဏိတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှတူးပြီး၍။ မူလာနိ၊ အမြစ်ဟူသမျှတို့ကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊
ထုတ်နှုတ်ဆောင်ယူရာ၏။ အန္တမသော၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်။ ဥသိရနာဠိမတ္တာနိပိ၊ ပန်းရင်း
ကြာရိုးမျှရှိသော အမြစ်တို့ကိုသော်လည်း။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။
တံ ရုက္ခံ၊ ထိုသစ်ပင်ကို။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ၊ အပိုင်းပိုင်းအပြတ်ပြတ်။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ၊
အပိုင်းပိုင်းအပြတ်ပြတ်။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်ပြီး၍။ ဖာလေယျ၊ ခွဲရာ၏။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲပြီး၍။ သက-
လိကံ သကလိကံ၊ အခြမ်းခြမ်း အစိတ်စိတ်။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ သကလိကံ သကလိကံ၊ အခြမ်း
ခြမ်း အစိတ်စိတ်။ ကရိတွာ၊ ပြုပြီး၍။ ဝါတာတပေ၊ လေနပူ၌။ ဝိသောသေယျ၊ ခြောက်သွေ့စေရာ
၏။ ဝါတာတပေ၊ လေနပူ၌။ ဝိသောသေတွာ၊ ခြောက်သွေ့စေပြီး၍။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ခုဟေယျ၊
တိုက်ရာ၏။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ခုဟေတွာ၊ တိုက်ပြီး၍။ မသိံ၊ မီးသွေး(ပျာ)ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။
မသိံ၊ မီးသွေး(ပျာ)ကို။ ကရိတွာ၊ ပြုပြီး၍။ မဟာဝါတေ ဝါ၊ ကြီးသောလေထဲ၌မူလည်း။ သြဇ-
ဏေယျ၊ လွှင့်ပစ်ရာ၏။ သိဃသောတာယ၊ လျင်မြန်သော ရေအယဉ်ရှိသော။ နဒိယာ ဝါ၊ မြစ်၌
မူလည်း။ ပဝါဟေယျ၊ မျှောရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ သော မဟာရုက္ခော၊ ထိုသစ်ပင်
ကြီးသည်။ ဥစ္ဆန္တမူလော၊ အကြွင်းမရှိဖြစ်အပ်ပြီးသော အမြစ်ရှိသည်။ တာလာဝတ္ထုကတော၊

ထန်းပင်၏တည်ရာ(ကျင်း)ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီးသည်။ အနုဘာဝံကတော၊ တဖန်မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီးသည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒဓမ္မော၊ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းသဘောရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဝေမေဝ ခေါ် စသည် ပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယမဟာရုက္ခသုတ်

၅၆။ (ဤသုတ်သည် ရှေးသုတ်နှင့်တူပြီး၊ နိဒါန်းဝါကျမပါသည်သာ ထူးခြား၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တရုဏရုက္ခသုတ်

၅၇။ (သာဝတ္ထိယံမှ သမုဒယော ဟောတိ အထိ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ တရုဏော၊ နုပျို (ငယ်) သော။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ပုရိသော၊ သည်။ တဿ၊ ထိုသစ်ပင်ငယ်၏။ မူလာနိ၊ အမြစ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ (သင့်လျော်ရာ) တခါတခါ၌။ ပလိမဇ္ဇေယျ၊ သုတ်သင်ရာ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ (သင့်လျော်ရာ) တခါတခါ၌။ ပံသုံ၊ မြေမျှို့ကို။ ဒဒေယျ၊ ထည့်ပေးရာ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ (သင့်လျော်ရာ) တခါတခါ၌။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဒဒေယျ၊ လောင်းပေးရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ တရုဏော၊ နုပျို (ငယ်) သော။ သော ရုက္ခော၊ ထိုသစ်ပင်သည်။ တဒါဟာရော၊ ထိုမြေ၊ ရေဟူသော အစာ (အကြောင်း) ရှိသည်ဖြစ်၍။ တဒုပါဒါနော၊ ထိုမြေ၊ ရေဟူသော အမှီရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရူဠိံ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ကျယ်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ (ဝေမေဝ ခေါ် စသည် ပေးမြဲ။)

(ပဋိလောမ-ဝါကျများကိုလည်း နည်းမှီး၍ သမ္ပန်။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-နာမရူပသုတ်

၅၈။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဖွယ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောသူ၏ သန္တာန်၌။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သက်ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (နာမရူပပစ္စယာစသည် ပေးမြဲ။)

(သေယျထာပိစသော ဥပမာနဝါကျ ဥပမေယျဝါကျများနှင့် ပဋိလောမ ဝါကျများကိုလည်း နည်းမှီး၍ သမ္ပန်။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဝိညာဏသုတ်

၅၉။ (ဤသုတ်လည်းမထူးပြီ။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဏ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သက်ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟုသမ္ပုန့်။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-နိဒါနသုတ်

၆၀။ ကေ၊ သော။ သမယံ၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုရူသု၊ ကုရုတိုင်းတို့၌။ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ၊ ကမ္မာသဓမ္မမည်သော။ ကုရူနံ၊ ကုရုတိုင်းသားတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုနိဂုံး၌။) ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထခေါ၊ ဌ။ ပ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အစ္ဆရိယံ၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီးအံ့ချီးထိုက်ပေစွ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဗ္ဗုတံ၊ မဖြစ်စဘူး အဦးအသစ်ဖြစ်ပေစွ။ ဘန္တေ၊ ရား။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ယာဝဂမ္ဘီရော စ၊ အလွန်နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်လည်းနက်ယောင်ရှိ၏။ အထစပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း။ မေ၊ တပည့်တော်၏ဉာဏ်၌။ ဥတ္တာနုကုတ္တာနကော ဝိယ၊ အလွန်တိမ် (ပေါ်လွင်) သကဲ့သို့။ ခါယတိတိ၊ ထင်လှာပါ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာ အဝစ၊ မဆိုလင့်။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မာ အဝစ၊ မဆိုလင့်။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စေဝ၊ နက်လည်းနက်၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်လည်းနက်ယောင်ရှိ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ဧတဿ ဓမ္မဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို။ အနုနုဗောဓာ၊ (ဉာတပရိညာ အစွမ်းအားဖြင့်) အဖန်ဖန်မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ (တိရုဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ များပြားလှစွာသော။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါသည်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ ချည်ဝင်၊ ချည်ထွေးကဲ့သို့ဖြစ်သော ရှုတ်ထွေးခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ-ရှုတ်ထွေးသောမိစ္ဆာချည်သဖွယ်ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ အစာတင်ထားသောချည်ထိုး၊ ချည်မျှင် သဖွယ်ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ-ငှက်သိုက်သဖွယ် ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ၊ ဖြူဆံမြက်၊ ပြိတ်မြက်သဖွယ် ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ အပါယံ၊ ကြီးပွားခြင်း ချမ်းသာခြင်းမရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ရာဌာန ဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ ချမ်းသာအပေါင်းမှ ဖရိဖရဲကျရာဖြစ်သော။ သံသာရံ၊ အပါယ်သံသရာကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ (ကြွင်းဝါကျတို့၌ အထူးမရှိ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဆဋ္ဌော၊ သော။ ဒုက္ခဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဒုက္ခဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ပရိဝိမံသနုပါဒါနံ၊ ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဥပါဒါနသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနိ စ၊ သံယောဇနသုတ်၊ ဒုတိယသံယောဇနသုတ်တို့၎င်း။ မဟာရုက္ခေန၊ မဟာရုက္ခအမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဒွေ၊ မဟာရုက္ခသုတ်၊ ဒုတိယ မဟာရုက္ခသုတ်ဟူသော နှစ်သုတ်တို့၎င်း။ တရုဏေန စ၊ တရုဏအမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ သော။ သတ္တမံ၊

ခုနစ်သုတ်မြောက် တရုဏရုက္ခသုတ်၎င်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမရူပသုတ်၎င်း။ နိဒါနေန ၈၊ နိဒါနသုတ်နှင့်တကွလည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏသုတ်၎င်း။ တေ ဒသ၊ ထိုဆယ်သုတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၇-မဟာဝဂ်

၁-အဿုတဝါသုတ်

၆၁။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ ပ။ အာရာမေ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ဝါ-အာဂမ အဓိဂမကို နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားခြင်း မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ စာတုမဟာဘူတိကသ္မိံ၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘူတ်ရုပ်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဣမသ္မိံ ကာယသ္မိံ၊ ဤကိုယ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ၊ ငြီးငွေ့မှုလည်း ငြီးငွေ့နိုင်သေး၏။ ဝိရဇ္ဇေယျပိ၊ မတပ်မက်မှုလည်း မတပ်မက်နိုင်သေး၏။ ဝိမုစ္စေယျပိ၊ လွတ်မြောက်မှုလည်း လွတ်မြောက်နိုင်သေး၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စာတုမဟာဘူတိကဿ၊ လေးပါးကုန်သော မဟာဘူတ်ရုပ်တို့ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤကိုယ်၏။ ဝါ- ဤကိုယ်ကို။ အာစယောပိ၊ တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ အပစယောပိ၊ မတိုးပွား (ဆုတ်ယုတ်) ခြင်းကို၎င်း။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်း (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) ကို၎င်း။ နိက္ခေပနမ္ပိ၊ ပစ်ချခြင်း (သေခြင်း) ကို၎င်း။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ တဿှာ၊ ကြောင့်။ တတြ၊ ထိုကိုယ်၌။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒေယျပိ၊ ၏။ ဝိရဇ္ဇေယျပိ၊ ၏။ ဝိမုစ္စေယျပိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္စ ခေါ ဧတံ၊ ဤစိတ်ကို။ စိတ္တံ ဣတိပိ၊ စိတ္တဟူ၍၎င်း။ မနော ဣတိပိ၊ မနဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏံ ဣတိပိ၊ ဝိညာဏဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။ တတြ၊ ထိုစိတ်၌။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒတုံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ မတပ်မက်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧတံ၊ ဤစိတ်ကို။ (ဟိ-နိပါတ်မျှ။) ဒိဿရတ္တံ၊ ရှည်လျားစွာသော နေ့ညဉ့် ကာလပတ်လုံး။ အဿုတဝေတော၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ “ဧတံ၊ ဤစိတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤစိတ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိံ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤစိတ်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”ဟူ၍။ အဇ္ဈောသိတံ၊ မျှိုမတတ် စွဲလမ်းအပ်၏။ မမာယိတံ၊ မြတ်နိုးအပ်၏။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားမှားယွင်းယွင်းသုံးသပ်အပ်၏။ တဿှာ၊ ကြောင့်။ တတြ၊ ထိုစိတ်၌။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ နိဗ္ဗိန္ဒတုံ၊ ငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ ငှါ။ နာလံ၊ နိုင်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ စာတုမဟာဘူတိကံ၊ သော။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤကိုယ်သို့။ ဝါ- ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တဟူ၍။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကပ်ရောက်မှုကား။ ဝါ-စွဲလမ်းမှုကား။ ဝရံ၊ ကောင်းမြတ်ပါသေး၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သို့။ ဝါ-ကို။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကပ်ရောက်မှုကား။ ဝါ-စွဲလမ်းမှုကား။ န တေဝ ဝရံ၊ မကောင်းမြတ်သည်သာတည်း။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။

ကိဿဟေတု၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကမ္ပိဝဿံ၊ တနှစ်ပတ်လုံးလည်း။ တိဋ္ဌမာနော၊ တည်ရှိသော။ ပ။ ဝဿသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံးလည်း။ တိဋ္ဌမာနော၊ သော။ ဘိယျောပိ၊ တရာထက်အလွန်လည်း။ တိဋ္ဌမာနော၊ သော။ စာတုမဟာဘူတိကော၊ သော။ အယံကာယော၊ ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဉ္ဇခေါတေ၊ အကြင်စိတ်ကို။ စိတ္တံ ဣတိပိ၊ စိတ္တဟူ၍၎င်း။ မနော ဣတိပိ၊ မနဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏံ ဣတိပိ၊ ဝိညာဏဟူ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ရတ္တိယာစ၊ ညဉ့်၌၎င်း။ ဒိဝဿဿ စ၊ နေ့၌၎င်း။ အညမေဝ၊ အခြားတမျိုးသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အညံဝေ၊ အခြားတမျိုးသာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ မက္ကဋ္ဌော၊ မျောက်သည်။ အရညေ၊ တောအုပ်အတွင်း၌။ ပဝနေ၊ စည်ကားသောတော၌။ စရမာနော၊ လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ သာခံ၊ သစ်ကိုင်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ကိုင်ဆွဲ၏။ တံ၊ ထိုသစ်ကိုင်းကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ အညံ၊ တပါးသော သစ်ကိုင်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ဆွဲကိုင်ပြန်၏။ တံ၊ ထိုတပါးသောသစ်ကိုင်းကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်ပြန်၍။ အညံ၊ တခြားသောသစ်ကိုင်းကို။ ဂဏှာတိ၊ ဆွဲကိုင်ပြန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ပ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုစွဲလမ်းရာ၌။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဣတိ ဣမသ္မိံ။ ပ။ ဟောတိတိ၊ ဟောတိ ဟူသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ယေဝ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာလျှင်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ယောနိသော၊ သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရေတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဿံ၊ ရှုမြင်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ရူပသ္မိမ္ပိ၊ ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပ။ ဝိညာဏသ္မိမ္ပိ၊ ဝိညာဏ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ငြီးငွေ့လတ်သော်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ ဝိရာဂါ၊ မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ ကိလေသာမှ လွတ်လတ်သော်။ ဝိမုတ္တမိတိ၊ လွတ်ပြီဟူသော။ ဉာဏံ၊ ပစ္စုကောဏာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ခိဏာဇာတိ စသည် ပေးမြဲ။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဒုတိယအသုတဝါသုတ်

၆၂။ သာဝတ္ထိယံမှ နာလံ ဝိမုစ္စိတုံ အထိ၎င်း၊ ဝရံ ဘိက္ခဝေမှ အညံ နိရုဇ္ဈတိ အထိ၎င်း ပေးမြဲ။)

(တတြဘိက္ခဝေ။ ပ။ နိရုဇ္ဈတိတိလည်း ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ အစီးအပျိုး(အကြောင်း)ဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သုခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ သုခဝေဒနိယဿ၊ သုခဝေဒနာ၏ အစီးအပျိုးဖြစ်သော။ တဿေဝ ဖဿဿ၊ ထိုဖဿ၏သာလျှင်။ နိရောဓာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ တဇ္ဇံ၊ ထိုဖဿအားလျော်သော။ ယံ ဝေဒယိတံ၊ အကြင် ခံစားအပ်သောဝေဒနာသည်။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ အစီးအပျိုး ဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ဖဿကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ ယာ သုခဝေဒနာ၊ အကြင်သုခဝေဒနာ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုသုခဝေဒနာသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သာ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။ (ဒုက္ခဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခ ‘ဥပေက္ခာ’ ဝေဒနာတို့၌လည်း ဤနည်းမှီး၍ ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဒိန္နံ ကဋ္ဌာနံ၊ ထင်းချောင်းနှစ်ချောင်းတို့၏။ သံသနုန-
သမောဓာနာ၊ ထိခိုက်ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဥသ္မာ၊ အငွေ့သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ တေဇော၊
အခိုးအပူသည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တေသံယေဝ ဒိန္နံ ကဋ္ဌာနံ၊ ထိုထင်းချောင်းနှစ်
ချောင်းတို့၏သာလျှင်။ နာနာကတဝိနိဗ္ဗောဂါ၊ အသီးအခြားပြုခြင်း၊ ကွဲကွာခြင်းကြောင့်။
တဇ္ဇော၊ ထိုထိခိုက်ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ယာ ဥသ္မာ၊ အကြင်အငွေ့သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
သာ၊ ထိုအငွေ့သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ သာ၊ သည်။ ဝူပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။ (ဝေမေဝ ခေါ၊ပ။
ပဇာနာတိတိ ပေးမြဲ။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပုတ္တမံသုပမသုတ်

၆၃။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။အနုဂ္ဂဟာယဝါကျကို နိဒါနသံယုတ် ၁-ဗုဒ္ဓဝဂ် ၂-ဝိဘင်္ဂသုတ် ၂-အပိုဒ်
ကိုရှု၍သမ္ပန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကဗဠိကာဓော၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
မှတ်အပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဇာယမ္ပတိကာ၊
လင်မယားတို့သည်။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ သမ္ပလံ၊ လမ်းတွက်ရိက္ခာကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။
ကန္တာရမဂ္ဂံ၊ အစာရေစာရှားပါးသော ခရီးခဲသို့။ ပဋိပဇ္ဇေယျ၊ သွားကြကုန်ရာ၏။ တေသံ၊
ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့၏။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သော။ မနာပေါ၊ စိတ်နှလုံးကို တိုးပွားစေတတ်
သော။ ဧကပုတ္တကော၊ တဦးတည်းသော သားကလေးသည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
အထ ခေါ၊ ဌံ။ တေသံ ဒိန္နံ ဇာယမ္ပတိကာနံ၊ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည်။ ကန္တာရဂတာနံ၊
အစာရေစာရှားပါးသော ခရီးခဲသို့ သွားနေကြကုန်စဉ်။ ပရိတ္တာ၊ အနည်းငယ်သော။ ယာ သမ္ပလ-
မတ္တာ၊ အကြင်လမ်းရိက္ခာကလေးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ ထိုလမ်းရိက္ခာကလေးသည်။
ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ နေသံ၊ ထိုလင်မယား
နှစ်ယောက်တို့၏။ အနုတိဏ္ဏော၊ မလွန်မြောက်သေးသော။ ကန္တာရာဝသေသော စ၊ ခရီးခဲအကြွင်း
သည်လည်း။ သိယာ၊ ရှိရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ တေသံ ဒိန္နံ ဇာယမ္ပတိကာနံ၊ ထိုလင်
မယားနှစ်ယောက်တို့၏။ “အမှတ် ခေါ၊ ငါတို့၏။ ပရိတ္တာ၊ သော။ ယာ သမ္ပလမတ္တာ၊ သည်။
(အတ္ထိ၊ ၏။) သာ၊ သည်။ ပရိက္ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ပရိယာဒိန္နာ၊ ခန်းပြီ။ အနုတိဏ္ဏော၊ သော။
အယံ ကန္တာရာဝသေသော စ၊ ဤခရီးခဲ အကြွင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ မယံ၊ ငါတို့သည်။
ပိယံ၊ သော။ မနာပံ၊ သော။ ဣမံ ဧကပုတ္တကံ၊ ဤတဦးတည်းသော သားကလေးကို။ ဝမိတွာ၊
သတ်၍။ ဝလ္လုရဉ္စ၊ အခဲခြောက်ကို၎င်း။ သောဣကဉ္စ၊ (တံစိုးထိုး၍လှမ်းအပ်သော) အသား
ခြောက်ကို၎င်း။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ပုတ္တမံသာနိ၊ သား၏အသားတို့ကို။ ခါဒန္တာ၊ ခဲစားကုန်လျက်။
ဝေ၊ ဤသို့သော။ တံ ကန္တာရာဝသေသံ၊ ထိုခရီးကြွင်း ခရီးကျန်ကို။ နိတ္ထရေယျာမ၊ ကူးမြောက်
ကုန်ရာ၏။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သောငါတို့သည်။
မာ ဝိနသိမှာတိ၊ မပျက်စီးကုန်လင့်”ဟူသော။ ဝေ၊ ဤသို့သော အကြံအစည်သည်။ အဿ၊
ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ တေ ဇာယမ္ပတိကာ၊
ထိုလင်မယားတို့သည်။ ပိယံ၊ သော။ မနာပံ၊ သော။ တံ ဧကပုတ္တကံ၊ ကို။ ဝမိတွာ၊ ၍။ ဝလ္လုရဉ္စ၊

ကို၎င်း။ သောဏ္ဍိကဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ကရိတွာ၊ ရှိ။ ပုတ္တမံသာနိ၊ တို့ကို။ ခါဒန္တာ၊ ခဲစားကုန်လျက်။ ဝေ၊ ဤသို့သော။ တံ ကန္တာရာဝသေသံ၊ ကို။ နိတ္ထရေယျံ၊ ကူးမြောက်ကုန်ရာ၏။ တေ၊ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည်။ ပုတ္တမံသာနိစေဝ၊ သား၏အသားတို့ကိုလည်း။ ခါဒေယျံ၊ ခဲစားကုန်ရာ၏။ “ကေပုတ္တက၊ တဦးတည်းသော သားကလေး။ ကဟံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ ကေပုတ္တက၊ လေး။ ကဟံတိ၊ နည်း”ဟူ၍။ ဥရေ စ၊ ရင်ဘတ်၌လည်း။ ပဋိပိသေယျံ၊ ထု၍ငိုကုန်ရာ၏။

(တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေတို့။ တေ၊ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည်။ ဒဝါယ ဝါ၊ မြူးထူးပျော်ပါးခြင်းငှါလည်း။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟရေယျံ၊ အပိ န၊ စားမျှီကုန်ရာသလော။ မဒါယ ဝါ၊ အားမာန်ယစ်မှူးခြင်းငှါလည်း။ ပ၊ မဏ္ဍနာယ ဝါ၊ အရေအဆင်း လှပတင့်တယ်ခြင်းငှါလည်း။ ပ၊ ဝိဘူသနာယ ဝါ၊ အသားအရေ ပြည့်ဖြိုးခြင်းငှါလည်း။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟရေယျံ၊ အပိ န၊ လော၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ ဤအမေးစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေ၊ ထိုလင်မယားနှစ်ယောက်တို့သည်။ ကန္တာရဿ၊ (မကူးမြောက်သေးသော) ခရီးခဲကို။ ယာဝ နိတ္ထရဏတ္ထာယ ဝေ၊ ကူးမြောက်ရုံအကျိုးငှါသာလျှင်။ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟရေယျံ၊ နန၊ စားမျှီကုန်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေ၊ မှန်ပါသည်ဘုရား။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ကဗဠိကာရော၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ဒဠ္ဋဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဗဠိကာရော၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ (ပရိညာသုံးပါးဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ပဉ္စကာမဂုဏိကော၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါး (ဟူသော အကြောင်း) ရှိသော။ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို မှီသော။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဝါ၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၊ ၏။ ပဉ္စကာမဂုဏိကော၊ သော။ ရာဂေ၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ သော်။ ယေန သံယောဇနေန၊ အကြင်သံယောဇဉ်နှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်နေသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ဣမံ လောကံ၊ ဤကာမဘုံလောကသို့။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ တံ သံယောဇနံ၊ ထို(ဥဒ္ဓမ္မာဂိယ) သံယောဇဉ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဖဿာဟာရော၊ ကို။ ဒဠ္ဋဗ္ဗော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ နိစ္စမ္မာ၊ အရေမရှိသော။ ဂါဝိ၊ နွားမသည်။ ကုန္တံ၊ နံရံကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စေ တိဋ္ဌေယျ၊ အကယ်၍ တည်အံ့။ ကုန္တံ၊ နံရံကို မှီကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်ပိုးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုပိုးတို့သည်။ နံ၊ ထိုအရေမရှိသော နွားမကို။ ခါဒေယျံ၊ ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ ရက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ ပ၊ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပ၊ အကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ပ၊ ခါဒေယျံ၊ ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကျဉ်းချုံးအံ့။ နိစ္စမ္မာ၊ သော။ သာ ဂါဝိ၊ သည်။ ယံယဒေဝ၊ အကြင်အကြင်အရပ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်အံ့။ တန္တိသိတာ၊ ထိုထိုအရပ်ကို မှီကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုပိုးတို့သည်။ နံ၊ ထိုအရေမရှိသော နွားမကို။ ခါဒေယျံ၊ ကိုက်ခဲကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဖဿာဟာရော၊ ကို။ ဒဠ္ဋဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေတို့။ ဖဿေ၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ သော်။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာသု၊ တို့ကို။ ပရိညာတာသု၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်လတ်သော်။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ ဥတ္တရိကရဏီယံ၊ အထက်၌ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ မနောသဉ္စေတနာဟာရော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပံ၊ အံ။ သာဓိကပေါရိသာ၊ အလွန်နှင့်တကွ တသ္မတရပ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ တရပ်ကျော်ကျော်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (ငါးတောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်ဟူလို။) ဝိတစ္ဆိကာနံ၊ ကင်းသောအလုံ့ရှိကုန်သော။ ဝိတဓူမာနံ၊ ကင်းသော အခိုးရှိကုန်သော။ အင်္ဂါရာနံ၊ မီးကျီးတို့ဖြင့်။ ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်သော။ အင်္ဂါရကာသု၊ မီးကျီးပုံ မီးကျီးတွင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) အထ၊ ထိုမီးကျီးပုံနား၌။ ဇီဝိတုကာမော၊ အသက်ရှင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ အမရိတုကာမော၊ သေခြင်းငှါ အလိုမရှိသော။ သုခကာမော၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိသော။ ဒုက္ခပ္ပဋိကူလော၊ ဆင်းရဲဟူသော စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ ဗလဝန္ဓော၊ အားကြီးကုန်သော။ ဒွေ ပုရိသာယောက်ျားနှစ်ယောက်တို့သည်။ နာနာဗာဟာသု၊ အသီးသီးသော လက်မောင်းတို့၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တံ အင်္ဂါရကာသု၊ ထိုမီးကျီးပုံ-မီးကျီးတွင်းသို့။ ဥပကဓေယျံ၊ ရှေးရှုဆွဲငင်ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုအသက်ရှင်လိုသော ယောက်ျား၏။ စေတနာ၊ မီးကျီးတွင်း၌ ဆင်းလိုသော စေတနာသည်။ အာရကာဝ၊ (မရှိ)ဝေးကွာသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပတ္တနာ၊ မီးကျီးတွင်းကို တောင့်တခြင်းသည်။ အာရကာ ဝေ၊ (မရှိ) ဝေးကွာသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ရာ၏။ ပဏိဓိ၊ မီးကျီးတွင်း၌ ဆင်းလို၏ဟု ဆုတောင်းခြင်းသည်။ အာရကာ ဝေ၊ (မရှိ)ဝေးကွာသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ရာ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ နည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဟိ၊ အကြောင်းကို ပြဆိုအံ့။ တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမံ အင်္ဂါရကာသု၊ ဤမီးကျီးတွင်းသို့။ စေ ပပတိဿာမိ၊ အကယ်၍ ကျအံ့။ တတော နိဒါနံ၊ ထိုကျခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုကျခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ မရဏံ ဝါ၊ သေခြင်းသို့သော်၎င်း။ မရဏမတ္တံ၊ သေလောက်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသို့သော်၎င်း။ နိဂစ္ဆာမိတိ၊ ရောက်အံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောအကြံအစည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (သေခြင်းဆင်းရဲနှင့် သေမတတ်ဆင်းရဲကို ကြောက်သောကြောင့်ဟူလို။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ မနောသဉ္စေတနာဟာရော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မနောသဉ္စေတနာယ၊ သော။ အာဟာရော၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ သော်။ တိဿော၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တဏှာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညာတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တိသု၊ ကုန်သော။ တဏှာသု၊ တို့ကို။ ပရိညာတာသု၊ ကုန်လတ်သော်။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ ဥတ္တရိကရဏီယံ၊ အထက်၌ ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှ။ နုတ္တိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဝိညာဏာဟာရော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပံ၊ အံ။ အာဂုစာရိ၊ မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်လေ့ရှိသော။ စောရံ၊ ခိုးသူကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းကြ၍။ “ဒေဝ၊ အရှင်မင်းကြီး။ အယံ၊ ဤသူသည်။ တေ၊ သင်မင်းကြီး၏။ အာဂုစာရိ၊ မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်လေ့ရှိသော။ စောရော၊ ခိုးသူပါတည်း။ ဣမဿ၊ ဤခိုးသူအား။ ယံ၊ အကြင်ဒဏ်ကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။ တံ ဒဏ္ဍံ၊ ထိုဒဏ်ကို။ ပဏေဟိတိ၊ ပေး(တပ်)ပါလော့”ဟူ၍။ ရညော၊ မင်းကြီးအား။ ဒဿေယျ၊ ပြကုန်ရာ၏။ ရာဇာ၊ မင်းကြီးသည်။ တမေနံ၊ ထိုခိုးသူကို။ “ဘော၊ အို မင်းချင်းယောက်ျားတို့။ ဂစ္ဆေတု၊ သွားကြလော့။ ဣမံ ပုရိသံ၊ ဤခိုးသူယောက်ျားကို။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ သတ္တိသတေန၊ လှံချက်တရာဖြင့်။ ဟနထာတိ၊ သတ်ကြလော့”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုအမိန့်ပေးရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုခိုးသူကို။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ သတ္တိသတေန၊

ဖြင့်။ ဟနေယျ၊ သတ်ကုန်ရာ၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ မဇ္ဈနိကသမယံ၊ နေ့လယ်အခါ၌။ “အမ္ဘော၊ အို မင်းချင်းယောက်ျားတို့။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ကထန္တိ၊ ဘယ်သို့နည်း” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုမေးမြန်းရာ၏။ ဒေဝ၊ မင်းကြီး။ တထေဝ၊ ရှေးနည်းအတူသာလျှင်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်ကုန်၏။ (နံနက်မသေ၍ နေ့လယ်မေးကာ အသတ်ခိုင်းသဖြင့် သတ်ရာ၌၎င်း၊ နေ့လယ် မသေ၍ ညနေမေးကာ အသတ်ခိုင်းသဖြင့် သတ်ရာ၌၎င်း နည်းမှီး၍ သမ္ပန်။ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ၊ ပေးမြဲ။) သော ပုရိသော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ ဒိဝသံ၊ တနေ့ပတ်လုံး။ တိဟိ သတ္တိသတေဟိ၊ လုံချက်သုံးရာတို့ဖြင့်။ ဟညမာနော၊ သတ်အပ်သည်ရှိသော်။ တတောနိဒါနံ၊ ထိုသတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါသတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်း (စိတ်ဆင်းရဲခြင်း) ကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒိယေထ အပိနု၊ ခံစားရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကေဿာပိ သတ္တိယာ၊ လုံချက်တချက်ဖြင့်သော်လည်း။ ဟညမာနော၊ သော်။ တတောနိဒါနံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကိံ၊ ဒေါမနဿံ၊ ကိံ။ ပဋိသံဝေဒိယေထ၊ ခံစားရာပါ၏။ တိဟိ သတ္တိသတေဟိ၊ လုံချက်သုံးရာတို့ဖြင့်။ ဟညမာနော၊ သော်။ ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဝိညာဏာဟာရော၊ ကိံ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ၊ မှတ်အပ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိညာဏေသော။ အာဟာရော၊ ကိံ။ ပရိညာတေ၊ သော်။ နာမရူပံ၊ သည်။ ဝါ-ကိံ။ ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပေ၊ ကိံ။ ပရိညာတေ၊ သော်။ အရိယသာဝကဿ၊ သည်။ ဥတ္တရိကရဏီယံ၊ သည်။ ကိဉ္စ၊ မျှ။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-အတ္ထိရာဂသုတ်

၆၄။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ အနုဂ္ဂဟာယ-ဝါကျကို နိဒါနသံယုတ် ၁၊ ဗုဒ္ဓဝဂ် ၂-ဝိဘင်္ဂသုတ်၊ ၂-အပိုဒ်ကို ရှု၍ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဗဠိကာရေ အာဟာရေ၊ ၌။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်သောရာဂသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ရှိအံ့။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်တတ်သော နန္ဒိသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ့။ တဏှာ၊ တောင့်တတတ်သော တဏှာသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ့။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ ဝိရုဋ္ဌံ၊ စည်ပင်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်အံ့။ ဝိရုဋ္ဌံ၊ စည်ပင်အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သက်ဆင်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌။ နာမရူပဿ၊ ၏။ အဝက္ကန္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ ပွားခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနုဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ တဖန်ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌။ (ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဌာနေ ဘုဗ္ဗံ။ သဗ္ဗတ္ထ ဝါ ပုရိမပုရိမပဒေ ဧတံ ဘုဗ္ဗံ။ ဌ။ ယသ္မိံ ဌာနေတိ ယသ္မိံ ကာရဏေ သတိ-ဋီ။ ဤဋီအလို-အကြင်အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်ဟုပေး။) အာယတိံ၊ ၌။ ပုနုဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ အံ့။ တတ္ထ၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌။ (ထိုအကြောင်း

သည်။ သတိ၊ သော်ဟု ခြံအလိုပေး။) အာယတိံ၊ ခွံ။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတ္ထ၊ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌။ အာယတိံ၊ ခွံ။ ဇာတိဇရာမရဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ အံ။
တံ၊ ထိုဇာတိဇရာမရဏရှိရာ တေဘူမကဝဋ်ကို။ သသောကန္တိ၊ သောကရှိ၏ဟူ၍။ သဒရန္တိ၊
ပူလောင်ခြင်းရှိ၏ဟူ၍။ သဥပါယာသန္တိ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။

(ဖဿာဟာရ မနောသဉ္စေတနာဟာရ ဝိညာဏာဟာရ ဝါကျတို့၌လည်း ဤနည်းသမ္ပန်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရဇကော ဝါ၊ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်ဆရာသည်၎င်း။ စိတ္တကာရကော ဝါ၊ ပန်းချီဆရာ
သည်၎င်း။ ရဇနာယ ဝါ၊ စွဲသော ဆေးရည်သည်သော်၎င်း။ လာခါယ ဝါ၊ ချိပ်ရည်သည်သော်၎င်း။
ဟလိဒ္ဓိယာ ဝါ၊ နန္ဒင်းရည်သည်သော်၎င်း။ နီလိယာ ဝါ၊ အညိုရောင်ဆေးရည်သည်သော်၎င်း။
မဉ္ဇိဋ္ဌာယ ဝါ၊ မောင်းသောအရောင်ဆေးရည်သည်သော်၎င်း။ သတိ၊ ရှိသော်။ (ရဇနာယ ဝါ၊
ဖြင့်၎င်း။ လာခါယ ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း စသည်ဖြင့် ပေးလျှင် အနက်ပို၍ ဖြောင့်၏။ သတိသဒ္ဓါပါရှိနေ
သောကြောင့် ပါဠိရှိတိုင်း လက္ခဏ၊ လက္ခဏဝန္တ ပေးလိုက်ရသည်။) သုပရိမဋ္ဌေ၊ အလွန်ပြေပြစ်
ချောမွေ့သော။ ဖလကေ ဝါ၊ ပြင်ချပ်ပေါ်၌သော်၎င်း။ ဘိတ္တိယာ ဝါ၊ နံရံ၌သော်၎င်း။ ဒုဿပဇ္ဇေ ဝါ၊
ပုဆိုးပြားပိတ်ကားပေါ်၌သော်၎င်း။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ကံ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံသော။
ဣတ္ထိရူပံ ဝါ၊ မိန်းမရုပ်ကို၎င်း။ ပုရိသရူပံ ဝါ၊ ယောက်ျားရုပ်ကို၎င်း။ အဘိနိမ္မိနေယျ သေယျ-
ထာပိ၊ ဖန်ဆင်းရိုက်နှိပ်ရေးဆွဲရာသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ သဥပါ-
ယာသန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။ (ဖဿေ။ ပ။ မနောသဉ္စေတနာယ။ ပ။ ဝိညာဏေ။ ပ။ ဝဒါမိ၊
ဝါကျတို့ကိုလည်း ပေယျာလထိုးသည်။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဗဠိကာရေ အာဟာရေ၊ ခွံ။ ရာဂေါ၊ တပ်မက်သောရာဂသည်။ စေ နတ္ထိ၊
အကယ်၍မရှိအံ့။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋိသေဓစကားကို အထူးပြု၍ သမ္ပန်လေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုဋ္ဌာဂါရံ ဝါ၊ အထွဋ်တခုတပ်သော အိမ်ကျောင်းသည်၎င်း။ ကုဋ္ဌာဂါရ-
သာလာ ဝါ၊ အထွဋ်နှစ်ခုတပ်သော ဇရပ်သည်၎င်း။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ (တေသံ၊ ထိုအိမ်ကျောင်း
ဇရပ်တို့၏။) ဥတ္တရာယ ဝါ၊ မြောက်ဖက်နံရံ၌၎င်း။ ဒက္ခိဏာယ ဝါ၊ တောင်ဖက်နံရံ၌၎င်း။ ပါစိ-
နာယ ဝါ၊ အရှေ့ဖက်နံရံ၌၎င်း။ ဝါတပါနာ၊ လေသောက်ပြုတင်းတို့သည်။ (အဿ၊ ရှိကုန်ရာ၏။)
(လက်ရှိမူ၌ ကုဋ္ဌာဂါရသာလံ ဝါ-ဟု ဒုတိယန္တဖြင့် ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ ကုဋ္ဌာဂါရ-
သာလာတိ ဒေ ကဏ္ဍိကေ ဂဟေတွာ ကတသာလာဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း သိ၊ သျှာ၊ ဣ တို့၌
လည်း ကုဋ္ဌာဂါရသာလာဟုပင် ပဌမန္တဖြင့်ရှိသောကြောင့်၎င်း ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ ဝါ၊ သည်၎င်း
ဟု ကတုတ္တ ပြန်ဆိုလိုက်သည်။)

သုရိယေ၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ၊ ထွက်လာသည်ရှိသော်။ ဝါတပါနေန၊ (အရှေ့ဖက်) လေသာ
ပြုတင်းဖြင့်။ ရသ္မိ၊ အရောင်သည်။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ကု၊ အဘယ်ဖက်နံရံ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊
တည်သည်(နေရောင်ထိုးသည်။) အဿ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊
မြတ်စွာဘုရား။ ပစ္ဆိမာယံ ဘိတ္တိယံ၊ အနောက်ဖက်နံရံ၌ (ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ ရာ၏။)
ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပစ္ဆိမာဘိတ္တိ၊ အနောက်ဖက်နံရံသည်။ စေ န အဿ၊
အကယ်၍ မရှိငြားအံ့။ ကု၊ အဘယ်၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊

၁။ ကုဋ္ဌာဂါရန္တိ ကေကဏ္ဍိကံ ဂါဟပေတွာ ကတံ အဂါရံ။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယန္တိ ဒေ ကဏ္ဍိကေ
ဂဟေတွာ ကတသာလာ။ဌ။

ရား။ ပထဝီယံ၊ မြေ၌။ (ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီ၊ မြေသည်။ စေ န အဿ၊ အံ။ က၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အာပသ္မိံ၊ ရေ၌။ (ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာပေါ၊ ရေသည်။ စေ န အဿ၊ အံ။ က၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ သည်။ အဿ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊ (အဘယ်၌မျှ) မတည်တော့ပါ။ ဣတိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ပ။ အနုပါယာသန္တိ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း မရှိဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-နဂရသုတ်

၆၅။ (ဤသုတ်၌ သာဝတ္ထိယံအစ သေယျထာပဝါကျ (မရောက်မီ) အထိ ၁-နိဒါနသံယုတ်၊ ၁-ဗုဒ္ဓဝဂ်၊ ၄-ဝိပဿီသုတ်၊ အပိုဒ် ၄ နှင့်တူ၏။ ကတ္တားနှင့်နိဂုံးအကြံအစည်ဖြစ်ပုံသာ ထူး၏။ ၎င်း နိဂုံးအနက်ကား—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၊ ဝိပဿနာ ဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စုဒ္ဓါဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နစ်၏ (မဖြစ်)။ နာမရူပမာ၊ နာမ်ရုပ်မှ၊ ပရံ၊ နောက်၌။ ဝါ- နောက်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏)။ ပ။ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ယဒိဒံ၊ အကြင် အတိုင်းအရှည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တော ဝတာ၊ ဤ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဇာယေထ ဝါ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဇီယေထ ဝါ၊ အိုလည်း အိုရာ၏။ မီယေထ ဝါ၊ သေလည်း သေရာ၏။ စဝေထ ဝါ၊ စုတေလည်း စုတေရာ၏။ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေလည်း နေရာ၏။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ၏။ နာမရူပနိရောဓော၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏနိရောဓော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏)။ ပ။ နိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိတိ၊ ၏ဟူသော။ ယဒိဒံ၊ အကြင်လမ်းကြောင်း သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) မေ၊ ငါဘုရားသည်။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ဤလမ်းကြောင်းကို။ ဗောဓာယ၊ မဂ် ဉာဏ်အလို့ငှါ။ အဓိဂတော ခေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဝါ-သိအပ်ပြီ။ တေ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အရညော၊ တောအုပ်ကြီး အတွင်း၌။ ပဝနေ၊ စည်ကားသောတော၌။ စရမာနော၊ လှည့်လည်သည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗကေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်။ အနုယာတံ၊ အစဉ်သဖြင့်သွားအပ်သော။ ပုရာဏံ မဂ္ဂံ၊ လမ်းဟောင်းကို။ ပုရာဏဉ္စသံ၊ ခရီးဟောင်းကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ သော၊ ထို ယောက်ျားသည်။ တံ၊ ထိုလမ်းဟောင်းသို့။ အနုဂစ္ဆေယျ၊ လိုက်၍သွားရာ၏။ တံ၊ ထို လမ်း ဟောင်းသို့။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်၍သွားသည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗကေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်။ အဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ၊ နေထိုင်ဘူးသော။ အာရာမသမ္ပန္နံ၊ အရံနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဝနသမ္ပန္နံ၊ ဥယျာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ပေါက္ခရဏီသမ္ပန္နံ၊ ရေကန်နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဥဒ္ဓါပဝန္တံ၊ တံတိုင်း ခြေရှိသော။ ဝါ-တံတိုင်းခြေခိုင်ခံ့သော။ ရမဏီယံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော။ ပုရာဏံ နဂရံ၊ မြို့ဟောင်းကို။ ပုရာဏံ ရာဇဓာနိံ၊ မင်းနေပြည်ဟောင်းကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ရညော ဝါ၊ မင်းအားသော်၎င်း။ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ၊

မင်း၏ အမတ်ကြီးအားသော်၎င်း။ “ဘန္တေ၊ အရှင်မင်း၊ အရှင် အမတ်ကြီး။ ယဇ္ဇေ၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ ဇာနေယျာသိ၊ သိစေတော်မူပါ၏။ အဟံ၊ ကျွန်တော်မျိုးသည်။ အရညေ၊ ဌံ။ပ။ ပုရာဏဉ္စသံ၊ ကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပါပြီ။ တံ၊ ထိုလမ်းဟောင်းသို့။ အနုဂစ္ဆိံ၊ လိုက်၍ သွားပါပြီ။ တံ၊ သို့။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ပ။ ပုရာဏံ ရာဇဓာနိံ၊ မင်းနေပြည်တော်ဟောင်းကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပါပြီ။ ဘန္တေ၊ အရှင်မင်း၊ အရှင်အမတ်ကြီး။ တံ၊ ထိုမြို့ဟောင်းကို။ နဂရံ၊ မြို့သစ်ဖြစ်အောင်။ မာပေဟိတိ၊ ဖန်ဆင်းတည်ထောင်တော်မူပါလော့”ဟူ၍။ အာရောစေယျ၊ သံတော်ဦးတင်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သော ရာဇာ ဝါ၊ ထိုမင်းသည်သော်၎င်း။ သော ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ၊ ထိုမင်း၏အမတ်ကြီးသည်သော်၎င်း။ တံ၊ ထိုမြို့ဟောင်းကို။ နဂရံ၊ မြို့သစ်ဖြစ်အောင်။ မာပေယျ၊ ဖန်ဆင်းတည်ထောင်ရာ၏။ တံ နဂရံ၊ ထိုမြို့သစ်သည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသောအခါ၌။ ဣဒ္ဓံစေဝ၊ ပြည့်စုံကြွယ်ဝသည်၎င်း။ ဖိတံ စ၊ စည်ကားသည်၎င်း။ ဗဟုဇညံ စ၊ များသောလူရှိသည်၎င်း။ (ဗဟုဇညန္တိ ဗဟူဟိ ဉာတဗ္ဗံ၊ ဗဟုဇနာနံ ဟိတံ ဝါ-ဟူသော အဋ္ဌကထာအလို များစွာသော လူတို့သည် သိအပ်သည်၎င်း။ ဝါ-များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပါးဖြစ်သည်၎င်းဟု ပေး။ ဤ၌ ပေးအပ်သောအနက်ကား ဗဟုဇနန္တိပိ ပါဌောဟူသော ဤအဋ္ဌကထာနှင့်၎င်း၊ မ ၂-၆၄ ပိုဒ်နှင့်၎င်း ညှိ၍ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။) အာကိဏ္ဏမနုဿံ စ၊ ရောပြမ်းသောလူရှိသည်၎င်း။ ဝုဒ္ဓိဝေပုလ္လပုတ္တံ စ၊ ကြီးပွားခြင်း ပြန့်ပြောခြင်းသို့ရောက်သည်၎င်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗကေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ အနုယာတံ၊ အစဉ်သဖြင့် သွားအပ်သော။ ပုရာဏံ မဂ္ဂံ၊ လမ်းဟောင်းကို။ ပုရာဏဉ္စသံ၊ ခရီးဟောင်းကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုဗ္ဗကေဟိ၊ ကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ အနုယာတော၊ အစဉ်သဖြင့် သွားအပ်သော။ သော ပုရာဏမဂ္ဂေါ၊ ထိုလမ်းဟောင်းသည်။ သော ပုရာဏဉ္စသော၊ ထိုခရီးဟောင်းသည်။ ကတမော စ၊ အဘယ်နည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော။ ဝါ-ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော။ အဋ္ဌဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤလမ်းပင်တည်း။ ဣဒံ၊ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၎င်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသမာဓိ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုဗ္ဗကေဟိ၊ ကုန်သော။ပ။သော ပုရာဏဉ္စသော၊ သည်။ အယံ ခေါ၊ ဤလမ်းပင်တည်း။ တံ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိသော လမ်းဟောင်းသို့။ အနုဂစ္ဆိံ၊ လိုက်၍ သွားတော်မူပြီ။ တံ၊ ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိသော လမ်းဟောင်းသို့။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်၍သွားတော်မူသည်ရှိသော်။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူပြီ။ ဇရာမရဏသမုဒယံ၊ ဇရာမရဏ၏ဖြစ်ကြောင်း လောဘကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ ဇရာမရဏနိရောဓံ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ပ။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ၊ ကို။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုလမ်းဟောင်းကို။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား၎င်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ ရဟန်းမတို့အား၎င်း။ ဥပါသကာနံ၊ ဥပါသကာတို့အား၎င်း။ ဥပါသိကာနံ၊ ဥပါသိကာမတို့အား၎င်း။ အာစိက္ခံ၊ ဟောကြားတော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယံဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ထိုသာသနာတော်သည်။ (ဝါ-ကို။ သပ္ပကာသိတံ၊ဉ္စစပ်) ဣဒ္ဓံ စေဝ၊ ပြည့်လည်းပြည့်စုံ၏။ ဖိတံ စ၊ စည်လည်း စည်ပင်၏။ ဝိတ္ထာရိကံ စ၊ ပြန့်လည်းပြန့်ကျယ်၏။ ဗဟုဇညံ စ၊ များသော လူလည်းရှိ၏။ ပုထုဘူတံ စ၊ များလည်းများပြားသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ၊

နတ်လူတို့တိုင်အောင်။ သုပ္ပကာသိတံ စ၊ ကောင်းစွာဟောလည်း ဟောကြားပြသတော်မူအပ်၏။
ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သမ္မသသုတ်

၆၆။ (ဝေမေ သုတံ ပေးမြဲ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုရုသု၊ ကုရုတိုင်း
တို့၌။ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ၊ ကမ္မာသဓမ္မမည်သော။ ကုရုနံ၊ ကုရုတိုင်းတို့၏။ နိဂမော၊ နိဂုံးသည်။
(အတ္တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနိဂုံး၌။) ဝိဟရတိ၊ ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ တုမော၊ တို့သည်။ အန္တရံ၊ အတွင်း၌။ သမ္မသံ၊ သုံးသပ်မှုကို။ သမ္မသထ နောတိ၊ သုံးသပ်ကြ
ကုန်၏လော” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြီ။ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အညတရော၊
တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ ခေါ၊ တပည့်တော်သည်။
အန္တရံ၊ အတွင်း၌။ သမ္မသံ၊ သုံးသပ်မှုကို။ သမ္မသာမိတိ၊ သုံးသပ်ပါ၏” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။
အဝေါ စ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ယထာ ကသံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အန္တရံ၊ ဌံ။
သမ္မသံ၊ ကို။ သမ္မသသိ၊ သုံးသပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သော-
ဘိက္ခု၊ သည်။ ဗျာကာသိ၊ ဖြေဆိုလျှောက်ထားပြီ။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗျာကာသိ၊ ဖြေဆိုလျှောက်ထားပြီ။ (တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။
ဗျာကရောန္တေ၊ ဖြေဆိုလျှောက်ထားသော။) သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။
စိတ္တံ၊ စိတ်တော်ကို။ န အာရာဓေတိ၊ မနှစ်သက်စေနိုင်။ (ဘုရားရှင်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုမေး၍
ရဟန်း၏ ဒွတ္တိံ သာကာရကောဠာသကို ဖြေသောကြောင့် နှစ်သက်တော်မမူ ဟူလို။)

ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ
ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အန္တရံ၊ အတွင်း၌။ သမ္မသံ၊ သုံးသပ်မှုကို။ ယံ ဘာသေယျ၊
အကြင်ဟောတော်မူရာ၏။ ဧဿ၊ ဤဟောတော်မူခြင်း၏။ ကာလော၊ ဟောတော်မူရာအခါ
ပါတည်း။ သုဂတ၊ ရား။ ဧဿ၊ ၏။ ကာလော၊ တည်း။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏
(တရားတော်ကို)။ သုဘ္ဘာ၊ ကြားနာရသည်ရှိသော်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဓာရေသန္တိတိ၊
ဆောင်ထားကြပါကုန်လတ္တံ့” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (တေနအာနန္ဒ။ ပ။ ပစ္စသောသံ၊
ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သမ္မသမာနော၊ သုံးသပ်သည်ရှိ
သော်။ လောကေ၊ လောက၌။ အနေကဝိဓံ၊ များသောအပြားရှိသော။ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူး
အပြားပြားရှိသော။ ဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းဟူသော။ ယံ ခေါ၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲ
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣဒံ ခေါ၊ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲသည်။ ကိံနိဒါနံ၊ အဘယ်လျှင် နိဒါန်းရှိ
သနည်း။ ကိံသမုဒယံ၊ အဘယ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသနည်း။ ကိံဇာတိကံ၊ အဘယ်လျှင် ဇစ်မြစ်
ရှိသနည်း။ ကိံပဘဝံ၊ အဘယ်လျှင် အမွန်အစရှိသနည်း။ ကိံသ္မိံ၊ အဘယ်အကြောင်းသည်။
သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိံသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဇရာ-
မရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိတိ၊ မဖြစ်သနည်းဟူ၍။ အန္တရံ၊ အတွင်း၌။ သမ္မသံ၊ သုံးသပ်မှုကို။
သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သမ္မသမာနော၊ သော်။ လောကေ၊ ဌံ။ ပ။ ယံ

ခေါ် ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ခေါ် ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပဓိနိဒါနံ၊ ခန္ဓာကိုယ် (ဥပဓိ) လျှင် နိဒါန်းရှိ၏။ ပ။ ဥပဓိသ္မိံ၊ ခန္ဓာကိုယ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပဓိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတီတိ၊ မဖြစ်ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ သော၊ သည်။ ဇရာမရဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ ဇရာမရဏနိရောဓသာ- ရပ္ပဂါမိနီ၊ ဇရာမရဏ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်အား လျှောက်ပတ်သော ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ (၆-ဒုက္ခ ဝဂ်၊ ၁-ပရိဝိမံသသုတ်၊ စာပိုဒ်-၅၁-၌ သာရပ္ပသဒ္ဓါမပါ။) ယာ စ ပဋိပဒါ၊ အကြင်အကျင့်သည် လည်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဉ္စ၊ ထိုအကျင့်ကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ တထာ ပဋိပန္နော စ၊ ထိုသို့သည့် အတိုင်း ကျင့်သော ရဟန်းသည်လည်း။ အနုဓမ္မစာရီ၊ နိဗ္ဗာန်တရားသို့ အစဉ်လိုက်သော အကျင့် ကိုကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံအားဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲ၏ ကုန်ခန်းခြင်းငှါ။ ဇရာမရဏနိရောဓာယ၊ ဇရာ မရဏ၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သောရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

အထာပရံ၊ ထိုမှနောက်၌။ သမ္မသမာနော၊ သုံးသပ်သည်ရှိသော်။ အယံ ဥပဓိ၊ ဤခန္ဓာကိုယ် သည်။ ကိ*နိဒါနော၊ နည်း။ ပ။ ကိသ္မိံ၊ အဘယ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ဟူ သော ဥပဓိသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိသ္မိံ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဥပဓိ၊ သည်။ န ဟော- တီတိ၊ မဖြစ်သနည်းဟူသော။ သမ္မသံ၊ သုံးသပ်မှုကို။ အန္တရံ၊ အတွင်း၌။ သမ္မသတိ၊ သုံးသပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သမ္မသမာနော၊ သော်။ ဥပဓိ၊ သည်။ တဏှာနိဒါနော၊ တဏှာလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ပ။ တဏှာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဥပဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဏှာယ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဥပဓိ၊ သည်။ န ဟောတီတိ၊ မဖြစ်ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ (သော ဥပဓိဉ္စ ပဇာနာတိ။ ပ။ ဥပဓိနိရောဓာယ ဝါကျကို သော ဇရာမရဏဉ္စ ပဇာနာတိဝါကျ နည်းမှီးလေ။)

အထာပရံ၊ ၌။ သမ္မသမာနော၊ သော်။ အယံ တဏှာ၊ သည်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇ မာနာ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သနည်း။ ကတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသမာနာ၊ သက်ဝင်တည်နေသည် ရှိသော်။ နိဝိသတိ၊ သက်ဝင်တည်နေသနည်းဟူသော။ သမ္မသံ၊ ကို။ အန္တရံ၊ ၌။ သမ္မသတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ သမ္မသမာနော၊ သော်။ လောကေ၊ ၌။ ယံ ပိယရူပံ၊ အကြင် ချစ်အပ်သောရုပ် သည်။ ယံသာတရူပံ၊ အကြင် သာယာအပ်သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤချစ်အပ် သာယာအပ်သော ရုပ်၌။ သာတဏှာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသမာနာ၊ သော်။ နိဝိသတိ၊ ၏။ လောကေ၊ ၌။ ပိယရူပံ၊ သည်။ သာတရူပံ သည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ လောကေ၊ ၌။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်အပ် သော ရုပ်တည်း။ သာတရူပံ၊ သာယာအပ်သောရုပ်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုပသာဒဟူသော ပိယရုပ်၊ သာတရူပံ၌။ သာတဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဝိသ- မာနာ၊ သော်။ နိဝိသတိ၊ ၏။ (အကြွင်း၌ သောတ၊ ဃာန စသည် ပြောင်းလဲသည်သာထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေသမဏာဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်၎င်း။ ယေ ဗြာဟ္မဏာဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း။ လောကေ၊ ၌။ ယံ ပိယရူပံ၊ အကြင်ချစ်အပ်သောသဘောရှိသောတရားသည်၎င်း။ ယံ သာတရူပံ၊ အကြင်သာယာ အပ်သောသဘောရှိသောတရားသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုချစ်အပ်၊ သာယာအပ်သော

သဘောရှိသောတရားကို။ နိစ္စတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။ (“မြဲ၏ ဟူ၍”သော်လည်း ပေးနိုင်၏။) အဒက္ခ၊ ရှုမြင်ကုန်ပြီ။ သုခတော၊ ချမ်းသာသောအနေအားဖြင့်။ အဒက္ခ၊ ကုန်ပြီ။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ အဒက္ခ၊ ကုန်ပြီ။ အာရောဂျတော၊ ရောဂါမဲ့သောအဖြစ်အားဖြင့်။ အဒက္ခ၊ ကုန်ပြီ။ ခေမတော၊ ဘေးမရှိသောအားဖြင့်။ အဒက္ခ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ တဏှံ၊ ကို။ ဝဇေသုံ၊ ပွားစေကုန်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ တဏှံ၊ ကို။ ဝဇေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဥပဓိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ဥပဓိကို။ ဝဇေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဥပဓိ၊ ကို။ ဝဇေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ဝဇေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ ယေ၊ အကြင်ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝဇေသုံ၊ ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ မရဏေန၊ သေခြင်းမှ။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ ဥပါယာသေဟိ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စံသု၊ မလွတ်မြောက်ကုန်။ ဒုက္ခဿ၊ မှ။ န ပရိမုစ္စံ သူတိ၊ ကုန်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

(ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတမဒ္ဓါနံ စသော ဝါကျကား အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ် ယာလ၌။ ဒက္ခိဿန္တိ၊ ရှုမြင်ကုန်လတ္တံ့။ ဝဇိဿန္တိ၊ ပွားစေကုန်လတ္တံ့။ န ပရိမုစ္စိဿန္တိ၊ မလွတ် မြောက်ကုန်လတ္တံ့ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကာရိတံအကြေကြံ၍ ဝဇိဿန္တိ၊ ပွားစေကုန်လတ္တံ့ဟု ပေးလိုက်သည်။ သို့မှသာ တေ တဏှံ ဝဇေသုံဟူသော ရှေ့ဝါကျရှိပါ၌၊ တေ တဏှံ ဝဇေသုံဟူသော နောက်ဝါကျရှိပါ၌တို့နှင့်ညီမည်။ သို့မဟုတ် ဝဇိဿန္တိကို ဝဇေသုံဟူ၍သော်လည်းပြင်။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ဝါကျလည်း တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ပဿန္တိ၊ ရှုမြင်ကုန်၏။ ဝဇေသုံ၊ ပွားစေကုန်၏။ န ပရိမုစ္စိဿန္တိ၊ မလွတ်မြောက်ကုန်ဟု ပေးသည်သာထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ အာပါနီယကံသော၊ ဖျော်ရည်ခွက်သည်။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဂန္ဓသမ္ပန္နော၊ အနံ့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရသသမ္ပန္နော၊ အရသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သော စ ခေါ၊ ထိုဖျော်ရည်ခွက်ကိုလည်း။ (သောအရ ဖျော်ရည်ခွက်ကိုစွဲသော် ဌာနုပစာရတ္ထ၊ ဖျော်ရည်ကိုစွဲသော် မုချတ္ထ။) ဝိသေန၊ အဆိပ်ဖြင့်။ သံသဠော၊ ရောနှောအပ်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဃမ္မာဘိတတ္တော၊ အပူသည် အလွန်ပူလောင်စေအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဃမ္မပရေတော၊ အပူသည် ရောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းသည် ဖြစ်၍။ တသိတော၊ တပ်မက်သည်ဖြစ်၍။ ပိပါသိတော၊ သောက်လိုသည်ဖြစ်၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ “အမ္ဘော ပုရိသ၊ အမောင်ယောက်ျား။ အယံ အာပါနီယကံသော၊ ဤဖျော်ရည်ခွက်သည်။ ပ။ သံသဠော၊ အပ်၏။ သစေ အာကင်္ခသိ၊ အကယ်၍သောက်ခြင်းငှါအလိုရှိအံ့။ ပိဝ၊ သောက်လော့။ တံ၊ ထိုဖျော်ရည်ကို။ ပိဝတောဟိ၊ သောက်သောသူ၏ (စိတ်သည်)။ ဝဏ္ဏေနပိ၊ အဆင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဂန္ဓေနပိ၊ အနံ့အားဖြင့်၎င်း။ ရသေနပိ၊ အရသာအားဖြင့်၎င်း။ ဆာဒေဿတိ၊ နှစ်သက်လတ္တံ့။ ပိဝိတွာ စ ပန၊ သောက်ပြီးသော်ကား။ တတောနိဒါနံ၊ ထိုသောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မရဏံ ဝါ၊ သေခြင်းသို့မူလည်း။ နိဂစ္ဆသိ၊ ရောက်၏။ မရဏမတ္တံ ဝါ၊ သေလုနီးပါးသော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသို့မူလည်း။ နိဂစ္ဆသိတိ၊ ရောက်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ဆိုကုန်ရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တံ အာပါနီယကံသံ၊ ကို။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင်။ အပ္ပဋိသင်္ခါ၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်မူ၍။ ပိယေ၊ သောက်ရာ၏။ န ပဋိနိဿဇေယျ၊

မစွန့်ရာ။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ပ။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသို့မူလည်း။ နိဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ (ယေဟိ ကေစိမှ ဒုက္ခသွာတိဝဒါမိတိုင် ရှေးနည်း
 အတိုင်းပေး။ ။ယေ စ ခေါ ကေစိ ဘိက္ခဝေ၊ အတိတမဒ္ဓါနံ ဝါကျ၊ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ
 အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဝါကျ၊ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ တေရဟိဝါကျတို့ကိုလည်း ရှေးနည်း
 အတိုင်းပင်ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ပ။ မရဏမတ္တံ ဝါ၊ သေလုနီးပါးမူလည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊
 ဆင်းရဲသို့။ နိဂစ္ဆသီတိ၊ ရောက်၏ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။အထ ခေါ၊၌။
 တဿ ပုရိသဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ “မေ၊ ငါသည်။ အယံ သုရာပိပါသာ၊ ဤအရက်သောက်လိုသော
 အာသာကို”။ ပါနီယေန၊ (အေးသော)သောက်ရည်ဖြင့်။ ဝိနေတံ ဝါ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါမူလည်း။
 ဒဓိမဏ္ဍကေန၊ နို့ဓမ်းကြည်ဖြင့်။ ဝိနေတံ ဝါ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါမူလည်း။ ဘဠုလောဏိကာယ၊
 ဆားနှင့်တကွ လှော်အပ်ပြီးသော မုံညက်ရည်ဖြင့်။ ဝိနေတံ ဝါ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါမူလည်း။
 လောဏသောဝီရကေန၊ ဆားခပ်သော ဆန်ပုံးရည်ဖြင့်။ ဝိနေတံ ဝါ၊ ငှါမူလည်း။ သက္ကာ၊
 တတ်ကောင်း၏။ ယံ၊ အကြင်အရည်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ ဒီသရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး။
 အဟိတာယ၊ စီးပွားမဲ့အလိုငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲအလိုငှါ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံ၊ ထိုသေရည်ကို။
 အဟံ၊ သည်။ န ပိဝေယျန္တိ၊ မသောက်”ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့သောအကြံအစည်သည်။ အဿ၊ ရာ၏။
 သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တံ အာပါနီယကံသံ၊ ထိုဖျော်ရည်ခွက်ကို။ ပဋိသင်္ခါ၊ ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်
 ၍။ န ပိဝေယျ၊ မသောက်ရာ။ ပဋိနိဿဇေယျ၊ စွန့်ရာ၏။ပ။ တံ၊ ထိုပိယရုပ်၊ သာတရုပ်ကို။
 အနိစ္စတော၊ မမြဲဟူ၍။ပ။ ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ပ။ အနတ္တတော၊ အတ္တမဟုတ်ဟူ၍။ပ။
 ရောဂတော၊ ရောဂါဟူ၍။ပ။ ဘယတော၊ ဘေးဟူ၍။ပ။ ဒုက္ခသွာ၊မှ။ ပရိမစ္စိ၊ သူတိ၊ လွတ်မြောက်
 ကုန်ပြီဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

(ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဝါကျကို ရှေးနည်းအတိုင်းပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ပါတုံ ဣစ္ဆာ=ပိပါသာ၊ သုရာယ×ပိပါသာ=သုရာပိပါသာဟု ကြံ၍ “သုရာပိပါသာ”ဟူသော မူကွဲပါ၍
 အတိုင်း ယောဇနာသည်။ ဤ၌ သုရာပိပါသိတာဟု ရှိ၏။

၂။ အပေါ်သို့တက်လှသောအရည်ကိုပင် “ည်”ကို “က်”ပြု၍၎င်း တက်နှင့်ရက်ကို ရွှေ့နောက်ပြန်သော
 အားဖြင့်၎င်း“ရက်တက်”ဟုခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်ရကား-နို့ဓ်ရက်တက်ဖြင့် ဟု ပြန်ဆိုလျှင်လည်း“ဒဓိမဏ္ဍကေနာတိ
 ဒဓိမဏ္ဍနမတ္တေန”ဟူသော အဖွင့်နှင့်ညီသည်သာ။ “ကြည်”ဟူသော အနက်သာ “မဏ္ဍကေန”ဟူသော
 ပုဒ်၏အနက်ဟု မဆိုသင့်၊ သေရည်ကို သေရက်ဟု ခေါ်ဆိုသည်ကိုထောက်၍ “ည်” ကို “က်”ပြုခြင်း၌ သံသယ
 မရှိသင့်။

၃။ သောဝီရံ၊ ကဦးယံ ဝုတ္တံ။ပ။ လဝဏံ လောဏမုစ္စတေဟူသော အဘိဓာန်အရ သောဝီရ၊ ဆန်ပုံးရည်ဟော၊
 လောဏ၊ ဆားဟော၊ လောဏေန သံသဋ္ဌံ သောဝီရံ=လောဏသောဝီရံ၊ တမေဝ လောဏသောဝီရက်ဟူသော
 ဝစနတ္ထအရ ပေးအပ်သောအနက်တည်း။သဗ္ဗေညဗလကဠိရာဒီနိ ပကိစ္စိဘွာဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ဆားခပ်
 သောဆန်ပုံးရည်ဟူသော အနက်သည် ဥပလက္ခဏသာ၊ အခြားသော အသီးအညောက်ရည်လည်း ရသည်သာ။

၄။ ယံ မမ။ပ။ အဟိတာယ ဒုက္ခာယဟူ၍သော နာဂရိမ္မအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ လက်ရှိ ယံ မမ။ပ။
 ဟိတာယ သုခါယဟူသော ဆဋ္ဌမူကား အဓိပ္ပါယ်မရ။

၇-နဋ္ဌကလာပီသုတ်

၆၇။ ကေံ သမယံ၊ အခါတပါး၌။ အာယသ္မာ စ သာရိပုတ္တော၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာကောဠိကော၊ ရှင်မဟာကောဠိကသည်၎င်း။ ဗာရာဏသီယံ၊ ၌။ ဣသိပတနေ၊ ရသေ့တို့၏ သက်ရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာအရပ်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ပ။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။ “အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ သယံကတံ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော။ ဇရာမရဏံ ကိံနု၊ ဇရာမရဏလော။ ပရံကတံ၊ သူတပါးပြုအပ်သော။ ဇရာမရဏံ ကိံနု၊ ဇရာမရဏလော။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်းပြုအပ်သူတပါးလည်း ပြုအပ်သော။ ဇရာမရဏံ ကိံနု၊ လော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အသယံကာရံအပရံကာရံ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း မပြုအပ်ပဲ။ အဓိစ္စသမ္ပပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုလွန်၍ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်သော။ ဇရာမရဏံ ကိံနုတိ၊ လော”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော ကောဠိက၊ က။ သယံကတံ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော။ န ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏမဟုတ်။ ပရံကတံ၊ သူတပါးပြုအပ်သော။ န ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏ မဟုတ်။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်းပြုအပ်၊ သူတပါးလည်း ပြုအပ်သော။ န ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏမဟုတ်။ အသယံကာရံ အပရံကာရံ၊ ကိုယ်တိုင်လည်းမပြုအပ်၊ သူတပါးလည်းမပြုအပ်သော။ အဓိစ္စသမ္ပပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းကိုလွန်၍ ဖြစ်သော။ နာပိ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏလည်းမဟုတ်။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် (ဖြစ်ပေါ်သော)။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ရှင်သာရိပုတ္တရာကဖြေဆိုပြီ။ (ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ ဟူသော အဖြေဝါကျထောက်၍ သယံကတံ စသည်ကို ဟောတုမန္တဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သော စသည်ဖြင့်ပေးသည်။ စာပိုဒ်-၂၄ အသွားအတိုင်းပေးသော်—ဇရာမရဏံ၊ ကို။ သယံကတံ ကိံနု၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်သလော။ စသည်ဖြင့်ပေး။ ။ကိံနု ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ သယံကတာ ဇာတိမှ အပိ စ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ အထိ ရှေးနည်းမှီးပေး။)

ဣဒါနေဝ ခေါ၊ ယခုအခါ၌ပင်လျှင်။ မယံ၊ တို့သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သောစကားကို။ “အာဝုသော ကောဠိက၊ က။ သယံကတံ၊ သော၊ န ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်မဟုတ်။ ပ။ အပိစ၊ ကား။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့် (ဖြစ်ပေါ်သော)။ နာမရူပန္တိ၊ နာမ်ရုပ်တည်း” ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာဇာနာမ၊ သိရကုန်၏။

“ဣဒါနေဝ ခေါ၊ ၌ပင်လျှင်။ ပ။ အပိစ၊ ကား။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့် (ဖြစ်ပေါ်သော)။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဝိညာဏ်တည်း” ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ အာဇာနာမ၊ သိရကုန်၏။

အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ကြာ။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ဤဟောတော်မူအပ်သော စကား၏။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ကောဠိက။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ တေ၊ သင်၏အဘို့။ ဥပမံ၊ ဥပမာကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဝိညုပုရိသာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောအပ်သောစကား၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဥပမာယပိ၊ ဥပမာ ဖြင့်လည်း။ အာဇာနန္တိ၊ သိရကုန်၏ ။

၁။ ဆဋ္ဌမုဉ္ဇ ဇာနန္တိဟု ရှိသော်လည်း အာဇာနန္တိဟုရှိသော သိ၊ သျှာ၊ ဣမူ အတိုင်း ဤ၌ပေးလိုက်သည်။ အာဇာနန္တိ အသိကား သဒ္ဓါရုံစိ အနုဿဝ ဥပမာ စသောတခုခုကြောင့်သိသောအသိတည်း။ ဇာနန္တိ အသိကား

အာဝုသော၊ ငါရှင်ကောဠိက။ ဒေ၊ နှစ်စည်းကုန်သော။ နဋကလာပိယော၊ ကျူစည်းတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တိဋ္ဌေယျ၊ သေယျထာပိ၊ တည်ကုန်ရာသက်သို့။ အာဝုသော၊ က။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ထို့အတူသာလျှင်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ပ။ ကေဝလဿ၊ အတ္တဇီဝမဇက်သက်သက်သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ရှင်သာရိပုတြာကမိန့်တော်မူ၏။

အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ တြာ။ အစ္ဆရိယံ၊ စူး။ အာဝုသောသာရိပုတ္တ၊ တြာ။ အဗ္ဗုတံ၊ စူး။ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤစကားတော်ကို။ ယာဝ သုဘာသိတံ၊ အလွန်လျှင်ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ပေပြီ။ မယံ၊ တို့သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဘာသိတံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ကို။ ဆတ္တိံ သာယ၊ ၃၆-ပါးသော။ ဣမေဟိ၊ ဝတ္ထုဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ဖြင့်—

အာဝုသော၊ တြာ။ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သောရဟန်းသည်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ စေ ဒေသေတိ၊ အကယ်၍ဟောအံ့။ ဓမ္မကထိကော ဘိက္ခုတိ၊ ဓမ္မကထိကရဟန်း ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အလံ၊ ထိုက်၏။ အာဝုသော၊ တြာ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ ငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ ငှါ။ နိရောဓာယ၊ ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခုတိ၊ လောကုတ္တရာ(နိဗ္ဗာန်) တရားအားလျော်သော အကျင့်ကိုကျင့်သောရဟန်း ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။

အာဝုသော၊ တြာ။ ပ။ အနုပါဒါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် မစွဲမူ၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပတ္တော ဘိက္ခုတိ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော ရဟန်းဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ ၏။ (အကြွင်းမထူးပြီ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ကောသမ္ဗိသုတ်

၆၈။ ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ မုသိလော၊ ရှင်မုသိလသည်၎င်း။ အာယသ္မာစ ပဝိဋ္ဌော၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာစ နာရဒေါ၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာစ အာနန္ဒော၊ သည်၎င်း။ ကောသမ္ဗိယံ၊ ကောသမ္ဗိပြည်၌။ ဘောသိတာရာမေ၊ ဘောသိတာရုံကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ပဝိဋ္ဌော၊ သည်။ အာယသ္မန္တ မုသိလံ၊ ကို။ “အာဝုသော မုသိလ၊ လ။ သဒ္ဓါယ၊ (သုတပါးစကားကို)ယုံကြည်ခြင်းမှ။ အညတြေဝ၊ ကင်း၍သာလျှင်။ ရုစိယာ၊ (ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ကြံစည်)နှစ်သက်ခြင်းမှ။ အညတြေဝ၊ သာလျှင်(ဝေလိုက်)။ အနုဿဝါ၊ အဆင့်ဆင့်ကြားခြင်းမှ။ အညတြေဝ၊ သာလျှင်။ အာကာရပရိဝိတက္ကာ၊ မိမိကြံစည်အပ်သော အခြင်းအရာမှ။ သဒ္ဓါ ရုစိ စသောအကြောင်းကင်း၍ ကိုယ်ပိုင်သိသော အသိတည်း။ အဆိုပါ အသိ ၂-မျိုးတွင် ဤ၌ အာဇာနန္တိ အသိသာဖြစ်သင့်၏။ မ-၁ ၅-ဝဂ်၊ စာပိုဒ် ၄၅-၌လည်း အာဇာနန္တိ ဟုပင်ရှိသည်။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ အာဇာနန္တိ၊ သိရကုန်၏ဟု ကွဲအောင်ပေး။

၁။ ဤ၌ ဘိက္ခုသည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မာနုဓမ္မ၌ ပဋ္ဌမဓမ္မအရ လောကုတ္တရာ ၉-ပါးလုံးမယူလင့်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသာယူ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နောဟိ လောကုတ္တရာဿ နိဗ္ဗာနဓမ္မဿ အနုဓမ္မဘူတံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော-ဟု စာပိုဒ် ၁၆-၌ အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။

အညတြေဝ၊ သာလျှင်။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ၊ စဉ်းစားတွေးကြံ လက်ခံနှစ်သိမ့်သောအယူမှ^၁။ အညတြေဝ၊ သာလျှင်။ အာယသ္မတော မုသိလဿ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်၏ဟူသော။ ပစ္စတ္တမေဝဉာဏံ၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သည်။ (မ-ဋ္ဌ-၂၊ ၅၀၆-ပစ္စတ္တံအဖွင့်ကို မှီး၍ပေးသည်။) အတ္တိတိ၊ ရှိသလော”ဟူသော။ တေ၊ ဤအမေးကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။

အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ သဒ္ဓါယ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ပ။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏန္တိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ မြင်၏။

အာဝုသော မုသိလ၊ လ။ သဒ္ဓါယ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ပ။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ အာယသ္မတော မုသိလဿ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏ဟူသော။ ပစ္စတ္တမေဝဉာဏံ၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်သည်။ပ။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါတိ၊ ဥပါဒါနကြောင့် ဘဝဖြစ်၏ဟူသော။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဥပါဒါနဖြစ်၏ဟူသော။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ၊ ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တဏှာ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ၊ ဖဿဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏ဟူသော။ပ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်၏ဟူသော။ ပစ္စတ္တမေဝဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိသလောဟူသော။တေ၊ဤအမေးကို။အဝေါစ၊ပြီ။ အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ပ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာတိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို။ အဟံ၊သည်။ ဇာနာမိ၊ သိ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ မြင်၏။

(အညတြေဝ အာဝုသော မုသိလ။ပ။အဟမေတံ ပဿာမိံ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော-
တိဝါကျ ပေးနိုင်လောက်ပြီ။ အညတြေဝ အာဝုသော မုသိလ။ပ။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရော-
ဓောတိ ဝါကျတို့လည်း သိသာပြီ။)

အာဝုသော မုသိလ၊ လ။ သဒ္ဓါယ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ပ။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ အာယသ္မတော မုသိလဿ၊ ၏။ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဘဝချုပ်ရာ သည် နိဗ္ဗာန်မည်၏ဟူသော။ ပစ္စတ္တမေဝဉာဏံ၊ သည်။ အတ္တိတိ၊ ရှိသလောဟူသော။ တေ၊ ဤအမေးကို။ အဝေါစ ပြီ။ အာဝုသော ပဝိဋ္ဌ၊ ဋ္ဌ။ သဒ္ဓါယ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ ရှိသာလျှင်။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ၊ မှ။ အညတြေဝ၊ သာလျှင်။ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ဇာနာမိ၊ ၏။ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ ၏။

တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ အာယသ္မာမုသိလော၊သည်။အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကိုခံထိုက်သော။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ ဝေ၊ သို့။ ဝုဇ္ဈေ၊ အမေးစကား ပြောကြားအပ်သော်။အာယသ္မာ မုသိလော၊သည်။တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။

၁။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာကို အံ-ဋ္ဌ-၂၊ ကေသမုတ္တိသုတ် ၁၈၂-ကိုရှု၍ ပေးသည်။ သဒ္ဓါယ ငုစိယာ အနုဿဝါ အာကာရပရိဝိတက္ကာပုင်တို့ကို ဤ ဋ္ဌ-ဋီတို့မှ ကောင်းနိုးရာကို ရွေးချယ်၍ပေးသည်။

အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ နာရဒေါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ပဝိဋ္ဌံ၊ ကို။ “အာဝုသော ပဝိဋ္ဌံ၊ ဌ။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ သည်။ ဧတံ ပဉ္စံ၊ (မုသိလအားမေးဘူးသော) ထိုပြဿနာကို။ (ရူပသိဒ္ဓိ၌ တေသဒ္ဓါ သမိပဝါစကဟု ဆိုသော်လည်း ဤ၌ ဒုရဝါစကကြံ၍ ပေးလိုက်သည်။) လဘေယံ၊ ရလိုပါ၏။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဧတံ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆ၊ မေးပါလော့။ အဟံ၊ ငါ(နာရဒ)သည်။ တေ၊ သင်(ပဝိဋ္ဌ)အား။ ဧတံ ပဉ္စံ၊ ကို။ ဗျာကရိဿာမိတိ၊ ထင်စွာပြုအံ့။ ဝါ၊ ဖြေဆိုအံ့”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (မုသိလမေးသောအမေးမျိုး ငါ့ကိုမေးစေချင်သည်၊ ငါ့ကိုမေးစမ်းပါ၊ ငါဖြေပါမည်ဟူလို။)

(အညတြေဝ အာဝုသော နာရဒမှ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိအထိ မထူးပြီ။)

တေနဟိ၊ လျှင်။ အာယသ္မာ နာရဒေါ၊ သည်။ အရဟံ၊ သော။ ခိဏာသဝေါ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ပဝိဋ္ဌ။ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဘဝချုပ်ရာသည် နိဗ္ဗာန်ဟု။ မေ၊ ငါ(နာရဒ)သည်။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာဖြင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ သုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာတွေ့မြင်အပ်ပြီ။ (အဟံ၊ ငါနာရဒသည်။) အရဟံ၊ သော။ ခိဏာသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော ရဟန္တာသည်။ န စမိ၊ မဟုတ်သေးပါ။ အာဝုသော၊ ဌ။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ကန္တာရမဂ္ဂေ၊ ရေဘူးဖြင့် ကူးသွားအပ်သော ခရီး၌။ (ကေန တရိတဗ္ဗောတိ ပြုလုပ်သော်လည်း ဌာနျူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရေဘူးဖြင့်ဟု ပေးလိုက်သည်။) ဥဒပါနော၊ ရေတွင်းသည်။ အဿ၊ ရှိရာ၏။ တတြ၊ ထိုရေတွင်း၌။ ရဇေ၊ ရေပုံးကြိုးသည်။ နေဝ အဿ၊ မရှိရာ။ ဥဒကဝါရကော၊ ရေပုံးသည်။ န အဿ၊ မရှိရာ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပုရိသော၊ သည်။ သမ္မာဘိတတ္တော၊ အပူသည် အလွန်ပူလောင်စေအပ်သည်ဖြစ်၍။ သမ္ပပရေတော၊ ရှိ။ ကိလန္တော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ တသိတော၊ တပ်မက်သည်ဖြစ်၍။ ပိပါသိတော၊ သောက်လိုသည်ဖြစ်၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ သော၊ ထိုယောက်ျားသည်။ တံ ဥဒပါနံ၊ ထိုရေတွင်းကို။ သြလောကေယျ၊ ငုံ့၍ ကြည့်ရာ၏။ တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဥဒကန္တိ ဟိ ခေါ ဉာဏံ၊ ရေဟူသော အသိဉာဏ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ တွေ့ထိ၍။ န စ ဝိဟရေယျ၊ မနေရာ။ အာဝုသော၊ ဌ။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ဘဝနိရောဓော နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဘဝချုပ်ရာသည် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ အရဟံ၊ သော။ ခိဏာသဝေါ၊ သည်။ န စမိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဧဝံ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်ဆိုအပ်သော်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ ပဝိဋ္ဌံ၊ ကို။ “အာဝုသော ပဝိဋ္ဌံ၊ ဌ။ တံ၊ သည်။ ဧဝံဝါဒိံ၊ ဤသို့ပြောဆိုလေ့ရှိသော ၊ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ၊ ကို။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝဒေသိတိ၊ ပြောဆိုဘိသနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆိုပြီ။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ အဟံ၊ ငါ(ပဝိဋ္ဌ)သည်။ ဧဝံဝါဒိံ၊ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော။ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ၊ ကို။ ကလျာဏာ၊ ကောင်းသောစကားမှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ကုသလာ၊ အပြစ်မရှိသော စကားမှ။ အညတြ၊ ကင်း၍။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ န ဝဒါမိ၊ မပြောဆိုပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပဝိဋ္ဌက ပြန်လည်လျှောက်ထားပြီ။

၁။ ဧဝံ ဝါဒိံ ဟု ဒုတိယန္တ အာယသ္မန္တံ နာရဒံ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ရှိသင့်သည်။ ဧဝံ ဝါဒိဟု ရှိမူ တုံဟူသော ကတ္တား၏ ဝိသေသနအဖြစ် ကြံရလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ကြံသော် အခိပ္ပါယ်မရ၊ ထို့ကြောင့် အောက်ခြေပြပါဌ်အတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ ဧဝံဝါဒါဟံကိုလည်း ဧဝံဝါဒိံ အဟံဟု ပဒစ္စေဒပြ။

(ဘဝ၏ချုပ်ရာသည် နိဗ္ဗာန်ဟု ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း မြင်ရုံသာ မြင်သည်။ သို့သော် အကျွန်ုပ် (နာရဒ)သည် အာသဝေါ ကုန်ခန်းသော ရဟန္တာတော့ မဟုတ်သေးပါဟု ပြောဆိုသော အရှင်နာရဒကို သင်ပဋိက “ဘာများ ပြောလိုက်သေးသလဲ”ဟု ရှင်အာနန္ဒက မေးမြန်းသောအခါ ကောင်းသောစကား၊ အပြစ်ကင်းသော စကားလောက်ကိုသာ ပြောလိုက်ပါသည်။ အခြား ဘာကိုမျှ မပြောလိုက်ပါဟု ရှင်ပဋိက ဖြေဆိုသည်ဟူလို။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဥပယန္တိသုတ်

၆၉။ (ဝေ မေ သုတ်။ပ။ အာရာမေ ပေးမြဲ။) တဩ ခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ မဟာသမုဒ္ဒာသည်။ ဥပယန္တော၊ ရေတိုးသည်ရှိသော်။ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့ကို။ ဥပယာပေတိ၊ တိုးစေ၏။ မဟာနဒိယော၊ မြစ်ကြီးတို့သည်။ ဥပယန္တိယော၊ တိုးကုန်သည်ရှိသော်။ ကုန္ဒဒိယော၊ မြစ်ငယ်တို့ကို။ ဥပယာပေန္တိ၊ တိုးစေကုန်၏ (ပြည့်စေကုန်၏ ဟူ၍သော်လည်း ပေး)။ ကုန္ဒဒိယော၊ တို့သည်။ ဥပယန္တိယော၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ မဟာသောဗ္ဗော၊ ထုံးအိုင်ကြီးတို့ကို။ ဥပယာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာသောဗ္ဗော၊ တို့သည်။ ဥပယန္တော၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ကုသောဗ္ဗော၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့ကို။ ဥပယာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာသောဗ္ဗော၊ တို့သည်။ ဥပယန္တော၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ကုသောဗ္ဗော၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့ကို။ ဥပယာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇော၊ သည်။ ဥပယန္တိ၊ တိုးသည်ရှိသော်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဥပယာပေတိ၊ တိုးစေ၏။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပယန္တော၊ ကုန်သော်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥပယာပေန္တိ၊ တိုးစေကုန်၏။ပ။ ဇာတိ၊ သည်။ ဥပယန္တိ၊ တိုးသည်ရှိသော်။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ ဥပယာပေတိ၊ တိုးစေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ အပယန္တော၊ ရေဆုတ်သည်ရှိသော်။ (ရေကျသည်ရှိသော် ဟူ၍ သော်လည်း ပေး။ အပယုဗ္ဗ ယာဓာတ် အန္တပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖဲသည်ရှိသော်၊ ကင်းသည်ရှိသော် ဟူ၍ သဒ္ဓတ္ထလည်း ပေးနိုင်သည်။) မဟာနဒိယော၊ တို့ကို။ အပယာပေတိ၊ ဆုတ်စေ၏။ပ။ မဟာသောဗ္ဗော၊ တို့သည်။ အပယန္တော၊ ဆုတ်ကုန်သော်။ ကုသောဗ္ဗော၊ ထုံးအိုင်ငယ်တို့ကို။ အပယာပေန္တိ၊ ဆုတ်စေကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ပင်လျှင်။ အဝိဇ္ဇော၊ သည်။ အပယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်သည်ရှိသော်။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အပယာပေတိ၊ ဆုတ်ယုတ်စေ၏။ပ။ ဇာတိ၊ သည်။ အပယန္တိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ အပယာပေတိ၊ ဆုတ်ယုတ်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ပြီ။ (ဣတိတလုံး အကြေကြံ၍ ဝေ မေ သုတ်၌ ပြန်စပ်။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဥပယုဗ္ဗော ယာ ဂမနေ၊ အန္တပစ္စယောဟု ကြံ။ ဥပယန္တောတိ ဥဒကဝစုနသမယေ ဥပရိ ဂစ္ဆန္တော။ အဋ္ဌကထာ။ အထက်သို့ သွားသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ဆန်တက်သည်ရှိသော်ဟု သဒ္ဓတ္ထပေး။ ဥပယာပေတိကိုလည်း အထက်သို့ သွားစေ၏။ ဝါ၊ ဆန်တက်စေ၏ဟုပေး။ တိုးစေ၏။ ပြည့်စေ၏ဟု ပေးသည်ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထ၊ ဥပယာပေတိတိ ဥပရိ ယာပေတိ၊ ဝစေတိ ပူရေတိတိ အတ္ထော။

၂။ ဝေမောကို သာလျှင်ဟု အဝဓာရဏတ္ထပေးသည်ကား နိဝတ္တာပနတ္ထ မလို၍ မကောင်း။ ပင်လျှင်ဟု သန္နိဋ္ဌာနတ္ထ ပေးခြင်းသာ ကောင်း၏။

၁၀-သုသိမသုတ်

၇၀။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ကလန္တကနိဝါပေ ပေးမြဲ။) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (ဟောတိဌိစပ်။) သက္ကတော၊ အရိအသေပြုအပ်သည်။ ဂရုကတော၊ (ကျောက်ထီးတန္တ) အလေးပြုအပ်သည်။ မာနိတော၊ မြတ်နိုးအပ်သည်။ ပူဇိတော (ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်) ပူဇော်အပ်သည်။ အပစိတော၊ ရိသေကျိုးနွံအပ်သည်။ (မြင့်သောနေရာမှ ဆင်းပေးခြင်း လမ်းဖယ်ပေးခြင်း ဦးထုပ်ချွတ်ခြင်း နေရာမှထခြင်း စသည်သည် ရိသေကျိုးနွံခြင်းပင်တည်း။) စီဝရိပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာသနံ၊ သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း သူနာ၏ အထောက်အပံ့ အသက်၏ အရံအတားဖြစ်သော ဆေးပစ္စည်း ပရိက္ခရာတို့ကို။ လာဘီ၊ ရလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခုသံသောပိ၊ ရဟန်းသံဃာသည်လည်း။ သက္ကတော၊ သည်။ပ။ လာဘီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညတိတ္ထိယာ၊ သာသနာတော်မှ တပါးသော အယူဝါဒရှိကုန်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကော ပန၊ ပရိပိုင်တို့ သည်ကား။ အသက္ကတော၊ အရိအသေပြုမခံရကုန်သည်။ အဂရုကတော၊ (ကျောက်ထီးတန္တ) အလေးပြုမခံရကုန်သည်။ အမာနိတော၊ အမြတ်နိုးမခံရကုန်သည်။ပ။ အနပစိတော၊ ရိသေ ကျိုးနွံမှုမခံရကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ လာဘိနော၊ ရလေ့ရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌ။ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သုသိမပရိပိုင်သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ဌ။ မဟတိယာ၊ များစွာသော။ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ၊ ပရိပိုင်ပရိသတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ ပဋိဝသတိ၊ စိုးအုပ်၍နေ၏။ အထ ခေါ၊ ဌ။ သုသိမဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ၊ ၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်သည်။ သုသိမံ- ပရိဗ္ဗာဇကံ၊ ကို။ “အာဝုသော သုသိမ၊ မ။ ဧဟိ၊ လာလော့။ တံ၊ သင်သည်။ သမဏေ ဂေါတမေ ရဟန်းဂေါတမ(ထံ)ဌ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရ၊ သွား၊ ရောက်၊ ကျင့်ချေလော့။ တံ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ပရိယာပုဏိတွာ၊ သင်ယူ၍။ အမေ၊ ငါတို့ကို။ဝါစေယျာသိ၊ ပို့ချလော့။ (ဆိုစေလော့၊ သဒ္ဓတ္ထ)မယံ၊ ငါတို့သည်။တံဓမ္မံ၊ ထိုတရားကို။ပရိယာပုဏိတွာ၊၍။ဂိဟိန္နံ၊ လူတို့အား။ ဘာသိဿာမ၊ ဟောပြောကုန်အံ့။ဧဝံ၊ ဤသို့ ဟောပြောကုန်သည်ရှိသော်။မယမ္ပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ သက္ကတော၊ အရိအသေအပြုခံရကုန်သည်။ပ။ စီဝရိပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ- ပရိက္ခာသနံ၊ တို့ကို။လာဘိနော၊ ကုန်သည်။ ဘဝိဿာမာတိ၊ ဖြစ်ပါကုန်လိမ့်လတ္တံ့”ဟူသော။ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ ဧဝံ အာဝုသော တိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီငါ့ရှင်(မိတ်ဆွေ) တို့ဟူ၍။ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ သကာယပရိသာယ၊ မိမိပရိသတ်၏(စကားကို)။ ပဋိ- သုဏိတွာ၊ ရှေးရှုနာယူ၍(ဝန်ခံ၍ဟူလို)။ယေန၊ဌ။အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ပ။ သုသိမော- ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ “အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤသုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်ဌ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ စရိတံ၊ ကျင့်ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမိတိ၊ အလိုရှိ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ သုသိမံပရိဗ္ဗာဇကံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ခေါ်ယူ၍။ ယေန၊ ဌ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ ရား။ သုသိမော၊ သုသိမမည်သော။ အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော၊ ဤပရိပိုင်သည်။ ‘အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ အဟံ၊ သည်။ပ။ စရိတံ၊ ငှါ။ ဣစ္ဆာမိတိ၊ အလိုရှိ၏’ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟာတိ၊ ပြောဆိုပြီ” ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာနန္ဒ၊ န္ဓာ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ သုသိမံ၊

သုသိမကို။ ပဗ္ဗာဇေထ၊ ဝင်ရောက်စေကြကုန်လော့။ (ရှင်ရဟန်းပြုပေးကြကုန်လော့ဟုလို။) ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။ သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ သာမဏေအဖြစ်ကို။ အလတ္တ ခေါ၊ ရလေပြီ။ ဥပသမ္ပဒံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အလတ္တ၊ ရလေပြီ။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ သမ္ပဟုလေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ “ခိဏာဇာတိ။ပ။ ပဇာနာမာတိ၊ ပဇာနာမ”ဟူ၍။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဝါ-ကို။ ဗျာကတာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မာ သုသိမော၊ သည်။ “သမ္ပဟုလေဟိ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ပ။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာကိရာတိ၊ ဖြေဆိုအပ်သတံ”ဟူ၍။ အဿောသိ ခေါ၊ ကြားပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သုသိမော၊ သည်။ပ။ တေဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “အာယသ္မန္တေဟိ၊ အရှင်တို့သည်။ပ။ အညာ၊ ကို။ဗျာကတာ ကိရ၊ ဖြေဆိုအပ်သတံ။ ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်သုသိမ။ ဧဝံ၊ မှန်ပေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းတို့က ဖြေဆိုကြပြီ။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ တုမေ၊ အရှင်တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဤသို့ သိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဤသို့ မြင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိမံ၊ ဣဒ္ဓိဝိမ အဘိညာဉ်ကို။ ပစ္စနဘောထ အပိန၊ ခံစားနိုင်ကြကုန်သလော။ ဧကောပိ ဟုတွာ၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း။ ဗဟုဓာ၊ များသောအပြားရှိသည်။ ဟောထ အပိန၊ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သလော။ ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ၊ များသောအပြားရှိသည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ဧကော၊ တယောက်ထည်း။ ဟောထ-အပိန၊ ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သလော။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၌၎င်း။ တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်၌၎င်း။ တိရောကုနံ၊ နံရံခြားရာ၌၎င်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်းခြားရာ၌၎င်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်ခြားရာ၌၎င်း။ အာကာသေ သေယျထာပိ၊ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနာ၊ မကပ်ငြိကုန်မူ၍။ ဂစ္ဆထ အပိန၊ သွားနိုင်ကြကုန်သလော။ ပထဝိယာပိ၊ မြေ၌လည်း။ ဥဒကေသေယျထာပိ၊ ရေ၌ကဲ့သို့။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ပေါ်ခြင်း၊ ငုတ်ခြင်းကို။ ကရောထ အပိန၊ ပြုနိုင်ကြကုန်၏လော။ အဘိဇ္ဇမာနေ၊ (အဓိဋ္ဌာန်ကြောင့်) မကွဲမပျက်သော။ ဥဒကေပိ၊ ရေ၌လည်း။ ပထဝိယံ သေယျထာပိ၊ မြေ၌ကဲ့သို့။ ဂစ္ဆထ အပိန၊ သွားနိုင်ကြကုန်သလော။ အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ ပက္ခိ၊ အတောင်ရှိသော။ သကုဏော သေယျထာပိ၊ ငှက်ကဲ့သို့။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေသဖြင့်။ ကမထ အပိန၊ သွားနိုင်ကြကုန်သလော။ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ဤသို့ ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော။ ဧဝံ မဟာနုဘာဝေ၊ ဤသို့ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ၊ ဤ လ၊ နေတို့ကိုလည်း။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ပရိမသထ အပိန၊ သုံးသပ်နိုင်ကုန်သလော။ ပရိမဇ္ဇထ အပိန၊ ဆုတ်နယ်နိုင်ကုန်သလော။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုအတိုင်း။ ဝတ္တေထ အပိန၊ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမက မေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ၊ လူတို့၏ သောတပသာဒကိုလွန်သော။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ သောတဓာတုယာ၊ သောတဓာတ်ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗေစ၊ နတ်၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မာနုသေစ၊ လူ၌လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥဘော၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ သဒ္ဓေ၊ အသံတို့ကို။ သုဏာထ အပိန၊ ကြားနိုင်ကုန်သလော။ ယေ၊ အကြင် အသံတို့သည်။ ဒုရေ၊

ဝေးကုန်၏။ ယေ စ၊ အကြင်အသံတို့သည်ကား။ သန္တိကေ၊ နီးကုန်၏။ ဥဘော၊ နှစ်မျိုးကုန်သော။ တေ သဒ္ဓေ၊ ထိုအသံတို့ကို။ သုဏာထ အပိန၊ ကြားနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့သုသိမကမေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ။ ဧတံ၊ သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာယသ္မန္တော၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍။ စေတသာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ ပရသတ္တာနံ၊ တပါးသောသတ္တဝါတို့၏။ ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ စေတော၊ စိတ်ကို။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဇာနာထ အပိန၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်ကုန်သလော။ သရာဂံ ဝါ၊ တပ်စွန်းခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောဘမူစိတ်ကို။ သရာဂံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာထ အပိန၊ ကုန်သလော။ ဝီတရာဂံ ဝါ၊ တပ်စွန်းခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကို။ ပ။ သဒေါသံ ဝါ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဒေါသမူစိတ်ကို။ ပ။ ဝီတဒေါသံ၊ အမျက်ကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကို။ ပ။ သမောဟံ ဝါ၊ တွေဝေခြင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ မောဟမူစိတ်ကို။ ပ။ ဝီတမောဟံ ဝါ၊ တွေဝေခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ကို။ ပ။ သံခိတ္တံ ဝါ၊ တွန့်တိုသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ထိနမိဒ္ဓန္တံ ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ပ။ ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ၊ ပျံ့လွင့်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကို။ ပ။ မဟဂုတံ ဝါ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ရူပ၊ အရူပစိတ်ကို။ ပ။ အမဟဂုတံ ဝါ၊ မဟဂုတ်မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကာမ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ ပ။ သဥတ္တရံ ဝါ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သော တရားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောကီစိတ်ကို။ ပ။ အနုတ္တရံ ဝါ၊ မိမိထက် သာလွန်သောတရားမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ ပ။ သမာဟိတံ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဥပစာ၊ အပ္ပနာအဖြစ်သို့ ရောက်သောစိတ်ကို။ ပ။ အသမာဟိတံ ဝါ၊ မတည်ကြည်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ဥပစာ အပ္ပနာအဖြစ်သို့ မရောက်သော စိတ်ကို။ ပ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ကို။ အဝိမုတ္တံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့မှ ကြွင်းသော စိတ်ကို။ အဝိမုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာထ အပိန၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမက မေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ။ ဧတံ၊ သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာယသ္မန္တော၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရထ အပိန၊ အစဉ်လျှောက်၍အောက်မေ့ကုန်သလော။ သေယျထာ၊ အဘယ်မည်သော။ ဣဒံ၊ ဤရှေး၌နေဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရထ အပိန၊ ကုန်သလောဟူမူ။ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ၊ တဘဝကို၎င်း။ ဒွေပိ ဇာတိယော၊ နှစ်ဘဝတို့ကို၎င်း။ တိဿောပိ ဇာတိယော၊ သုံးဘဝတို့ကို၎င်း။ စတဿောပိ ဇာတိယော၊ လေးဘဝတို့ကို၎င်း။ ပဉ္စပိ ဇာတိယော၊ ငါးဘဝတို့ကို၎င်း။ ဒသပိ ဇာတိယော၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို၎င်း။ ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော၊ နှစ်ဆယ်သောဘဝတို့ကို၎င်း။ တိံသမ္ပိ ဇာတိယော၊ သုံးဆယ်သောဘဝတို့ကို၎င်း။ စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော၊ လေးဆယ်သောဘဝတို့ကို၎င်း။ ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော၊ ငါးဆယ်သောဘဝတို့ကို၎င်း။ ဇာတိသတမ္ပိ၊ ဘဝအရာကို၎င်း။ ဇာတိသဟသမ္ပိ၊ ဘဝအထောင်ကို၎င်း။ ဇာတိသတသဟသမ္ပိ၊ ဘဝအသိန်းကို၎င်း။ အနေကေပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သံဝုဏ္ဏပေ၊ သံဝုဏ္ဏပိတို့ကို၎င်း။ (အနုဿရထ အပိန၊ ကုန်

သလော။) အမူတြ၊ ထိုမည်သောဘဝ၌။ ဧဝံ နာမော၊ ဤသို့သော အမည်ရှိသည်။ ဧဝံ
 ဂေါတ္တော၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိသည်။ ဧဝံ ဝဏ္ဏော၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိသည်။ ဧဝံမာဟာ-
 ရော၊ ဤသို့သော အစာအာဟာရရှိသည်။ ဧဝံသုဒဒုက္ခပဋိသံဝေဒီ၊ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲ
 ကိုခံစားလေ့ရှိသည်။ ဧဝံယုပရိယန္တော၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည်။ အာသိံ၊
 ဖြစ်ဘူးပြီ။ သော၊ ထိုငါသည်။ တတော၊ ထိုဘဝမှ။ စုတော၊ စုတေသော်။ အမူတြ၊ ထိုဘဝ၌။
 ဥဒပါဒိံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တတြာပိ၊ ထိုဘဝ၌လည်း။ ဧဝံ နာမော၊ သည်။ပ။ အာသိံ၊ ပြီ။ သော၊
 သည်။ တတော၊ ထိုဘဝမှ။ စုတော၊ သော်။ ဣဓ၊ ဤဘဝ၌။ ဥပပန္နောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။
 (အနုဿရထ အပိန၊ ကုန်သလော။) ဣတိ၊ ဤသို့။ သာကာရံ၊ အဆင်းစသော အခြင်းအရာနှင့်
 တကွသော။ သဥဒ္ဓေသံ၊ အမည် အနွယ်ဟူသော ညွှန်ပြဖွယ်နှင့်တကွသော။ အနေကဝိဟိတံ၊
 သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရထ အပိန၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမကမေးလျှောက်
 ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ။ တေ၊ သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာယသ္မန္တော၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဖြစ်၍။ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍။ အတိက္ကန္တ-
 မာနုသကေန၊ လူတို့၏ မျက်စိအမြင်ကိုလွန်သော။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော။
 ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ စသမာနေ၊ စုတေကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ၊ ပဋိသန္ဓေ
 နေကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ပဿထ အပိန၊ မြင်နိုင်ကုန်သလော။ ဟီနေ၊ ယုတ်ကုန်
 သော။ ပဏီတေ၊ မြတ်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿထ အပိန၊ ကုန်သလော။ သုဝဏ္ဏေ၊
 ကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ၊ မကောင်းသော အဆင်းရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊
 တို့ကို။ ပဿထ အပိန၊ ကုန်သလော။ သုဂတေ၊ ကောင်းသော ဂတိသို့လားကုန်သော။ ဝါ၊
 ကြွယ်ဝကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတေ၊ မကောင်းသောဂတိသို့ လားကုန်သော။ ဝါ-ဆင်းရဲကုန်သော။
 သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿထ အပိန၊ ကုန်သလော။ (သတ္တေ ပဿထကို လေးဒုကလုံး၌ ယှဉ်ပေး
 သည်။) ယထာကမ္မူပဂေ၊ အကြင် အကြင်ကံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို။
 “ဘောန္တော၊ အရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ကာယ-
 ဒုစ္စရိတေန၊ ကာယဒုစ္စရိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝစီဒုစ္စရိတေန၊ ဝစီဒုစ္စရိတ်နှင့်။
 သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ မနောဒုစ္စရိတေန၊ မနောဒုစ္စရိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ အရိယာနံ၊
 ဘုရားစသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ ဖောက်ပြန်
 သောအယူရှိကုန်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ ဖောက်ပြန်သောအယူဖြင့် ဆောက်တည်အပ်သော
 အယူရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။
 ဝါ-ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ အထက်၌။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းရာ
 ဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဆင်းရဲ၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝါ-မကောင်းမှုပြုသူတို့၏ လားရောက်
 ရာ ဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ နိရယံ ဥပ၊ ငရဲ၌။
 ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဘောန္တော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကာယ-
 သုစ္စရိတေန၊ ကာယသုစ္စရိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဝစီသုစ္စရိတေန၊ ဝစီသုစ္စရိတ်နှင့်။
 သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ မနောသုစ္စရိတေန၊ မနောသုစ္စရိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ အရိယာနံ၊
 တို့ကို။ အနုပဝါဒကာ၊ မစွပ်စွဲတတ်ကုန်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှန်ကန်သော အယူရှိကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-
 ကမ္မသမာဒါနာ၊ မှန်ကန်သောအယူဖြင့် ဆောက်တည်အပ်သောအယူရှိကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။
 ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ သုဂတိံ၊ ချမ်းသာ၏

လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝါ-ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော။ သင်္ဂု လောကံ ဥပ၊ နတ်ပြည်၌။ ပန္နာတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏”ဟူ၍။ ပဇာနာထ အပိန၊ သိနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပ။ ပဇာနာထ အပိန၊ ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမက မေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ၊ တေ၊ သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာယသ္မန္တော၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဇာနန္တော၊ ဖြစ်၍။ ဧဝံ ပဿန္တော၊ ဖြစ်၍။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်ကုန်သော။ (ယေ တေ ဝိမောက္ခာ၌ စပ်။) ရူပေ၊ ရူပဈာန်တို့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍ (တည်ကုန်သော)။ အာရူပိ၊ အာရူပ မည်ကုန်သော။ ယေ တေ ဝိမောက္ခော၊ အကြင် ဝိမောက္ခ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုအာရူပ ဝိမောက္ခတို့ကို။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ တွေ့ထိ၍။ ဝိဟရထ အပိ န၊ နေနိုင်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမက မေးလျှောက်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် သုသိမ၊ တေ၊ သည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ (အပိန ဟူသော သိ၊ သျှာ၊ ကံ မူအတိုင်း ယောဇနာလိုက်သည်။ မ ၁-၂၂၈-စသည်၌လည်း အမေးဝါကျ အရာ အပိ နုသာ လာသည်။)

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်ဘုရားတို့။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ (တုမာကံ၊ အရှင်ဘုရား တို့၏။) ဣဒ္ဓ ဝေယျာကရဏံ၊ ဤဖြေဆိုခြင်းသည်၎င်း။ (ခိဏာ ဇာတိ။ ပ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိကို ရည်သည်။) ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ ဤသမာပတ် (၈) ပါးတို့ကို။ အသမာပတ္တိ စ၊ မဝင် စားခြင်းသည်၎င်း။ (အပိ ပန တုမေ အာယသ္မန္တော။ ပ။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ။ ပ။ တေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရထာတိဟူသော ဝါကျတို့ကို ရည်သည်။ ။ဟောတိ၊ ၏။) အာဝုသော၊ တို့။ (တုမာကံ၊ တို့၏။) ဣဒံ၊ ဤဖြေဆိုခြင်း၊ မဝင်စားခြင်းသည်။ ကသံ နော၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ သုသိမက မေး၏။ အာဝုသော သုသိမ၊ မ။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပညာဝိမုတ္တာ ခေါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ သက်သက်ဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်သူတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းတို့က ဖြေဆိုကုန်၏။ (ဈာန် မရသော သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာတွေဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အဘိညာဉ် ဝါ-သမာပတ် ၈-ပါးကို မဝင်စားနိုင်ကုန် ဟူလို။)

အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤတရားတော်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ န ခေါ၊ အာဇာနာမိ၊ မသိရသေး။ အာယသ္မန္တော၊ တို့။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အာယသ္မန္တာနံ၊ တို့၏။ သံခိတ္တေန၊ အားဖြင့်။ ဘာသိတဿ၊ သော။ ဣမဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာဇာနေယျံ၊ သိနိုင်လောက်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။ ဘာသန္တု၊ မိန့်မြှောက်တော်မူပါကုန်။ အာဝုသော သုသိမ၊ မ။ တံ၊ သင်သည်။ အာဇာနေယျာသိ ဝါ၊ သိနိုင်လောက်သည်မူလည်းဖြစ်စေ။ တံ၊ သည်။ န ဝါ အာဇာနေယျာသိ၊ မသိနိုင်လောက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပညာဝိမုတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သက်သက်ဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သူတို့ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူကုန်၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ သုသိမော၊ သည်။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပ။ အာယသ္မာ သုသိမော၊ သည်။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယာဝတကော၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကထာသလ္လာပေါ၊ စကားပြောဆိုခြင်းသည်။ အဟောသိ၊

ဖြစ်ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဘဂဝတော၊ အား။ အာရောစေသိ၊ လျှောက်ပြီ။ သုသိမ၊ မ။ ပုဗ္ဗေ ခေါ၊ ရှေး၌။ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စာ၊ နောက်ကာလ၌။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူ၍ သော်လည်းပေး။ န ခွါဟံ ဘန္တေ။ပ။ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ ပေးမြဲ။)

သုသိမ၊ မ။ တံ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ ကိံ မညသိ၊ အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ (ဝါသဒ္ဓါ ဝိဘာဝနတ္ထ။) အနိစ္စံ ဘန္တေ၊ မမြဲပါဘုရား။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲလော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားကမေးတော်မူ၏။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ၊ ဆင်းရဲပါဘုရား။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲတည်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောတည်း။ တံ၊ ထိုရုပ်ကို။ “တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်း”ဟူ၍။ သမနုပဿိတုံ၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ။ ကလ္လံ န၊ သင့်လျော်ပါမည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေ၊ ဤသို့ရှုခြင်းသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါဘုရား။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏတို့ကို ရူပံအတိုင်းပေး။)

သုသိမ၊ မ။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤလောက၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်(တို့တွင်တခုခု)မူလည်းဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်မူလည်းဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ အပသန္တာန်မူလည်းဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရန်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟိနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဒုရေ ဝါ၊ ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သန္တိကေ ဝါ၊ နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊၏။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို။ (ဝေမေတံ မှ တေနှင့် ရူပံကိုတုံဖက်ပေးသည်။ ဒဠဗ္ဗိဉ္စိစပ်။) “တေ၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဧသော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ၊ သည်။ န အသ္မိ၊ မဖြစ်။ ဧသော၊ သည်။ န အတ္တာတိ၊ အတ္တမဟုတ်”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဖြင့်။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ (ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏတို့၌ ရူပံ နည်းမှီးပေး။)

သုသိမ၊ မ။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း။ ပဿံ၊ ရှုသည်ရှိသော်။ သုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဓိဂမရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာသာဝကသည်။ ရူပသ္မိံ ၊ ရုပ်၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ သညာယ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊

၁။ ဓမ္မာနံ ဌိတတာ တံသဘာဝတာ ဓမ္မဋ္ဌိတိအနိစ္စဒုက္ခအနတ္တတာ တတ္ထ ဉာဏံ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ အာဟဝိပဿနာဉာဏန္တိ ဟူသော ဌိအလို ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ အနိစ္စစသော အဖြစ်အားဖြင့် တည်ခြင်း၌ သိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်ဟု သဒ္ဓတ္ထ အဓိပ္ပါယ်တ္ထ ၂-မျိုး တွဲဖက်၍ပေး၊ ဤသံယုတ် ၃၄-စာပိုဒ်၌ကား ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏန္တိ ပစ္စယကောရေ ဉာဏံ-ဟု ဖွင့်၏။

၏။ ဝိညာဏသ္မိံ၊ ဌိ။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကြောင့်။ ဝိရဇ္ဇဘိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္ဆဘိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သည်ရှိသော်။ (မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ။ ဣဘိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ခိဏာဇာဘိ။ပ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ခိဏာ။ပ။ဣတ္ထတ္တာယ”ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

သုသိမ၊ မ။ ဇာဘိပစ္စယာဇရာမရဏန္တိ၊ ဇာဘိဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်၏ဟူ၍။ ပဿသိ၊ ရှု၏လော။ ဣဘိ၊ ဤသို့ဘုရားကမေးတော်၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါဘုရား။ပ။ သုသိမ၊ မ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ပဿသိ၊ ရှု၏လော။ ဣဘိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါဘုရား။

သုသိမ၊ မ။ ဇာဘိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓောဘိ၊ ဇာဘိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏချုပ်၏ဟူ၍။ ပဿသိ၊ ရှု၏လော။ ဣဘိ၊ ဤသို့ဘုရားကမေးတော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါဘုရား။ပ။ သုသိမ၊ မ။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောဘိ၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရချုပ်၏ဟူ၍။ ပဿသိ၊ ရှု၏လော။ ဣဘိ၊ ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါဘုရား။

(အပိ ပန တံ သုသိမ ဧဝံ ဇာနန္တောမှ တေ ကာယေန ဖုသိဘွာ ဝိဟရသီဘိ နော ဟေတံ ဘန္တေတိုင်အောင် မထူး၊ ရှေး၌ပေးခဲ့ပြီ။)

သုသိမ၊ မ။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ တဝ၊ သင်၏။ ဣဒ္ဓ ဝေယျာကရဏံ၊ ဤခိဏာဇာဘိ စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုခြင်းသည်၎င်း။ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ ဤဣဒ္ဓိဝိဓ စသောအဘိညာဉ်တရားတို့ကို။ ဝါ-ဤသမာပတ် (ဂ) ပါးတရားတို့ကို။ အသမာပတ္တိစ၊ မဝင်စားခြင်းသည်၎င်း။ (ဟောဘိ၊၏။) သုသိမ၊ မ။ တဝ၊ သင်၏။ ဣဒံ၊ ဤခိဏာဇာဘိ စသည်ဖြင့် ဖြေဆိုခြင်း၊ သမာပတ် (ဂ) ပါးတို့ကို မဝင်စားခြင်းသည်။ ကထံ နော၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဣဘိ၊ ဤသို့ဘုရားကမေးတော်မူ၏။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ သုသိမော၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေသု၊ ခြေဘော်တို့၌။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ နိပဘိတွာ၊ ပျပ်ဝပ်၍။ ဘဂန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ယွာဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သွာက္ခာတေ၊ ကောင်းစွာဟောကြားတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မဝိနယေ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာဝိနည်းဟူသော သာသနာတော်၌။ ဓမ္မတ္ထေနကော၊ တရားခိုးသူဖြစ်၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်၏။ တံ မံ၊ ထိုတပည့်တော်ကို။ အစ္စယော၊ အပြစ်သည်။ ယထာဗာလံ၊ မိုက်သည့် အလျောက်။ ယထာမူဠံ၊ တွေဝေသည့်အလျောက်။ ယထာအကုသလံ၊ မလိမ္မာသည့်အလျောက်။ အစ္စဂမာ၊ လွန်၍ဖြစ်ပါပြီ (လွမ်းမိုးပြီဟူလို)။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဿ မေ၊ ထိုတပည့်ဘော်၏။ အစ္စယံ၊ အပြစ်ကို။ အစ္စယတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ သံဝရာယ၊ စောင့်စည်း

၁။ ယောတံ။ပ။ ပဗ္ဗဇိတော ဟူသော အနိယမဝါကျ၏ အဖက်ဖြစ်သော နိယမဝါကျသည် တစ္ဆ တံ။ပ။ ယထာ အကုသလံ ငါကျမှ တပါး အခြားမရှိသည်ကို ထောက်၍ ဤ၌လည်း ယွာဟံ ။ပ။ ပဗ္ဗဇိတော ဟူသော အနိယမဝါကျ၏တွဲဖက် နိယမဝါကျသည် အစ္စယော မံ။ပ။ယထာ အကုသလံသာ ဖြစ်ရမည်။တဿ မေဝါကျသည် ယွာဟံ၏အဖက် နိယမဝါကျဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အစ္စယော မံ၌မံကို တံ မံ ဟု နိယတ်ထည့်၍ ယောဇနာသည်။

ရန်အလို့ငှါ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှာတူတိ၊ ခံယူတော်မူပါ” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

သုသိမ၊ မ။ ယော တံ၊ အကြင်သင်သည်။ ပ။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်၏။ တံ တံ၊ ထိုသင်ကို။ အစ္စယော၊ သည်။ ယထာအကုသလံ၊ လျောက်။ တဉ္စ၊ စင်စစ်။ အစ္စဂမာ၊ လွန်၍ဖြစ်ပြီ။ သုသိမ၊ မ။ သေယျထာပိ၊ အံ။ အာဂုစာရိ၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော။ စောရံ၊ သူခိုးကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ ရညော၊ မင်းအား။ “ဒေဝ၊ အရှင်မင်းမြတ်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ တေ၊ သင်မင်းကြီး၏။ အာဂုစာရိ၊ သော။ စောရော၊ သူခိုးပါတည်း။ ဣမဿ၊ ဤခိုးသူအား။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။ တံ၊ ထိုခိုးသူသို့။ တံ ဒဏ္ဍံ၊ ထိုဒဏ်အမှုကို။ ပဏေဟိတိ၊ ရောက်စေပါလော့” ဟူ၍။ ဒဿေယျ၊ ပြကုန်ရာ၏။ (ပုဗ္ဗေ နိ ပါပဏေ၊ ပကြောင့်နုကိုဏကြီး ပြန်၊ ဒွိကမ္မကမာတ်ဖြစ်၍ တံနှင့် ဒဏ္ဍံ-ဟု ကံ ၂-ခုရှိသည်။ ထိုသူကို ဒဏ်ပေးပါဟူလို။) တမေနံ၊ ထိုသူခိုးဖမ်းလာသော ယောကျ်ားကို။ ရာဇော၊ မင်းသည်။ “ဘော၊ အချင်းတို့။ ဂစ္ဆထ၊ သွားကြ ကုန်လော့။ ဣမံ ပုရိသံ၊ ဤခိုးသားယောကျ်ားကို။ ဒဠာယ၊ ခိုင်ခန့်သော။ ရဇ္ဇယ၊ ကြီးဖြင့်။ ပစ္စာဗာဟံ၊ လက်ပြန်။ ဂါဠဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ၊ မြဲမြံစွာချည်နှောင်၍။ ခုရမုဏ္ဍံ၊ သင်ခုန်းဖြင့် ခေါင်း တုံးသည်ကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ခရဿရေန၊ ကြမ်းတမ်းသော အသံရှိသော။ ပဏဝေန၊ ထက်စည် ဖြင့်။ ရထိယာယ ရထိပံ၊ ရထားလမ်းမတခုမှ ရထားလမ်းမတခုသို့။ သိဃံတကေန သိဃံတကံ၊ လမ်းဆုံတခုမှ လမ်းဆုံတခုသို့။ ပရိနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဒက္ခိဏေနဒွါရေန၊ တောင်တခါးဖြင့်။ နိက္ခာ- မေတွာ၊ ထွက်စေ၍ (ထုတ်၍ဟူလို)။ နဂရဿ၊ မြို့၏။ ဒက္ခိဏေတော၊ တောင်အရပ်၌။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဓုထာတံ၊ ဖြတ်ကြလော့” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ (အမိန့်ပေးစကား) ပြောကြားရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုသူခိုးကို။ ရညော၊ ၏။ ပုရိသာ၊ တို့သည်။ ပ။ သီသံ၊ ကို။ ဆိန္ဓေယျ၊ ဖြတ်ကုန်ရာ၏။ သုသိမ၊ မ။ တံ၊ ထိုမေးအပ်လတ္တံ့သောစကားကို။ ကံ မညသံ၊ အသို့မှတ်ထင်သ နည်း။ သောပုရိသော၊ ထိုခိုးသူယောကျ်ားသည်။ တတောနိဒါနံ၊ ထိုနှိပ်စက်ညှင်းပန်ခြင်း ဟူ သော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းကို။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို။ ပဋိသံ- ဝေဒိယေထ အပိန၊ ခံစားရာသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့ဘုရားရှင်ကမေးတော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ မှန်ပါ ဘုရား။

သုသိမ၊ မ။ သော ပုရိသော၊ ထိုယောကျ်ားသည်။ တတောနိဒါနံ၊ ကြောင့်။ ယံ ဒုက္ခံ ဒေါ- မနဿံ၊ အကြင်ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒိယေထ၊ ခံစားရာ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သွာက္ခာတေ၊ ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မဝိနယေ၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်၌။ ဓမ္မတ္ထေနကဿ၊ တရားကိုခိုးသောသူ၏။ ယာ ပဗ္ဗဇ္ဇော၊ အကြင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤရဟန်းအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း သည်။ တတော၊ ထိုကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းထက်။ ဒုက္ခဝိပါကတရာ စ၊ သာလွန်ဆင်းရဲ သော အကျိုးလည်းရှိ၏။ ကဋ္ဌ၊ ကဝိပါကတရာ စ၊ သာလွန်စပ်ခါးသောအကျိုးလည်းရှိ၏။ အပိစ၊ စင်စစ်မူကား။ ဝိနိပါတာယ၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ကျရောက်ခြင်း (အပါယ်) အလို့ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ သုသိမ၊ မ။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ တံ၊ သည်။ အစ္စယံ၊ ကို။ အစ္စ- ယတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသ္မော၊ မြင်၍။ ယထာ ဓမ္မံ၊ တရား(နည်းလမ်း) အားလျော်စွာ။ ပဋိကရောသိ၊ ကုစား၏။ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) မယံ၊ ငါတို့သည်။ တေ၊ သင်၏။ တံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ခံယူကုန်၏။ သုသိမ၊ မ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အစ္စယံ၊ ကို။ အစ္စယတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသ္မော၊

မြင်၍။ ယထာဓမ္မံ၊ လျော်စွာ။ ပဋိကရေတိ၊ ကုစား၏။ အာယတိံ၊ နောက်ကာလ၌လည်း။ သံဝရံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ (တဿ၊ ထိုသူ၏။) သော၊ ဤကုစားခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ အရိယဿ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ ဆုံးမရာ သာသနာ၌။ ဝုဒ္ဓိဟိ၊ ကြီးပွားကြောင်းသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

သတ္တမော၊ သော။ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ မဟာဝဂ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုမဟာဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဒေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ အဿုတဝတာ၊ အဿုတဝါသုတ်ဒုတိယ အဿုတဝါသုတ်တို့၎င်း။ ပုတ္တမံသေန၊ ပုတ္တမံသသုတ်နှင့်တကွ။ အပရံ၊ စ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ အတ္ထိရာဂေါ၊ အတ္ထိရာဂသုတ်၎င်း။ နဂရံ၊ နဂရသုတ်၎င်း။ သမ္မသံ၊ သမ္မသသုတ်၎င်း။ နဠကလာပိယံ၊ နဠကလာပိသုတ်၎င်း။ ကောသမ္ဗိ၊ ကောသမ္ဗိသုတ်၎င်း။ ဥပယန္တိ၊ ဥပယန္တိသုတ်၎င်း။ သုသိမေန၊ သုသိမအမည်ဖြင့် (ဝုတ္တော၊ သော။) ဒသမော၊ ဆယ်သုတ်မြောက်သုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဂ-သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ်

၁-ဇရာမရဏသုတ်

၇၁။ (ဤသုတ်သည် သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် စာပိုဒ် ၁၃-နှင့် တူ၏။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-၁၁-ဇာတိသုတ္တာဒိဒသက

၇၂။ (ဤသုတ် ၁၀-သုတ်၌ ဇာတိအစ သင်္ခါရအထိ ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။)

ဧကောဒသမံ၊ တဆယ့်တသုတ်မြောက်သောသုတ်တည်း။

အဋ္ဌမော၊ သော။ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုသမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ပစ္စယေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ စတုသစ္စဝိဘဇ္ဇနာ၊ လေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧကောဒသ၊ တဆယ့်တသုတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ နိဒါနေ၊ နိဒါန်း၌။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ဝက်မြောက်ဖြစ်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ၊ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ၊ ဝဂ်၏ဥဒ္ဓါနိးကား—

ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓဝဂ်၎င်း။ အာဟာရော၊ အာဟာရဝဂ်၎င်း။ ဒသဗလော၊ ဒသဗလဝဂ်၎င်း။ ကဠာရော၊ ကဠာရဝဂ်၎င်း။ ဂဟပတိပဉ္စမော၊ ငါးဝဂ်မြောက်ဂဟပတိဝဂ်၎င်း။ ဒုက္ခဝဂ္ဂေါ၊ ဒုက္ခဝဂ်၎င်း။ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ မဟာဝဂ်၎င်း။ အဋ္ဌမော၊ ရှစ်ဝဂ်မြောက်ဖြစ်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏော၊ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၉-အန္တရပေယျာလ

၁-သတ္တုသုတ်

၇၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဇာနတော၊ မသိသူသည်။ အပဿတော၊ မမြင်သူသည်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ ဉာဏာယ၊ သိခြင်းငှါ။ သတ္တော၊ ဆရာကို။ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ ရှာမှီးအပ်၏။ ဇရာမရဏသမုဒယံ၊ ဇရာမရဏ၏ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပ။ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဇရာမရဏနိရောဓံ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ရာကို။ ပ။ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဇရာမရဏနိရောဂေါမိနိ၊ ပဋိပဒံ၊ ဇရာမရဏ၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို။ ပ။ ပရိယေသိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-၁၁-ဒုတိယသတ္တုသုတ္တာဒိဒမက

(ဤသုတ် ၁၀-သုတ်၌ ဇာတိအစ သင်္ခါရတိုင်အောင် ဟောတော်မူသည်သာ ထူး၏။ ဤသုတ်တို့၌ သမဏဗြာဟ္မဏဝဂ် ဇာတိသုတ္တာဒိဒမကတို့ကဲ့သို့ စာပိုဒ် ၇၄-တပ်သင့်၏။ ၂-၃-စသည် ဖြင့် မတပ်သင့်။)

၂-၁၂-သိက္ခာသုတ္တာဒိပေယျာလကောဒမက

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇရာမရဏံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။ အဇာနတော၊ မသိသူသည်။ အပဿတော၊ မမြင်သူသည်။ ဇရာမရဏေ၊ ဌံ။ ယထာဘူတံ၊ အတိုင်း။ ဉာဏာယ၊ သိခြင်းငှါ။ သိက္ခာ၊ သင်ခြင်း ကျင့်ခြင်းကို။ ကရဏီယာ၊ ပြုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ အပ်၏။ ပ။ ဆန္ဒော၊ အားထုတ်လိုသော ဆန္ဒကို။ ကရဏီယော၊ အပ်၏။ ပ။ ဥဿောဠိ၊ လွန်ကဲသောလုံ့လကို။ ကရဏီယာ၊ အပ်၏။ ပ။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ၊ နောက်မဆုတ်သောလုံ့လကို။ ကရဏီယာ၊ အပ်၏။ ပ။ အာတပ္ပံ၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်ကျွမ်းစေတတ်သောလုံ့လကို။ ကရဏီယံ၊ အပ်၏။ ပ။ ဝီရိယံ၊ လုံ့လကို။ ကရဏီယံ၊ အပ်၏။ ပ။ သာတစ္ဆံ၊ စွဲမြဲသောလုံ့လကို။ ကရဏီယံ၊ အပ်၏။ ပ။ သတိ၊ (သစ္စာလေးပါးကို သိမ်းဆည်းတတ်သော) သတိကို။ ကရဏီယာ၊ အပ်၏။ ပ။ သမ္ပဇညံ၊ (သစ္စာလေးပါးကို သိမ်းဆည်းတတ်သော) ဉာဏ်ကို။ ကရဏီယံ၊ အပ်၏။ ပ။ အပ္ပမာဒေါ၊ (သစ္စာလေးပါးကိုပွားများ

ခြင်း၌) မမေ့လျော့ခြင်းကို။ ကရဏီယော၊ ပြုအပ်၏။

(ဤသုတ်တို့၌လည်း ၂-၃-စသည်ဖြင့် မတပ်သင့်။ ရှေ့သုတ်များကဲ့သို့ ၇၅-နှင့် ၇၆-သာ တပ်သင့်၏။ အဘိသမယသံယုတ် နာသိသုတ်မှစ၍ ၇၇-စသည်ဖြင့် ပြင်၍တပ်ပါ။)

နဝမော၊ သော။ အန္တရပေယျာလော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုအန္တရပေယျာလ၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သတ္တာ၊ သတ္တုသုတ်၎င်း။ သိက္ခာစ၊ သိက္ခာသုတ်၎င်း။ ယောဂေါ စ၊ ယောဂသုတ်၎င်း။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒသုတ်၎င်း။ ဥဿောဠိပဉ္စမိ၊ ငါးသုတ်မြောက် ဥဿောဠိသုတ်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိ၊ အပ္ပဋ္ဌိဝါနီသုတ်၎င်း။ အာတပ္ပံ၊ အာတပ္ပသုတ်၎င်း။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယသုတ်၎င်း။ သာတစ္စံ၊ သာတစ္စသုတ်၎င်း။ (ဥစ္စတိကား ဂါထာပူရဏ) သတိစ၊ သတိသုတ်၎င်း။ အပ္ပမာဒေန၊ အပ္ပမာဒသုတ်နှင့်တကွ။ သမ္ပဇညဉ္စ၊ သမ္ပဇညသုတ်၎င်း။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်သုတ်တို့တည်း။ (သတ္တုသုတ် ၁၁-သုတ်ရှိသည်။ နောက်သုတ်များ၌လည်း ဤနည်း။)

အန္တရပေယျာလာ၊ အန္တရပေယျာလမည်ကုန်သော။ သုတ္တန္တာ၊

သုတ်တို့သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးကုန်ပြီ။

ပေယျာလအန္တရမှ၊ အန္တရပေယျာလ၌။ ယေ၊ အကြင်ဇရာမရဏစသော တဆယ့်တပါးသော တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ထိုဇရာမရဏစသော တဆယ့်တပါးသော တရားတို့ကို။ စတုသစ္စေန၊ သစ္စာလေးပါးဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ပရေ၊ ဇရာမရဏစသော တဆယ့်တပါးမှ တပါးကုန်သော။ တေ၊ ထိုသတ္တုစသော အမည်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်မျိုးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတ္တိံ သသတာနိ၊ တရားသုံးဆယ့်နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သုတ္တာ၊ သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အန္တရပေယျာလေသု၊ အန္တရပေယျာလတို့၌။ ဥဒ္ဓါနံ၊

ဥဒ္ဓါန်းသည်။ သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

နိဒါနသံယုတ္တံ၊ နိဒါနသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၂-အဘိသမဿသံယုတ်

၁-နခသိခါသုတ်

၇၄။ (ဝေ မေ သုတ် အာရာမေ ပေးမြဲ။) အထ ခေါ်၌။ ဘဂဝါသည်။ နခသိခါယံ၊ လက်သည်း ဖျားပေါ်၌။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ ပံသု၊ မြေမှုန့်ကို။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေတို့။ တံ၊ သိုမေးအပ်လတ္တံ့ သော စကားကို။ ကိံ မညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။ နခသိခါယံ၊ ၌။ မယာ၊ သည်။ အာရောပိတော၊ တင်အပ်သော။ ပရိတ္တော၊ အနည်းငယ်သော၊ ယော ဝါယံ ပံသု၊ အကြင်မြေမှုန့်သည်၎င်း။ အယံ ဝါ မဟာပထဝီ၊ ဤ (မဟာပထဝီ) မြေကြီးသည် ၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ်တိ၊ ပို၍များသနည်း”ဟူ၍ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေကြီးသည် (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုမြေကြီး သည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍များ၏။ နခသိခါယံ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ ပံသု၊ သည်။ အပ္ပမတ္တကော၊ နည်း၏။ နခသိခါယံ၊ ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာရောပိတော၊ သော။ ပရိတ္တော၊ သော။ ပံသု၊ သည်။ မဟာပထဝီ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ သတိမံ၊ တရာမြောက်သော။ ကလံ၊ အစိတ်သို့။ နေဝ ဥပေတိ၊ မရောက်။ သဟဿိမံ၊ တထောင်မြောက်သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ သတသဟဿိမံ၊ တသိန်းမြောက်သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ မဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ အဘိသမေတာဝိနော၊ (သစ္စာလေးပါးတို့ကို) ထိုးထွင်း၍သိပြီးသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ခမ်းပြီးသော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပိုင်းခြား၍ယူအပ်ပြီးသော။ ယဒိဒံ (ဒုက္ခံ)၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍များ၏။ အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းသောဆင်းရဲသည်။ အပ္ပမတ္တကံ၊ နည်းလှစွာ၏။ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ၊ ခုနစ် ကြိမ်အလွန်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်။ (သတ္တက္ခတ္တု + ပရမံ + သဿာတိ = သတ္တက္ခတ္တု ပရမော။ တဿ + ဘာဝေါ = သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ။ ။ အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုဆင်းရဲသည်။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သော။ ပရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ၊ ဆင်းရဲအစုကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ သတိမံ၊ တရာမြောက်သော။ ကလံ၊ အစိတ်သို့။ နေဝ ဥပေတိ၊ မရောက်။ ပ။ သတသဟဿိမံ၊ သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ (သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ တွေ့ကြုံရသောဒုက္ခသည် သောတာပန် မဖြစ်ခင်က ဒုက္ခနှင့်စာလျှင် အပုံတရာ အပုံတထောင် အပုံတသိန်းပုံလျှင်တပုံစာမျှပင် မရှိတော့ ဟူလို။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း သည်။ မဟတ္ထိယော၊ များသောကျေးဇူးရှိ၏။ ‘ဝေ၊ သို့။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော၊ (သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဟူသော) တရားမျက်စိကို ရခြင်းသည်။ မဟတ္ထိယော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

(မဟာတော အတ္ထဿနိပ္ပဒါနောဟု ဌ အလို ကမ္မဓာရယဂဗ္ဘနိပ္ပဒါနော တဒ္ဓိတံပြုရမည်ကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း မဟာ အတ္ထော ဂုဏော မဟတ္ထော သော တေဿ အတ္ထိတိ မဟတ္ထိယော ကကာရဿ ယကာရံ ကတွာဟူသော ဋီနှင့်အညီပေးလိုက်သည်။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ပေါက္ခရဏီသုတ်

၇၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပေါက္ခရဏီ၊ လေးထောင့်ကန်သည်။ အာယာမေန၊ အလျားအားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ ယူဇနာငါးဆယ်တိုင်တိုင်။ ဝိတ္တာရေန၊ အနံအားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ တိုင်တိုင်။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာနိ၊ တိုင်တိုင်။ (ပုဏ္ဏာဉ္စိပ ပညာသယောဇနာဟုရှိသော သျှာ-မူအလို ပေါက္ခရဏီသည်။) ပ။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အားဖြင့်။ ပညာသယောဇနာ၊ ငါးဆယ်သော ယူဇနာရှိ၏ဟုပေး။) ဥဒကဿ၊ ရေဖြင့်။ ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်၏။ (ပုဏ္ဏာကား ပုရဓာတ် တပစ္စည်းဖြစ်၍ ပုရဓာတ်အယဉ် ဥဒကဿကို ကရဏတ္ထပေး။) သမတိတ္တိကာ၊ ကမ်းအရေးနှင့်ညီမျှသော ရေတည်ရှိ၏။ ကာကပေယျာ၊ ကျီးသောက်နိုင်၏။

(ကာကပေယျာ၌ ပါဓာတ် ဣပစ္စည်း သကတ္ထ။ ဌ ရှ။) တတော၊ ထိုလေးထောင့်ကန်မှ။ ပုရိသော၊ သည်။ ကုသဂ္ဂေန၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ကုသဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဥဗ္ဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်၎င်း။ ပေါက္ခရဏီယာ၊ ၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရေ နှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပို၍များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ပေါက္ခရဏီယာ၊ ၌။ ယဒိဒံ ဥဒကံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဧတဒေဝ၊ ထိုရေသည် သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍များပြား၏။ ကုသဂ္ဂေန၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့်။ ဥဗ္ဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ အပ္ပမတ္တကံ၊ အနည်းငယ်မျှတည်း။ ပေါက္ခရဏီယာ၊ ၌။ ဥဒကံ၊ ကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ ကုသဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဥဗ္ဘတံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ သတိမံ၊ တရာမြောက်သော။ ကလံ၊ အစိတ်အပိုင်းသို့။ နေဝ ဥပေတိ၊ မရောက်။ သဟဿိမံ၊ တထောင်မြောက်သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ သတသဟဿိမံ၊ တသိန်းမြောက်သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ပင်လျှင်။ အရိယသာဝကဿ၊ အရိယသာဝကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ အဘိသမေတာဝိနော၊ သစ္စာတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်အပ်ပြီးသော။ ယဒိဒံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဧတဒေဝ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍များ၏။ ယဒိဒံ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ပရမတာ၊ ခုနစ်ကြိမ်အလွန်ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အကြင်ဆင်းရဲသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (သာ၊ သည်။) ပုရိမံ၊ (သောတာပန်ဖြစ်သည်မှ) ရှေးဖြစ်သော။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သော။ ဒုက္ခက္ခန္ဓံ၊ ဆင်းရဲအစုကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ သတိမံ၊ သော။ ကလံ၊ သို့။ နေဝ ဥပေတိ၊ မရောက်။ ပ။ သတသဟဿိမံ၊ သော။ ကလံ၊ သို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ မဟတ္ထိယော၊ များသောကျေးဇူးရှိ၏။ ဧဝံသို့။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟူသော တရားမျက်စိကို ရခြင်းသည်။ မဟတ္ထိယော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သံဘောဇ္ဇဥဒကသုတ်

၇၆။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ယတ္ထ၊ အကြင် ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌။ ဣမာ မဟာနဒိယော၊ ဤမြစ်ကြီးတို့သည်။ သံသန္တန္တိ၊ စီးကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ပေါင်းဆုံကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤမြစ်ကြီး တို့သည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါ မြစ်ကြီး၎င်း။ ယမုနာ၊ ယမုနာမြစ်ကြီး၎င်း။ အစိရဝတီ၊ အစိရဝတီမြစ်ကြီး၎င်း။ သရဘူ၊ သရဘူ မြစ်ကြီး၎င်း။ မဟိ၊ မဟိမြစ်ကြီး၎င်းတည်း။ တတော၊ ထိုပေါင်းဆုံရာအရပ်မှ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ (ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ၌ ဏိ ကျပျက်၍ ဤဒီသမ္ပ လူရသဖြစ်သော ပါဌ်ကို တွေ့မြင်သောကြောင့် ဌ ခိုတို့၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗတခုအနေဖြင့် ဖွင့်ပြနေကြ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ကို။ ကိံ မညထ၊ ကုန်သနည်း။ ဥဗ္ဘတာနိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော။ ယာနိ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ အကြင်နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်၎င်း။ ယံ ဝါ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ အကြင်ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ ရေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုရေနှစ်မျိုးတို့ တွင်။) ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပို၍မျှားပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ အကြင်ပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌ ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေဒေဝ၊ ဤပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ ရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍ မျှားပြား၏။ ဥဗ္ဘတာနိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်မျှတို့ပါတည်း။ (နေဝ သတိမံ။ပ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိ- လာဘောတိ၊ ပေးမြဲ။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒုတိယသံဘောဇ္ဇဥဒကသုတ်

၇၇။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဣမာ မဟာနဒိယော၊ တို့သည်။ သံသန္တန္တိ၊ စီးကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ပေါင်းဆုံကုန်၏။ ဣဒံ၊ တို့သည်။ သေယျထာ၊ တို့နည်း။ ဂင်္ဂါ၊ ၎င်း။ပ။ မဟိ၊ ၎င်းတည်း။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ ရေသည်။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ကို။ ကိံ မညထ၊ ကုန်သနည်း။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်း ကျင်မှ ယူပစ်အပ်ပြီးသော။ ယံ ဝါ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ အကြင်ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ ရေသည်၎င်း။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ယာနိ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ အကြင်နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သော ရေပေါက်တို့သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုရေနှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပို၍ မျှားပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ခန်းပြီးသော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်အပ်ပြီးသော။ ယဒိဒံ၊ အကြင်ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌ ရေသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တေဒေဝ သံဘောဇ္ဇဥဒကံ၊ ဤပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌ ရေသည်သာလျှင်။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍မျှားပြားပါ၏။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။

ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ဥဒကဒုသိတာနိ၊ နှစ်ပေါက် သုံးပေါက်သောရေတို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊ အနည်းငယ်မျှတို့ပါတည်း။ (နေဝ သတိံ။ ပ။ ဓမ္မစက္ခုပဋိလာဘောတိ၊ ပေးမြဲ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပထဝီသုတ်

၇၈။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပရိသေ၊ ယောကျ်ားသည်။ မဟာပထဝီယာ၊ မြေကြီးမှ။ (ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဥပ္ပတ္တဝိသယအပါဒါနံ၊ ဌ။) ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ဆီးစေ့ခန့်မျှရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ဂုဠိကာ၊ ခုနစ်လုံးသောမြေညက်လုံးတို့ကို။ ဥပနိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ (ဥပ-အနက်မဲ့။ ဥပနိက္ခိပေယျထာတိ၊ ကေသ္မိံ၊ ဌာနေ ဌပေယျ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ကိ။ ကိ။ မညထ၊ ကုန်သနည်း။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ကုန်သော။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ဆီးစေ့ခန့်မျှရှိကုန်သော။ ယာ ဝါ သတ္တ၊ ဂုဠိကာ၊ အကြင်ခုနစ်လုံးသောမြေညက်လုံးတို့သည်၎င်း။ ယာ ဝါ မဟာပထဝီ၊ အကြင်မြေကြီးသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမြေနှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ၊ မဟာပထဝီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုမြေကြီးသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍များပြား၏။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှတို့တည်း။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ သတိမံ၊ တရာမြောက်သော။ ကလံ၊ သို့။ နေဝ ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယပထဝီသုတ်

၇၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဂုဠိကာ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ္တံ့သောစကားကို။ ကိ။ မညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ မဟာပထဝီယာ၊ မြေကြီး၏။ ယံ ဝါ ပရိက္ခိဏံ၊ အကြင်ကုန်ခန်း(သွား)သော မြေကြီးသည်၎င်း။ ယံ ဝါ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်လိုက်သော မြေကြီးသည်၎င်း။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ အဝသိဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ဂုဠိကာ၊ အကြင်မြေညက်လုံးတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်မြေကြီးသည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပို၍များသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ (မဟာပထဝီယာနှင့် ပရိက္ခိဏံသည် မနုဿဿေဝ တေ သီသံ ကဲ့သို့ အစိပ်အပေါင်းသမ္ပန်တည်း။ သမုဒ္ဒသုတ် ယံ ဝါ မဟာသမုဒ္ဒေကို နည်းမှီကြံလျှင် မဟာပထဝီယာ၊ ဌံ။ ဟု အာဓာရသော်လည်းပေး။)

ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာပထဝီယာ၊ ၏။ ပရိက္ခိဏံ၊ သည်၎င်း။ ယဒိဒံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ သည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ၏။ ကောလဋ္ဌိမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ အဝသိဌာ၊

ကုန်သော။ သတ္တ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှတို့သာတည်း။ ကောလဠိမတ္တိ-
ယော၊ ကုန်သော။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ ဂုဠိကာ၊ တို့သည်။ မဟာပထဝိယာ၊ ၏။
ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်ခန်း(သွား)သော မြေကြီးကို။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်လိုက်သော
မြေကြီးကို။ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ သတိမံ၊ သော။ ကလံ၊ သို့။ နေဝ ဥပေန္တိ၊ ကုန်။ (အကြွင်း
ပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သမုဒ္ဒသုတ်

၈၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ပုရိသော၊ သည်။ မဟာ-
သမုဒ္ဒတော၊ မဟာသမုဒ္ဒြာမှ။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ ရေနစ်ပေါက်သုံးပေါက်တို့ကို။
ဥဒ္ဓုရေယျ၊ ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဥဗ္ဘတာနိ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်
ကုန်သော။ ယာနိ ဝါ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ အကြင်ရေနစ်ပေါက်သုံးပေါက်တို့သည်၎င်း။
မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုရေနစ်မျိုးတို့
တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်ရေသည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်
မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ယဒိဒံ ဥဒကံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုရေသည်သာ။
ဗဟုတရံ၊ ၏။ ဥဗ္ဘတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တကာနိ၊
အနည်းငယ်မျှတို့တည်း။ (အကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဒုတိယသမုဒ္ဒသုတ်

၈၁။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒက
ဖုသိတာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ သို့။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သို့။
ဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။
ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သော။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင် ရေသည်၎င်း။ အဝသိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ဝါ
ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ဥဒကဖုသိတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ရေနစ်မျိုးတို့တွင်။)
ကတမံ၊ အဘယ်ရေသည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ပရိက္ခိဏံ၊ သော။ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ သော။ ယဒိဒံ ဥဒကံ၊ သည်။
(အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုကုန်ခန်းယူပစ်လိုက်သော ရေသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။
(နေဝ သတိမံစသည် ပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ပဗ္ဗတသုတ်

၈၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ပုရိသော၊ သည်။ ဟိမ-
ဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ဥပ၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏အနီး၌။ သာသပမတ္တိယော၊ မုန့်ညင်းစေ့ခန့်မျှ

ရှိကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို။ နိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်၎င်း။ ယော ဝါ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကျောက်စရစ် ဟိမဝန္တာတို့တွင်။) ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ၏။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှတို့တည်း။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယပဗ္ဗတသုတ်

ဂဉ္စ။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဟိမဝါ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ ၏။ ယံ ဝါ ပရိက္ခိဏံ၊ အကြင် ကုန်ခန်း (သွား) သော ကျောက်စရစ်သည်၎င်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏသက္ခရာ၊ အကြင် ကျောက်စရစ်တို့သည်၎င်း။ (ပါဠိအစဉ် ကျနိုင်သမျှ ကျစေခြင်းငှါ တမျိုးပေးလိုက်သည်။) (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကျောက်စရစ်နှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ် ကျောက်စရစ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ၊ ၏။ ယဒိဒံ ပရိက္ခိဏံ၊ အကြင်ကုန်ခန်းသွားသော ကျောက်စရစ်သည်။ ယဒိဒံ ပရိယာဒိဏ္ဏံ၊ အကြင်ထက်ဝန်းကျင်မှယူပစ်အပ်ပြီးသော ကျောက်စရစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုကုန်ခန်းယူပစ်အပ်ပြီးသော ကျောက်စရစ်သည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သာသပမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ အဝသိဋ္ဌာ၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်မျှတို့တည်း။ (အကြွင်းပေးမြဲ။) (ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကဿ စသည် ၇၄-ပိုဒ်နှင့် တူ၏။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-တတိယပဗ္ဗတသုတ်

ဂဉ္စ။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပရိသော၊ သည်။ သိနေရဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဥပ၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏အနီး၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ပဲနောက်ခန့်မျှရှိကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်တို့ကို။ နိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ (တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ပေးမြဲ။) သတ္တ၊ ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္တိယော၊ ကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ကုန်သော။ ယာ ဝါ ပါသာဏ သက္ခရာ၊ အကြင်ကျောက်စရစ်ခဲတို့သည်၎င်း။ ယော ဝါ

သိနေရပဗ္ဗတရာဇာ၊ အကြင်မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်၎င်း။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကျောက်စရစ်မြင့်မိုရ်တောင်တို့တွင်။) ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ နှ ခေါ၊ ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ယဒိဒံ သိနေရ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ အကြင်မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေဒေဝ၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ သတ္ထ၊ ကုန်သော။ မုဂ္ဂမတ္ထိယော၊ ပဲနောက်ခန့်မျှရှိကုန်သော။ ဥပနိက္ခိတ္တာ၊ ချထားအပ်ကုန်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ တို့သည်။ အပ္ပမတ္တိကာ၊ အနည်းငယ်တို့တည်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူပင်လျှင်။ အရိယဿ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ အဓိဂံ၊ ရအပ်သောဂုဏ်ကို။ (ဈာန်အဘိညာဉ်မဂ်ဖိုလ် စသည်ကိုယူ။) ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ အညတိတ္ထိယ သမဏ၊ ပြာဟူဏ ပရိဗ္ဗာဇကနံ၊ တပါးသောအယူရှိကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏား ပရိဗိုဇ်တို့၏။ အဓိဂမော၊ ရအပ်သောဂုဏ်သည်။ (ဈာန်အဘိညာဉ်ကိုယူ။) သတိမံ၊ တရာမြောက်သော။ ကလံ၊ အစိတ်သို့။ နေဝ ဥပေတိ၊ မရောက်။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဟာဓိဂမော၊ များသောဂုဏ်ရှိ၏။ ဝေံ၊ သို့။ မဟာဘိညော၊ များသောအဘိညာဉ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

အဘိသမယသံယုတ္တံ၊ အဘိသမယသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှယူအပ်ပြီ။

တဿ၊ ထိုအဘိသမယသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

နခသိခါ၊ နခသိခသုတ်၎င်း။ ပေါက္ခရဏီ၊ ပေါက္ခရဏီသုတ်၎င်း။ ဒွေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ သံဘေဇ္ဇဥဒကေ စ၊ သံဘေဇ္ဇဥဒကသုတ် ဒုတိယသံဘေဇ္ဇဥဒကသုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပထဝီ၊ ပထဝီသုတ် ဒုတိယပထဝီသုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမုဒ္ဓါ၊ သမုဒ္ဓသုတ် ဒုတိယသမုဒ္ဓသုတ်တို့၎င်း။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတူပမာ စ၊ ပဗ္ဗတသုတ် ဒုတိယပဗ္ဗတသုတ် တတိယပဗ္ဗတသုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-ဓာတုသံယုတ်

၁-နာနတ္ထဝဂ်

၁-ဓာတုနာနတ္ထသုတ်

၈၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ဓာတ်တို့၏ အမျိုးမျိုးသောသဘာဝကို။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ သုဏာထ၊ နာကြကုန်လော့။ မနသိရောထ၊ နှစ်လုံး သွင်းကြကုန်လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောပေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီဘုရား ဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏(စကားတော်ကို)။ ပစ္စသောသံ၊ ရှေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ဓာတ်တို့၏အမျိုးမျိုးသော သဘာဝသည်။ ကတမဉ္စ၊ အဘယ် နည်း။ စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်၎င်း။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်၎င်း။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်၎င်း။ ပ။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ (စက္ခုဓာတ်စသော) အလုံးစုံကို။ ဓာတုနာနတ္ထန္တိ၊ ဓာတ်တို့၏ အမျိုးမျိုးသောသဘာဝ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိတိ၊ ဆိုအပ်၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ဓာတုနာနတ္ထန္တိ ဣတိတလုံးကြေ။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဗဿနာနတ္ထသုတ်

၈၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ဓာတ်တို့၏ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဗဿနာနတ္ထံ၊ ဗဿတို့၏အမျိုးမျိုးသောသဘာဝသည်။ ဝါ-အမျိုးမျိုး သောသဘာဝရှိသော ဗဿသည်။ ပပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်၎င်း။ ပ။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ဓာတ်တို့၏အမျိုးမျိုးသော သဘာဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဗဿနာနတ္ထံ၊ ဗဿ တို့၏ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝသည်။ ပပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဓာတု၊ စက္ခုဓာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုပသာဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော တွေ့ထိခြင်းဟူသော စက္ခုသမ္ပယသည်။ (စက္ခု နိဿာယ ပပ္ပန္နော သမ္ပယော စက္ခုသမ္ပယော၊ မ ဋီ-၁-၉၈။) ပပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ သောတ-ဓာတု၊ သောတဓာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ကာယဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ မနောဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။

၁။ ပပ္ပဇ္ဇတိ ဗဿနာနတ္ထန္တိ နာနာသဘာဝေါ ဗဿော ပပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၉။ ဇာတိပသုတိ အာရမ္မဏာဒိ-ဘေဒေန နာနာဘာဝေါ ဗဿော၊ ၉။ ဤ ၉-ဋီ တို့အရ ဝါ-အမျိုးမျိုးသော သဘာဝရှိသော ဗဿသည်ဟူ၍ သမ္မန်သည်။

မနောသမ္ပယော၊ ဘွင်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော တွေ့ထိခြင်းဟူသော မနောသမ္ပယသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-နောဖဿနာနတ္တသုတ်

၇၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿနာနတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ စက္ခုဓာတု၊ ၎င်း။ ပ။ မနောဓာတု၊ ၎င်း
တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿနာနတ္တံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သနည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
စက္ခုသမ္ပယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ မနောဓာတု၊ ကို။
ပဋိစ္စ၊ ၍။ မနောသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောသမ္ပယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ မနောဓာတု၊
သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။
ဖဿနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဝေဒနာနာနတ္တသုတ်

၇၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿနာနတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝေဒနာနာနတ္တံ၊ ဝေဒနာတို့၏ အမျိုးမျိုး
သောသဘာဝသည်။ ဝါ-အမျိုးမျိုးသဘာဝရှိသော ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကတမဉ္စ၊ ပ။
ဓာတုနာနတ္တံ၊ ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
နည်း။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝေဒနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု-
ဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။
စက္ခုသမ္ပယဇာ၊ စက္ခုသမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပ။ မနော-
ဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ မနောသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောသမ္ပယံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။
မနောသမ္ပယဇာ၊ မနောသမ္ပယကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ပ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္ထသုတ်

၈၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဖဿနာနတ္ထံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဖဿနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဝေဒနာနာနတ္ထံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေဒနာနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဖဿနာနတ္ထံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဖဿနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကတမဉ္စ စသည် ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ လျှင်။ပ။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခုဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ စက္ခုသမ္ပယောဂ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ပ။ မနောဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ မနောသမ္ပယောဂ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောသမ္ပယောဂ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ မနောသမ္ပယောဂ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ မနောသမ္ပယောဂ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ မနောသမ္ပယောဂ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ မနောသမ္ပယောဂ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ မနောဓာတု၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ပ။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဗာဟိရဓာတုနာနတ္ထသုတ်

၉၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ။ပ။ပစ္စယောသု၊ ကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ သည်။ ကတမဉ္စ၊ နည်း။ ရူပဓာတု၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မဓာတု၊ ၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သညာနာနတ္ထသုတ်

၉၁။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သညာနာနတ္ထံ၊ သညာတို့၏ အမျိုးမျိုးသောသဘာဝသည်။ ဝါ၊ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝ ရှိသော သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သညာနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သင်္ကပ္ပနာနတ္ထံ၊ သင်္ကပ္ပတို့၏ အမျိုးမျိုးသောသဘာဝသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သင်္ကပ္ပနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဆန္ဒနာနတ္ထံ၊ ဆန္ဒတို့၏ အမျိုးမျိုးသောသဘာဝသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဆန္ဒနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္ထံ၊ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝရှိသော ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္ထံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ပရိယေသနာနာနတ္ထံ၊ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝရှိသော ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကတမဉ္စ စသည် ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ပ။ ပရိယေသနာနာနတ္ထံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်ကို။ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသညာ၊ ရူပါရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ရူပသညာ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသင်္ကပ္ပ၊ ရူပါရုံ၌ ကြံစည်တတ်သောသင်္ကပ္ပသည်။

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ရူပသင်္ကပ္ပံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပစ္ဆန္နေသ၊ ရူပါရုံ၌ လိုချင်တတ်သောဆန္ဒသည်။ (ရူပစ္ဆန္နေသတိ ရူပေ ဆန္ဒိကတဋ္ဌေန ဆန္နေသ၊ ဥ။ ဆန္ဒိကတဋ္ဌေနာတိ ဆန္ဒကရဏဋ္ဌေန၊ ဣစ္ဆိတဋ္ဌေနာတိ အတ္ထော၊ ဋီ။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ရူပစ္ဆန္ဒံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပပရိဋ္ဌာဟော၊ ရူပါရုံ၌ လောင်မြိုက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ရူပပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပပရိယေသနာ၊ ရူပါရုံကိုရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပ။ ဓမ္မဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မသညာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဓမ္မသညံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ ဓမ္မာရုံ၌ကြံစည်တတ်သော သင်္ကပ္ပသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဓမ္မသင်္ကပ္ပံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မစ္ဆန္နေသ၊ ဓမ္မာရုံ၌လိုချင်တတ်သောဆန္ဒသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟော၊ ဓမ္မာရုံ၌ လောင်မြိုက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဓမ္မပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မပရိယေသနာ၊ ဓမ္မာရုံကိုရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ပ။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-နောပရိယေသနာနာနတ္တသုတ်

၉၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သညာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပ။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ပရိဋ္ဌာဟနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ပ။ သညာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကတမဉ္စ စသည်ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သညာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ပ။ သညာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်သနည်း။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသညာ၊ ရူပါရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ပ။ ဓမ္မသညံ၊ ဓမ္မာရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မဓာတု၊ ဓမ္မဓာတ်သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (အစဆုံး အနွယ်ဝါကျ ၁-ခုနှင့်အဆုံးဆုံး ဗျတိရေကဝါကျတခုကိုသာရေးသည်။ အကြွင်းကို ပါဠိအတိုင်း ဖော်ပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ပ။ သညာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကေဇဝနဝါရံ၌ ရူပသညာအရ- စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌ ယှဉ်သောသညာကိုယူ။ ရူပသင်္ကပ္ပအရ-သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းသန္တီရဏ ဝုဋ္ဌောတို့၌ ယှဉ်သောဝိတက်ကိုယူ။ ရူပစ္ဆန္ဒအရ-ဇော၌ယှဉ်သောဆန္ဒကိုယူ။ စက္ခုဝိညာဉ်၌ယှဉ်သောသညာကိုစွဲ၍ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း သန္တီရဏ ဝုဋ္ဌောတို့၌ယှဉ်သောဝိတက်ဖြစ်သည်။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း သန္တီရဏဝုဋ္ဌောတို့၌ယှဉ်သောဝိတက်ကိုစွဲ၍ ဇော၌ယှဉ်သောဆန္ဒဖြစ်သည် ဟူလို။ နာနာဇဝနဝါရံ၌ကား ရူပသညာ ရူပသင်္ကပ္ပ ရူပစ္ဆန္ဒတို့အရ ယှဉ်နိုင်သောစိတ်များ၌ ယှဉ်သောသညာ ဝိတက်ဆန္ဒတို့ကိုယူလေ။ သညာယှဉ်နိုင်သော စိတ်၌ သညာကိုစွဲ၍ ဝိတက်ယှဉ်နိုင်သောစိတ်၌ ဝိတက်ဖြစ်၏။ ၎င်းဝိတက်ကိုစွဲ၍ ဆန္ဒယှဉ်နိုင်သောစိတ်၌ ဆန္ဒဖြစ်၏ ဟူလို။ ပရိဋ္ဌာဟနှင့် ပရိယေသနာတို့အရဒဋ္ဌဇ္ဈောသာန လောဘကိုယူ။ ၎င်းတို့ကို နာနာဇဝနဝါရံ၌သာရအပ်ကုန်၏။

ဇု-ဗာဟိရဗဿနာနတ္ထသုတ်

၉၃။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေတို့။ပ။ သ.ကံပွနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဖဿနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ဖဿနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဝေဒနာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ပ။ ပရိယေသနာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ လာဘနာနတ္တံ၊ ရအပ်ကုန်သောအာရုံတို့၏ အမျိုးမျိုးသော သဘာဝသည်။ ဝါ-အမျိုးမျိုးသော သဘာဝရှိသော ရအပ်သော အာရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ (အထူးပြု၍ ဟောအပ်သည်ကိုသာ ဖော်၍ပေးသည်။ ကတမဉ္စ စသော ဝါကျနှင့် ကထဉ္စ စသော အမေးဝါကျကိုပေးမြဲပေး။)

ဘိက္ခဝေတို့။ ရူပဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ရူပသညာ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ရူပသင်္ကပ္ပံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသမ္ပယော၊ ရူပါရုံကို တွေ့ထိ တတ်သော ဖဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ရူပသမ္ပယံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသမ္ပယဇာ၊ ရူပါရုံကိုတွေ့ထိ တတ်သောဖဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ ရူပသမ္ပယဇံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပစ္စန္ဒော၊ ရူပါရုံ၌ လိုချင်တတ်သောဆန္ဒသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ပ။ ရူပပရိယေသနံ၊ ရူပါရုံကိုရှာမှီးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပလာဘော၊ ရအပ်သော ရူပါရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ (လဗ္ဘတိတိ လာဘော၊ ရူပမေဝလာဘောဟု ဝိသေသနပရပဒကမ္မဓာရ်ပြု)။ပ။ ဓမ္မဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မသညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ပ။ ဓမ္မပရိယေသနံ၊ ဓမ္မာရုံကိုရှာမှီးခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မလာဘော၊ ရအပ်သော ဓမ္မာရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ (ဝေ ခေါ စသော နိဂုံးဝါကျပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဒုတိယဗာဟိရဗဿနာနတ္ထသုတ်

၉၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သညာနာနတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ပ။ သညာနာနတ္တံ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓာတုနာနတ္တံ၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကတမဉ္စစသည်နှင့် ကထဉ္စစသည်ကို ပေးမြဲပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ရူပဓာတု၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရူပသညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဤ။ပ။ ဓမ္မသညာ၊ ကိ။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (အစအဆုံးသာ ပေးလိုက်သည်။ အကြွင်းကို ပါဠိအတိုင်းဖော်။ ဝေ ခေါ စသော နိဂုံးဝါကျ ပေးမြဲပေးလေ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ သော။ နာနတ္ထဝဂ္ဂေါ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုနာနတ္ထဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဓာတုဖဿဉ္စ၊ ဓာတုနာနတ္ထသုတ် ဖဿနာနတ္ထသုတ်၎င်း။ နော စေတံ၊ နောဖဿ နာနတ္ထသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာနာနတ္ထသုတ် ဒုတိယဝေဒနာနာနတ္ထသုတ်တို့၎င်း။ ဧတံ၊ ဤသုတ် ၅-သုတ်သည်။ အဇ္ဈတ္တပဉ္စကံ၊ အဇ္ဈတ္တသုတ် ၅-သုတ်အပေါင်းတည်း။ ဓာတုသညဉ္စ၊ ဗာဟိရဓာတုနာနတ္ထ

သုတ် သညာနာနတ္ထသုတ်၎င်း။ နော စေတံ၊ နောပရိယေသနာနာနတ္ထသုတ်၎င်း။ အပရေ၊ ကုန်သော။ ဒုဝေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာ စ၊ ဗာဟိရဖဿနာနတ္ထသုတ်၊ ဒုတိယဗာဟိရဖဿနာနတ္ထသုတ်တို့၎င်း။ ဧတံ၊ သည်။ ဗာဟိရပဉ္စကံ၊ ဗာဟိရသုတ် ၅-သုတ်အပေါင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-သတ္တဓာတုသုတ်

၉၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမာ ဓာတုယော၊ ဤဓာတ်တို့သည်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ကတမာ သတ္တ၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ အာဘာဓာတု၊ အလင်းရောင်ဓာတ်၎င်း။ (အာလောကကသိုဏ်းနှင့် ၎င်းကသိုဏ်းကို စီးဖြန်း၍ ရအပ်သောဈာန်ကိုယူ။) သုဘဓာတု၊ ကောင်းသောအဆင်းဓာတ်၎င်း။ (သုဘကသိုဏ်းနှင့် ၎င်းကသိုဏ်းကိုစီးဖြန်း၍ ဖြစ်သောဈာန်ကိုယူ။) အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတ်၎င်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတ်၎င်း။ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု၊ အာကိဉ္စညာယတနဓာတ်၎င်း။ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု၊ နေဝသညာ နာသညာယတနဓာတ်၎င်း။ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု၊ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်ဓာတ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမာ ခေါ၊ ဤသည်တို့ကား။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ အညတရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယာ စာယံ အာဘာဓာတု၊ အကြင်အလင်းရောင်ဓာတ်သည်၎င်း။ ယာ စ သုဘဓာတု၊ အကြင်ကောင်းသော အဆင်းဓာတ်သည်၎င်း။ ယာ စ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု၊ အကြင်အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတ်သည်၎င်း။ ယာ စ ဝိညာဏဉ္စာယတနဓာတု၊ သည်၎င်း။ ယာ စ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု၊ သည်၎င်း။ ယာ စ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု၊ သည်၎င်း။ ယာ စ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု၊ အကြင်သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်ဓာတ်သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမာ ဓာတုယော၊ ဤဓာတ်တို့သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပညာယန္တိ နု ခေါတိ၊ ထင်ရှားပါကုန်သနည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ အာဘာဓာတု၊ အကြင်အလင်းရောင်ဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ဓာတု၊ ဤအလင်းရောင်ဓာတ်သည်။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်မှောင်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ သုဘဓာတု၊ အကြင်ကောင်းသောအဆင်းဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ဓာတု၊ ဤကောင်းသောအဆင်းဓာတ်သည်။ အသုဘံ၊ မကောင်းသောအဆင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ ဓာတု၊ သည်။ ရူပံ၊ ရူပါဝစရသမာပတ်ကို။ (သမာပတ္တိဟူသော နောက်ပုဒ်ကြောသော ဥတ္တရပဒလောပနိဒ္ဒေသတည်း။) ပဋိစ္စ၊ ၍။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ ဝိညာဏဉ္စာယတန

၁။ ပါဠိယံ အန္ဓကာရံ ပဋိစ္စ ပညာယတိတိ ဧတ္ထာပိ အာရမ္မဏမေဝ ဂဟိတံ၊ တထာအယံ ဓာတု အသုဘံ ပဋိစ္စ ပညာယတိတိ ဧတ္ထာပိ၊ ယထာဟိ ဣဓ သုဝဏ္ဏံကသိဏံ သုဘန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ ဧဝံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ အသုဘန္တိ၊ ဝိဒီ။

ဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ ဓာတု၊ သည်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတန သမာပတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပညာယတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ ဓာတု၊ သည်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပညာယတိ၊ ဧ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ နေဝသညာနာသညာယတနဓာတု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ အယံ ဓာတု၊ သည်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပညာယတိ၊ ဧ။ ယာယံ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ ဓာတု၊ သည်။ နိရောဓံ၊ (ပဋိသင်္ခါဉ္စာယတနံဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ အားလျော်စွာ) နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးတို့၏ ချုပ်ခြင်းကို^၁။ ပဋိစ္စ၊ ချ်။ ပညာယတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရှား။ ယာ စာယံ အာဘာဓာတု၊ သည်၎င်း။ ပ။ ယာ စ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဘန္တေ၊ ရှား။ ဣမာဓာတုယော၊ ဤဓာတ်တို့သို့။ ကထံ သမာပတ္တိ၊ အဘယ်သို့သော သမာပတ်တို့မည်သည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်၍။ (သမာပတ္တိယောဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့် ဖွင့်ပြ သောကြောင့် သမာပတ္တိဟု ဒိသဖြင့် ရှိသင့်၏။) ပတ္တဗ္ဗာ၊ န ခေ။ ရောက်အပ်ပါကုန်သနည်း။^၂။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရဟန်းတပါးက လျှောက်၏။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာ စာယံ အာဘာဓာတု၊ သည်၎င်း။ ပ။ ယာ စ အာကိဉ္စညာယတနဓာတု၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) ဣမာ ဓာတုယော၊ ဤဓာတ်တို့သို့။ သညာသမာပတ္တိ၊ သညာသမာပတ်တို့မည်သည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်၍။ (ထင်ရှားသော သညာရှိသောကြောင့် သညာသမာပတ်မည်သည်။ ဤ၌လည်း သညာသမာပတ္တိဟု ဒိသဖြင့်ပင် ရှိသင့်၏။) ပတ္တဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်ကုန်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ နေဝသညာ နာသညာယတနဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ ဓာတု၊ ဤဓာတ်သို့။ သင်္ခါရာဝေဒသ-သမာပတ္တိ၊ သင်္ခါရာဝေဒသသမာပတ်မည်သည်ဖြစ်၍။ (သိမ်မွေ့သော ‘သညာ’ သင်္ခါရတို့၏ ကြွင်းကျန်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရာဝေဒသသမာပတ်မည်သည်။) ပတ္တဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ယာယံ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) အယံ ဓာတု၊ ဤဓာတ်သို့။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ နိရောဓသမာပတ်မည်သည်ဖြစ်၍။ ပတ္တဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-သနိဒါနသုတ်

၉၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ကာမဝိတက္ကော၊ ကာမဝိတက်သည်။ သနိဒါနံ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ (ဘာဝနပုံသက)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ အနိဒါနံ၊ အကြောင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။

၁။ နိရောဓံအရ စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်များ ချုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ခန္ဓာထည်းမှ စိတ္တဇရုပ် ချုပ်သေးသော်လည်း အလုံးစုံချုပ်သော ခန္ဓာကိုသာ ရည်ရွယ်တော်မူ၍ နိရောဓံ ပဋိစ္စာတိ စတုန့် ခန္ဓာနံ ပဋိသင်္ခါအပ္ပဝတ္တိ^၁ ပဋိစ္စ ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

၂။ ကထံ သမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာတိ ကထံ သမာပတ္တိယော ကိဒိသာ သမာပတ္တိယော နာမ ဟုတု၊ ပတ္တဗ္ဗာ၊ ဌ။ ကထံ သမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာတိ ဣမာသု သတ္တသု ဓာတုသု ကာ ပကာရာ သညာသမာပတ္တိ နာနာ ဟုတု၊ သမာပတ္တိတဗ္ဗာ၊ ဌိ။

နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ ဗျာပါဒဝိတက်သည်။ပ။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊ ဝိဟိံသာဝိတက်သည်။ သနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကာမဝိတက္ကော၊ သည်။ပ။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ သည်။ပ။ဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊ သည်။ သနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်ကို။ (ကာမ ဝိတက်နှင့် ဗျာပါဒ ဝိဟိံသာတို့မှ ကြွင်းသော ကာမာဝစရဓမ္မကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ၍။ ကာမသညာ၊ ကာမဂုဏ်၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ ကာမပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကာမဂုဏ်၌ လောင် မြှိုက်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ကာမပရိယေသနာ၊ ကာမဂုဏ်ကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာမပရိယေသနံ၊ ကာမဂုဏ်ကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ၊ ရှာမှီးအပ်သော ကာမဂုဏ်ကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာမှီးသော။ အဿုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနဿ၊ စိတ်ဖြင့် ၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ မိစ္ဆာ၊ မှားသော အကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗျာပါဒဓာတု၊ ဗျာပါဒဓာတ်ကို။ (ဗျာပါဒဝိတက်နှင့် ဗျာပါဒကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဗျာပါဒသညာ၊ ဗျာပါဒ၌ မှတ်တတ်သော သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ ဗျာပါဒပရိဋ္ဌာဟံ၊ ဗျာပါဒ၌ လောင်မြှိုက်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဗျာပါဒပရိယေသနာ၊ ဗျာပါဒကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗျာပါဒပရိယေသနံ၊ ဗျာပါဒကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ၊ ရှာမှီးအပ်သော ဗျာပါဒကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာမှီးသော။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနဿ၊ ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ ဖြင့်။ မိစ္ဆာ၊ မှားသောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဟိံသာဓာတု၊ ဝိဟိံသာဓာတ်ကို။ (ဝိဟိံသာဝိတက်နှင့် ဝိဟိံသာကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝိဟိံသာသညာ၊ ဝိဟိံသာ၌ မှတ်တတ်သော သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဟိံသာ- ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ဝိဟိံသာ၌ လောင်မြှိုက်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဝိဟိံသာပရိယေသနာ၊ ဝိဟိံသာကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝိဟိံသာပရိယေသနံ၊ ဝိဟိံသာကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ၊ ရှာမှီးအပ်သော ဝိဟိံသာကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာမှီးသော။ အဿုတဝါ၊ သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနဿ၊ ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ မိစ္ဆာ၊ မှားသောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျတာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အာဒိတ္တံ၊ မီးတောက်လောင် သော။ တိဏုက္ကံ၊ မြက်မီးရှူးကို။ သုက္ခေ၊ ခြောက်သော။ တိဏဒါယေ၊ မြက်တော၌။ နိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုမြက်မီးရှူးကို။ ဟတ္ထေဟိ စ၊ လက်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပါဒေဟိ စ၊ ခြေတို့ဖြင့် ၎င်း။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျှင်မြန်စွာသာလျှင်။ နော စေ နိဗ္ဗာပေယျ၊ အကယ်၍ မငြိမ်းစေအံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့မငြိမ်းစေခဲ့သော်။ တိဏကဋ္ဌနိဿိတာ၊ မြက်ထင်းကိုမှီနေကုန်သော။ ယေ ပါဏ၊

အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အနယဗျသနံ၊ မကြီးပွားသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ။ အာပဇ္ဇေယျံ၊ ရောက်ကုန်ရာ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ပင်လျှင်။ ကောစိ၊ အချို့သော။ ယော ဟိ သမဏော ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းသည်၎င်း။ ယော ဟိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိသမဂတံ၊ မညီညွတ်သော။ သညံ၊ (အကုသိုလ်)သညာကို။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ န ပဇာတိ၊ မစွန့်။ န ဝိနောဒေတိ၊ မပယ်ချောက်။ န ဗျန္တိကရောတိ၊ ကင်းသောအပိုင်းအခြားရှိသည်ကို မပြု။ န အနဘာဝဂမေတိ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းသို့ မရောက်စေ။ သော၊ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားသည်။ ဒိဋ္ဌေစေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်း။ သဝိဃာတံ၊ ပင်ပန်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သဥပါယာသံ၊ ပူပန်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ သပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူလောင်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ-ပျက်သော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ စ၊ နောက်၌လည်း။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းသောဂတိကို။ ဝါ-မကောင်းသူတို့၏လားရာဂတိကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော၊ နေက္ခမ္မဝိတက်သည်။ သနိဒါနံ၊ အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနိဒါနံ၊ အကြောင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ အဗျာပါဒဝိတက်သည်။ပ။ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊ အဝိဟိံသာဝိတက်သည်။ သနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော၊ သည်။ပ။ အဗျာပါဒဝိတက္ကော၊ သည်။ပ။ အဝိဟိံသာဝိတက္ကော၊ သည်။ သနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အနိဒါနံ၊ ဖြစ်၍။ နော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သနည်း။

၁။ အနယဗျသနန္တိ အဝုဒ္ဓိံ ဝိနာသံဟူသော ဌဖြင့် အနယဗျသနံ၌ အနယကို အဝုဒ္ဓိံ၊ ဗျသနံကို ဝိနာသံ၊ အနယနှင့် ဗျသနအရတူဟု သိစေသည်။ ၎င်းပြင် အနယကို အန အယဟု ပုဒ်ခွဲ၍ အနကို ပဋိသေဝ အယကို ဝုဒ္ဓိအနက်ဟောဟုလည်း သိစေသည်။ အနယဗျသနန္တိ အပါယဗျသနံဟူသော ဋီလည်း အနကို အပဋိသေဝဖြင့် မဖွင့်မူ၍ အပဥပသာရဖြင့် ပြောင်းလဲဖွင့်ဆိုသည်သာလျှင်၏။ ထို့ကြောင့် အထက်ပါ ဌ ဋီတို့အလို မကြီးပွားသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ဟု အနက်သမ္ပန်။

ပရိဟရဏူပါယရဟိတံ ဝိပတ္တိန္တိ ဝါ အတ္ထောဟူသော ဋီဖြင့် အနယကို အနယဟု ပုဒ်ခွဲ၍ အကို ရဟိတ၊ နယကို ဥပါယအနက်ဟောဟု သိစေသည်။ ဗျသနံကို ဝိပတ္တိံဟု ဖွင့်သည်ကား ဝိနာသံဟု ဌဖွင့်ဆိုခြင်းနှင့် ပရိယာယ်မျှသာ ခြားနားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဋီကာအလို ပြုပြင်ရန်နည်းလမ်းမရှိသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ဟု အနက်သမ္ပန်။

အဝုဒ္ဓိံ ဝိနာသန္တိ အဝုဒ္ဓိံစေဝ ဝိနာသဉ္စာတိ ဝဒန္တိ သဗ္ဗသော ငစိုရဟိတံဟူသောဋီဖြင့် အနယ၌ အပဋိသေဝ၊ အယ-ဝုဒ္ဓိ အနက်ဟော စသည်ကြံပုံ ပဌမနည်းနှင့်မထူးသော်လည်း အနယနှင့် ဗျသနကားပ ဒုနည်းတို့ကဲ့သို့ အရတူမဟုတ် အရကွဲဟု သိစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဋီကာ ဝဒန္တိဖွင့်သည့်အလို မကြီးပွားခြင်း (ဆုတ်ယုတ်ခြင်း)ပျက်စီးခြင်းသို့ ဟု အနက်သမ္ပန်။ ဒီ ဋီ ၃-စာပိုဒ်-၃၆။ ဒီ-ဋီ-နဝ ၁-စာပိုဒ် ၁-စာမျက်နှာ ၁၈၇-တို့ကိုလည်း ရှုလေ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နေက္ခမ္မဓာတုံ၊ နေက္ခမ္မဓာတ်ကို။ (နေက္ခမ္မဝိတက်နှင့် အဗျာပါဒ အဝိဟိံသာ တို့မှ ကြွင်းသော ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ဤ။ နေက္ခမ္မသည်၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက် ခြင်း၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ နေက္ခမ္မစွန့်၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက် ခြင်း၌ တောင့်တတတ်သောဆန္ဒကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ နေက္ခမ္မာရိဋ္ဌာဟော၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက် ခြင်း၌ ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နေက္ခမ္မပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ နေက္ခမ္မပရိယေ သနာ၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နေက္ခမ္မပရိယေသနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ-ရှာမှီးအပ်သောကာမ ဂုဏ်တို့မှထွက်မြောက်ခြင်းကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာမှီးသော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သမ္မာ၊ မှန်ကန်သော အကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဗျာပါဒဓာတုံ၊ အဗျာပါဒဓာတ်ကို။ (အဗျာပါဒဝိတက်နှင့် နေက္ခမ္မအဝိ-ဟိံသာတို့မှ ကြွင်းသော ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ဤ။ အဗျာပါဒသည်၊ အဗျာပါဒ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ အဗျာပါဒပရိဋ္ဌာဟံ၊ အဗျာပါဒ၌ပူလောင်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ အဗျာပါဒပရိယေသနာ၊ အဗျာပါဒကိုရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဗျာပါဒပရိယေသနံ၊ အဗျာပါဒကိုရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ-ရှာမှီးအပ်သော အဗျာပါဒကို။ ပရိယေ သမာနော၊ ရှာမှီးသော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ သမ္မာ၊ မှန်ကန်သောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဟိံသာဓာတုံ၊ အဝိဟိံသာဓာတ်ကို။ (အဝိဟိံသာဝိတက်နှင့် နေက္ခမ္မ-အဗျာပါဒတို့မှ ကြွင်းသော ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကိုယူ။) ပဋိစ္စ၊ ဤ။ အဝိဟိံသာသည်၊ အဝိဟိံသာ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ပ။ အဝိဟိံသာ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ အဝိဟိံသာ၌ ပူလောင် ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ အဝိဟိံသာပရိယေသနာ၊ အဝိဟိံသာကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဟိံသာပရိယေသနံ၊ အဝိဟိံသာကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ဝါ-ရှာမှီးအပ်သော အဝိဟိံသာကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာမှီးတတ်သော။ သုတဝါ၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ သုံးပါး သောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ သမ္မာ၊ မှန်ကန်သောအကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အာဒိတ္တံ၊ မီးတောက် လောင်သော။ တိဏုက္ကံ၊ မြက်မီးရှူးကို။ သုက္ခေ၊ ခြောက်သော။ တိဏဒါယေ၊ မြက်တော၌။ နိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ တမေနံ၊ ထိုမြက်မီးရှူးကို။ ဟတ္ထေဟိ စ၊ လက်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပါဒေဟိ စ ခြေတို့ဖြင့်၎င်း။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ နိဗ္ဗာပေယျ၊ ငြိမ်းစေရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ တိဏကဋ္ဌနိဿိတာ၊ မြက်ထင်းကို မှီနေကုန်သော။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ အနယဗျသနံ၊ မကြီးပွားသော

၁။ ကထံ ပနေတ္ထ ကုသလဓမ္မေသု ပရိဋ္ဌာဟော ဝုတ္တောတိ ? သင်္ခါရပရိဋ္ဌာဟမတ္တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ၊ သောဠသသု အာကာရေသု ဒုက္ခသစ္စေ သန္တာပဋ္ဌော ဝိယ ဝုတ္တော၊ ယဿ ဝိဂမေန အရဟတော သိတိဘာဝပ္ပတ္တိ ဝုစ္စတိ ဟူသော ဋီကာအရ နေက္ခမ္မပရိဋ္ဌာဟဖြစ်ပုံကို သိလေ။

ပျက်စီးခြင်းသို့။ န အာပဇ္ဇေယျံ၊ မရောက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ပင်လျှင်။ ကောစိ၊ အချို့သော။ ယော ဟိ သမဏောဝါ၊ အကြင် ရဟန်းသည်၎င်း။ ယော ဟိ ဗြာဟ္မဏောဝါ၊ အကြင် ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိသမဂတံ၊ မညီညွတ်သော။ သညံ၊ အကုသိုလ် သညာကို။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာသာလျှင်။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဝိနောဒေတိ၊ ပယ်ဖျောက်၏။ ဗျန္တိကရောတိ၊ ကင်းသော အပိုင်းအခြား ရှိသည်ကိုပြု၏။ အနဘာဝံဂမေတိ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်း သို့ရောက်စေ၏။ သော၊ ထို ရဟန်းပုဏ္ဏားသည်။ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌လည်း။ အဝိသတံ၊ ပင်ပန်းခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။ အနုပါယာသံ၊ ပူပန်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။ အပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူလောင်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ-ပျက်ခြင်းဟူသော။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ စ၊ နောက်၌လည်း။ သုဂတိ၊ ကောင်းသောဂတိကို။ ဝါ-ကောင်းသောသူတို့၏ လားရာ ဂတိကို။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၉၇။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါပတ်လုံး။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဉာတိကေ၊ ဉာတိကရွာ၌။ ဂိဇ္ဇကာဝသထေ၊ အုတ်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော် မူပြီ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏(စကားကို)။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ ပစ္စယောသု၊ ရှေးရှုနာကြားကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုံ၊ အဇ္ဈာသယဓာတ်ကို”။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သညာ၊ သညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မာ ကစွာနော။ အရှင်ကစွာနသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေသု၊ ဘုရားမဟုတ်သူတို့၌။ (မက္ခလိဂေါသာလစသော ဆ သတ္တာရ ကိုယူ။ အသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေသုတိ ဆသု သတ္တာရေသုဋ္ဌ။) သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓါတိ၊ ဘုရားတို့ဟူ၍။ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် အယူသည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ ဤအယူကို။ ပညာယတိ န ခေါတိ၊ သိအပ်သနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

ကစွာန၊ ကစွာန။ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာဓာတု၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၍။) သော-ဓာတု၊ ဤဓာတ်သည်။ မဟဘိ၊ ကြီးမား၏။ ကစွာန၊ န။ ဟိနံ၊ ယုတ်သော။ ဓာတုံ၊ အဇ္ဈာ-သယဓာတ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဟိနာ၊ သော။ သညာ၊ သညာသည်။ ဟိနာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။

၁။ ဓာတုံ ဘိက္ခဝေ။ပ။အဇ္ဈာသယံ ဓာတုတိ ဒီပတိ၊ဋ္ဌ။ နေတွာ ဥပဂန္ဓာ သေတိ တ္ထောတိ အာသယော၊ ဟိနာဒိဘာဝေန အဓိနော အာသယော အဇ္ဈာသယော၊ဋီ။

၂။ ဉာ ဘူမာရဏနိသာနတုဋ္ဌိသုစုတုပေရဏတုလျာလောစနေသု၊ဘူ ကီ ဘုဇ္ဇနေဉာဒယောတယောဟူသော ဓာတ် ကျမ်းအလို ဒီဝါဒိဂဏိက မရှိသောကြောင့်ကမ္မရုပ်သာကြံ၍ ကံ အနက် ပြန်ဆိုလိုက်သည်။ ထင်ရှား၏ဟုပေးရိုး ရှိသည်ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထ မောဂ္ဂလ္လာန်သျှာဒိကဉ္စ၊၆၅-သုတ်နိဿယ၌ကား ကတ္တုရုပ်ရှိကြောင်း ဆုံးဖြတ်၏။

ဟီနော၊ သော။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ ဟီနော၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဟီနော၊ သော။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ ဟီနော၊ သော။ ပဏိဓိ၊ စိတ်ကိုတည်ထားခြင်းသည်။ (ပဏိဓိတိ စိတ္တဌပနံ။) ဟီနော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟီနော၊ သော။ ဝါစာ၊ စကားသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟီနံ၊ ကို။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောကြား၏။ ဒေသေတိ၊ ရွတ်ဆို၏။ (ဒိသိ=ဥစ္စာရဏေနှင့် အညီ ပေးသည်။ ဟော၏ဟု ပေးရိုးရှိသော်လည်း ဤ၌ မလျှော့။) ပညပေတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေ၏။ ပဌပေတိ၊ အပြားအားဖြင့် ထား၏။ ဝိဝရတိ၊ ဖွင့်ဟ၏။ ဝိဘဇတိ၊ ဝေဖန်၏။ ဥတ္တာနိကရောတိ၊ ပေါ်လွင်အောင်ပြု၏။ (အာစိက္ခတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်သိလိုက အဋ္ဌသာလိနီ ပြည် နိဿ၊ ဈာန်ခဏ်း၌ ရှု ဟီနံကို အာစိက္ခတိ စသောကြိယာတိုင်းနှင့်စပ်။) တဿ၊ ထို (ဟီနသညာ စသည်ဖြစ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟီနာတိ၊ ယုတ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။ (ဥပပတ္တိတိ ဒွေ ဥပပတ္တိယော ပဋိလာဘော စ နိဗ္ဗတ္တိ စ။ပ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တိယေဝ အဓိပ္ပေတောတိ။ ။မဇ္ဈိမံ မဇ္ဈိမာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော။ ပဏိတံ ပဏိတာ၊ မွန်မြတ်သောပေးသည်မှတစ်ပါး အကြွင်းမထူး။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၄-ဟီနာဓိမုတ္တိကသုတ်

၉၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဓာတုသော၊ ဓာတ် အားဖြင့်။ (ပါဠိ၌ ဓာတုသောဝ ဟု ရှိ၏။ သီ ဣ မူရှိတိုင်းပေးလိုက်သည်။) သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်း တည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ၊ ယုတ်သော နှလုံးသွင်းရှိသူတို့သည်။ ဟီနာဓိမုတ္တိကေဟိ၊ ယုတ်သောနှလုံးသွင်း ရှိသူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ၊ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိသူတို့သည်။ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေဟိ၊ ကောင်းသောနှလုံး သွင်း ရှိသူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အတိတမ္ပိ ခေါ် အဒ္ဓါနံ၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဓာတုသောဝ၊ ဓာတ်အားဖြင့်သာ။ သံသန္တိသု၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သမိံသု၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ (အကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတမ္ပိ ခေါ် အဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌လည်း။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဓာတုသောဝ၊ ဓာတ်အားဖြင့်သာ။ သံသန္တိသန္တိ၊ တပေါင်းတည်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ သမေယန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ (အကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိပိ ခေါ်၊ ယခုအခါ၌လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဓာတုသောဝ၊ ဓာတ်အားဖြင့်သာ။ (အကြွင်းမထူး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ (ပစ္စုပ္ပန္နံ-အဒ္ဓါနံဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် တခေတ်လုံးကို ရည်ရွယ်သည်။ အရာကျယ်သည်။ တေရဟိဖြင့် လောလော ဆယ် မျက်မှောက်အချိန်အခါကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။ အရာကျဉ်းသည်။ တနည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံကား သာမည ကာလ၊ တေရဟိကား ဝိသေသကာလ။ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ နဋ္ဌေရုပုစိမန္တမူလေဟု သာမညာဓာရ ဝိသေသာဓာရ ၂-မျိုး ရှိသကဲ့သို့တည်း။ မ-၂-၁၁၂-၌ ယေဝိဟိ ကေစိ ရာဘုလ တေရဟိ ဟုသာ ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန္နမဒ္ဓါနံ မပါ။)

၅-စင်္ကမသုတ်

၉၉။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ဂိဇ္ဈ-
ကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ထိုသို့နေတော်
မူသောအခါ၌။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ ရှင်သာရိပုတြာသည်။ သမ္မဟုလေဟိ၊ များစွာကုန်သော။
ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဝိဒ္ဓရေ၊ အနီးအပါး၌ (မလှမ်းမကမ်း၌
ဟူလို)။ စင်္ကမတိ၊ ခေါက်တုံ့ ခေါက်ပြန်လျှောက်၏။ အာယသ္မာပိ ခေါ် မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊
ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်လည်း။ ပ။ အာယသ္မာပိ ခေါ် မဟာကဿပေါ၊ ရှင်မဟာကဿပသည်
လည်း။ ပ။ အာယသ္မာပိ ခေါ် အနုရုဒ္ဓေါ၊ ရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်လည်း။ ပ။ မန္တာနိပုတ္တော၊ မန္တာနီ၏သား
ဖြစ်သော။ အာယသ္မာပိ ခေါ် ပုဏ္ဏော၊ ရှင်ပုဏ္ဏသည်လည်း။ ပ။ အာယသ္မာပိ ခေါ် ဥပါလိ၊ ရှင်ဥပါလိ
သည်လည်း။ ပ။ အာယသ္မာပိ ခေါ် အာနန္ဒော၊ ရှင်အာနန္ဒာသည်လည်း။ ဒေဝဒတ္တောပိ ခေါ်၊ ဒေဝဒတ်
သည်လည်း။ ပ။ စင်္ကမတိ၊ ၏။

အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ သာရိ-
ပုတ္တံ၊ သာရိပုတြာကို။ သမ္မဟုလေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စင်္ကမန္တံ၊
ခေါက်တုံ့ ခေါက်ပြန်လျှောက်သည်ကို။ ပဿထနော၊ မြင်ကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ
၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါ (မြင်ပါ) ဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗေ ခေါ်၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ
ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ မဟာပညာ၊ ကြီးသောပညာရှိသူတို့တည်း။ ပ။ မောဂ္ဂလ္လာနံ၊ မောဂ္ဂလာန်
ကို။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဗ္ဗေ ခေါ်၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ မဟိဒ္ဓိကာ၊
ကြီးကျယ်သောအစွမ်းတန်ခိုးရှိသူတို့တည်း။ ပ။ ကဿပံ၊ ကဿပကို။ ပ။ ဓုတဝါဒါ၊ ကိလေသာ
တို့ကို ကိုယ်တိုင်ခါတွက်ပြီးသူဖြစ်၍ ခါတွက်တတ်သော မဂ်တရားကို ဟောပြောတတ်သူတို့
တည်း။ ပ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရသူတို့တည်း။ ပ။ ဓမ္မကထိကာ၊ ဓမ္မကထာကို
တည်း။ ပ။ ဝိနယဓရာ၊ ဝိနည်းကိုဆောင်သူတို့တည်း။ ပ။ ဗဟုဿုတာ၊ များသော ကြားအပ်ပြီး
ရှိသူတို့တည်း။ ပ။ ပါပိစ္ဆာ၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသူတို့တည်း။ (ကြွင်းဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်နှင့်
တူပြီ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သဂါထာသုတ်

၁၀၀။ (သာဝတ္ထိယံမှ သမေန္တိအထိ ဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်နှင့် တူပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျ-
ထာပိ၊ အံ့။ ဂူထော၊ မစင်သည်။ ဂူထေန၊ နှင့်။ သံသန္ဓတိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်၏။ သမေတိ၊
တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်၏။ (မစင် မစင်ချင်း တထပ်ထည်း တသားထည်းချွတ်စုပ်တူ၏
ဟူလို။) မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်။ မုတ္တေန၊ နှင့်။ ပ။ ခေဋ္ဌော၊ တံထွေးသည်။ ခေဋ္ဌေန၊ နှင့်။ ပ။ ပုဗ္ဗော၊
ပြည်သည်။ ပုဗ္ဗေန၊ နှင့်။ ပ။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ လောဟိတေန၊ နှင့်။ သံသန္ဓတိ၊ တပေါင်း
တည်းဖြစ်၏။ သမေတိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ်၊ ဤအတူ

၁။ ဓုတော ဟုတွာ ဓုတံ ဝဒန္တိတိ ဓုတဝါဒါဟု။ ဓုတဓုတဝါဒါဟု ဆိုလိုလျက် တပုဒ်ချေ။ ကိလေသေ
ဓုနိ ဓုတဝါတိ ဓုတော၊ ဓုတကိလေသော ပုဂ္ဂလော။ ပ။ တံ ဓုတသညိတံ ကိလေသဓုနနဓမ္မံ ဝဒတိ၊ ပရေ တတ္ထ
ပတိဋ္ဌာပေတိတိ ဓုတဝါဒေါ၊ အံ ဋီ-၁ စာပိုဒ်-၁၉၁။

သာလျှင်။ (ကြွင်း ဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်နှင့်တူ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ခီရံ၊ နို့ရည်သည်။ ခီရေန၊ နှင့် ။ပ။ တေလံ၊ ဆံသည်။ တေလေန၊ နှင့် ။ပ။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်သည်။ သပ္ပိနာ၊ နှင့် ။ပ။ မဓု၊ ပျားရည်သည်။ မဓုနာ၊ နှင့် ။ပ။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲရည်သည်။ ဖာဏိတေန၊ နှင့်။ သံသန္တတိ၊ ၏။ သမေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။ သုဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဝတ္တာန၊ ဟောတော်မူ၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှတပါးသော—

သံသဂ္ဂါ၊ ကပ်ငြိခြင်းတဏှာကြောင့်။ ဝနထော၊ ကိလေသာဟူသောတောသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ အသံသဂ္ဂေန၊ မကပ်ငြိခြင်းကြောင့်။ (အရဟတ္တမဂ်နှင့်ယှဉ်သော အလောဘယူ။ ။ဝနထော၊ သည်။) ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ပရိတ္တံ၊ သေးငယ်သော။ ဒါရုံ၊ သစ်သားကို။ အာရုယျ၊ တက်စီးမိ၍။ မဟဏ္ဏဝေ၊ သမုဒြာ၌။ သီဒေယထာ၊ နှစ်မြှုတ်ရာသကဲ့သို့။

ဝေ၊ ဤအတူ။ သာဓုဇီဝိပိ၊ ကောင်းစွာ အသက်မွေးလေ့ရှိသူသည်လည်း။ ကုသိတံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သို့(ဘာဝပဓာန)။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ (သံသာဓရ၊ သံသရာ၌။) သီဒတိ၊ နှစ်မြှုတ်၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ကုသိတံ၊ ပျင်းရိသော။ ဟိနဝီရိယံ၊ ယုတ်လျော့သောလုံ့လရှိသော။ တံ၊ ထိုသူကို။ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။

ပဝိဝိတ္တေဟိ၊ (ကိလေသာတို့မှ) လွန်စွာကင်းဆိတ်ကုန်သော။ အရိယေဟိ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ ပဟိတတ္တေဟိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ ဈာယီဟိ၊ ဈာန်ရကုန်သော။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့နှင့်။ သဟ၊ အတူတကွ။ အာဝသေတိ၊ နေရာ၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-အဿဒ္ဓသံသန္ဓနသုတ်

၁၀၁။ အဿဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားမရှိသူတို့သည်။ အဿဒ္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဟိရိကာ၊ အရှက်မရှိသူတို့သည်။ အဟိရိကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အနောတ္တပ္ပိနော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသူတို့သည်။ အနောတ္တပ္ပိဟိ၊ တို့နှင့်။ အပ္ပဿုတာ၊ နည်းသောအကြားအမြင်ရှိသူတို့သည်။ အပ္ပဿုတေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကုသိတာ၊ ပျင်းရိသူတို့သည်။ ကုသိတေဟိ၊ တို့နှင့်။ မုဋ္ဌဿတိနော၊ ပျောက်ပျက်သော သဝီရိသူတို့သည်။ မုဋ္ဌဿတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဒုပ္ပညာ၊ ပညာမဲ့သူတို့သည်။ ဒုပ္ပညေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါ ရှိသူတို့သည်။ သဒ္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိရိမနာ၊ ရှက်သောစိတ်ရှိသူတို့သည်။ ဟိရိမနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဩတ္တပ္ပိနော၊ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူတို့သည်။ ဩတ္တပ္ပိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဗဟုဿုတာ၊ များသောကြားနာအပ်ပြီးရှိသူတို့သည်။ ဗဟုဿုတေဟိ၊ တို့နှင့်။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသောလုံ့လရှိသူတို့သည်။ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဥပဋ္ဌိတဿတိနော၊ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သောသတိ

ရှိသူတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတဿတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ပညဝန္နေ၊ ပညာရှိသူတို့သည်။ ပညဝန္နေဟိ၊ တို့နှင့်။
(ထူးထူးကိုသာပေးလိုက်သည်။ ကြွင်း ဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်နှင့်တူ၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-အဿဒ္ဓမူလကသုတ်

၁၀၂။ (အဿဒ္ဓကိုမူတည်၍ အဟိရိက စသည်ကို မူလီသွင်းသည်သာထူး၏။ အနက်ပေးနည်း
မထူး ရှေးနည်းမှီးပေး။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဇ-အဟိရိကမူလကသုတ်

၁၀၃။ (အဟိရိကကို မူတည်၍ အနောတ္တပ္ပိ စသည်ကို မူလီသွင်းသည်သာထူး၏။ ရှေးနည်း
မှီးပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-အနောတ္တပ္ပမူလကသုတ်

၁၀၄။ (အနောတ္တပ္ပိကို မူတည်၍ အပ္ပဿုတစသည်ကို မူလီသွင်းသည်သာထူး၏။ ရှေးနည်း
မှီးပေး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-အပ္ပဿုတမူလကသုတ်

၁၀၅။ (အပ္ပဿုတကို မူတည်၍ ကုသိတ စသည်ကို မူလီသွင်းသည်သာထူး၏။ ရှေးနည်း
မှီးပေး။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲ့တခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ကုသိတမူလကသုတ်

၁၀၆။ (ကုသိတကိုမူတည်၍ မုဋ္ဌဿတိစသည်ကိုမူလီသွင်းသည်သာထူး၏။ ရှေးနည်းမှီးပေး။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သုတ်အစုသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သတ္တိမာ၊ သတ္တဓာတုသုတ်၎င်း။ သနိဒါနဉ္စ၊ သနိဒါနသုတ်၎င်း။ ဂိဉ္ဇကာဝသထေနစ၊
ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်နှင့်တကွ။ ဟိနာဓိမုတ္တိ၊ ဟိနာဓိမုတ္တိကသုတ်၎င်း။ စင်္ကမံ၊ စင်္ကမသုတ်
၎င်း။ သဂါထာ၊ သဂါထာသုတ်၎င်း။ အဿဒ္ဓသတ္တမံ၊ ခုနစ်သုတ်မြောက် အဿဒ္ဓသံသန္ဓန
သုတ်၎င်း။ ပဉ္စ၊ ငါးသုတ်ကုန်သော။ အဿဒ္ဓမူလကာ၊ အဿဒ္ဓမူလက သုတ်တို့၎င်း။

စက္ကာရော၊ လေးသုတ်ကုန်သော။ အဟိရိကမူလကာ၊ အဟိရိကမူလကသုတ်တို့၎င်း။ တိဏိ၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။ အနောတ္တပ္ပမူလကာ၊ အနောတ္တပ္ပမူလကသုတ်တို့၎င်း။ အပ္ပဿု-
တေနစ၊ အပ္ပဿုတမူလကအမည်ဖြင့်လည်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်တို့၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ
အပ်သော။ ဧကကံ၊ တသုတ်တည်းသော။ ကုသိတံ၊ ကုသိတမူလကသုတ်၎င်းတည်း။
တိဏိပဉ္စကာ၊ မူလကအားဖြင့် တဆင်းသုတ်ကုန်သော။ သုတ္တန္တာ၊ သုတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဗာဝိသတိ၊ ရသင့်သမျှအားဖြင့် နှစ်ဆဲနှစ်သုတ်ကုန်သော။
သုတ္တာ၊ သုတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊
ဝဂ် (သုတ်အစု) ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

(ပထမဂါထာအရ သတ္တဓာတုအစ အဿဒ္ဓသံသန္ဓနတိုင် (၇) သုတ်၊ ဒုတိယဂါထာအရ ပဉ္စ
စက္ကာရောတိဏိ ဒုဝေ၊ တတိယ ဂါထာအရ ဧကကတို့ကိုပေါင်းလျှင် ဤဒုတိယဝဂ်၌ ဗာဝိသတိ
သုတ်ဖြစ်သတည်း။ တနည်း - အဿဒ္ဓမူလကသုတ် ၅-သုတ်တွင် တသုတ်တသုတ်၌ ကာလ ၃-ပါးစီ
ရှိရကား ၁၅-သုတ်ဖြစ်၏။ ၎င်း ၁၅-သုတ်နှင့် ပထမဂါထာအရ သတ္တဓာတုအစ အဿဒ္ဓသံသန္ဓန
သုတ်အဆုံးရှိသော (၇) သုတ်ပေါင်းသော် ဗာဝိသတိသုတ်ဖြစ်သတည်း။)

၃-ကမ္မပထဝဂ်

၁-အသမာဟိတသုတ်

၁၀၇။ အသမာဟိတာ၊ မတည်ကြည်သူတို့သည်။ အသမာဟိတေဟိ၊ တို့နှင့်။ (ဥပစာရသမာဓိ-
အပ္ပနာသမာဓိ မရှိသူတို့ဟူလို။ ။ ထူးရာကိုသာပေးလိုက်သည် ကြွင်းရှေ့ဆိုအပ်ပြီး ဝဂ်အတိုင်းပင်။)

၂-ဒုဿီလသုတ်

၁၀၈။ ဒုဿီလာ၊ သီလမရှိသူတို့သည်။ ဒုဿီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ (ကြွင်းမထူး။)

၃-ပဉ္စသိက္ခာပဒသုတ်

၁၀၉။ ပါဏာတိပါတိနော၊ အသက်ကို လျင်မြန်စွာကျစေသူတို့သည်။ ပါဏာတိပါတိဟိ၊
တို့နှင့် (သတ္တဝါတို့ကို သတ်ဖြတ်လေ့ရှိသူတို့ဟူလို)။ အဒိန္နာဒါယိနော၊ အရှင်သည် မပေးအပ်သော
သူ့ဥစ္စာကို ယူသူတို့သည်။ အဒိန္နာဒါယိဟိ၊ တို့နှင့် (ခိုးလေ့ရှိသူတို့ဟူလို)။ ကာမေသုမိစ္ဆာ-
စာရိနော၊ မေထုန်ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ပြုကျင့်သူတို့သည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိဟိ၊ တို့နှင့်
(သုတပါးသားမယားကို မတရားပြုကျင့်လေ့ရှိသူတို့ဟူလို)။ မုသာဝါဒိနော၊ အမှားကိုပြောဆို
သူတို့သည်။ မုသာဝါဒိဟိ၊ တို့နှင့် (မသားပြောလေ့ရှိသူတို့ဟူလို)။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိနော၊
မှူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်တို့ကို သောက်ကြောင်း စေတနာဟူသော ပမာဒတရား၌
တည်သူတို့သည်။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိဟိ၊ မှူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်တို့ကို
သောက်ကြောင်း စေတနာဟူသော ပမာဒတရား၌ တည်သူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သံသန္ဓန္တိ၊
တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။

ပါဏာတိပါတာ၊ သူ့ အသက်ကို လျင်စွာကျစေခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်သူတို့သည်။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အရှင်သည် မပေးအပ်သောသူတပါး ဥစ္စာကိုယူခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်သူတို့သည်။ အဒိန္နာဒါနာ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌မှားယွင်းစွာပြုကျင့်ခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ တို့သည်။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ မုသာဝါဒါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်းပြောဆိုခြင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ တို့သည်။ မုသာဝါဒါ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ၊ မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ကြောင်းစေတနာဟူသော မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ တို့သည်။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာ ပေးလိုက်သည်။)

တဘိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၁။ ဤအနက်ကား သုရာမေရယမဇ္ဇာနံ ပါနစေတနာသင်္ခါတံ ပမာဒကာရဏံ ဟူသော အံ၊ ၄-၂၊ ဥပေါသထ သုတ် စာပိုဒ် ၇၁-နှင့် ဤအဋ္ဌကထာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိနောပုဒ်၏ အဖွင့်ကိုမိမ့်၍ ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ပမာဒဋ္ဌာနန္တိ ယာယ စေတနာယ တံ ပိဝတိ အဇ္ဈောဟရတိ၊ သာ စေတနာ ပမာဒဟေတုတော ပမာဒဋ္ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ယတော အဇ္ဈောဟရဏာဓိပ္ပါယေန ကာယဒွါရပဝတ္တာ သုရာမေရယမဇ္ဇာနံ အဇ္ဈောဟရဏာ စေတနာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဟူသော ခုဒ္ဒကပါဌ-၄-၂-စာမျက်နှာ ၁၇-အလို မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်တို့ကို သောက်မျှကြောင်း စေတနာဟူသော မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းမှဟုပေး။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ မဒကရဝသေန မဇ္ဇံ ပိဝန္တိ မဒယတီတိ ကတော၊ ပမာဒဋ္ဌာနန္တိ ပမာဒကာရဏံ၊ ယာယ စေတနာယ တံ မဇ္ဇံ ပိဝန္တိ၊ တဿာ တေ အဓိဝစနံ သုရာမေရယမဇ္ဇေ ပမာဒဋ္ဌာနံ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနံဟူသော သာရတ္ထ ဋီ ၃၊ စာပိုဒ် ၁၀၆-အလို မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်ကြောင့် (ဝါ-ပတ်သက်၍) မေ့လျော့ကြောင်း ပါနစေတနာမှ ဟုပေး။

အထက်ပါ အံ-၄၊ ခုဒ္ဒကပါဌ-၄တို့၌ သုရာမေရယမဇ္ဇာနံဟု ဆဋ္ဌန္တဖွင့်ဆိုခြင်းသည် ပါနအဇ္ဈောဟရဏပုဒ်တို့ ၌ ဆဋ္ဌိကံအဖြစ်ဖြင့် စပ်စေလို၍ဖြစ်သည်။ သုရာမေရယမဇ္ဇနှင့် ပမာဒကို၊ သို့မဟုတ် ပမာဒဋ္ဌာနကို ဆဋ္ဌိတပျူချိသ် တွဲစပ်စေလို၍မဟုတ်။ သာရတ္ထဋီ၌ကဲ့သို့ သတ္တမိသာ တွဲစပ်ရမည်။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိနော သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိဟိ ပုဒ်တို့၌ မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်တို့ကို သောက်ကြောင်း စေတနာဟူသော ပမာဒတရား၌ တည်သူတို့သည်၊ တို့နှင့်ဟု ဤအဋ္ဌကထာနှင့် အံ-၄ ခုဒ္ဒကပါဌတို့ အလိုပေး။ သာရတ္ထအလို-မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်ကြောင့် မေ့လျော့ကြောင်း ပါနစေတနာ၌ တည်သူတို့သည်၊ တို့နှင့် ဟုပေးလေ။

ပိဝန္တိ မဒယတီဟိ မဇ္ဇံ၊ သုရာမေရယဉ္စ တံ မဇ္ဇဉ္စာတိ သုရာမေရယမဇ္ဇံ၊ ပမဇ္ဇတိ စေတနာတိ ပမာဒေါ။ ပါနစေတနာ၊ သို့မဟုတ် အဇ္ဈောဟရဏစေတနာကောက်။ သုရာမေရယမဇ္ဇေ ပမာဒေါ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒေါ၊ တသ္မိံ တိဋ္ဌန္တိတိ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာယိနော ဟု ဝစနတ္ထပြု။

သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနံ၌ကား ပမာဒဿ ဌာနံ ပမာဒဋ္ဌာနံ။ သုရာမေရယမဇ္ဇေ ပမာဒဋ္ဌာနံ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနံဟု ပြု။

၄-သတ္တကမ္မပထသုတ်

၁၁၀။ ပိသုဏဝါစာ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောစကားရှိသူတို့သည်။ ပိသုဏဝါစေဟိ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော စကားရှိသူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဖရုသဝါစာ၊ ကြမ်းထမ်းသော စကားရှိသူတို့သည်။ ဖရုသဝါစေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပပ္ပလာပိနော၊ ပြန်ဖျင်းသော စကားရှိသူတို့သည်။ သမ္ပပ္ပလာပိဟိ၊ တို့နှင့်။ သံသန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ကုန်၏။

ပိသုဏာယ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော။ ဝါစာယ၊ စကားမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်သူတို့သည်။ ပိသုဏာယ၊ သော။ ဝါစာယ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ သူတို့နှင့်။ ဖရုသာယ၊ ကြမ်းထမ်းသော။ ဝါစာယ၊ စကားမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်သူတို့သည်။ ဖရုသာယ၊ သော။ ဝါစာယ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ ပြန်ဖျင်းသောစကားမှ။ ပဋိဝိရတာ၊ ရှောင်ကြဉ်သူတို့သည်။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ မှ။ ပဋိဝိရတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သံသန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဒသကမ္မပထသုတ်

၁၁၁။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ သူတပါးပစ္စည်းတို့၌ ရှေးရှုကြံဖန်ခြင်း များသူတို့သည်။ အဘိဇ္ဈာလုဟိ၊ တို့နှင့်။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ရှိသူတို့သည်။ ဗျာပန္နစိတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသောအယူရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အဋ္ဌင်္ဂိကသုတ်

၁၁၂။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ၊ မှားသော ကြံစည်ခြင်းရှိသူတို့သည်။ပ။ မိစ္ဆာဝါစာ၊ မှားသောစကားရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ၊ မှားသောအမှုရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာအာဇီဝါ၊ မှားသောအသက်မွေးမှုရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာဝါယာမာ၊ မှားသောလုံ့လရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာသတိနော၊ မှားသောသတိရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာသမာဓိနော၊ မှားသော သမာဓိရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာသမာဓိဟိ၊ မှားသောသမာဓိရှိသူတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏။ (မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ၊ ဖောက်ပြန်သောအကြံရှိသူတို့သည် စသည်ဖြင့်လည်းပေးနိုင်၏။) သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှန်ကန်သော အယူရှိသူတို့သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ၊ မှန်ကန်သော အကြံရှိသူတို့သည်။ သမ္မာဝါစာ၊ မှန်ကန်သောစကားရှိသူတို့သည်။ သမ္မာကမ္မန္တာ၊ မှန်ကန်သောအမှုရှိသူတို့သည်။ သမ္မာအာဇီဝါ၊ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှုရှိသူတို့သည်။ သမ္မာဝါယာမာ၊ မှန်ကန်သော လုံ့လရှိသူတို့သည်။ သမ္မာသတိနော၊ မှန်ကန်သောသတိရှိသူတို့သည်။ သမ္မာသမာဓိနော၊ မှန်ကန်သောသမာဓိရှိသူတို့သည်။ သမ္မာသမာဓိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သံသန္တန္တိ၊ တပေါင်းတည်းဖြစ်

ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ တသားတည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒသင်္ဂသုတ်

၁၁၃။ မိစ္ဆာဉာဏီနော၊ မှားသောဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာဉာဏီဟိ၊ တို့နှင့်။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိနော၊ မှားသော ဝိမုတ္တိ (ရူပါရူပသမာပတ်) ရှိသူတို့သည်။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ သံသန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ကုန်၏။

သမ္မာဉာဏီနော၊ မှန်ကန်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသူတို့သည်။ သမ္မာဉာဏီဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္မာဝိမုတ္တိနော၊ မှန်ကန်သော ဝိမုတ္တိ (ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်) ရှိသူတို့သည်။ သမ္မာဝိမုတ္တိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ သံသန္တန္တိ၊ ကုန်၏။ သမေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာပေးလိုက်သည်။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(သဗ္ဗတ္ထ၊ အသမာဟိတစသော အလုံးစုံသော သုတ်တို့၌။ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ကာလကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။)

တတိယော၊ သော။ ကမ္မပထဝဂေါသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁။ မိစ္ဆာဉာဏီနော၌ မိစ္ဆာဉာဏ်ဟူသည် မှားသောဆင်ခြင်ဉာဏ်တည်း။ မသင့်သောအားဖြင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုကောက်။ တနည်း မကောင်းမှုပြုရာတို့၌ သင့်လျော်သောနည်းလမ်း ရှာကြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှလုံးမသာယာကြောင်း မကောင်းမှုရှိပြု၍ သို့မဟုတ် ငါသည် ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီဟု ဝမ်းသာကြောင်း မကောင်းမှုရှိပြု၍ ဆင်ခြင်ခြင်းအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မောဟကိုကောက်။ ၎င်းမောဟကား အဉာဏပင်ဖြစ်သော်လည်း နတ်စစ်မဟုတ် နတ်ရုပ်၌ နတ်ဟုခေါ်သကဲ့သို့ မိစ္ဆာဉာဏဟုခေါ်သည်။ မ-ဋ္ဌ-၁၊ ၁၉၂။ မ-ဋီ-၂၊ ၂၉၀။ ဤဋ္ဌ-ဋီ၊ တို့ကိုရှု။

၂။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိနော၌ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဟူသည် ရူပ အရူပ သမာပတ်ကို ရကာမျှဖြင့် ဝဋ်မှလွတ်မြောက်ပြီးသူ မဟုတ်ပဲ ဝဋ်မှလွတ်မြောက်ပြီးသူဟု မှတ်ထင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော တနည်း-ဟကိပုရိသ အထူးကိုသိခြင်းစသော အဓိမုတ္တိ၌ ဝိမုတ္တိဟု မှတ်ထင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်အစုတည်း။ ၎င်း-ဋ္ဌ-ဋီတို့ကိုရှု။

၃။ သမ္မာဉာဏီနော၌ သမ္မာဉာဏ်ဟူသည် (အောက်ဖလ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့၏ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပဟိန ကိလေသာ အပ္ပဟိနကိလေသာတို့ကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ရှေ့လေးပါးတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်) တဆဲကိုးပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း။ ၎င်း-ဋ္ဌ-ဋီတို့ကိုပင်ရှု။

၄။ သမ္မာဝိမုတ္တိနော၌ သမ္မာဝိမုတ္တိ ဟူသည် ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အားလုံးတည်း။ မ-ဋ္ဌ-၂၊ ၁၉၂။ မ-ဋ္ဌ-၃၊ ၉၄ တို့၌ ဖလင်ရှစ်ပါးကို ကြဉ်ထားသော်လည်း မ-ဋီ-၂၊ ၁၉၀၊ ၌ သဗ္ဗေပိပန ဖလဓမ္မေ ဝိမုတ္တိက္ခဏသင်္ဂဟတော ဝိမုတ္တိတိ ဝုစ္စမာနေန ကောစိ ဝိရောဓောဟု အစစ်မုချရသည်ကို ပြထားသောကြောင့် ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အားလုံး ကောက်လိုက်သည်။ မ-ဋ္ဌ-၂၊ ၁၉၂။ မ-ဋီ-၂၊ ၂၉၁၊ ဤ-ဋ္ဌ-ဋီ တို့ကိုရှု။

တဿ၊ ထိုကမ္မပထဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အသမာဟိတံ၊ အသမာဟိတသုတ်၎င်း။ ဒုဿိလံ၊ ဒုဿိလသုတ်၎င်း။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ စ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်း။ (ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။) တနည်း- ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ စ၊ ပဉ္စသိက္ခာပဒသုတ်၎င်း (အဘိဓေယျတ္ထ)။ သတ္တံ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ကမ္မပထာ၊ ကမ္မပထတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ တနည်း- သတ္တကမ္မပထာ ဝုတ္တာ၊ သတ္တကမ္မပထသုတ်၎င်း။ ဒသကမ္မပထေန စ၊ ဒသကမ္မပထသုတ်နှင့်တကွ။ ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ အဋ္ဌဂီကသုတ်၎င်း။ ဒသဂေန စ၊ ဆယ်ပါးသော အင်္ဂါဖြင့်လည်း။ သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်။ (ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဒသဂ်သုတ်၎င်းတည်း။) (သတ္တန္တံ သုတ္တန္တာနံ ဥဒ္ဓါနံ ဟု ရှေ့မှဖော်ပြခြင်းသည်၎င်း တတိယော ကမ္မပထဝဂ္ဂေါဟု ဥဒ္ဓါန်းဂါထာ နောက်မှထားခြင်းသည်၎င်း ရွှေဝဂ်တို့နှင့် မညီ၊ သို့ဖြစ်၍ တတိယော ကမ္မပထဝဂ္ဂေါ တဿုဒ္ဓါနံဟု ပြင်၍ အနက်သမ္ပန်လိုက်သည်။)

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၁-စတုဓာတုသုတ်

၁၁၄။ ဘဂဝါ၊ သည့်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါပတ်လုံး (၌လည်း ပေးနိုင်သည်။) သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ အနာထပိဏ္ဍိ (သူဌေး)၏။ အာရာမေ၊ အရံ၌။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ (တခုသော ဣရိယာပုဏ်ဖြင့် ကျင်နာသည်ကို တခုသော ဣရိယာပုဏ်ဖြင့် ဖြတ်၍ အတ္တဘောကို ဆောင်၏ဟုသော်လည်း ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ အတိုင်း ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာ စတဿော၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့တည်း။ ကတမာ စတဿော၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်၎င်း။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်၎င်း။ တေဇောဓာတု၊ တေဇောဓာတ်၎င်း။ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာ ခေါ စတဿော၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ပုဗ္ဗေသမ္မောဓသုတ်

၁၁၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မောဓာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးမဆွဲ၌ပင်လျှင်။ အနဘိသမ္ပုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော။ ဗောဓိသတ္တဿေဝ၊ ဘုရားအလောင်းတော်မျှသည်သာ။ သတော၊ ဖြစ်သော။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ပထဝီဓာတ်၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာကြောင်း (တဏှာ) သည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ အာဒိနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း သည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။ အာပေါဓာတုယာ၊ အာပေါဓာတ်၏။ အဿာဒေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ကိ၊ နည်း။ တေဇောဓာတုယာ၊

တေဇောဓာတ်၏။ အဿာဒေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ကိံ၊ နည်း။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ကိန္တိ၊ နည်းဟူသော။ တေ၊ ဤသို့သော အကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ မယျံ၊ ထိုငါဘုရား၏။ ယံ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတု၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ သောမနဿံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤချမ်းသာကြောင်း ဝမ်းမြောက်ကြောင်း (ဖြစ်သောတဏှာ) သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာကြောင်းတည်း။ (ယန္တိ ဟေတုအတ္ထေ နိပါတောယံ နိမိတ္တန္တိ အတ္ထော၊ အဿာဒေတိ ဧတေနာတိ အဿာဒေါ၊ တဏှာ၊ ဋီကာ။) ယံ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ အယံ၊ ဤမြဲလည်း မမြဲ ဆင်းလည်း ဆင်းရဲ ဖောက်လည်း ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်တည်း။ (အယံ ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါတိ ယေန အာကာရေန သာ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ အယမာကာရော ပထဝီဓာတုယာ အာဒီနဝေါတိ အတ္ထော-ဌ။)

ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ယောဆန္တရာဂဝိနယော၊ အကြင်ဆန္တရာဂပယ်ကြောင်းသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤဆန္တရာဂငြိမ်းကြောင်း ပယ်ကြောင်း (ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်) သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း။ (ယံ အာပေါဓာတု၊ ယံ တေဇောဓာတု၊ ယံ ဝါယောဓာတုဝါကျတို့ကို ဤနည်းအတိုင်း ပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ စတုန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမာသံ ဓာတုနံ၊ ဤဓာတ်တို့၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာကြောင်းကိုလည်း။ အဿာဒတော၊ သာယာကြောင်းဟူ၍။ အာဒီနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကိုလည်း။ အာဒီနဝတော၊ အပြစ်ဟူ၍။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း။ နိဿရဏတော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူ၍။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ န အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မသိသေး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရနတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွသော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိမာရ်မင်းပြည်နှင့်တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ နှစ်ဆယ်နှင့်တကွသော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌၎င်း။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်မင်း ကြွင်းသော လူနှင့်တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌၎င်း။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက်သာလွန်သောတရားမရှိသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ ကောင်းစွာ ကိုယ်တိုင်သိကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသူဟူ၍။ နေဝပစ္စညာသိံ၊ ဝန်မခံနိုင်ခဲ့။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ပ။ အဗ္ဘညာသိံ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။

၁။ ပထဝီဓာတ်စသည်တို့၏ သာယာကြောင်း အပြစ်ထွက်မြောက်ကြောင်းဟုဆိုသော်လည်း ပထဝီဓာတ်စသည်ကို မှီသော သာယာကြောင်း အပြစ်ထွက်မြောက်ကြောင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ကိုသိ။ ထို့ကြောင့် ပထဝီဓာတုနိဿယော အဿာဒေါ (၄) ပထဝီဓာတု နိဿာယတံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တော အဿာဒေါ (၆) ဟု ဖွင့်ဆိုလေသည်။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပ။ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံနိုင်ပြီ။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အကုပ္ပ၊ ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ အယံ၊ ဤ(ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်)ဖြစ်ခြင်းသည်။ အန္တိမာ၊ အဆုံးစွန်သော။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ပုနဗ္ဗဝေ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို ပြုခြင်းသည်။ (ပုနဗ္ဗဝကရဏဟု ဆိုလိုလျက် ကရဏကြေ။) နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူသော။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဒဿနံ၊ မြင်စမ်းနိုင်သော။ ဉာဏဉ္စ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း။ ဥဒပါဒိတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အစရိံသုတ်

၁၁၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ပထဝီဓာတ်၏။ အဿာပရိယေသနံ၊ သာယာကြောင်းတဏှာကိုရှာမှီးခြင်းငှါ။ အစရိံ၊ လှည့်လည်ပြီ။ (ဉာဏစာရေန အစရိံ၊ အနုဘဝနာစာရေနာတိ အတ္ထော-ဌ။) ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ယော အဿာဒေါ၊ အကြင် သာယာကြောင်းတဏှာသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုသာယာကြောင်းတဏှာကို။ အဇ္ဈဂမံ၊ ရပြီ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာကြောင်းတဏှာသည်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏ (ယာဝတာတိ ယတ္ထကော-ဌ။) သော၊ ထိုအတိုင်းအရှည်ကို။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ တွေ့မြင်အပ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အာဒီနဝပရိယေသနံ၊ အပြစ်ကိုရှာမှီးခြင်းငှါ။ အစရိံ၊ လှည့်လည်ပြီ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ယော အာဒီနဝေါ၊ အကြင် အပြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ အဇ္ဈဂမံ၊ ရပြီ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ သော၊ ထိုအတိုင်းအရှည်ကို။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ နိဿရဏ-ပရိယေသနံ၊ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးခြင်းအကျိုးငှါ။ အစရိံ၊ ပြီ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ ယံ နိဿရဏံ၊ အကြင် ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်ကို။ အဇ္ဈဂမံ၊ ရပြီ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ တံ၊ ထိုအတိုင်းအရှည်ကို။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာတွေ့မြင်

၁။ ဤကား ဉာနဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိတိ။ပ။ပစ္စဝေက္ခဏာဉာနဉ္စ မေ ဥဒပါဒိ၊ အကုပ္ပ၊ မေ ဝိမုတ္တိတိ။ အယံ မယံ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ အကုပ္ပတိ ဝေ ဉာနံ ဥဒပါဒိ ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာနှင့် အညီ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ မ-ဌ-၂၊ စာပိုဒ် ၂၇၀-၌ကား ဉာနဉ္စ ပန မေ ဒဿနန္တိ။ပ။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဥဒပါဒိ။ပ။ ဣဒါနိ မေ ပုန ပဋိသန္ဓိ နာဒ နတ္ထိဘိ ဝေ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာနမိ မေ ဥပ္ပန္နန္တိ ဒဿေတိ ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသလ္လိ ဉာနဉ္စ ပန မေ ဒဿနံဖြင့် သဗ္ဗညုတညာဏံ အကုပ္ပ၊ မေ ဝိမုတ္တိ အယမန္တိမာ ဇာတိ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါတိဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ အာကာရအဖြစ်ဖြင့် သမ္ပန်လေ။ သို့သော် မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပုံသည် ဉာနဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ အကုပ္ပ၊ မေ ဝိမုတ္တိ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါတိ တွေ့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာနံ ဉာနဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ သတ္တာဟ ကာလကတော အာဠာဓေ ကာလာမောတိ တွေ့ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဟူသော အံ-ဋီ၊၃-နိဝရဏဝဂ္ဂ ၁၁-၂ နှင့်မညီ။ သာရတ္ထဋီ၊၃-စာပိုဒ် ၁၆-လည်း သံယုတ် ဋ္ဌကထာနှင့် တူ၏။

အပ်ပြီ။ (အာပေါဓာတုယာဟံ စသော ဝါကျတို့ကို ပထဝီဓာတုယာဟံဟူသော ဝါကျကို မှီး၍
ပေး။ ယာဝ ကိဝဉ္ဇာဟံစသော ဝါကျတို့သည် ပုဗ္ဗေသမ္မောဓသုတ် နောက်ပိုင်းနှင့်တူ၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-နောစေဒံသုတ်

၁၁၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာ
ကြောင်းတဏှာသည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။
ပထဝီဓာတုယာ၊ ၌။ န သာရဇ္ဇန္တိ၊ မတပ်မက်ကုန်ရာ။ (စေဒံ နယိဒံ၌ ဣဒံကား အနက်မဲ့။)
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အဿာဒေါ၊ သာယာ
ကြောင်းတဏှာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊
၌။ သာရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်မက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ နော စေ
အဘဝိဿ၊ အကယ်၍မဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၌။ နနိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊ မငြီးငွေ့ကုန်
ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၌။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ၊ ငြီးငွေ့ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။ နော စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍
မဖြစ်အံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ မှ။ န နိဿရေယျ၊ မထွက်မြောက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ရာနိဗ္ဗာန်သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ မှ။ နိဿရန္တိ၊ ထွက်မြောက်
ကုန်၏။ (နော စေဒံ ဘိက္ခဝေ အာပေါဓာတုယာ စသောဝါကျတို့ကို ဤပထဝီဝါကျကိုမှီး၍ပေး။)
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကိဝဉ္ဇ၊ အကြင်မျှလောက်ကာလပတ်လုံး။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။
စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဓာတုနံ၊ ဤဓာတ်တို့၏။ ပ။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ န အဗ္ဘညံသု၊ ထူးသော
ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်ကုန်ခဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်ပတ်လုံး။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။
သဒေဝကာ၊ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွသော။ သမာရကာ၊ ဝသဝတ္ထိမာရ်မင်းပြည်နှင့်တကွသော။
သဗြဟ္မကာ၊ ဗြဟ္မာနုစိဆယ်နှင့်တကွသော။ လောကာ၊ ဩကာသလောကမှ၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊
ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွသော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်မင်းကြွင်းသော လူနှင့်တကွသော။
ပဇာယ၊ သတ္တလောကမှ။ နေဝနိဿဋ္ဌာ၊ မထွက်မြောက်ကုန်။ နေဝဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။
နေဝဝိပ္ပမုတ္တာ၊ မလွတ်မြောက်ကုန်။ ဝိမရိယာဒိကတေန၊ ပြုအပ်သော အပိုင်းအခြားမရှိသော။
စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ နေဝဝိဟရိ သု၊ မနေနိုင်ကုန်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (သျှာမုဉ္ဇံ ယတောစ
ခွိမေဟရိသည်။ ထို့ကြောင့် ဣမေသတ္တာဟု ပြန်ဆိုလိုက်သည်။) စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ
ဓာတုနံ၊ တို့၏။ ပ။ အဗ္ဘညံသု၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ၊ ထိုအခါ၌။
သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပ။ နိဿဋ္ဌာ၊ ထွက်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဝိပ္ပမုတ္တာ၊
လွတ်မြောက်ကုန်ပြီ။ ဝိမရိယာဒိကတေန၊ ပြုအပ်သော အပိုင်းအခြားမရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။
ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ကေန္တဒုက္ခသုတ်

၁၁၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကေန္တဒုက္ခာ၊ စင်စစ် ဆင်းရဲသည်။ ဒုက္ခာနုပတိတာ၊ ဆင်းရဲသည်ကပ်ရောက်အပ်သည်။^၁။ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ၊ ဆင်းရဲသည် သက်ဝင်အပ်သည်။ သုခေန၊ ချမ်းသာသည်။ အနဝက္ကန္တာ၊ မသက်ဝင်အပ်သည်။ စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ဌ။ န သာရဇ္ဇေယျ၊ မတပ်မက်ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ သုခါ၊ ချမ်းသာ၏။ သုခါ- နုပတိတာ၊ ချမ်းသာသည် ကပ်ရောက်အပ်၏။ သုခါဝက္ကန္တာ၊ ချမ်းသာသည် သက်ဝင်အပ်၏။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသည်။ အနဝက္ကန္တာ၊ မသက်ဝင်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ဌ။ သာရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်မက်ကုန်၏။ (အာပေါဓာတု စေဟိဒံ စသောဝါကျတို့ကို ပထဝီဓာတုဝါကျမှီးပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ကေန္တသုခါ၊ စင်စစ် ချမ်းသာသည်။ သုခါနုပတိတာ၊ ချမ်းသာသည် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ သုခါဝက္ကန္တာ၊ ချမ်းသာသည် သက်ဝင်အပ်သည်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသည်။ အနဝက္ကန္တာ၊ မသက်ဝင်အပ်သည်။ စေ အဘဝိဿ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ဌ။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊ မငြီးငွေ့ကုန်ရာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မာ စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပထဝီဓာတု၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒုက္ခာနုပတိတာ၊ ဆင်းရဲသည် ကပ် ရောက်အပ်၏။ ဒုက္ခာဝက္ကန္တာ၊ ဆင်းရဲသည် သက်ဝင်အပ်၏။ သုခေန၊ ချမ်းသာသည်။ အနဝက္ကန္တာ၊ မသက်ဝင်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ဌ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တိ၊ ငြီးငွေ့ကုန်၏။ (အာပေါဓာတုစသော ဝါကျတို့ကို ပထဝီဓာတု ဝါကျမှီးပေး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အဘိနန္ဒသုတ်

၁၁၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီ ဓာတ်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက် သည်မည်၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲမှ။ အပရိမုတ္တောတိ၊ လွတ်မြောက်သူမဟုတ်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော် မူ၏။ (ယော အာပေါဓာတု စသည်မထူး၊ ပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော စ ခေါ၊ အကြင်သူသည်ကား။ ပထဝီဓာတု၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်သည်မမည်။ ယော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နာဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲမှ။ ပရိမုတ္တောတိ၊ လွတ်မြောက် သူဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။ ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဒုက္ခာနုပတိတာတိ ဒုက္ခေန အနုပတိတ ၊ ဌ။ အနုပတိတာတိ ဒုက္ခေနော သဗ္ဗသော ဥပဟတာ(ဋီ)။

၇-ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၂၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေတို့။ ပထဝီဓာတုယာ၏။ ယော၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်လွန်စွာဖြစ်ခြင်းသည်။ ယော ပါတုဘာဝေါ၊ အကြင်ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၏။) ယော၊ ထိုပထဝီဓာတ်၏ဖြစ် ခြင်း တည်ခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ရောဂါနံ၊ ရောဂါတို့၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဇရာမရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင် ရှားဖြစ်ခြင်းတည်း။ (ယော အာပေါဓာတုယာ စသည်မထူး၊ ပေးလေ။)

ဘိက္ခဝေတို့။ ပထဝီဓာတုယာ၏။ ယော စ ခေါ် နိရောဓော၊ အကြင်ချုပ်ခြင်းသည်။ ယော ဝူပ- သမော၊ အကြင်ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ ယော အတ္တင်္ဂမော၊ အကြင်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၏။) ယော၊ ထိုပထဝီဓာတ်ချုပ်ခြင်းငြိမ်းခြင်းပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ရောဂါနံ၊ တို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းအေးခြင်းတည်း။ ဇရာ- မရဏဿ၊ အိုခြင်း သေခြင်း၏။ အတ္တင်္ဂမော၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ (ယော အာပေါ ဓာတုယာ စသည်မထူး၊ ပေးလေ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၂၁။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ကတမာ စတဿော၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ် ၎င်း။ ပ၊ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်၎င်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေ သမဏာဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်သော်၎င်း။ စတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမာသံဓာတူနံ၊ ဤဓာတ်တို့၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာကြောင်းတဏှာ ကို၎င်း။ အာဒီနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပုဇာနန္တိ၊ မသိနိုင်ကုန်။ ဘိက္ခဝေတို့။ မေ၊ ငါတုရားသည်။ တေ သမဏာ ဝါ၊ ထို (အဿာဒ စသည်ကို မသိသော) ရဟန်းတို့ကိုသော်၎င်း။ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ ထို (အဿာဒ စသည်ကို မသိသော) ပုဏ္ဏားတို့ကိုသော်၎င်း။ သမဏေသု ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကိုငြိမ်းအေးစေပြီး သော အရိယာသမဏတို့၌လည်း။ န သမဏသမ္မတာ၊ ကိလေသာတို့ကိုငြိမ်းအေးစေပြီးသော သမဏ တို့ဟူ၍ အသိအမှတ်မပြုအပ်ကုန်။ ဗြာဟ္မဏေသု ဝါ၊ မကောင်းမှုကိုအပပြုပြီးသော ဗြာဟ္မဏတို့၌ လည်း။ န ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော ဗြာဟ္မဏတို့ဟူ၍ အသိအမှတ်မပြု အပ်ကုန်။ အာယသ္မန္တော၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်သော။ တေ၊ ထိုအဿာဒစသည်ကို မသိကုန်သော

၁။ အဘိဗျတ္တံ နိဗ္ဗတ္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ မ-ဋီ-၁၊ စာပိုဒ် ၉၃-အလို ပါတုဘာဝေါနှင့် ပရိယာယ်တူတည်း။ ပါတု ဘာဝေါနှင့် အနက်ချင်းမထပ်စေရန် လွန်စွာဖြစ်ခြင်းဟုပေးသည်။
၂။ ဓာတ်လေးပါးတို့၏ အဿာဒ စသည်ကိုမသိကြလျှင် ရဟန်းပင်ဖြစ်စေ ပုဏ္ဏားပင်ဖြစ်စေ ကိလေသာ တို့ကိုငြိမ်းစေပြီးသောအရိယာသမဏ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော အရိယာဗြာဟ္မဏ၊ ၂-မျိုးတွင် မည်သည့် အမျိုးအစားသို့မှ မသက်ဝင်ဟူလို။

ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သာမညတ္တံ ဝါ၊ သမဏအဖြစ်ဟူသော အရိယာမဂ်အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကို သော်၎င်း။ (သစ္စိကတွာ၌စပ်) ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ (ဥပသမ္ပဇ္ဇ၌စပ်) ဗြဟ္မညတ္တံ ဝါ၊ ဗြဟ္မဏအဖြစ် ဟူသော အရိယာမဂ်အကျိုးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုသော်၎င်း။ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက် မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ပင်လျှင်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဘိညာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိ- ကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်ရောက်၍။ န စ ပန ဝိဟရန္တိ၊ နေလည်းမနေနိုင်ကုန်။ (ယေ စ ခေါ ကေစိ ဘိက္ခဝေ စသော နောက်ဝါကျတို့၌ န မပါသည်သာ ထူး၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၂၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) သမုဒယဉ္စ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္တင်္ဂမဉ္စ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာကြောင်းကို၎င်း။ အာဒိနဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိနိုင်ကြကုန်။ (ထူးရာကိုသာ ပေးသည်။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၂၃။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်သော်၎င်း။ ပထဝီဓာတု၊ ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိနိုင်ကုန်။ ပထဝီဓာတုသမုဒယံ၊ ပထဝီဓာတ်ဖြစ်ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ပထဝီဓာတုနိရောဓံ၊ ပထဝီဓာတ်ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ပထဝီဓာတုနိရောဓဂါမိနိ၊ ပထဝီ ဓာတ် ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ (ကြွင်းမထူး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ လေးခုမြောက်သော။ ဝဒဂ္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုစတုတ္ထဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

စတဿော၊ စတုဓာတုသုတ်၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ပုဗ္ဗေသမ္မောဓသုတ်၎င်း။ အစရိံ၊ အစရိံ သုတ်၎င်း။ နောစေဒံ၊ နောစေဒံသုတ်၎င်း။ ဒုက္ခေန၊ ကေန္တဒုက္ခသုတ်နှင့်တကွ။

၁။ သာမညတ္တံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္တံ ဝါတိ ဧတ္ထ အရိယမဂ္ဂေါ သာမညဉ္စေ ဗြဟ္မညဉ္စ ဥဘယတ္တာပိ ပန အတ္ထော နာမ အရိယဖလံ ဝေဒိတဉ္စဟူသော သံ-ဋ္ဌ-၂၊ စာပိုဒ် ၁၃-နှင့်အညီ ပေးသည်။ သံ-ဋ္ဌ-၃ စာမျက်နှာ ၁၆၉-၌ကား သာမညတ္တန္တိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဟိ သာမညေန ဥပဂန္တဗ္ဗဒတာ သာမညတ္ထောတိ ဝုစ္စတိစသည်ဖြင့် အရာအားလျော် တမျိုးဖွင့်၏။

အဘိနန္ဒဉ္စ၊ အဘိနန္ဒသုတ်၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒသုတ်၎င်း။ တယော၊ သုံးသုတ်ကုန်သော။
သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ် တတိယသမဏ-
ဗြာဟ္မဏသုတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

ဓာတုသံယုတ္တံ၊ ဓာတုသံယုတ်သည်။

သမတ္ထံ၊ ပြီးပြီ။

၄-အနုမတဋ္ဌသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-တိဏကဋ္ဌသုတ်

၁၂၄။ မေ၊ တပည့်ဘော်အာနန္ဒာသည်။ (ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤတိဏကဋ္ဌသုတ်ကို။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့အနီး၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ အာရာမေ၊ အရံဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏(စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသံ၊ ရွေးရှုနာယူကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ သံသာဓော၊ ဤသံသရာသည်။ အနုမတဂ္ဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍ သော်လည်း မသိနိုင်သော အပိုင်းအခြားရှိ၏။ (ဉာဏ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍သော်လည်း သိနိုင်သော အပိုင်းအခြားမရှိဟူ၍သော်လည်းပေး။) အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အပိတ် အပင်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာတည်းဟူသော သံယောဇနိရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ သန္တာဝတံ၊ ပြေးသွားကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါ တို့၏။ ပုဗ္ဗာ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ကောဠိ၊ အပိုင်းအခြားကို။ န ပညာယတိ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ရာ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ဤဇမ္ဗုဒီပ (ကျွန်း)၌။ ယံ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ၊ အကြင်မြက်ထင်း သစ်ခက် သစ်ရွက်သည်။ (အတ္ထိ၏။) တံ၊ ထိုကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်တောက်၍။ ဧကန္တံ၊ တပေါင်းတည်း။ သံဟရိတွာ၊ စုရုံး၍။ စတုရင်္ဂလံ၊ စတုရင်္ဂလံ၊ လက်လေးသစ်မျှ လက်လေးသစ်မျှ။ ခဒ္ဓိကံ၊ ကျည်းသားလောက်။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မေ၊ ငါ၏။ မာတာ၊ အမိတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မေ၊ ငါ၏။ တဿာမာတု၊ ထိုအမိ၏။ မာတာတိ၊ အမိတည်းဟူ၍။ နိက္ခိပေယျ၊ ချထားရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ၌။ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ အထ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်သော်လည်းရောက်ရာ၏။ တဿ ပရိယဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ မာတု မာတရော၊ အမိ၏ အမိတို့သည် (အမိအဆက်ဆက်တို့ဟူလို)။ အပရိယာဒိန္နာဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မယူအပ်ကုန်သည်သာ (မကုန်မခမ်းနိုင်ကုန်သည်သာဟူလို)။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ၊ အဘယ်မည်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့် နည်း။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလ ပတ်လုံး။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနုဘူတံ၊ ခံစားအပ်ခဲ့လှလေပြီ။ တိဗ္ဗံ၊ အားကြီးသော ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနုဘူတံ၊ ပြီ။ ဗျသနံ၊ ဉာတိဗျသန စသော ပျက်စီးမှုအမျိုးမျိုးကို။ ပစ္စနုဘူတံ၊ ပြီ။ ကဋ္ဌသိ၊ သင်းချိုင်းမြေပုံကို။ ဝစိတဿ၊ တိုးပွားစေအပ်လှလေပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝဉ္စ၊ အလွန်သာလျှင်။ (ဣဒံနိပါတမတ္ထံ) သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၌။ နိဗ္ဗိဒ္ဓိတုံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊

သင့်သည်သာတည်း။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ သင်္ခါရတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ။ အလန္တိ၊ သင့်၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော် မူပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ နာယူမှတ်သား ဆောင်ထားအပ်ပါပြီ။ (ဣတိ တလုံး အကြေကြံ။ ဧဝံ မေ သုတံ မှ သုတံ၌ ပြန်စပ်။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ပထဝီသုတ်

၁၂၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အနုမတဂ္ဂေါယံမှ သံသရတံအထိ ၁၂၄-စာပိုဒ်အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ပုရိသော၊ သည်။ ဣမံ မဟာပထဝီ၊ (စကြာဝဠာအဆုံးအပိုင်း အခြားရှိသော)ဤမြေကြီးကို။ ကောလဠိမတ္တံ ကောလဠိမတ္တံ၊ ဇီးစေ့ခန့်ဇီးစေ့ခန့်ရှိသော။ မတ္တိကာ- ဂုဠိကံ၊ မြေညက်လုံးကို။ ကရိတော၊ ပြု၍။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မေ၊ ငါ၏။ ပိတာ၊ အဘတည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မေ၊ ငါ၏။ တဿပိတု၊ ထိုအဘ၏။ ပိတာတိ၊ အဘတည်းဟူ၍။ နိက္ခိ- ပေယျ၊ ချထားရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ မဟာပထဝီ၊ (စကြာဝဠာအဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိသော)ဤမြေကြီးသည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ အထ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်သော် ရောက်ရာ၏။ တဿ ပရိသဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ပိတုပိတရော၊ အဘ၏အဘတို့သည်(အဘအဆက်ဆက်တို့သည်ဟူလို)။ အပရိယာဒိန္နာဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မယူ အပ် မယူနိုင်ကုန်သည်သာ။ အဿု၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-အဿုသုတ်

၁၂၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိမှ သံသရတံအထိ ၁၂၄-စာပိုဒ်အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုမိန့်ဆိုအပ်လတ္တံ့သော စကားကို။ ကိံ၊ မညထ၊ အသို့ မှတ်ဆင်ကုန်သနည်း။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊ ဤကာလ၌။ သန္တာဝတံ၊ ပြေးသွားရကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ရကုန်သော။ အမနာပဿမ္ပယောဂါ၊ စိတ်နှလုံးကို မပွါးစေတတ်သောသူတို့နှင့် ယှဉ်တွဲရ ခြင်းကြောင့်။ မနာပဝိပ္ပယောဂါ၊ စိတ်နှလုံးကို ပွါးတိုးစေတတ်သော သူတို့နှင့် မယှဉ်တွဲရခြင်း ကြောင့်။ ကန္တန္တာနံ၊ မြည်တမ်းကြကုန်သော။ ရောဒန္တာနံ၊ ငိုကြွေးကြကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့ ၏။ ပဿန္တံ၊ စီးသော ။ ပဂ္ဂရိတံ၊ ယိုသော။ ယံ ဝါ အဿု၊ အကြင်မျက်ရည်သည်၎င်း။ စတုသု၊ လေးစင်းကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ မဟာသမုဒြာတို့၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ အကြင်ရေသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုမျက်ရည်သမုဒြာရေတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ ပို၍ များပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ မယံ၊ တပည့်တော်တို့သည်။ အာဇာနာမ၊ သိရပါကုန်၏။ ဒီဃေန၊ သော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊၌။ပ။ ရောဒန္တာနံ၊ ငိုကြွေးကုန်သော။ နော၊

၁-ပဿန္တံကား ပပုဗ္ဗ သန္တုဇာတ် တဖွဲ့တည်း။ သန္တု=ပဿဝေဟူသော ဓါတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ယိုစီးခြင်း အနက် ဟော။ ဝိပ္ပသန္တေန စေတသာ၌ကဲ့သို့ သဒဓါတ်မဟုတ်သောကြောင့် ကြည်လင်သောဟု မပေးသင့်။ ပဿန္တန္တိ သန္တိတံ ပဝတ္တံ၊၌။)

တပည့်တော်တို့၏။ ပဿန္နံ၊ စီးသော။ ပဉ္စရိတံ၊ ယိုသော။ ယံ အဿု၊ အကြင် မျက်ရည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ တေဒေဝ၊ ထိုမျက်ရည်သည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပို၍ များပြား၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ နတေဝ ဗဟုတရံ၊ ပိုမို များပြား။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဧဝံ ဒေသိတံ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ သာဓု ခေါ် အာဇာနာယ၊ ကောင်းစွာ သိကြပေစွတကား။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဇ္ဈနာ၊ ၌။ပ။ ရောဒန္တာနံ၊ ငိုကြွေးကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ပဿန္နံ၊ စီးသော။ ပဉ္စရိတံ၊ ယိုသော။ ယံ အဿု၊ အကြင် မျက်ရည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေဒေဝ၊ ထိုမျက်ရည်သည် သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမို များပြား၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ န တေဝ ဗဟုတရံ၊ ပိုမို များပြား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာ သော ကာလပတ်လုံး။ မာတုမရဏံ၊ အမိသေခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ခံစားအပ်ခဲ့လှလေပြီ။ မာတုမရဏံ၊ အမိသေခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘောန္တာနံ၊ ခံစားကြကုန်သော။ပ။ ရောဒန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဝေါ၊ ထိုသင်တို့၏။ ပဿန္နံ၊ စီးသော။ ပဉ္စရိတံ၊ ယိုသော။ အဿု၊ မျက်ရည်သည်။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။န တေဝ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ပိတု-မရဏံ၊ အဘသေခြင်း ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ခံစားအပ်လှလေပြီ။ပ။ ဘာတုမရဏံ၊ အစ်ကိုသေ ခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ဘဂိနိမရဏံ၊ နှမသေခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ (ညီ ညီမ မောင် သေခြင်းဆင်းရဲကို ဥပလက္ခဏနည်းအရယူ။) ပုတ္တမရဏံ၊ သားသေခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ဓီတုမရဏံ၊ သမီးသေခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ဉာတိဗျသနံ၊ ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ဘောဂဗျသနံ၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်းဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခ-ဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ ရောဂဗျသနံ၊ ဖျက်ဆီးတတ် သောရောဂါ (ကြောင့်ဖြစ်သော) ဆင်းရဲကို။ ပစ္စနဘူတံ၊ ပြီ။ ရောဂဗျသနံ၊ ကို။ ပစ္စနဘောန္တာနံ၊ ကုန်သော။ပ။ ရောဒန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ ဝေါ၊ ထို သင်တို့၏။ပဿန္နံ၊ စီးကျခဲ့သော။ ပဉ္စ-ရိတံ၊ ယိုကျခဲ့သော။ အဿု၊ သည်။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာ သမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ဥဒကံ၊ သည်။န တေဝ ဗဟုတရံ၊ပိုမို များပြား။ပ။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ ကိလေသာမှလွတ် မြောက်ခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

တတိယံသုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ခရသုတ်

၁၂၇။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဇ္ဈနာ၊ ဤကာလ၌။ သန္ဓာ-ဝတံ၊ ပြေးသွားကုန်စဉ်။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ကုန်စဉ်။ ပီတံ၊ သောက်အပ်သော။ ယံ ဝါ မာတု-ထည့်၊ အကြင်အမိနို့ ရည်သည်၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ယံ ဝါ ဥဒကံ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။ ။တေသု၊ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ န ခေါ၊ပိုမိုများပြား သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပဗ္ဗတသုတ်

၁၂၈။ (သာဝတ္ထိသံပ။ အာရာမေ) အသ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညဘရော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ (အတ္ထိ၏။) တေန၊ ထိုဘုရားရှိ ရာသို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတု၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရှိခိုး၍။ (သုခိ ဟောထ စသော စကားမြက်ကြားစေ၍သော်လည်းပေး။) ဧကမန္တံ၊ တခုသော အရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ နိသိန္ဒော၊ သော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကပ္ပေါ၊ ကပ် (ကမ္ဘာ)သည်။ ကိဝဒီဃော န ခေါတံ၊ မည်မျှရှည်ကြာသနည်း ဟူသော။ တေ၊ ဤ စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဒီဃော ခေါ၊ ရှည်ကြာသည် သာတည်း။ သော၊ ထိုကပ်သည်။ ဧတ္တကာနိ ဝဿာနိ၊ ဤမျှနှစ်အပိုင်း အခြားရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ဧတ္တကာနိ ဝဿသဘာနိ၊ ဤမျှရာစုနှစ်အပိုင်းအခြားရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဧတ္တကာနိ ဝဿသဟဿာနိ၊ ဤမျှထောင်စုနှစ်အပိုင်းအခြား ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတသဟဿာနိ၊ ဤမျှအသိန်းအပိုင်းအခြားရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ သင်္ခါတံ၊ ရေတွက် ခြင်းငှါ။ န သုကရော၊ လွယ်ကူသောအရာမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဥပမံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး တော်မူ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သေယျထာပိ၊ အံ။ မဟာသေလော၊ ကြီးစွာသော ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်သည်။ အာယာမေန၊ အလျားအားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာတည်း။ ဝိတ္တာရေန၊ အနံ အားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တည်း။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တည်း။ အစ္စ္စိန္နော၊ အကဲ့အပြတ်မရှိ။ (သိ-သျှာ-ဣ တို့၌ အစ္စ္စိဒ္ဓေါ ဟု ရှိ၏။ အပေါက်မရှိဟုပေး။) အသုသိရော၊ အခေါင်းမရှိ။ ဧကဋ္ဌနေ၊ တခဲနက်တည်း။ တမေနံ၊ ထိုကျောက်တောင်ကို။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကို။ အစုယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ကာသိ- ကေန၊ ကာသိတိုင်း၌ ဖြစ်သော။ ဝတ္ထေန၊ အဝတ်ဖြင့်။ သကိံ သကိံ၊ တကြိမ် တကြိမ်။ ပရိ- မဇ္ဇေယျ၊ ပွတ်တိုက်ရာ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ မဟာသေလော၊ သော။ သော ပဗ္ဗတော၊ ထိုတောင် သည်။ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန၊ ဤလုံ့လပယောဂကြောင့်။ ပရိက္ခယံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ကုန်ခန်း ခြင်းသို့။ ပရိယာဒါနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူပစ်ခြင်းသို့။ ခိပ္ပတရံ၊ အလွန်လျင်စွာ။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ န တေဝ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ မရောက်ရာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဧဝံ ဒီဃော၊ ဤမျှရှည်ကြာ၏။ (ကိဝဒီဃော-ဟူသော အမေးနှင့်အညီ ဧဝံ ဒီဃောကို သမာသ်အဖြစ်ပေးလိုက်သည်။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဝံ ဒီဃာနံ၊ ဤမျှရှည်ကြာကုန်သော။ ကပ္ပိနံ၊ ကပ်တို့၏။ ဧကောကပ္ပေါ၊ တကပ်မျှလောက်ကိုသာ။ န သံသိတေ၊ ကျင်လည်အပ်ဘူးသည်မဟုတ်။ ဧကံ ကပ္ပသတံ၊ ကပ်တရာမျှလောက်ကိုသာ။ န သံသိတံ၊ ကျင်လည်အပ်ဘူးသည်မဟုတ်။ ဧကံ ကပ္ပသဟဿံ၊ ကပ်တထောင်မျှလောက်ကိုသာ။ န သံသိတံ၊ ကျင်လည်အပ်ဘူးသည်မဟုတ်။ ဧကံ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကပ်တသိန်းမျှလောက်ကိုသာ။ န သံသိတံ၊ ကျင်လည်အပ်ဘူးသည်

၁။ သုခေန ကရိယတီတိ သုကရောဟုပြု။ ယင်းသို့ ကမ္ဘာသင်္ခါပြုသော်လည်း သုန္ဒကရ သမာသ်စပ်ပြီးရာ နိပ္ပန္နကာလ၌ ဒဗ္ဗပခာနဖြစ်သောကြောင့် သော၊ သည်။ န သုကရော၊ မဟုတ် ဟု တုလျှတ်လိက်သမ္ပန်။ သုက- ရောကို ပဉ္စိကာ ၅-ကဏ္ဍ ၄၄-သုတ်၌ သုခေန ကရိယတီတိ ဝိဂ္ဂယ ပါဒိသမာသော ဟု ဖွင့်၏။

မဟုတ် ။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သာသပသုတ်

၁၂၉။ (သာဝတ္ထိယံမှ ဘဂဝါ အဝေါစ အထိပေးမြဲ။) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ အာယသံ၊ သံတံတိုင်းကာရံအပ်သော။ နဂရံ၊ မြို့သည်။ အာယာမေန၊ အလျားအားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာတိုင်တိုင်။ ဝိတ္တာရေန၊ အနံအားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တိုင်တိုင်။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ ယောဇနံ၊ တိုင်တိုင်။ သာသပါနံ၊ မုံညှင်းစေ့တို့ဖြင့်။ ပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်၏။ ဂုဠိကာဗဒ္ဓံ၊ တလုံးတည်း (တစေ့တည်း) ကဲ့သို့ ဖွဲ့စပ်ခြင်းရှိ၏။ ပုရိသော၊ သည်။ တတော၊ ထိုမြို့မှ။ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကို။ အစ္စယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ဧကမေကံ သာသပံ၊ မုံညှင်းတစေ့တစေ့ကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ သော မဟာသာသပရာသံ၊ ထိုမုံညှင်းစေ့ပုံကြီးသည်။ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန၊ ဤ(ယူပစ်ခြင်း ဟူသော)လုံ့လပယောဂကြောင့်။ ပရိက္ခယံ၊ သို့။ ပရိယာဒါနံ၊ သို့။ ခိပ္ပတရံ၊ စွာ။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရာ၏။ ကပ္ပေါ၊ သည်။န တေဝ၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ မရောက်ရာ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သာဝကသုတ်

၁၃၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်၌။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်နေကုန်သော။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဗ္ဘတိတာ၊ အလွန် ရှေးကျကုန်သော။ အတိက္ကန္တာ၊ ကျော်လွန်ခဲ့ကုန်သော။ ကပ္ပေါ၊ တို့သည်။ ကိဝဗဟုကာတိ၊ မည်မျှ များပြားကုန်သနည်းဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ထားကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဗ္ဘတိတာ၊ ကုန်သော။ အတိက္ကန္တာ၊ ကုန်သော။ ကပ္ပေါ၊ တို့သည်။ ဗဟုကာ၊ များပြား ကုန်၏။ တေ၊ ထိုကပ်တို့သည်။ ‘ကပ္ပေါ၊ တို့သည်။ တွေ့ကာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏’။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့၎င်း။ ‘ကပ္ပသတနာ၊ ကပ်အရာတို့သည်။ တွေ့ကာနိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်၏’။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ ‘ကပ္ပသဟဿာနိ၊ ကပ်အထောင်တို့သည်။ တွေ့ကာနိ၊ ကုန်၏’။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။

၁။ သတ္တဝါ တို့ သံသရာကျင်လည်ရခြင်းသည် တကပ် ၂-ကပ်မျှသာ၊ သို့မဟုတ် ကပ်တရာ ၂-ရာမျှသာ၊ သို့မဟုတ် ကပ်တထောင် ၂-ထောင် ကပ်တသိန်း ၂-သိန်းမျှသာ ကျင်လည်ရသည်မဟုတ် မည်ရွှေ့ မည်မျှဟု သင်္ချာတတ်၍ မရနိုင်သော ကပ်ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ရသည်ဟူလို။ စိရရတ္တသံသိတန္တိ။ပ။ သံသိတံ သံသရိတံ အနုစိတ္တံ ဇာတက-၄-၅-၁၃၆-ဂါထာဖွင့် သံသိတန္တိ သံသရိတံ ဝိဋ္ဌ-၃ စာပိုဒ် ၂၇-သာရတ္တဒီ ၃-စာပိုဒ် ၂၇၊ သံသိတန္တိ တွေ့ သရဓာတုယာ ရကာရော လောပေါတိ အာဟ သံသရိတန္တိ- ပါမိတျာဒိယောဇနာ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက ၂၇၄-နှင့်အညီပေးသည်။ သတော ဟတော ကတော စသည်တို့၌ ဓာတုန်ကြေရာ၌ ဣဒါဂုမ္မ လာဘို့ မလိုသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ဓာတုန်ကြေပါလျက် ဣဒါဂုမ္မလာခြင်းသည် ပုဒ်ဆန်းတခုအဖြစ်ဖြင့် သတိ ပြုရ၏။

‘ကပ္ပသတသဟဿာနိ၊ ကပ်အသိန်းတို့သည်။ စတ္တကာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ၎င်း။ သင်္ခါတုံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူသဖြင့် ပြုအပ်သော အရာမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ ဥပမံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပါသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ သာဝကာ၊ သာဝကတို့သည်။ ဝဿသတာယုကာ၊ သက်တမ်း အနှစ်တရာရှိကုန်၏။ ဝဿသတဇီဝိနော၊ (သက်တမ်းနှင့်အမျှ) အနှစ်တရာ အသက်ရှည်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသာဝကတို့သည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း။ ကပ္ပသတသဟဿံ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကပ်တသိန်း ကပ်တသိန်းစီကို။ အနုဿရေယျံ၊ အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့ကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေဟိ၊ ထိုသာဝကတို့သည်။ ကပ္ပ၊ ကပ်တို့ကို။ အနုဿရိတာဝ၊ အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့အပ်ပြီးချဉ့် မဟုတ်ကုန်သည်သာ။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ၁။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝဿသတာယုကာ၊ ကုန်သော။ ဝဿသတဇီဝိနော၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တရာကို။ အစူယေန၊ လွန်သောအခါ၌။ ကာလံ၊ အတ္တဘောကိုပစ်ချခြင်းကို။ ကရေယျံ၊ ပြုကုန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဗ္ဘတိတာ၊ ကုန်သော။ အတိက္ကန္တာ၊ ကုန်သော။ ကပ္ပ၊ တို့သည်။ ဧဝံ ဗဟုကာ၊ ဤမျှ များပြားကုန်၏ ၂။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဂင်္ဂါသုတ်

၁၃၁။ (ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ) အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ တယောက်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုဘုရားရှိရာအရပ်သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သမ္မောဒိ၊ ကျန်းခံ၏လော စသည် ပြောဟောလျက် ရောနှောမိလေပြီ။ သမ္မောဒနိယံ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သော။ သာရဏိယံ၊ အောက်မေ့ဖွယ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ဝီတိသာရေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်၌။ နိသိဒ္ဓိံ၊ ထိုင်နေပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နော၊ ထိုင်နေသော။ သော ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ကိဝဗဟုကာပ၊ ဣတိ ဝါတိ၊ ဣတိ ဝါဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါ စ၊ ပြီ။ (ကိဝစသည် ရှေး၌ပါပြီးဖြစ်၍ အာကာရ ငုံပေးလိုက်သည်။)

ဘော ဂေါတမ၊ မ။ ဥပမံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ စွမ်းနိုင်ပါ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ၏။ သေယျထာပံ၊ အံ။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါမည်သော။ အယံ နဒီ၊ ဤမြစ်သည်။ ယတော၊ အကြင်အရပ်မှ။ ပဘဝတိ၊ အမှန်အစဖြစ်၏။ (ဤစကားဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်အစကို ပြ၏။) ယတ္ထ၊

၁။ သဒ္ဓါရေးမလွတ်အောင်ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား သာဝကလေးပါး တနေ့ တနေ့လျှင် ကပ်တသိန်းစီ အနှစ်တရာတိတိ အောက်ခံသော်လည်း ကပ်ကာလက ရှည်လျားလှသောကြောင့် ကျေနပ်နိုင်ဟူလို။

၂။ ကိဝဗဟုကာဟူသော အမေးသည် သမာသ်ဖြစ်သဖြင့်၎င်း ဧဝံဗဟုကာဟူသောအမေးသည် သမာသ်ဖြစ်သဖြင့်၎င်း ဧဝံဗဟုကာကိုလည်း သမာသ်အဖြစ် ပေးသည်။ ဤပါဠိမူ၌ကား ဝါကျအနေဖြင့်ရှိ၏။

အကြင်အရပ်၌။မဟာသမုဒ္ဒံ။သို့။အပေတိ။ဝင်ရောက်၏။(ဤစကားဖြင့်ဂင်္ဂါမြစ်အဆုံးကိုပြ၏။အယံ နဒီကို ပဘဝတိ အပေတိ ၂-ပုဒ်၌စပ်။) တေသ္မိံ အန္တရေ၊ ဤဂင်္ဂါ မြစ်အတွင်း၌။ ယာ ဝါလိကာ၊ အကြင်သဲသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) သာ ဝါလိကာ၊ ထိုသဲသည်။ တွေကာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊သို့၎င်း။ပ။ ဝါလိကသတသဟဿာနိ၊ သဲအသိန်းတို့သည်။ တွေကာနိ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဝါ၊သို့၎င်း။ သင်္ခါတုံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူသဖြင့် ပြုအပ် သောအရာမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ပြာဟ္မဏ၊ဏား။ အဗ္ဘတိတာ၊ အလွန်ရှေးကျကုန် သော။ အဘိက္ကန္တာ၊ ကျော်လွန်ခဲ့ကုန်သော။ ကပ္ပိ၊ တို့သည်။ တတော၊ ထို(ဂင်္ဂါမြစ်တွင်းရှိ) သဲထက်။ ဗဟုတရာ၊ ပိုမိုများပြားကုန်၏။ တေ၊ ထိုကပ်တို့သည်။ ‘ကပ္ပိ၊ တို့သည်။ တွေကာ၊ ကုန်၏’။ဣတိ ဝါ၊ သို့၎င်း။ပ။ ‘ကပ္ပသတသဟဿာနိ၊ ကပ်အသိန်းတို့သည်။ တွေကာနိ၊ ကုန်၏’။ ဣတိ ဝါ၊ သို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခါတုံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှါ။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူသဖြင့်ပြုအပ်သော အရာမဟုတ်ကုန်။ (တံကိဿဟေတု စသည်ကိုစာပိုဒ် ၁၂၄-တိဏကဋ္ဌသုတ်အတိုင်းပေး။)

ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ သော ပြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘောဂေါ- တမ၊ မ။ အဘိက္ကန္တံ၊ အလွန်နှစ်သက်အပ်ပေစွ။ ဘောဂေါဘမ၊မ။ အဘိက္ကန္တံ၊ စ။ပ။ ဘဝံ ဂေါ- တမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ အဇ္ဇေတဂ္ဂေ၊ ယနေ့ကိုအစပြု၍။ ပါဏုပေတံ၊ အသက်သက်ဆုံး။ သရဏံ ဂတံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်သော။ ဥပါသကံ၊ ဥပါသကာဟူ၍။ ဓာရေတူတိ၊ မှတ်တော်မူပါလော့။ (အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါ) ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒဏ္ဍသုတ်

၁၃၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ အနမတဂ္ဂေါယံစသည်ကို စာပိုဒ် ၁၂၄- တိဏကဋ္ဌသုတ် အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဥပရိဝေဟာသံ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့။ ခိတ္တော၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော။ ဒဏ္ဍော၊ တုတ်သည်။ သကိမ္ပိ၊တကြိမ် (တခါတရံ)လည်း။ မူလေန၊ အရင်းဖြင့်။ နိပတတိ၊ ကျ၏။ သကိမ္ပိ၊လည်း။ မဇ္ဈေန၊ အလယ်ဖြင့်။ နိပတတိ၊၏။ သကိမ္ပိ၊ လည်း။ အန္တေန၊ အဖျားဖြင့်။ နိပတတိ၊၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အပိတ်အပင်ရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာ၊ တဏှာ ဟူ သောသံယောဇဉ်ရှိကုန်သော။ သန္ဓာဝန္တာ၊ အဖန်ဖန်ပြေးသွားရကုန်သော။ သံသရန္တာ၊ ကျင် လည်ရကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သကိမ္ပိ၊ တကြိမ် (တခါတရံ)လည်း။ အသ္မာ လောက၊ ဤ လောကမှ။ ပရံ လောကံ၊ တပါးသော လောကသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ သကိမ္ပိ၊ လည်း။ပရသ္မာ လောက၊ တပါးသော လောကမှ။ဣမံ လောကံ၊ဤလောကသို့။အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာကုန်၏။(တံကိဿ- ဟေတု၊ စသည် စာပိုဒ် ၁၂၄-တိဏကဋ္ဌသုတ်အတိုင်းပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ပုဂ္ဂလသုတ်

၁၃၃။ ဧကံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ဂိဇ္ဈ ကုဋေပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ ဝိဟရတိ၊၏။ တတြ ခေါ၊ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ဘိက္ခု။

တို့ကို။ ဘိက္ခုဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသုံ၊ ရှေးရှုနာကုန်ပြီ။ ဘဂဝါသည်။—

ဘိက္ခုဝေါတို့။ အယံ သံသာရော၊ ဤသံသာရာသည်။ အနမတဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်အစဉ်လျှောက်၍လည်း မသိအပ်သော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။ သံဟာရကော၊ စုပေါင်းဆောင်ထားအပ်သည် (သံပုဗ္ဗ ဟရဓာတ် ဣပစ္စည်း ကံဟော သတ္တဟာရကံ၌ ဣကဲ့သို့တည်း။ မောဂ္ဂလ္လာန် ၅-ကဏ္ဍ ၃၃-ရှု)။ သစေ အဿ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ သမ္ဘတဉ္စ၊ စုပေါင်းဆောင်ထားအပ်သော အရိုးစုသည်လည်း။ သစေ န ဝိနယေယျ၊ အကယ်၍ မပျက်စီးငြားအံ့။ အယံ ဝေပုလ္လော ပဗ္ဗတော ယထာ၊ ဤဝေပုလ္လတောင်ကဲ့သို့။ ဘိက္ခုဝေါ တို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ကပ္ပံ၊ ကပ်ကမ္ဘာပတ်လုံး။ သန္ဓာဝတော၊ အဖန်ဖန်ပြေးသွားသော။ သံသရတော၊ ကျင်လည်သော။ ဧကပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏။ အဋ္ဌိကင်္ဂလော၊ အရိုးအပေါင်းသည်။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ အရိုးပုံသည်။ အဋ္ဌိရာသိ၊ အရိုးအစုသည်။ မဟာ၊ ကြီးကျယ်များပြားသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တံကိဿဟေတု စသည် စာပိုဒ် ၁၂၄-တိဏကဋ္ဌသုတ်အတိုင်းပေး။)

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကားကို။ ဘဂဝါသည်။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတုန၊ မိန့်တော်မူပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို မိန့်တော်မူတတ်သော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊ ထိုမှတပါးသော။ ဧကယောကေန၊ ပ။ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာတိ၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ—

ဧကဿ၊ တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧကေန ကပ္ပေန၊ တကပ်ထည်း၌။ အဋ္ဌိသဉ္ဇယော၊ အရိုးတို့၏ အစုအပေါင်းသည်။ ပဗ္ဗတသမော၊ တောင်နှင့်တူသော။ ရာသိ၊ အစုအပုံသည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

မဂဓေသု၊ မဂဓတိုင်းတို့၌။ ဂိရိဗ္ဗဇေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌဿ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၏။ ဥတ္တရေန၊ မြောက်အရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ဝေပုလ္လော၊ ဝေပုလ္လမည်သော။ သော အယံ ပဗ္ဗတော၊ ထိုတောင်ကို။ မဟာ၊ ကြီးကျယ်၏ဟူ၍။ အက္ခာတော၊ ဆိုအပ်၏။ (ဥတ္တရေန ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌဿ၊ မဂဓေသု ဂိရိဗ္ဗဇေ ဟူသော ပါဌ်အရ ပေးအပ်သော အနက်တည်း။ ဤပါဌ်၌ကား ဥတ္တရော ဂိဇ္ဈကုဋ္ဌဿ၊ မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇေ ဟု ရှိ၏။)

ယတော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပစ္စတ္တဝစနကို တော အာဒေသကြံ၊ ပစ္စတ္တအနက်၌ တော ပစ္စည်းသော်လည်းသက်၊ သ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ပရမံ၌ သ ဟု ပဌမန္တဖြင့် ရှိသော နိယတ်ကိုထောက်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခသမ္ပပါဒံ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အတိက္ကမံ၊ လွန်မြောက်ရာ နိရောဓသစ္စာကို၎င်း။ ဒုက္ခုပသမဂါမိနံ၊ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့ကို။ သမ္မပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာဖြင့်။ ပဿသိ၊ သိမြင်၏။

သ ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကုတ္တုပရမံ၊ အလွန်ဆုံး(၇)ကြိမ်သာ။ သန္တာ-
ဝိတာန၊ ပြေးသွား၍။ သဗ္ဗသယောဇနက္ခယာ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့၏ ကုန်ခန်း
ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿန္တကရော၊ ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒသမံဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုပဌမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်ကား—

တိဏကဋ္ဌဉ္စ၊ တိဏကဋ္ဌသုတ်၎င်း။ ပထဝီ၊ ပထဝီသုတ်၎င်း။ အဿု၊ အဿုသုတ်၎င်း။
ဒီရဉ္စ၊ ဒီရသုတ်၎င်း။ ပဗ္ဗတံ၊ ပဗ္ဗတသုတ်၎င်း။ သာသပါ၊ သာသပသုတ်၎င်း။ သာဝကာ၊
သာဝကသုတ်၎င်း။ ဂင်္ဂါ၊ ဂင်္ဂါသုတ်၎င်း။ ဒဏ္ဍောစ၊ ဒဏ္ဍသုတ်၎င်း။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂလသုတ်
၎င်းတည်း။ (ပဌမအနက်၌ တတိယာသက်သည်။) ဣတိ၊ ပြီးပြီ။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ဒုဂ္ဂတသုတ်

၁၃၄။ (ဧကံ သမယံ။ပ။ ဝိဟရတိ။ ။စာပိုဒ် ၁၂၄-တိဏကဋ္ဌသုတ်ကိုရှု၍ တတြ ခေါ။ပ။
သံသရတံကို ပေးလေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒုဂ္ဂတံ၊ ဆင်းရဲသော။ ဒုဂ္ဂပတံ၊ မကောင်းသော လက်
ခြေ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်ပြည့်စုံသော။ယံ၊ အကြင်သူကို။ ပဿေယျာထ၊ တွေ့မြင်ကုန်ရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့
တွေ့မြင်ရာ၌။ အမေဟိပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ ဆင်းရဲခြင်း ရုပ်အဆင်း မဲခြင်း
သဘောကို။ ဒီဗေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဒ္ဓါနာ၊ ဤကာလ၌။ ပစ္စနဘူတန္တိ၊ ခံစားအပ်ဘူး
လေပြီဟူ၍။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်၏။ (တံ ကိဿဟေတု စသည်ကို စာပိုဒ်
၁၂၄-အတိုင်းပေး။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-သုခိတသုတ်

၁၃၅။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခိတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိသော ။ သုသဇ္ဇိတံ၊
ကောင်းသော ဝတ်စားတန်ဆာတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော။ ယံ၊ အကြင်သူကို။ ပဿေယျာထ၊ တွေ့မြင်
ကုန်ရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ တွေ့မြင်ရာ၌။ အမေဟိပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ ချမ်းသာခြင်း
ဝတ်စားတန်ဆာတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သောသဘောကို။ ဒီဗေန၊ သော။ ဣမိနာ အဒ္ဓါနာ၊ ၌။ ပစ္စန-
ဘူတန္တိ၊ ပြီဟူ၍။ နိဋ္ဌံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်ထိုက်၏။ (ထူးရာကိုသာ ပေးသည် ကြွင်း
စာပိုဒ် ၁၂၄-ရှု။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ သုခံ သဉ္စာတံ အဿာတိဟု အဿသဉ္စာတတဒ္ဓိတံပြု၊ သုခပုဒ် ဣတပစ္စည်း၊ ဖလိတော စသည်
ကဲ့သို့တည်း။

၃-တိသမတ္တသုတ်

၁၃၆။ (ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ) အထ ခေါ၊ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ၌။ တိသမတ္တာ၊ ၃၀-အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပါဝေယျကာ၊ ပါဝါမြို့၌နေကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အာရညိကာ၊ တော၌နေလေ့ရှိကုန်သော (အာရညကင်ဓူတင် ဆောင်ကုန်သော)။ ဘိက္ခု၊ (သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်) ရဟန်းတို့သည်။ ပိဏ္ဏပါတိကာ၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိကုန်သော။ (ပိဏ္ဏပါတ်ဓူတင်ဆောင်ကုန်သော ဟူ၍ သော်လည်းပေး။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ပံသုကူလိကာ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်လေ့ရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေစီဝရိကာ၊ သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို ဝတ်လေ့ရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သသယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ (သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်) ရဟန်းတို့သည်။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိံသု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ချဉ်းကပ်ကုန်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတော၊ အလွန်ရှိသေစွာရှိခိုး၍။ ကေမန္တံ၊ တခုသောအရပ်၌။ နိသီဒိံသု၊ ထိုင်နေကုန်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ တိသမတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပ။ သသယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်အနှောင်အဖွဲ့ရှိကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဒေသိယမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။) နေသံ၊ ထို(သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်)ရဟန်းတို့၏။ ဣမသ္မိံယေဝ အာသနေ၊ ဤနေရာ၌ပင်လျှင်။ အာသဝေဟိ၊ အာသဝေါတို့သည်။ အနုပါဒါယ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်မယူမူ၍။ စိတ္တာနိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်တို့ကို။ ဝိမုစ္ဆေယျ၊ လွှတ်အပ်ကုန်ရာ၏။ (လွှတ်စေအပ်ကုန်ရာ၏ဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဣမေသံ၊ ဤသောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန်းတို့အား။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေယျ၊ ဟောရမူကား။ ယံနန္နာတိ၊ ကောင်းလေစွ ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေါတိ၊ ရဟန်းတို့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ခေါ်တော်မူပြီ။ ဘဒန္တေတိ၊ အရှင်ဘုရားဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စယောသု၊ ရှေးရှုနာကြားကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်—

(အနုမတဂ္ဂေါယံ။ ပ။ သံသရတံကို စာပိုဒ် ၁၂၄-အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေါတို့။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ္တံ့သော အမေးကို။ ကိမညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာအဗ္ဗုနာ၊ ဤကာလ၌။ သန္တာဝတံ၊ ပြေးသွားကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ကုန်သော။ သီသစ္စိန္နာနံ၊ ပြတ်သောဦးခေါင်းရှိကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ပဿန္တံ၊ စီးကျသော။ ပတ္တရိတံ၊ ယိုသော။ ယံ ဝါလောဟိတံ၊ အကြင်သွေးသည်၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသုတို့၌။ ယံ ဝါဥဒကံ၊

၁။ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္ဆိံသုတိ ဧတ္ထ အာသဝေဟိတိ ကတ္ထုအတ္ထေ ကရဏနိဒ္ဒေသော၊ စိတ္တာနိတိ ပစ္စတ္တဗဟုဝေနံ၊ ဝိမုစ္ဆိံသုတိ ကမ္မသာနေ၊ တသ္မာ အာသဝေဟိ ကတ္ထုဘူတဟိ အနုပါဒါယ အာရမ္မဏဝသေန အဂ္ဂဟေတွာ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္ဆိတာနိတိ ဝေမေတ္တ အတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗော-ဟူသော သာရတ္ထ စာမျက်နှာ ၄၄၇-နှင့်အညီ ပေးအပ်သော အနက်ဘည်း။ ဝိမုစ္ဆိံသုသည် ဝိပဗ္ဗ မုစဓာတ် ဒိဝါဒိဂဏိက ဖြစ်သော်လည်း ကာရိတ်ကြေးသောကြောင့် ကမ္မရုပ် ပြီးသည် လွှတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ လွှတ်စေအပ်ကုန်ပြီဟု ကမ္မတ္ထ ပြန်ဆိုသည်။ အနုပါဒါယ၊ ၍။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ အာသဝေဟိ၊ တို့မှ၊ ဝိမုစ္ဆိံသု၊ လွှတ်ကုန်ပြီဟု ပေးအပ်သော အနက်ကား အထက်ပါ သာရတ္ထနှင့် မညီ။

အကြင်ရေသည်၎င်း။ (အတ္တိ၏။ တေသု၊ ထို ၂-မျိုးတို့တွင်။) ကတမံ၊ အဘယ်သည်။ ဗဟုတရံ-
 နု ခေါ်ပိုမိုများပြားသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒီဃေန၊ သော။ ပ။
 သီသစ္စိန္တာနံ၊ ကုန်သော။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ ပဿန္တံ၊ သော။ ပဉ္စရိတံ၊ သော။ ယံ လော-
 ဟိတံ၊ သည်။ (အတ္တိ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုသွေးသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ စတုသု၊
 ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ န တွေဝါတိ၊ ပိုမိုများပြားဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ယထာဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အာဇာနာမ၊ သိရပါ
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထား၏။ (ဣတိ-တလုံးကြေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုဗ္ဗေ၊ တို့သည်။ မေ၊
 ငါဘုရား၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဧဝံ ဒေသိတံ၊ ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း။ သာဓုခေါ် အာဇာ-
 နာထ၊ ကောင်းစွာသိကြကုန်စွတကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃေန၊ သော။ ပ။ ယံ လောဟိတံ၊ သည်။
 (အတ္တိ၏။) တေဒေဝ၊ ထိုသွေးသည်သာ။ ဗဟုတရံ၊ ပိုမိုများပြား၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာ-
 သမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ န တွေဝါ ပိုမိုများပြား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောကာလ
 ပတ်လုံး။ ဂုန္တံ သတံ၊ နွားဖြစ်ကုန်စဉ်။ ဂေါဘူတာနံ၊ နွားဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သီသစ္စိန္တာနံ၊ ပြတ်
 သော ဦးခေါင်းရှိကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ပဿန္တံ၊ သော။ ပဉ္စရိတံ၊ သော။ လောဟိတံ၊ သည်။
 ဗဟုတရံ၊ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ န တွေဝါ ပိုမိုများပြား။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ မဟိံ သာနံ သတံ၊ ကျွဲဖြစ်ကုန်စဉ်။ မဟိံ သဘူတာနံ၊ ကျွဲဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော။ သီသစ္စိန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ပဿန္တံ၊ သော။ ပဉ္စရိတံ၊ သော။
 လောဟိတံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ၊ ၏။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဥရဗ္ဗာနံ သတံ၊ သိုးဖြစ်ကုန်စဉ်။
 ဥရဗ္ဗဘူတာနံ၊ သိုးဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပ။ အဇာနံ သတံ၊ ဆိတ်ဖြစ်ကုန်စဉ်။ အဇဘူတာနံ၊ ဆိတ်
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပ။ မိဂါနံ သတံ၊ သမင်ဖြစ်ကုန်စဉ်။ မိဂဘူတာနံ၊ သမင်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော
 ။ ပ။ ကုက္ကုဋ္ဌာနံ သတံ၊ ကြက်ဖြစ်ကုန်စဉ်။ ကုက္ကုဋ္ဌဘူတာနံ၊ ကြက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ပ။ သူက-
 ရာနံ သတံ၊ ငှက်ဖြစ်ကုန်စဉ်။ သူကရဘူတာနံ၊ ဝက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊
 လုံး။ ဂါမသာတာ၊ မြို့ရွာကို ဖျက်ဆီးကုန်သော။ စောရာတိ၊ သူခိုးတို့တည်း ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊
 ဖမ်းယူ၍။ သီသစ္စိန္တာနံ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဦးခေါင်းရှိကုန်သော။ (တွာပစ္စယန္တပုဒ်၏စပ်ရာဆိုက်ရာ
 ဖြစ်သောကြောင့် သီသစ္စိန္တာနံ၌ ဆိန္တသဒ္ဒါကို ပြတ်ပြီးသော ဟု မပေးမူ၍ ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဟု
 သဗျာပါရတ္ထပေါ် အောင်ပေးလိုက်သည်။) ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ပဿန္တံ၊ သော။ ပဉ္စရိတံ၊ သော။ လော-
 ဟိတံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ပါရိပန္နိကာ၊ လမ်းခရီး၌ စောင့်၍
 လုယူတတ်ကုန်သော။ စောရာ၊ တို့တည်းဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပ။ ပါရဒါရိကာ၊ သူတပါးသား
 မယားကို ကျူးလွန်တတ်ကုန်သော။ စောရာ၊ တို့တည်း ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သီသစ္စိန္တာနံ၊ ကုန်
 သော။ ဝေါ၊ တို့၏။ ပဿန္တံ၊ သော။ ပဉ္စရိတံ၊ သော။ လောဟိတံ၊ သည်။ ဗဟုတရံ၊ ၏။ စတုသု၊
 ကုန်သော။ မဟာသမုဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ န တွေဝါ ပိုမိုများပြား။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၁၂၄
 အတိုင်းပေး။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-မာတုသုတ်

၁၃၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ သံသာရော၊ ဤသံသရာသည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်၍ သော်လည်း မသိအပ် (မသိနိုင်) သော အစရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊ ဤကာလ၌။ န မာတာဘူတပုဗ္ဗော၊ အမိမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ န သုလဘရူပေါ၊ လွယ်ကူသဖြင့် ရအပ်သော သဘောရှိသည်မဟုတ်။ (ကြွင်းမထူး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ပိတုသုတ်

၁၃၈။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ ဒီဃေန၊ သော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊ ၌။ န ပိတာဘူတပုဗ္ဗော၊ အဘမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ သည်။ န သုလဘရူပေါ၊ မဟုတ်။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဘာတုသုတ်

၁၃၉။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ န ဘာတာဘူတပုဗ္ဗော၊ အကိုမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ သည်။ န သုလဘရူပေါ၊ မဟုတ်။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဘဂိနိသုတ်

၁၄၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ န ဘဂိနိဘူတပုဗ္ဗော၊ နှမညီမမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ သည်။ န သုလဘရူပေါ၊ မဟုတ်။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ပုတ္တသုတ်

၁၄၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ န ပုတ္တဘူတပုဗ္ဗော၊ သားမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ သည်။ န သုလဘရူပေါ၊ မဟုတ်။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဓိတုသုတ်

၁၄၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ သံသာရော၊ သည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်၍မသိအပ် (မသိနိုင်)သော အစရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသောအပိတ်အပင်ရှိကုန်သော။ တဏှာသံယောဇနာနံ၊ တဏှာဟူသော သံယောဇဉ်ရှိကုန်သော။ သန္တာဝတံ၊ အဖန်ဖန်ပြေးသွားရကုန်သော။ သံသရတံ၊ ကျင်လည်ရကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗော၊

ရှေးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊ အပိုင်းအခြားကို။ န ပညာယတိ၊ မသိအပ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင် သတ္တဝါသည်။ ဒိဗေန၊ သော။ ဣမိနာ အဗ္ဗုနာ၊ ဌ။ န မိတာဘူတပုဗ္ဗော၊ သမီးမဖြစ်စဘူး။ သော သတ္တော၊ သည်။ န သုလဘရူပေါ၊ လွယ်ကူသဖြင့်ရအပ်သောသဘောမရှိ။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၁၂၄ အတိုင်းပေး။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဝေပုလ္လပဗ္ဗတသုတ်

၁၄၃။ (ကံသမယံ။ပ။ သံသရတံကိုစာပိုဒ် ၁၂၄-အတိုင်းပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဝေပုလ္လဿ၊ မည်သော။ ဣမဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ဤတောင်၏။ သမညာ၊ အမည်သည်။ ပါစီနဝံသောတွေဝ၊ ပါစီနဝံသဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ဌ။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ သမညာ၊ အမည်သည်။ တိဝရာတွေဝ၊ တိဝရ ဟူ၍သာလျှင်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဝရာနံ၊ မည်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပ-မာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ စတ္တာရိသ ဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် လေးသောင်းတို့သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ (အာယုပ္ပမာဏံဟူသော ပကတိကတ္တားငဲ့၍ အဟောသိဟု ကေဝစနန္တကြိယာ ရှိသည်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဝရာ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပါစီနဝံသံ၊ မည်သော။ ပဗ္ဗတံ၊ တောင်ကို။ စတူဟေန၊ လေးရက်ဖြင့်။ အာရောဟန္တိ၊ တက်ကုန်၏။ စတူဟေန၊ ဖြင့်။ ဩရောဟန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန ခေါ် ပန သမယေန၊ ဌ။ ကကုသန္ဓော၊ မည်သော။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသောတရားကို ကောင်းစွာ ကိုယ်တိုင် သိမြင်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကေ၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပေါ်လှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကကုသန္ဓဿ၊ သော။ အရဟတော၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝိဓုရသဉ္စိဝံနာမ၊ ဝိဓုရသဉ္စိဝမည်သော။ သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ ဘဒ္ဒယုဂံ၊ ကောင်းသောအစုံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဿထ၊ ရှုကုန် လော။ ဣမဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ဤတောင်၏။ သာစေဝ သမညာ၊ ထိုပါစီနဝံသ အမည်သည်လည်း။ အန္တရဟိတာ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။ တေ စ မနုဿာ၊ ထိုလူတို့သည်လည်း။ ကာလင်္ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီး သောအတ္တဘောကို ပစ်ချခြင်းရှိကုန်၏။ သော စ ဘဂဝါ၊ ထိုဘုရားရှင်သည်လည်း။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ သည့်အတိုင်း။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ တိုင်း။ အဒ္ဓါဝါ၊ မခိုင်ခန့် ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ တိုင်း။ အနဿာသိကာ၊ သက်သာရာမှ ကင်းကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝဉ္စ၊ အလွန်လျှင်။ (ဣဒံ အနက်မဲ့။) သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့၌။ နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ အလမေဝ၊ သင့်သည်သာတည်း။ ဝိရဇ္ဇိတုံ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။ ဝိမုစ္စိတုံ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်းငှါ။ အလံ၊ သင့်၏။

ဝက်ကောတွေဝ၊ ဝက်ကဟူ၍သာလျှင်။ ရောဟိတဿာတွေဝ၊ ရောဟိတဿဟူ၍သာလျှင်။ တိ သ-ဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်သုံးသောင်းတို့သည်။ ရောဟိတဿာ၊ ရောဟိတဿမည်ကုန်သော။ ဝက်ကံ

၁။ ရှေး၌ဖြစ်ဘူး၏ဟုသော်လည်းပေး၊ ဖြစ်ဘူးသည်ကားဟုပေးလျှင် ဤသို့တည်းစသည်ဖြင့် ပြန်သတ်ရမည်။ ပြန်မသတ်လျှင် ကတ္တားချည်းတန်းလန်းဖြစ်နေတတ်သည်။ သို့သော် ဤ၌ ရိုးရာအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။
၂။ အနဿာသိကာနီတိ အဿာသဝိရဟိတာနိ မ-ဋ္ဌ ၃-၂၂၄-စာပိုဒ်။

ပဗ္ဗတံ၊ ဝဏ်ကတောင်သို့။ တီဟေန၊ သုံးရက်ဖြင့်။ ကောဏာဂမနဿ၊ ကောဏာဂမနမည်သော။
ဘိယျောသုတ္တရံနာမ၊ ဘိယျောသုတ္တရမည်သော။ (ထူးရာကိုသာ ပေးသည်။ ဆိုအပ်ပြီး ဘူတ-
ပုဗ္ဗဝါကျမှီး။)

သုပဿောတွေဝ၊ သုပဿဟူ၍သာလျှင်။ သုပ္ပိယာတွေဝ၊ သုပ္ပိယဟူ၍သာလျှင်။ ဝိသတိ-
ဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ်နှစ်သောင်းတို့သည်။ သုပ္ပိယာ၊ သုပ္ပိယမည်ကုန်သော။ သုပဿံ ပဗ္ဗတံ၊
သုပဿတောင်ကို။ ဒွိဟေန၊ ၂-ရက်ဖြင့်။ တိဿဘာရဒ္ဒါဇ်နာမ၊ တိဿဘာရဒ္ဒါဇ်မည်သော။
(ထူးရာကိုသာပေးသည်။ အကြွင်းကို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး ဘူတပုဗ္ဗဝါကျမှီးလေ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိ ခေါ၊ ယခုအခါ၌။ ဝေပုလ္လဿ၊ သော။ ဣမဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ၏။ သမညာ၊
သည်။ ဝေပုလ္လော တွေဝ၊ ဝေပုလ္လဟူ၍သာ။ မာဂကော တွေဝ၊ မာဂကောဟူ၍သာ။ မာဂဝကာနံ၊
မာဂကောမည်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ အပ္ပကံ၊ နည်းစွာ၏။ ပရိတ္တံ၊
တိုစွာ၏။ လဟကံ၊ လျင်မြန်လှ၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စီရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဇီဝတိ၊ အသက်
ရှည်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဝဿသတံ၊ အနှစ်တရာသော်၎င်း။ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော၊ အနှစ်တရာထက်
အနည်းငယ်ကျော်လွန်၍သော်၎င်း။ ဇီဝတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မာဂကော၊ မည်ကုန်သော။
မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဝေပုလ္လံ ပဗ္ဗတံ၊ ဝေပုလ္လတောင်ကို။ မုဟုတ္တေန၊ တမုဟုတ်ဖြင့်။ အာရောဟန္တိ၊
တက်ကုန်၏။ မုဟုတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဩရောဟန္တိ၊ သက်ဆင်းကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိ ခေါ ပန၊
ကား။ အရဟံ၊ သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နော၊
ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယံ၊ ငါဘုရား၏။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံနာမ၊ သာရိပုတ္တရာမောဂ္ဂလ္လာနံ
မည်သော။ သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ အဂ္ဂံ၊ မြတ်သော။ ဘဒ္ဒယုဂံ၊ ကောင်းသောအစုံ
တည်း။ ဣမဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ဤတောင်၏။ အယဉ္ဇေဝ သမညာ၊ ဤဝေပုလ္လဟူသော အမည်သည်
လည်း။ ယံအန္တရဓာယိဿတိ၊ အကြင်ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့။ ဣမေ စ မနုဿာ၊ ဤလူတို့သည်လည်း။
ကာလံ၊ အတ္တဘောကိုပစ်ချခြင်းကို။ ယံ ကရိဿန္တိ၊ အကြင်ပြုကုန်လတ္တံ့။ အဟဉ္ဇ၊ ငါဘုရား
သည်လည်း။ ယံ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ အကြင်ပရိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့။ ၂။ (ဝေအနိစ္စာ။ ပ။ အလံ ဝိမုစ္စိတုန္တိ ကို
ရှေးအတိုင်းပေး။)

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတွာန၊ ဟောတော်
မူပြီး၍။ အထာပရံ၊ ထိုမှနောက်၌။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော။
သတ္တာ၊ သည်။ ပါစီနဝံသော။ ပ။ သုခေါတိ၊ သုခေါဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အယံ၊ ဤတောင်သည်။ တိဝရာနံ၊ တိဝရမည်သောလူတို့၏ (လက်ထက်၌)။ ပါစီန-
ဝံသော၊ ပါစီနဝံသမည်၏။ ရောဟိတဿာနံ၊ ရောဟိတဿမည်သောလူတို့၏ (လက်ထက်၌)။

၁။ ပရိအာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးရကား ထက်ဝန်းကျင်မှ ပိုင်းခြားနိုင်လောက်အောင် တိုတောင်း
သည် ဟူလို။

၂။ ယာဟုဂ္ဂိက သမညာကိုစွဲရာ၏။ ယင်းသို့စွဲသော် သော သမယောဟူသော နိယတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ရာ၏။
ထို့ကြောင့် ယာဟု လက်ရှိမှုအတိုင်း ရှိခြင်းထက် ယံဟု သိမှုအတိုင်း ရှိခြင်းသည်သာကောင်း၏။ ၎င်းယံကိုလည်း
ကြိယာပဗ္ဗာမသနကြံ၍ အန္တရဓာယိဿာတိ ကရိဿန္တိ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိတို့နှင့် တွဲစပ်ပေး။ သို့မဟုတ် သောသမ
ယောကိုထောက်၍ ယံ၊ အကြင်အခါ၌ ဟူ၍သော်လည်းပေး။

ဝက်ကော၊ ဝက်ကမည်၏။ သုပ္ပိယာနံ၊ သုပ္ပိယမည်သောလူတို့၏ (လက်ထက်၌)။ သုပ-
 သောတိ၊ သုပဿမည်၏။ မာဂဓာနဉ္စ၊ မာဂဓမည်သောလူတို့၏ (လက်ထက်၌ကား)။
 ဝေပုလ္လော၊ ဝေပုလ္လမည်၏။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စာဝတ၊ မမြဲကုန်စွတကား။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော၊
 ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ တေသံ၊
 ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏။ ဝူပသမော၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာ၏။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒုဂ္ဂတံ၊ ဒုဂ္ဂတသုတ်၎င်း။ သုခိတဉ္စေ၊ သုခိတသုတ်၎င်း။ တိံ သ၊ တိံ သမတ္တသုတ်၎င်း။
 မာတာ၊ မာတုသုတ်၎င်း။ ပိတေနစ၊ ပိတုသုတ်၎င်း။ ဘာတာ၊ ဘာတုသုတ်၎င်း။
 ဘနိဂိ၊ ဘဂိနိသုတ်၎င်း။ ပုတ္တောစ၊ ပုတ္တသုတ်၎င်း။ ဓိတာ၊ ဓိတုသုတ်၎င်း။ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတံ၊
 ဝေပုလ္လပဗ္ဗတသုတ်၎င်းတည်း။

အနမတဂ္ဂသံယုတ္တံ၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၅-ကဿပသံယုတ်

၁-သန္တုဋ္ဌသုတ်

၁၄၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အယံ ကဿပေါ၊ ဤအရှင်မဟာကဿပသည်။ ဣတရိတရေန၊ တပါးပါးသော။ ဝါ၊ ရရသမျှသော။ စီဝရေန၊ သင်္ကန်းဖြင့်။ သန္တုဋ္ဌော၊ ကျေနပ်ရောင့်ရဲ၏။ ဣတရိတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ၊ တထည်ထည်သောသင်္ကန်းဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုဆိုလေ့ရှိ၏။ စီဝရဟေတု၊ သင်္ကန်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိရူပံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ အနေသနံ၊ မသင့်သောရှာမှီးခြင်းသို့။ န စ အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ စီဝရံ၊ ကို။ အလဒ္ဓါ စ၊ မရ၍လည်း။ ဝါ၊ မရခြင်းကြောင့်လည်း။ (အလဒ္ဓါတိ အလဘိတော ဌ။) န ပရိတဿတိ၊ မကြောင့်ကျ မစိုးရိမ် ။ လဒ္ဓါ စ၊ ရ၍လည်း။ ဝါ၊ ရခြင်းကြောင့်လည်း။ စီဝရံ၊ ကို။ အဂမိတော၊ မမက်မောသည်ဖြစ်၍။ အမုစ္ဆိတော၊ မတွေဝေသည်ဖြစ်၍။ အနဇ္ဈာပန္နော၊ တဏှာလွှမ်းမိုးမခံရသည်ဖြစ်၍ ။ အာဒိနဝဒဿာဝီ၊ အပြစ်ကိုမြင်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဿရဏပညော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)ပညာရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရိဘုဇ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။

(ပိဏ္ဍပါတေန၊ ဆွမ်းဖြင့်။ ဣတရိတရပိဏ္ဍပါတသန္တုဋ္ဌိယာ စ၊ တပါးပါးသော။ ဝါ၊ ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ ပိဏ္ဍပါတဟေတု၊ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ဆွမ်းကိုဟု ပေးသည်သာထူး၏။ ကြွင်းမထူး။

သေနာသနေန၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြင့်။ ဣတရိတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာစ၊ တပါးပါးသော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ သေနာသနဟေတု၊ ကျောင်းအိပ်ရာ

၁။ အနေသနန္တိ အယုတ္တံ သေနံ၊ အံ ဋီ ၂-စာမျက်နှာ ၂၇၀။ အယုတ္တာ သေနာ အနေသနာ ယထာဝုတ္တ မိစ္ဆာဇီဝသင်္ကဟာ၊ ဝိသုဒ္ဓိ ဋီ ၁-စာမျက်နှာ ၆၈-နှင့်အညီ အဓိပ္ပါယ်တူပေးသည်။ အနေသနန္တိ အယောနိသော မိစ္ဆာဇီဝသေန ပစ္စယပရိယေသနံဟူသော ဤဋီအလို မသင့်သောအားဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသို့ဟု အဓိပ္ပါယ်တူပေး။ သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့်သော်ကား တရားသဖြင့်ရှာမှီးခြင်းမဟုတ်သည်သို့ဟုပေး။ သေနံ၊ တရားသဖြင့်ရှာမှီးခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနေသနံ၊ တရားသဖြင့်ရှာမှီးခြင်းမဟုတ်။ တရားသဖြင့်ရှာမှီးခြင်းမဟုတ်ဟူသည် မသင့်သောရှာမှီးခြင်း။ ဝါ မသင့်သောအားဖြင့် ရှာမှီးခြင်းပင်တည်းဟု အဓိပ္ပါယ်တူအားဖြင့် ဖော်ပြလို၍ အထက်ပါ၊ အံ၊ သံ၊ ဝိသုဒ္ဓိဋီတို့၌ အယုတ္တံ အယောနိသောဟု ဖွင့်ဆိုလေသည်။ အနေသနံ၌ အနသည် အယုတ္တတ္ထဟုသီးခြားဖွင့်ပြခြင်း မဟုတ်။ အနေသနံပုဒ်သည် န သေနံ ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ မသင့်သော ရှာမှီးခြင်း ဟူသော ဝိသေသတ္ထကို ဟောသော်လည်း အနေသနံဟု သမာသ်ပြီးသောအခါ သာမညတ္ထကိုသာ ဟောသည်။ တေလံသည် ဆီ သာမည၊ သုဂတစီဝရံသည် သင်္ကန်း သာမညကို ဟောသကဲ့သို့တည်း။ ယင်းသို့ သာမညတ္ထကို ဟောသောကြောင့် အပ္ပဋိရူပံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ဝိသေသန မရပြန်သည်။ သုဂတစီဝရံ၌ သုဂတပါပြီးဖြစ်လျက် သုဂတဿဟု ဝိသေသန မသကဲ့သို့တည်း။

၂။ ပရိပုဗ္ဗ ဒိဝါဒိဂဏိက တသဓာတ်သည် တသော၊ ဒါ၊ ဘယေ ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ခြင်း ဟောတည်း။ တဿတိ ပရိတဿတိတိ တဏှာ၌ကဲ့သို့ ပိပါသ(တပ်မက်)အနက်ဟောမဟုတ်။

၃။ တဏှာယ အနောတ္တရော အပရိယောနဒ္ဓေါ၊ ဌ။

နေရာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကိုဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကြွင်းမထူး။

ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန၊ အနာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏ အရံအကာ တန်ဆာ အဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးဖြင့်။ ဣတရိတရဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသန္တုဋ္ဌိယာ စ၊ တပါးပါးသောအနာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏ အရံအကာ တန်ဆာအဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးဖြင့် ကျေနပ် ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ ဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ၊ ကိုဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကြွင်းမထူး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဣတရိတရေန၊ တပါးပါး သော။ စိဝရေန၊ ဖြင့်။ သန္တုဋ္ဌာ၊ ကျေနပ်ရောင့်ရဲကုန်သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဣတရိ- တရစိဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ၊ တပါးပါးသောသင်္ကန်းဖြင့် ကျေနပ်ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒိ- နော၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သည်။ (ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။) စိဝရဟေတု၊ သင်္ကန်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အပ္ပဋ္ဌိရူပံ၊ မလျှောက်ပတ်သော။ အနေသနံ၊ မသင့်သော ရှာမှီး ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇိဿာမ၊ ရောက်ကုန်အံ့။ စိဝရံ၊ ကို။ အလဒ္ဓါ စ၊ မရ၍လည်း။ ဝါ၊ မရခြင်း ကြောင့်လည်း။ န စ ပရိတဿိဿာမ၊ မကြောင့်ကျ မစိုးရိမ်ပါကုန်။ လဒ္ဓါ စ၊ ရ၍လည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်း။ အဂဓိတာ၊ မမက်မောကုန်သည်ဖြစ်၍။ အမုစ္ဆိတာ၊ မတွေ့ဝေကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုဇ္ဈာပန္နာ၊ တဏှာလွှမ်းမိုးမခံရကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာဒိနဝဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကိုတွေ့မြင် ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဿရဏပညာ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)ပညာရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ပရိဘုဋ္ဌိဿာမာတိ၊ သုံးဆောင်ကုန်အံ့ဟူ၍။ (ဣတိ ကြေ) ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက် ၏။ (ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ။ ပိဏ္ဏပါတသေနာသနဂိလာန။ ပ။ ပရိက္ခာရဝါကျတို့ကို ဆိုအပ်ပြီး ဝါကျတို့ကိုမှီး၍ ပေးလေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ ကဿပေန ဝါ၊ ကဿပဥပမာဖြင့်၎င်း။ (ကဿပေန နိဒဿနဘူတေန ဋီ။) ယော၊ အကြင်ထေရ်သည်။ ကဿပ- သဒိသော၊ ကဿပနှင့်တူသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေန ဝါ၊ ကဿပအလား ထိုပုဂ္ဂိုလ်စား ဥပမာဖြင့်၎င်း။ ဩဝဒိဿာမိ၊ ဆုံးမခဲ့ပြီ ။ ဩဝါဒိတေဟိ၊ ဆုံးမခံရကုန်သော။ ဝေါ စ၊ သင်တို့ သည်လည်း။ တထတ္တာယ၊ ထိုဆုံးမအပ်တိုင်းဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

၁။ နိဂုံးဝါကျဖြစ်ပါလျက် ဩဝဒိဿာမိဟု အနာဂတ်ကာလဟော ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ဖြင့် ခြုံခြင်းကို၎င်း၊ ကဿပမ ဩဝါဒဿာဋီ၍ ကဿပသဒိဿမ (အညထေရ) ဩဝါဒ မပါရှိပါပဲလျက် ယော ဝါ ပနဿ ကဿပသဒိသော ဟူသော ဝါကျ ဤစာမူ၌ တွေ့နေရခြင်းကို၎င်း စဉ်းစားသင့်၏။ ဩပမ္မသံယုတ် ကုဋသုတ်အစ ဒုတိယသိင်္ဂါလသုတ် အဆုံးရှိသော ၁၂-သုတ်တို့၌ ဧဝံ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိဟူသော အဆုံးသတ်ပါလျက် ၎င်းဝါကျအပြင် ကဿ- ပေန ဝါ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိဟူသော ဝါကျကို ဤသုတ်နှင့် စန္ဒူပမသုတ် ကုလုပကသုတ်တို့၌ တွေ့ ရှိနေခြင်းသည် ထူးဆန်း၏။

၂။ ယထာ မသာ ကထိဘံ တထတ္တာယ တထာဘာဝါယ တုဓမ္မဟိပိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာအရ တထတ္တာယသည် တထာပုဒ် ဘောအနက်၌ တဋ္ဌိတ် ဣပစ္စည်းဖြင့် ပြီး၏။ ၎င်းတထာသည်လည်း ယထာ၏တွဲဖက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါဘုရား ဟောပြော ဆုံးမအပ်တိုင်း၏အဖြစ်အလို့ငှါဟု သဒ္ဓတ္ထအဘိအကျ ပေးသင့်၏။ သို့သော်

၂-အနောတ္တပ္ပိသုတ်

၁၄၅။ (ဧဝံ မေ သုတံ) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ စ မဟာကဿပေါ။ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ သာဓိပုတ္တော၊ သည်၎င်း။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဌံ။ ဣသိပတနေ၊ ရသေ့တို့၏ သက်ဆင်းရာဖြစ်သော။ မိဂဒါယေ၊ (သားတို့အားဘေးမဲ့ပေးရာ) မိဂဒါဝုန်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ နေ ကုန်၏။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ သာယနသမယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ ပဋိ- သလ္လာနာ၊ သတ္တသင်္ခါရမှဖွဲ့၍ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေတော်မူရာမှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူပြီး သည်ဖြစ်၍။ (ယေနာယသ္မာ။ပ။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံကို စာပိုဒ် ၁၃၁-ဂင်္ဂါသုတ်မှီး၍ပေး။) အာဝုသော ကဿပ။ အနာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေတတ်သော လုံ့လမရှိသူ သည်။ အနောတ္တပ္ပိ၊ ဒုစရိုက်တို့မှ ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသူသည်။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်း ငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ အနုတ္တရဿ၊ မိမိထက်သာလွန်သောတရားမရှိသော။ ယောဂက္ခေမဿ၊ ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ အရ- ဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကိုလောင်ကျွမ်း စေတတ်သော လုံ့လရှိသူသည်။ ဩတ္တပ္ပိ၊ ဒုစရိုက်တို့မှ ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသူသည်။ သမ္မောဓာယ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ပ။ ယောဂက္ခေမဿ၊ ကို။ အဓိဂမာယ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗောတိ၊ ထိုက်၏ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ မိန့်တော်မူအပ်၏။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ကဿပ။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ အနာတာပီသည်။ အနောတ္တပ္ပိသည်။ပ။ အဓိဂမာယ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ အာဝု- သော။ပ။ ကိတ္တာဝတာ၊ဖြင့်။ အာတာပီ၊ သည်။ ဩတ္တပ္ပိ၊ သည်။ပ။ အဓိဂမာယ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သည်။ ဟောတိတိ၊ နည်း ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ချောမောပြေပြစ်စေခြင်းငှါ ဆုံးမအပ်တိုင်းဖြစ်ရန်အလို့ငှါဟု ပေးလိုက်သည်။ ဤဋီကာ၌ တထဘာဝါယဟု ထ-၌ ရသဖြင့်တည်၍ ယဒတ္တံ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော ယဒတ္တံ သာသနေ ဗုဒ္ဓော တဒတ္တာယဟု ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် တထဘာဝါယ-ဟု ပါဠိရှိသင့်လေသလား သို့မဟုတ် တဒတ္တာယ-ဟု ရှိသင့်လေသလားဟု သံသယ ဖြစ်တတ်၏။

ဤပုဒ်မျိုး၌ သာရတ္ထ ၁-စာမျက်နှာ ၃၂၅-၌ကဲ့သို့ တထတ္တာယာတိ ယထတ္တာယ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော တထတ္တာယ တထာဘာဝါယဟု အကယ်၍ ဤသို့ဆရာဖွင့်ခဲ့လျှင်ကား သံသယဖြစ်မည် မဟုတ်ပေ။

ဤသို့လော ယဒတ္တံ တဒတ္တာယတို့၌ ယံ တံပုဒ်တို့သည် သာရတ္ထရှိ ယထာ တထာတို့နှင့် ပရိယာယ်မျှသာ ခြား နား၏။ တ္တာယဟူသောပါဠိ ဘာဝါယဟူသောအဋ္ဌကထာ အတ္တာယဟူသော ဤဋီကာစကားတို့လည်း အဓိပ္ပါယ် မခြားနားသောကြောင့် တထတ္တာယဟု ရှိသင့်ကြောင်းကို၎င်း ၎င်းပုဒ်၏ ထိုဆုံးမအပ်တိုင်းဖြစ်ရန် အလို့ငှါ ဟူသောအနက်ကို၎င်း နိဿိသယမှတ်သားသင့်၏။ ဒီ-ဌ ၁-စာမျက်နှာ ၂၉၆-၎င်းအဖွင့် ဋီတို့ကိုလည်း ရှု။

၁။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တေဒဝေါစ (က) သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ အာဝုသော ဝုစ္စတိ (ခ) ကိတ္တာ- ဝတာ န ခေါ အာဝုသော အရိယသာဝကော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ပ။ အာဂတော ဣမံ သဒ္ဓမ္မန္တိဟူသော မ-၁ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၌ တေဒဝေါစ၏ အာကာရဝါကျ က-ဝါကျ ခ-ဝါကျဟု ၂-ဝါကျရှိသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ တေဒဝေါစ က-ဝုစ္စတိ ဟိဒံ အာဝုသော (ကဿပ) အနာတာပီ။ပ။ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာတိ။ ခ-ကိတ္တာဝတာ န ခေါ အာဝုသော။ပ။ ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာတိဟု ၂-ဝါကျရှိရမည်။ လက်ရှိ ဆဋ္ဌမုဉ် ကိတ္တာဝတာ န ခေါ။ပ။

အာဝုသော၊ ငါရှင်သာရိပုတ္တရာ။ အနာတာပီ၊ ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသူ မဟုတ်သည်။ ကထဉ္စ ဟောတိ၊ နည်းဟူမူ။ အာဝုသော၊ ငါရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ တော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (န ကရောတိတို့၌စပ်) မေ၊ ငါ၏(သန္တာန်၌)။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ဘူးသေးကုန် သော။ ပါပကာ၊ ယုတ်မာကုန်သော။ အကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနတ္ထာယ၊ အကျိုးမဲ့အလို့ငှါ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏ ဟူ၍။ အာတပ္ပံ၊ ကိလေသာကိုလောင်ကျွမ်းစေတတ်သောလုံ့လကို။ န ကရောတိ၊ မပြုလုပ်။ မေ၊ ငါ၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ အကုသလာဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိယမာနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေးသော်။ အနတ္ထာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ၊ ကုန်ရာ၏ ဟူ၍။ အာတပ္ပံ၊ ကို။ န ကရောတိ၊ မပြုလုပ်။ မေ၊ ငါ၏(သန္တာန်၌)။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အနတ္ထာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ၊ ကုန်ရာ၏ ဟူသော။ အာတပ္ပံ၊ ကို။ န ကရောတိ၊ မပြုလုပ်။ မေ၊ ငါ၏သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်ကုန်သော်။ အနတ္ထာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ၊ ကုန်ရာ၏ ဟူ၍။ အာတပ္ပံ၊ ကို။ န ကရောတိ၊ မပြုလုပ်။ အာဝုသော၊ ငါရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အနာတာပီ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သောလုံ့လရှိသူမဟုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဝုသော၊ ရာ။ အနောတ္တပ္ပိ၊ ဒုစရိုက်မှ ထိပ်လန့်လေ့ရှိသူ မဟုတ်သည်။ ကထဉ္စ ဟောတိ၊ အသို့ဖြစ်သနည်း ဟူမူ။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုပ္ပန္နာ၊ ပ။ သံဝတ္ထေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဩတ္တပ္ပတိ၊ ဒုစရိုက်တို့မှ မထိပ်လန့်။ ပ။ အာဝုသော၊ ရာ။ အနောတ္တပ္ပိ၊ သည်။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ (အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပိ ဝါကျတို့ကို ပဋိသေခ ဖြုတ်၍ သမ္ပန်ရုံသာ။)

ဒုတိယံနှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဘဗ္ဗော အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ အဓိဂမာယာတိဟူသော အမှတ် ၂-ဝါကျကို တေဒဝေါစ၏ အာကာရ ဝါကျမဟုတ်သလို ရိုက်နှိပ်ထားသည်။ ကော်မာအသေးအကြီး ထားပုံကိုလည်း ဤပြင်ချက်အတိုင်း သတိပြု။

၁။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခုစသောဝါကျ၏ ရွှေ့၌ ကထဉ္စာဝုသော အနာတာပီ ဟောတိဟူသော ဝါကျပါရှိသင့် သည်။ သို့မှသာ ကထဉ္စာဝုသော အနောတ္တပ္ပိ ဟောတိ၊ ကထဉ္စာဝုသော အာတာပီ ဟောတိ၊ ကထဉ္စာ- ဝုသော ဩတ္တပ္ပိ ဟောတိဟူသော နောက်သုံးဝါကျနှင့် ညီမည်။ စဉ်းစားလေ။

၂။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနာတာပီ ဟောတိ၌ ဧဝံ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနောတ္တပ္ပိ ဟောတိ၌ ဧဝံတို့ကား ကထဉ္စဟူသော အမေး၏အဖြေ စူဠနိဂမနဝါကျဖြစ်သောကြောင့် ကထံဟူသော အမေးအား လျော်စွာ ဧဝံတို့ကိုလည်း ဤသို့ဟု နိဒဿနတ္ထပေးသည်။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနာတာပီ အနောတ္တပ္ပိ အဘဗ္ဗောဟူသော မဟာနိဂမနဝါကျ၌ ဧဝံကား ကိတ္တာဝတာဟူသော အမေး၏ အဖြေ ဖြစ်သောကြောင့် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ဖြင့်ဟု ပေးသည်။ ကထံဟူသော အမေးကို ဧဝံဟု နိဂုံးအုပ်သကဲ့သို့ ကိတ္တာဝတာဟူသော အမေးကိုလည်း တောဝတာ ခေါ အာဝုသော စသည်ဖြင့် နိဂုံးအုပ်မှု ကောင်းစွာ။ ကိတ္တာဝတာဖြင့် မေး၍ တောဝတာဖြင့် နိဂုံးအုပ်ကာ ဖြေသောဝါကျတို့ကို မ-ာ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် စာပိုဒ် ၃-၌ရှု။

၃-စန္ဒူပမသုတ်

၁၄၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရဘိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ကုလ္လာနိ၊ အမျိုးတို့သို့ (အမျိုးလေးပါးယူ)။ အပကဿေ၊ မငင်မူ၍သာလျှင်၊ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ မငင်မူ၍သာလျှင်။ ကုလေသု၊ တို့၌။ နိစ္စနဝကာ၊ (ညွှတ်သည်ပမာ) အမြဲတန်း အသစ်စက်စက်ဖြစ်ကုန်၍ ။ အပ္ပဂဗ္ဘာ (ကိုယ်နှုတ်စိတ်) ကြမ်းကြုတ်ခြင်းမရှိ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (န-ပဂဗ္ဘာ။ ပ။ ကာယပါဂဗ္ဘိယေန စ သောဠ-ရူ။) စန္ဒူပမာ၊ လျှင် ဥပမာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ကုလ္လာနိ၊ တို့သို့လိုက်။) ဥပသင်္ကမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုရိသော၊ သည်။ ကာယံ၊ ကို။ ဇရုဒပါနံ ဝါ၊ ရေတွင်းပျက်သို့သော်၎င်း။ (အပကဿေ နှင့် အပကဿဉ္စစပ်။) ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ (ဩလောကေယျဉ္စစပ်) ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ၊ တောင်၌မညီညွတ်သော ရှိမျှောင်ချပ်ကြားသို့သော်၎င်း။ ဝါ-ကိုသော်၎င်း။ နဒီဝိဒဂ္ဂံ ဝါ၊ မြစ်၌ အသွားခက်သော ကမ်းပါးပြတ်သို့သော်၎င်း။ ဝါ-ကိုသော်၎င်း (ရှေးနည်းအတိုင်းစပ်)။ (အပကဿေ၊ မငင်မူ၍သာလျှင် ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ မူ၍သာလျှင် (ရှေ့မှဝေလိုက်)။ ဩလောကေယျ သေယျထာပိ၊ ကြည့်ရှုရာသကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကာယံ၊ ကို။ ကုလ္လာနိ၊ တို့သို့။ (အပကဿေ အပကဿ ဥပသင်္ကမထ ၃-ပုဒ်ဉ္စစပ်။) အပကဿေ၊ မငင်မူ၍သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ မူ၍သာလျှင်။ ကုလေသု၊ တို့၌။ နိစ္စနဝကာ၊ (ညွှတ်သည်ပမာ) အမြဲတန်း အသစ်စက်စက်ဖြစ်ကုန်၍။ အပ္ပဂဗ္ဘာ၊ (ကိုယ်နှုတ်စိတ်) ကြမ်းကြုတ်ခြင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ စန္ဒူပမာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပသင်္ကမထ၊ ချဉ်းကပ်ကြကုန်လော့။

၁။ နိစ္စနဝယာတိ နိစ္စနဝကာ ဣဇ္ဈေဝ ဝုတ္တံ ဟောဟိ၊ က-သဒ္ဓေန ဟိ ပဒံ ဝစိတံ ကကာရဿ စ ယကာရာဒေသော ဟူသော ဤဒီအလို နိစ္စနဝယာ ဟု ပါဌရှိရမည်။ အနက်ကိုလည်း က-ပဒဝစိတဗျ ဖြစ်သောကြောင့် အမြဲတန်း အသစ်စက်စက်ဖြစ်ကုန်၍ ဟု ပေး။ မောဂ္ဂလ္လာန် ၄-ကဏ္ဍ ၄၀-သုတ်နှင့် အာဂန္တုကသဒိသာ ဝေဟုတောဟူသော ဤဋ္ဌကထာအလို နိဗ္ဗံ နဝါ နိစ္စနဝါဟုပြု၊ အာဂန္တုညွှတ်သည်အရကောက်။ နိစ္စနဝါ ဝိယာတိ နိစ္စနဝကာ ဟု ပဋိဘာဂတဒ္ဓိတ်ထပ်ဆင့်လျှင် ညွှတ်သည်နှင့်တူသော ရဟန်း၏ နွားနှင့်တူသော နွားနောက်သတ္တဝါ ဟောပုဒ်သည် ဂဝကောဟု မရှိပဲ ကကိုယပြု၍ ဂဝယောရှိသကဲ့သို့ နိစ္စနဝယာ ဟု ရှိစေ။

၂။ အပကဿ နည် အပဉ္စ ကဿဓာတ် 'ကဿဓာတ်မဟုတ်' ကနုနတ္ထ တွာပစ္စည်း၊ အပကဿိယ ဟု ဆိုလိုလျက် တွာကာရိယ ယခါကြသောကြောင့် အပကဿ ဟု ရှိသည်။ အပလည်း ဓာတုတ္ထ ဗာဓကဖြစ်သောကြောင့် ငင်၍ ဟု မပေးမူ၍ မငင်မူ၍ ဟု ပေးသည်။ ယင်းကဿဓာတ်သည် ဒွိကမ္မကဓာတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကာယံ စိတ္တံတို့ကို ပဓာနကံ၊ ဇရုဒပါနံ ပဗ္ဗတဝိသမံ နဒီဝိဒဂ္ဂံတို့ကို အပဓာနကံအဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာသည်။ ဥပမေယျဟန္တုဉ္စကား ကာယံ စိတ္တံတို့ကို ပဓာနကံ၊ ကုလ္လာနိကို အပဓာနကံအဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာသည်။

ခိဉ္စာဒိပသုကဿာကျားသည် မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို နောက်ကျောဘက်သို့ အားပြုဆွဲငင်ခြင်း မပြုပဲ ရေတွင်းပျက် စသော ဌာနဘက်သို့ အားပြုဆွဲငင်ခဲ့သော် (အနပကဿ) ရေတွင်းပျက် စသည်တို့တွင် တခုခုသို့ ကျရောက်၍ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးရာ၏။

မိမိကိုယ်ခန္ဓာကို ရေတွင်းပျက်စသော ဌာနဘက်သို့ အားမပြု မဆွဲငင်ပဲ (အပကဿ) နောက်ကျောဘက်သို့ အားပြုဆွဲငင်ခြင်းပြုခဲ့သော် ရေတွင်းပျက်စသည်တို့တွင် တခုခုသို့ မကျရောက်နိုင်ဟူလို (ဤဋ္ဌကထာ) (အပကဿ စိတ္တံသည် နည်းတူ အပကဿေ ကာယံ အပကဿ စိတ္တန္တိ တေနေဝ သန္တဝါဒိနံ အကရဏေန ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ အပကဓိက္ခာ အပနေတွာတိ အတ္ထာ ဟူသော အံ-ဇီ-ဝါ စာမျက်နှာ ၁၅၄-၌လည်း ကဿဓာတ် ကနုနတ္ထ အပဉ္စပသာရ ဓာတုတ္ထဗာဓက အဖြစ်ဖြင့်ဖွင့်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါ၊ သည်။ ကာယံ၊ ကို။ အပကဿေဝ၊ မငင်မူ၍သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ သာလျှင်။ ကုလေသု၊ တို့၌။ နိစ္စနဝကော၊ (ညွှတ်သည်ပမာ) အမြဲတန်း အသစ်စက်စက် ဖြစ်၍။ အပ္ပဂဗ္ဘော၊ (ကိုယ်နှုတ်စိတ်) ကြမ်းကြုတ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍။ စန္ဒူပမော၊ လလျှင် ဥပမာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုလာနိ၊ အမျိုးတို့သို့။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ချဉ်းကပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဆိုအပ် လတ္တံ့သောစကားကို။ ကိမညထ၊ အသို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ကထံ ရှပေါ၊ အဘယ်သို့သဘော

အပကဿေဝ ကာယံ အပကဿ စိတ္တန္တိ တေနော သန္တဝါ ဒိနမကရဏေန ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ အပကဿိတွာ အကမ္မိတွာ အပနေတွာတိ အတ္ထော ဟူသော သီ-ဇို- (နဝ) ၁-စာမျက်နှာ ၅၁-၌လည်း ကဿ ကနုနတ္ထ အပဥပသာရဓာတွတ္ထ ဗာဓကပင် ဖွင့်၏။ ကသဒ္ဓါ အပကဿသ။ပ။ စန္ဒာလံ ဝိယ အပကဿသ။ပ။ နိက္ကဗုထ ဟူသော သုတ္တနိပါတ-ဋ္ဌ-၂၊ စာပိုဒ်-၂၃၄-၌လည်း ကဿခတ် ကနုနတ္ထ အပလည်း ဓာတွတ္ထ ဗာဓကပင်။

အပကဿိတွာတိ ကိလေသကာမဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိဝေဒေတွာ တံနေက္ခမ္ဘာဘိမုခံ ကာယစိတ္တာနံ အာကမ္မနံ ကာယဒတာ အာနယနဉ္စ ဟောတီတိ အာဟ အာကမ္မိတွာ အပနေတွာတိ အတ္ထောဟူသော ဤသံယုတ်ဋီကာသည် အထက်ပါ သံ ဋ္ဌ၊ အံ ဇို၊ သုတ္တနိပါတ် ဋ္ဌကထာတို့အဆိုနှင့် ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် မခြားနားသော်လည်း အပကို ဓာတွတ္ထာနုဝတ္ထကကြံ၍ အပကဿ ဆွဲငင်၍ ဟု အနက်ယောဇနာ ခုခံလို ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေသောကြောင့် မကောင်းလှ။

တနည်း အပကဿ၌ အပ ဥပသာရကို ဓာတွတ္ထာနုဝတ္ထကကြံလျှင် အပကဿဆွဲငင်၍ ဟု အနက်သွက်၏။ ဤအလို ဇရုဒပါနံ ပဗ္ဗတဝိသမံ နဒီဝိဒုဂ္ဂံတို့ကို အပကဿ၏ အပဓာနကံအဖြစ်ဖြင့် မထည့်နိုင်၊ ဥပမေယျပက္ခ၌လည်း ကုလာနိကို အပကဿ၏ အပဓာနကံအဖြစ်ဖြင့် မထည့်နိုင်၊ အပဓာနကံသီးခြားရှာ၍ ထည့်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် —

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုရိသော၊ သည်။ ကာယံ၊ ကို။ ကေတောဘာရိယံ၊ နောက်ကျောဘက်သို့။ အပကဿေဝ၊ ဆွဲငင်၍သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ ဆွဲငင်၍သာလျှင်။ ဇရုဒပါနံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဩလောကေယျ သေယျထာပိ၊ သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ စန္ဒူပမာ၊ ကုန်၍။ ကာယံ၊ ကို။ နေက္ခမ္ဘံ၊ ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမမှ ထွက်မြောက်ရာသို့။ အပကဿေဝ၊ ၍သာလျှင်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပကဿ၊ ၍သာလျှင်။ပ။ အပ္ပဂဗ္ဘော၊ ကုန်၍။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ကုန်လောဟု ယောဇနာ။

ဤဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၁၅၇-လာ တာနိ ဩလောကေန္တာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမန္တာဟူသော သံဝဏ္ဏနာ သည်လည်း။ ဇရုဒပါနံ ပဗ္ဗတဝိသမံ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ နှင့် ကုလာနိတို့ကို အပကဿ၌ အပဓာနကံအဖြစ် မစပ်ရ၊ ဩလောကေယျ ဥပသင်္ကမထတို့၌သာ စပ်ရမည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်၏။

တေ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထုဟိ အပကဿိသန္တိ အပကမ္မန္တိတိ ပရိသံ အာကမ္မန္တိ ဝိဇ္ဇေန္တိ ဥဿာရေန္တိ စ ဟူသော ဝိ-ဋ္ဌ-၄-၁၁၅-၌လည်း အပဓာတွတ္ထာနုဝတ္ထကပင်တည်း။

အထက်ပါ ၂-နည်းကို ဆိုလိုရင်းချုပ်သော် ဇရုဒပါနံ ပဗ္ဗတဝိသမံ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ နှင့် ကုလာနိတို့ကို အပကဿ၏ အပဓာနကံအဖြစ် ယောဇနာအံ့၊ အပကို ဓာတွတ္ထဗာဓက ကြံ၍ မငင်မူ၍ ဟုပေး။ ကေတောဘာရိယံနှင့် နေက္ခမ္ဘံတို့ကို အပကဿ၏ အပဓာနကံအဖြစ် ယောဇနာအံ့၊ အပကို ဓာတွတ္ထာနုဝတ္ထကကြံကာ ဆွဲငင်၍ဟုပေး၊ ကဝင် တတိယက္ခရာကို တစုံတယောက်သူ ရေးသားရာ၌ ရေးသူချက်မှရှုလျှင် “ဂ”ဟု ဖတ်ရှုမည်ဖြစ်သော်လည်း စာရေးသူ၏ မျက်နှာချင်းဆိုင်ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ ရှုထောင့်မှ ဖတ်ရှုသော် “ပ”ဟု ဖတ်ရှုရာသကဲ့သို့ ဤအပကဿ ၌လည်း အပကို ဓာတွတ္ထဗာဓကကြံသည်ဖြစ်စေ ဓာတွတ္ထာနုကုလကြံသည်ဖြစ်စေ ဘုရားဟောလိုရင်းအဓိပ္ပါယ် မပျက်သည့်အတွက် သင့်မြတ်သည်ချည်း။

ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ နော၊ တို့၏။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝံမူလကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံနေတ္တိကာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ဆောင်တတ်သူရှိပါကုန်၏။ ဘဂဝံပဋိသရဏာ၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိပါကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ရှား။ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ တေဿ ဘာသိတဿ၊ ထိုဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ ဘဂဝန္တညေဝ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်အားသာလျှင်။ ပဋိဘာတု၊ ထင်လွှာစေတော်မူပါ၏။ (ဤဝါကျမျိုး ဗာလပဏ္ဍိတသုတ် စာပိုဒ် ၁၉-၌လည်း ပါခဲ့ပြီ။ ဘဂဝံမူလကာ စသောပုဒ်တို့၏ သိမှတ်ဖွယ်နှင့် ပဋိဘာတုပုဒ်၏ သိမှတ်ဖွယ်တို့ကို မ ၁၊ မဟာဓမ္မသမာဒါနသုတ် စာပိုဒ် ၄၇၃-၌ ရေးသားခဲ့ပြီ။) ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏(တရားတော်ကို)။ သုတွာ၊ ကြားနာရကုန်သော်။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဓာရေဿန္တိ၊ ဆောင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

အထ ခေါ၊ ထိုသို့ လျှောက်ထားသောအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပါဏိ၊ လက်တော်ကို။ စာလေသိ၊ ဝေရမ်းသောအား လှုပ်ရှားစေတော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ။ အယံ ပါဏိ၊ ဤလက်သည်။ အာကာသေ၊ ၌။ န သဇ္ဇတိ၊ မကပ်ငြိ။ န ဂယုတိ၊ မယူ(မကိုင်)မိ။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မဖွဲ့မိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကုလနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတော၊ ချဉ်းကပ်သော၊ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယဿ ဘိက္ခုနော၊ အကြင်ရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကုလေသု၊ တို့၌။ “လာဘကာမာ၊ လာဘ်ကို လိုလားသူတို့သည်။ လဘန္တု၊ လာဘ်ရစေကုန်သတည်း။ ပုညကာမာ၊ ကောင်းမှုကိုလိုလားသူတို့သည်။ ပုညာနိ၊ ကောင်းမှုတို့ကို။ ကရောန္တုတိ၊ ပြုစေကုန်သတည်း”ဟူ၍။ န သဇ္ဇတိ၊ မကပ်ငြိ။ န ဂယုတိ၊ စွဲလမ်းသောအားဖြင့် မယူ ။ (မစွဲလမ်းဟူ၍သော်လည်း ပေး။) န ဗဇ္ဈတိ၊ မဖွဲ့နှောင်။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ လာဘေန၊ လာဘ်ဖြင့်။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည် ။ သုမနော၊ ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ပရေသံ၊ တပါးသူတို့၏။ လာဘေန၊ ဖြင့်။ အတ္တမနော၊ သည်။ သုမနော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုလနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတော၊ သော။ ကဿပဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ကြွင်းမထူး)။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ ကိံမညထ၊ ကုန်သနည်း။ ကထံ ရူပဿ၊ အဘယ်သို့သဘောရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဒေသနာသည်။ အပရိသုဒ္ဓိ၊ တက်ဝန်းကျင်မှ မစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ သနည်း။ ကထံ ရူပဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။

၁။ ဒိဝါဒါဏိကဂဟဓာတ်ဟူ၍ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မလာ။ ကမ္မရုပ်အဖြစ်သာ လာ၏။ ကမ္မရုပ်ဆိုသော် အယံ ပါဏိ စိတ္တံဟူသော ပဌမန္တဝုတ္တကတ္တားနှင့် မလျော်။ စုရာဒိဏိကဂဟဓာတ်အနေဖြင့် ဂဟယတိဟူကား ရှိ၏။ ယင်း ဂဟယတိကိုပင် ဟ-နှင့် ယ ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဂယုတိ၊ ပြီးသည်ဟု ကြံလျှင် အထက်ပါ ဝုတ္တကတ္တားများနှင့် ဆီလျော်ရာ၏။

၂။ အတ္တမနောတိ တုဋ္ဌစိတ္တော သကမနောဟူသော ဌ-နှင့်အညီ ပေးသည်။ ပီတိသောမနဿေဟိ ဂဟိတ-မနောဟူသော ဋီ-အလို ပီတိသောမနဿတို့သည် ယူအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်ဟု ပေး။ အတ္တပုဒ်သည် အာပုဗ္ဗ-ဂါဓာတ် တဖွဲ့ပြီးဖြင့် ပြီးသည် ဟူလို။

ဓမ္မဒေသနာ၊ သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ (ဘဂဝံမူလကာမှစာရေသန္တိတံ အထိပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ သုဏာထ၊ နားထောင်ကြကုန်လော့။ သာဓကံ၊ စွာ။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရေထ၊ ကုန် လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေတိ၊ မှန်ပါအရှင် ဘုရား ဟူ၍။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရား၏ (စကားတော်ကို)။ ပစ္စသောသံ၊ ရှေးရှု နာကြားကုန်ပြီ။ ဘဂဝါ၊သည်။—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကောစိ၊ သော။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျံ၊ ကြား နာကုန်မှုကား။ သုတွာ စ ပန၊ ကြားနာပြီး၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပသီဒေယျံ၊ ကြည်ညိုကုန်မှုကား။ ပသန္နာ စ၊ ကြည်ညိုသတို့သည်လည်း။ မေ၊ ငါအား။ ပသန္နာကာရံ၊ ကြည်ညိုသတို့၏ ဓမ္မပူဇာကို ။ (ကြည်ညိုသတို့သည် ပြုအပ်သော ဓမ္မပူဇာကိုဟူ၍ သော်လည်းပေး။) ကရေယျံ၊ ပေးလှူမှုပြုကုန် မှုကား။ အဟောဝတာတိ၊ ကောင်းလေစွဟူ၍။ ဧဝံ စိတ္တော၊ ဤသို့သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရေသံ၊ တပါးသောသူတို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေရူပဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊သည်။ အပရိသုဒ္ဓါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော စ ဘိက္ခု၊သည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်း စွာ ဟောတော်မူအပ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊၏။ ဓမ္မော၊သည်။ သန္တိဋ္ဌိကော၊ ကိုယ်တိုင်သိမြင်ခြင်း ငှါထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ အကာလိကော၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတော်မူတတ်ပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မော၊သည်။ ဧဟိပဿိကော၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊၏။ ဓမ္မော၊ သည်။ ဩပနေယျိကော၊ (မိမိစိတ်ထည်း၌) ဆောင်ယူထားထိုက်တော်မူပါပေ၏။ ဘဂဝတော၊၏။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဝိညူဟိ၊ (အရိယာ) ပညာရှိ တို့သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးသီး။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ သိအပ်ခံစားအပ်ပါပေ၏ဟူ၍၎င်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျံ၊ နာကြားရကုန်မှုကား။ သုတွာ စ ပန၊ ကြားနာပြီး၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနေယျံ၊ သိကြကုန်မှုကား။ အာဇာနိတွာ စ ပန၊ သိရှိကြ၍လည်း။ တထတ္တာယ၊ ထိုသို့ရှိသည့်

၁။ ပသန္နကာရန္တိ ပသန္နဟိ ကာတဗ္ဗသက္ကာရံ ဟူသောသရတ္ထ သီဇီဟောင်း သစ်နှင့်ကာရောဂဘေဒ သက္ကာရေ၊ ကာရုတု ဗန္ဓနာလယေဟူသော အဘိဓာန်တို့ကိုထောက်၍ သက္ကာရဟော ကာရဟူ၍သာရှိ၍ သက္ကာရဟော အာ ကာရဟု မရှိသောကြောင့် ဤဆဋ္ဌမ္ပ၌ ပသန္နကာရဟု ရှိသော်လည်း ပသန္န ကာပေါဋ်ကို အတည်ပြု၍ အနက်ယော ဇနာသည်။ ပသန္နဟိ ကာတဗ္ဗကိရိယံ တံ သရူပတော ဒေသေတိ စိဝရာဒယော ပဗ္ဗယေ ဒေယျန္တိ ဟူသော ဤဋီကာ လည်း ကာတဗ္ဗောတိ ကာရော၊ ပစ္စည်းလေးပါးကောက်။ ပသန္နာနံ ကာရော ပသန္နကာရော၊ တံ ပသန္နကာရံ။ ကြည်ညို သတို့လှူဒါန်းပြုလုပ်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးကိုပင် ကောက်စေလိုသောကြောင့် ပသန္နကာရံပင်ရှိစေ ၎င်းပြင်ပသန္နာစ မေ ပသန္နကာရံ ကရေယျံ၌ မေကို ပသန္နကာရံနှင့် သာမိသံလည်း မစပ်နိုင်၊ မေ၊ ငါအား။ ကရေယျံ၊ ပြုကုန်မှု ကားဟုပေးပေးစဉ်၊မေနှင့်ကရေယျံကိုသမ္ပဒါနံ သမ္ပဒါနံ၏ကြိယာအဖြစ်ဖြင့်စပ်ရိုးစပ်စဉ်ရှိသော်လည်းဗျာကရုဏ်းတို့၌ ကရဓာတ်၏ အယှဉ်သမ္ပဒါနသညာသုတ် စတုတ္ထိဘိက္ခဝိသုတ်ဟူ၍ မရှိရကား မေ မပါခြင်းသာကောင်းအံ့ထင်၏။ သီလက္ခန္ဓံ မဟာသီဟနာဒသုတ်၌လည်း နော စ ခေါ ပသန္နကာရံ ကရေန္တိ။ပ။ပသန္နကာရဉ္စ ကရေန္တိဟုသာရှိ၏။သို့ မဟုတ် မေကိုနိပါတမတ္တသော်လည်းကြုံ။ ဤနိဿယ၌ကား ကရေယျံကို ဒေယျံဖြင့်ဆိုသောကြောင့်၎င်း၊ ကရ ဓာတ်၏ ဓာတ်မင်းဖြစ်၍ ပေးခြင်းအမှုပြုဟု ဒါနတ္ထ အန္တောဂဓပြုကာ ပေးနိုင်သောကြောင့်၎င်း မေ၊ ငါအား။ ကရေ ယျံ၊ပေးလှူခြင်းအမှုပြုကုန်မှုကားဟု သင့်အောင်ယောဇနာလိုက်သည်။ သံဠ-၂-၂၃၁-စ ပုဒ်အဖွင့်ကိုလည်းရှု။

အတိုင်းဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ပဋိပဇ္ဇေယျံ၊ ကျင့်ကုန်မှုကား။ အဟောဝတာတိ၊ ကောင်းလေစွဟူ၍၎င်း။ ဧဝံ စိတ္တော၊ ဤသို့သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မသုဓမ္မတံ၊ တရားတော်၏တရားကောင်း (တရားမှန်) ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ကာရသံ၊ သနားခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ အနုဒ္ဓယံ၊ ကြင်နာခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ အနုကမ္ပံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေဇ္ဇပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊ သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပ၊ သည်။ ပ။ အနုကမ္ပံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၁၄၄-အဆုံး ဝါကျနှင့်တူ၏။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ကုလူပကသုတ်

၁၄၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ္တံ့ သောစကားကို။ ကိံ မညထ၊ အသို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ကထံ ရူပေါ၊ အဘယ်သို့သဘောရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလူပကော၊ အမျိုးအိမ်သို့ကပ်တတ်သောသူသည်။ ဟောတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်သနည်း။ ကထံ ရူပေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလူပကော၊ သည်။ ဟောတုံ၊ ငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်သနည်း။ (ဘဂဝံမူလကာ စသည် စာပိုဒ် ၁၄-အတိုင်းပေး။) ဘဂဝါ၊ သည်—

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ မေ၊ ငါအား။ ဒေန္တုယေဝ၊ ပေးလှူသည်သာ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ မာနာဒံသု၊ မပေးလှူသည် မဖြစ်ပါစေကုန်လင့်။ မေ၊ ငါအား။ ဗဟုကမေဝ၊ များစွာသာလျှင်။ ဒေန္တု၊ ပေးလှူစေကုန်သတည်း။ ထောက်၊ အနည်းငယ်။ မာဒေန္တု၊ မပေးလှူပါစေကုန်လင့်။ မေ၊ အား။ ပဏီတညေဝ၊ မှန်မြတ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကိုသာ။ ဒေန္တု၊ ပေးလှူပါစေကုန်သတည်း။ လူခံ၊ ယုတ်ညံ့သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ မာဒေန္တု၊ မပေးလှူပါစေကုန်လင့်။ မေ၊ အား။ သီဃညေဝ၊ လျင်လျင်မြန်မြန်သာ။ ဒေန္တု၊ ကုန်သတည်း။ ဒန္တံ၊ ပြေးနှေးလေးကန်စွာ။ မာဒေန္တု၊ ကုန်လင့်။ မေ၊ အား။ သက္ကစ္စညေဝ၊ ရိုသေသမှုပြု၍သာလျှင်။ ဒေန္တု၊ ကုန်သတည်း။ အသက္ကစ္စံ၊ မရိုမသေ။ မာဒေန္တု၊ မပေးလှူစေကုန်လင့်ဟူ၍။ ဧဝံ စိတ္တော၊ ဤသို့သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ စိတ္တဿ၊ သော။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတော၊ သော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စေ နဒေန္တိ၊ အကယ်၍မပေးလှူကုန်အံ့။ တေန၊ ထိုမပေးလှူခြင်းသည်။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သန္နိယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ၂။ သော၊

၁။ ဌ-၌ကား အနုဒယန္တိ ရက္ခဏဘာဝံ အနုကမ္ပန္တိ မုဒုစိတ္တတံဟု ဖွင့်၏။

၂။ သန္နိယတိတိ အနိယတိ ပိဋိယတိ ဟူသော ဌ-နှင့်အညီပေးသည်။ ဤဌကထာ၌ အနိယတိကို ဘူဝါဒိ ဂဏိက အနုဓာတ် ဗာဓနတ္ထ ဘာဝကဓမ္မသု ယော-ဖြင့်သက်သော ယ-ပစ္စည်း တေ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီး၏။ ထို့ကြောင့် ပိဋိယတိ ဟု ကမ္မရုပ်ဖြင့် ထပ်မံဖွင့်သည်။ ဘိက္ခုဘာဝံ အနိယမာနော၌ကဲ့သို့ အနုသည် နာမဓာတ်လည်းမဟုတ် ဤယူပမာနာစဖြင့် သက်သော ဤယပစ္စည်းလည်း မဟုတ်ဟူလို။ သန္နိယတိတိ သဗ္ဗသောဒိယတိ၊ အဝစက္ခိယတိတိ အတ္တော ဟူသော ဌိ ထောက်၍ သန္နိယတိသည် သံပုဗ္ဗ-ဒါဓာတ် အတဏှနတ္ထ ယ-ပစ္စည်း ကံဟော တေ-ဝိဘတ်ကို တိပြန်၍ ပြီးသော ပုဒ်တည်း။ ဒါ ဒါနသောနေသုဒ္ဓဆေဒရက္ခာပလာယနေ ဟူသော ဓာတုတ္ထသင်္ကဟ၌ ဆေဒနတ္ထလည်း ဤဌိကနှင့်အတူပင် ထို့ကြောင့် သန္နိယတိ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တောက်အပ်၏ဟု ဌိ အလိုသဒ္ဓတ္ထလည်းပေး၊ ဌ-အလိုပေးခဲ့သည်ကား ဘာဝတ္ထတည်း။

ထိုရဟန်းသည်၊ တတောနိဒါနံ၊ ထိုနှိပ်စက်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းကို။ ဒေါမနဿံ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။

ထောက်၊ အနည်းငယ်။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗဟုကံ၊ များစွာ။ နော ဒေန္တိ၊ မပေးလှူကုန်။ပ။ လူခံ၊ ကို။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဏီတံ၊ ကို။ နော ဒေန္တိ၊ မပေးလှူကုန်။ ဒန္တံ၊ ပြေးနှေးလေးကန်စွာ။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ သီသံ၊ လျင်လျင်မြန်မြန်။ နော ဒေန္တိ၊ ကုန်။ (ထူးရာကိုသာ ပေးအံ့။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလူပကော၊ အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်သောသူသည်။ ဟောတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော စ ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ဒေန္တုယေဝ မေ။ပ။ မာ အသက္ကစန္တိ၊ မာအသက္ကစွံဟူသော။ တံ၊ ထိုတောင့်တမှုမျိုးကို။ ဧတ္ထ၊ ဤရဟန်းဘောင်၌။ ပရကုလေသု၊ တပါးသောအမျိုးတို့၌။ ကုတောလဗ္ဘာတိ၊ အဘယ်မှာရနိုင်ပါအံ့နည်း ဟူ၍။ (အာကာရဏုတိ တလုံးကြ)ဝေံ စိတ္တော၊ ရှိ။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသကံမတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေံ စိတ္တဿ၊ ဤသို့သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသကံမတော၊ သော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ စေ န ဒေန္တိ၊ အကယ်၍ မပေးလှူကုန်အံ့။ တေန၊ ထိုမပေးခြင်းသည်။ ဘိက္ခု၊ ကို။ န သန္တိယတိ၊ မနှိပ်စက်အပ်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတော နိဒါနံ၊ ထိုမပေးလှူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ န ပဋိသံဝေဒယတိ၊ မခံစားရ။ (ဆိုအပ်ပြီး ဝါကျနှင့် ပဋိသေခ ပါ မပါမျှသာ ထူး၏။ ရွှေဝါကျမှီး၍ ပေးလေ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုလူပကော၊ အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်သူသည်။ ဟောတုံ၊ ငှါ။ အရဟဘိ၊ ထိုက်၏ ။

(ကဿပေါ၊ သည်။ ကဿပဿ၊ အားဟုပေးသည်သာ ထူးသည်။ ရွှေဝါကျနည်းမှီးပေးလေ။ ကဿပေန ဝါ ဟိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ စသော အဆုံး ဝါကျကိုလည်း စာပိုဒ် ၁၄၄-အဆုံးဝါကျအတိုင်း ပေးလေ)။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဒေန္တုယေဝ မေ မာနာဒံသုစသော ယုတ်ညံ့သော စိတ်ထားဖြင့် ဒကာဒကာမအိမ်သို့ကပ်ရောက်သော ရဟန်းသည် ကုလူပကမည်၏။ ဒေန္တုယေဝ မေ မာနာဒံသုစသော ယုတ်ညံ့သောစိတ်ထားမရှိပဲ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ ပရကုလေသုဟု ကောင်းသောစိတ်ထားဖြင့် ဒကာဒကာမအိမ်သို့ ကပ်ရောက်သောရဟန်းသည် ကုလူပက မမည်ဟု ဘုရားဟောတော်မူလိုရင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ရွှေအမေးဝါကျ၌လည်း ကထံ ရူပေါ ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံ-ဟု အန္တယမေးခွန်းကို ရှေ့၊ ကထံ ရူပေါ ဘိက္ခု န အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံဟု ဗျတိရေကမေးခွန်းကိုနောက်ထားလျက်ရှိသောကြောင့်၎င်း အဖြေ ၂-ဝါကျတွင် ပထမဝါကျ၏ နိဂုံး၌ ဝေရူပေါ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံဟု ပဋိသေခ န ပါရှိခြင်းသည် သင့်မည် မထင်။ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ စသော ဒုတိယအဖြေဝါကျ၏ နိဂုံး၌ ဝေရူပေါ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟတိ ကုလူပကော ဟောတုံဟု ပဋိသေခ န မပါပဲရှိခြင်းသည်လည်း သင့်မည် မထင်။ ရွှေဝါကျရှိ န အရဟတိ မှ န ကိုဖြုတ်၍ နောက်ဝါကျသို့ ရွှေပြောင်းခြင်းသည်သာ သင့်လျော်အံ့ ထင်သည်။ သို့မှသာ ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ စသော ဒုတိယဝါကျလာ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟူသည် ကဿပေါ ဘိက္ခဝေ ဝါကျလာ ရှင်မဟာကဿပကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတည်းဟု ယုတ္တိရှိသောအဓိပ္ပါယ် ရမည်။

၅-ဇိဏ္ဏသုတ်

၁၄၈။ (ဧဝံ မေ သုတံ ရာဇဂဟေ ဝေဠုဝနေ။ ။အထ ခေါ။ပ။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ-ကို စာပိုဒ် ၄၁-မှီး၍ပေး။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ကဿပ။ပ။ တံ၊ သည်။ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဇိဏ္ဏော၊ အိုမင်းသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ တေ၊ သင်၏။ သာဏာနိ၊ ပိုက်ဆံလျော်တေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ (သာဏဝါ-ကမယာနိ သာရတ္ထ-၁၊ စာမျက်နှာ-၃၆) နိဗ္ဗသနာနိ၊ ပြီးပြီးသော ဝတ်ရုံ သုံးဆောင်မှုရှိကုန်သော။ (နိဗ္ဗသနာနိတိ နိဗ္ဗိတဝသနကိစ္စာနိ၊ ၎င်းသာရတ္ထ။) ပံသုကူလာနိ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းတို့သည်။ ဂရုကာနိ၊ လေးလံလှကုန်၏။ ကဿပ။ပ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (တိဟအနက်မဲ့။ တိကာရဟကာရာ ဟိ နိပါတာ-မ-ဋ္ဌ-၁ စာမျက်နှာ ၅၆။) တံ၊ သည်။ ဂဟပတာနိ၊ ဒကာတို့ လှူဒါန်းအပ်ကုန်သော။ စိဝရာနိစေဝ၊ သင်္ကန်းတို့ကိုလည်း။ ဓာရေဟိ၊ (ဝတ်ရုံသုံးစွဲသောအားဖြင့်) ဆောင်လော။ (ပံသုကူသင်္ကန်းချည့် ဝတ်ရုံမနေပါနှင့်ဟူလို။) နိမန္တနာနိ စ၊ ပင့်ဖိတ်အပ်သောဆွမ်းတို့ကိုလည်း။ ဘုဉ္ဇာဟိ၊ စားလော့။ (ပိဏ္ဍပါတ်ဆွမ်းချည့်စားမနေနှင့် ဟူလို။) မမ စ၊ ငါဘုရား၏လည်း။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဝိဟရာဟိတိ၊ နေဦးလော့ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (အာရညကင်စုတင်ချည့် ဆောက်တည်မနေနှင့် ဂါမန္တသေနာသနလည်း ချဉ်းကပ်နေဦးဟူလို။)

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ အာရညိကောစေဝ၊ တော၌နေလေ့ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ အာရညိကတ္တဿ စ၊ တော၌နေလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏လည်း။ (ဝဏ္ဏ၌သာစပ်။) ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူပါတည်း။ ပိဏ္ဍပါတိကောစေဝ၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ ပိဏ္ဍပါတိ ကတ္တဿ စ၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ တည်း။ ပံသုကူလိကောစေဝ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကိုဆောင်လေ့ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ ပံသုကူလိကတ္တဿ စ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ တည်း။ တေစိဝရိကောစေဝ၊ တိစိဝရိက်ကိုသာဆောင်လေ့ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ တေစိဝရိကတ္တဿ စ၊ တိစိဝရိက်ကိုသာဆောင်လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ တည်း။ အပ္ပိစ္ဆောစေဝ၊ ကင်းသောအလိုရမက်ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ အပ္ပိစ္ဆတာယ စ၊ ကင်းသော အလိုရမက်ရှိသူ၏အဖြစ်၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ တည်း။

သန္တုဋ္ဌောစေဝ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသူလည်းဟုတ်၏။ သန္တုဋ္ဌိယာ စ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ တည်း။ ပဝိဝိတ္တောစေဝ၊ ကင်းဆိတ်သူလည်းဟုတ်၏။ (ကာယဝိဝေကစိတ္တဝိဝေက ၂-ပါးစုံအားဖြင့်ကင်းရှင်းရှင်းနေသူဟူလို။) ပဝိဝေကဿ စ၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ တည်း။ အသံသဋ္ဌောစေဝ၊ လူတို့နှင့်ရောနှောသူလည်းမဟုတ်။ အသံသဂ္ဂဿ စ၊ လူတို့နှင့်မရောနှောခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ တည်း။ အာရဒ္ဓဝိရိယောစေဝ၊ အားထုတ်အပ်သောလုံ့လရှိသူလည်းဟုတ်၏။ ဝိရိယာရမ္ဘဿ စ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။

၁။ အပ္ပိစ္ဆတန္တံ ဣစ္ဆာဝိရဟိတတ္ထံ၊ ဧတ္ထ ဟိ ဗျဉ္ဇနံ သာဝသေသံ ဝိယ၊ အတ္ထော ပန နိရဝသေသော၊ အပ္ပ-သဒ္ဓေါ ဟေတ္ထ အဘာဝတ္ထောတိ သက္ကာဝိညာတုံ အပ္ပါဗာတေဉ္စ သဉ္ဇာနာမိတိ အာဒိသုဝိယဟူသော သာရတ္ထ-၂ စာမျက်နှာ ၂၆-နှင့်အညီ နိရဝသေသတ္ထ ပေါ်အောင်ပေးသည်။ နည်းသောအလိုရမက်လည်း ရှိ၏ဟုပေးလျှင် သာဝသေ သဖြစ်သောကြောင့် မသင့်။ အံ-ဋ္ဌ ၁-စာမျက်နှာ ၅၇-၌လည်း နည်းတူလင်၏။

ကဿပ၊ပ။ တံ၊သည်။ ကိံပန အတ္ထဝသံ၊အဘယ်အကျိုးထူးကို။ (အတ္ထဝသေတိ ဝုဗ္ဗိဝိသေသေ အာနိသံသဝိသေသေ။ သာရတ္ထ ၂-စာမျက်နှာ-၃၃။) သမ္ပဿမာနော၊ တွေ့မြင်သည်ဖြစ်၍။(ဒိဃ ရတ္တံ စသည်ပေးမြဲ။) ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ရား။ အဟံ၊တပည့်တော်သည်။ ဒွေ၊အတ္ထဝသေ၊ ၂-ပါးသောအကျိုးထူးတို့ကို။ သမ္ပဿ-မာနော၊ တွေ့မြင်သည်ဖြစ်၍။ ဒိဃရတ္တံ၊ လုံး။ အာရညိကောစေ၊ တော၌ နေလေ့လည်းရှိ၏။ အာရညိကတ္တဿ စ၊၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊၏။(အထက်ပါဝါကျ၌ အာရညိကော ဝဏ္ဏဝါဒီ စသည်ကို သူဟု ဒဗ္ဗပဓာနပေးခဲ့သော်လည်း ဤ၌ နေလေ့လည်းရှိ၏ ဆိုလေ့ရှိ၏ စသည်ဖြင့် ကြိယာသ-ဘောသက်ရောက်အောင်ပေး။)

အတ္တနော စ၊ မိမိ၏လည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ၊ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်သောအတ္တ ဘော၌ ချမ်းသာစွာနေရခြင်းကို။ သမ္ပဿမာနော၊ တွေ့မြင်သည်ဖြစ်၍။ပစ္ဆိမဉ္ဇ ဇနတံ၊နောက်၌ ဖြစ်သော လူအပေါင်းကိုလည်း။ အနုကမ္မမာနော၊ သနားစောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္ဆိမာ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနတ၊ လူအပေါင်းတို့သည်။ ယေ တေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဗုဒ္ဓါနု ဗုဒ္ဓသာဝကာ၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ တေ၊ ထိုဘုရားစသည် တို့သည်။ ဒိဃရတ္တံ၊ လုံး။အာရညိကာ စေ၊ တော၌နေလေ့ရှိသူတို့သည်၎င်း။ အာရညိကတ္တဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီနော စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်လည်း။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ပ။ ဝီရိယာ-ရမ္ဘဿ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီနော စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည် လည်း။ အဟေသန္တိ၊ ကုန်ပြီ ဟူ၍။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ မြင်သဖြင့် အတုလိုက်ခြင်းသို့။ (ဒိဋ္ဌိယာ အနုဂတိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ တံ ဟုပြု-မ-ဋီ စာပိုဒ် ၃၄။)အပ္ပေဝ နာမ အာပဇ္ဇေယျံ၊ ရောက်ကုန်ငြား အံလည်းမသိ။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ တထတ္တာယ၊ (တထာ ဘာဝါယ) ထိုဘုရားပစ္စေကစသည် တို့ကဲ့သို့ဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ပဋိပဇ္ဇေယန္တိ၊ ကျင့်ကုန်လတ္တံ့။ တံ၊ ထိုသို့ကျင့်ခြင်းသည်။ ဘေသံ၊ထိုသူ တို့၏။ ဒိဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဟိတာယ၊ အစီးအပါးအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာအလို့ငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ အဟံ၊ ဘုရားတပည့်တော်သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ အတ္ထ-ဝသေ၊ ဤအကျိုးထူးတို့ကို။ သမ္ပဿမာနော၊ တွေ့မြင်သည်ဖြစ်၍။ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘဿ၊ ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်း၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုလေ့ရှိပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထား၏။

ကဿပ၊ပ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ ကဿပ၊ပ။ တံ၊ သည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ လူအများ၏ စီးပွားအကျိုးငှါ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ လူအများ၏ ချမ်းသာအကျိုးငှါ။ လောကနု-ကမ္ပာယ၊ လောကကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ ပဋိပဇ္ဇော၊ ကျင့်သူပေတည်း။ ကဿပ၊ပ။ တဿ၊ ကြောင့်။တံ၊ သည်။(တိဟ အနက်ခဲ။) သာဏာနိ၊လျှော်တေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ နိဗ္ဗသနာနိ၊ ပြီးပြီးသောဝတ်ရုံခြင်းရှိကုန်သော။ ပံသုကူလာနိ၊ (မြေမျှအလိမ်းလိမ်း ကပ်ကုန်သော) ပံသုကူ သက်န်းတို့ကို။ ဓာရေဟိ၊ (ဝတ်ရုံသောအားဖြင့်)ဆောင်လော့။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။စရာဟိ၊ လှည့်လည်လော့။ (ပိဏ္ဏပါတ်စုတင်ဆောင်လော့ဟူလို။) အရညေ စ၊ တော၌လည်း။ ဝိဟရာဟိ၊ နေလော့။ (အရညကင် ဓုဘင်ဆောင်လော့ဟူလို)ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတည်း။

၆-သြဝါဒသုတ်

၁၄၉။ (ရာဇဂဟေ ဝေဠုဝနေ။ အထ ခေါ။ပ။မဟာကဿပံကို စာပိုဒ် ၄၁-မှီး၍ပေး။)ဘဂဝါ၊ သည်။ ကဿပ။ပ။ ဘိက္ခု။ တို့ကို။ သြဝဒ၊ ဆုံးမလော့။ ကဿပ။ပ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ မိမိ။ တရားအားလျော်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ ကရေဟိ၊ ပြောကြားခြင်းပြုလော့။ ကဿပ။ပ။ အဟံ ဝါ၊ ငါ(ဘုရား)သော်၎င်း။ ဘိက္ခု။ တို့ကို။ သြဝဒေယျံ၊ ဆုံးမရာ၏။ တံ ဝါ၊ သင်(ကဿပ) သော်၎င်း။ (သြဝဒေယျာသိ၊ ဆုံးမရာ၏။) အဟံ ဝါ၊ ငါ(ဘုရား)သော်၎င်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ မိမိ။ သော။ ကထံ၊ ကို။ ကရေယျံ၊ ပြောကြားခြင်းပြုရာ၏။ တံ ဝါ၊ သော်၎င်း။ (ကရေယျာ-သီတိ ပြောကြားခြင်းပြုရာ၏)ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ဒုဗ္ဗစာ၊ ခဲရင်းသဖြင့် ဆုံးမထိုက်သူ တို့တည်း။ ဒေါဝစဿကရဏေဟိ၊ ခဲရင်းသဖြင့် ဆုံးမထိုက်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံသူတို့တည်း။ အက္ခမာ၊ သည်းခံခြင်းမရှိသူတို့တည်း။ အနုသာသနိံ၊ အဆုံးအမကို။ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော၊ ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် ခံယူလေ့ရှိသူ တို့ မဟုတ်ကုန်။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဣ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အာနန္ဒဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ၊ အတူနေတပည့်ဖြစ်သော။ ဘဏ္ဍ နာမ ဘိက္ခု၊ ဘဏ္ဍမည်သောရဟန်းကို၎င်း။ အနုရုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ၊ သော။ အဘိဇိကဉ္စ နာမ ဘိက္ခု၊ အဘိဇိကမည်သောရဟန်းကို၎င်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း ၊ သုတေန၊ ကြားနာအပ်ပြီးသောပရိယတ်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ လာလော့။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဗဟုတရံ၊ များစွာ(ဋ္ဌ-၌ ဗဟုတရံကို ဗဟံ ဟု ဖွင့်၏။) ဘာသိဿတိ၊ ပြောဟောနိုင်မည်နည်း။ ကော၊ သည်။ သုန္နရတရံ၊ ချိုမြိန် ကောင်းမြတ်သည်ကို။ ဘာသိဿတိ၊ ဟောပြောနိုင်မည်နည်း။ (ဋ္ဌ-၌ သုန္နရတရံကို သဟိတံ မစုရံ သုန္နရဉ္စ ဟု ဖွင့်၏။) ကော၊ သည်။ စိရတရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဘာသိဿတိ၊ ပြောဟောနိုင်မည်နည်းဟူ၍။ (စိရတရံကို စိရံဟု ဖွင့်၏။)အစွာဝဒန္တေ၊ အလွန်အကျွံ ပြောဆိုနေသည်တို့ကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ လာလော့။ တံ၊ သည်။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အာနန္ဒဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ၊ သော။ ဘဏ္ဍ ဘိက္ခု၊ ကို၎င်း။ အနုရုဒ္ဓဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ၊ သော။ အဘိဇိကဉ္စ ဘိက္ခု၊ ကို၎င်း။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာယသ္မန္တေ၊ အရှင်တို့ကို။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏ ဟူ၍။ အာမန္တေဟိတိ၊ ခေါ်ချေလော့ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူပြီ။

၁။ ကရဓာတ်အယှဉ် သမ္ပဒါနသညာသုတ် ဝိဓိသုတ်တို့မရှိသော်လည်း ဤကရဓာတ်သည် အာရောစနတ္တ အတွင်း၎င်းသောကြောင့် သမ္ပဒါနသညာ ဝိဓိဖြစ်နိုင်ရကား ဘိက္ခုနံကို တို့အားဟု သမ္ပန်နိုင်သည်။

၂။ ဒုဗ္ဗစာတိ ဒုက္ခေန ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဒေါဝစဿကရဏေဟိတိ ဒုဗ္ဗစဘာဝကရဏေဟိ-ဋ္ဌ။

၃။ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော ပုဒ်အဆုံးအဖြစ်ကို မ-၁-စာပိုဒ် ၁၈၁-ရှု။ သဒ္ဓတ္တအားဖြင့် လင်္ကျာအားဖြင့်ခံယူလေ့ ရှိသူတို့မဟုတ်ကုန်ဟုပေး။ အပ္ပဋိပဇ္ဇန္တဝါမဂါဟိနော နာမ ဇာတာဟု ဗျတိရိက်အားဖြင့်ဖွင့်သော ဤအဋ္ဌ ကထာထောက်။

၄။ အညမညံပုဒ်ရုပ်ပြီးမလွယ် မောဂ္ဂုလ္လာန် ၁-ကဏ္ဍ ၅၆-သုတ် နိဿယရှု။

၅။ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဌိက္ခဲသ္မိ အာမန္တေသိကား ဥာပနတ္တ မမ ဝစနေန သာရိပုတ္တံ အာမန္တေဟိ ဌိက္ခဲသ္မိ အာမန္တေဟိ အာမန္တေတိတို့ကား ပက္ခောသနတ္တ။

ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီအရှင်ဘုရားဟူ၍။ပ။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ သတ္တ၊ သည်။ အာယသ္မန္တေ၊ တို့ကို။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဝေမာဝုသောတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီရှင်ဟူ၍။ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သုတေန၊ ကြားနာအပ်ပြီးသောပရိယတ်ဖြင့်။ ဧဟိဘိက္ခု၊ပ။ ကော စိရတရံ ဘာသိဿတိတိ၊ ဘာသိဿတိဟူ၍။အစွာဝဒထ၊ အလွန်အကျွံပြောဆိုကြ၏ဟူသည်။ သစ္စံကိရာတိ၊ မှန်သလောဟူသော(ဣတိတလုံးကြေ)။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါသည်အရှင်ဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊တို့သည်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ထေ တုမေ ဘိက္ခဝေ။ပ။ စိရတရံ ဘာသိဿတိတိ၊ ဘာသိဿတိဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ကိံ နှ ခေါ အာဇာနာထ၊ နားလည်ကြကုန်၏လော။ ဘန္တေ၊ ရား။ တေ၊ ဤ(ထေ တုမေ။ပ။ ဘာသိဿတိ ဟူသော)စကားကို။ နော၊ နားမလည်ပါကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ နော စေ အာဇာနာထ၊ အကယ်၍နားမလည်ကုန်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မသိနားမလည်ကုန်ပဲလျက်။ ကိဉ္ဇရဟိ၊ အဘယ်ကြောင့်။ မောသပရိသာ၊ မဂ်ဖိုလ်မမှီးအချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဇာနန္တ၊ သိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကိံ၊ ကို။ ပဿန္တာ၊ တွေ့မြင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သွာက္ခာတေ၊ ကောင်းစွာဟောကြားတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မဝိနယေ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သော သာသနာ၌။ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဝင်ရောက်သောရဟန်းတို့သည်။ သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သုတေန၊ ဖြင့်။ ဧဟိဘိက္ခု၊ပ။ ဘာသိဿတိတိ၊ ဘာသိဿတိဟူ၍။ အစွာဝဒထ၊ ကုန်ဘိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (ဣတိ တလုံးကြေ။)

အထ ခေါ၊ ၌။ တေဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘဂံဝတော၊ ၏။ ပါဒေသု၊ ခြေတော်အစုံတို့၌။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ နိပတိတွာ၊ ပျပ်ဝပ်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အစွယော၊ အပြစ်သည်။ နော၊ တပည့်တော်တို့ကို။ ယထာဗာလေ၊ မိုက်ကုန်သည့်အလျောက်။ ယထာမူဠေ၊ တွေဝေကုန်သည့်အလျောက်။ ယထာအကုသလေ၊ မလိမ္မာသည့်အလျောက်။ အစွဂမာ၊ လွန်၍ဖြစ်ပါပြီ(လွမ်းမှီးပါပြီဟူလို)။ယေ မယံ၊ အကြင်ငါတို့သည်။ပ။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သုတေန၊ ဖြင့်။ ဧဟိ ဘိက္ခု၊ပ။ စိရတရံ ဘာသိဿတိတိ၊ ဘာသိဿတိဟူ၍။ အစွာဝဒိမ္မ၊ အလွန် အကျွံပြောဆိုမိပါကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တေသံ နော၊ ထိုတပည့်တော်တို့၏။ အစွယံ၊ ကို။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ သံဝရာယ၊ စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတူတိ၊ ခံယူတော်မူပါလော”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ ကုန်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဉ္စ၊ စင်စစ်။ တုမေ၊ တို့ကို။ အစွယော၊ သည်။ပ။ အစွဂမာ၊ ပြီ။ ယေ တုမေ၊ အကြင်သင်တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ပ။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သုတေန၊ ကြားနာအပ်ပြီးသောပရိယတ်ဖြင့်။ ဧဟိ ဘိက္ခု၊ပ။ စိရတရံ ဘာသိဿတိတိ၊ ဘာသိဿတိဟူ၍။ အစွာဝဒိတ္ထ၊ အလွန်အကျွံပြောဆိုကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော စ ခေါ၊ အကြင်ကြောင့်လျှင်။ တုမေ၊ တို့သည်။ အစွယံ၊ အပြစ်ကို။ အစွယတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ယထာဓမ္မံ၊ တရားအားလျော်စွာ။ ပဋိကရေထ၊ ကုစားကုန်၏ (ပြုပြင်ကြကုန်၏ဟူ၍သော်လည်းပေး)။ မယံ၊ တို့သည်။ ဝေ၊ သင်တို့၏။ တံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ ခံယူပါကုန်၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အစွယံ၊ ကို။ အစွယတော၊ အားဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ယထာဓမ္မံ၊ စွာ။ ပဋိကရေတိ၊ ၏။ အာယတိံ စ၊

နောင်အခါ၌လည်း။ သံဝရံ၊ စောင့်စည်းခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော၊ ကုစားစောင့်စည်းခြင်းသည်။ အရိယဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ အဆုံးအမဖြစ်သောသာသနာတော်၌။ ဝုဒ္ဓိ၊ ကြီးပွားခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒုတိယဩဝါဒသုတ်

၁၅၀။ (ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ ။အထ ခေါမှ မဟာကဿပံအထိ စာပိုဒ် ၄၁ မှီးပေး။ ကရေယံ၊ တံ ဝါတိတိုင်အောင် စာပိုဒ် ၁၄၉-အတိုင်းပေး။ ဒုဗ္ဗစာ ခေါ ဘန္တေ။ပ။ အနုသာသနိံကို ၁၄၉-၌ ပေးခဲ့ပြီ။)

ဘန္တေ၊ ရား။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏(သန္တာန်၌)။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ (ကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဟူလို)။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဟိရိ၊ ဟိရိမျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဩတ္တပ္ပမျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယမျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပညာ၊ ပညာမျှသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ယာ ရတ္တိ ဝါ၊ အကြင်ညဉ့်သည်သော်၎င်း။ ယော ဒိဝသော ဝါ၊ အကြင်နေ့သည်သော်၎င်း။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လှ၏။ (တံ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊ ထိုနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။) ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ (ကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ဟူလို)။ ဟာနိယေဝ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဝုဒ္ဓိံ၊ တိုးတက်ကြီးပွားမှုကို။ န၊ အလိုမရှိအပ်။ (အံ-ဌ ၃၊ စာပိုဒ် ၄၅-၌လည်း အလားတူပါရှိ၏။)

ဘန္တေ၊ ရား။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကို လျှောက်ပါအံ့။ ကာဠပက္ခေ၊ လဆုတ်အချိန်၌။ စန္ဒဿ၊လ၏။ ယာ ရတ္တိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ယော ဒိဝသော ဝါ၊ သော်၎င်း။ အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်လှ၏။ (တသ္မိံ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊ ထိုနေ့ညဉ့်၌။ သော၊ ထိုလသည်။) ဝဏ္ဏေန၊အဆင်းအားဖြင့်။ ဟာယတေဝ၊ ဆုတ်ယုတ်သည်သာ။ မဏ္ဍလေန၊ အဝန်းအားဖြင့်။ ဟာယတိ၊ သည်သာ။ (ရွှေမှ ဝေလိုက်) အာဘာယ၊ အရောင်အားဖြင့်။ ဟာယတိ၊ သည်သာ။ အာရောဟပရိဏာဟေန၊ လုံးရပ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်။ ဟာယတိ၊ သည်သာ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာ။ပ။ ဝုဒ္ဓိံကို။ နော၊ အလိုမရှိအပ်။

ဘန္တေ၊ ရား။ အဿဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ သဒ္ဓါတရားမဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ ပရိဟာနံ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း(စကား)တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟိရိကော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊အရှက်မဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊တည်း။ဘန္တေ၊ ရား။ အနောတ္တပ္ပိ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ အကြောက်အလန့်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကုသိတော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုပ္ပညော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ပညာမဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကောဓေနော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ အမျက်ထွက်လေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဥပနာဟိ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ န သန္တိ ဘိက္ခုဩဝါဒကာတိ၊ ဆိုဆုံးမသူရဟန်းတို့ မရှိကုန်ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ ပရိဟာနံ၊ တည်း။

ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏ (သန္တာန်၌)။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ (ကုသိုလ်ဖြစ်ပေါ်ရေး ကုသိုလ်ရရှိရေးနှင့် ပတ်သက်၍ဟူလို။) သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါမျှသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပ။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဝုဒ္ဓိယေဝ၊ တိုးတက်ကြီးပွားမှုကိုသာ။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ပရိဟာနိ၊ သုတ်ယုတ်မှုကို။ နော၊ အလိုမရှိအပ်။

ဘန္တေ၊ ရာဇး။ သေယျထာပိ၊ အံ။ ဇုဏှပက္ခေ၊ လဆန်းအဘို့၌။ စန္ဒဿ၊ လ၏။ ပ။ ဝဏ္ဏေန၊ အားဖြင့်။ ဝဇုတေဝ၊ တိုးပွားသည်သာ။ ပ။ ပရိဟာနိ၊ ကို။ နော၊ အလိုမရှိအပ်။

ဘန္တေ၊ ရာဇး။ သဒ္ဓေါ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ ဤစကား သည်။ အပရိဟာနံ၊ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သောစကားတည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ဟိရိမာ ပုရိသ- ပုဂ္ဂလောတိ၊ အရှက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ဩတ္တပ္ပိ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ အကြောက်အလန့်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော လုံ့လရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ ပညဝါ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ အက္ခောဓနော ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ အမျက်ထွက်လေ့မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ အနုပနာဟိ ပုရိသပုဂ္ဂလောတိ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဘန္တေ၊ ရာဇး။ သန္တိဘိက္ခု၊ ဩဝဒကာတိ၊ ဆိုဆုံးမသော ရဟန်းတို့ရှိကုန်၏ဟူသော။ တေ၊ သည်။ အပရိဟာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။

ကဿပ၊ ပ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ။ (ကြွင်းမထူး ကြွင်းသမျှ ရွှေနည်းအတိုင်း ပေး အဆုံး လုတိ ကို လုတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏ဟု ပေးသည်သာထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-တတိယဩဝါဒသုတ်

၁၅၁။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာတော၌။ (အထ ခေါ်။ ပ။ မဟာကဿပံ၊ ကို စာပိုဒ် ၄၁-မိုး၍ပေး။ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ မှ အနုသာသနိန္ဒိ အထိ စာပိုဒ် ၁၄၉-အတိုင်းပေး။ တထာ ဟိ ပနကဿပ မှ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိနော အထိ စာပိုဒ် ၁၄၈-အဟံ ခေါ် ဘန္တေ စသော ဝါကျ ကေဝုဇ် ဗဟုဝုဇ်ကတ္တားမျှသာ ကွဲ၏။ တထာ ဟိ ကိုကား ထိုကြောင့်သာလျှင် ဟုပေး။)

တတြ၊ ထိုထေရ်တို့တွင်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ အာရညိကော စေဝ၊ တော၌နေလေ့ရှိသည် လည်း။ အာရညိကတ္တဿ၊ တော၌နေလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏဝါဒိ စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆို လေ့ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပိဏ္ဍပါတိကော စေဝမှ ဝီရိယာရမ္ဘဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒိ အထိ စာပိုဒ် ၁၄၈-အတိုင်းပေး။)

တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ယေရာ၊ ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ ကြွလာတော်မူပါ။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းသည်။ ကော နာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိသနည်း။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဒ္ဒကော ဝတ၊ ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ပါတကား။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။

သိက္ခာကာမော ဝတ၊ သိက္ခာကို လိုလားသူပါတကား။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ ကြွလာပါလော့။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ အာသနံ၊ နေရာတည်း။ နိသီဒါဟိတံ၊ ထိုင်ပါလော့ဟူ၍။ အာသနေန၊ နေရာဖြင့်။ နိမန္တေန္တိ၊ ပင့်ဖိတ်ကုန်၏။

ကဿပ၊ ပ။ တဩ၊ ထိုသို့ပင့်ဖိတ်သည်ရှိသော်။ (တဩတံ တသ္မိံ ဧဝံ သက္ကာရေ ကယိရမာနေ ဟူသော ဌ အလို ထိုသို့ရှိသေသမ္ပုပ္ပအပ်သည်ရှိသော်ဟုပေး။) နဝါနံ၊ ငယ်ရွယ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ယော သော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ အာရညိကောစေတီတော၌ နေလေ့ရှိသည်လည်း။ အာရညိကတ္တဿ၊ တော၌ နေလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုလေ့ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ပ။ ဝီရိယာရမ္ဘဿ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ထေရာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧဟိ ဘိက္ခု၊ ပ။ နိသီဒါဟိတံ၊ နိသီဒါဟိ ဟူ၍။ အာသနေန၊ နေရာဖြင့်။ နိမန္တေန္တိ ကိရာတိ၊ ပင့်ဖိတ်ကုန်သတတ် ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောအကြံအည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ၊ ထို (ငယ်ရွယ်သော) ရဟန်းတို့သည်။ တထတ္တာယ၊ ထိုရဟန်းအတူဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ (တထတ္တာယာတိ တထာဘာဝါယ၊ အာရညိကာဒိဘာဝါယာတိ အတ္ထော၊ ဌ။) ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ကျင့်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကျင့်ခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထို (ငယ်ရွယ်သော) ရဟန်းတို့၏။ ဒီဃရတ္တံ၊ လုံး။ ဟိတာယ၊ ငှါ။ သုခါယ၊ ငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။

ကဿပ၊ ပ။ ဧတရဟိ ပန၊ ယခုအခါ၌ကား။ ထေရာ၊ (သာသနာ၌) ခိုင်မြဲကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ န စေဝ အာရညိကာ၊ တော၌ နေလေ့ရှိသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ အာရညိကတ္တဿ၊ တော၌ နေလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ န စေဝ ပိဏ္ဍပါတိကာ၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိသူတို့လည်းမဟုတ်ကုန်။ ပိဏ္ဍပါတိကတ္တဿ၊ ဆွမ်းခံလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ ပံသုကူလိကာ၊ ပံသုကူသ နန်းကို ဆောင်လေ့ရှိသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ ပံသု ကူလိကတ္တဿ၊ ပံသု ကူသ နန်းကို ဆောင်လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ တေစီဝရိကာ၊ သ နန်းသုံးထည်ကိုသာ ဆောင်လေ့ရှိသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ တေစီဝရိကတ္တဿ၊ သ နန်းသုံးထည်ကိုသာ ဆောင်လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ အပ္ပိစ္ဆာ၊ ကင်းသောအလိုအာသာရှိသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ အပ္ပိစ္ဆတာယ၊ ကင်းသော အလိုအာသာရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ သန္တုဋ္ဌာ၊ တင့်တိမ်ရောင့်ရဲ သူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ သန္တုဋ္ဌိယာ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ ပဝိဝိတ္တာ၊ ကင်းဆိတ်သူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ ပဝိဝေကဿ၊ ကင်းဆိတ်ခြင်း၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ အသံသဋ္ဌာ၊ လူတို့နှင့် မရောနှောသူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ အသံသဂ္ဂဿ၊ လူတို့နှင့်မရောနှောခြင်း၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။ န စေဝ အာရဒ္ဓဝီရိယာ၊ ကြိုးစားအားထုတ် သူတို့လည်း မဟုတ်ကုန်။ ဝီရိယာရမ္ဘဿ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၏။ န စ ဝဏ္ဏဝါဒီနော၊ ကုန်။

တဩ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဉာတော၊ (လူအများ) သိအပ်သူသည်။ ယသဿိ၊ အခြံအရံရှိသူသည်။ စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပုစ္ဆယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ ဆွမ်းသင်္ကန်း ကျောင်း အနာ၏ဆန့်ကျင်ဘက် အသက်၏အရံအကာ တန်းဆာအဆောက်အဦးဖြစ်သော ဆေး တို့ကို။ လာဘီ၊ ရရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ထေရာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ လော့။ ပ။ အသံ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗြ ဣစာရိကာမော ဝတ၊ သိတင်းသုံးဘော်ကို

(အခြံအရံအဖြစ်ဖြင့်) အလိုရှိစွတကား။ပ။ နိဿိဒါနိတိ၊ ထိုင်လော့ ဟူ၍။ အာသနေန၊ နေရာဖြင့်။ နိမန္တေန္တိ၊ ပင့်ဖိတ်ကုန်၏။

ကဿပ၊ ပ။ တတြ၊ ထိုသို့ပင့်ဖိတ်ကုန်သည်ရှိသော်။ နဝါနံ၊ ငယ်ရွယ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ “ယောသော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ပ။တံ၊ထိုရဟန်းကို။ ထေရာ၊ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဧဟိ၊ ကြွလာပါလော့။ပ။ နိဿိဒါနိတိ၊ ထိုင်လော့ဟူ၍။ အာသနေန၊ ဖြင့်။ နိမန္တေန္တိတိ၊ ကုန်၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောအကြံသည်။ ဟောတိ၊၏။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ တထတ္တာယ၊ ထိုရဟန်းအတူဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကျင့်ခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဒိဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ အစီးအပါးမဲ့ငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှါ။ဟောတိ၊၏။ ကဿပ၊ပ။ ယံတံ၊ အကြင်ရဟန်းကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဒမာနော၊ ပြောဆိုသည်ရှိသော်။ “ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူတို့ကို။ ဗြဟ္မစာရူပဒ္ဒဝေန၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူတို့၏(ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ တပ်မက်ခြင်းဟူသော)ဘေးရန်သည်။ ဥပဒ္ဓုတာ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။ (ဥပဒ္ဓုတာဟူသော ဗဟုဝုဏ်ကို ထောက်၍ ဗြဟ္မစာရီကိုလည်း ဗဟုဝုဏ်ပေးလိုက်သည်။) ဗြဟ္မစာရီ၊ တို့သည်။ ဗြဟ္မစာရိ အဘိပတ္တနေန၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူ၏ လွန်ကဲသော တောင့်တခြင်းဖြင့်။ အဘိပတ္တနာတိ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ တောင့်တကုန်၏”ဟူ၍။ (အဘိပတ္တနာကို ဋီကာ၌ကား ကတ္တုရုပ်ကေဝုဏ် ဣတ္ထိလိင်ဖွင့်၏။) ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။

ကဿပ၊ ပ။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ ဥပဒ္ဓုတာ။ပ။ ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္တနေနာတိ၊ ပတ္တနေဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (ဣတိတလုံးကြေ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဈာနာဘိညသုတ်

၁၅၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝဒေ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ အာကခါမိ၊ အလိုရှိ၏။ (တာဝဒေ၊ ထိုရွှေလောက်။) ကာမေဟိ၊ ဝတ္ထုကာမကိလေသာ ကာမတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ ဝိဝိစ္စေဝ၊ ၍သာလျှင်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွသော။ သဝိစာရံ၊ ဝိစာရနှင့်တကွသော။ ဝိဝေကဇံ၊ နီဝရဏတို့မှကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသော။

၁။ နိဿယဟောင်း၌ ဥပဒ္ဓုတာအရာ၌ အဘိဒါနာ၊ အဘိပတ္တနာအရာ၌ ဥပဒ္ဓုတာ၊ ဗြဟ္မစာရိ ဗြဟ္မစာရိ အဘိပတ္တနေနအရာ၌ အဗြဟ္မစာရိ အဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္တနေနဟု ပါဌ်ရှိ၏။ အဘိဒါနာကိုလည်း ဆောက်တည်ကုန်၏ ဟု ပေး၏။

သိ၌ကား အဘိပတ္တနာအရာ၌ အဘိဘဝနာ၊ ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္တနေနအရာ၌ ဗြဟ္မစာရိအဘိဘဝနေနဟူရှိ၏။ သျှာ၌ကား အဘိပတ္တနာအရာ၌ အဘိဝါနာ၊ ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္တနေနအရာ၌ ဗြဟ္မစာရိအဘိဝါနေနဟု ရှိ၏။ ဤနိဿယ၌ကား ပါဠိရှိတိုင်း သမ္ပန်လိုက်သည်။ ပါဠိအနေအထား မကောင်းလှ၊ ထို့ကြောင့် စဉ်းစားနိုင်စေရန် မူအမျိုးမျိုးကု ဖော်ပြလိုက်သည်။

ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ (ဝိဝေကဇံနှင့် ပီတိသုခံကို တပုဒ်တည်းသမာသ်အဖြစ်ဖွင့်သေး၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ ကဿပသည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ အာကခံတိ၊ အလိုရှိ၏။ (တာဝဒေ၊ ထိုရွှေလောက်။) ကာမေဟိ၊ တို့မှ။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝိတက် ဝိစာရတို့၏။ ဝူပသမာ၊ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ သန္တာန်၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ သမ္ပသာဒနံ၊ ကြည်စေတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သော သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်လည်းမရှိသော။ အဝိစာရံ၊ ဝိစာရလည်းမရှိသော။ သမာဓိဇံ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော။ ပီတိသုခံ၊ သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ဒုတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ဝိရာဂံ၊ စ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (စ ဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာကို ပြန်၍ဆည်း။) ဥပေက္ခကော၊ စ၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သတော၊ စ၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း။ သမ္ပဇာနော၊ စ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ သုခဉ္စ၊ (ကာယိက စေတသိက) သုခနှစ်ပါးကိုလည်း။ ကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ပဋိသံဝေဒေမိ၊ ခံစား၏။ ယံ၊ အကြင် (တတိယဈာန်ဟူသော) အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုတတိယဈာန်ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အရိယာ၊ (ဘုရားစသော) အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥပေက္ခကော၊ (တတိယဈာန်ချမ်းသာကိုပင်) လျစ်လျူ ရှုနိုင်ပေသော။ သတိမာ၊ သတိရှိပေသော။ သုခဝိဟာရီတိ၊ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိပေသောဟူ၍။ အာစိက္ခန္တိ၊ ချီးမွမ်းပြောဆိုကြကုန်၏။ တံ တတိယံ ဈာနံ၊ ထိုတတိယဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) ပီတိယာ၊ ပီတိကို။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သုခဿ၊ စ၊ ကာယိကသုခကိုလည်း။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ စ၊ ကာယိကဒုက္ခကို လည်း။ ပဟာနာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌သာလျှင်။ (စတုတ္ထဈာန် ဥပစာခဏကိုယူ။) သော-မနဿ ဒေါမနဿာနံ၊ သောမနဿဝေဒနာ(စေတသိကသုခ)ဒေါမနဿဝေဒနာ(စေတသိကဒုက္ခ) တို့၏။ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ဒုက္ခလည်းမရှိ သုခလည်းမရှိသော။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ၊ ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သုခဿ၊ စ၊ ကာယိက သုခကိုလည်း။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကခံါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံကုန်သော။ (ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပေးလျှင် သမတိက္ကမာ၌ စပ်။) ရူပသညာနံ၊ ရူပဈာန်တို့ကို။ သမတိက္ကမာ၊ လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိသသညာနံ၊ ဝတ္ထု

‘အာရုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပဉ္စဒါရိကသညာတို့၏။ အတ္တင်္ဂမာ၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နာနတ္တသညာနံ၊ အထူးထူးသောသဘောရှိသော (ရူပသဒ္ဓစ္စသော) အာရုံ၌ ဖြစ်ကုန်သောသညာတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ အာကာသော၊ (ကသိုဏ်းကိုးပါးတို့တွင် တပါးပါးကိုခွါ၍ ရအပ်သော)ကောင်းကင်ပညတ်သည်။ အနန္တောတိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိဟူ၍ ပွားအပ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံကုန်သော။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ လွန်မြောက်၍။ ဝိညာဏံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဉ်သည်။ အနန္တန္တိ၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိဟူ၍ ပွားများအပ်သော။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ ကိဉ္စ၊ စိုးစဉ်းဘင်ကြင်းသည်။ နတ္တိတိ၊ မရှိဟူ၍ ပွားများအပ်သော။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊လောက်။အာကင်္ခါတိ၊၏။ (တာဝဒေ၊လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊အားဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊၍။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါမိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ သမတိက္ကမ္မ၊ ၍။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ယာဝဒေ၊ လောက်။ အာကင်္ခါတိ၊ ၏။ (တာဝဒေ၊ လောက်။) သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ယာဝဒေ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ အာကင်္ခါမိ၊ အလိုရှိ၏။ (တာဝဒေ၊ ထိုရွှေလောက်။ ။အနေကဝိဟိတံဣဒ္ဓိဝိဓံမှ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ အထိ သုသိမသုတ် စာပိုဒ်၇၀-ကို မှီး၍ပေး၊ ယောဂ ပုရိသဝုဇ်နှင့် နော ဟေတံ အာဝုသောဝါကျ အဟံ ဘိက္ခဝေ ယာဝဒေ အာကင်္ခါမိ ဝါကျတို့ ပါ မပါလောက်သာ ထူး၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေ၊တို့၏။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ အနာသဝံ၊ အာသဝေ၊မရှိသော။ စေတောဝိမုတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ရာဂမှ လွတ်သော သမာဓိကို။ ပညာဝိမုတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော အဝိဇ္ဇာမှ လွတ်သော ပညာကို။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ပင်လျှင်။ သယံအဘိညာ၊ မိမိပညာဖြင့် သာလျှင်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရောက်၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကဿပေါပိ၊ သည်လည်း။ ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဥပဿယသုတ်

၁၅၃။ (ဝေ မေ သုတံ) ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ ရှင်မဟာကဿပသည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ အာရာမေ၊ အရံ၌။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ ပ။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ၊ ရှင်မဟာကဿပကို။ ဘန္တေကဿပ၊ အရှင်ဘုရား ကဿပ။ အာယာမ၊ လာသွားကြပါစို့။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အညတရော၊ တပါးသော^၂။ ဘိက္ခုနုပဿယော၊ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ ထိုအရပ်သို့။ ဥပသကံမိဿာမ၊ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသောအာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ တံ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ တံ၊ သည်။ ဗဟုကိစ္စော၊ များသော ကိစ္စရှိ၏။ ဗဟုကရဏိယော၊ များစွာသောပြုဖွယ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်၏။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ၊ ကို။ အာယာမ။ ပ။ တေနပသကံမိဿာမာတိ၊ သာမဟူသော၊ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ကြွင်းလွယ်၏။)

အထ ခေါ၊ ၌။ ပ။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပစ္စာသမဏေန၊ နောက်လိုက်ရဟန်းဖြစ်သော။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန၊ ရှင်အာနန္ဒာနှင့်တကွ။ (ဒေဝဒတ္တော ကောကလိကေန ဂစ္ဆတိကံသိ သဟတ္ထ။) ယေန၊ ၌။ အညတရော၊ သော။ ပ။ ပညတ္ထ၊ ခင်းထားအပ်သော။ အာသနေ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခုနိယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့သည်။ ယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသကံမိ သု၊ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ။ ဥပသကံမိတွာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ၊ ကို။ အဘိဝါဒေတွာ၊ ရိုသေစွာချီးမြှင့်၍။ ဧကမန္တံ၊ တခုသောအရပ်၌။ နိသီဒိ သု၊ ထိုင်ကုန်ပြီ။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်နေကုန်သော။ တာ ဘိက္ခုနိယော၊ ထိုဘိက္ခုနီမတို့ကို။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ ဓမ္မိယာ၊ တရားအားလျော်သော။ ကထာယ၊ စကားဖြင့်။ သန္တဿေသိ၊ (ဝိပဿနာ ဟူသောပဋိပတ်ကို) ကောင်းစွာမြင်စေပြီ။ သမာဒပေသိ၊ (လက္ခဏာရေးသုံးပါးလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာကို) ကောင်းစွာယူစေပြီ။ သမုတ္တေဇေသိ၊ (ဝိပဿနာစိတ်ကို) ကောင်းစွာထက်သန်စေပြီ။ သမ္ပဟံသေသိ၊ (စိတ်ကို) ကောင်းစွာရွှင်လမ်းစေပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ တာ ဘိက္ခုနိယော၊ တို့ကို။ ဓမ္မိယာ၊ သော။ ကထာယ၊ ဖြင့်။

၁။ အာယာမာတိ အာဂစ္ဆ ယာမ၊ပါဆုဇိကဏ် ဝေရဉ္စာကဏ္ဍ၊ ၄။
 ၂။ အညတရေတိ ကော-မ-ဋ္ဌ-၁၊ဝတ္ထသုတ် စာပိုဒ်-၈။
 ၃။ သန္တဿေသိ စသောကြံယာလေးခု၏ ကာရိတ်ကံကား တာ ဘိက္ခုနိယောတည်း။ ဓာတ်ကံကား တိုက်ရိုက်မပါ၊ ထို့ကြောင့် ပဋိပတ္တိဂုဏ်၊ လက္ခဏာရမ္မဏိကံ၊ပဿနံ၊ ဝိပဿနာသိတ္တံ၊ ခိတ္တဟု-၄ ဇီ တို့၌ ဖြည့်စွက်ဖွင့်ဆို၏။

သန္တဿေဘူၤၤၤ။ သမာဒပေတူၤၤၤၤ။ သမုတ္တေဇေတူၤၤၤၤ။ သမ္ပဟံသေတူၤၤၤၤ ၤ။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထၤၤၤ။ ပက္ခာမိ၊ ဖဲပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌ။ ထုလ္လတိဿာ၊ ထုလ္လတိဿာမည်သော။ (သရီရေန ထူလာ၊ နာမေန တိဿာ-ဌ) တိက္ခနီ၊ သည်။ အနတ္တမနာ၊ မနှစ်သက်သည်ဖြစ်ၤ (ဝေါဟာရတ္ထ)။ အယျော မဟာကဿပေါ၊ ကရှင်မဟာကဿပသည်။ ဝေဒေဟမုနိနော၊ ပညာရှိရဟန်းဖြစ်သော။ အယျဿ အာနန္ဒဿ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏။ သမ္ပါခါ၊ မျက်မှောက်ၤၤ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ဟောပြော ထိုက်၏ ဟူၤၤ။ မညတိ ကိ*၊ မှတ်ထင်သလော(ယူဆသလောဟူလို)။ သူစိဝါဏိဇကော၊ အပ်ရောင်းသမားသည်။ သူစိကာရဿ၊ အပ်လုပ်သမား၏။ သန္တိကေ၊ အထံၤၤ။ သူစိ*၊ အပ်ကို။ ဝိက္ကေတဗ္ဗံ၊ ရောင်းထိုက်၏ ဟူၤၤ။ မညေယျ သေယျထာပိ နာမ၊ မှတ်ထင်ရာဘိသကဲ့သို့။ (နာမကား ဂရဟာဇောတက။) ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ အယျော မဟာကဿပေ၊ သည်။ ဝေဒေဟမုနိနော၊ သော။ အယျဿ အာနန္ဒဿ၊ ၤ။ သမ္ပါခါ၊ ဌ။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဘာသိတဗ္ဗံ၊ ဟူၤၤ။ မညတိတိ၊ မှတ်ထင်ဘိ၏ဟူသော။ အနတ္တမနာဝါစံ၊ မနှစ်မျှ၊ သောစကားကို။ နိစ္ဆာရေသိ၊ မြက်ဆိုလေပြီ။

အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ ဣမံ ဝါစံ၊ ဤစကားကို။ ဘာသမာနာယ၊ ပြောဆိုသော။ ထုလ္လတိဿာယ၊ မည်သော။ တိက္ခနီယာ၊ တိက္ခနီမ၏ (စကားကို)။ အသောသိ၊ ကြားပြီ။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကိ။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ သူစိဝါဏိဇကော ကိ* န ခေါ၊ အပ်ရောင်းသမားလော။ တံ၊ သည်။ သူစိကာရော ကိ* န ခေါ၊ အပ်လုပ်သမားလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ သူစိကာရော ကိ* န ခေါ၊ အပ်လုပ်သမားလော။ တံ၊ သည်။ သူစိဝါဏိဇကောတိ၊ အပ်ရောင်းသမားလောဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ ကဿပ၊ အရှင်ဘုရားကဿပ။ ခမ၊ သည်းခံတော်မူပါ။ ဗာလော၊ မသိမလိမ္မာသော။ မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမပါဘုရား။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ တံ၊ သည်။ အာဂမေဟိ၊ ဆိုင်းငံ့လော။ သံဃော၊ တိက္ခသံဃာသည်။ တေ၊ သင်အား။ ဥတ္တရိ၊ လွန်ကဲသောအရာၤၤ။ မာ ဥပပရိက္ခိ၊ စုံစမ်းသမ္မုမကြည့်ရှုပါစေလင့်*။

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်လတ္တံ့သောစကားကို။ ကိ* မညသိ၊ အသို့မှတ်ထင်သနည်း။ ဘဂဝတော၊ ၤ။ သမ္ပါခါ၊ မျက်မှောက်ၤၤ။ တိက္ခသံဃေ၊ တိက္ခသံဃာ(အလယ်)ၤၤ။ အဟံ တိက္ခဝေ အာကင်္ခါမိ။ပ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ၊ ဝိဟရတိဟူၤၤ။ တံ၊ ကိ။ ဥပနီတော အပိ န၊ ထုတ်သင်အပ်သလော။ ဘန္တေ၊ အရှင်မဟာကဿပ။ ဧတံ၊ ဤအမေးသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ ဘဂဝတော၊ ၤ။ သမ္ပါခါ၊ ဌ။ တိက္ခသံဃေ၊ ဌ။ အဟံ တိက္ခဝေ။ပ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ၊ ဝိဟရတိဟူၤၤ။ အဟံ ခေါ၊ ငါ့ကိုသာ။ ဥပနီတော၊ ထုတ်ဆောင်

၁။ ဤကား ရာဇိက္ခပယောဂၤၤ သမ္ပဒါန်အမည်ၤၤသော သီလာသုတ်နှင့်အညီပေးသောအနက်တည်း။ မောဂ္ဂလ္လာန်စာကိုယ်အလိုကား—တေ၊ သင်၏။ ဥတ္တရိ၊ လွန်ကဲသောအရာၤၤ။ ဝါ-အပေါ်ၤၤ ဟု သာမုဗ္ဗ-ယောဇနာ၊ မာ တိက္ခသံဃော အတိရေကဩကာသေ တံ ဥပပရိက္ခိ ဟူသော-ဌ၊ တေတိ တံ၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဟိ ဣဒံ သာမိဝစနံ၊ ဥတ္တရိတိ ဥပရိဟူသော ဋီတိအလို သံဃော၊ သည်။ တေ၊ သင့်ကို။ ဥတ္တရိ၊ လွန်ကဲသောအရာၤၤ။ မာ ဥပပရိက္ခိ၊ လင့်ဟုပေး။

အပ်သလော။ပ။ (နဝန္တံ၊ ကိုးခုကုန်သော။ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိနံ၊ အစဉ်အတိုင်းသော ပဌမဇ္ဈာနဝိဟာရ ဒုတိယဇ္ဈာနဝိဟာရ စသော သမာပတ်တို့၏၎င်း။ ပဉ္စန္တံ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အဘိညာနဉ္စ၊ အဘိညာဉ်တို့၏၎င်း။ ဝိတ္တာရော၊ အကျယ်ကို။ ဧဝံ၊ ဤပဌမဇ္ဈာနဝိဟာရသမာပတ် အတူ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။)

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နန္ဒ။ပ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ ခယာ။ပ။ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ၊ ဝိဟရတိဟူ၍။ တံ၊ ကို။ ဥပနီတော၊ လော။(အာကာရဝါကျ စွာနာဘိညသုတ်၌ ပေးပြီး။) ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားကဿပ။ ဧဘံ၊ ဤအမေးသည်။ နောဟိ၊ မသင့်ပါ။

အာဝုသော၊ နန္ဒ။ပ။ အဟံ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနံ။ပ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ၊ ဝိဟရတိဟူ၍။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ ဥပနီတော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ (အာကာရဝါကျ ပေးပြီး။)

အာဝုသော၊ နန္ဒ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အဘိညာ၊ အဘိညာဉ်တို့ကို။ ဆာဒေတဗ္ဗံ၊ ဖုံးကွယ်ထိုက်၏ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်ရာ၏။ (သော၊ ထိုသူသည်။) သတ္တရတနံ ဝါ၊ ခုနစ်တောင်ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ အစ္စဋ္ဌမရတနံ ဝါ၊ အခွဲနှင့်တကွရှစ်တောင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ (ခုနစ်တောင်ထွာရှိသည်မူလည်းဖြစ်သောဟူ၍သော်လည်းပေး။) နာဂံ၊ ဆင်ကို။ တာလပတ္တိကာယ၊ ထန်းရွက်ဖြင့်။ ဆာဒေတဗ္ဗံ၊ ဟူ၍။ မညေယျ၊ မှတ်ထင်သည် မည်ရာ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ထုလ္လတိဿ၊ မည်သော။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ ဗြဟ္မစရိယမှာ၊ မြတ်သောအကျင့်မှ။ စဝိတ္ထ၊ ရွှေလျောလေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုဘံ၊ ကြားနာအပ်ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-စိဝရသုတ်

၁၅၄။ ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေး၍ မွေးမြူရာဖြစ်သော။ ဝေဠုဝနေ၊ ဝေဠုဝန် ကျောင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိံ၊ ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပုဒ်၌။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရီအလိုငှါ။ မဟတာ၊ များစွာ သော။ ဘိက္ခုသံသေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စရတိ၊ လှည့်လည်၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ၊ ရှင်အာနန္ဒ၏။ တိံ- သမတ္တာ၊ သုံးကျိပ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ သဠိဝိဟာရိနေ၊ အတူနေဖြစ်ကုန်သော။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ကုမာရဘူတာ၊ ငယ်ရွယ်နုနယ်ကုန်သော^၂။ ဘိက္ခု။

၁။ ဒက္ခိဏာပုဒ် ဂိရိပုဒ်၊ ဒက္ခိဏာ ဒိသာဝါစက ဣတ္ထိလိင် အာကာရန္တ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဌိတော ဂိရိ ဒက္ခိဏာဂိရိဟုပြု။ ဒီအလို ဒက္ခိဏပုဒ် ဂိရိပုဒ်၊ ဒက္ခိဏသည် အာကာရန္တမဟုတ်၊ အကာရန္တတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒက္ခိဏဘာဝေ ဂိရိ ဒက္ခိဏဂိရိ ဇာကာရေ အကာရဿ ဒိသံ ကဘွာ-ဟု ဖွင့်၏။

၂။ ကုမာရဘူတာဟူသော ဝိသေသနသည် ဘိက္ခုဟူသော ဝိသေသနှင့် ပုဒ်များစွာခြား၍ ဒုရတ္ထ ဖြစ်သော် လည်း ဝိသေသန သျှအဖြစ် စပ်လေ။ ယင်းသို့ ဒုရတ္ထအဖြစ်တမင်ထား၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် ကုမာရဘူတာ ဟူသော ဝိသေသနသည် ဟိနာယာဝတ္တာ ဘဝန္တိ၏ ဟောတုမန္တဝိသေသနအဖြစ် သိစေလိုသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့သည်။ (ဘိက္ခုဖြင့် အနုပသမ္ပန္နကိုလည်းယူ။) သိက္ခံ၊ သိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ချ၍။
 ဟိနာယ၊ ယုတ်ညံ့သောအဖြစ်သို့။ အာဝတ္တာ၊ လည်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ခေါ်
 ခြံ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒောသည်။ ဒက္ခိဏာဂီရိသို့။ ယထာဘိရန္တံ၊ မေ့လျော်သရွှေ့ (ပျော်သ
 လောက်၊ ဝါ-နေချင်သလောက်ဟူလို)။ စာရိကံ၊ ငါးစရိတွာ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ ရာဇဂဟံ၊
 သည်။ ကလန္ဒကနိဝါပေါ၊ သော။ ဝေဠုဝန်၊ သည်။ ယေန၊ ခြံ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။
 (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ပ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ အာရုသော
 အာနန္ဒ၊ နှာ။ ကတိအတ္ထဝသေ၊ အဘယ်မျှလောက်သော အကျိုးထူးတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ကုလေသု၊ အမျိုးတို့၌။ တိကဘောဇနံ၊ တိကဘောဇဉ်ကို။ ပညတ္တံ နုခေါ်တိ၊ ပညတ်တော်
 မူအပ်ပါသနည်း ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအမေးစကားကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေကဿပ။ပ။တယော၊ကုန်သော။အတ္ထဝသေ၊ တို့ကို ။ပ။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်၏။ဒုမ္မကူနံ၊
 ခဲခဲရင်းရင်း တံခိုးရိန်စော်မဲ့စေအပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ နိဂ္ဂဟာယ၊

၁။ ဘိက္ခုအဘို့ သာမဏေရဘာဝ ဂီဟိဘာဝ ၂-မျိုးလုံးသည် ဟံန၊ အနုပသမ္ပန္နအဘို့ ဂီဟိဘာဝတမျိုးသာ
 ဟိနံ။

၂။ (က) တပည့်တော်အိမ်ထမ်းစားကြပါစသည်ဖြင့် မအပ်သော အကပ္ပိယ နိမန္တနဖြင့် ရဟန်း ၃-ပါးထံ
 အပင့်အဖိတ်ရောက်လာအံ့။ ထိုပင့်ဖိတ်မှုကို ၎င်းရဟန်း ၃-ပါး သဘောတူ ကျေကျေနပ်နပ်လက်ခံ၍ ဘုဉ်းပေး
 ခဲ့လျှင် တတ္ထ ဟိ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ အကပ္ပိယနိမန္တနံ သာဒိယိတွာ ကေတော ပဋိဂ္ဂဏန္တာပိ အနာပတ္တိ၊ တသ္မာ
 တိကဘောဇနန္တိ ဝုတ္တံ ဟူသော၊ ဌ။ တိကဘောဇနန္တိ တံဟိ ဘုဉ်တဗ္ဗဘောဇနံ ဟူသော ဋီနှင့်အညီ အဆိုပါ
 ဘောဇဉ်သည် တိကဘောဇဉ် မည်၏။

(ခ) ကျုပ်ဘို့ ၃-ပါးကို ထမင်းကျွေးစမ်းပါ ဟု ဒကာအား အကပ္ပိယဝိညတ်ဖြင့် ပြောဆို၍ သဘောတူ
 ကျေနပ်လက်ခံကာ ဘုဉ်းပေးလျှင်လည်း ၎င်းဘောဇဉ်သည် တိကဘောဇဉ်ပင်တည်း။ ဤကား အထက်ပါ
 အဋ္ဌကထာ၌ အပိုဖြင့်သိစေအပ်သောအဓိပ္ပါယ်တည်း။

(ဂ) ဒုမ္မကူနံ စသောအကျိုး၊ မာ ပါပိစ္ဆာ စသောအကျိုး၊ ကုလန္ဒဒ္ဓယတာယ ဟူသောအကျိုး ၃-မျိုးကို
 အစွဲပြု၍ ခွင့်ပြုပညတ်အပ်သော ဘောဇဉ်ဖြစ်သောကြောင့် တိကဘောဇဉ် မည်၏။ ဤကား တယော အတ္ထဝသေ
 ပဋိစ္စ အနုညာတတ္တာပိ တိကဘောဇနန္တိ ဝဒန္တိ၊ ဋီ။

ဆိုလိုရင်းကား ဂ.၁ဘောဇဉ်ကို ဘုရားရှင် ပယ်မြစ်သော်လည်း ဤတိကဘောဇဉ်ကိုကား ဘုရားခွင့်ပြုသည်
 ဟူလို။

၃။ တယော အတ္ထဝသေအရ အကျိုးတရား ၃-ပါးကို ဤအဋ္ဌကထာဦးကာအလို ၁၊ ဒုမ္မကူနံ။ပ။ ဖာသု-
 ဝိဟာရာယ။ ၂-မာ ပါပိစ္ဆာ။ပ။ ဘိန္ဒေယျံ၊ ၃-ကုလန္ဒဒ္ဓယတာယ ဟု ခွဲခြား ဖွင့်ဆို၏။ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋ္ဌိကာအလို
 ၁-ဒုမ္မကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ။ ၂-ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယ။ပ။ ဘိန္ဒေယျံ။ ၃-ကုလန္ဒဒ္ဓယတာယ
 ဟု ၃-မျိုးခွဲခြား ဖွင့်ဆို၏။

အထက်ပါ ၂-မျိုးတွင် ဝဇီရဗုဒ္ဓိအဆိုသည် သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်းအကြောင်း ၁၀-မျိုးပြုရာ၌ ဒုမ္မကူနံ ပုဂ္ဂလာနံ
 နိဂ္ဂဟာယကို အတ္ထဝသတေ၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယကို အတ္ထဝသတခုအဖြစ်ဖြင့်ယူသော ပါရာဇိကဏ်
 ပါဠိ-အဋ္ဌကထာနှင့်ညီ၏။

၄။ ဒုမ္မကူနံ၌ ဒုသဒ္ဓါသည် ဒုမ္မကူနာမ ဒုဿီလပုဂ္ဂလာ ယေ မကံတံ အာပါဒိယမာနာပိ ဒုက္ခေန အာပဇ္ဇန္တိဟ
 သော ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ငုက္ခအနက်မဟာတည်း။ မကံသဒ္ဓါသည် မကံတန္တိ နိတ္တောဘာဝံ သာရတ္ထ

နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ ပေသလာနံ၊ ချစ်အပ်သောသီလရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဖာသုဝိ-
ဟာရာယ၊ ချမ်းချမ်းသာသာနေနိုင်ရန်အလို့ငှါရင်း။ ပါပိစ္ဆာ၊ အလိုဆိုးရှိကုန်သောရဟန်းတို့သည်။
ပက္ခံ၊ အသင်းအပင်းကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ သံဃံ၊ ကို။ မာဘိန္ဒေယျန္တိ၊ မဖျက်ဆီးနိုင်ပါစေ
ကုန်လင့် (ဟု နှလုံးသွင်း၍ရင်း)။ ကုလာနုဒ္ဒယတာယ စ၊ အမျိုးကို သနားစောင့်ရှောက်သူ၏
အဖြစ်အလို့ငှါရင်းတည်း။

ဘန္တေ ကဿပ။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အတ္ထဝသေ၊ ဤအကျိုးထူးတို့ကို။ ပ။ တိကဘော-
ဇနံ၊ တိကဘောဇဉ်ကို။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆိုလျှောက်ထား၏။

အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နွာ။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ ကိဉ္ဇရဟိ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တံ၊ သင်သည်။
(စရသိဉ္ဇပေ။) ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အဂ္ဂတ္ထဒ္ဓါရေဟိ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော
ဘံခါးမရှိကုန်သော။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ အမတ္တညူဟိ၊ အတိုင်းအရှည်ကို မသိကုန်သော။
ဇာဂရိယံ အနု၊ နိုးကြားခြင်း၌။ အယုတ္တေဟိ၊ မယှဉ်ကုန်သော။ (ကမ္မပ္ပဝစနီယအရာဖြစ်၍ ဤသို့
ပေးသည်။ အကျယ်ကို-မ-၁၊ နိဿိ၍ ရေးခဲ့ပြီ။) နဝကေဟိ၊ ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊
ရဟန်းတို့နှင့်။ (သာမဏေနှင့်တကွ ၁-ဝါ-၂-ဝါရ ရဟန်းတို့ကိုယူ၊ ဌ။ ဆိုအပ်လတ္တံ့ တေ အာဝုသော
နဝပ္ပယာဉ်လည်းနည်းတူ။) သဒ္ဓိံ၊ အတူတကွ။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိအလို့ငှါ။ စရသိ၊ လှည့်လည်၏။
သဿဃာတံ မညေ၊ ကောက်ကိုညှင်းဆဲသကဲ့သို့။ (သဿံ ဃာတေန္တော ဝိယ-ဌ) စရသိ၊ ။ ကုလူပ-
ဃာတံ မညေ၊ အမျိုးတို့ကိုညှင်းဆဲသကဲ့သို့။ စရသိ၊ ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒ၊ တေ၊ သင်၏။
ပရိသာ၊ ပရိသတ်သည်။ ဩလုဇ္ဇတိ ခေါ၊ ထူးထူးထွေထွေ ပျက်စီးလေစွတကား။ (ဝိသေသေန
ပလုဇ္ဇတိ ဘိဇ္ဇတိ-ဌ။) အာဝုသော၊ နွာ။ တေ၊ သင်၏။ နဝပ္ပယာ၊ များသောအားဖြင့် ငယ်ရွယ်သူ
ဖြစ်ကုန်သော ထိုရဟန်းတို့သည်။ (ဤ၌လည်း သာမဏေနှင့်တကွ ၁-ဝါ ၂-ဝါရ ရဟန်းတို့ကိုယူ။)
ပလုဇ္ဇန္တိ ခေါ၊ ထူးထူးထွေထွေ ပျက်စီးလေကုန်စွတကား။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပလုဇ္ဇန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိဟု
ဖွင့်သော်လည်း ဓာတ်ကျမ်းရှု၍ ပေးလိုက်သည်။) အယံ ဝါ ကုမာရော၊ ဤသူငယ်သည်လည်း။
(ရှင်မဟာကဿပသည် ရှင်အာနန္ဒာကို ကုမာရဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုံးသည်။ ဝါကို သမုစ္စယတ္ထပြန်ဆို
လိုက်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်မဖွင့်သဖြင့် နိပါတမတ္တဟု ကြံဆရမလိုရှိ၏။) မတ္တံ၊ အတိုင်း
အရှည်ကို။ န အညာသိ၊ မသိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေကဿပ၊ ပ။ မေ၊ တပည့်တော်၏။ သိရသ္မိံ၊ ဦးခေါင်း၌။ အပိ၊ စင်စစ်။ ပလိတာနိ၊
ဆံပင်ဖြူတို့သည်။ ဇာတာနိ၊ (ပေါက်ရောက်) ဖြစ်ပေါ်ကုန်ပြီ။ အထ စ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ မယံ၊

မကုတူတောတိ နိတ္တေဇဘူတော မ-ဌ-၂ စာပိုဒ်-၂၃၆၊ ၂၅၉၊ မကုကတ္တုကာမောတိ နိတ္တေဇံ ကတ္တုကာမော ပါစိတျာ-
ဒိဋ္ဌကထာ ဩမသပါသေကွာပုဒ် စာမျက်နှာ ၅-၊ န မကု ဝိလက္ခောန ဟောတိ သံ ဇီ ၂-စာပိုဒ် ၁၈၇-၈ တို့နှင့်အညီ
နိတ္တေဇအနက် ဝိလက္ခအနက်ဟောတည်း။ ပါဆုဇိကဏ် အဋ္ဌကထာထောက်၍ ဒုက္ခေန မင်္ဂလိယန္တိ နိတ္တေဇဘာဝံ
ဝိလက္ခဘာဝံ ဝါ အာပါဒိယန္တိတိ ဒုမ္မက္ခံဟု ဝိဂ္ဂဟပြုဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ ဝါ၊ ခဲခဲရင်းရင်း။ မင်္ဂလိယန္တိ၊ တံခိုးရှိန်စော်မဲ့
စေအပ်ကုန်၏။ ပါ၊ ကျက်သရေခဲစေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဒုက္ခသပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုမ္မက္ခံ၊ ဒုမ္မက္ခံမည်
ကုန်၏ ဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ကို အနက်ပေး၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌ တံခိုးရှိန်စော်မဲ့စေအပ်ကုန်သော ဟု သမ္မန်လိုက်သည်။

ဒုမ္မက္ခံ၌ ဒု၏ အနက်ကား အဘာဝ မကု၏အနက်ကား တံခိုးရှိန်စော်မဲ့ဟူသော တေဇဟု ကြံ၍ နတ္ထိ မကု
တေဇော ဧတေသန္တိ ဒုမ္မက္ခံဟု ဝစနတ္ထ ပြုကာ ဒုမ္မက္ခံ၊ တံခိုးရှိန်စော်မဲ့ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကိုဟု ပေးသော
အနက်သည် အဆိုပါ-ဌ ဇီ တို့နှင့်ညီအံ့မထင်။

တပည့်တော်တို့သည်။ အဇ္ဇာပိ၊ ယနေ့တိုင်အောင်လည်း။ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ၊ ရှင်မဟာကဿပ၏။ ကုမာရကဝါဒါ၊ ကုမာရက(သုဇယံ)ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းမှ။ န မုစ္စာမ၊ မလ္လတ်သေးပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ထား၏။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ တံ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ အဂုတ္တဒွါရေဟိ၊ ကုန်သော။ပ။ ဇာဂရိယံ အနု၊ ၌။ အယုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ နဝေဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ စာရိကံ၊ ငှါ။ စရသိ၊ လှည့်လည်၏။ပ။ အာဝုသော၊ နန္ဒာ။ တေ၊ သင်၏။ နဝပ္ပါယာ၊ တို့သည်။ ပလုဇန္တိ ခေါ်၊ ကုန်စွတကား။ အယံ ဝါ ကုမာရကော၊ သည်လည်း။ မတ္တံ၊ ကို။ န အညာသိ၊ မသိ။ ဘထာဟိ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်^၁။ (ဟံ၊ သင်အာနန္ဒာသည်။ န မုစ္စသိ၊ ကုမာရကဝါဒမှမလ္လတ်။)ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ထုလ္လနန္ဒာ၊ မည်သော။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ အယျေန မဟာကဿပေန၊ အရှင်မဟာကဿပသည်။ ဝေဒေဟမုနိံ၊ ရဟန်းပညာရှိဖြစ်သော။ အယျော အာနန္ဒော၊ ရှင်အာနန္ဒာကို။ ကုမာရကဝါဒေန၊ ကုမာရ(သုဇယံ)ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်။ အပသာဒိတော ကိရာတိ၊ ခြိမ်းချောက် မောင်းမဲသတဲ့ဟူ၍။ အဿောသိ ခေါ်၊ ကြားပြီ။

အထ ခေါ်၊ ထိုအခါ၌။ ထုလ္လနန္ဒာ၊ သော။ ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ အနတ္တမနာ၊ မနှစ်သက်သည် ဖြစ်၍။ အယျော မဟာကဿပေါ၊ သည်။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော၊ ရှေးကသာသနာတော်မှတစ်ပါး သော အယူရှိသူသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝေဒေဟမုနိံ၊ သော။ အယံ အာနန္ဒ၊ ကို။ ကုမာရကဝါဒေန၊ ဖြင့်။ အပသာဒေတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏ဟူ၍။ ကိံ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်။ မညတိတိ၊ မှတ်ထင်ဘိသနည်းဟူသော။ အနတ္တမနဝါစံ၊ မနှစ်မြို့ဖွယ်သောစကားကို။ နိစ္စာရေသိ၊ မြက်ဆိုပြီ။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊သည်။ ဣမံ ဝါစံ၊ ကို။ ဘာသမာနာယ၊ သော။ ထုလ္လနန္ဒာယ၊ သော။ ဘိက္ခုနီယာ၊ ၏ (စကားကို)။ အဿောသိ၊ ကြားတော်မူပြီ။

အထ ခေါ်၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒ၊ ကို။ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ နန္ဒာ။ ဝတ၊ စင်စစ်။ ထုလ္လနန္ဒာယ၊ သော။ ဘိက္ခုနီယာ၊ သည်။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင်။ အပ္ပဋ္ဌိသခါ၊ မဆင်ခြင်မူ၍။ ဝါစာ၊ စကားကို။ ဘာသိတာ၊ ပြောဆိုအပ်၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ အဟံ၊ ငါ(ကဿပ)သည်။ ယတော၊ အကြင်အခါမှစ၍။ (ဥပ္ပတ္တဝိသယအပါဒါနံ။) ကေသမဿံ၊ ဆံမှတ်ဆိတ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်၍။ (ကေသမဿံ ဩဟာရေတွာနှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို မ-၁ နိသု၌ ရေးခဲ့ပြီ။) ကာသာယာနိ၊ ဖန်ရည်ဆိုးအပ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့ကို။ အတ္ထာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း(ဝတ်ရုံ)၍။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်း ဘောင်သို့။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဝင်ရောက်၏။ (တတော၊ ထိုအခါမှစ၍။) ဘဂဝတာ၊ ဘုန်းတော်ရှိတော် မူသော။ အရဟတော၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ တေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားကို။ အညတြ၊ ကြည်၍။ အညံ၊ အခြားသူကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိတာ၊ ညွှန်ပြဘူး ၏ဟူ၍။ နာဘိဇာနာမိ၊ မသိစဘူး။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဂါရိက- ဘူတဿ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ သတော၊ ဖြစ်စဉ်။ မေ၊ ငါ(မဟာကဿပ)၏။ သရာဝါသော၊ အိမ်၌နေခြင်းသည်။ သမ္မာဓော၊ ကျဉ်းမြောင်း၏။ ရဇောပထော၊ ကိလေသာမြို့လမ်းတည်း။

၁။ တထာဟိပုန်သည် ဝါကျအစ၌ ရှိသည်အားလျော်စွာ ဝါကျအစ၌ထား၍ အနက်ပေးလေ့ရှိသော်လည်း ဤ၌ အစပ်ချင်းနီး၍ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်စေရန် နောက်၌ထား၍ ပေးသည်။

ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ အဗ္ဗောကာသော၊ လွင်တီးခေါင်နှင့်တူ၏။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ အဇ္ဈာဝသတာ၊ နေသူသည်။ ကေန္တပရိပုဏ္ဏံ၊ စင်စစ်ပြည့်သော။ ကေန္တပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်စစ် စင်ကြယ်သော။ သင်္ခလိခိတံ၊ ခရုသင်းပွတ်သစ်နှင့်တူသော။ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ကို။ စရိတံ၊ ကျင့်ခြင်းငှါ၊ န သုကရံ၊ လွယ်ကူသဖြင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ အဟံ၊ ငါ (မဟာကဿပ) သည်။ ကေသမဿံ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ပယ်၍။ ကာသာယာနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အစ္စာဒေတွာ၊ ၍။ အဂါရသ္မာ၊ မှ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ယံ နန္ဒ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ၊ ဝင်ရောက်ရမှုကား ကောင်းစွဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ၊ သော အဟံ၊ ထိုငါ (မဟာကဿပ) သည်။ အပရေန၊ တပါးသော။ သမယေန၊ အခါ၌။ ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ အဝတ်စတို့ကို။ သင်္ခာဒိ၊ ချုပ်စပ်ခြင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့တည်း။ ဧတေ၊ ထိုသူတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်ညွှန်း၍။ ကေသမဿံ၊ ကို။ ဩဟာရေတွာ၊ ၍။ ကာသာယာနိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အစ္စာဒေတွာ၊ ၍။ အဂါရသ္မာ၊ မှ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိ၊ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီ။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဗ္ဗဇိတော၊ (ရဟန်းဘောင်သို့) ဝင်ရောက်သော။ သော၊ ထိုငါ (မဟာကဿပ) သည်။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ အခွန်ရှည်သောခရီးကိုသွားသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ရာဇဂဟံ၊ ရာဇဂြိုဟ်၏။ အန္တရာ စ၊ အကြား၌၎င်း။ နာဠန္ဒံ၊ နာဠန္ဒ၏။ အန္တရာ စ၊ ၌၎င်း။ ဗဟုပုတ္တေ၊ ဗဟုပုတ္တမည်သော။ စေတိယေ၊ စေတီ၌။ နိသိန္နံ၊ ထိုင်နေသည်ကို။ အဒ္ဓသံ၊ တွေ့မြင် (ဖူးမျှော်ရ) ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ တွေ့မြင် (ဖူးမျှော်ရ) ၍။ မေ၊ ငါ (မဟာကဿပ) အား။ “အဟံ၊ သည်။ သတ္တာရဉ္စ၊ ဆရာဖြစ်သူကိုလည်း။ (စဖြင့်သုဂတသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတို့ကိုဆည်း။) ဝတ၊ စင်စစ်။ ပဿေယျံ၊ ဖူးမျှော်လိုသည်ဖြစ်အံ့။ ဘဂဝန္တမေဝ၊ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင်။ ပဿေယျံ၊ ဖူးမျှော်ရာ၏။ အဟံ၊ သည်။ သုဂတဉ္စ၊ (နိဗ္ဗာန်သို့) ကောင်းစွာရောက်သူကိုလည်း။ (စဖြင့်သတ္တာရနှင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဆည်း။) ဝတ၊ စင်စစ်။ ပဿေယျံ၊ ဖူးမျှော်လိုသည်ဖြစ်အံ့။ ဘဂဝန္တမေဝ၊ ဘုရားကိုသာလျှင်။ ပဿေယျံ၊ ၍။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ (သစ္စာလေးပါးတို့ကို) ကောင်းစွာကိုယ်တိုင်သိသူကိုလည်း။ (စဖြင့် ရှေ့ ၂-ပုဒ်ဆည်း။) ဝတ၊ စင်စစ်။ ပဿေယျံ၊ ဖူးမျှော်လိုသည်ဖြစ်အံ့။ ဘဂဝန္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿေယျန္တိ၊ ဖူးမျှော်ရာ၏” ဟူသော ၂။ ဧတံ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ သော အဟံ၊ ထိုငါ (မဟာကဿပ) သည်။ တတ္ထေဝ၊ အကြံအစည် ဖြစ်ပြီးရာ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ ဘဂဝတော၊ ၍။ ပါဒေသု၊ ခြေတော် (အစုံ) တို့၌။ သိရသာ၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ နိပတိတွာ၊ ဝပ်၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ ဘုရား တပည့်တော်၏။ သတ္တာ၊ ဆရာပါတည်း။ အဟံ၊ သည်။ သာဝကော၊ (အရှင့်စကားတော်ကို နားထောင်သော) သာဝကသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ ၍။ သတ္တာတိ၊ တည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ အာဝုသော၊ နွာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ လျှောက်ထားအပ်သော်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ကဿပ၊ ပ။ ယော ခေါ၊ အကြင်သူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗစေတသာ၊ အလုံးစုံသောစိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ ပြည့်စုံသော။ (သဗ္ဗစေတသာတိ သဗ္ဗအဇ္ဈတ္တိကံပရိပုဏ္ဏစေတသာ-ဋီ။) သာဝကံ၊ ကို။ အဇာန-

၁။ သင်္ခလိခိတံနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်ကို မ-၁၊ နိဿသ၌ ရေးခဲ့ပြီ။
 ၂။ ဤ ၃၁၂ ကျဘို့တွင် ဒုန်းဒုန်းသော ပဒေသသံ၌ ဒေသံ ဝိဘတ်သည် အာသိဋ္ဌ၊ နောက်နောက်သောပဒေသသံ၌ ယေျကား အဋ္ဌိတည်း။

ညေဝ၊ (အလုံးစုံသောဥယျာကို) သိသူ မဟုတ်ပဲလျက်ပင်လျှင်။ ဇာနာမိတိ၊ သိ၏ဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။ အပဿညေဝ၊ တွေ့မြင်သူမဟုတ်ပဲလျက်ပင်လျှင်။ ပဿာမိတိ၊ တွေ့မြင်၏ဟူ၍။ (ဝဒေယျ၊ ရာ၏။) တဿ၊ ထိုသူ၏။ မုဒ္ဒါပိ၊ ဥူးထိပ် (ဦးခေါင်း) သည်လည်း။ ဝိပတေယျ၊ ပြုတ်ကျရာ၏။ ကဿပ၊ အဟံ ခေါ်ပန၊ ငါဘုရားသည်ကား။ ဇာနညေဝ၊ (အလုံးစုံသောဥယျာကို) သိသူဖြစ်၍သာ။ ဇာနာမိတိ၊ (အလုံးစုံသောဥယျာကို) သိ၏ ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆိုတော်မူ၏။ ပဿညေဝ၊ (အလုံးစုံသော ဥယျာကို) တွေ့မြင်သူဖြစ်၍သာ။ ပဿာမိတိ၊ (အလုံးစုံသော ဥယျာကို) တွေ့မြင်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။

ကဿပ၊ တဿ၊ ကြောင့်။ တေ၊ သင်သည်။ မေ၊ ငါ၏။ တိဗ္ဗံ၊ အားကြီးသော။ ဟိရေတ္တပုံ၊ အရှက်အကြောက်သည်။ ထေရေသု၊ ထေရ်တို့၌၎င်း။ နဝေသု၊ ငယ်ရွယ်သော ရဟန်းတို့၌၎င်း။ မဇ္ဈိမေသု၊ (အကြီးအငယ် ၂-သွယ်တို့၏) အလယ်၌ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၌၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်တံ၊ ကပ်တည်နှင့်သည်။ (ပဌမတရမေဝ ဥပဋ္ဌိတံ-ဌ။) ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်ထိုက်၏။ ကဿပ၊ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့လျှင်။ တေ၊ သင်သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကဿပ၊ တဿ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ၌။ တေ၊ သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ကုသလူပသံဟိတံ၊ ကုသိုလ်နှင့်စပ်သော။ (ဌ၌ ဥပသံဟိတံကို သန္နိသိတံဟု ဘာဝတ္ထုဖွင့်၏။) ယံဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ သုဏိဿာမိ၊ နာအံ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုတရားကို။ အဋ္ဌိံ၊ အလိုရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍ ။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ သဗ္ဗစေတသာ၊ အလုံးစုံသောစိတ်ဖြင့်။ သမန္နာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ (စိတ္တဿ ထောကမ္ပိ ဗဟိဂန္တံ၊ အဒေန္တော သဗ္ဗေန သမန္နာဟာရစိတ္တေန သမန္နာဟရိတွာ-ဌ။) ဩဟိတသောတော၊ (အသံလာရာသို့) ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဓမ္မံ၊ ကို။) သုဏိဿာမိတိ၊ နာအံဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပ။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၁။ ဤဝါကျ၌သာဝကကို အဇာနညေဝပုဒ် ဇာနာမိပုဒ် အပဿညေဝ ပဿာမိပုဒ်တို့၌ မစပ်လင့်။ ဝဒေယျပုဒ်၌ သာစပ်၊ ထို့ကြောင့်အဇာနညေဝစသောပုဒ်တို့၏ကံကို သဗ္ဗညေယျဟု ဋီကာ၌ ထည့်၍ဖွင့်ဆိုသည်။ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဂတဖြစ်သော ရှင်မဟာကဿပကဲ့သို့သောသာဝကမျိုးကို အလုံးစုံသောတရားကိုမသိပဲလျက် အလုံးစုံသောတရားကိုသိမြင်၏ ဝါ သိမြင်သူ သဗ္ဗညုဟု အကြင်သူသည် လိမ်လည် ပြောဆိုငြားအံ့၊ ၎င်း၏ပြောကြားချက်ကို ယုံကြည်သဖြင့် ရှင်မဟာကဿပလို သာဝကတပါးပါးက ထိုသဗ္ဗညုဟု ပြောလှာသူအား အရိုအသေပြုခဲ့သော်အရို အသေခံသူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဦးခေါင်းသည် လည်မှ ပြုတ်ကျရာ၏ဟူလို။

၂။ အသက်သိက္ခာဝါတို့ဖြင့် တော်တော်ရင့်ကျက်ကြပြီးဖြစ်၍ သာသနာ၌ မြဲမည့်ကိုယ်တော်များဟု ယူဆလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ထေရ်-ထေရ်ဟု ဆိုလိုသည်။

၃။ အဋ္ဌိံ ကဘူတိ အတ္တာနံ တေန ဓမ္မေန အဋ္ဌိကံ ကတွာဟူသော ဤအဋ္ဌကထာ ပဌမဝိကပ်အလို အတ္ထပုဒ် ဤပစ္စည်း။ အတ္ထသဒ္ဓါ ဣစ္ဆာဟော အတ္ထော ဣစ္ဆာ ယဿာတိ အတ္ထိဟု ဣကို ဌပြု၊ ထို့ကြောင့် အလိုရှိသည်ကိုပြု၍ဟု ပေးသည်။ တံ ဝါဓမ္မံ သေ မယံ အတ္ထောတိ အဋ္ဌိံ ကတွာဟူသော ဤဌဒုဝိကပ်အလို အတ္ထသဒ္ဓါ ဟိတဝါစက အတ္ထော ဟိတံ ယဿာတိ အတ္ထိဟု အကျိုးရှိသည်ကိုပြု၍ဟုပေး။ ယထာ ဝါ န နဿာ၊ ဧဝံ အတ္ထိကံ ဝိယကရောန္တော အတ္ထိံ ကတွာဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းဋီကာမဟာဋီကာအလို အဋ္ဌပုဒ်ဂတပုဒ်အဋ္ဌသဒ္ဓါအရိုးဟော၊ အဋ္ဌိံ ဂတံ အဋ္ဌိကံပြု၊ အဋ္ဌိကံဘဟုဆိုလျက်ဂတပုဒ်ကိုခြေ၍အဋ္ဌဟူရှိသည်။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌိံ၊ အရိုးရောက်အောင်။ ဝါ၊ အရိုးစွဲအောင်။ ကတွာ၊ ရှိဟုပေး။ ကုန်သည်ဟော သတ္တော၌ အတ္ထသဒ္ဓါကဲ့သို့ ဤ၌ အတ္ထသဒ္ဓါ ဓနဝါစကကြံ၍ ကရဓာတ်အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့် အတ္ထံ ဤ-ရောက်စေပြီးလျှင် အဋ္ဌိံ ကတွာ ဥစ္စာကဲ့သို့ပြု၍ ဟူ၍လည်းပေး။

ကဿပ၊ ပ။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ခွံ။ တေ၊ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ သာတသဟဂတာ၊ သာယာအပ်သောသုခနှင့်တကွဖြစ်သော။ ကာယဂတာသတိ၊ သည်။ နဝိဟိသတိတိ၊ မစွန့်အံ့ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကဿပ၊ ပ။ ဧဝံဟိ၊ လျှင်။ တေ၊ သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ၊ ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဘဂဝါ တေဒဝေါစဉ် တော်ပြန်စပ်။)

အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်အာနန္ဒာ။ အထ ခေါ၊ ခွံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဣမိနာ၊ ဩဝါဒေန၊ ဤအဆုံးအမတော်ဖြင့်။ ဩဝဒိတော၊ ဆုံးမတော်မူ၍။ အာသနာ၊ နေရာမှ။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲသွားပြီ။ အာဝုသော၊ နွာ။ အဟံ၊ သည်။ သတ္တာဟမေဝ၊ ခုနစ်ရက်သာလျှင်။ သရဏော၊ ကိလေသာကြွေးမြီရှိသည်ဖြစ်၍။ (သရဏောတိ သကိလေသော သဏ္ဌဏော ဟုတွာ ဌ) ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ၊ ပြည်သူတို့၏ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇံ၊ စားပြီ။ အဋ္ဌမိယာ၊ ရှစ်ရက်မြောက်၌။ အညာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

အာဝုသော၊ နွာ။ အထ ခေါ၊ ခွံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဂ္ဂါ၊ လမ်းမှ။ ဩက္ကမ္မ၊ ဖဲ၍။ ယေန၊ ခွံ။ အညတရံ၊ တခုသော။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်ပင်ရင်းသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ချဉ်းကပ်ပြီ။ အာဝုသော၊ နွာ။ အထ ခေါ၊ ခွံ။ အဟံ၊ သည်။ ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ အဝတ်စတို့ဖြင့်။ သင်္ဃာဋ္ဌိံ၊ ချုပ်စပ်အပ်သောဒုက္ခကို ။ စတုဂ္ဂုဏံ၊ လေးလွှာလေးထပ်။ ပညာပေတွာ၊ ခင်း၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမ၊ ဤနေရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိသီဒတု၊ ထိုင်တော်မူပါ။ ယံ၊ ယင်းသို့ထိုင်ခြင်းသည်။ မမ၊ တပည့်ဘော်၏။ ဒီသရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားအလိုငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ အဿာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ထားပြီ။ အာဝုသော၊ နွာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပညတ္တေ၊ ခင်ထားအပ်သော။ အာသနေ၊ ခွံ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ အာဝုသော၊ နွာ။ နိသဇ္ဇခေါ၊ ထိုင်နေပြီး၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကဿပ၊ ပ။ ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ တို့၏။ အယံ သံဃာဋ္ဌိ၊ ဤဒုက္ခသည်။ မုဒုကာတိ၊ နူးညံ့၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ တို့ဖြင့်။ သံဃာဋ္ဌိ၊ ချုပ်စပ်သော။ အယံ၊ ဤသင်္ကန်းသည်ဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ ၏။ ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ တို့၏။ သံဃာဋ္ဌိံ၊ ကို။ အနုကမ္ပံ၊ သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ ပဋိဂ္ဂဏာတု၊ လက်ခံတော်မူပါ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ကဿပ၊ ပ။ တံ၊ သည်။ မေ၊ ငါဘုရား၏။ သာဏာနိ၊ လျှော်တေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ပံသုကူလာနိ၊ မြေမုံ၊ အလိမ်းလိမ်းကပ်ကုန်သော။ နိဗ္ဗသနာနိ၊ ပြီးပြီးသောဝတ်ရုံခြင်းရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို။ (ဝတ်ရုံပြီးဖြစ်သောသင်္ကန်းဟောင်းဟူလို။) ဓာရေဿသိ၊ ဆောင်နိုင်အံ့လော။ (ပါရပိတု သက္ခိဿသိ ဌ)။ ဣတိ၊ ဤသို့(ဘုရားက)မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပ။ နိဗ္ဗသနာနိ၊ တို့ကို။ ဓာရေဿာမိ၊ ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ အာဝုသော၊ နွာ။ သောခါဟံ၊ ထိုငါသည်။ ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ အဝတ်စတို့ဖြင့်။ သင်္ဃာဋ္ဌိံ၊ ချုပ်စပ်အပ်သောဒုက္ခကို(တို့၏ ကိုဟူ၍သော်လည်းပေး။) ဘဂဝတော၊ အား။ ပါဒါသိံ၊ (သောမနဿသဟဂုတ်

၁။ ပါဠိတော်စာသွားရှုလျှင် ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ၊ တို့၏။ သင်္ဃာဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဟု ပေးသင့်၏။ သို့သော်လည်း ယင်းသို့ပေးလျှင် အနက်မပြောင့်ပဲ ထောင့်အံ့သောကြောင့် တို့ဖြင့် ကရုဏတ္ထပြန်ဆိုသည်။ သပ္ပိဿ ပူရေတွာ၌ ကဲသို့ ကရုဏတ္ထပေးရန် အထောက်အထား ဗျာကရုဏ်းများ၌ မရှိ။

စိတ်တည်းဟူသော) အပြားအားဖြင့် ပေးလှူပြီ။ အဟံ ပန၊ သည်ကား။ ဘဂဝတော၊ ဇာတိ။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ ခံယူကျင့်သုံးပြီ။ (ပဋိပဇ္ဇိန္တိ ပဋိပဇ္ဇောသ္မိ၊ ၄။)

အာဝုသော၊ နွှာ။ ယံ တံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဒမာနော၊ ပြောဆိုသော်။ ဘဂဝတော၊ ဇာတိ။ ပုတ္တော၊ သားတည်း။ ဩရသော၊ ရင်၌ဖြစ်သူဖြစ်၍။ မုခတော၊ ခံတွင်းတော်မှ။ ဇာတော၊ ဖွားမြင်သူတည်း။ ၂။ ဓမ္မဇော၊ (အဆုံးအမတည်းဟူသော) တရားကြောင့် ဖြစ်သူတည်း။ ဓမ္မနိမ္မိတော၊ (အဆုံးအမ တည်းဟူသော) တရားသည် ဖန်ဆင်းထားသူတည်း။ ဓမ္မဒါယာဒေါ၊ (လောကုတ္တရာတည်းဟူသော) တရားအမှုကို ခံယူထိုက်သူတည်း။ သာဏာနိ၊ လျှော်တေဖြင့်ပြီးကုန်သော။ ပံသုကူလာနိ၊ မြေအလိမ်းလိမ်းကပ်ကုန်သော။ နိဗ္ဗသနာနိ၊ ပြီးပြီးသော ဝတ်ရုံခြင်းရှိကုန်သော သင်္ကန်းတို့ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတာတိ၊ ခံယူသူတည်း။ ၃။ ဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုရာ၏။

တံ မခံ၊ ထိုဘုံကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သော်။ ဘဂဝတော၊ ၂။ နိဗ္ဗသနာနိတိ၊ နိဗ္ဗသနာနိဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ရာ၏။

အာဝုသော၊ နွှာ။ အဟံ၊ သည်။ (ယာဝဒေ စသည်ကို စာပိုဒ် ၁၅၂-အတိုင်းပေးလေ။ အဟံ ခေါ် အာဝုသော အာသဝါနံ ခယာ စသည်ကို ဥပဿယသုတ်အဆုံး ဝါကျတို့ကိုမှီး၍ပေး။)

ကောဒသမံ၊ တဆွဲတခုမြှောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ပရမရဏသုတ်

၁၅၅။ (ဧကံ သမယံမှ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံတိုင်အောင် စာပိုဒ် ၆၇-နဋကလာပီသုတ်နှင့် တူ၏။ မဟာကောဠိကောအရာ၌ မဟာကဿပေါ၊ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံအရာ၌ အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံရှိသည်သာ ထူး၏။) အာဝုသော ကဿပ၊ ၂။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဟောတိ ကိံ န ခေါတိ၊ ဖြစ်သေးသလောဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအမေးစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဗျာကတံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (ဣမ္မံ၌ ဧတံ မပါ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော တေမိလည်း မပါ။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်ကဿပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ န ဟောတိ ကိံ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ န ဟောတိတိ၊ မဖြစ်ဟူသော။ ဧတမ္ပိ၊ ဤစကားကိုလည်း။ အဗျာကတံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ အာဝုသော၊ ၂။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ ကိံ န

- ၁။ ပါဒါသိ ပကာရေန သောမနဿသမ္ပယုတ္တိတ္တေန အဒါသိ၊ ဥပါလိတ္တေရာပါဒါနံ ၄-စာပိုဒ် ၄၅၉။
- ၂။ ရှင်အဖြစ်၌ တည်သည်ကိုရည်၍ ဩရသ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်သည်ကိုရည်၍ မုခတော ဇာတောဟု မိန့်သည်။
- ၃။ ပုတ္တော ဩရသော။ ၂။ ဓမ္မဒါယာဒေါဟု ပဌမာကေဝနန္တဖြင့် ရှိသကဲ့သို့ ပဋိဂ္ဂဟေတာ-ဟုတုပစ္စည်း ပဌမာကေဝနန္တဖြင့် ဣ-သိ မူအတိုင်းရှိသင့်သည်။ ကံဟော တ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ပဌမာဗဟု-ဝနန္တ။ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ ပုဒ်ကား မသင့်။

ခေါ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်းမဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတီတိ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်းမဖြစ်ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။ အဗျာကတံ၊ အပ်။ အာဝုသော၊ ပ။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ ကိံ၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တထာဂတော၊ သည်။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတီတိ၊ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ် သည်လည်း မဟုတ်ဟူသော။ ဧတေ၊ ဤစကားကိုလည်း။ အဗျာကတံ၊ အပ်။ အာဝုသော၊ ပ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဧတံ၊ (သေသည်မှနောက်၌ သတ္တဝါ ဖြစ်မဖြစ်စသော) ဤ မိစ္ဆာအယူကို။ (ဧတံ ဒိဋ္ဌိကတံ၊ ဌ။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဗျာကတံ၊ ဟောတော်မမူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဧတံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူသည်။ အတ္ထသံဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ် သည်။ န၊ မဖြစ်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ရှေ့ပြေးအကျင့်သည်။ (မ-ဌ ၃ စာပိုဒ် ၁၂၀-၌လည်း ဖွင့်၏။) န၊ မဖြစ်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝဋ်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ နိရောဓာယ၊ ရာဂချုပ်ခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ ဥပသမာယ၊ ရာဂမီးငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ အဘိညာယ၊ တရားထူးကိုသိခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းငှါ။ န၊ မဖြစ်။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ပါနဟူသော တဏှာမှ ထွက်မြောက် ခြင်းငှါ။ န သံဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သေသည်မှ နောက် သတ္တဝါ ဖြစ်-မဖြစ်စသည်ကို။ အဗျာကတံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေ၏။

အာဝုသော၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်။ ကိဉ္ဇရဟိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မေး၏။ အာဝုသော၊ ပ။ ဣဒံ၊ ဤ တေဘူ မက သင်္ခါရသည်။ ဒုက္ခန္တိ ခေါ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်၏။ အယံ၊ ဤလောဘသည်။ ဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ (ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်း) သမုဒယသစ္စာဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်၏။ အယံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓောတိ၊ (ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ) နိရောဓ သစ္စာဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်၏။ အယံ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ၊ (ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်) မဂ္ဂသစ္စာဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေ၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ သစ္စာ လေးပါးကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ပ။ ဟိ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤသစ္စာလေးပါးသည်။ အတ္ထသံဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်ယှဉ်၏။ ဧတံ၊ ဤသစ္စာလေးပါးသည်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ ရှေ့ပြေး အကျင့်တည်း။ ဧတံ၊ ဤသစ္စာလေးပါးသည်။ နိဗ္ဗိဒါယ၊ (ဝဋ်၌) ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ ဝိရာဂါယ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှါ။ နိရောဓာယ၊ ရာဂချုပ်ခြင်းငှါ။ ဥပသမာယ၊ ရာဂမီး ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ။ အဘိညာယ၊ တရားထူးကို သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သိမြင်ခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ ပါနမည်သော တဏှာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ အပ်၏။

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၃-သဒ္ဓမ္မပုဋိရူပကသုတ်

၁၅၆။ (ဝေ မေ သုတံ။ပ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပေးမြဲ။) ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယ-
 သ္မာ မဟာကဿပေါ၊ အရှင်မဟာကဿပသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယေန၊
 အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အပ္ပတရာနိ၊ အလွန်နည်းကုန်သော။
 သိက္ခာပဒါနိစေဝ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ည်လည်း။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ဗဟုတရာ၊ အလွန်များကုန်သော။
 ဘိက္ခု၊ စ၊ ရဟန်းတို့သည်လည်း။ အညာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ သဏ္ဌဟိ သု၊ တည်ကုန်ပြီ။ (သော)
 ဟေတု၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ (သော) ပစ္စယော၊ ထိုအထောက်
 အပံ့သည်။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်း အထောက်အပံ့
 ဖြင့်။ တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဗဟုတရာနိ၊ အလွန်များကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိစေဝ၊ သိက္ခာပုဒ်
 တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အပ္ပတရာ၊ အလွန်နည်းကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ စ၊ ရဟန်းတို့
 သည်လည်း။ အညာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ သဏ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ (သော) ဟေတု ပန၊ ထိုအကြောင်း
 သည်ကား။ ကော၊ အဘယ်ပါနည်း။ (သော) ပစ္စယော ပန၊ ထိုအထောက်အပံ့သည်ကား။ ကောတိ၊
 အဘယ်ပါနည်း ဟူသော။ တေ၊ ဤအမေးစကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။ ကဿပ၊ ပ။ တေ၊ ဤ
 အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်။ ဝေဉ္ဇ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ အတိုင်းပင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တေသု၊
 သတ္တဝါတို့သည်။ (သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါ သီလ စသည်တို့သည် ဟု မုချတ္ထသော်လည်းပေး။)
 ဟာယမာနေသု၊ ဆုတ်ယုတ်ကုန်လတ်သော်။ သဒ္ဓမ္မေ၊ သူတော်ကောင်းတရားသည်။ အန္တရဓာ-
 ယမာနေ၊ ကွယ်ပျောက်လတ်သော်။ ဗဟုတရာနိ၊ ကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိစေဝ၊ တို့သည်လည်း။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အပ္ပတရာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ စ၊ တို့သည်လည်း။ အညာယ၊ ဌံ။ သဏ္ဌဟန္တိ၊
 ကုန်၏။ ကဿပ၊ ပ။ ယာဝ၊ အကြင်ရွှေလောက်။ သဒ္ဓမ္မပုဋိရူပကံ၊ သူတော်ကောင်း တရားအတု
 သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်ပေါ်သေး။ တာဝ၊ ထိုရွှေလောက်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊
 သူတော်ကောင်းတရား၏။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကဿပ၊ ပ။
 ယတော စ ခေါ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ သဒ္ဓမ္မပုဋိရူပကံ၊ သည်။ လောကေ၊ ဌံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 အထ၊ ထိုအခါ၌။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ၏။ အန္တရဓာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကဿပ၊ ပ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇာတရူပပုဋိရူပကံ၊ ရွှေတုသည်။
 (ရွှေရည်စိမ်ထား၍ ရွှေရောင်တောက်သော ကြေးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အဆင်းတန်ဆာကိုဆို
 လို၏။) လောကေ၊ ဌံ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သေး။ တာဝ၊ လောက်။ ဇာတရူပဿ၊ ရွှေ၏။ အန္တရဓာနံ၊
 ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကဿပ၊ ပ။ ယတော စ ခေါ၊ ဌံကား။ ဇာတရူပပုဋိရူပကံ၊
 သည်။ လောကေ၊ ဌံ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဇာတရူပဿ၊ ၏။ အန္တရဓာနံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ကဿပ၊ ပ။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင် ။ပ။ အန္တရဓာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကဿပ၊ ပ။ ပထဝီ၊ (၂-သိန်း ၄-သောင်းအထူရှိသော) မြေကြီးသည်။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်း
 တရားကို။ န ခေါ အန္တရဓာပေတိ၊ မကွယ်ပျောက်စေနိုင်။ အာပေါဓာတု၊ ရေသည်။ သဒ္ဓမ္မံ၊ ကို။

၁။ အာဇာနာတိတိ (ဟေဌိမမဂ္ဂေဟိ ဉာတမရိယာဒံ အနတိက္ကမိတွာဝ ဇာနာတိ ပဋိဝိဇ္ဇတိ။) အညာ၊ အဂ္ဂ
 မဂ္ဂပညာ။ အညဿ အယန္တိ အညာ၊ အရဟတ္တဖလံ။ ဋီကာ။

၂။ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ညစ်နွမ်းကြောင်း ၁၀-ပါးဟူသော အဓိဂမ သဒ္ဓမ္မပုဋိရူပကံ၊ သံဂါယနာသုံးတန်မဝင်
 သော ဓာတုကထာစသော အဗဒ္ဓဝစနဟူသော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မပုဋိရူပကန့်ပီးကိုယူ။

န ခေါ်အန္တရဓာပေတိ၊ နိုင်။ တေဇောဓာတု၊ မီးသည်။ ပ။ ဝါယောဓာတု၊ လေသည်။ ပ။ န အန္တရ-
ဓာပေတိ၊ နိုင်။ အထ ခေါ်၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ၊ ဤသုတော်
ကောင်းတရားကို။ အန္တရဓာပေန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်စေနိုင်ကုန်၏။ တေ မောသပုရိသာ၊ ထိုမဂ်ဖိုလ်မှ
အချဉ်းနှီးသော ယောက်ျားတို့သည်။ ဣဓေ၊ ဤသာသနာ၌။ (ဝေအနက်မဲ့။) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်
ကုန်၏။ ကဿပ၊ ပ။ နာဝါ၊ လေသည်။ အာဒိကေနော၊ (ဝန်ကို) ယူဆောင်သဖြင့်သာလျှင်။
ဩပိလဝတိသေယျထာပိ၊ နှစ်မြုပ်သကဲ့သို့။ (အာဒိကေနာတိ အာဒါနေန ဂဟဏေန၊ ဌ။ အာဒါနံ
အာဒိ အာဒိ ဝေ အာဒိကံ၊ ဌိ။ ဩပိလဝတိတိ နိမုဇ္ဇတိ၊ ဌ။) ကဿပ၊ ပ။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ၏။ အန္တရဓာနံ၊
သည်။ ဝေ၊ ဤအတူ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (သာသနာကွယ်ခြင်းသည် လေ့မြုပ်သကဲ့သို့ချက်ချင်း
မဟုတ် တဖြေးဖြေးချင်း နှစ်မြုပ်သည်ဟူလို။)

ကဿပ၊ ပ။ ဩက္ကမနိယာ၊ အောက်သို့လားစေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
ဤဆိုလတ္တံ့သော တရားတို့သည်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ၏။ သမ္မောသာယ၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းငှါ။ အန္တရ-
ဓာနာယ၊ ကွယ်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။
ကဿပ၊ ပ။ ဣဓ၊ ဤသာသနာ၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဘိက္ခုနိယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့သည်။ ဥပါသကာ၊
(ရတနာ ၃-ပါးကို) ဆည်းကပ်သူတို့သည်။ ဥပါသိကာယော၊ (ရတနာ ၃-ပါးကို) ဆည်းကပ်
သော ဒကာမတို့သည်။ သတ္တရိ၊ ဘုရား၌။ အဂါရဝါ၊ ရိုသေခြင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပတိဿာ၊
နှိမ်ချ တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓမ္မေ၊ တရား၌။ ပ။ သံဃေ၊ ၌။ ပ။
သိက္ခာယ၊ သိက္ခာ ၃-ပါး၌။ ပ။ သမာဓိသ္မိံ၊ (သမာပတ် ၈-ပါးနှင့် ယှဉ်သော) သမာဓိ၌။ ပ။
ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ကဿပ၊ ပ။ ဩက္ကမနိယာ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပ။
သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

(ပဉ္စ ခေါ်မေ။ ပ။ အနန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ၌ အသမ္မောသာယ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းငှါ။
အနန္တရဓာနာယ၊ မကွယ်ခြင်းငှါ။ သဂါရဝါ၊ ရိုသေခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သပ္ပတိဿာ၊ နှိမ်ချ
တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ဟု ပေးသည်သာထူး၏။)

တေရသမံ၊ တဆဲ့သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ကဿပသံယုတ္တံ၊ သည်။ သမတ္တံ၊ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ပြီ။

တဿ၊ ထိုကဿပသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

သန္တုဋ္ဌဉ္စ၊ သန္တုဋ္ဌသုတ်၎င်း။ အနောတ္တပ္ပိ၊ အနောတ္တပ္ပိသုတ်၎င်း။ စန္ဒူပမံ၊ စန္ဒူပမ
သုတ်၎င်း။ ကုလူပကံ၊ ကုလူပကသုတ်၎င်း။ ဇိဏ္ဏံ၊ ဇိဏ္ဏသုတ်၎င်း။ တယော၊ သုံးသုတ်
ကုန်သော။ ဩဝါဒါ စ၊ ဩဝါဒသုတ်၊ ဒုတိယဩဝါဒသုတ်၊ တတိယ ဩဝါဒသုတ်တို့၎င်း။
ဈာနာဘိညာ၊ ဈာနာဘိညသုတ်၎င်း။ ဥပဿယံ၊ ဥပဿယသုတ်၎င်း။ စီဝရံ၊ စီဝရသုတ်၎င်း။
ပရိမရဏံ၊ ပရိမရဏသုတ်၎င်း။ သဒ္ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်ကံ၊ သဒ္ဓမ္မပုဂ္ဂိုလ်ကသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊
ဤသည်တည်း။

၆-လာဘသက္ကာရသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-ဒါရုဏသုတ်

၁၅၇။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ပစ္စယောသံ ပေးမြဲ။) ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လာဘ-
သက္ကာရသိလောကော၊ လာဘ်ပူဇော်(သကာ)အကျော်အစောသည်။(လာဘနှင့်သက္ကာရ ထူးမထူး
ကို ဌ ဋ ဌီ ရှုလေ။) ဒါရုဏော၊ ခက်ထန်၏။ ကဋ္ဌ၊ ကော၊ ထက်၏။(တိခိဏောဟု ဌ ဖွင့်၏။) ဖရုသော၊
ကြမ်းထန်း၏။ အနုတ္တရဿ၊ မိမိထက်သာလွန်သော တရားမရှိသော။ ယောဂက္ခေမဿ၊ ယောဂ
ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်း၏။ အန္တရာယိကော၊ အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤသာသနာ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ လာဘသက္ကာရ-
သိလောကံ၊ လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောကို။ ပဗဟိဿာမ၊ ပယ်စွန့်ကုန်အံ့။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။
လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ နော၊ ငါတို့၏။ စိတ္တံ၊ (စတုဘူမကကုသိုလ်)စိတ်ကို။
ပရိယာဒါယ၊ သိမ်းကြုံးယူငင်၍။ န စ ဌဿတိတိ၊ မတည်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊
ကျင့်ထိုက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့
မိန့်တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဗဠိသသုတ်

၁၅၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယကို ရှေးနည်းမှီးပေး။) ဘိက္ခဝေ၊
တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဗာဠိသိကော၊ ငါးမျှားသမားသည်။ အာမိသကတံ၊ အစာတပ်သော။
ဗဠိသံ၊ ငါးမျှားချိတ်ကို။ ဂမ္ဘီရေ၊ နက်သော။ ဥဒကရဟဒေ၊ ရေအိုင်၌။ ပက္ခိပေယျ၊ ပစ်ချရာ၏။
တမေနံ၊ ထိုငါးမျှားချိတ်ကို။ အညတဗျော၊ တကောင်သော။ အာမိသစက္ခု၊ အစာ၌မျက်စိရှိသော။
(အာမိသေ စက္ခုဒဿနံ အသာတိ အာမိသစက္ခုဌ။) မစ္ဆော၊ ငါးသည်။ ဂိလေယျ၊ မျိုရာ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ ဟိ၊ လျှင်။ ဗာဠိသိကဿ၊ ငါးမျှားသမား၏။ (ဂိလဗဠိသောဝယ် အန္တတ်
၌သာစပ်) ဂိလဗဠိသော၊ ငါးမျှားချိတ်ကိုမျိုမိသော။ သော မစ္ဆော၊ ထိုငါးသည်။ (အာပန္နော
၌စပ်)ဝါ၊ ကို။ (ယထာကာမကရဏိယောဝယ် ကရဏိယ၌စပ်။) အနယံ၊ မချမ်းသာခြင်းသို့။
အာပန္နော၊ ရောက်၏။ (ဒုက္ခံ ပတ္တောဟု ဌ-၌ ဖွင့်၏။) ဗျသနံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပန္နော၊
၏။ ဗာဠိသိကဿ၊ သည်။ ။ ယထာကာမကရဏိယော၊ အလိုရှိတိုင်းပြုထိုက်၏။

၁။ ပရိပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ဂဟဏတ္ထ၊ တနဲ့ ခေပနတ္ထ ၂-နက်လုံးသင့်၏။ စတုဘူမကကုသလစိတ္တံ ပရိယာဒိယိက္ခာ
ဂက္ခိက္ခာ ခေပေတွာ တိဌတိ။ပ။ ဥပ္ပတ္တိဉ္ဇဿ နိဝါရယမာနမေဝ စတုဘူမကမ္ပိ ကုသလစိတ္တံ ဂဏှာတိစေဝ ခေပေတိ-
စာတိ ဝေဒိတဉ္ဇံ။ အံ-ဌ-၁၊ စာမျက်နှာ ၁၅။

၂။ အကယ်၍ အဝုတ္တကတ္တားမပေးပဲ သာမုတ္တပေးခဲ့လျှင် ယထာကာမ၌စပ်၍ သော မစ္ဆော၊ သည်။
ဗာဠိသိကဿ၊ သွား၏။ ယထာကာမကရဏိယော၊ ထိုက်သောငါးတည်း ဟု(ဒဗ္ဗပဓာနထင်ရှားအောင်ပေး။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗာဠိသိကောတိ ခေါ၊ ဗာဠိသိကောဟူသော။ တေ၊ ဤအမည်သည်။ ပါပိမတော၊
ယုတ်မာသောသဘောရှိသော။ မာရဿ၊ ကိလေသာမာရ်၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
ဗဠိသန္တိ၊ တေ၊ ဗဠိသဟူသောဤအမည်သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ လာဘသက္ကာရ-
သိလောကံ၊ ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ နိကာမေတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊
ဤရဟန်းကို။ မာရဿ၊ ကိလေသာမာရ်၏။ ဂိလဗဠိသော (လာဘပူဇော်အကျော်အစောဟူသော)
ငါးမျှားချိတ်ကိုမျှ မိသည်ဖြစ်၍။ အနယံ၊ မချမ်းသာခြင်းသို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သို့။ ဗျသနံ၊
ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သူဟူ၍။ ပါပိမတော၊ သည်။ ယထာကာမကရဏိယော၊ အလို
ရှိသလိုပြုထိုက်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ သို့။ (ကြွင်းစာပိုဒ် ၁၅၇-အတိုင်းပေး။)

ဒုတိယံ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ကုဗ္ဗသုတ်

၁၅၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ ဒါရုဏော။ ပ။ အဓိဂမာယပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊
ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ အညတရသ္မိံ၊ တခုသော။ ဥဒကရဟဒေ၊ ရေအိုင်၌။ မဟာကုဗ္ဗကုလံ၊
ကြီးမားသောလိပ်အပေါင်းသည်။ (မဟာကုဗ္ဗကုလန္တိ မဟန္တံ၊ အဋ္ဌိကဗ္ဗပကုလံ၊ ဌ။ အဋ္ဌိကဗ္ဗပါ
ဝုစ္စန္တိ ယေသံ။ ပ။ တေသံ သမူဟော၊ ဌိ။) စိရနိဝါသိ၊ ကြာမြင့်စွာနေလေ့ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ အညတရော၊ တကောင်သော။ ကုမ္မော၊ လိပ်သည်။ အညတရံ၊
သော။ ကုမ္မံ၊ ကို။ (သျှာမ္ပ၌ အညတရော ကုမ္မော ယေန အညတရော ကုမ္မော တေနပသက်မိ
အညတရံ ကုမ္မံဟု ရှိ၏။ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ သော ကုမ္မောစသော ဝါကျကို
ထောက်၍ ဤ၌လည်း ပါသင့်၏။) တာတ ကုမ္မ၊ အမောင်လိပ်။ တံ၊ သည်။ တေ ပဒေသံ၊ ဤ
အရပ်သို့။ မာ ခေါ အဂမာသီတိ၊ မသွားလင့်ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြောပြီ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ကုမ္မော၊ သည်။ တံ ပဒေသံ၊ ထိုအရပ်သို့။ အဂမာသိ၊ ပြီ။ တမေနံ၊ ထိုလိပ်ကို။
လုဒ္ဒေါ၊ မုဆိုးသည်။ ပပတာယ၊ ကြိုးရှည်တပ်သောသံဆူးဖြင့် ။ ဝိဇ္ဇိ၊ ထိုးပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ၌။ သော ကုမ္မော၊ (အထိုးခံရသော) ထိုလိပ်သည်။ ယေန၊ အကြင်
အရပ်၌။ သော ကုမ္မော၊ (သတိပေးသော) ထိုလိပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသက်မိ၊ ပြီ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ကုမ္မော၊ (သတိပေးသော) ထိုလိပ်သည်။ တံ ကုမ္မံ၊ (အထိုးခံရသော) ထိုလိပ်ကို။
ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ လာနေသည်ကို။ အဒ္ဓသာ၊ မြင်ပြီ။ ဒိသ္မာန၊ ၍။
တံ ကုမ္မံ၊ (အထိုးခံရသော) ထိုလိပ်ကို။ တာတ ကုမ္မ၊ အမောင်လိပ်။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ တံ၊ သည်။
တံ ပဒေသံ၊ သို့။ န အဂမာသီတိ၊ မသွားခဲရဲရှိပါ၏လော ဟူသော။ တေ၊ ဤအမေးစကားကို။
အဝေါစ၊ ပြီ။ တာတ ကုမ္မ၊ လိပ်။ အဟံ၊ သည်။ တံ ပဒေသံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ သွားခဲပြီ။ ဣတိ၊
ဤသို့ဖြေဆိုပြီ။ တာတ ကုမ္မ၊ လိပ်။ ကစ္စိ၊ နည်း။ တံ၊ သည်။ အက္ခတော၊ အထိုးမခံရသည်။
(သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် တူးဖွဲ့ခံရသူမဟုတ်သည်ဟုပေး။) အနုပဟတော၊ အညှဉ်းဆဲမခံရသည် (ညှဉ်းဆဲ

၁။ ပပတာယာတိ ပပတာ ဝုစ္စတိ ဒီသရဇ္ဇကဗဒ္ဓေါ အယကန္တကောသကေ (အရိုးတပ်ရာအမင်း၌)
ဒဏ္ဍကံ ပဝေသေတွာ ဂဟိတော ကဏ္ဍိကသလ္လသဏ္ဌာနော (မြားရွက်သဏ္ဌာန်ရှိသော) အယကဏ္ဍကော၊
ဌနှင့်အညီ လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကို ယူ၍ ပေးအပ်သောအနက်တည်း။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် ‘ခိန်း’
ဟူ၍၎င်း၊ ‘သန္ဓတ်’ ဟူ၍၎င်း ပြန်ဆိုနိုင်၏။

ခံရသူမဟုတ်သည်ဟုသော်လည်းပေး)။ အသိ၊ ဖြစ်ပါ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ တာတ ကုမ္မာ၊ လိပ်။ အဟံ၊ သည်။ အက္ခတော၊ အထိုးမခံရသည်။ အနုပဟတော၊ အညှဉ်းဆဲမခံရသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ စ၊ သို့သော်လည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ပိဋ္ဌတော၊ ပိဋ္ဌတော၊ နောက်ဦးနောက်ဦး။ အနုဗန္ဓ၊ လိုက်သော (အစဉ်ဖွဲ့သော ဟူ၍သော်လည်းပေး)။ ဣဒံ သုတ္တကံ၊ ဤကြီးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။ တာတ ကုမ္မာ၊ လိပ်။ တတ္ထ၊ စင်စစ်။ တံ၊ သည်။ ခတော၊ အထိုးခံရသူသည်။ (တူးဖြိုခံရသူသည်ဟု ပေးလျှင်လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ပင်။) တတ္ထ၊ စင်စစ်။ ဥပဟတော၊ ညှဉ်းဆဲခံရသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ တာတ ကုမ္မာ၊ လိပ်။ ဧတေန သုတ္တကေန၊ ဤကြီးငယ်ဖြင့်။ တေ၊ ၏။ ပိတရော၊ စ၊ အမိအဖ တို့သည်၎င်း။ ပိတာမဟာ၊ စ၊ အဖိုး အဖွားတို့သည်၎င်း။ (ပိတရော၊ ပိတာမဟာတို့ ဝိရူပေကသေသတည်း။) အနယံ၊ မချမ်းသာခြင်းသို့။ အာပန္နာ၊ ရောက်ကုန်၏။ (ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်ကုန်၏ ဟူလို) ဗျသနံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပန္နာ၊ ကုန်၏။ တာတ ကုမ္မာ၊ လိပ်။ တံ၊ သည်။ ဒါနိ၊ ဦး။ ဂစ္ဆ၊ သွားတော့။ ဒါနိ၊ ဦး။ တံ၊ သည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏ (ဥစ္စာ ဖြစ်သောလိပ်သည်)။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆို၏။ (သင်ဟာ ငါတို့နှင့် မဆိုင်တော့၊ ရန်သူပိုင် ရန်သူဆိုင် ဖြစ်နေပြီဟူလို။ ဣဒါနိ တံ အဓိတ္တဟတ္ထံ ဂတော၊ န အမှာကံ သန္တကောတိ အတ္ထော-ဌ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လုဒ္ဓေါတိ ဧတံ၊ လုဒ္ဓေါဟူသော ဤအမည်သည်။ ပါပိမတော၊ ယုတ်မာသော သဘောရှိသော။ မာရဿ၊ ကိလေသာမာရ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပပ-တာတိ ဧတံ၊ ပပတာဟူသော အမည်သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုတ္တကန္တိ ဧတံ၊ သုတ္တကံဟူသော အမည်သည်။ နန္ဒီရာဂဿ၊ ပြင်းစွာတပ်နှစ်သက်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ (ယော ဟိ ကောစိ။ပ။ နိကာမေတိ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပပတာယ၊ ကြိုးတပ်သောသံဆူးဖြင့် (မှိန်း သို့မဟုတ် သန္တတဖြင့်သော်လည်းပေး။) ဝိဒ္ဓေါ၊ အပစ်ခံရသည်ဖြစ်၍။ အနယံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ သူဟူ၍။ ဗျသနံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ သူဟူ၍။ ပါပိမတော၊ ယုတ်မာသောသဘောရှိသောမာရ်သည်။ ယထာကာမကရဏိယော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဒီဃလောမိကသုတ်

၁၆၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျ-ထာပိ၊ အံ့။ ဒီဃလောမိကာ၊ ရှည်သောအမွေးရှိသော။ ဇဠကာ၊ သိုးမသည်။ ကဏုကဂဟနံ၊ ဆူးချုံသို့။ ပဝိသေယျ၊ ဝင်ရာ၏။ သာ၊ ထိုသိုးမသည်။ တတြတတြ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ သဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ငြိရာ၏။ တတြတတြ၊ ၌။ ဂယေယျ၊ (ဆူးသည်) ဆွဲယူအပ်ရာ၏။ တတြတတြ၊ ၌။ ဗဇ္ဈေယျ၊ ဖွဲ့မှီရာ၏။ တတြတတြ၊ ၌။ အနယဗျသနံ၊ ဆင်းရဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ သည်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော၊ ကုန်မေးသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ (ပရိ+အာ+ဒါ=ခေပနတ္ထ)။ ထက်ဝန်းကျင် ယူအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ (ဂဟဏတ္ထ)။ ပုဗ္ဗဏုသမယံ၊ ၌။ နိဝါသေတွာ၊ ၌။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဂါမံ

ဝါ၊ ရွာသို့၎င်း။ နိဂမံ ဝါ၊ နိဂုံးသို့၎င်း။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ ပဝိသတိ၊ ၏။ သော။ ထို
ရဟန်းသည်။ တတြတတြ၊ ထိုထိုရွာနိဂုံး၌။ သဇ္ဇတိ၊ ကပ်ငြိ၏။ တတြတတြ၊ ၌။ ဂယုတိ၊ (လာဘ
စသည်သည်) ဆွဲယူအပ်၏။ တတြတတြ၊ ၌။ ဗဇ္ဈတိ၊ ဖွဲ့မှီ၏။ တတြတတြ၊ ၌။ အနယဗျသနံ၊ သို့။
အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-မိဇ္ဇကသုတ်

၁၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျ-
ထာပိ၊ အံ့။ မိဇ္ဇကာ၊ မစင်ပိုးတို့သည်။ ဂူထာဒီ၊ မစင်ကိုစားသည်ဖြစ်၍။ ဂူထပူရာ၊ ကိုယ်တွင်း၌
မစင်ဖြင့်ပြည့်၏။ ဂူထဿ၊ မစင်ဖြင့်။ ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်၏။ အဿ၊ ထိုမစင်ပိုး၏။ ပုရတော စ၊ ရှေ့၌
လည်း။ မဟာဂူထပုဇ္ဈော၊ မစင်ပုံကြီးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) သာ၊ ထို မစင်ပိုးသည်။ တေန၊
ထိုမစင်ပုံဖြင့်။ အညာ၊ တပါးကုန်သော၊ မိဇ္ဇကာ၊ မစင်ပိုးတို့ကို။ “အဟံ၊ ငါသည်။ ဂူထာဒီ၊ ၍။
ဂူထပူရာ၊ သည်။ ဂူထဿ၊ဖြင့်။ ပုဏ္ဏာ၊ သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ မေ၊ ငါ၏။ ပုရတော စ၊
၌လည်း။ အယံ မဟာဂူထပုဇ္ဈော၊ ဤမစင်ပုံကြီးသည်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏”ဟူ၍။ အတိမညေယျ၊
မထေမဲ့မြင်ပြုရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဣဓ၊ ၌။ပ။ ပဝိသတိ၊ ၏။
သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုရွာ နိဂုံး၌။ ဘုတ္တာဝီ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်။ ယာဝဒတ္ထော စ၊
လိုအပ်သလောက်စားပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ သွာတနာယ၊ နက်ဖြန်အလို့ငှါ။ နိမန္တိတော စ၊
ပင့်ဖိတ်အပ်ပြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ပူရာ၊ သပိတ်ဖြင့်ပြည့်သော။
ပိဏ္ဏပါတော စ၊ ဆွမ်းသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) သော၊သည်။ အာရာမံ၊သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။
ဘိက္ခုဂဏဿ၊ ရဟန်းအပေါင်း၏။ မဇ္ဈေ၌။ “အဟံ၊ သည်။ ဘုတ္တာဝီ၊ သည်။ ယာဝဒတ္ထော စ၊
သည်လည်း။ အမှီ၊၏။ သွာတနာယ၊ ငှါ။ နိမန္တိတော စ၊သည်လည်း။ အမှီ၊၏။ မေ၊ ငါ၏။ ပူရာ၊
သော။အယံ ပိဏ္ဏပါတော စ၊သည်လည်း။ (အတ္ထိ၊သေး၏။)စိဝရပိဏ္ဏပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယ-
ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ၊ တို့ကို။ လာဘီ စ၊ ရလေ့ရှိသည်လည်း။ အမှီ၊၏။ အညေ၊ ကုန်သော၊ ဣမေ
ပန ဘိက္ခု၊တို့သည်ကား။ အပ္ပပုညာ၊ နည်းသောဘုန်းကံရှိကုန်သူတို့တည်း။ အပ္ပေသက္ခာ၊ တန်ခိုး
မဲ့ကုန်၏ ဟု ပြောကြားအပ်သူတို့တည်း။ (နတ္ထိ ဧတေသံ ဤသော ‘ဤသနံ ဣဿရိယန္တိ’
အက္ခာတဗ္ဗတိ အပ္ပေသက္ခာ မ-၃-၁၀၆ ခု။) စိဝရ။ပ။ ပရိက္ခာရာနံ၊ တို့ကို။ လာဘိနော၊ ရလေ့ရှိ
သူတို့သည်။ နာတိ၊ မဟုတ်ကုန်”ဟူ၍။ဝိကတ္ထတိ၊ ကြုံးဝါး၏။သော၊သည်။ပ။အညေ၊ကုန်သော။
ပေသလေ၊ သီလကိုချစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အတိမညတိ၊၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ထိုမထေ
မဲ့မြင်ပြုခြင်းသည်။ တဿ မောသပုရိသဿ၊၏။ ဒီသရတ္ထံ၊ လုံး။ အဟိတာယ၊ အလို့ငှါ၊ ဒုက္ခာယ၊
ငှါ။ ဟောတိ၊၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ပဉ္စမံ၊ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အသနိသုတ်

၁၆၂။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
အသနိဝိစက္ကံ၊မိုးကြိုးစက်သည်။ (မိုးသားမရှိပဲ အခြောက်တိုက်ပစ်ချတတ်သော မိုးကြိုးနှင့်တူသော

လာဘသက္ကာရသိလောကကိုယူ။) ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ အာဂစ္ဆတု၊ လာရောက်နိုင်သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ လာဘ်ပူဇော် အကျော် အစောသည်။ အပတ္တမာနသံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ မရောက်သေးသော။ သေခံ၊ သေခပုဂ္ဂိုလ်သို့။ အနုပါပုဏာတု၊ ရောက်နိုင်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အသနိဝိစက္ကန္တိ တေ၊ အသနိဝိစက္ကံဟူသော ဤအမည်သည်။ လာဘသက္ကာရ သိလောကဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဒိဒ္ဓသုတ်

၁၆၃။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိသလ္လေန၊ အဆိပ်လူးသောမြူးဖြင့်။ ဒိဒ္ဓဂတေန၊ အဆိပ်လူးသော (ဇတ အနက်မဲ့)။ သလ္လေန၊ မြူးဖြင့်။ ဝိဇ္ဈတု၊ ပစ်ဖောက်နိုင်သည်။ အပတ္တမာနသံ၊ သော။ပ။ အနုပါပုဏာတု၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သလ္လန္တိတေ၊ သလ္လံဟူသောအမည်သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကံ။ပ။ အာဂစ္ဆတု ကို ပုစ္ဆာဝါကျ၊ သေခံ။ပ။ အနုပါပုဏာတုကို ဝိသန္ဓေနာဝါကျအဖြစ်ဖြင့် ယောဇနာ သည်။ကံ။ပ။ အာဂစ္ဆတုဝါကျကို အကယ်၍ ပုစ္ဆာဝါကျအဖြစ်လက်ခံခဲ့လျှင် ပါဠိတော်အောက်ခြေ၌ ဧတ္ထ ဟိ ကိသဒ္ဓေန ပဋိက္ခေပတောပိ သက္ကာ ဉာတုံ ဟု ပါရှိသော မာ နိပါတ်သည် ပဋိသေခဖြစ်သကဲ့သို့ ကိသဒ္ဓါဖြင့်လည်း ပဋိသေခအနက် သိနိုင်သည် ဟူသော မှတ်ချက်အတိုင်း မဖြစ်နိုင်၊ သယံ အဘိညာယ ကမုဒ္ဓိသေယျ၌ ကံဖြင့် ပဋိသေခ အနက်ကို သိစေနိုင်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ၎င်းဝါကျသည် ပုစ္ဆာဝါကျမဟုတ်၊ ဤကံ။ပ။ အာဂစ္ဆ- တုဝါကျကား၊ ပုစ္ဆာဝါကျဖြစ်ရကား အောက်ခြေမှတ်ချက်၌ ပါရှိသော သာဓကသည် ဤပါဠိမှ၌ ပါရှိသော သာဓုဝါကျနှင့် ဆန့်ကျင်၏။

ကံ။ပ။ အာဂစ္ဆတုဝါကျသည် ပုစ္ဆာဝါကျဖြစ်ခဲ့လျှင် အာဂစ္ဆတိ အနုပါပုဏာတိဟု ဝတ္ထုမာန် ဝိဘတ်ဖြင့် ရှိသင့်၏။ ပဉ္စမိဝိဘတ်ဖြင့် မရှိသင့်၊ ထို့ကြောင့် အာဂစ္ဆတု အနုပါပုဏာတုဟု ရှိနေခြင်းကိုလည်း စဉ်းစား သင့်၏။ အောက်ခြေမှတ်ချက်နှင့် အညီ ပေးလိုသော်- ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ အသနိဝိစက္ကံသည်။ အာဂစ္ဆတု၊ လာရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။ (အသနိဝိစက္ကံသည် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်သို့မှ မလာရောက်နိုင်ဟူလို။) အပတ္တမာ နသံ၊ သော။ ကံ သေခံ၊ အဘယ်သေခပုဂ္ဂိုလ်သို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ အနုပါပုဏာတု၊ ရောက်နိုင်အံ့နည်း။ (မည်သည့်သေခပုဂ္ဂိုလ်သို့မှ လာဘသက္ကာရသိလောက မရောက်နိုင်ဟူလို။) ဟုပေးရာ၏။ လာဘသက္ကာရသိလောကတို့၏ အစွမ်းထက်ပုံ အန္တရာယ်ကြီးမားပုံကို ဟောကြားကြောင်း နောက်နောက်သုတ် တို့နှင့် တွဲစပ်ကြည့်လျှင် အလွန်ထင်ရှားသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအောက်ခြေမှတ်ချက်နှင့်အညီပေးသော အနက် လည်း သင့်အံ့မထင်။ အမှားအမှန်ချိန်ဆနိုင်စေရန် ၂-နည်းလုံး ရေးသားဖော်ပြလိုက်သည်။

၂။ ဝိသလ္လေနာတိ ဝိသမက္ခိတေန သလ္လေန၊ သတ္တိယာတိ အတ္တောဟူသော သိဒ္ဓ ငွေဖြင့် ဝိပုဒ် သလ္လပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့ တွင် ဝိကို ဝိသမက္ခိတေန၊ သလ္လေနကို သလ္လေနဟု ဝိဘတ်တူဖွင့်ပြသောကြောင့် ဝိဥပသာရ၏ မိဿကဝါစက အဖြစ်ကို၎င်း ဝိနှင့်သလ္လကို ဝိမိဿိတံ သလ္လံ ဝိသလ္လံ၊ တေန ဝိသလ္လေနဟု ပြုလုပ်ရမည့်အဖြစ်ကို၎င်း သိစေသည်။

၈-သိင်္ဂါလသုတ်

၁၆၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊
 တို့သည်။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်၏။ ပစ္စုသသမယံ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ ဝဿမာနဿ၊ အူသော။
 ဇရသိင်္ဂါလဿ၊ မြေခွေးအို၏ (အသံကို)။ အဿုတ္တ နော၊ ကြားဘူးကုန်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးတော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ မှန်ပါ(ကြားဘူးပါ၏) ဘုရား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧသော ဇရသိင်္ဂါလော၊
 ဤမြေခွေးအိုသည်။ ဥက္ကဏ္ဍကေန နာမ၊ ဥက္ကဏ္ဍကမည်သော။ ရောဂဇာတေန၊ ဖြစ်ပေါ်လှာသော
 ရောဂါသည်။ (ဥက္ကဏ္ဍကေန နာမ ရောဂဇာတေန၊ ဖြစ်ပေါ်လှာသောခွေးဝဲစားရောဂါသည်ဟူ၍
 သော်လည်းပေး။) ဖုဠော၊ တွေ့ထိအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဗိလဂတော၊ တွင်းသို့ရောက်သော်လည်း။ နေဝ-
 ရမတိ၊ မမေ့လျော်နိုင်။ ရုက္ခမူလဂတော၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ရောက်သော်လည်း။ န ရမတိ၊ မမေ့
 လျော်နိုင်။ အဇ္ဈောကာသဂတော၊ လွင်တီးခေါင်သို့ရောက်သော်လည်း။ န ရမတိ၊ နိုင်။ ယေန
 ယေန၊ အကြင်အကြင်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။
 တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ ၌။ နိသီဒတိ၊ ထိုင်၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ ၌။ နိပဇ္ဇတိ၊ အိပ်၏။
 တတ္ထ တတ္ထ၊ ၌။ အနယျသနံ၊ မချမ်းသာခြင်း ပျက်စီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ ဧဝေမေ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ သည်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
 ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှယူအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သုညာဂါရဂတော၊ ဆိတ်ငြိမ်
 ရာကျောင်းသို့ကပ်ရောက်သော်လည်း။ နေဝ ရမတိ၊ နိုင်။ ရုက္ခမူလဂတော၊ သော်လည်း။ န ရမတိ၊
 နိုင်။ အဇ္ဈောကာသဂတော၊ သော်လည်း။ န ရမတိ၊ နိုင်။ (ကြွင်းလွယ်ပြီ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၎င်းဝိသလ္လေနဟူသော သမာသ်ပုဒ်ကို အနက်ထင်ရှားစေရန် ပါဠိတော်၌ ဒိဋ္ဌဂတေန သလ္လေနဟု ဝါကျဖြင့်
 ထပ်မံဟောတော်မူသည်။ ဥပမာ မိဇ္ဇကသုတ်၌ ဂူထပူရာကို ပုဏ္ဏာ ဂူထဿဟုဝါကျဖြင့် ထပ်မံဟောသကဲ့သို့တည်း။
 ဒိဋ္ဌဂတေန၌လည်း ဂတသဒ္ဓါ တဗ္ဘော၊ ဒိဋ္ဌသဒ္ဓါလည်း ပက္ခော တု ဝါဇော ဒိဋ္ဌေါကု၊ ဝိသပ္ပိတော သရော ဘဝေ
 ဟူသော အဘိဓာန် ၃၉၀-၌ကဲ့သို့ ဆိပ်လူးမြားဟု မြားခြပ်တိုင်အောင်မဟော၊ မဒိဋ္ဌဝိဒ္ဓါတိ ဝိသမိဿကာ
 သုရာ ဝိယဟူသော ဇာတက ၄-၅-၃၆၄-နှာ၌ကဲ့သို့ အဆိပ်လူးသောဟူသော ဝိသေသန အနက်မျှသာဟောသည်။
 ထို့ကြောင့် ဝိသလ္လေန၊ အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌဂတေန၊ အဆိပ်လူးသော။ သလ္လေန၊ မြားဖြင့်ဟုပေး
 လိုက်သည်။

ဤဆဋ္ဌမူ၌ကား ဝိသလ္လေန ဒိဋ္ဌဂတေန သလ္လေနဟု မရှိပဲ ဒိဋ္ဌဂတေန ဝိသလ္လေန သလ္လေနဟု ရှိနေသည်။
 ၎င်းပြင် ဒိဋ္ဌဂတေနကို ဂတဒိဋ္ဌေနဖွင့်သောငှ။ အတ္ထဝိသယုတ္တာတိ ဝါဒိဋ္ဌေ ဂတဒိဋ္ဌေနဟူသော ဋီအလိုကား
 ဂတ တဗ္ဘောမဟုတ်၊ ၎င်းပြင် ဒိဟော ဝုဒ္ဓိတက္ကရလေပနေ ဟူသော ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ ၁၉၃-နှင့်အညီ ဒိဟဓာတ်
 လေပနတ္ထ တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့်၎င်း အထက်ပါအဘိဓာန်နှင့် ဇာတက ၄၀၅ကိုထောက်သောအားဖြင့်၎င်း
 ဒိဋ္ဌဂတေန ဟူ၍၎င်း ဒိဋ္ဌဂတေန ဟူ၍၎င်း ရှိသောခုကဲ့များ ယုတ္တိမရှိ၊ အဓိပ္ပါယ်လည်းမရ။ ၎င်းပြင်အဋ္ဌကထာ၌
 သတ္တိယာဟုဖွင့်သော်လည်း ဤ၌ မြားဖြင့်ဟုပင် ပြန်ဆိုလိုက်သည်။ ၎င်းပြင် ဆဋ္ဌမူ သီမူဟု ၄၌ ၂-မျိုးကဲ့နေ၏။
 ဟုံလည်း အထက်ပါ ဝိသလ္လေနပုဒ် ရုပ်ပြီးပုံ ထောက်ဆသဖြင့် သီမူသာ သင့်အံ့ထင်သည်။

၉-ဝေရမ္ဘသုတ်

၁၆၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပရိ-
 အာကာသေ၊ အထက်ကောင်းကင်၌။ဝေရမ္ဘာ နာမ၊ ဝေရမ္ဘမည်ကုန်သော။ ဝါတာ၊ လေတို့သည်။
 ဝါယန္တိ၊ တိုက်ခတ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝေရမ္ဘလေထဲသို့။ ယော ပက္ခိ၊ အကြင်ငှက်သည်။ ဂစ္ဆတိ၊
 ရောက်၏။ တမေနံ၊ ထိုငှက်ကို။ ဝေရမ္ဘာ ဝါတာ၊ တို့သည်။ ခိပန္တိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ ဝေရမ္ဘ-
 ဝါတက္ခိတ္တဿ၊ ဝေရမ္ဘလေသည် ပစ်ချအပ်သော။ တဿ၊ ထိုငှက်၏။ ပါဒါ၊ ခြေတို့သည်။
 အညေနော၊ အခြား(သောအရပ်)သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ပက္ခာ၊ အတောင်တို့သည်။
 အညေန၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ အညေန၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ကာယော၊
 ကိုယ်သည်။ အညေန၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ပ။ ပုဗ္ဗဏ္ဍ-
 သမယံ၊ နံနက်အခါ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို။
 အာဒါယ၊ ယူ၍။ အရက္ခိတေနော၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ အရက္ခိတာယ၊
 သော။ ဝါစာယ၊ စကားဖြင့်။ အရက္ခိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနုပဋိတာယ၊ အာရုံသို့
 ကပ်ရောက်၍ မတည်သော ။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အသံဝုတေဟိ၊ စောင့်စည်းအပ်ပြီး မဟုတ်ကုန်
 သော။ ဣန္ဒြိယေဟိ၊တို့ဖြင့်။(အရက္ခိတေနော ကာယေန၊ စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်မရှိသည်ဖြစ်၍
 စသည်ဖြင့်သော်လည်း ဣတ္ထမ္မူတအနက်ပေး။) ဂါမံ ဝါ၊ ရွာသို့သော်၎င်း။ နိဂမံ ဝါ၊ နိဂုံးသို့သော်၎င်း။
 ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုရွာနိဂုံး၌။
 မာတုဂါမံ၊ ကို။ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် ဝတ်ထားသည်ကိုသော်၎င်း။ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ မကောင်း
 သဖြင့် ခြုံရုံထားသည်ကိုသော်၎င်း။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ရာဂေါ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။
 အနုဒ္ဓိသေတိ၊ ပျက်စီးစေ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ရာဂါနုဒ္ဓိသိတေန၊ ရာဂသည်ဖျက်ဆီးအပ်
 သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။(ပစ္စက္ခာယဉ္စစပ်။) သိက္ခံ၊ သိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ချ၍။ ဟိနာယ၊ ယုတ်ညံ့
 သောလူ့အဖြစ်အလို့ငှါ။ အာဝတ္တတိ၊ လည်၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။
 အညေ၊ အခြားသောသူတို့သည်။ ဟရန္တိ၊ ဆောင်သွားကုန်၏။ အညေ၊ တို့သည်။ ပတ္တံ၊ သပိတ်
 ကို။ ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ၊ တို့သည်။ နိသီဒနံ၊ နိသီဒိုင်အခင်းကို။ ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ၊
 တို့သည်။ သူစိသရံ၊ အပ်ကျည်ကို။ ဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေရမ္ဘဝါတက္ခိတ္တဿ၊ ဝေရမ္ဘလေသည်
 တိုက်ခတ်(ပစ်ချ)အပ်သော။ သကုဏဿ ဣဝ၊ ငှက်၏သို့တည်း။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-သင်္ဂါထကသုတ်

၁၆၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊
 ငါဘုရားသည်။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကန္တံ၊ အချို့သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သက္ကာရေန၊ ပူဇော်
 သကာသည်။ အဘိဘူတံ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှယူအပ်
 သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာယဿ၊ ကိုယ်(ခန္ဓာ)၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ဝါ-ပျက်ခြင်းဟူသော။
 မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အပါယံ၊ ချမ်းသာကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတံ၊ မကောင်းမှုပြုသူတို့

၁။ ဥပဋိတာတိ။ပ။ အာရမ္မဏံ ဥပဂန္ဓာ ဌိတာဟူသော မ ဇီ-၁။ နှာ ၂၂၂-ကိုမှီး၍ ပေးသည်။
 ၂။ ဟိနာယ ဂီဟိဘာဝဿ အတ္ထာယဟူသော စာပိုဒ် ၃၂-ဌအဖွင့်နှင့်အညီ ပေးသည်။

၏လားရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတ်၊ အလိုအာသာကင်းလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော။ နိရယံ ဥပ၊
 ငရဲ၌။ ပန္နံ၊ ကျရောက်သည်ကို။ (နိရယံ၊ သို့။ ဥပပန္နံ၊ ကပ်ရောက်သည်ကိုဟူ၍သော်လည်းပေး။)
 ပဿာမိ၊ မြင်တော်မူ၏။ (အသက္ကာရေန၊ မပူဇော်ခြင်းသည်။ သက္ကာရေန စ၊ ပူဇော်ခြင်းသည်
 လည်းကောင်း။ အသက္ကာရေန စ၊ မပူဇော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ တဒုဘယေန၊ ထိုပူဇော်
 ခြင်း မပူဇော်ခြင်း ၂-ပါးသည်။ အဘိဘူတံ၊ နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ဟု ပေးသည်သာ ထူး၏။ ကြွင်း
 ရှေးနည်းမှီးပေး။)

ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတုန၊ မိန့်တော်မူ
 ပြီး၍။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်မူဘတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ အထာပရံ၊
 ထိုမှ နောက်၌—

ယဿ သက္ကရိယမာနဿ။ပ။ အာဟု သပ္ပရိသော ဣတိတိ၊ သပ္ပရိသော ဣတိဟူသော။ တေ၊
 ဤစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူပြီ။

အပ္ပမာဏဝိဟာရိနော၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော ရာဂစသော ကိလေသာ ကင်း
 ရာ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိဖြင့် နေလေ့ရှိသော။ သက္ကရိယမာနဿ၊ အရိုအသေ ပြုအပ်
 သော။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာဓိ၊ သည်။ အသက္ကာရေန စ၊ ပူဇော်သကာ
 ကြောင့်လည်းကောင်း။ (စ-ဖြင့် သက္ကာရေနကိုဆည်း။) ဥဘယံ၊ ပူဇော်ခြင်း မပူဇော်ခြင်း
 ၂-ပါးစုံကြောင့်လည်းကောင်း။ န ဝိကမ္ပတိ၊ မတုန်လှုပ်။

ဈာယိနံ၊ ကိလေသာကို ရှို့မြှိုက်လေ့ရှိသော။ သာတတိကံ၊ (သမာပတ္တိ ဝိဟာရကို)
 အမြဲမပြတ်ပြုလေ့ရှိသော။ (သာတတိ ကရေတီတိ သာတတိကော၊ တံ။) သုခမံ ဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနံ၊
 သိမ်မွေ့သော အရဟတ္တဖိုလ် ဉာဏ်သမာပတ်အလို့ငှါ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်) ရှုတတ်သော။
 ဥပါဒါနက္ခယာရာမံ၊ ဥပါဒါန်ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သော။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သပ္ပ-
 ရိသော ဣတိ၊ သူတော်ကောင်းဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထို ပဌမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒါရုဏော၊ ဒါရုဏသုတ်။ ဗဠိသံ၊ ဗဠိသသုတ်။ ကုမ္ပံ၊ ကုမ္ပသုတ်။ ဒီသလောမိ စ၊
 ဒီသလောမိသုတ်။ မိဠကံ၊ မိဠကသုတ်။ အသနိ၊ အသနိဝိစက္ကသုတ်။ ဒိဒ္ဓံ၊ ဒိဒ္ဓသုတ်။
 သိင်္ဂါလံ၊ သိင်္ဂါလသုတ်။ ဝေရမ္ဘေန၊ ဝေရမ္ဘသုတ်နှင့်တကွ။ သဂါသကံ၊ သဂါထကသုတ်။
 ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-သုဝဏ္ဏပါတီသုတ်

၁၆၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော။ပ။ အဓိဂမာယ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဣ၊ ဤလောက၌။ ဧကန္တံ၊ သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤ အရှင်သည်။ ရူပိယစုဏ္ဏပရိပူရာယ၊ ငွေမှန်ဖြင့်ပြည့်သော။ သုဝဏ္ဏပါတီယာ၊ ရွှေခွက်ဟူသော။ ဟေတု-အပိ၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း။ (ဆဋ္ဌိဟေတုတ္ထေဟိဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် ၂-ကဏ္ဍ ၂၂-သုတ်ဖြင့် စီရင်။)သမ္ပဇာနဗ္ဗဿ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသောစကားကို။ န စ ဘာသေယျာတိ၊ မပြောဆိုရာ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ စေတဿ၊ (ငါဘုရား၏) စိတ်ဖြင့်။ စေတော၊ (သူတပါး၏)စိတ်ကို။ ပရိစ္စ၊ ပိုင်းခြား၍။ ပဇာနာမိ၊ သိတော်မူ၏။ အပရေန၊ တပါးသော။ သမယေန၊ အခါ၌။ တမေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ လာဘ်ပူဇော်အကျော်အစောသည်။ပ။ သမ္ပဇာ-နဗ္ဗဿ၊ သိလျက်ချွတ်ယွင်းသောစကားကို။ ဘာသန္တိ၊ ပြောဆိုသည်ကို။ ပဿာမိ၊ မြင်တော်မူ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ရူပိယပါတီသုတ်

၁၆၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။သုဝဏ္ဏစုဏ္ဏပရိပူရာယ၊ ရွှေမှန်ဖြင့်ပြည့်သော။ ရူပိယ-ပါတီယာ၊ ငွေခွက်ဟူသော။ ဟေတု အပိ၊ အကြောင်းကြောင့်လည်းဟု ပေးသည်မှတပါး ကြွင်းမထူး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-၁၀-သုဝဏ္ဏနိက္ခမသော ရှစ်သုတ်

၁၆၉။ သုဝဏ္ဏနိက္ခဿ၊ ရွှေစင်တနိက္ခဟူသော။ ဟေတုအပိ၊ အကြောင်းကြောင့်လည်း ။ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတဿ၊ ရွှေစင်နိက္ခတရာဟူသော။ ဟေတု အပိ၊ လည်း။ သိဂီနိက္ခဿ၊ သိဂီနိက္ခ-ရွှေတနိက္ခဟူသော။ ဟေတု အပိ၊ လည်း။ သိဂီနိက္ခသတဿ၊ သိဂီနိက္ခရွှေတရာဟူသော။ ဟေတု အပိ၊ လည်း။ (သိဂီနှင့်ပတ်သက်၍ သာရတ္ထ ဇီ ၃-နာ-၂-၄-ရှ။)ဇာတရူပပရိပူရာယ၊ ရွှေဖြင့်ပြည့်သော။ ပထဝိယာ၊ မြေကြီးဟူသော။ ဟေတုအပိ၊ လည်း။ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတုပိ၊ တစုံတခုသော အာမိသဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဇီဝိတဟေတုပိ၊ အသက်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဇနပဒကလျာဏိယာ၊ ဇနပဒဝယ် ကောင်းမျိုးကြွယ်သည့် တိုင်းမယ်ဟူသော (ဇနပဒေ ဥတ္တမိတ္ထိယာ၊ဌ။)၂။ ဟေတု အပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သမ္ပဇာနဗ္ဗဿ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်း

၁။ နိက္ခနှင့်ပတ်သက်၍ ဟေမေ ပဉ္စသုဝဏ္ဏေ စ၊ နိက္ခော နိတ္တိ ပဿာဒနေ ဟူသော အဘိဓာန် ဂဂဂ-ဂါထာ ၏အဖွင့်ကို နိဿယသစ်နှင့် သာရတ္ထ ဇီ-၃ နှာ ၂၁၄-ဥပချာဓိကိဿရဝစနေသုတ် ရှုဦးတို့ကို ရှုလေ။

၂။ ဣ၊ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အညတရံ ဂါမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ပ။အညတရံ နိဂမံ။ပ။အညတရံ နဂရံ။ပ။ အညတရံ ဇနပဒံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိဟူသော မ-၁ စာပိုဒ် ၁၉၅-နှင့် သကလနဂရဉ္စ ဇနပဒေါ စ ဓာတုမဟာ-ဒဿနတ္ထံ သန္နိပတိဟူသော ဝိ ၄ ၁၊ ၆၄-စာမျက်နှာတို့ကို ထောက်သောအားဖြင့် ရွာထက်နိဂုမ်း နိဂုမ်းထက်မြို့

သောစကားကို။ ဘာသေယျာတိ၊ ပြောဆိုရာ၏ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ စေတော၊ ကို။ ပရိစ္စ၊ ၍။ ပဇာနာမိ၏။(ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဒုတိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ဒွေ၊ နှစ်ခု ကုန်သော။ ပါတိ၊ သုဝဏ္ဏပါတိသုတ် ရူပိယပါတိသုတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏနိက္ခာ၊ သုဝဏ္ဏနိက္ခာသုတ် သုဝဏ္ဏနိက္ခာသတသုတ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒုဝေ၊ နှစ်ခု ကုန်သော။ သိဂီ၊ သိဂီနိက္ခာသုတ် သိဂီနိက္ခာသတသုတ်တို့၎င်း။ ပထဝီ၊ ပထဝီသုတ်၎င်း။ ကိဉ္ဇကူဇီဝိတံ၊ အာမိသကိဉ္ဇကူသုတ် ဇီဝိတသုတ်၎င်း။ ဇနပဒကလျာဏိယာ၊ ဇနပဒကလျာဏိသုတ်နှင့်တကွ။ ဒသ၊ ၁၀-သုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၃-တတိယဝဂ်

၁-မာတုဂါမသုတ်

၁၇၀။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ဒါရုဏော ဘိက္ခဝေ လာဘသက္ကာရသိလောကော ။ပ။ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။

မြို့ထက် ဇနပဒကကြီးကျယ်ကြောင်း သိသာ၏။ ထိုဇနပဒသည်လည်း ခုဒ္ဒကဇနပဒ မဟာဇနပဒဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိရာတွင် သေယျထာပိ ဝိသာခေ ယော ဣမေသံ သောဠသန္တံ မဟာဇနပဒါနံ။ပ။ အင်္ဂါနံ မဂဓာနံ ကာသိနံ ကောသလာနံ စသော တိကဂုံတ္ထရ မဟာဝဂ် ဝိသာခဉ္စပေါသထသုတ်လာ တိုင်းကြံ ၁၆-ဘိုင်းနှင့် ပုံဗဟုတ္တေ ကုရသက္ကာ။ပ။ သိယုံ ဇနပဒန္တရာဟူသော အဘိဓာန် ၁၈၄-လာ ကုရသက္ကာ စသောတိုင်းကြီးတို့သည် မဟာဇနပဒတည်း။ ထိုကို ကေဿ ရညော ရဇ္ဇဘူတကာသိကောသလာဒိမဟာဇနပဒါဟူသော သီ ဇွီ နဝ ၂၉၂-စာ မျက်နှာဖြင့် ထင်ရှားသိသာ၏။ ထိုမှတပါး ဥတ္တရပထတိုင်း ဒက္ခိဏပထတိုင်းစသည်သည် ခုဒ္ဒကဇနပဒတည်း။ ထိုကို ကေဿ ရညော ရဇ္ဇေ ကေကကောဠာသဘူတာ ဥတ္တရပထဒက္ခိဏာ ပထာဒိခုဒ္ဒကဇနပဒါဟူသော အထက်ပါ သီ ဇွီ(နဝ)ဖြင့်ပင် သိသာစေပြန်၏။ ဤကား ပါဠိ ဌ-ဇွီတို့၏ အဆိုတည်း။ ၎င်းပါဠိ ဌ-ဇွီတို့အဆိုကို ဤခေတ်အသုံးအနှုန်းနှင့်ညီလျှင် အစိုးရအဖွဲ့တဖွဲ့ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ရာ မြန်မာ ယိုဒယား သီဟိုဠ်စသော နိုင်ငံတခုခု သည် မဟာဇနပဒ၊ ထိုထိုအစိုးရတို့ အုပ်ချုပ်ရာနိုင်ငံတွင် ခရိုင်ဟူ၍၎င်း ပြည်နယ်ဟူ၍၎င်း တိုင်းဟူ၍၎င်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသော ဒေသသည် ခုဒ္ဒကဇနပဒတည်း။ ဤဇနပဒကလျာဏိယာပုဒ်၌ကား ခုဒ္ဒကဟူ၍၎င်း မဟာဟူ၍၎င်း ဝိသေသနမရှိ ဟောတော်မူရကား နှစ်မျိုးလုံးပင် သက်ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဇနပဒကလျာဏိယာပုဒ်၏အနက်ကို တခရိုင်လုံးဝယ်ကောင်းမျိုးကြွယ်သည့် မိန်းမဟူသော ဟူ၍၎င်း၊ တတိုင်းလုံးဝယ် ကောင်းမျိုးကြွယ်သည့် မိမ္မဟူသော ဟူ၍၎င်း၊ နိုင်ငံလုံးဝယ်ကောင်းမျိုးကြွယ်သည့် မိန်းမဟူသော ဟူ၍၎င်း အနက် ပေးနိုင်သည်သာတည်း။

ပရိယာဒါယ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိ၊ န။ ကေဿ၊ တယောက်သော။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ကော၊ တယောက်သော။ မာတုဂါမော၊ သည်။ ပရိယာဒါယ၊ ရှိ။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်နိုင်။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ကလျာဏီသုတ်

၁၇၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဿ၊ ။ ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ န။ ကော၊ တယောက်သော။ ဇနပဒကလျာဏံ၊ ဇနပုဒ်ဝယ်ကောင်းမျိုးကြွယ်သည့်တိုင်းမယ်သည်။ ပရိယာဒါယ၊ ရှိ။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်နိုင်။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ကေပုတ္တကသုတ်

၁၇၂။ (ထူးရာကိုပေးအံ့) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓါ၊ (အရိယာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော) သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ဥပါသိကာ၊ သောတာပန် ဥပါသိကာမသည်။ ပိယံ၊ ချစ်စဖွယ်သော။ မနာပံ၊ စိတ်နှလုံးကိုပျိုးတိုးစေတတ်သော။ ကေပုတ္တကံ၊ တဦးတည်းသော သားကလေးကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အာယာစမာနာ၊ တောင်းပန်လိုသည်ရှိသော် ၂။ စိတ္တော စ ဂဟပတိ၊ စိတ္တသူကြွယ်သည်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထကော စ အာဠဝကော၊ ဟတ္တာဠဝကသည်လည်းကောင်း။ ယဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိ၏။ တာတ၊ အမောင်။ (တံ၊ သည်။) တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်။ ဘဝါဟံတိ၊ ဖြစ်လော့ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာယာစေယျ၊ တောင်းပန်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယဒိံ စိတ္တော စ ဂဟပတိ၊ အကြင်စိတ္တသူကြွယ်သည်လည်းကောင်း။ ယဒိံ ဟတ္ထကော စ အာဠဝကော၊ အကြင်ဟတ္တာဠဝကသည်လည်းကောင်း။ (အတ္ထိ၊ ။) သော၊ ဤသည်ကား။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ သာဝကာနံ၊ သာဝကဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါသကာနံ၊ ဥပါသကာတို့တွင်။ တုလ၊ ချိန်တည်း။ ဧတံ၊ ဤသည်ကား။ ပမာဏံ၊ အတိုင်းအတာတည်း။ တာတ၊ အမောင်။ တံ၊ သည်။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ။ အနဂါရိယံ၊ ရဟန်းဘောင်သို့။ သစေ ပဗ္ဗဇသိ၊ ဝင်ရောက်သည်ဖြစ်အံ့။ တာတ၊ အမောင်။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ တို့သည်။ ယဒိသ၊ အကြင်သို့သဘောရှိကုန်၏။ တံ၊ သည်။ တာဒိသော၊ သည်။ ဘဝါဟံ၊ ဖြစ်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (သော၊ ပ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ပေးမြဲ။) တာတ၊ အမောင်။ အပတ္တမာနသံ၊ ရအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်မရှိသော။ သေခံ၊ သေခံဖြစ်သော။ တံ၊ သင်သို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ မာ အနုပါပုဏာတု၊ မရောက်စေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အပတ္တမာနသံ၊ သော။ သေခံ၊ သော။

၁။ မာတုဂါမတည်းဟူသော ဝိသဘာဝ အာရုံ၏ စွမ်းအားထက် လာဘသက္ကာရသိလောက၏ အစွမ်းတံခိုးသည် ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ စိတ်ကို ဆွဲဆောင်ရာ၌ ပိုမိုအားကောင်းသည်ဟူလို။

၂။ အနာဂတ်နက်မှာ မာနန္တာ ရံခါ ကာမတ္တကို ထွန်းသတည်း ဟူသည်နှင့်အညီ တောင်းပန်သည်ရှိသော်ဟု မပေးမူ၍ တောင်းပန်လိုသည်ရှိသော် ဟု ကာမတ္တပေါ်လွင်အောင် ပေးလေ။

၃။ တေ ဝိယ တံ ဒိဿသေတိ တာဒိသော။ တေ ဝိယ၊ ထိုစိတ္တသူကြွယ် ဟတ္တာဠဝကတို့ကဲ့သို့။ တံ၊ သင့်ကို။ ဒိဿသေ၊ ရှုအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တာဒိသော၊ တာဒိသမည်၏။ ဤဝိဂ္ဂဟနှင့်အညီ တာဒိသော၊ ထိုစိတ္တသူကြွယ်ဟတ္တာဠဝကကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသဘောရှိသူသည်ဟု သဒ္ဓတ္တသော်လည်းပေး။

တံ ဘိက္ခု၊ သို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ စေ အနုပါပုဏ္ဏာတိ၊ အကယ်၍ ရောက်သည် ဖြစ်အံ့။ သော၊ ထိုလာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောသည်။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်အလို့ငှါ။ ဟောတိ၊ ဟော၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

တတိယံ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ကေဓီတုသုတ်

၁၇၃။ (ထူးရာကိုသာပေးအံ့။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သဒ္ဓါ၊ သော။ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ပိယံ၊ သော။ မနာပံ၊ သော။ ကေဓီတရံ၊ တဦးတည်းသောသမီးကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ အာယာစမာနာ၊ သော်။ အယျေ၊ ရှင်မ။ ခုဇ္ဈတ္တရာ စ ဥပါသိကာ၊ ခုဇ္ဈတ္တရာဥပါသိကာမသည်၎င်း။ ဝေဠုကဏ္ဍကိယာ၊ ဝေဠုကဏ္ဍကီရိသာသုဖြစ်သော။ နန္ဒမာတာ စ၊ နန္ဒမာတာသည်၎င်း။ ယာဒိသာ၊ အကြင်သို့သဘော ရှိ၏။ (တံ၊ သည်။) တာဒိသာ၊ သည်။ ဘဝါဂီတိ၊ ဖြစ်လောဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာယာစယျေ၊ ရာ၏။ (သောမှ ပဗ္ဗဇသိတိုင်အောင်ပေးမြဲ။ ယဒိဒံ ခုဇ္ဈတ္တရာ စ ဥပါသိကာ၊ သည်၎င်း။ ဝေဠု- ကဏ္ဍကိယာ၊ သော။ ယဒိဒံ နန္ဒမာတာ စ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဟု ပေးသည်သာထူး၏။) အယျေ၊ ရှင်မ။ ခေမာ စ ဘိက္ခုနီ၊ ခေမာဘိက္ခုနီမသည်၎င်း။ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏဘိက္ခုနီမ သည်၎င်း။ ယာဒိသာ၊ ၏။ (တံ၊ သည်။) တာဒိသာ၊ သည်။ ဘဝါဟိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ (ယဒိဒံ ခေမာ စ ဘိက္ခုနီ၊ အကြင်ခေမာဘိက္ခုနီမသည်၎င်း။ ယဒိဒံ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ အကြင်ဥပ္ပလဝဏ္ဏဘိက္ခုနီမသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဟု ပေးသည်မှတစ်ပါး သောမှ အဆုံးတိုင်အောင် မထူးပြီ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၇၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ယေ သမဏာ ဝါ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်သော်၎င်း။ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ အကြင်ပုဏ္ဏားတို့သည်သော်၎င်း။ လာဘ- သက္ကာရသိလောကဿ၊ ၏။ အဿာဒဉ္စ၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း။ အာဒိနဝဉ္စ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ နိဿရဏဉ္စ၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ မသိနိုင်ကုန်။ (န မေ တေ ဘိက္ခဝေ စသည်ကို စာပိုဒ် ၁၂၁-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်ကို မှီး၍ပေး။ ဣမာသံ စတုနံ ဓာတုနံနှင့် လာဘသက္ကာရသိလောကဿရှိသည်သာ ထူးသည်။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဒုတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၇၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ။ ။ယေဟိ ကေစိ။ပ။ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တိကို စာပိုဒ် ၁၂၂- အတိုင်းပေး။ သယံ။ပ။ ဝိဟရန္တိတိကို ၁၂၁-စာပိုဒ်အတိုင်းပေး။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-တတိယသမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၇၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ ယေသမဏာ ဝါ၊ တို့သည် သော်၎င်း။ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ၊ တို့သည်သော်၎င်း။ လာဘသက္ကာရသိလောကံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ လာဘသက္ကာရသိလောကသမုဒယံ၊ လာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောဖြစ် ကြောင်းကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ လာဘသက္ကာရသိလောကနိရောဓံ၊ လာဘ်ပူဇော်အကျော်အစော ချုပ်ရာကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ လာဘသက္ကာရသိလောကနိရောဓဂါမိနိ၊ လာဘ်ပူဇော် အကျော် အစော ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒံ၊ အကျင့်ကို။ နပ္ပဇာနန္တိ၊ ကုန်။ (ကြွင်းမထူး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-ဆဝိသုတ်

၁၇၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ ဒါရုဏော၊ ခက်ထန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ ဆဝိ၊ အရေပါးကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ဖြတ်၏။ ဆဝိ၊ ကို။ ဆေတွာ၊ ဖြတ်၍။ စမ္ပံ၊ အရေထူကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ၏။ စမ္ပံ၊ ကို။ ဆေတွာ၊ ၍။ မံသံ၊ အသားကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ၏။ မံသံ၊ ကို။ ဆေတွာ၊ ၍။ နှာရုံ၊ အကြောကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ၏။ နှာရုံ၊ ကို။ ဆေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌိ၊ အရိုးကို။ ဆိန္ဒတိ၊ ၏။ အဋ္ဌိ၊ ကို။ ဆေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ရဇ္ဈသုတ်

၁၇၈။ (အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိတိုင်အောင် ဆဝိသုတ်ရှု၍ပေး။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျ- ထာပိ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ဗလဝါ၊ အားရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဒဠာယ၊ မြဲမြံသော။ ဝါဠုရဇ္ဈ- ယာ၊ သားရေလွန်ကြိုးဖြင့်။ ဇဗ္ဗံ၊ မြင်းခေါင်းကို။ ဝေဠေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။ ဃံသေယျ၊ ပုတ်တိုက် ရာ၏။ သာ၊ ထိုသားရေလွန်ကြိုးသည်။ ဆဝိ၊ အရေကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ ပ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ၍။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ လာဘသက္ကာရ- သိလောကော၊ သည်။ ပ။ အာဟစ္စ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဘိက္ခုသုတ်

၁၇၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယောပိ သော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ခီဏာသဝေါ၊ ကုန်ခမ်းသောအာသဝေါရှိသော။ အရဟံ၊ ရဟန္တာတည်း။ တဿပိ၊ ထိုရဟန္တာ၏ လည်း။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်အလိုငှါဖြစ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်လတ်သော်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ ဘုရား။ ကိဿ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ ခီဏာသဝဿ၊ သော။

ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အန္တရာယာယာတိ၊ အန္တရာယ်အလိုငှါဖြစ်သနည်းဟူသော။ တေ၊ ဤအမေးကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာ၏။ အကုပ္ပ၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည် မပျက်ဆီးအပ်သောကြောင့်) မပျက်စီးသော။ ယာ သာ စေတောဝိမုတ္တံ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် နှင့်ယှဉ်သောသမာဓိသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) လာဘသက္ကာရသိလောကံ၊ ကို။ တဿ၊ ထိုစေတော ဝိမုတ္တံ၏။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်အလိုငှါဖြစ်၏ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ အပ္ပမတ္တဿ၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပိနော၊ ကိလေ သာကိုလောင်ကျွမ်းစေတတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တဿ၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာသည်။ ယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ၊ မျက်မှောက်၌ချမ်းသာစွာနေကြောင်းဖြစ်သော အကြင်ဖလသမာပတ်တို့ကို။ အဓိဂတာ၊ ရအပ် ကုန်ပြီ။ လာဘသက္ကာရသိလောကံ၊ ကို။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာ၏။ (တေသံ၌စပ်။) တေသံ၊ ထိုဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခဝိဟာရတို့၏။ အန္တရာယာယ၊ အန္တရာယ်အလိုငှါဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဧ။ (ကြွင်းဒါရုဏသုတ် အတိုင်းပေး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

မာတုဂါမော၊ မာတုဂါမသုတ်၎င်း။ ကလျာဏီ၊ ကလျာဏီသုတ်၎င်း။ ပုတ္တော၊ ကေ-
ပုတ္တကသုတ်၎င်း။ ဧကမိတု၊ ဧကမိတုသုတ်၎င်း။ တိဏိ၊ ၃-ခုကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ
သုတ်တို့၎င်း။ ဆဝိ၊ ဆဝိသုတ်၎င်း။ ဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခုသုတ်နှင့်တကွ။ ရဇ္ဇ၊ ရဇ္ဇသုတ်၎င်း။
ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၄-စတုတ္ထဝဂ်

၁-ဘိန္ဒူသုတ်

၁၈၀။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ သည်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက်အပ်
သော။ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူအပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဒေဝဒတ္တော၊ သည်။
သံဃံ၊ ကို။ ဘိန္ဒူ၊ ခွဲပြီ။ (ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ကုသလမူလသုတ်

၁၈၁။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ သည်။ အဘိဘူတဿ၊ သော။ ပရိယာ-
ဒိဏ္ဏစိတ္တဿ၊ သော။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ဒေဝဒတ်၏။ ကုသလမူလံ၊ ကုသလ၏အကြောင်းရင်း
(အလောဘစသည်) သည်။ သမုစ္ဆေဒံ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းသို့။ အဂမာ၊ ရောက်ပြီ။ (ထူးရာကိုသာ
ပေးသည်။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ကုသလဓမ္မသုတ်

၁၈၂။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ သမုစ္ဆေဒံ၊ သို့။ အဂမာ၊ ပြီ။
(ထူးရာကိုသာပေးသည်။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သုက္ကဓမ္မသုတ်

၁၈၃။ သုက္ကော၊ ဖြူစင်သော။ ဓမ္မော၊ (ကုသိုလ်)တရားသည်။ သမုစ္ဆေဒံ၊ သို့။ အဂမာ၊ ပြီ။
(ထူးရာကိုသာ ပေးသည်။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အစိရပက္ကန္တသုတ်

၁၈၄။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကေ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ ခွဲ။ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ဂိဇ္ဈ-
ကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ ဒေဝဒတ္တေ၊ သည်။ အစိရပက္ကန္တေ၊ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ။
ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ (ကေ သမယံနှင့် အစိရပက္ကန္တေ ဒေဝဒတ္တေသည် သမယသာမညနှင့်
ဝိသေသမျှသာ ကွဲပြားသည်။ သာသနာမှ ဖယ်ခွါခါစဖြစ်သော အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည်
ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ နေတော်မူသည်ဟူလို။) တတြ ခေါ၊ ထိုအခါ၌ ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
ဒေဝဒတ္တံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘံ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။
လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ အတ္တဝဇာယ၊ မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်းငှါ။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်ပြီ။
ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။ လာဘသက္ကာရသိလောကော၊ သည်။ ပရာဘဝါယ၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းငှါ။
ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ရာ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ ကဒလီ၊ ငှက်ပျောပင်သည်။
အတ္တဝဇာယ၊ ငှါ။ ဖလံ၊ အသီးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ပရာဘဝါယ၊ ငှါ။ ဖလံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ ဝေဠု၊ ဝါးသည်။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ နဋ္ဌော၊ ကျူသည်။ (ပေးမြဲ။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ အဿဘရီ၊ အဿထိုရ်မြင်းမသည်^၂။ အတ္တဝဇာယ၊ ငှါ။
ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ (ကြွင်းမခဲ။)

၁။ ခေါတိ ပဒပူရဏမတ္တေ အဝဇာရဏေ အာဒိကာလေ ဝါ နိပါတောဟူသော မ-ဋ္ဌ ၁၊ စာပိုဒ် ၁-နှင့်
အညီ ဤ၌ ခေါကို ပဒပူရဏအနေဖြင့် ပေးသည်။ တတြ၊ ခွဲ။ ပ။ အာမန္တေသိ ခေါ၊ သာတည်းဟူ၍
အဝဇာရဏတ္ထံ။ ခေါ၊ ဆက်ဦးအံ့ဟူ၍ အာဒိကာလတ္ထလည်း ပေးနိုင်သည်။

၂။ အဿတရာတိ ဝဋ္ဋဝါယ ဂဗြဘေန ဇာတာဟူသော ဓမ္မပဒအတ္ထဒန္တဝတ္ထုထောက်၍ ဤအဋ္ဌကထာနှင့်
သာရတ္ထတို့၌ အဿတရီတိ ဝဋ္ဋဝါယ ကုစ္ဆိသ္မိံ ဂဗြဘဿ ဇာတာဟု မရှိသင့်။ အဿတရီတိ ဝဋ္ဋဝါယ ကုစ္ဆိသ္မိံ
ဂဗြဘေန ဇာတာဟု ပါဌ်မှန်ရှိစေ။ မြင်းမနှင့်မြီးထီးစပ်၍ ကျသော (ကပြား) ဗန္ဓုတ်သတ္တဝါအမကို အဿတရီ

ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ပြီ။ သုဂတော၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ၊ ကို။ ဝတ္တာန၊ ရှိ။ အထာပရံ၊ ထိုမှနောက်၌။ သတ္တာ၊ သည်—

ဖလံ၊ ငှက်ပျောသီးသည်။ ကဒလိ*၊ ငှက်ပျောပင်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဟန္တိ ယထာ၊ သတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဖလံ၊ ဝါးသီးသည်။ ဝေဠု၊ ဝါးပင်ကို။ ဟန္တိ ယထာ၊ ၎င်း။ ဖလံ၊ ကျူသီးသည်။ နဠု၊ ကျူပင်ကို။ ဟန္တိ ယထာ၊ ၎င်း။ ဂဗ္ဘော၊ ကိုယ်ဝန်သည်။ အဿတရိ*၊ အဿတိုရ်မြင်းမကို။ ဟန္တိ ယထာ၊ ၎င်း။ သက္ကာရော၊ လာဘ်ပူဇော် အကျော် အစောသည်။ (လာဘသက္ကာရ သိလောကောဟုဆိုလိုလျက် ရှေ့နောက် ၂-ပုဒ်ကို ချေ ထားသည်။) ကာပုရိသံ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ယောက်ျားကို။ ဟန္တိတိ၊ သတ်၏ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သော သုတ်တည်း။

၆-ပဉ္စရထသတသုတ်

၁၈၅။ (ရာဇဂဟေ။ပ။ ကလန္ဒကနိဝါပေ) ဘေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အဇာတသတ္တု ကုမာရော၊ အဇာတသတ်သတို့သားသည်။ ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ၊ ရထားငါးရာတို့ဖြင့်။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ အား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ရန် အလို့ငှါ။ (သီလာသသုတ်အရ ဌာဓာတ်၏ အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒေဝဒတ္တဿပုဒ် သမ္ပဒါန်အနက်ယောဇနာသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ နာမ ဥပဂမနံ၊ ရှူ။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အနီး၌ဘည်ရန်အလို့ငှါဟူ၍သော်လည်း မောဂ္ဂလ္လာန်အလိုပေး။) သာယံ ပါတံ၊ ည၌ နံနက်တိုင်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပဉ္စ စ ထာလိပါကသတာနိ၊ ဆွမ်းချက်အိုး ၅၀၀-တို့ကိုလည်း။ ဘတ္တာဘိဟာရော၊ ရှေးရှူပို့ဆောင်အပ်သောဆွမ်းကို။ (အဇာတသတ္တု ကုမာရေန၊ သည်ဟု ကတ္တား ပြင်၍လိုက်။) အဘိဟရိယတိ၊ ရှေးရှူ ပို့ဆောင်အပ်၏။ (ဤကံ နှစ်ခုရှိရာ ပဌမကံကား ပမာဏပြ အပဓာန သာမညကံ၊ ဒုတိယကံကား ပဓာန ဝိသေသကံတည်း။ ပဓာနကံကို၎်၍ အဘိဟရိယတိ ဟု ကေဝစနန္တဖြင့် ရှိသည်။) အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလ၊ များစွာကုန်သော။ပ။ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒေဝဒတ္တဿ။ပ။အဘိဟရိယတိတိ၊ အဘိဟရိယတိဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ လျှောက်ကုန် ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။ လာဘသက္ကာရသိလောကံ၊ ကို။ မာ ပိဟယိတ္ထ၊ မတောင့်တ ကုန်လင့်*။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာဝကီဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံးလျှင်။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ အား။ပ။ ဂမိဿတိ၊ သွားလတ္တံ့။ပ။ အဘိဟရိယိဿတိ၊ ရှေးရှူဆောင်အပ်လတ္တံ့။ (သီ သျှာ မှု အတိုင်းပေးလိုက်သည်။ အာဟရိယိဿတိဟု ရှိသည်ကား-အဘိဟရိယတိ ဟူသော ရှေ့ စကားနှင့် မညီ။ စူဠဝါ စာပိုဒ် ၃၃၅-၌လည်း အဘိဟရိယိဿတိပင် ရှိ၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တာဝကီဝဉ္စ၊ ထိုမျှ

ဟု ဆိုလိုသည်။ ၎င်းအဿတရိသည် မြင်းထီးနှင့်ပေါင်းဖော်သောကြောင့် ကိုယ်ဝန်တည်၏။ ၎င်းကိုယ်ဝန် သည် အဖေတူဖြစ်၍ ထွားကြိုင်း၏။ မိခင်လောင်း အဿတရိကား ကြုံလို့သောကိုယ်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ် ဝန်ခံဖွားမြင်နိုင်ရကား ဝမ်းကိုဖောက်ခဲ့၍ ထုတ်ယူရသည်။

၁။ သီလာသသုတ်အလို ပိဟဓာတ် အယှဉ်ဖြစ်၍ ဒေဝဒတ္တဿ၊ အားဟု သော်လည်းပေး။ မောဂ္ဂလ္လာန် သျှာဒိကဏ္ဍ ၂၅-သုတ်နှင့် အညီ ဤ၌ ပေးသည်။

လောက်ကာလပတ်လုံးလျှင်။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ ဟာနိ-
ယေဝ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကိုသာ။ ပါဠိကင်္ခါ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဝုစိ၊ ကြီးပွားခြင်းကို။ နော၊ အလို
မရှိအပ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ အံ့။ စဏ္ဍဿ၊ ကြမ်းတန်းသော။ ကုက္ကုရဿ၊ ခွေး၏။ နာသာယ၊
နှာခေါင်း (ဖ)၌။ ပိတ္တံ၊ (ဝံ ငါး)သည်း ခြေကို။ ဘိန္နေယျံ၊ ခွဲကုန်ရာ၏။ (ခွေး၏ နှာခေါင်းဖု
နား၌ ကပ်၍ ခွဲလိုက်ခြင်းသည် ခွေး၏ နှာခေါင်းထဲသို့ သည်းခြေထည့်သွင်းခြင်းပင်တည်း။ ထို့
ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပက္ခိပေယျံဟု ဘာဝတ္ထဖွင့်ဆိုလေသည်။) ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့ ပစ်ခွဲအပ်သော်။
သော ကုက္ကုရော၊ ထိုခွေးသည်။ မတ္တာယ၊ ပင်ကိုယ်အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။
စဏ္ဍတရော၊ ထူးကဲကြမ်းတန်းသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာ
လျှင်။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-မာတုသုတ်

၁၈၆။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအရှင်သည်။ မာတု၊ အမိဟူသော။ ဟေတုပိ၊ အကြောင်း
ကြောင့်လည်း။ သမ္ပဇာနဓမ္မဿ၊ သိလျက်ချွတ်ယွင်းသောစကားကို။ န ဘာသေယျာတိ၊ မပြော
ဆိုရာ ဟူ၍။ (ဒါရုဏော။ပ။ ပဇာနာမိနှင့် သုဝဏ္ဏပါတိသုတ်မှီး၍ ပြန်စပ်ပေးလေ။) တမေနံ၊ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အပရေန၊ တပါးသော။ သမယေန၊ အခါ၌။ လာဘသက္ကာရသိလောကေန၊ သည်။
အဘိဘူတံ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိယာဒိဏ္ဏစိတ္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူအပ်သောစိတ်ရှိသည်
ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနဓမ္မဿ၊ ကို။ ဘာသန္တံ၊ ပြောဆိုသည်ကို။ ပဿာမိ၊ တွေ့မြင်၏။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-၁၃-ပိတုသုတ်စသောခြောက်သုတ်

၁၈၇။ အယံ အာယသ္မာ၊ ဤအရှင်သည်။ ပိတု၊ အဖဟူသော။ ဟေတုပိ၊ အကြောင်း
ကြောင့်လည်း။ပ။ (ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ) ဘာတု၊ အစ်ကိုဟူသော။ ဟေတုပိ၊ လည်း။ ဘဂိနိယာ၊ နှမ
ဟူသော။ ဟေတုပိ၊ လည်း။ ပုတ္တဿ၊ သားဟူသော။ ဟေတုပိ၊ လည်း။ ဧတုယာ၊ သွီး ဟူသော။
ဟေတုပိ၊ လည်း။ ပဇာပတိယာ၊ မယားဟူသော။ ဟေတုပိ၊ လည်း။ သမ္ပဇာနဓမ္မဿ၊ ကို။ န ဘာ-
သေယျာတိ၊ မပြောဆိုရာ ဟူသော (ဒါရုဏော။ပ။ ပဇာနာမိနှင့် သုဝဏ္ဏပါတိသုတ်မှီး၍ ပြန်စပ်
ပေးလေ။ အကြွင်းမထူး)

တေရသမံ၊ တဆယ့်သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

စတုတ္ထော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁။ သော၏အစွဲ ကုက္ကုရောဟု ရှေ့၌ပါပြီး ဖြစ်၍ ဘိယျောတပုဒ် သောတုဒ်မဟုတ် ဘိယျောသောဟု
တျက္ခရနိပါတ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ၎င်းပြင် ဧဝံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေဟု ရှိခြင်းသည်လည်း မကောင်းလှ၊
ဘိက္ခဝေ မပါသင့်၊ ဣ မှ၌လည်း မရှိ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား —

ဘိန္ဒု၊ ဘိန္ဒုသုတ်၎င်း။ မူလံ၊ ကုသလမူလသုတ်၎င်း။ ဒုဝေ၊ နှစ်သုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကုသလဓမ္မသုတ် သုက္ကဓမ္မသုတ်တို့၎င်း။ ပက္ကန္တံ၊ အစိရပက္ကန္တသုတ်၎င်း။ ရထံ၊ ပဉ္စရထသတသုတ်၎င်း။ မာတရီ၊ မာတုသုတ်၎င်း။ ပိတာ၊ ပိတုသုတ်၎င်း။ ဘာတာ၊ စ၊ ဘာတုသုတ်၎င်း။ ဘဂိနီ၊ စ၊ ဘဂိနီသုတ်၎င်း။ ပုတ္တော၊ ပုတ္တသုတ်၎င်း။ ဓီတာ၊ ဓီတုသုတ်၎င်း။ ပဇာပတိ၊ ပဇာပတိသုတ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

လာဘသက္ကာရသံယုတ္တံ၊ လာဘသက္ကာရသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၇-ရာဟုလသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-စက္ခုသုတ်

၁၈၈။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ နိဿိန္နော ခေါအထိ ပေးမြဲ။) အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ သည်။
ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ယံ ဓမ္မံ၊
အကြင်တရားကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ ဧကော၊ တယောက်တည်း။ ဝူပကဋ္ဌော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့
ကပ်သည်ဖြစ်၍။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍။ အာတာပိ၊ ကိလေသာကိုလောင်ကျွမ်း
စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဟိတတ္တော၊ (တရားထူးကို ရခြင်းအကျိုးငှါ) စေလွှတ်အပ်
သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေနိုင်ရာပါ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။
သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တံ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတူတိ၊ ဟောတော်မူပါလော့ဟူသော။ ဧတံ၊
ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ရာဟုလ၊ လာ။ တံ၊ ကို။ ကိမညသိ၊ နည်း။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ နိစ္စံ ဝါ၊ မြဲသလော။
အနိစ္စံ ဝါ၊ မမြဲသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲပါ။ ယံ ပန၊ အကြင်
စက္ခုပသာဒသည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော စက္ခုပသာဒသည်။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲ
လော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲပါ၏။ ယံ ပန၊ အကြင်
စက္ခုပသာဒသည်ကား။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
ရှိ၏။ တံ၊ ထိုမမြဲဆင်းရဲဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော စက္ခုပသာဒကို။ ဧတံ၊ ဤစက္ခုပသာဒ
သည်။ မမ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဧသော၊ ဤစက္ခုပသာဒသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။
ဧသော၊ ဤစက္ခုပသာဒသည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာတိ၊ အတ္တတည်းဟူ၍။ သမနုပဿိတုံ၊ ရှုခြင်းငှါ။
ကလ္လံနု၊ လျော်ကန်မည်လော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧတံ၊ ဤအမေးသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။

သောတံ၊ သောတပသာဒသည်။ပ။ သာနံ၊ သာနပသာဒသည်။ပ။ ဇိဝှါ၊ ဇိဝှါပသာဒသည်။ပ။
ကာယော၊ ကာယပသာဒသည်။ပ။ မနော၊ လောကီမနောဒွါရစိတ်သည်။ပ။

၁။ ပဟိတတ္တောတိ နိဗ္ဗာနံ ပတိပေသိတတ္ထတာယ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခစိတ္တောဟူသော ဝိသုဒ္ဓိဋ္ဌိ
၁-စာမျက်နှာ ၁၂-ကိုထောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ဟု အနက်ပေး။

ပဟိတတ္တော ဝိဟရေယျန္တိ ဝိသေသာဓိဂမတ္ထာယ ပေသိတတ္တော ဟုတွာ ဝိဟရေယျံ၊ ဤသံ ဋ္ဌ ၂-ရာဟု
လသံယုတ် ၁၈၈။ ပဟိတတ္တောတိ တသ္မိံ* ဝိသေသာဓိဂမေ ပေသိတစိတ္တော တတ္ထ နိန္နော တပ္ပဗ္ဗာရောတိ
အတ္တော၊ သံ ဋ္ဌိ ၂-၁၈၈-အဖွင့်တို့အရ ဤ၌ တရားထူးကိုရခြင်းအကျိုးငှါ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍
ဟု အဋ္ဌကထာနည်း အရသော်၎င်း၊

လောကုတ္တရာတရားထူးကို ရခြင်း၌ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ဟု ဋီကာအဖွင့် အရသော်၎င်း
ပေးလေ။

၂။ မနောတိ ဣမိနာ တေဘူမကံ သမ္ပသနစာရစိတ္တံ၊ ဤသံ ဋ္ဌ ၂-၁၈၈-အရ တေဘူမကံ ဟူသော
ဝိသေသနပုဒ်ကို ထောက်လျှင် လောကီစိတ် မှန်သမျှ အားလုံး ကောက်ရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း

ရာဟုလ၊ လာ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဿံ ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သော။ သုတဝါ၊ အာဂမ အဓိဂမဟူသော သုတရှိသော။ ဝါ၊ နာခံမှတ်သား ဆောင်ထားမှုရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည်။ စက္ခုသိပ္ပံ၊ စက္ခုပသာဒဉ္စိလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ ပ။ မနသိပ္ပံ၊ လောကီမနောဒွါရ စိတ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ငြီးငွေ့သည်ရှိသော် ။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂါ၊ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသိပ္ပံ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီး သော်။ (မေ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိမုတ္တံ၊ ကိလေသာတို့မှလွတ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏံ၊ အသိဉာဏ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ (သုသိမသုတ် စာပိုဒ် ၇၀-ပြန်ရှု) ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ (ဧတေန ပေယျာလေန၊ ဤပေယျာလဖြင့်။ ဒသသုတ္တန္တာ၊ ဆယ်ပါးသောသုတ်တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ် ကုန်၏။)

ဗုဒ္ဓမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ရူပသုတ်

၁၈၉။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ နိစ္စာ ဝါ၊ မြဲကုန်သလော။ အနိစ္စာ ဝါ၊ မမြဲကုန်သလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အနိစ္စာ၊ ကုန်။ ပ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။) ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ဝိညာဏသုတ်

၁၉၀။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုပသာဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သော မြင် သိ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ ပ။ မနောဝိညာဏံ၊ တေဘူမကမနောဝိညာဉ်စိတ်သည်။ ပ။ (ကြွင်း ပေးမြဲ။) တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-သမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၁၉၁။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓော၊ စက္ခုပသာဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော တွေ့ထိခြင်းဟူသော စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓသည် ။ နိစ္စော ဝါ၊ မြဲသလော။ အနိစ္စော ဝါ၊ မမြဲသလော။

သမ္ဗုဒ္ဓစာရစိတ္တံ ဒွါရဘူတမနောတိ အဓိပ္ပါယောဟူသော ဤ သံ ဇီ ၂-အဖွင့်နှင့် မ ဇူ ၂-စာပိုဒ် ၄၀၀-တို့အရ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်တကွ ဘွင်စိတ်ကိုကောက်။

၁။ ဤပါဠိနှင့် ဝိ-၃-၂-ပါဠိ၌ နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ-ဟု ရှိ၍ မ-၁-၂၄၅-ပါဠိ၌ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရဇ္ဇတိ-ဟု ရှိသည်။ နိဗ္ဗိန္ဒကို လက္ခဏတ္ထံ၊ နိဗ္ဗိဒါကို ဟေတုတ္ထပေး နှစ်ချက်လုံးသင့်၏။ နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိတိ ဝိရာဂဝသေန စတ္တာရော မဂ္ဂါ ကထိတာ၊ သံ-ဋ္ဌ-၂၊ ၁၉၆။ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရဇ္ဇတိတိ ဝဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ အဓိပ္ပေတာ၊ မ-ဋ္ဌ-၂-၂၄၅။ သာရတ္ထ-ဇီ-၃-၂၃။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ တောယာတိ နိဗ္ဗိဒါဟုပြု။

၂။ စက္ခု နိဿာယ ဥပ္ပန္နော သဒ္ဓဿော စက္ခုသမ္ဗုဒ္ဓော မ ဇီ-၁၊ ၉၈။ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယဉ်သော ဖဿကိုယူ။

ဣတိ၊ ဧ။ပ။ မနောသမ္ပယော၊ ဘွင်စိတ်(ဝိပါက မနောဝိညာဉ်စိတ်)နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်သော မနောသမ္ပယာဇ်း ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဝေဒနာသုတ်

၁၉၂။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) စက္ခုသမ္ပယာဇာ၊ စက္ခုသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ပ။ မနောသမ္ပယာဇာ၊ မနောသမ္ပယာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သညာသုတ်

၁၉၃။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ရူပသညာ၊ ရူပါရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။ပ။ ဓမ္မသညာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ မှတ်တတ်သောသညာသည်။(ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-သဉ္ဇေတနာသုတ်

၁၉၄။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ရူပသဉ္ဇေတနာ၊ ရူပါရုံ၌ စေ့ဆော်တတ်သောစေတနာသည်။ပ။ ဓမ္မသဉ္ဇေတနာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ စေ့ဆော်တတ်သော စေတနာသည်။ပ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-တဏှာသုတ်

၁၉၅။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံ၌ တတ်နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်။ပ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ တတ်နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်။ပ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဓာတုသုတ်

၁၉၆။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်သည်။ပ။ အာပေါဓာတု၊ အာပေါဓာတ်သည်။ပ။ တေဇောဓာတု၊ တေဇောဓာတ်သည်။ပ။ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်သည်။ပ။ အာကာသဓာတု၊ အာကာသဓာတ်သည်။ပ။ ဝိညာဏဓာတု၊ ဝိညာဏဓာတ်သည်။ပ။ (ကြွင်းပေးမြဲ။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ခန္ဓသုတ်

၁၉၇။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ရာဟုလ၊ ပေးမြဲ။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ပ။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ပ။ သညာ၊ သညာသည်။ပ။သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ပ။ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။ပ။(ကြွင်းပေးမြဲ။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

စက္ခု၊ စက္ခုသုတ်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရူပသုတ်၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏသုတ်၎င်း။ သမ္မသော၊ သမ္မဿသုတ်၎င်း။ ဝေဒနာယစ၊ ဝေဒနာသုတ်နှင့်တကွ။ သညာ၊ သညာသုတ်၎င်း။ သဗ္ဗေတနာ၊ သဗ္ဗေတနာသုတ်၎င်း။ တဏှာ၊ တဏှာသုတ်၎င်း။ ခန္ဓေန၊ ခန္ဓသုတ်နှင့်တကွ။ ဓာတု၊ ဓာတုသုတ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ၊ ထိုသုတ်တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်သုတ်တို့တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-စက္ခုသုတ်

၁၉၈-၁၉၉။ (ဧဝံ မေ သုတံ မှာ၍ ဒသမံ တိုင်အောင်သော သုတ်များကို ပဌမဝဂ် စက္ခုသုတ် စသည်ကို နည်းမှီး၍ ပေးလေ။)

၁၁-အနုသယသုတ်

၂၀၀။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ပ။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ အရှင်ရာဟုလာသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ဇာနတော၊ သိသူ၏ (သန္တာန်၌)။ကထံ၊ အဘယ်သို့။ ပဿတော၊ မြင်သူ၏ (သန္တာန်၌)။ သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွသော။ ဣမသ္မိံကာယေ၊ ဤမိမိကိုယ်၌ ၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ၊ စ၊ ပြင်ပ(ဝိညာဏ်နှင့်တကွ) သူတပါး၏ကိုယ်၌၎င်း။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ အာရုံတို့၌ ။ အဟင်္ဂာရ မမင်္ဂာရ မာနာနုသယာ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာမာန

၁။ ဗဟိဒ္ဓါတိ ပရဿ သဝိညာဏကေ ကာယေ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသုတိ ဣမိနာ ပန အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓမ္ပိသင်္ကာတိ။ မ-ဋ္ဌ-၃၊ ၅၃၊နှင့်အညီပေးသောအနက်တည်း။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဣမသ္မိံ စ သဝိညာဏကေ ကာယေတိ အတ္တနော သဝိညာဏက ကာယံ ဒဿေတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ စာတိ ပရဿ သဝိညာဏကံ ဝါ အဝိညာဏကံ ဝါ ဟုဆို၏။ ဤဒီကာ၌ အတ္တနောတိ အာယသ္မာ ရာဟုလော အတ္တနော သဝိညာဏကံ ကာယံ ဒဿေတိ၊ ပရဿာတိ ပရဿ အဝိညာဏကကာယံ ဒဿေတိဟု ပြ၏။ ၎င်းဒီကာ၌ အဝိညာဏကကာယံလဲ သဝိညာဏကကာယံ ရှိမည်။ အကြောင်းမှာ ပရသန္တာနေ ဝါ အရူပေ ဓမ္မေ အဂ္ဂဟေတွာ ရူပကာယမေဝ ဂဏှန္တော ဝဒတိဟု ဤအဋ္ဌကထာလာ အဝိညာဏကံ ဝါဟူသောစကားကို မနှစ်သက်ယောင် ဆိုသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ၎င်းအဝိညာဏကံ ဝါ ပါဠိအရ အပရေ အသညသတ္တာနံ အတ္တဘာဝံ သန္ဓာယ တထာ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ ဟု အပရေဝါဒ ဖော်ပြပြန်၏။ ဤဒီကာအလိုအားဖြင့် အဝိညာဏကံ ဝါဟူသော ဤအဋ္ဌကထာစကားကို မနှစ်သက်။

တို့သည်။ န ဟောန္တိ န ခေါတိ၊ မဖြစ်ပါကုန်သနည်း”ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (အကြွင်းစာပိုဒ် ၇၀-မှီး၍ပေးလေ။)

ကောဒသမံ၊ တဆဲတခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-အပဂတသုတ်

၂၀၁။ (သာဝတ္ထိနိဒါနံ ။ပ။ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ ပေးမြဲ။) အဟင်္ကာရ မမင်္ကာရ မာနာပဂတံ၊ ဒိဋ္ဌိ တဏှာမာနမှ (အကြွင်းမဲ့ပယ်သောအားဖြင့်) ကင်းသော။ ဝိဓာ၊ မာနအစုတို့ကို။ သမတိက္ကန္တံ၊ ကောင်းစွာလွန်မြောက်သော။ သန္တံ၊ ငြိမ်းအေးသော။ သုဝိမုတ္တံ၊ (ကိလေသာတို့မှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သော။ မာနသံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ န ခေါတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ ပ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေ ရူပံ၊ ဤရုပ်ကို။ ပ။ ဧဝံ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ ဝိပဿနာနှင့်တကွသော မဂ် ပညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်သောကြောင့်။ အနုပါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာမာနတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍။ ဝိမုတ္တော၊ ကိလေသာမှလွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ကြွင်းလွယ်ပြီ။)

ဒွါဒသမံ၊ တဆယ်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဒုတိယော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

စက္ခု၊ စက္ခုသုတ်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ ရူပသုတ်၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏသုတ်၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာသုတ်နှင့်တကွ။ သမ္မသော၊ သမ္မဿသုတ်၎င်း။ သညာ၊ သညာသုတ်၎င်း။ သဇ္ဇေတနာ၊ သဇ္ဇေတနာသုတ်၎င်း။ တဏှာ၊ တဏှာသုတ်၎င်း။ ခန္ဓေန၊ ခန္ဓသုတ်နှင့်တကွ။ ဓာတု၊ ဓာတုသုတ်၎င်း။ တေဒသ၊ ထိုဆယ်သုတ်တို့၎င်း။ အနုသယံ၊ အနုသယသုတ်၎င်း။ အပဂတဉ္စေ၊ အပဂတသုတ်၎င်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။

ရာဟုလသံယုတ္တံ၊ ရာဟုလသံယုတ်သည်။
သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

ပုရိမေန ဝါ အတ္တနော စ ပရဿ စ သဝိညာဏကမေဝ ဒဿေတိ၊ ပစ္စိမေန ဗဟိဒ္ဓါ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပံ၊ ဤအဋ္ဌကထာ။ ပုရိမေနာတိ ဣမသ္မိံ စ သဝိညာဏကေ ကာယေတိ ဣမိနာ ပဒေန။ ပစ္စိမေနာတိ ဗဟိဒ္ဓါတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဤဋီကာ။

သဝိညာဏကေ ကာယေတိ ဝေဒနေန ဝါ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကာယော ဂဟိတောဝ ဗဟိဒ္ဓါ သဗ္ဗနိမိတ္တဂ္ဂဟဏေန အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဂဏှာတိ၊ မ-ဋ္ဌ ၄-၂၃-နှာ-၂၃ တို့အရမူ-သဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဏ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ စ ကာယေ၊ ဤမိမိကိုယ် သူတပါးကိုယ်၌၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု၊ ပြင်ပအလုံးစုံ အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓတို့၌၎င်းဟု တနည်းသမ္မန်။

၁။ မာနော ဝိဓာစ ဥဏှတိ ဓာန် ၁၆၈။ ဝိဓာသမတိက္ကန္တန္တိ မာနကောဋ္ဌာသေ သုဠ အတိက္ကန္တံ၊ အဋ္ဌကထာ။
၂။ သဗ္ဗံ ရူပံနှင့် ဝေမေတံ၌ တေနှင့်အရတူဖြစ်၍ပေါင်းပေး။

ဂ-လက္ခဏသံယုတ်

၁-ပဌမဝဂ်

၁-အဋ္ဌိသုတ်

၂၀၂။ (ဝေံ မေ သုတံ။ပ။ကလန္တကနိဝါပေ ပေးမြဲ။)တေန ခေါ ပန သမယေန၊၌။အာယသ္မာ စ လက္ခဏော၊ အရှင်လက္ခဏသည်၎င်း။ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် သည်၎င်း။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ခေါ၊၌။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏသမယံ၊ ၌။ နိဝါသေတွာ၊ ၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ယေန၊၌။ပ။ အာယသ္မန္တံ လက္ခဏံ၊ကို။ “အာဝုသော လက္ခဏ၊ဏ။ အာယာမ၊ လာသွားကြပါ။” ရုဇဂဟံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ပဝိသိဿာမာတိ၊ ဝင်ကြကုန်အံ့”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်။ ဧဝံ တိ ခေါ၊ ကောင်းပြီ”ဟု။ အာယသ္မာ လက္ခဏော၊ သည်။ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏စကားကို။ ပစ္စယောသိ၊ ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ မှ။ ဩရောဟန္တော၊ သက်ဆင်းလတ်သော်။ အညတရသ္မိံ ပဒေသေ၊ တပါးသောအရပ်၌။ သိတံ၊ ပြုံးခြင်းကို။ ပါတွာကာသိ၊ ထင်စွာပြုပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ လက္ခဏော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ ကို။ “အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ သိတဿ၊ ပြုံးခြင်း၏။ ဝါ-ကို။ ပါတုကမ္မာယ၊ ထင်စွာပြုခြင်း၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကား။ကော န ခေါ၊ အဘယ်ပါနည်း။ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့ကား။ ကော န ခေါတိ၊ အဘယ်ပါနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော လက္ခဏ၊ ဏ။ ဧတဿ ပဉ္စဿ၊ ဤပြဿနာကိုမေးခြင်း၏။ အကာလော ခေါ၊ အခါမဟုတ်သည်သာတည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အနီး(မျက်မှောက်)၌။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဧတံ ပဉ္စံ၊ ဤပြဿနာကို။ ပုစ္ဆ၊ မေးလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောဆို၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ လက္ခဏော စ၊ သည်၎င်း။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော စ၊ သည်၎င်း။ပ။အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ ကို။ “အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ မှ။ဩရောဟန္တော၊ သော်။အညတရသ္မိံ၊ သော။ပဒေသေ၊ ၌။ သိတံ၊ ကို။ ပါတွာကာသိ၊ ၏။ အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ သိတဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ပါတုကမ္မာယ၊၏။ပ။ ကော န ခေါတိ၊နည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင် လက္ခဏ။အဟံ၊ ငါသည်။ဣဓ၊ ၌။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဗ္ဗတေ၊ မှ။ ဩရောဟန္တော၊ သော်။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ၊ အရိုးဆက်ပြိတ္တာကို။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသည်ကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပြီ။ (အဒ္ဓသံ ၏ ကံနှစ်ချက်။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ၊ အရိုးဆက် ပြိတ္တာကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပြီဟုသော်လည်းပေး။) တမေနံ၊ ထိုအရိုးဆက်ပြိတ္တာကို။ ဂိဇ္ဈာပိ၊ ဌင်းတ တို့သည်၎င်း။ ကာကာပိ၊ ကျီးကန်းတို့သည်၎င်း။ ကုလလာပိ၊ စွန်ရဲတို့သည်၎င်း ၂။ အနုပတိတွာ

၁။ အာယာမာတိ ဧတ္ထ အာသဒ္ဓေါ အာဂစ္ဆာတိ ဣမိနာ သမာနတ္ထောတိ အာဟ အာဂစ္ဆ ယာမာတိ၊ ဟိ ဂစ္ဆာမာတိ အတ္ထော။ဝိမဘိ-ဒီ-၁-၂၂-စာပိုဒ်။

၂။ ဌင်းတ ကျီးကန်း စွန်ရဲတို့ဟူသည် ဘီလူးတို့တည်း၊ အဋ္ဌကထာ။

အနုပတိတော၊ လိုက်၍ လိုက်၍။ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ၊ နံကြားတို့၌။ ဝိတုဒေန္တိ၊ နှိပ်စက်ကုန်၏။ တနည်း။ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ၊ နံခိုးကြားတို့မှ။ ဝိတုဒေန္တိ၊ ထိုးဆွ၍ ပျံ့တက်ကုန်၏ ။

ဝိတစ္ဆေန္တိ၊ ဆိတ်ဆွဲကုန်၏။ ဝိရာဇေန္တိ၊ ဖောက်ခွဲကုန်၏။ သာ၊ ထိုအရိုးဆက်ပြိတ္တာသည်။ သဒ္ဓါ၊ စင်စစ်။ အနုဿရံ၊ နာကျင်သောအသံကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ အာဝုသော၊ ဣ။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ၏(စိတ်၌)။ “ဘော၊ အိုအချင်းတို့။ အစ္ဆရိယံ ဝတ၊ တကား။ ဘော၊ တို့။ အပ္ပုတံ ဝတ၊ တကား။ ဝေရူပေါပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဘဝိဿတိ နာမ၊ ဖြစ်ရဘိသေး၏။ ဝေရူပေါပိ၊ သော။ ယက္ခော၊ ဘီလူးပြိတ္တာသည်။ ဘဝိဿတိ နာမ၊ ၏။ ဝေရူပေါပိ၊ သော။ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော၊ အတ္တဘောကိုရခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ နာမာတိ၊ ၏”ဟူသော။ တေ၊ ဤအကြံအစည်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတြဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သာဝကော၊ သည်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသောသတ္တဝါကို။ ဥ သတိ ဝါ နာမ၊ သိနိုင်ဘိ၏။ ဒက္ခတိ ဝါ နာမ၊ မြင်နိုင်ဘိ၏။ သက္ခံ ဝါ ကရိဿတိ နာမ၊ မျက်မြင်သက်သေပြုနိုင်ဘိ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) သာဝကာ၊ တို့သည်။ စက္ခုဘူတာ၊ ဖြစ်သော (ဒိဗ္ဗ) စက္ခုရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ ဝတ၊ နေကုန်စွတကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဉာဏဘူတာ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ ဝတ၊ တကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကပင်လျှင်။ ဧသော သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါကို။ ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ န ဗျာကာသိ၊ မဟောကြားဘူးခဲ့။ အဟဉ္စ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ တေ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဗျာကရေယံ၊ အံ။ ပရေ စ၊ သူတပါးတို့သည်လည်း။ မေ၊ ငါဘုရား၏စကားကို။ န သဒ္ဓဟေယျ၊ မယံကြည်ကုန်ရာ။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ မေ၊ ငါ၏စကားကို။ န သဒ္ဓဟေယျ၊ ကုန်ရာ။ တံ၊ ထိုမယံကြည်ခြင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အတွက်။ ဒိသရတ္တံ၊ လုံး။ အဟိတာယ၊ ငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ငှါ။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧသော သတ္တော၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ရာဇဂဟေ၊ ၌ပင်လျှင်။ ဂေါသာတကော၊ နွားသတ်သမားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုနွားသတ်သမားသည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုးကြောင့်။ ဗဟူနိ ပဿာနိ၊ များစွာသောနှစ်တို့ပတ်လုံး။ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ၊ များစွာသော အနှစ်အထောင်တို့ပတ်လုံး။ နိရယေ၊

၁။ ဝိတုဒေန္တိတိ ဝါ ပါဌော၊ ဖာသုဠန္တရိကာဟိဘိ ဘုမ္မတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ၊ သာရတ္ထဋီ-၂-၂၂၇-စာပိုဒ်။
ဝိတုဒေန္တိတိ ပါဌေ ဖာသုဠန္တရိကာဟိတိ အာဓာရတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ ဝိမတ်-ဋီ-၁-၂၂၇၊ တို့ကိုထောက်၍ ဝိတုဒေန္တိ၊ ပိ-တုဒ-ဓာတ် ဗျထနတ္ထ အနက်ပေး၍ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ ပုဒ်ကိုလည်း အာဓာရတ္ထပေးသော အနက်တည်း။
နောက်နည်း၌ ဝိတုဒေန္တိတိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတော ဒေန္တိ၊ အသိဓာရူပမေဟိ တိခိဇ္ဈေဟိ လောဟတုဏှကေဟိ ဝိဇ္ဈိတော ဝိဇ္ဈိတော ဣတော စိတော စ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော၊ သာရတ္ထဋီ-၂-၂၂၇။
ဝိတုဒေန္တိတိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတော ဒေန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဖာသုဠန္တရိကာယော ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ ကဘွာ တာဟိ ဂစ္ဆန္တိတိ နိဿက္ကသေန အတ္ထော၊ ဝိ-တိ-ဋီ-၁-၂၂၇-တို့ကိုထောက်၍ ဝိတုဒေန္တိ-၌-ဒီ-ဓာတ် ဂတုတ္ထပေး၍ ဖာသုဠန္တရိကာဟိ ပုဒ်ကို နိဿက္ကတ္ထပေးသောအနက်တည်း။ တုဒန္တိ ဝါစာဟိ ဇနာ အသညတာ-ပြုဂ်ထုတ်၍ သဒ္ဓနီတိ ဓာတုမာလာ ဒကာရန္တဓာတ်နှင့် ဓာတုတ္ထတို့၌ တုဒဓာတ်၏ အယှဉ် ဝါစာဟိ ကို-ကရိုဏ်းအဖြစ်ပေးသည်။

ငရဲ၌။ ပစ္စိတော၊ ကျက်ပြီး၍။ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ပင်လျှင်။ ဝိပါကာဝသေသေန၊ ကြွင်းကျန်သောအကျိုးဆက်ကြောင့်။ ဝေရူပံ၊ သော။ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒယတိတိ၊ ခံစားရ၏ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ (သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ သုတ္တန္တာနံ၊ တို့၏။ ပေယျာလော၊ သည်။ ဧသေဝ၊ ဤနည်းပင်တည်း။)

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ပေသိသုတ်

၂၀၃။ (ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သွားသော။ မံသပေသိံ၊ အသားတစ်ပြိတ္တာကို။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်ပြီ။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-ပိဏ္ဍသုတ်

၂၀၄။ (ဝေဟာသံ၊ ၌။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သော။ မံသပိဏ္ဍံ၊ အသားဆိုင်ပြိတ္တာကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ ပ။ သာကုဏိကော၊ ငှက်မုဆိုးသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-နိစ္ဆဝိသုတ်

၂၀၅။ (ဝေဟာသံ၊ ၌။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သော။ နိစ္ဆဝိံ၊ အရေမရှိသော။ ပုရိသံ၊ ယောက်ျားပြိတ္တာကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ ပ။ ဩရဗ္ဗိကော၊ ဆိတ်သတ်သမားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-အသိလောမသုတ်

၂၀၆။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဣမ၊ ၌။ ပ။ ဝေဟာသံ၊ ၌။ ဂစ္ဆန္တံ၊ သော။ အသိလောမံ၊ သန်လျက်နှင့်တူသော အမွေးရှိသော။ ပုရိသံ၊ ယောက်ျားပြိတ္တာကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုယောက်ျားပြိတ္တာ၏။ တေ အသိ၊ ထိုသန်လျက်အမွေးတို့သည်။ ဥပ္ပတိတော၊ ဥပ္ပတိတော၊ ပြန်တက်၍ ပြန်တက်၍။ တဿေဝ ကာယေ၊ ထိုယောက်ျားပြိတ္တာ၏ကိုယ်၌ပင်လျှင်။ နိပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ပ။ သူကရိကော၊ ဝက်သတ်သမားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-သတ္တိသုတ်

၂၀၇။ (သတ္တိလောမံ၊ လုံနှင့်တူသောအမွေးရှိသော။ တာ သတ္တိယော၊ ထိုလုံမွေးတို့သည်။ မာဂဂိကော၊ သားမုဆိုးသည်။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဥသုလောမသုတ်

၂၀၈။ (ဥသုလောမံ၊ မြားနှင့် တူသော အမွေးရှိသော။ တေ ဥသု၊ ထိုမြားမွေးတို့သည်။ ကာရဏိကော၊ လက်မရွံ့လူသတ်သမားသည်။ ဤမျှသာ ထူး၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၈-သုစိလောမသုတ်

၂၀၉။ (သုစိလောမံ၊ အပ်နှင့်တူသော အမွေးရှိသော၊ တာသုစိယော၊ ထိုအပ်မွေးတို့သည်။ သူတော၊ မြင်းကိုဆုံးမတတ်သူသည်။ ဤမျှသာ ထူး၏။ သုဏောတိ ပူရေတိတံ သူတော၊ အဿ-ဒမကာဒိကော၊ ဤ သံ-ဒီ။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-ဒုတိယ သုစိလောမသုတ်

၂၁၀။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ပ။ တဿ၊ ၏။ တာ သုစိယော၊ ထိုအပ်နှင့်တူသော အမွေးတို့သည်။ သီသေ၊ ဦးခါင်း၌။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။ မုခေ၊ ၌။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ဥရတော၊ ရင်မှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥရေ၊ ၌။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဥဒရတော၊ ဝမ်းမှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒရေ၊ ၌။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဥရူဟိ၊ ပေါင်တို့မှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥရူသု၊ တို့၌။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဇဃာဟိ၊ ခြေသလုံးတို့မှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇဃာသု၊ တို့၌။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ပါဒေဟိ၊ ခြေတို့မှ။ နိက္ခမန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ သူစကော၊ ကုန်းချောသမားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ကုမ္ဘဏ္ဍသုတ်

၂၁၁။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ပ။ ကုမ္ဘဏ္ဍံ၊ အိုးကြီးပမာဏဌေးစေ့ရှိသော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ သော၊ သည်။ ဂစ္ဆန္တောပိ၊ သွားသော်လည်း။ တေဝ အဏ္ဏေ၊ ထိုဌေးစေ့တို့ကိုပင်လျှင်။ ခန္ဓေ၊ ပခုံး၌။ အာရောပေတွာ၊ ထမ်းစေလျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ နိသီဒန္တောပိ၊ ထိုင်သော်လည်း။ တေသ္မေဝ အဏ္ဏေသု၊ ထိုဌေးစေ့တို့၌သာလျှင်။ နိသီဒတိ၊ ထိုင်၏။ပ။ ဂါမက္ခုဒ္ဒကော၊ ကောက်ကျစ်သော တရားသူကြီးသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ပဌမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိပြိတ္တာသည်၎င်း။ ပေသိ၊ ပေသိပြိတ္တာသည်၎င်း။ ဥဘော၊ နှစ်ယောက်ကုန်သော။ ဂါဝဃာတကာ၊ နွားသတ်သမားတို့သည်။ (အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။) ပိဏ္ဏော၊ ပိဏ္ဏပြိတ္တာသည်။ သာကုဏိယော၊ ငှက်မုဆိုးသည်။ (အဟု၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။) နိစ္ဆဝီ၊ နိစ္ဆဝီ

ပြိတ္တာသည်။ ဥရုဗ္ဗိ၊ ဆိတ်သတ်သမားသည်။ အဟု၊ ပြီ။ အသိ၊ အသိပြိတ္တာသည်။ သူက-
ရိကော၊ ဝက်သတ်သမားသည်။ အဟု၊ ပြီ။ သတ္တိ၊ သတ္တိပြိတ္တာသည်။ မာဂဝိ၊ သားမုဆိုး
သည်။ အဟု၊ ပြီ။ ဥသု၊ ဥသုပြိတ္တာသည်။ ကာရဏိကော၊ လက်မရွံ့ လူသတ်သမားသည်။
အဟု၊ ပြီ။ သူစိ၊ သူစိပြိတ္တာသည်။ သာရထိ၊ မြင်းကိုဆုံးမတတ်သူသည်။ အဟု၊ ပြီ။ ယော စ၊
အကြင်ပြိတ္တာကိုကား။ သိဗ္ဗိယတိ၊ လျှီအပ်၏။ သော၊ ထိုပြိတ္တာသည်။ သူစကော ဟိ၊
ကုန်းချောတတ်သူသည်။ အဟု၊ ပြီ။ အဏ္ဏဘာရိ၊ အဏ္ဏဘာရိပြိတ္တာသည်။ ကုဂါမဇ္ဇကော၊
ကောက်ကျစ်သောတရားသူကြီးသည်။ အဟု၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-သသီသကသုတ်

၂၁၂။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဂူထကူပေ၊ ကျင်ကြီးတွင်း၌။ သသီသကံ၊
ဦးခေါင်းနှင့်တကွ။ နိမ္မဂ္ဂံ၊ နှစ်မြုပ်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ ပ။ ပါရဒါရိကော၊ သူတပီးမယားကို ပြစ်မှား
လွန်ကျူးသောသူသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပ။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-ဂူထခါဒသုတ်

၂၁၃။ (ဣဓာဟံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဂူထကူပေ၊ ၌။ နိမ္မဂ္ဂံ၊ လျှက်။ ဥဘောဟိ
ဟတ္ထေဟိ၊ လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့်။ ဂူထံ၊ ကျင်ကြီးကို။ ခါဒန္တံ၊ ခဲစားသော။ ပုရိသံ၊ ကို။ အဒ္ဓသံ၊
ပြီ။ ပ။ ဒုဠုဗြာဟ္မဏော၊ ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဏ္ဏားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို
ပုဏ္ဏားသည်။ ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏။ ပါဝစနေ၊ သာသနာတော်၌။
ဘိက္ခုသံဃံ၊ ရဟန်းသံဃာကို။ ဘတ္တေန၊ ဆွမ်းဖြင့်။ နိမန္တေတွာ၊ ပင့်ဖိတ်၍။ ဒေါဏိယော၊ စား
ကျင်းတို့ကို။ ဂူထဿ၊ ကျင်ကြီးဖြင့်။ ပူရာပေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ “ဘောန္တော၊ အရှင်တို့။ အဟော
ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဘုဉ္ဇန္တ၊ စေဝ၊ စားလည်းစားကြကုန်လော့။ ဟရန္တ၊ စာတိ၊ ဆောင်လည်း
ဆောင်ကြကုန်လော့”ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြောဆိုပြီ။ ပ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-နိစ္ဆိဝိတ္ထိသုတ်

၂၁၄။ (ဣဓာဟံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဝေဟာသံ၊ ၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော။ နိစ္ဆိဝိ၊ အရေ
မရှိသော။ ဣတ္ထိ၊ မိန်းမကို။ ပ။ အတိစာရိနိ၊ မိမိလင်ကိုကျော်လွန်၍ ကျင့်လေ့ရှိသောမိန်းမသည်။
ဝါ၊ လင်ငယ်နေသော မိန်းမသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ပ။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-မင်္ဂလိတ္ထိသုတ်

၂၁၅။ (ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသော။ မင်္ဂလိံ၊ အဆင်းမလှသော။)။ပ။ ဣက္ခဏိကာ၊ နတ်ကတော်မသည်။ ဤမျှသာထူး၏။)

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-ဩကိလိနီသုတ်

၂၁၆။ (ဣဓာဟံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဝေဟာသံ၊၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော။ဥပ္ပက္ကံ၊ အထက် ပိုင်း၌ကျက်သော ကိုယ်ရှိသော။၂။ ဩကိလိနီ၊ အောက်မှ ယိုစီးသောအားဖြင့် ညစ်နွမ်းသော ကိုယ်ရှိသော။၃။ ဩကိရိနီ၊ မီးကျိုးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြွမ်းသော။၄။ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ဣတ္ထိံ၊ သည်။ ကာလိဂံဿ၊ ကာလိဂံတိုင်းကို အစိုးရသော။ ရညော၊၏။ အဂ္ဂမဟေသိ၊ မိဖုရားခေါင်သည်။ အဟောသိ၊ပြီ။သ၊ ထိုမိဖုရားခေါင်သည်။ ဣဿာပကတာ၊ ငြူစူခြင်းဖြင့်နှိပ် စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သပတ္တိံ၊ တူသောလင်ရှိသောမိန်းမကို။ အင်္ဂါရကဋ္ဌာဟေန၊ မီးကျိုးအိုးကင်း ဖြင့်။ ဩကိရိ၊ သွန်းလောင်းပြီ။ပ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-အသီသကသုတ်

၂၁၇။ (ဣဓာဟံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဝေဟာသံ၊၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သော။ အသီသကံ၊ ဦးခေါင်းမရှိသော။ ကဗန္ဓံ၊ ဦးခေါင်းဖြင့် ကန်းသောကိုယ်ကို။၆။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုကိုယ်၏။ ဥရေ၊ ရင်၌။ အက္ခိနိ စေဝ၊ မျက်စိတို့သည်၎င်း။ မုခဉ္စ၊ ခံတွင်းသည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။ ဟာရိကော နာမ၊ ဟာရိကမည်သော။ စောရဃာတကော၊ ခိုးသတ်ယောက်ျားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ပ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ပါပတိက္ခသုတ်

၂၁၈။ (ဣဓာဟံ။ပ။ ဩရောဟန္တော၊ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခု၊ ကို။ ဝေဟာသံ၊ ၌။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကို။ အဒ္ဓသံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သဿာဋိပ၊ ဒုက္ခသုခနှစ်ကြီးသည်လည်း။ အာဒိတ္တာ၊ ရဲရဲညီ၏။ သမ္ပဇ္ဇလိတာ၊ တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။ သဇောတိဘူတာ၊ တခဲနက် ထက်ဝန်းကျင်

၁။ မင်္ဂနဝသေန ဥလတိတိ မင်္ဂလိ၊ ဝိရူပဗိဘန္တဘာဝေန ပာတ္တတိတိ အတ္တော၊ ဤသံဋီ၊ ၂-၂၁၅၊ သာရတ္ထ- ၂-၂၃၀။
၂။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အဂ္ဂိနာ ပက္ကသရိရတာယ ဥပ္ပက္ကံ၊ ဤသံဋီ-၂၁၆။
၃။ ဟေဋ္ဌတော ပဉ္စရဏဝသေန ကိလိန္နသရိရတာယ ဩကိလိနီ။
၄။ ဣတောစိတောစ အင်္ဂါရသမ္ပရိကိဏ္ဍတာယ ဩကိရိနီ၊ ဤဋီကာ။
၅။ သမာနော ပတိယဿာတိ သပတ္တိပြု၊ သ ပတ္တိ-သက္ကဋ္ဌပုဒ် မာဂဓ၌ သ-ပတ္တိ-ဟု တဒွေးဘော်နှင့်ရှိ၏။
၆။ ကဗန္ဓော နိတ္ထိယံ ဒေဟော၊ သိရောသုညော သဟကြိယော၊ အဘိဓာန် ၄၀၆။ အဝိဇ္ဇမာနေန ကေန သိရသာ အန္ဓာတိ ကဗန္ဓော၊ အဘိဓာန်ဋီ၊ ကဗန္ဓ၊ က အန္ဓ၊ ဝ-အာဂုံ။ ကသဒ္ဓါဦးခေါင်းဟော။

တောက်လောင်၏။ ပတ္တော ပိ၊ သပိတ်သည်လည်း။ပ။ ကာယောပိ၊ ကိုယ်သည်လည်း။ပ။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧသော ဘိက္ခု၊ သည်။ ကဿပဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ပါဝစနေ၊ သာသနာ
တော်၌။ ပါပဘိက္ခု၊ ကိုယ်နှုတ်မစောင့် ယုတ်မာသော ရဟန်းသည်။ပ။

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

(ပါပဘိက္ခုနီစသော လေးဝတ္ထုတို့၌ အမည်မျှသာ ကဲ့သည် မထူး။)

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ ဝဂ်သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ကူပေ၊ ကျင်ကြီးတွင်း၌။ နိမုဂ္ဂေါ ဟိ၊ နှစ်မြုပ်သော။ သော၊ ထိုပြိတ္တာသည်။ ပါရ-
ဒါရိကော၊ သူတပါး မယားကို ပြစ်မှားလွန်ကျူးသောသူသည်။ အဟု၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဂူထခါဒိ၊
ကျင်ကြီးကို စားသောပြိတ္တာသည်။ ဒုဠဗြာဟ္မဏော၊ ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော
ပုဏ္ဏားသည်။ ဝါ၊ သံဃာကို ပြစ်မှားသော ပုဏ္ဏားသည်။ အဟု၊ ပြီ။ နိစ္ဆဝိတ္ထိ၊ အရေ
မရှိသော ပြိတ္တာမသည်။ အတိစာရိနီ၊ မိမိလင်ကို ကျော်လွန်၍ကျင့်သော မိန်းမသည်။
အဟု၊ ပြီ။ မဂ္ဂလိတ္ထိ၊ အဆင်းမလှ အမြင်မကောင်း ရှံရှာဖွယ်သော ပြိတ္တာမသည်။
ဣက္ခဏိတ္ထိကာ၊ နတ်ကတော်မသည်။ အဟု၊ ပြီ။ ဩကိလိနီ၊ အောက်၌ ယိုစီးသော
ကိုယ်ရှိသော ပြိတ္တာမသည်။ သပတ္တဂီရောကိရိ၊ လင်တူမိန်းမကို မီးကျိုးဖြင့် သွန်းလောင်း
သူ မိဖုရားသည်။ အဟု၊ ပြီ။ သိသစ္စိန္နော၊ ဦးခေါင်းပြတ်သော ပြိတ္တာသည်။ စောရ-
ဃာတကော၊ ခိုးသတ်ယောက်ျားသည်။ အဟု၊ ပြီ။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်းယောက်ျား။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းမိန်းမ။ သိက္ခမာနာ၊ သိက္ခမာန်။
သာမဏေရော၊ သာမဏေယောက်ျား။ အထ၊ ထိုပြင်။ သာမဏေရိကာ၊ သာမဏေမိန်းမ။
တာဝဒေ၊ ထိုမျှလောက်သော သူတို့သည်။ ကဿပဿ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယသ္မိံ၊
သာသနာတော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ (ကရိတွာ၊ ပြုကုန်လျက်။) ပါပကမ္မံ၊
မကောင်းမှုကို။ ကရိံသု၊ ပြုကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ တည်း။

လက္ခဏသံယုတ္တံ၊ လက္ခဏသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၁။ အာဒိတ္တန္တိ အဂ္ဂိဏ္ဍံ။ သမ္ပဇ္ဇလိတန္တိ သုဠု ပဇ္ဇလိတံ။ သဘောတိဘူတန္တိ သမန္တတော ဇောတိဘူတံ၊
ကေဂ္ဂိဇာလဘူတန္တိ အတ္ထော။မဋ္ဌ-၂၊စူဠသစ္စက။ ဒီဋ္ဌ-၁၊အမ္မဋ္ဌ။

၉-ဩပဗ္ဗသံယုတ်

၁-ကုဋသုတ်

၂၂၃။ (ဝေ မေ သုတ်။ပ။အာရာမေ ပေးမြဲ။) တဩ ခေါ၊ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ပ။ ဘိက္ခဝေ တို့။ ကုဋ္ဌာဂါရဿ၊ အထွတ်တပ်သော အဆောင်၏။ ယာကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ အကြင်အခြင် တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တာ၊ ထိုအခြင်တို့သည်။ ကုဋ္ဌင်္ဂမာ၊ အထွတ်သို့ရောက်ကုန်၏။ ကုဋ္ဌသမောသရဏာ၊ အထွတ်သို့ စုဝေးပေါင်းဆုံကုန်၏။ ကုဋ္ဌသမုတ္တိ- တာ၊ အထွတ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ၊ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တာ၊ ထိုအခြင်တို့သည်။ သမုတ္တိတံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ သေယျထာပိ၊ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမော ခေါ၊ ဤ အတူသာလျှင်။ ယေ ကေစိ အကုသလာ ဓမ္မာ၊အကြင်အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ (သန္တိ၊ ကုန်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာမူလကာ၊ အဝိဇ္ဇာလျှင်အရင်းရှိ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသမောသရဏာ၊ အဝိဇ္ဇာသို့စုဝေးသက်ဝင်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသမုတ္တိတာ၊ အဝိဇ္ဇာ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့သည်။ သမုတ္တိတံ၊ ပျက်စီး ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌံ။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမာတိ၊ နေကုန်အံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေ ဟိ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ၊ ကျင့်အပ်၏ဟူသော။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ပဌမံ၊ ပဌမသုတ်တည်း။

၂-နခသိခသုတ်

၂၂၄။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိမှစ၍ အာရောပိတောတိ တိုင်အောင်သော အနက်မှာ စာပိုဒ် ၇၄-နခသိခသုတ်နှင့်တူ၏။)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမော ခေါ၊ သာလျှင်။ ယေ၊ အကြင်လူ့ဘုံမှစုတေသောသတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ ထို(လူသေ၍ လူဖြစ်သော)သတ္တဝါ တို့သည်။ အပ္ပကာ ခေါ၊ နည်းကုန်သည်သာတည်း။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယေ၊ အကြင်လူ့ဘုံမှစုတေသော သတ္တဝါတို့သည်။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့မှ။ အညတြ၊ တပါးသောအပါယ် ဘုံတို့၌။ ပစ္စာဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတေ ယော သတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ ဗဟုတရာ၊ များကုန်၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ကုဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တိတိ ကုဋ္ဌင်္ဂမာ၊

၂။ ကုဋ္ဌံ သမောသရန္တိတိ ကုဋ္ဌသမောသရဏာ။

၃။ ကုဋ္ဌဿ သမုတ္တိတေန ဝိနာသေန ဘိဇ္ဇနေန၊ သံ-ဋီ ၂-၁၇။

၃-ကုလသုတ်

၂၂၅။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗဟုတ္ထိကာနိ၊ များသောမိန်းမရှိကုန်သော။ အပ္ပပုရိသာနိ၊ နည်းသောယောက်ျားရှိကုန်သော။ ယာနိ ကာနိစိ ကုလာနိ၊ အကြင်အမျိုးတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တာနိ၊ ထိုအမျိုးတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကုမ္ဘတ္တေနကေဟိ၊ အိုး၌မီးထွန်း၍ ခိုးတတ်ကုန်သော။ စောရေဟိ၊ သူခိုးတို့သည်။ သုပ္ပဓံသိယာနိ၊ လွယ်ကူစွာ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော(ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော)ဈာန်စိတ်ကို။ အဘာဝိတာ၊ မဖြစ်စေအပ်။ ဝါ၊ မပွားအပ်။ အဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန် များစွာမပြုအပ်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အမနုဿေဟိ၊ ဘီလူးတို့သည်။ သုပ္ပဓံသိယော၊ လွယ်ကူစွာ ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ပ။ ဟောန္တိ သေယျထာပိ၊ သို့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ ဘာဝိတာ၊ အပ်၏။ ဗဟုလိကတာ၊ အပ်၏။ သော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အမနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ ဒုပ္ပဓံသိယော၊ မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နော၊ ငါတို့သည်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဝါ၊ ပွားအပ်သည်။ ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုအပ်သည်။ ယာနိကတာ၊ အာဇာနိမြင်း ကသောယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်။ ဝတ္ထုကတာ၊ သန့်ရှင်းပြီးသော မြေယာကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်။ အနုဋ္ဌိတာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆောက်တည်အပ်သည်။ ပရိစိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆည်းပူးအပ်သည်။ သုဿမာရဒ္ဒါ၊ စိတ်ဖြင့် ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ (ကြွင်းမထူး။)

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၄-ဩက္ခာသုတ်

၂၂၆။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက် အခါ၌။ ဩက္ခာသတံ၊ အဝကျယ်သော ထမင်းအိုးကြီးတို့၏ တရာမျှသော။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးလှူရာ၏။ ယော၊ သည်။ မဇ္ဈိကသမယံ၊ မွန်းတည့်အခါ၌။ပ။ သာယနသမယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒေယျ၊ ၏။ ယော ဝါ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ အန္တမသော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ဂဒ္ဒဟနမတ္တမ္ပိ၊ နွားနှိုတချက်ညှစ်ကာလမျှလည်း ။မေတ္တာစိတ္တံ၊

၁။ ဂါဝိယာ ကေဝါရံ အဂ္ဂထနာကဓနမတ္တန္တိ အတ္ထော၊ ဤအဋ္ဌကထာ။ ဂါဝိ*ထနေ ဂဟေတွာ ကေ ခီရဗိန္နု၊ ဒူဟနကာလမတ္တမ္ပိ၊ မ-ဋ္ဌ-၄ ၂၁- ဤအဋ္ဌကထာ ၂-စောင်။ တကြိမ် နို့သီးဖျားကိုဆွဲငင်သော ကာလနှင့် နို့တပေါက်ကိုဆွဲညှစ်သောကာလ တူမျှကြ၏။ဤသုတ်အဖွင့် သံ-ဋီ ၂-၏ ကျမ်းတက်၌ တံ ပန ကိတ္တကံ အဓိပ္ပေ-တန္တိ အာဟ ဂါဝိယာတိအာဒိဟုဆိုသဖြင့် အဋ္ဌကထာနှစ်စောင်လုံး၏ အဆိုနှင့်ညီမျှသော်လည်း မ-ဋီ ၄-၂၁ စာပိုဒ်အဖွင့်၌ကား ဣဓ ပန သကလော ဂေါဒုဟနော အဓိပ္ပေတောတိ ဒသေန္တော ဂါဝိ*ပ။ ကာလမတ္တမ္ပိဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် နွားနှို ညှစ်ပြီးသောကာလတိုင်အောင်သော အချိန်ကာလကိုယူလိုသော အဓိပ္ပါယ်ရောက်၏။ ထို မ-ဋီ ၄- ၂၁-စာပိုဒ်ကျမ်းတက်အဖွင့်စကားသည် “အပရေ ပန ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တန္တိ ပါဠိ* ဝတွာ ဂါဝိယာ

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ဘာဝေယျ၊ ပွားရ၏။ပ။ တေသု၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဒါနမေတ္တာစိတ် တို့တွင်။ တတော၊ ထိုအလှူထက်။ ဣဒံ၊ ဤမေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်သည်။ မဟပ္ပလတရံ၊ အလွန် အကျိုးကြီး၏။ (ကြွင်းမထူး။)

စာတို့၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သတ္တိသုတ်

၂၂၇။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ)ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ကား။ တိဏှဖလ၊ ထက်သော အသွားရှိသော။ သတ္တိ၊ လုံသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပုရိသော၊ သည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ တိဏှဖလံ၊ ထက်သောအသွားရှိသော။ ဣမံ သတ္တိံ၊ ဤလုံကို။ ပါဏိနာ ဝါ၊ လက်ဖြင့် ၎င်း။ မုဠိနာ ဝါ၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်၎င်း။ ပဋိလေဏိဿာမိ၊ (အဖျား၌ ချိုး၍)တူနဲ့စေ ညှတ်စေအံ့”။ ပဋိကောဋိဿာမိ၊ (အလယ်၌ ချိုး၍) ကောက်ကွေးစေအံ့။ ပဋိဝဇ္ဇေဿာမိတိ၊ လိပ်စေအံ့”ဟု အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ ကို။ ကိံ မညထ၊ ကုန်သနည်း။ သော ပုရိသော၊ သည်။ တိဏှဖလံ၊ သော။ အပံ သတ္တိံ၊ ထိုလုံကို။ ပါဏိနာ ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ မုဠိနာ ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပဋိ- လေဏေတုံ၊ ငှါ။ ပဋိကောဇ္ဇေတုံ၊ ငှါ။ ပဋိဝဇ္ဇေတုံ၊ ငှါ။*ဘဗ္ဗောနုခေါ၊ ထိုက်ပါသလော။ ဣတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ နော ဟိ၊ မသင့်ပါ။ တံ၊ သည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း။ ဘန္တေ၊ ရား။ဟိ၊ အကြောင်းကား။ တိဏှဖလ၊ သော။အသု သတ္တိံ၊ သည်။ပ။ ပဋိဝဇ္ဇေတုံ၊ ငှါ။ န သုကရာ၊ မလွယ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ကိလမတဿ၊ ကိုယ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဝိဿာတဿ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏။ ယာဝဒေဝ ဘာဂီ၊ အဘို့ရှိရုံ သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုနော၊သည်။ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိံ၊ ကို။ ဘာဝိတာ၊ အပ်၏။ပ။ သုသမာရဒ္ဒါ၊ စိတ်ဖြင့်ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊ကို။ အမနုဿော၊ သည်။ ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပစ်လွှင့်အပ်၏ဟူ၍ (ဖန်းစားအပ်၏ဟူလို)။ စေ မညေယျ၊ အကယ်၍ မှတ်ထင်

ကေဝါရံ ထနအဉ္စနမတ္တန္တိ ဝဒန္တိဟူသော အံ-ဌ ၃-၂၀၊ ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တန္တိ ပါဌန္တရေ ဂေါဒေါဟနမတ္တံ ကာလန္တိ အတ္ထော၊ သော စ န သကလော ဂေါဒေါဟနက္ခဏော အဓိပ္ပေတောတိ ဂါဝိယာ ကေဝါရံ ထနအဉ္စနမတ္တန္တိ ဟူသော အံ-ဋီ ၃-၂၀-နဝက လာ စကားတို့ကို ထောက်၍ ဣစ စ န သကလော ဂေါဒုဟနော အဓိပ္ပေတောဟု ရှိသင့်ရာ-စ-ကို ပ-ထင်၍ ပနဟု လွဲမှားနေဖွယ် ရှိ၏။ ဣစ စ နဟုရှိမှသာ ဌ-ဋီတို့နှင့် ညီညွတ်၏။

ဂန္ဓဉ္စိဟနမတ္တံ ဝါ ဟူသော ဤ သံ-ဌနှင့် အံ-ဌ နဝကလာ ပါဌ်တို့အရ ဂန္ဓဉ္စိဟနမတ္တံ၊ နံသာကို နမ်းရှုခြင်း ကာလမျှလည်းဟု အနက်ပေး။ ဂန္ဓဿ ဉ္စိဟနံ ဂန္ဓဉ္စိဟနံ သို့မဟုတ် သန္တိစပ်လျက် ဂန္ဓောဟနပုဒ်၊ မတ္တကား ကာလပမာဏဣတဒ္ဒိတ်ပစ္စည်းတည်း။ ဂန္ဓောဟနံ ပမာဏံ ကာလံ အဿာတိ ဂန္ဓောဟနမတ္တံပြု၊ ဤ ဂန္ဓောဟန- မတ္တံပုဒ်ကို အံ-ဌ ၃-၌ မူရင်းထား၍ ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တံပုဒ်ကို အပရေဝါဒပါဌန္တရဟု ပြလေသည်။ ဤ သံ-ဌ ၂-နှင့် မ-ဌ ၄-တို့၌ ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တံပုဒ်ကို မူရင်းထား၍ ဂန္ဓောဟနမတ္တံပုဒ်ကို ပါဌန္တရပြလေသည်။ ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တံပုဒ်ကို လည်း ဂါဝိယာ ဒုဟနံ ဂဒ္ဒေါဟနံ သို့မဟုတ် ဂဒ္ဒုဟနံ ဆဋ္ဌိတွဲစပ်၍ ဂဒ္ဒေါဟနံ ပမာဏံ ကာလံ အဿာတိ ဂဒ္ဒေါဟနမတ္တံဟု တဒ္ဒိတ်ပြု။ ဂဒ္ဒုဟနမတ္တံပုဒ်လည်း နည်းတူ နားနိုးတညွှတ်ကာလမျှလည်းဟု အနက်ပေး။

၁။ ပဋိလေဏေတိတိ ပဋိလိနယဘိ နာမေတိ၊ ပဋိကောဇ္ဇေတိတိ ပဋိပဟရတိ။ ဤရီကာ။

ဌာနံ။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့မှတ်ထင်သော်လည်း။ သော အမနုဿော၊ သည်။ ကိလမထဿ၊၏။
ဝိဿာတဿ၊၏။ဘာဂီ ဝေ၊သာလျှင်။ အဿ၊ရာ၏။(ကြွင်းမထူး။)

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-ဓနုဂ္ဂဟသုတ်

၂၂၈။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ကား။ သုသိက္ခိတာ၊ ကောင်း
စွာသင်အပ်ပြီးသော လေးအတတ်ရှိကုန်သော။ ကတဟတ္တာ၊ လေ့ကျင့်အပ်ပြီးသောလက်ရှိ ကုန်
သော။ (ဝါ၊လက်ဖြောင့်ကုန်သော။) ကတုပါသနာ၊ ကပ်၍ပြုအပ်သော မြားရှိကုန်သော။ စတ္တာ
ရော၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ဒဠဓမ္မာ၊ ခိုင်ခံ့သော လေးရှိကုန်သော။ ဓနုဂ္ဂဟာ၊ လေးသမား
ကျော်တို့သည်။ ဌိတာ၊ ရပ်တည်ကုန်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပုရိသော၊
ယောက်ျားသည်။ “အဟံ၊ ငါသည်။ သုသိက္ခိတာနံ၊ ရှိကုန်သော။ ကတဟတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကတု-
ပါသနာနံ၊ ရှိကုန်သော။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဒဠဓမ္မာနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ၊ ဤ
လေးသမားကျော်တို့၏။ (ဝါ၊ တို့သည်။) စတုဒ္ဓိသာ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့သို့။ ခိတ္တေ၊ ပစ်အပ်
ကုန်သော။ ကဏ္ဏေ၊ မြားတို့ကို။ ပထဝိယံ၊ မြေ၌။ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ၊ မကျမတည်ကုန်မီ။ ဂဟေတွာ၊
ဖမ်းယူ၍။ အာဟရိဿာမိတိ၊ ဆောင်အံ့”ဟူ၍။ အာဂစ္ဆေယျ၊ လာရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တံ၊ကို။
ကိမညထ၊ ကုန်သနည်း။ “ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ ဇဝနေ၊ လျင်မြန်၏။ ပရမေန၊ လွန်ကဲ
သော။ ဇဝနေ၊ လျင်မြန်ခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတောတိ၊ ပြည့်စုံ၏”ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ။
အလံ၊ သင့်လျော်မည်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဘန္တေ၊ ရား။ သုသိက္ခိတဿ၊ သော။ပ။ ကေဿ၊ သော။ ဒဠဓမ္မဿ၊ သော။ ဓနုဂ္ဂဟဿ၊ ၏။
ဝါ၊သည်။ ခိတ္တံ၊ သော။ ကဏ္ဏံ၊ကို။ ပထဝိယံ၊ ၌။ အပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ မကျမတည်မီ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ စေပိ
အာဟရေယျ၊ အကယ်၍ ဆောင်နိုင်ငြားအံ့။ “ပုရိသော၊ သည်။ ဇဝနေ၊ လျင်မြန်၏။ ပရမေန၊
လွန်ကဲသော။ ဇဝနေ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတောတိ၊ ၏”ဟူ၍။ ဝစနာယ၊ ငှါ။ အလံ၊ သင့်လျော်၏။
သုသိက္ခိတာနံ၊ ကုန်သော ။ပ။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဒဠဓမ္မာနံ၊ ကုန်သော။ ဓနုဂ္ဂဟာနံ၊ တို့၏။
(ခိတ္တေ၊ ကုန်သော။ ကဏ္ဏေ၊ တို့ကို။ ပထဝိယံ၊ ၌။ အပ္ပတိဋ္ဌိတေ၊ ကုန်မီ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။
အာဟရေကေ၊ ဆောင်နိုင်သော ယောက်ျား၌။) ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိအံ့နည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။တဿ ပုရိသဿ၊ထိုယောက်ျား၏။ ယထာ စ ဇဝေါ၊
အကြင်လျင်မြန်ခြင်းသည်၎င်း။ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ လနေတို့၏။ ယထာ စ ဇဝေါ၊ အကြင်လျင်မြန်
ခြင်းသည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တတော၊ ထိုယောက်ျား၏ လျင်မြန်ခြင်းထက်။ (သော၊ ထို
လနေတို့၏လျင်မြန်ခြင်းသည်။) သီသတရော၊ အထူးသဖြင့်လျင်မြန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ
ပုရိသဿ၊ ၏။ ယထာ စ ဇဝေါ၊ သည်၎င်း။ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ တို့၏။ ယထာ စ ဇဝေါ၊ သည်၎င်း။
ယာ ဒေဝတာ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊ လနေတို့၏။ ပရတော၊ ရှေးဦးမှ။ ဓာဝန္တိ၊
ပြေးကုန်၏။ တာသံ ဒေဝတာနံ၊ ထိုနတ်တို့၏။ ယထာ စ ဇဝေါ၊ သည်၎င်း။ (အတ္ထိ၊ ၏။)
တတော၊ ထိုသုံးမျိုးသောလျင်မြန်ခြင်းထက်။ သီသတရံ၊ အလွန်လျင်မြန်စွာ။ အာယုသင်္ခါရာ၊
အာယုသင်္ခါရတို့သည် (ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကိုယူ)။ ခိယန္တိ၊ ကုန်ခမ်းတတ်ကုန်၏။ (အကြွင်းမထူး။)။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇ အာဏိသုတ်

၂၂၉။ (သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဒသာ-
ရဟာနံ၊ ဒသာရဟမည်ကုန်သော မင်းတို့၏။ အာနကော နာမ၊ အာနကမည်သော။ မုဒိဂေါ၊
မရိုးစည်သည်။ အဟောသိ၊ ရှိဘူးပြီ။ ဒသာရဟာ၊ ဒသာရဟမည်သော မင်းတို့သည်။ တဿ
(တသ္မိံ) အာနကေ၊ ထိုအာနကမည်သော မရိုးစည်ကို။ ဃဋ္ဌိတေ၊ စပ်ဖာအပ်သည်ရှိသော်။
အညံ၊ တပါးသော။ အာဏံ၊ ရွှေ ငွေဖြင့်ပြီးသောစို့ကို။ ဩဒဟိံသု၊ စပ်ဖာထည့်သွင်းကုန်၏။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အခါ၌။ အာနကဿ၊ အာနကမည်သော။ မုဒိဂဿ၊ မရိုးစည်၏။
ပေါရာဏံ၊ အဟောင်းဖြစ်သော။ ပေါက္ခရဖလကံ၊ စည်ခေါင်းကိုယ်ထည်ပျဉ်သည်။ အန္တရဓာယိ၊
ကွယ်ပျောက်ပြီ။ အာဏိသဗ္ဗာဋ္ဌော၊ ရွှေ ငွေဖြင့်ပြီးသော စို့အစပ်အဖာသည်သာလျှင်။
အဝသိဿိ၊ ကြွင်းကျန်လေပြီ။ သော သမယော၊ ထိုအခါသည်။ အဟု ခေါ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။
ဘိက္ခု၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော ရဟန်းတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်လတ္တံ့။ တထာဂတဘာသိတာ၊
မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဂမ္ဘိရာ၊ ပါဠိအားဖြင့် နက်နဲကုန်သော။
ဂမ္ဘိရတ္တာ၊ နက်နဲသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အနက်အားဖြင့် နက်နဲကုန်သော။
လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာတရားရှိကုန်သော။ သုညတပုဋ္ဌိသံယုတ္တာ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော
ဓမ္မသဘာဝကို ပြတတ်ကုန်သော။ ယေ တေ သုတ္တန္တာ၊ အကြင်သုတ္တန်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။
တေသု၊ ထိုသုတ္တန်တို့ကို။ ဘညမာနေသု၊ ဟောအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ န သုဿုသိဿန္တိ၊ မနာယူ
လိုကြကုန်လတ္တံ့။ န သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ၊ နားမထောင်ကြကုန်လတ္တံ့။ အညာ၊ သိခြင်းငှါ။
စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ န ဥပဋ္ဌာပေဿန္တိ၊ မဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ စ၊
သင်ယူအပ်ကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ စ၊ နာယူအပ်ကုန်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း။
န မညိဿန္တိ၊ မမှတ်ထင်ကုန်လတ္တံ့။ ၂။

ကဝိကတာ၊ လောကီပညာရှိတို့သည် ပြုအပ်ကုန်သော ၃။ ကာဝေယျာ၊ လောကီပညာရှိတို့
သည် စီရင်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လောကီပညာရှိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ (ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့များကို

၁။ သတ္တေန အတ္တနာ သုညတံ ကေဝလံ ဓမ္မမတ္တမေဝ၊ ဤသံ-ဇီ-၂။

၂။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏေတဗ္ဗံ ပုဒ်တို့ကို ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ စ ပရိယာပုဏေတဗ္ဗေစဟု အဋ္ဌကထာ
ဖွင့်သည်ကား တေ ဓမ္မေဟူသောကံပုဒ်နှင့် အာကာရတို့ အရမကွဲပြားသည်ကို သိစေလို၍ ဖွင့်ပြတော်မူ၏။
ထို့ကြောင့် ဇီကာဆရာသည် လိင်္ဂဝစနဝိပလ္လာသဝသေန ဝုတ္တံဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သင်ယူအပ်ကုန်၏
ဟူ၍ နာယူအပ်ကုန်၏ဟူ၍ အနက်ပေး။

၃။ ဤ၌ ကဝိကတာဟု ပါဠိတော်၌ ရှိ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်း ကဝိကတာတိ ကဝိဟိ ကတာဟုဖွင့်၏။ သို့သော်
အံ-၁-ဒုကစာပိုဒ်၌ ကဝိတာဟု ရှိသည်။ အံ-၄-၂-၌လည်း ကဝိတာတိ ကဝိဟိ ကတာဟု ဖွင့်သည်။ ဤ သံ-ဇီ-၂ ၌
ကဝိတာတိ ကဝိနော ကမ္ပံ ကဝိကတာ၊ ယဿ ပန ယံ ကမ္ပံ တံ တေန ကတန္တိ ဝုဇ္ဇတိတိ အာဟ ကဝိ-
တာတိ ကဝိဟိ ကတာတိဟူ၍၎င်း၊ အံ-ဇီ-၂-၄၀-စာပိုဒ်၌ ကဝိနော ကမ္ပံ ကဝိတာ၊ ယံ ပနဿ ကမ္ပံ တံ
တေန ကတန္တိ ဝုဇ္ဇတိတိ အာဟ ကဝိတာတိ ကဝိဟိ ကတာတိဟူ၍၎င်း ဖွင့်ဆိုသည်ကို ထောက်လျှင် ကမ္မ
တဒ္ဒိတ် တာပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ကဝိတာပုဒ်သာ ဖြစ်သင့်၏။ ဤ သံ-ဇီ၌လည်း ကဝိနော ကမ္ပံ ကဝိတာဟု
အံ-ဇီ-၂ အတူ ကမ္မတဒ္ဒိတ် တာပစ္စည်းဖြင့်သာ ရှိသင့်၏။

ဆိုလိုသည်။) စိတ္တက္ခရာ၊ ဆန်းကြယ်သော အက္ခရာရှိကုန်သော။ စိတ္တဗျဉ္ဇနာ၊ ဆန်းကြယ်သော သဒ္ဒါရှိကုန်သော။ ဗာဟိရကာ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော။ သာဝကဘာသိတာ၊ ထိုထို ဆရာပညာရှိတို့၏ တပည့်တို့သည် ဟောကြားအပ်ကုန်သော။ ယေ ပနံ တေ သုတ္တန္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသု၊ တို့ကို။ ဘညမာနေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ သုဿုသိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ သောတံ ဩဒဟိဿန္တိ၊ နားထောင်ကုန်လတ္တံ့။ အညာ၊ ငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေဿန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ စ၊ လည်းကောင်း။ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ စ၊ လည်းကောင်း။ မညိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ပ။ ဧတေသံ သုတ္တန္တာနံ၊ တို့၏။ အန္တရဓာနံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာဂတဘာသိတာ၊ ကုန်သော။ ပ။ ယေ တေ သုတ္တန္တာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တေသု၊ တို့ကို။ ဘညမာနေသု၊ ကုန်သော်။ သုဿုသိဿာမ၊ နာယူကြကုန်အံ့။ သောတံ ဩဒဟိဿာမ၊ နားထောင်ကြကုန်အံ့။ အညာ အညာယ၊ သိခြင်းငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေဿာမ၊ ဖြစ်စေကုန်အံ့။ တေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ စ၊ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗံ စ၊ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း။ မညိဿာမာတိ၊ မှတ်ထင်ကုန်အံ့ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-ကလိဂ်ရသုတ်

၂၃၀။ (ဧဝံ မေ သုဘံ။ ပ။ ပစ္စယောသုံ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိ၊ ဌံ။ လိစ္ဆဝီ၊ လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်။ ကလိဂ်ရူပဓာနာ၊ သစ်တုံးလျှင် ခေါင်းအုံး ခြေအုံးရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပါသနသ္မိံ၊ အတတ်ကိုသင်ခြင်းဆရာကိုဆည်းကပ်ခြင်း၌။ အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ကြကုန်ပဲ။ အာတာပိနော၊ လုံ့လရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ မာဂဓော၊ မဂဓတိုင်းကို အစိုးရသော။ ဝေဒေဟိပုတ္တော၊ ဝေဒေဟိမိဖုရားကြီး၏သားဖြစ်သော။ အဇာတသတ္တု၊ အဇာတသတ်မည်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့၏။ ဩတာရံ၊ အခွင့်ကို။ န လဘတိ၊ မရ။ အာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းကို။ န လဘတိ၊ မရ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ လိစ္ဆဝီ၊ လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်။ သုခုမာလာ၊ သိမ်မွေ့ကြကုန်သည်။ မုဒုတလုန-ဟတ္ထပါဒါ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လက်ခြေရှိကြကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ တေ၊ ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့သည်။ မုဒုကာသု၊ နူးညံ့ကုန်သော။ တူလဗိဗ္ဗောဟနာသု၊ လဲအုံးရှိကုန်သော။ သေယျာသု၊ အိပ်ရာတို့၌။ ယာဝသုရိယုဂ္ဂမနာ၊ နေထွက်သည်တိုင်အောင်။ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပိဿန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ့။ မာဂဓော၊ သော။ ဝေဒေဟိပုတ္တော၊ သော။ အဇာတသတ္တု၊ သော။ ရာဇာ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုလိစ္ဆဝီမင်းတို့၏။ ဩတာရံ၊ အခွင့်ကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေရဟိ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ကလိဂ်ရူပဓာနာ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဓာနသ္မိံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်၌။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်ပဲ။ အာတာပိနော၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါပိမာ၊ ယုတ်မာမှုရှိသော။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဩတာရံ၊ ကို။ န လဘတိ၊ မရ။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ န လဘတိ၊ မရ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒါ၊ ရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ မုဒုကာသု၊ ကုန်သော။ တူလဗိဗ္ဗောဟနာသု၊ ကုန်သော။

သေယျာသု၊ တို့၌။ ယာဝသုရိယဂ္ဂမနာ၊ တိုင်အောင်။ သေယျံ၊ ကို။ ကပ္ပိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ပါပိမာ၊ သော။ မာရော၊ သည်။ တေသံ၊ တို့၏။ ဩတာရံ၊ ကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ လစ္ဆတိ၊ ရလတ္တံ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ကြောင့်။ ကလိဂ္ဂပဓာနာ၊ ဖြစ်၍။ ပဓာနသ္မိံ၊ ၌။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်ပဲ။ အာတာပိနော၊ ကုန်လျက်။ ဝိဟရိဿာမာတိ၊ နေကုန်အံ့ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ကြွင်းတူ၏။)

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-နာဂသုတ်

၂၃၁။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ပ။ အာရာမေ၊ ပေးမြဲ။) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ အညတရော၊ သော။ နဝေါ၊ သိတင်းငယ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အတိဝေလံ၊ အချိန်ကြာမြင့်စွာ။ ကုလာနိ၊ အမျိုးဒါယကာအိမ်တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ချဉ်းကပ်၏။ တမေနံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ “အာယဿ၊ အရှင်သည်။ အတိဝေလံ၊ စွာ။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ မာ ဥပသင်္ကမတိ၊ မကပ်ရောက်လင့်” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ပြောဆိုကုန်ပြီ။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စမာနော၊ ပြောဆို အပ်သည်ရှိသော်။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ “ထေရော၊ မထေရ်ကြီးဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဟိ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်ပင်။ ကုလာနိ၊ တို့သို့။ ဥပသင်္ကမတဗ္ဗံ၊ (ဥပသင်္ကမတဗ္ဗာနိ၊) ချဉ်းကပ်အပ်ကုန်၏ ဟူ၍။ မညိဿန္တိနာမ၊ မှတ်ထင်ကြကုန်ဘိ၏။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ ကိမင်္ဂန္တိ၊ အဘယ်ကြောင့် မချဉ်းကပ်ဘဲနေရအံ့နည်း” ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရာဇ။ ဣဓ၊ ၌။ပ။ ကိမင်္ဂန္တိ၊ အံ့နည်းဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟာတိ၊ ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစုံ၊ ကုန်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘုတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ အရညာယတနေ၊ တောအုပ်ကြီး၌။ မဟာသရသိ၊ ရေအိုင်ကြီးသည်။ (အတ္ထံ၊ ၏။) တံ၊ ထိုရေအိုင်ကြီးကို။ နာဂါ၊ ဆင်တို့သည်။ ဥပနိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆင်တို့သည်။ တံ သရသိံ၊ ထိုရေအိုင် ကြီးသို့။ ဩဂါဟေတွာ၊ သက်ဆင်း၍။ သောဏ္ဍာယ၊ နှာမောင်းဖြင့်။ ဘိသမုဋ္ဌာလံ၊ ကြာဥ ကြာစွယ် (ကြာရင်း)ကို။ အဗ္ဗဟေတွာ၊ နှုတ်၍။ သုဝိက္ခာလိတံ၊ ကောင်းစွာဆေးကြောအပ် သည်ကို။ ဝိက္ခာလေတွာ၊ ဆေးကြောလျက်။ အကဒ္ဓမံ၊ ညွှန်မရှိသော ကြာဥကြာစွယ်ကို။ သင်္ခါ- ဒိတွာ၊ ကောင်းစွာဝါးကုန်၍။ အဇ္ဈောဟရန္တိ၊ စားမျှီကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆင်တို့၏။ တံ၊ ထို စားမျှီခြင်းသည်။ ဝဏ္ဏာယ စေတ၊ အဆင်းလှခြင်းငှါ၎င်း။ ဗလာယ စ၊ ခွန်အားကြီးခြင်းငှါ၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော နိဒါနံ၊ ထိုသို့စားမျှီခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ မရဏံ ဝါ၊ သေခြင်း သို့သော်၎င်း။ မဒုဏမတ္တံ၊ သေလုနီးပါးဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဆင်းရဲသို့သော်၎င်း။ န စ နိဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တေသံ ယေဝ ခေါ မဟာနာဂါနံ၊ ထိုဆင်ကြီးတို့သို့သာလျှင်။ အနု- သိက္ခမာနာ၊ အတုလိုက်၍ကျင့်ကုန်သော။ တရုဏာ၊ နုပျိုကုန်သော။ ဘိက္ခိန္ဒာပါ၊ ဆင်ငယ်တို့

၁။ ဘိသမုဋ္ဌာလော နိတ္ထိ စ အဘိဓာန် ၆၇၇-အရ ကြာစွယ်ဟုပေး။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ဘိသမုဋ္ဌာလဉ္စ ဟု ဖွင့်သည်ကို၎င်း၊ သံ-ဇွဲ ၁-၂၁၇-စာပိုဒ်၌ မုဋ္ဌာလန္တိ သေတပဒုမာနံ မူလံ၊ ဘိသန္တိ တေသံ ယေဝ ကန္တိဟု ဖွင့်ဆိုသည်ကို၎င်း ထောက်သ၍ ဘိသမုဋ္ဌာလံ၊ ကြာဥ ကြာစွယ် ကြာရင်းဟု ပေးသည်။

သည်။ တံ သရသိံ၊ ကိ။ ဩဂါဟေတွာ၊ ချံ။ သောဏ္ဏာယ၊ ဖြင့်။ ဘိသမုဋ္ဌာလံ၊ ကိ။ အဗ္ဗု-
 ဟေတွာ၊ ချံ။ သုဝိက္ခာလိတံ၊ ကိ။ န ဝိက္ခာလေတွာ၊ မဆေးကြောမူ၍။ သကဒ္ဒမံ၊ ညွှန်နှင့်တကွသော
 ကြာဉုကြာစွယ်ကို။ အသင်္ခါဒိတွာ၊ ကောင်းစွာ မဝါးကုန်မူ၍။ ဒေဇ္ဈောဟရန္တိ၊ စားမျိုးကြကုန်၏။
 တေသံ၊ ထိုဆင်ငယ်တို့၏။ တံ၊ ထိုစားမျိုးခြင်းသည်။ ဝဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဗလာယ၊ ငှါ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော နိဒါနံ၊ ကြောင့်။ မရဏံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ မရဏမတ္တံ၊
 သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ နိဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဣဓ၊ ဌံ။ ထေရာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။
 ပုဗ္ဗဏသမယံ၊ ဌံ။ နိဝါသေတွာ၊ ချံ။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိ။ အာဒါယ၊ ချံ။ ဂါဒံ ဝါ၊ ရွာသို့၎င်း။ နိဂမံ
 ဝါ၊ နိဂုံးသို့၎င်း။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုမထေရ်ကြီးရဟန်းတို့သည်။ တတ္ထံ၊
 ထိုရွာနိဂုံး၌။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဘာသန္တိ ဟောပြောကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုအား။ ဂိဟီ၊ လူတို့သည်။
 ပသန္နကာရံ၊ ကြည်ညိုသူတို့၏ အပြုအမူ(ဓမ္မပူဇာ)ကို။ (ပသန္နကာရံပုဒ်ကို စန္ဒူပမသုတ်
 ၁၄၆-၌ ကြည့်။) ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ တံ လာဘံ၊ ထိုကြည်ညိုသူတို့၏ ဓမ္မပူဇာ
 လာဘ်ကို။ အဂဓိတာ၊ တပ်မက်မောခြင်း မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အမုစ္ဆိတာ၊ တွေဝေခြင်းမရှိကုန်
 သည်ဖြစ်၍။ အနဇ္ဈောပန္နာ၊ (တဏှာဖြင့်) သက်ဝင်ခြင်းမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာဒိနဝဒဿာဝိနော၊
 အပြစ်ကို ရှုမြင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဿရဏပညာ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော (ပစ္စဝေက္ခဏာ)
 ဉာဏ်ပညာရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုမထေရ်ကြီး ရဟန်း
 တို့၏။ တံ၊ ထိုသုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဝဏ္ဏာယ စေဝ၊ အဆင်းလှခြင်းငှါ၎င်း။ ဗလာယ စ၊
 ခွန်အားကြီးခြင်းငှါ၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော နိဒါနံ၊ ထိုဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ မရဏံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ မရဏမတ္တံ၊ သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ န စ
 နိဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ထေရာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံယေဝ ခေါ ဘိက္ခူနံ၊ ထိုရဟန်းတို့သို့
 သာလျှင်။ အနုသိက္ခမာနာ၊ ကုန်သော။ နဝါ ဘိက္ခူ၊ သီတင်းငယ်ရဟန်းတို့သည်။ ပ။ တေသံ၊ ထိုသီ
 တင်းငယ်ရဟန်းတို့အား။ ဂိဟီ၊ လူတို့သည်။ ပသန္နကာရံ၊ ကြည်ညိုသူတို့၏ အပြုအမူ (ဓမ္မပူဇာ)
 ကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ တံ လာဘံ၊ ထိုကြည်ညိုသူတို့၏ ဓမ္မပူဇာလာဘ်ကို။
 ဂဓိတာ၊ တပ်မက်မောကုန်သည်ဖြစ်၍။ မုစ္ဆိတာ၊ တွေဝေကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဇ္ဈောပန္နာ၊
 (တဏှာဖြင့်) သက်ဝင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာဒိနဝဒဿာဝိနော၊ အပြစ်ကိုမမြင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
 အနိဿရဏပညာ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော (ပစ္စဝေက္ခဏာ) ဉာဏ်ပညာမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။
 ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ တို့၏။ တံ၊ ထိုသုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဝဏ္ဏာယ၊ ငှါ။
 နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဗလာယ၊ ငှါ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေ၊ တို့သည်။ တတော နိဒါနံ၊ ကြောင့်။
 မရဏံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ မရဏမတ္တံ၊ သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ နိဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဌံ။ အဂဓိတာ၊ တပ်မက်မောခြင်း မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍
 ။ပ။ တံ လာဘံ၊ ကိ။ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာတိ၊ သုံးဆောင်ကုန်အံ့ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။
 (ကြွင်းတူ၏။)

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ဗိဠာရသုတ်

၂၃၂။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ န ဝိရမတိ၊တိုင်အောင်ရှေးနည်းမှီးပေး။စာရိတ္တံ၊ သွားလာလှည့်လည်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ န ဝိရမတိ၊ မရှောင်ကြဉ်၊ ဤမျှသာထူး၏။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား။ ဗိဠာရော၊ ကြောင်သည်။ သန္တိသမလသံကဋီရေ၊ အိမ်စပ် အညစ်အကြေးနှင့်တကွဖြစ်သော တံစီးအိုင် အမှိုက်ပုံ၌။ ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ အယံ မုဒုမူသိ၊ ဤကြွက်ငယ်သည်။ ဂေါစရာယ၊ အစာရှာရန်အလို့ငှါ။ ပက္ကမိဿတိ၊ ထွက်လာလတ္တံ့။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအခါ၌သာလျှင်။ နံ၊ ထိုကြွက်ငယ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ ခါဒိဿာမိ၊ ကိုက်စားအံ့။ ဣတိ၊သို့။ မုဒုမူသိ၊ ကြွက်ငယ်ကို။ မဂ္ဂယမာနော၊ ရှာမှီးလျက်။ ဌိတော၊ ရပ်တည်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အထခေါ၊ ၌။ သော မုဒုမူသိ၊ သည်။ ဂေါစရာယ၊ ငှါ။ ပက္ကာမိ၏။ တမေနံ၊ ထိုကြွက်ငယ်ကို။ ဗိဠာရော၊ ကြောင်သည်။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်းယူ၍။ သဟသာ၊ အဆောတလျှင်။ အသံခါဒိတွာ၊ မကိုက်ဝါးမှု၌ ။ အဇ္ဈောဟရိ၊စားမျှပြီ။ သော မုဒုမူသိ၊ ထိုမျှအပ်ပြီးသော ကြွက်ငယ်သည်။ တဿ၊ ထိုကြောင်၏။ အန္တမ္ပိ၊ အူမကိုလည်း။ ခါဒိ၊ခဲပြီ။ အန္တဂုဏမ္ပိ၊ အူသိမ်ကိုလည်း။ ခါဒိ၊ပြီ။ သော၊ ထိုကြောင်သည်။ တတော နိဒါနံ၊ ကြောင့်။ပ။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ ဣဓ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ ၌။ နိဝါသေတွာ၊ သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံ၍။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဂါမံ ဝါ၊ ရွာသို့၎င်း။ နိဂမံ ဝါ၊ နိဂုံးသို့၎င်း။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ အရက္ခိတေနော၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သည်သာဖြစ်သော။ ကာယေန၊ကိုယ်ဖြင့်။ အရက္ခိတာယ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ ဓါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ အရက္ခိတေန၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ အနုပဋ္ဌိတာယ၊ မဖြစ်သော။ဝါ။ မထင်သော။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ အသံဝုတေဟိ၊ မပိတ်ပင်အပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယေဟိ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့ဖြင့်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုရွာနိဂုံး၌။ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် (မလုံမခြုံ) ဝတ်ဆင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့်(မလုံမခြုံ) ဝတ်ရုံသည်လည်းဖြစ်သော။ မာတုဂါမံ၊ မာတုဂါမကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဒုန္နိဝတ္ထံ ဝါ၊ သော။ ဒုပ္ပါရုတံ ဝါ၊ သော။မာတုဂါမံ၊ ကို။ ဒိဿ၊ မြင်သောကြောင့်။ တဿ၊ထိုရဟန်း၏။ စိတ္တံ၊စိတ်ကို။ ရာဂေါ၊ရာဂသည်။အနုဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ရာဂါနုဒ္ဓံသေန၊ ရာဂသည်ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ မရဏံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။ မရဏမတ္တံ၊ သော။ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော်၎င်း။နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ယော၊အကြင်ရဟန်းသည်။သိက္ခံ၊ကို။ပစ္စက္ခာယ၊၍။ ဟိနာယာဝတ္တတိ၊ လူထွက်၏။တေံ၊ ဤလူထွက်ခြင်းသည်။ အရိယဿ၊ ငါဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ သာသနာတော်၌။မရဏံ ဟိ၊ သေခြင်းပင်တည်း။ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယထာရူပါယ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်မှ။ ဝုဠာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ (တထာရူပံ၊ သော။) အညတရံ၊တပါးပါးသော။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသော။ အာပတ္တိံ၊ အာပတ်သို့။ ယဒိဒံ အာပဇ္ဇတိ၊ အကြင်ရောက်၏။ တေံ၊ ဤအာပတ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ မရဏမတ္တံ၊ သော။ ဒုက္ခံ ဟိ၊

၁။ ပါဠိတော်၌ သင်္ခါဒိတွာ ဟရှိ၏၊ ဤ၌ ကတ္တစိမုအရ အသံခါဒိတွာကို မူထား၍ ပေးလိုက်၏၊ သို့မှ အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

၂။ မ-၂-၁၆၄-၅-စာပိုဒ်တို့နှင့် စာသွားတူသော်လည်း ဤသံယုတ်ပါဠိကဲ့သို့ အရက္ခိတေန စိတ္တေန-ပါဠိမပါရှိပေ။

ဆင်းရဲပင်တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရက္ခိတေနဝ၊ ဖြစ်သော ။ပ။ ပဝိသိဿာ-
မာတိ၊ ကုန်အံ့ဟူ၍။ ဧဝံသို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ (ကြွင်းမထူး။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-သိင်္ဂါလသုတ်

၂၃၃။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ဖုဠော၊ ၁၆၄-စာပိုဒ်၌ ရေးခဲ့ပြီ။) သော၊ ထိုမြေခွေးအိုသည်။ ယေန
ယေန၊ အကြင်အကြင်အရပ်သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ သွားလို၏။ တေန တေန၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ယတ္ထ
ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ ဣစ္ဆတိ၊ ရပ်လို၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ ၌။
ဣစ္ဆတိ၊ ထိုင်လို၏။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ၌။ နိသီတိ၊ ထိုင်၏။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ ၌။ ဣစ္ဆတိ၊ အိပ်လို၏။
တတ္ထ တတ္ထ၊ ၌။ နိပဇ္ဇတိ၊ အိပ်၏။ နံ၊ ထိုမြေခွေးအိုကို။ သီတကော၊ ချမ်းအေးသော။ ဝါတောပိ၊
လေသည်လည်း။ ဥပဝါယတိ၊ တိုက်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊
အချို့သောသူသည် (ဒေဝဒတ်ကိုယူ)။ သကျပုတ္တိယပဋိညော၊ သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဟု ဝန်ခံ
လျက်။ ဧဝရူပမ္ပိ၊ ဤသို့သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ၊ အတ္တဘောကို
ရခြင်းကို။ ယံ ပဋိသံဝေဒိယေထ၊ အကြင်ခံစားရာ၏။ (တေ၊ ဤခံစားခြင်းသည်။) သာဓု ခေါ၊
ကောင်းသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကြွင်းမထူး။)

ကောဒသမံ၊ တဆယ့်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-ဒုတိယသိင်္ဂါလသုတ်

၂၃၄။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ဝဿမာနဿာတိ၊ ဧဝံ ဘန္တေ ပေးမြဲ။) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မိံ ဇရ-
သိင်္ဂါလေ၊ ထိုမြေခွေးအို၌။ ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ကတညတ၊ ပြုအပ်ဖူးသော
သူကျေးဇူးကို သိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကတဝေဒိတာ၊ ပြုအပ်ဖူးသော သူကျေးဇူးကို အထူး
သိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သိယာ ခေါ၊ ရှိသော်ရှိတန်ရာ၏။ ဣမ၊ ၌။ သကျပုတ္တိယပဋိညော၊ သာကီဝင်
မင်းသား ရဟန်းဟု ဝန်ခံသော။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူ၌။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ကတညတ၊
သည်။ ကတဝေဒိတာ၊ သည်။ နတေဝ သိယာ၊ မရှိရာ။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ကတညနော၊ ပြုအပ်ဖူးသော သူကျေးဇူးကို သိသူတို့သည်။ ကတဝေဒိနော၊ ပြုအပ်ဖူးသော
သူကျေးဇူးကို အထူးသိသူတို့သည်။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ အမေသု၊ ငါတို့၌။ အပ္ပကမ္ပိ၊
အနည်းငယ်လည်းဖြစ်သော။ ကတံ၊ ပြုအပ်ဖူးသော သူကျေးဇူးသည်။ န စ နဿိဿတီတိ၊
ပျောက်ပျက်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍ (နော-နိပါတ်)။ ဧဝံ သို့။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ။ (ကြွင်းမထူး။)

ဒါဒသမံ၊ တဆယ့်နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဩပမ္ပသံယုတ္တံ၊ ဩပမ္ပသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

၁။ ဒေဝဒတ်သည် မဟာအာရိယံခံရ၌ ကျရောက်၍ နိရန္တရဒုက္ခခံစားရလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤမြေခွေးအို
ရရှိသော သက်သာမှုလောက်ကိုပင် ရလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ဟောလိုရင်းတည်း။

တဿ၊ ထိုသြပဗ္ဗသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒ္ဓါန်းကား—

ကုဋ္ဌံ၊ ကုဋ္ဌသုတ်၎င်း။ နခသိခံ၊ နခသိခသုတ်၎င်း။ ကုလံ၊ ကုလသုတ်၎င်း။ သြက္ခာ၊ သြက္ခာသုတ်၎င်း။ သတ္တိံ၊ သတ္တိသုတ်၎င်း။ ဓနုဂ္ဂဟော၊ ဓနုဂ္ဂဟသုတ်၎င်း။ အာဏံ၊ အာဏံသုတ်၎င်း။ ကလိဂ်ရော၊ ကလိဂ်ရသုတ်၎င်း။ နာဂေါ၊ နာဂသုတ်၎င်း။ ဗိဠာရော၊ ဗိဠာရသုတ်၎င်း။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ သိဂ်လကာ၊ သိဂ်လကသုတ် ဒုတိယသိဂ်လကသုတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။

၁၀-ဘိက္ခုသံယုတ်

၁-ကောလိတသုတ်

၂၃၅။ (ဝေ မေ သုတ်။ပ။ ပစ္စယောသံ၊ ပေးမြဲ။) အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ဣဓ၊ ချွံ။ ရဟောဂတဿ၊ လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ သော။ မယံ၊ ငါ၏။ “အရိယော တုဏှိဘာဝေါ အရိယော တုဏှိဘာဝေါတိ၊ အပြစ်ကင်းသော ဆိတ်ဆိတ်နေသည်၏ အဖြစ် အပြစ်ကင်းသော ဆိတ်ဆိတ်နေသည်၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အရိယော တုဏှိဘာဝေါ၊ အပြစ်ကင်းသော ဆိတ်ဆိတ်နေသည်၏အဖြစ်သည်။ ငှာတမော န ခေါတိ၊ အဘယ်နည်း”ဟူ၍။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ၏။ “ဣဓ၊ ချွံ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဒုတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံ၍ နေခြင်းကို။ အရိယော တုဏှိဘာဝေါတိ၊ အပြစ်ကင်းသော ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ သော ခေါ အဟံ၊ သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊ တို့၏။ပ။ ဝိဟရိ၊ နေပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ ဣမိနာ-ဝိဟာရေန၊ ဤဒုတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံ၍ နေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟရတော၊ နေသော။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ၏။ ဝိတက္ကသဟဂတာ၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ သညာမနသိကာရာ၊ သညာမနသိကာရတို့သည်။ သမုဒါစရန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အာဝုသော၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ချွံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ မံ၊ ငါ့ထံသို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်ရောက်၍။ “ဗြာဟ္မဏ၊ အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော။ မောဂ္ဂလ္လာန မောဂ္ဂလ္လာန၊ မောဂ္ဂလ္လာနံ မောဂ္ဂလ္လာနံ။ အရိယံ၊ သော။ တုဏှိဘာဝံ၊ ဆိတ်ဆိတ် နေသည့်အဖြစ်ကို။မာ ပမာဒေါ၊ မမေ့လျော့နှင့်။ အရိယော၊ သော။ တုဏှိဘာဝေါ၊ ချွံ။ စိတ္တံ၊ ကို။ သဏ္ဌပေဟိ၊ ကောင်းစွာထားလေ့။ အရိယော၊ သော။ တုဏှိဘာဝေါ၊ ချွံ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ကောဒိဘာဝံ၊ မြတ်သောသမာဓိရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရေဟိ၊ လေ့။ အရိယော၊ သော။ တုဏှိဘာဝေါ၊ ချွံ။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဒဟာတိ၊ ကောင်းစွာ တင်လေ့”ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ သော ခေါ အဟံ၊ သည်။ အပရေန၊ တပါးသော။ သမယေန၊ ချွံ။ပ။ ဝိဟရာမိ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ “မဟာဘိညတံ၊ မြတ်သော အဘိညာဉ်ရသူ၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်သော။ သာဝကော၊ တပည့်သားတော်ဟူ၍။ သတ္တာရာ၊ သည်။ အနုဂ္ဂဟိတောတိ၊ ချီးမြှင့်တော်မူအပ်၏”ဟူသော။ ယံ တံ၊ အကြင်စကားကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သည်။ ဝဒေယျ၊ ရာ၏။ မဟာဘိညတံ၊ သို့။ပ။ အနုဂ္ဂဟိတောတိ၊ ဟူသော။ တံ၊ ထိုစကားကို။ မမံ၊ ငါ့ကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝဒမာနော၊ သည်။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဣတိ အကြေကြံ၍ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေဒဝေါစ ပြန်သတ်။) ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောသုတ်တည်း။

၂-ဥပတိသသုတ်

၂၃၆။ (သာဝတ္ထိယံ။ပ။ ပစ္စယောသံ၊ ပေးမြဲ။) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ဣဓ၊ ချွံ။ ရဟောဂတဿ၊ လျက်။ ပဋိသလ္လိနဿ၊ သော။ မယံ၊ ငါ၏။ “ယဿ၊ အကြင်

သတ္တဝါသင်္ခါရ၏။ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်
ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ သေခြင်း ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊
စိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်။ မေ၊
ငါ့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ တံ၊ ထိုသဘော
ရှိသော သတ္တဝါသင်္ခါရမျိုးသည်။ အတ္ထိ န ခေါတိ၊ ရှိလေသလော”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ စေတသော၊
၏။ ပရိဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ တို့။ တဿ မယံ၊ ထိုငါ၏။ “ယဿ၊ ၏။ ပ။ နတ္ထိ
ခေါတိ၊ မရှိ”ဟူသော။ ဧတံ၊ သည်။ အဟောသီတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ၊ ကို။
“အာဝုသော သာရိပုတ္တံ၊ ရာ။ သတ္တုပိ ခေါ၊ မြတ်စွာဘုရား၏လည်း။ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊
ကြောင့်။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿပါယာသာ၊ တို့သည်။ တေ၊ သင့်အား။ နုပ္ပဇ္ဇေယျန္တိ၊
မဖြစ်ကုန်ရာသလော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ နွှာ။ သတ္တုပိခေါ၊ ၏လည်း။
ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သောက။ ပ။ ပါယာသာ၊ တို့သည်။ မေ၊ အား။ နုပ္ပဇ္ဇေယျ၊
ကုန်ရာ။ အပိစ၊ သို့သော်လည်း။ မေ၊ ငါ၏ (စိတ်၌)။ “ဘော၊ တို့။ မဟေသက္ခော၊ တန်ခိုးကြီးသူဟု
ပြောကြားအပ်သော”။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိသော။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသော
အာနုဘော်ရှိသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အန္တရဟိတော ဝတ၊ ကွယ်လွန်တော်မူရှာပြီ
တကား။ ဟိ၊ အကြံကြောင့်။ ဝါ၊ အမှန်ပင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဒီဃမဒ္ဒါနံ၊
ရှည်လျားသောကာလပတ်လုံး။ သစေ တိဋ္ဌေယျ၊ အကယ်၍တည်ငြားအံ့။ တံ၊ ထိုသို့တည်ခြင်း
သည်။ ဗဟုဇနဟိတာယ၊ လူအများ၏စီးပွားအကျိုးငှါ။ ဗဟုဇနသုခါယ၊ လူအများ၏ ချမ်းသာ
အကျိုးငှါ။ လောကာနုကမ္မာယ၊ လူအများကိုအစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ၊ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်
လူတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ။ အဿာတိ၊
ဖြစ်ရာ၏”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်၏။) တထာ ဟိ ပန၊ ထို့ကြောင့်ပင်။
အာယသ္မတော သာရိပုတ္တံ၊ သည်။ ဒီဃဇတ္တံ၊ လုံး။ အဟင်္ဂာရမမင်္ဂာရမာနာနုသယာ၊ တို့ကို။
သုသမ္မဟတာ၊ ကောင်းစွာပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ တဿ၊ ကြောင့်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တံ၊
အား။ ပ။ နုပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီးပြီ။

ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၃-သဒ္ဓသုတ်

၂၃၇။ (ဧဝံ မေ သုတံ။ ပ။ နိသိဒ္ဓိ၊ ပေးမြဲ။) ကေဝိဟာရေ၊ တနေရာတည်း၌။ ဝါ၊ တခမ်း
တည်း၌။ ကေမန္တံ၊ ၌။ နိသိန္ဒော ခေါ၊ သော။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ

၁။ မဟတာ အာနုဘာဝေန ပရေသံ အဘိဘဝနတော မဟေသောတိ အက္ခာယတီတိ မဟေသက္ခော၊
မ-ဋီ ၂-၃၁၄။

ဤသတိတံ ဤသော၊ မဟန္တော ဤသော မဟေသော၊ သုပုတိဋ္ဌိတမဟေသတာယ ပရေဟိ မဟေသောတိ
အက္ခာယတီတိ မဟေသက္ခော။ သိ၊ ဋီ-သစ် ၁၊ ၄၂၁။

၂။ ကေဝိဟာရေဘိ ကေသ္မိံ ဂစ္ဆေ၊ ဤအဋ္ဌကထာ။ ကေစိ ကေဝိဟာရေတိ ကေစ္ဆန္တေ ကေသ္မိံ အာဝါ-
သေတိ ဝဒန္တိ။ ဤဋီကာ။

မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ ကိ - အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန၊ ငါရှင်မောဂ္ဂလ္လာနံ။ တေ၊ သင်၏။ ဣဒ္ဓိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပုသန္နာနိ ခေါ်၊ ကြည်လင်ကုန်၏။ မုခဝဏ္ဏော၊ မျက်နှာအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်၏။ ပရိယောဒါတော၊ အကြွင်းမဲ့ဖြစ်၏။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ သန္တေန၊ ငြိမ်သက်သော။ ဝိဟာရေန၊ နေခြင်းဖြင့်။ ဝိဟာသိ န ခေါ်တိ၊ နေလေ ယောင်တကားဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါရှင်သာရိပုတ္တရာ။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ အဟံ၊ ငါသည်။ သြဋ္ဌာရိကေန၊ ရုန့်ရင်းသောအာရုံရှိသော။ ဝိဟာရေန၊ နေခြင်း ဖြင့်။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ အပိစ၊ သို့သော်လည်း။ မေ၊ ငါအား။ ဓမ္မိ ကထာ၊ တရားနှင့်စပ်ယှဉ် သောစကားသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ အား။ ကေန၊ အဘယ်သူနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဓမ္မိ ကထာ၊ သည်။ အဟောသိ ပန၊ ဖြစ် သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ မေ၊ ငါအား။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဓမ္မိ ကထာ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။ အာဝုသော၊ လ္လာနံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုရေ ခေါ်၊ ဝေးသည်သာတည်း။ တေရဟိ၊ ဤ။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဤ။ အနာထပိဇ္ဇိကဿ၊ ၏။ အာရာမေ၊ သော။ ဇေတဝနေ၊ ဤ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဥပသင်္ကမိ ကိံန ခေါ်၊ ချဉ်းကပ်လေသလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ၊ သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဥပသင်္ကမိ ကိံန ခေါ်၊ သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့မေး၏။ အာဝုသော၊ ရာ။ အဟံ၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ န ခေါ် ဥပသင်္ကမိံ၊ မကပ်ရောက်ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မံ၊ ငါသို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ န ဥပသင်္ကမိံ၊ ပြီ။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္ထိံ ရှိ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှလောက်။ မေ၊ ငါ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခု စ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်၎င်း။ ဒိဗ္ဗာ သောတဓာတု စ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်သည်၎င်း။ ဝိသုဇ္ဈိ၊ စင်ကြယ်၏။ ယာဝတာ၊ လောက်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတ္ထိံ ရှိ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ လောက်။ ဘဂဝတောပိ၊ ၏လည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခု စ၊ သည်၎င်း။ ဒိဗ္ဗာ သောတဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ ဝိသုဇ္ဈိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဓမ္မိ ကထာ၊ သည်။ အဟောသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ၏။

အာဝုသော၊ ငါရှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ အာရဒ္ဓဝိရိယော အာရဒ္ဓဝိရိယောတိ၊ အားထုတ်အပ်သောလုံ့လရှိသူ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လ ရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိတ္တာဝတာ၊ အဘယ်မျှဖြင့်။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ် အပ်သောလုံ့လရှိသူသည်။ ဟောတိ န ခေါ်တိ၊ ဖြစ်ပါသည်။” ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစံ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါရှင်။ ဝေံ၊ သို့။ ပုတ္တေ၊ သော်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာနံ။ ဣဓ၊ ဤ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ‘တစော စ၊ အရေသည်၎င်း။ နှာရု စ၊ အကြောသည်၎င်း။ အဋ္ဌိံ စ၊ အရိုး သည်၎င်း။ ကာမံ အဝသိဿတု၊ ကြွင်းမူလည်း ကြွင်းပါစေ။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ မံသလောဟိတံ၊ အသားအသွေးသည်။ ကာမံ ဥပသုဿတု၊ ခန်းခြောက်မူလည်း ခန်းခြောက်ပါစေ။ ပုရိသထာမေန၊ ယောက်ျားတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိသဝိရိယေန၊ ယောက်ျားတို့၏ လုံ့လဖြင့်။ ပုရိသပရက္ကမေန၊ ယောက်ျားတို့၏ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်ရောက်နိုင်သော။ ယံ တံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန် သည်။ (အတ္ထိံ၊ ရှိ၏။) တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အပါပုဏိတု၊ မရောက်မခြင်း။ ဝိရိယဿ၊ လုံ့လ၏။ သဏ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်းသည်။ န ဘဝိဿတိဘိ၊ မဖြစ်အံ့ဟူ၍။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော

လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ ဧဝံ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသူသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်၏”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါ စ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ရာ။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ မေ၊ ငါ၏။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဓမ္မိ ကတာ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ဖြေဆို၏။

အာဝုသော၊ လ္လာန်။ ဟိမဝတော၊ ဟိမဝန္တာမည်သော။ ပဗ္ဗတရာဇဿ ဥပ၊ တောင်မင်း၏ အနီး၌။ ပရိတ္တာ၊ သေးငယ်သော။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်စရစ်အိုးချမ်းကဲ့သို့။ ယာဝ-
 နိက္ခေပနမတ္တာယဝေ၊ ချထားရုံမျှသာလျှင် ။ ဘဝေယျ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဥပ၊ အရှင်မဟာ-
 မောဂ္ဂလ္လာန်၏အနီး၌။ ယာဝနိက္ခေပနမတ္တာယဝေ၊ ငှါသာလျှင်။ (ဘဝါမ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဟိ၊ မှန်၏။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိ၏။ အာကခံမာနော၊ အလိုရှိသည်ရှိသော်။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာကဆို၏။

အာဝုသော၊ ရာ။ မဟတိယာ၊ ကြီးသော။ လောဏသဋ္ဌာယ ဥပ၊ ဆားအိုးကြီး၏အနီး၌။ ပရိတ္တာ၊ သော။ လောဏသက္ခရာယ၊ ဆားခဲ၏။ ယာဝ နိက္ခေပနမတ္တာယဝေ၊ ငှါသာလျှင်။ ဘဝေယျ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ ခေါ၊ သာလျှင်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဥပ၊ အနီး၌။ ယာဝ နိက္ခေပနမတ္တာယဝေ၊ ငှါသာလျှင်။ ဘဝါမ၊ ကုန်၏။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်—

“သာရိပုတ္တော၊ သာရိပုတ္တရာသည်သာလျှင်။ ပညာယ စ၊ ပညာအားဖြင့်၎င်း။ သီလေန စ၊ သီလအားဖြင့်၎င်း။ ဥပသမေန စ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (သေယျော၊ မြတ်၏။) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ပါရဂူတော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ကမ်း တဖက်သို့ ရောက်၏။ သောပိ၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ တောဝပရမော၊ ဤသာရိပုတ္တရာ သာလျှင် အပိုင်းအခြားရှိသည်။ သိယာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏”ဟူ၍။

အနေကပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ထောမိတော၊ ခြီးမွမ်းတော်မူအပ်၏။ ဝဏ္ဏိတော၊ ခြီးပင့် တော်မူအပ်၏။ ပသတ္တော၊ ချီးကျူးတော်မူအပ်၏။ ဣတိဟ၊ ဤသို့လျှင်။ ဥဘော၊ နှစ်ပါးကုန် သော။ တေ မဟာနာဂါ၊ ထိုရဟန္တာကြီးတို့သည်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သုဘာသိတံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားကို။ သုလပိတံ၊ ကောင်းစွာ ပြောအပ်သောစကားကို။ သမနု-
 မောဒိံ သု၊ အညီအမျှ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ၏။

တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁။ ဥပနိက္ခေပနမတ္တာယာတိ ။ပ။ဟိမဝတော သန္တိကေ ဌပိတော၊ ဤသံ ဌ-နှင့် ဥပနိက္ခေပနမတ္တဿေဝါတိ သမိပေ ဌပနမတ္တဿေဝ ဤ သံ-ဒီတို့ကို ထောက်၍၎င်း၊ မ-၂၊ ၄၂-စာပိုဒ် အဖွင့်-ဌ-ဒီ တို့ကို ထောက်၍၎င်း ပဗ္ဗတရာဇဿပုဒ်နှင့်ယှဉ်ကပ်၍ ဥပ-ပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာသည်။

၄-နဝသုတ်

၂၃၈။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌံ။ အညတရော၊ သော။
 နဝေါ၊ ငယ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဌံ။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော၊ သော။ ဝိဟာရံ၊ သို့။
 ပဝိသိတော၊ ရှိ။ အပေါဿုက္ကော၊ ကြောင့်ကြမဲ့။ တုဏှိဘူတော၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသည်ဖြစ်၍။ သင်္က-
 သာယတိ၊ နေ၏။ (သင်္ကသာယတိတံ ဝိဟရတိ-ဌ။) စီဝရကာရသမယေ၊ သင်္ကန်းချုပ်သော
 အခါ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝေယျာဝစ္စံ၊ အမှုကြီးငယ်ကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ အထ ခေါ၊ ဌံ။
 သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ဣမ၊ ဌံ။ အညတရော၊
 သော။ ပ။ န ကရေတိတံ၊ မပြု”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။
 ဧဟိ၊ လာလော့။ မမ၊ ငါ၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ တံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ‘အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တံ၊
 သင့်ကို။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာမန္တေတိတံ၊ ခေါ်တော်မူ၏’ဟူ၍။ အာမန္တေဟိတံ၊
 ခေါ်ချေလော့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ ကောင်းပါပြီ အရှင်ဘုရား
 ဟူ၍။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ဧ (စကားကို)။ ပဋိဿတော၊ ရှိ။ ယေန၊ ဌံ။ သော
 ဘိက္ခု၊ သည်။ (အတ္တိ၊ ဧ။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ဧ။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ရှိ။ တံ ဘိက္ခု၊ ကို။
 “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တံ၊ သင့်ကို။ သတ္တာ၊ သည်။ အာမန္တေတိတံ၊ ခေါ်တော်မူ၏”ဟူသော။ ဧတံ၊
 ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဧဝမာဝုသောတိခေါ၊ ကောင်းပါပြီ ငါ့ရှင်ဟူ၍။ သောဘိက္ခု၊ သည်။ တဿ
 ဘိက္ခုနေ၊ ထိုရဟန်း၏(စကားကို)။ ပဋိဿတော၊ ရှိ။ ပ။ ကေမန္တံ၊ ဌံ။ နိသိန္နံ၊ ခေါ၊ သော။ တံ ဘိက္ခု၊
 ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ပ။ သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။
 ဘန္တေ၊ ရား။ အဟမ္ပိ ခေါ၊ တပည့်တော်သည်လည်း။ သင်္က ကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စကို။ ကရေမိ၊
 ပြုပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တဿ ဘိက္ခုနေ၊ ဧ။
 စေတောပရိဝိတက္ကံ၊ ကို။ စေတသ၊ ဖြင့်။ အညာယ၊ ရှိ။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊
 သင်တို့သည်။ တေဿ ဘိက္ခုနေ၊ ထိုရဟန်းအား။ မာ ခေါ ဥဇ္ဈာယိတ္ထ၊ မကဲ့ရဲ့ကြကုန်လင့်။
 ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သော ခေါ ဘိက္ခု၊ သည်။ အာဘိစေတသိကာနံ၊ မြတ်သော စိတ်ကိုမှီကုန်သော ။
 ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ၊ မျက်မှောက်သော အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာနေကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။
 စတုနံ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ ဈာန်တို့ကို။ နိကာမလာဘံ၊ အလိုရှိတိုင်းရလေ့ရှိသည်။
 အကိစ္ဆလာဘီ၊ မငြိမ်ငြင်ရလေ့ရှိသည်။ အကသိရလာဘီ၊ အနုပုကမ်းရလေ့ရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။)
 ယဿ စ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏လည်း။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသား
 တို့သည်။ သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဂါရသ္မာ၊ လူ့ဘောင်မှ၊ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇန္တိ။
 ဝင်ရောက်ကုန်၏။ အနုတ္တရံ၊ အမြတ်ဆုံးသော။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံး
 ရှိသော။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌သာလျှင်။

၁။ အဘိစိတ္တံ ဥတ္တမစိတ္တံ နိဿိတာနံ- ဤသံဃအရ အဘိစေတသိ နိဿိတာနိ အဘိစေတသိကာနိဟု နိဿတ
 တဒ္ဓိတ်ပြု။ အဘိစေတသိကာနံ၊ အလွန်စင်ကြယ်သောစိတ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဤအနက်ကား အဘိက္ကန္တံ ဝိသုဒ္ဓိ-
 စိတ္တံ ဝုစ္စတိ အဓိစိတ္တံ ဝါ၊ အဘိစေတသိ ဇာတနိ အဘိစေတသိကာနိ၊ အဘိစေတော သနိဿိတာနိတံ ဝါ
 အဘိစေတသိကာနိဟူသော- မ ၄-၁ ၁၆၅-နာ ပဌမနည်းအရ ဇာတတဒ္ဓိတ်ပုဒ်ကြံ၍ပေးသောအနက်တည်း။
 ဒနည်းကား ဤသံ-ဌ-နှင့်အတပင်တည်း။

သယံ အဘိညာယ၊ မိမိပညာဖြင့်။ သစ္စိကတွာ၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။
ဝိဟရတိတိ၊ နေ၏ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ သိစေတော်မူ၏။ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပမောစနံ၊ ခပ်သိမ်းသောဆင်းရဲတို့မှ လွတ်မြောက်ရာဖြစ်သော။ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊
ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သိထိလံ၊ လျော့လျော့။ အာရဗ္ဗ၊ အားထုတ်၍။ န အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ မရနိုင်။
သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပမောစနံ၊ သော။ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အပ္ပေန၊ အနည်းငယ်သော။ ထာမသာ၊ အား
အစွမ်းဖြင့်။ န အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ နိုင်။

အယဉ္ဇ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းသည်ကား။ ဒဟရော၊ ငယ်၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဥတ္တ-
မပုရိသော၊ ယောက်ျားမြတ်တည်း။ သဝါဟိနိ၊ ကာမစစ်သည်နှင့်တကွသော။ မာရံ၊
ကိလေသာမာရ်ကို။ ဇေတွာ၊ အောင်၍။ အန္တိမံ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော။ ဒေဟံ၊ ကိုယ်ကို။
ဓာရေတိတိ၊ ဆောင်၏ဟူသော။ တေ၊ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၅-သုဇာတသုတ်

၂၃၉။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဤ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ဌ။ အာယသ္မာ သုဇာတော၊ သည်။ ယေန၊ ဌ။
ဘဂဝါ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ပြီ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ သုဇာတံ၊
ကို။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ လာသည်ကို။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ မြင်သည်သာတည်း။
ဒိသ္မာန၊ ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ ကုလပုတ္တော၊ သည်။ အဘိရူပေါ၊ အလွန်
အဆင်းလှသည်။ ဒဿနိယော၊ ရှုချင်ဖွယ်ရှိသည်။ ပါသာဒိကော၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသည်။ ပရမာယ၊
လွန်မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ အရေအဆင်းကောင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
ပြည့်စုံသည်။ ယဉ္ဇ ဟောတိ၊ အကြင်ဖြစ်၏။ ယဿ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏။ပ။ ယဉ္ဇ ဝိဟရတိ၊
အကြင်နေ၏။ ဥဘယေနော၊ နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်သာလျှင်။ ယဉ္ဇ သောဘတိတိ၊ အကြင်တင့်တယ်
၏”ဟူ၍။ [ယဉ္ဇ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အဘိရူပေါ၊ ၏။ပ။ သမန္နာဂတော၊ ၏။
ယဉ္ဇ၊လည်း။ ယဿ၊ ၏။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ (တေန) ဥဘယေနော၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသောအကြောင်း
အားဖြင့်သာလျှင်။ အယံ ကုလပုတ္တော၊ သည်။ သောဘတိတိ၊ တင့်တယ်၏ ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ၏
ဟူ၍သော်လည်း နိယတ် အနိယတ်ယောဇနာနိုင်သေး၏။] အာမန္တေသိ၊ ၏။ပ။သတ္တာ၊ သည်—

(ဟော ဘိက္ခု၊ သည်။) ဥဇ္ဇဘူတေန၊ ဖြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတသာ၊ စိတ်
ဖြင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ အကုသိုလ်တရားနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိသံယုတ္တော၊ သံယောဇဉ်နှင့်
မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ အနုပါဒါယ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းအေး၏။
သဝါဟိနိ၊ သော။ မာရံ၊ကို။ ဇေတွာ၊၍။ အန္တိမံ၊သော။ ဒေဟံ၊ ကို။ ဓာရေတိ၊ ၏။
အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ သောဘတိ ဝတာတိ၊ တင့်တယ်ပေစွဟူသော။ တေ၊ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၆-လက္ခဏကဘဒ္ဒိယသုတ်

၂၄၀။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ အာယသ္မာ လက္ခဏကဘဒ္ဒိယော၊ သည်။ပ။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ အဆင်းမလှသော။ ဒုဒ္ဒသိကံ၊ ဆိုးသောအမြင်ရှိသော။ ဩကောဋိမကံ၊ ဗိုက်စွဲ ဂုတ်တိုပုက္ကသော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ပရိဘူတရူပံ၊ နှိပ်စက်ပြောင်လှောင်အပ်သော သဘောရှိသော။ ဧတံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ လာသည်ကို။ ပဿထ နောတိ၊ မြင်ကြကုန်၏လော”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။

ဧဝံ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား မှန်ပါ မြင်ပါကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧသော ခေါ ဘိက္ခု၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဧ။ မဟာနုဘာဝေါ၊ ဧ။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ယာ (သမာပတ္တိ)၊ အကြင်သမာပတ်ကို။ အသမာပန္နပုဗ္ဗာ၊ မဝင်စားအပ်ဘူးသေး။ သာ သမာပတ္တိ၊ ထို သမာပတ်သည်။ န စ သုလဘရူပါ၊ ရလွယ်သောသဘောလည်းမရှိ။ ယဿ စ၊ အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်၏လည်း။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ပ။ သတ္တာ၊ သည်--

ဟံသာ စ၊ ဟင်္သာတို့သည်၎င်း။ ကောဉ္ဇာ စ၊ ကြိုးကြာတို့သည်၎င်း။ မယူရာ စ၊ ဥဒေါင်းတို့သည်၎င်း။ ဟတ္ထယော စ၊ ဆင်တို့သည်၎င်း။ ပသဒါ စ၊ သမင်ပြောက်တို့သည်၎င်း။ မိဂါ စ၊ သားသမင်တို့သည်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ သီဟဿ၊ ခြင်္သေ့မှ။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။ ကာယသ္မိ-ကာယသ္မိ၊ ကိုယ်၌ ။ တုလျတာ၊ တူသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဧဝမေဝ၊ သာလျှင်။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ (ယော၊ အကြင်သူသည်။) ဒဟရောပိ၊ ငယ်သော်လည်း။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသူသည်။ စေ (သိယာ)၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ သော ဟိ၊ ထိုပညာရှိသည်သာလျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုလူတို့တွင်။ မဟာ၊ ကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ သရီရဝါ၊ ကြီးသောကိုယ်သဏ္ဌာန်ရှိသော်လည်း။ မဟာ၊ ကြီးမြတ်သူသည်။ နေဝ ဟောတိတိ၊ မဖြစ်သည်သာဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဆဋ္ဌံ၊ ခြောက်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၇-ဝိသာခသုတ်

၂၄၁။ (ဧဝံ မေ သုတံ၊ ပေးမြဲ။) ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေသာလိယံ၊ ဌံ။ မဟာဝနေ၊ ဌံ။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ ဌံ။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ဌံ။ ပဉ္စာလပုတ္တော၊ ပဉ္စာလ၏သားဖြစ်သော။ အာယသ္မာ ဝိသာခေါ၊ အရှင်ဝိသာခသည်။ ဥပဋ္ဌာန-သာလာယံ၊ ဌံ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဓမ္မိယာ၊ သော။ ကထာယ၊ ဖြင့်။ ဝိဿဋ္ဌာယ၊ အပြစ်လွတ်ကင်း သန့်ရှင်းသော။ အနေလဂလာယ၊ တံထွေး အရိယိုထွက်ခြင်း မရှိသော။ အတ္ထဿ၊ ဆိုအပ်သောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိညာပနိယာ၊ သိစွမ်းစေနိုင်သော။ ပရိယာပန္နာယ၊ သစ္စာလေးပါး၌အကြုံးဝင်သော။ အနိဿိတာယ၊ ဝဋ်၌မမှီသော။ ပေါရိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်း၌ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဂုဏ်ပေါင်းခသော။ ဝါစာယ၊ စကားဖြင့်။ သန္တုဿေတိ၊ ဧ။ သမာဒပေတိ၊ ဧ။ သမုတ္တေဇေတိ၊ ဧ။ သမ္ပဟံသေတိ၊ ဧ။

၁။ ဩကောဋိမကောတိ လက္ခဏကော ပဝိဋ္ဌဂီဝေါ မဟောဒရော မ-ဋ္ဌ ၄-၁၅။

၂။ ကာယသ္မိတိ ဂါထာသုခတ္ထံ နိရုဇ္ဈာသိကံ ကတော နိဒ္ဒေသောတိ ဝတ္ထံ ကာယသ္မိန္တိ ဤ သံ ခို။

အထ ခေါ၊ ဌှံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သာယန္တသမယံ၊ ဌှံ။ ပဋိသလ္လာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌိတော၊ ထတော်မူ
ပြီးသည်ဖြစ်၍။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကော၊ အဘယ်ရဟန်းသည်။ပ။ သမ္ပဟံသေတိ န ခေါတိ၊
နည်းဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရာဇ။ ပဉ္စာလပုတ္တော၊ သော။ အာယသ္မာ ဝိသာခေါ၊
သည်။ပ။ သမ္ပဟံသေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

အထ ခေါ၊ ဌှံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဉ္စာလပုတ္တံ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ ဝိသာခံ၊ ကိ။ ဝိသာခ၊
ဝိသာခ။ သာဓု သာဓု၊ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ။ ဝိသာခ၊ ဝိသာခ။ သာဓု ခေါ၊ ကောင်းစွာ
သာလျှင်။ တံ၊ သင်သည်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဓမ္မိယာ၊ သော။ပ။ သန္တုဿေသိ၊ ၏။ပ။ ဣတိ၊ ဤသို့
မိန့်တော်မူ၏။ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

ဗာလေဟိ၊ လူမိုက်တို့နှင့်။ မိဿံ၊ ရောနှောသော။ အဘာသမာနံ၊ မဟောပြောတတ်
သော။ ပဏ္ဍိတံ၊ ပညာရှိကို။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ အမတံ၊ သေခြင်းကင်းသော။
ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဘာသမာနံ စ၊ ဟောပြောတတ်သော ပညာရှိကိုကား။ ဒေသေန္တံ၊
ဟောပြောတတ်သော ပညာရှိ ဟူ၍။ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

ဣသိနံ၊ ဘုရားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဓဇံ၊ အလံသဖွယ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာ
တရားကို။ ဘာသယေ၊ ဟောရာ၏။ ဇောတယေ၊ ထွန်းပစေရာ၏။ ပဂ္ဂဏေ၊ ချီးမြှောက်
ရာ၏။ ဣသယော၊ ဘုရားရဟန္တာတို့သည်။ သုဘာသိတဓဇာ၊ ကောင်းစွာ ဟောပြော
အပ်သော အလံသဖွယ် လောကုတ္တရာတရား ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဣသိနံ၊ တို့၏။ ဓမ္မော၊
လောကုတ္တရာတရားသည်။ ဓဇောတိ၊ တံခွန် အလံသဖွယ်ဖြစ်၏ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိ။
အဝေါစ၊ ပြီ။ (ဣတိ၊ ၏။)

သတ္တမံ၊ ခုနစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဂ-နန္ဒသုတ်

၂၄၂။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌှံ။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ဌှံ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ မာတုစ္ဆာပုတ္တော၊
မိထွေးတော်၏သားဖြစ်သော။ အာယသ္မာ နန္ဒော၊ အရှင်နန္ဒကို။ အာကောဋိတပစ္စာကောဋိ-
တာနိ၊ ရှေးရှုခေါက်ညှပ် ပြန်လှန်ခေါက်ညှပ် (လက်လိပ်ထိုး) အပ်ကုန်သော။ စိဝရာနိ၊ သင်္ကန်း
တို့ကို။ ပါရူပိတော၊ ဝတ်ရုံ၍။ အက္ခိနိ၊ မျက်စိတို့ကို။ အဉ္စေတော၊ မျက်စဉ်းကွင်း၍။ အစ္စံ၊ ကြည်
လင်သော။ ပတ္တံ၊ မြေသပိတ်ကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ပ။ အာယသ္မန္တံ နန္ဒံ၊ ကိ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
“နန္ဒ၊ နန္ဒ။ တံ၊ သည်။ အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတာနိ၊ အပ်ကုန်သော။ စိဝရာနိ၊ တို့ကို။ ယံ
ပါရူပေယျာသိ၊ အကြင်ရုံရာ၏။ အက္ခိနိ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ယံ အဉ္စေယျာသိ၊ အကြင် မျက်စဉ်း
ကွင်းရာ၏။ အစ္စံ၊ သော။ ပတ္တံ၊ ကိုလည်း။ ယံ ဓာရေယျာသိ၊ အကြင်ဆောင်ရာ၏။ တံ၊ ထိုဝတ်ရုံ
ခြင်း ဆေးကွင်းခြင်း ဆောင်ခြင်းသည်။ သဒ္ဓါ (သဒ္ဓါယ) သဒ္ဓါတရားဖြင့်။ အဂါရသ္မာ၊ မှ။ အန-
ဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ဝင်ရောက်သော။ ကုလပုတ္တဿ၊ အမျိုးသားကောင်း ဖြစ်သော။ တေ၊
သင့်အား။ န ခေါ ပတိရူပံ၊ မလျှောက်ပတ်သည်သာတည်း။ (နန္ဒ၊ နန္ဒ။) တံ၊ သည်။ အာရညိကော
စ၊ အာရညကင်စုတင်ဆောက်တည်သည်၎င်း။ ပိဏ္ဏပါတိကော စ၊ သည်၎င်း။ ပံသုကူလိကော စ၊
သည်၎င်း။ ယံ အဿသိ၊ အကြင်ဖြစ်အံ့။ ကာမေသု စ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌လည်း။ အနပေက္ခော၊

ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍။ ယံ ဝိဟရေယျာသိ၊ အကြင်နေရာ၏။ ဧတံ၊ သည်။ သဒ္ဓါ၊ ဖြင့်။ ပ။ ကုလပုတ္တဿ၊ သော။ တေ၊ အား။ ပတိရူပံ ခေါတိ၊ လျောက်ပတ်သည်သာတည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အနပေက္ခိနံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသော။ အာရညံ၊ အာရညကင်စုတင်ဆောက်တည်သော။ ပံသုကုလိကံ၊ ပံသုကုစုတင် ဆောက်တည်သော။ အညာတုဉ္ဇေန၊ မထင်မရှား ရှာ၍ရသော ဆွမ်းဖြင့်။ ယာပေန္တံ၊ မျှတသော။ နန္ဒံ၊ နန္ဒကို။ ပဿေယျန္တိ၊ မြင်ရအံ့နည်းဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ နန္ဒော၊ သည်။ အပရေန သမယေန၊ ၌။ အာရညိကော စ၊ သည်၎င်း။ ပိဏ္ဍပါတိကော စ၊ သည်၎င်း။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အနပေက္ခော စ၊ သည်၎င်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝိဟာသိ၊ နေပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတံ၊ ၏။

အဋ္ဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၉-တိဿသုတ်

၂၄၃။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပိတုစ္ဆာပုတ္တော၊ ဘထွေးတော်၏သားဖြစ်သော။ အာယသ္မာ တိဿော၊ အရှင်တိဿသည်။ ပ။ ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ ဒုမ္မနော၊ နှလုံးမသာယာသည်ဖြစ်၍။ အဿုနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ပဝတ္တယမာနော၊ ဖြစ်စေ လျက်။ ဧကမန္တံ၊ ၌။ နိသီဒိ၊ ပြီ။ အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ တိဿံ၊ ကို။ “တိဿ၊ တိဿ။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တံ၊ သင်သည်။ ဒုက္ခိ၊ ၍။ ဒုမ္မနော၊ ၍။ အဿုနိ၊ တို့ကို။ ပဝတ္တယ-မာနော၊ လျက်။ နိသီန္နော န ခေါတိ၊ နေသနည်း”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တထာ ဟိ ပန၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းလျောက်ပါအံ့။ မံ၊ တပည့်တော်ကို။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝါစာသန္နိတောဒကေန၊ စကားတည်းဟူသောနှင်တံဖြင့်။ သဉ္ဇမ္ဘရံ၊ မပြတ် ထိုးခြင်းကို။ အကံသု၊ ပြုကြပါကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်၏။ တိဿ၊ တိဿ။ တထာ ဟိ ပန၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းမိန့်တော်မူအံ့။ တံ၊ သင်သည်။ ဝတ္တာ၊ (မိမိကသာ သူတပါးတို့ကို လိုသလို) ဆိုဆုံးမ တတ်၏။ နော စ ဝစနက္ခမော၊ သူတပါးတို့ ဆိုဆုံးမသည်ကိုကား သည်းမခံနိုင်။ တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြံကြောင့်။ ဝတ္တာ၊ ဆိုဆုံးမတတ်၏။ နော စ ဝစနက္ခမော၊ နိုင်။ တံ၊ ထိုအကြောင်း သည်။ (ယံဝတ္တာ၊ ယံ နော စ ဝစနက္ခမော တံ ဟု သော်လည်း ကြိယာနှင့်တွဲစပ်၍ပေး။) သဒ္ဓါ (သဒ္ဓါယ) ဖြင့်။ အဂါရသ္မာ၊ မှ။ အနဂါရိယံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ သော။ ကုလပုတ္တဿ၊ သော။ တေ၊ သင့်အား။ န ခေါ ပတိရူပံ၊ မလျောက်ပတ်သည်သာတည်း။ တိဿ၊ တိဿ။ တံ၊ သည်။ ယံ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တာ စ၊ ဆိုဆုံးမတတ်သည်လည်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝစနက္ခမော စ၊ သူတပါးတို့ ဆိုဆုံးမသည်ကို သည်းခံနိုင်သည်လည်း။ အဿ၊ ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ပ။ တေ၊ သင့်အား။ ပတိရူပံ၊ သင့်လျော်၏။ ဣတိ၊ ၏။ ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

တိဿ၊ တိဿ။ ကိံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကုဇ္ဈသိန၊ အမျက်ထွက်သနည်း။ မာကုဠိ၊ အမျက်မထွက်လင့်။ တေ၊ သင့်အား။ အက္ခောဓော၊ အမျက်မထွက်ခြင်းသည်။ ဝရံ၊ မြတ်၏။ တိဿ၊ တိဿ။ (ဘိက္ခုနာ၊ သည်။) ကောဓမာနမက္ခဝိနယတ္ထိ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း မာန်မူခြင်း သူ့ကျေးဇူးကိုခြေဖျက်ခြင်းတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုဿတိတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိံ၊ အဝေါစ၊ ပြီ။

နဝမံ၊ ကိုးခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၀-ထေရနာမကသုတ်

၂၄၄။ (ကေံ။ပ။ ကလန္ဒကနိဝါပေ၊ ပေးမြဲ။) တေန ခေါ၊ ပန သမယေန၊ ဌံ။ အညတရော၊ သော။ ထေရနာမကော၊ ထေရအမည်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကေဝိဟာရီ စေဝ၊ တယောက်ထည်း တည်းနေလေ့ရှိသည်၎င်း။ ကေဝိဟာရဿ၊ တယောက်ထည်းတည်း နေခြင်း၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ ဂုဏ် ကျေးဇူးကို ဆိုလေ့ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုထေရရဟန်းသည်။ ဧကော၊ တယောက် ထည်းတည်း။ ဂါမံသ္မိ၊ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပဝိသတိ၊ ၏။ ဧကော၊ တည်း။ ပဋိက္ကမတိ၊ ပြန် လာ၏။ ဧကော၊ တည်း။ ရဟော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌။ နိသီတိ၊ ထိုင်နေ၏။ ဧကော၊ တည်း။ စင်္ကမံ၊ စကြံသွားလျက်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ (တရား) ဆောက်တည်၏။ အထ ခေါ၊ ဌံ။ သမ္ပဟုလာ၊ များစွာကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ပ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကိံ။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အညတရော၊ သော။ ထေရနာမကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကေဝိဟာရီ၊ တယောက်ထည်းတည်း နေလေ့ရှိပါ၏။ ကေဝိဟာရဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏဝါဒီစာတိ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းလေ့လည်းရှိပါ၏” ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိံ၊ အဝေါစ၊ ပြီ။

အထ ခေါ၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အညတရံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ကိံ။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ဧဟိ၊ လာလော့။ မမ၊ ငါဘုရား၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ ထေရံ ဘိက္ခု၊ ထေရရဟန်းကို။ အာဝု- သော ထေရ၊ ငါ့ရှင်ထေရ။ တံ၊ သင့်ကို။ သတ္တ၊ သည်။ အာမန္တေတိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏ ဟု။ အာမန္တေဟိတိ၊ ခေါ်ချေလော့”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ၊ အရှင် ဘုရား ကောင်းပါပြီဟူ၍။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏(စကားကို)။ ပဋိဿတော၊ ၍။ ပ။ အာယသ္မန္တံ ထေရံ၊ ကိံ။ အာဝုသော ထေရ၊ ထေရ။ တံ၊ သင့်ကို။ သတ္တ၊ သည်။ အာမန္တေ- တိတိ၊ ခေါ်တော်မူ၏ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိံ၊ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဝေမာဝုသော တိ ခေါ၊ ငါ့ရှင် ကောင်း ပါပြီဟူ၍။ အာယသ္မာ ထေရော၊ သည်။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏(စကားကို)။ ပဋိဿတော၊ ၍။ ယေန၊ ဌံ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ တံ၊ သည်။ ကေဝိဟာရီ ကိရ၊ တယောက်ထည်းတည်း နေလေ့ရှိသတုံ။ ကေဝိဟာရဿ စ၊ တယောက်ထည်းတည်း နေခြင်း၏ လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ ကိရ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းလေ့ရှိသတုံ။ ဣတိ၊ ဤစကားသည်။ သစ္စန္တိ၊ မှန်သလော”ဟူသော။ ဧတံ၊ ကိံ၊ အဝေါစ၊ ပြီ။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား ဤသို့မှန်ပါ၏။ ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ ယထာ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ၊ သင်သည်။ ကေဝိဟာရီ၊ တယောက်ထည်းတည်း နေလေ့ရှိသနည်း။ ကေဝိဟာရဿ စ၊ ၏လည်း။ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုလေ့ရှိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဣဓ၊ ဌံ။ အဟံ၊ သည်။ ဧကော၊ တည်း။ ဂါမံ သ္မိ၊ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ပဝိသမိ၊ ၏။ ဧကော၊ တည်း။ ပဋိက္ကမာမိ၊ ပြန်လာပါ၏။

ဧကော၊ တည်း။ ရဟော၊ ဌ။ နိသီဒါမိ၊ ဧ။ ဧကော၊ တည်း။ စင်္ကမံ၊ လျက်။ အဓိဋ္ဌာမိ၊ ဧ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ အဟံ၊ သည်။ ဧကဝိဟာရီ၊ ဧ။ ဧကဝိဟာရဿ၊ ဧ။ ဝဏ္ဏဝါဒီ စ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ ဧသော ဧကဝိဟာရော၊ ဤတယောက်ထည်းတည်း နေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧသော၊ ဤတယောက်ထည်းတည်း နေခြင်းသည်။ နတ္ထိတိ၊ မရှိဟူ၍။ န ဝဒါမိ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူ။ ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဧကဝိဟာရော၊ သည်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ သုဏ္ဍာဟိ၊ နာလော့။ သာဓကံ၊ စွာ။ မနသိကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်း လော့။ ဘာသိဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ပ။ ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧကဝိဟာရော၊ သည်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင် ခန္ဓာငါးပါးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ။) တံ၊ ကို။ ပဋိနိဿဋ္ဌံ၊ စွန့်အပ်ပြီ။ ပစ္စုပ္ပန္နေသု၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေသု စ၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းတို့၌လည်း။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ အလွန်အမင်းတပ်မက်ခြင်းကို။ သုပ္ပဋိဝိနီတော၊ ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ။ ထေရ၊ ထေရရဟန်း။ ဧဝံ ခေါ၊ လျှင်။ ဧကဝိဟာရော၊ သည်။ ဝိတ္ထာရေန၊ အားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

သဗ္ဗဘိဘုံ၊ အလုံးစုံ(ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တရား)ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော။ သဗ္ဗဝိဒုံ၊ အလုံးစုံ(ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တရား)ကိုသိသော။ သုမေမံ၊ ကောင်းသောပညာရှိသော။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ လောကီတရားတို့၌။ အနုပလိတ္တံ၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိ ဟူသော လိမ်းကျခြင်းတို့ဖြင့်)မလိမ်းကျအပ်သော။ သဗ္ဗဉ္စဟံ၊ အလုံးစုံကိုပယ်စွန့်ပြီးသော။ တဏှာက္ခယေ၊ တဏှာကုန်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ဝိမုတ္တံ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်သော။ တံ နရံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧကဝိဟာရီတိ၊ တယောက်ထည်း နေလေ့ရှိသူဟူ၍။ ဗြူမိတိ၊ ဟောတော်မူ၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။ (မ-ဋ္ဌ ၂-၂၇) အဖွင့်ကိုလည်း ရှု။)

ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၁-မဟာကပ္ပိနသုတ်

၂၄၅။ သာဝတ္ထိယံ၊ ဌ။ ပ။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ လာသော။ ဩဒါတကံ၊ ဖြူစင်သော။ တနုကံ၊ သေးသွယ်သော။ တုဂ်နာသိကံ၊ မြင့်သောနှာခေါင်း ရှိသော။ ဧတံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ ပဿထ နော တိ၊ မြင်ကုန်၏လော”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဧဝံ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား မှန်ပါ မြင်ပါကုန်၏။ (အကြွင်း ၂၄၀-စာပိုဒ်နှင့် တူ၏) သတ္တာ၊ သည်—

ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော၊ အနွယ်ကို အောက်မေ့တတ်ကုန်၏။
 (တေသု၊ တို့တွင်။) ခတ္တိယော၊ မင်းမျိုးသည်။ ဇနေတသ္မိံ၊ လူလောက၌။ သေဋ္ဌော၊
 အမြတ်ဆုံးတည်း။ (ယော၊ အကြင်သူသည်။) ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏနှင့်
 ပြည့်စုံ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒေဝမာနုသေ၊ လူလောက နတ်လောက၌။ သေဋ္ဌော၊
 အမြတ်ဆုံးတည်း။ (မ ၂-နိဿယ စာပိုဒ် ၃၀-၌ ဇနေတသ္မိံ နှင့်ဆိုင်သော အဆုံးအဖြတ်
 ရေးခဲ့ပြီ။ ဗြဟ္မသံယုတ် ဒုဝဂ် ၁၈၂-စာပိုဒ်၌ အနက်ရေးပြီး။)

အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ တပတိ၊ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ စန္ဒိမာ၊
 လသည်။ ရတ္တိံ၊ ည၌အခါ၌။ အာဘာတိ၊ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ ခတ္တိယော၊ မင်းသည်။
 သန္နဋ္ဌော၊ ချုပ်ဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်မှသာ။ တပတိ၊ ထွန်းလင်းတင့်တယ်၏။ ဗြာဟ္မဏော၊
 ရဟန္တာသည်။ ဈာယိ၊ ဈာန်ဝင်စားမှသာ။ တပတိ၊ ထွန်းလင်းတင့်တယ်၏။ အထ၊ ထိုမှ
 တပါး။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အဟောရတ္တိံ၊ နေ့ည၌
 ပတ်လုံး။ တေဇသာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ တပတိတိ၊ ထွန်းလင်းတင့်တယ်တော်မူ၏ ဟူသော။
 တေ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ကောဒသမံ၊ တဆွဲတခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

၁၂-သဟာယကသုတ်

၂၄၆။ သာဝတ္ထိပံ၊ ၌။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မတော မဟာကပ္ပိနဿ၊
 အရှင်မဟာကပ္ပိန၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော၊ အတူနေတပည့်ဖြစ်ကုန်သော။ သဟာယကာ၊ အပေါင်း
 အဖော်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဘိက္ခု၊ နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်။ ပ။ ဥပသင်္ကမိံ သု၊ ကုန်ပြီ။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ တေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဒုရတောဝ၊ မှသာလျှင်။ အာဂစ္ဆန္တေ၊ လာနေသည်တို့ကို။
 အဒ္ဓသာ ခေါ၊ သာလျှင်တည်း။ ဒိသ္မာန၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။
 ကပ္ပိနဿ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော၊ ကုန်သော။ သဟာယကေ၊ ကုန်သော။ ဧတေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။
 အာဂစ္ဆန္တေ၊ လာနေသည်တို့ကို။ ပဿထ နောတိ၊ မြင်ကုန်၏လော”ဟူ၍။ အာမန္တေသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ
 ဘန္တေ၊ ကုန်၏။ ပ။ သတ္တာ၊ သည်—

သဟာယာ၊ အပေါင်းအဖော်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ စိရ-
 ရတ္တိံ၊ ရှည်စွာသော နေ့ ည၌ပတ်လုံး။ သမေတိကာ ဝတ၊ ညီညွတ်သော အယူသဘော
 ရှိကုန်စွတကား။ ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ၊ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသိစေတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မေ၊
 တရားတော်၌။ နေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ သဒ္ဓမ္မော၊ အဆုံးအမတရားသည်။ သမေတိ၊
 ညီညွတ်၏။

အရိယပ္ပဝေဒိတေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားသိစေတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မေ၊
 တရားတော်၌။ ကပ္ပိနေန၊ မဟာကပ္ပိနသည်။ သုဝိနိတာ၊ ကောင်းစွာဆုံးမအပ်သည်ဖြစ်၍။

သဝါဟိနိံ ၊ စစ်သည်နှင့်တကွသော။ မာရံ၊ မာရ်နတ်ကို။ ဇေတု၊ အောင်မြင်၍။ အန္တိမံ၊ အဆုံးဖြစ်သော။ ဒေဟံ၊ ကိုယ်ကို။ ဓာရေန္တိတိ၊ ဆောင်ကုန်၏ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ပြီ။

ဒွါဒသမံ၊ တဆဲ့နှစ်ခုမြောက်သောသုတ်တည်း။

ဘိက္ခုသံယုတ္တံ၊ ဘိက္ခုသံယုတ်သည်။

သမတ္တံ၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုဘိက္ခုသံယုတ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါနိးကား—

ကောလိတော စ၊ ကောလိတသုတ်၎င်း။ ဥပတိဿော စ၊ ဥပတိဿသုတ်၎င်း။ ဃဋ္ဌောစာပိ၊ ဃဋ္ဌသုတ်၎င်း။ နဝေါ စ၊ နဝသုတ်၎င်း။ သုဇာတော စ၊ သုဇာတသုတ်၎င်း။ ဘဒ္ဒိ စ၊ လက္ခဏဘဒ္ဒိယသုတ်၎င်း။ ဝိသာခေါ စ၊ ဝိသာခသုတ်၎င်း။ နန္ဒော စ၊ နန္ဒသုတ်၎င်း။ တိဿော စ၊ တိဿသုတ်၎င်း။ ထေရနာမော စ၊ ထေရနာမကသုတ်၎င်း။ ကပ္ပိနော စ၊ မဟာကပ္ပိနသုတ်၎င်း။ သဟာယေန စ၊ သဟာယကသုတ်နှင့်တကွလည်း။ ဒွါဒသာတိ၊ တဆဲ့နှစ်သုတ်တို့ ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ နိဒါနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တဿ၊ ထိုနိဒါနဝဂ်၏။ ဥဒ္ဒါနံ၊ ဥဒ္ဒါနိးကား—

နိဒါနာဘိသမယဓာတု၊ နိဒါနသံယုတ် အဘိသမယသံယုတ် ဓာတုသံယုတ်၎င်း။ အနမတဂ္ဂေန၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်နှင့်တကွ။ ကဿပံ၊ ကဿပသံယုတ်၎င်း။ သက္ကာရရာဟုလလက္ခဏော၊ လာဘသက္ကာရသံယုတ် ရာဟုလသံယုတ် လက္ခဏသံယုတ်၎င်း။ ဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခုသံယုတ်နှင့်တကွ။ ဩပမ္မ၊ ဩပမ္မသံယုတ်၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသည်တည်း။) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုတိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ၏။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ၊ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် နိဿယ

အက္ခရာဝလံ

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်
အကမ္မာသေဟိ		၅၅	အန္တော (အယံအန္တော)		၁၉
အကသိရလာဘိ		၂၂၃	အတ္တမနာ		၃
အကိစ္ဆလာဘိ		၂၂၃	အတ္တမနော +		၁၅၁
အကပ္ပါ		၁၉၀	အတ္တဝဇာယ		၁၉၂
အက္ခာတော		၁၇၉	အတ္တဝါဒုပါဒါနံ		၅
အဂဓိတာ		၁၄၆၊ ၂၁၅	အတ္တဝသေ +		၁၆၈
အဂ္ဂေန စ		၃၄	အတ္ထိတဉ္စ နတ္ထိတဉ္စ		၁၈
အစေလော +		၂၀	အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ		၂၁၊ ၃၇
အစ္စယော မံ၊ ပါယထာ အကုသလံ +		၉၁	အဓိပ္ပယာသော		၂၉
အစ္စာဝဒန္တေန		၁၅၇	အဓိမုစ္စထ		၆၂
အစိရပက္ကန္တေ		၁၉၂	အနဇ္ဈာပန္နော +		၁၄၅
အစိရူပသမ္ပန္နော		၂၅	အနတ္တမနဝါစံ		၁၆၆
အဇာနညေဝ ဇာနာမိတိ		၁၇၂	အနဓိဂမဿ အဓိဂမာယ		၃၅
အဇ္ဇတဂ္ဂေ +		၂၆	အနန္တဿရိတာဝ +		၁၃၅
အဇ္ဈတ္တံ ကထံ ကထိ		၃၂	အနန္တဿုတေသု		၁၀
အဇ္ဈတ္တံ ဝိမောက္ခာ		၄၇	အနပစိတာ		၈၅
အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ		၅၁	အနဘာဝံ ဂမေတိ		၁၁၃
အညတရော +		၁၆၅	အနဘိသမ္ပုဒ္ဓဿ		၇-၁၃
အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော၊ ပ၊ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ +		၂၄	အနမတဂ္ဂေါယံ		၁၃၀
အညာတုဉ္ဇေန		၂၂၇	အနယဗျသနံ +		၁၁၁
အညာ ဝေဒနာ အညော ဝေဒယတိ		၂၆	အနယံ ဗျသနံ		၁၇၈
အညာယ +		၁၇၆	အနဝက္ကန္တာ		၁၂၆
အညော ကရေတိ အညေ ပဋိသံဝေ-			အနဿာသိကာ +		၁၄၂
ဒယတိ +		၂၃	အနာတာပိ အာတာပိ		၁၄၇
အဋ္ဌသရံ		၂၀၂	အနာဒီနဝဒဿာဝိနော		၂၁၅
အဋ္ဌိကတော +		၁၇၂	အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊		၁၄၄
အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ		၂၀၁	အနိဿရဏပညာ		၂၁၅
အဋ္ဌိကင်္ဂလော		၁၃၇	အနုဂ္ဂဟာယ		၁၃
အတိဝေလံ		၂၁၄	အနုဋ္ဌိတာ		၂၀၉
အတိစာရိနီ		၂၀၅	အနုဒ္ဓယံ အနုကမ္ပံ +		၁၂၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အနုဗ္ဗိသေတိ	၁၈၄	အဘိနိဗ္ဗတ္တိ +	၁၂၇-၄
အနုဓမ္မစာရီ	၆၁	အဘိနိဝေသာနုသယံ	၁၈
အနုပဋ္ဌတာယ +	၁၈၄	အဘိပတ္တနာ +	၁၆၂
အနုပဋ္ဌတာယ သတိယာ	၂၁၆	အဘိသမယော	၈-၁၀
အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ	၂၀၂	အဘိသမေတိ	၃၀
အနုပနိသံ	၃၆	အဘိသမေတာဝိနော	၉၆
အနုပဟတော	၁၇၉	အဘိသမ္ပုဗ္ဗတိ	၃၀
အနုပါဒါယ၊ ပါဝိမုစ္ဆေယျံ +	၁၉၃	အဘိဟရိယံသတိ	၁၉၃
အနုပါယာသံ	၁၁၃	အမနာပသံယောဂါ	၁၃၁
အနုပါဒါဝိမုတ္တော	၁၉	အယံ ကာယော သမုဒါဂတော +	၂၇
အနေလဂလာယ	၂၂၅	အယံ လောကော	၁၈
အနေသနံ +	၁၄၅	အရက္ခိတေန စိတ္တေန +	၂၁၆
အပကဿေဝ ကာယံ +	၁၄၉	အရညာယတနေ	၂၁၄
အပဂဗ္ဘာ	၁၄၉	အရိယကန္တေဟိ	၅၅
အပစိတော	၈၅	အရိယဿ ဝိနယေ	၂၁၆
အပတ္တမာနသံ	၁၈၈	အရိယော တုဏှိဘာဝေါ	၂၁၉
အပမတ္တော	၂၅	အဝစ္စပသာဒေန	၅၅
အပယန္တော ဥပယာပေတိ +	၈၄	အဝိဃာတံ	၁၁၃
အပရပစ္စယာ	၁၉	အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ	၁၅
အပရာမဋ္ဌေဟိ	၅၆	အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ	၂၇-၁၃၀
အပရိယာဒိန္နာ	၁၃၀	အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ	၂
အပရိဟာနံ	၁၆၀	အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတဿ	၂၈
အပ္ပဋ္ဌိဝါနီ	၉၄	အဝိဇ္ဇာသမောသရဏာ	၂၀၈
အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ	၃၅	အဝိဇ္ဇာသမုဋ္ဌိတာ	၂၀၈
အပ္ပတိဿာ	၁၇၇	အဝိဇ္ဇူပနိသာ	၃၆
အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနော +	၁၅၇	အဝိနိပါတဓမ္မော	၅၄
အပ္ပမာဏဝိဟာရိနော	၁၈၅	အသံခါဒိတွာ +	၂၁၆
အပ္ပိစ္ဆောစေဝ +	၁၅၅	အသနိဝိစက္ကံ +	၁၈၁
အပ္ပေသက္ခာ +	၁၈၁	အသဇ္ဇမာနော	၈၆
အဗျာပါဒပရိယေသနံ	၁၁၂	အသဗလေဟိ	၅၅
အဗျဟေတွာ	၂၁၄	အသယံ ကာရံ အပရံ ကာရံ	၂၁
အဗ္ဘညံသု	၄၉	အသိလောမံ	၂၀၃
အဗ္ဘတိတာ	၁၃၄	အသေသဝိရာဂနိရောဓာ +	၂-၁၅
အဘိနန္ဒါ +	၃	အဿတရီ +	၂၉၂

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော်

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကော်

[အ]

[အာ]

အဿာဒါနုပဿိနော ၆၂
အဿာဒေတိ ၁၇၉
အဿာဒေါ အာဒိနဝေါ + ၁၂၃
အဿာသံ ၄၅
အဿုတဝါ ၆၇
အဿုတ္တ နော ၁၈၃
အဟင်္ဂာရ မမင်္ဂာရ မာနာနုသယာ ၁၉၉
အဟံ ခေါ ဥပနီတော ၁၆၆

အာယုနော သံဟာနိ ၄
အာရညိကောစေ အာရညိက-
တ္တဿ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ ၁၅၅
အာရဒ္ဒဝိရိယော ၂၂၁
အာရမ္မဏံ ၂၁၃
အာရောဟ ပရိကာဟေန ၁၅၉
အာလောကော ဥဒပါဒိ ၁၀
အာသဘံ ဌာနံ ၃၃
အာဟာရသမ္ဘဝဿ ၄၄
အာဟာရေတိတိ ၁၅

[အာ]

[အု]

အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတာနိ ၂၂၆
အာဂတိံ ဂတိံ ၅၃
အာဂုစာရီ ၇၁
အာစိက္ခတိ၊ ပဉ္စတ္တာနိကရေတိ ၃၀
အာဏိံ ၂၁၂
အာဏိသင်္ခာဋေဝ ၂၁၂
အာတာပီ ၂၅
အာတာပိနော ၁၉၁
အာတာပီ ပဟိတတ္ထော + ၁၉၆
အာဒိကေနော ၁၇၇
အာဒိတ္တာ ၂၀၆
အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ ၁၇၅
အာဒိနဝေါ ၁၂၃

ဣက္ခဏိကာ ၂၀၆
ဣတရိတရေန ၁၄၅
ဣတိဟိဒံ + ၁၀
ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ၃၃
ဣတ္ထေတံ ဒွယံ ၂၇
ဣဒပစ္စယတာ ၃၀
ဣဒ္ဓိံစေ ၇၅
ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော ၄
ဣမသ္မိံသတိ ဣဒံ ဟောတိ ၃၃၊ ၅၉
ဣမဿုပ္ပါဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ၃၄
ဣမိနာ ဓမ္မေန + ၄၉

အာနကော နာမ မုဒိဂေါ ၂၁၂
အာနေဉ္စံ သင်္ခါရံ ၆၁
အာပါနီယကံသော ၇၈
အာဘိစေတသိကာနံ + ၂၂၃
အာမန္တေတိတိ အာမန္တေဟိ ၂၂၃
အာမန္တေဟိတိ အာမန္တေသိ + ၁၇၅
အာမန္တေသိ + ၁
အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတုပိ ၁၈၆
အာယသံ ၁၃၄
အာယတနာနံ ပဋိလာဘော ၄
အာယာစမာနာ + ၁၈၈
အာယာမ + ၂၀၁၊ ၁၆၅

[ဥ]

ဥက္ကဏ္ဍကေန ၁၈၃
ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ စ ပရိယာပုဏ္ဏိတဗ္ဗံ စ + ၂၁၂
ဥစ္ဆေဒံ ပရေတိ ၂၃
ဥတ္တရိ ၁၆၆
ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ၆၆
ဥတ္တာနော ၃၄
ဥဒကဿ ပုဏ္ဏ ၉၇
ဥဒပါနော ၈၃
ဥဒ္ဓါပဝန္တံ ၇၄
ဥပက္ကံ + ၂၀၆
ဥပဒ္ဓါတာ ၁၆၂
ဥပဓာဝိဿတိ ၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဥ]		[ဩ]	
ဥပဓိနိဒါနံ	၇၇	ဩက္ကန္တိ	၄
ဥပနီတော	၁၆၆	ဩက္ကမနိယာ	၁၇၇
ဥပပဇ္ဇတိ စ +	၇	ဩက္ခာသတံ	၂၀၉
ဥပမာယ အာဇာနန္တိ +	၈၀	ဩတာရံ	၂၁၃
ဥပယန္တော ဥပယာပေတိ +	၈၄	ဩဒဟိဿန္တိ	၂၁၂
ဥပယုပါဒါနံ	၁၈	ဩဒဟိံ သု	၂၁၂
ဥပယုပါဒါနာဘိနိဝေသဝိနိဗန္ဓာခေါ	၁၈	ဩပိလဝတိံ သေယျထာပိ	၁၇၇
ဥပသမေန စ	၂၂၂	ဩဖုဏေယျ	၆၄
ဥပသုတံ	၅၇	ဩဝဒိဿာမိ +	၁၄၆
ဥပါဒါနေ ခေါ အသတိ	၁၁	ဩလုဇ္ဇတိ ခေါ	၁၆၉
ဥပါဒိယတိ န ခေါ	၁၅		
ဥပနိသာ	၃၆	[က]	
ဥပါဒါနက္ခယာရာမံ	၁၈၅	ကံ ဘိက္ခဝေ အသနိဝိစက္ကံ၊ ပ၊	
ဥပါသနသ္မိံ	၂၁၃	အနုပါပုဏာတု +	၁၈၁
ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ	၁၆၃	ကဉ္စဒေဝ လေသံ	၂၁
ဥသုလောမံ သူစိလောမံ	၂၀၄	ကဋ္ဌသီ	၁၃၀
ဥဿောဠိ	၉၄	ကဋျကော	၁၇၈
[ဇ]		ကဋျကဝိပါကတရာ စ	၉၂
ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော	၈၇	ကတညုတာ ကတဝေဒိတာ	၂၁၇
ဧကံ သမယံ +	၁	ကတညုနော ကတဝေဒိနော	၂၁၇
ဧကဝိဟာရေ	၂၂၀	ကတဟတ္တာ	၂၁၁
ဧကမန္တံ	၁၈	ကန္တာရမဂ္ဂေ	၈၃
ဧကဿေကေန ကပ္ပေန	၁၃၇	ကတူပါသနော	၂၁၁
ဧကောဒိဘာဝံ	၁၆၃၊ ၂၁၉	ကထံကထိ	၃၂
ဧတဒဝေါစ +	၁၄၇	ကထံ ဝိမောက္ခာ	၄၇
ဧတာဝ ပရမော	၂၂၂	ကထံ သမာပတ္တိ ပတ္တဗ္ဗာ +	၁၀၉
ဧဝံ ကုသိတမာဂမ္မ	၁၁၆	ကပ္ပေါ ကိဝ ဒီဃော	၁၃၃
ဧဝံ ဗဟုကာ	၁၃၅	ကဗဠိကာရော	၁၄
ဧဝံ ဝဒိံ +	၈၃	ကဗန္ဓံ +	၂၀၆
ဧဝမေဝ ခေါ +	၈၄	ကမ္မဝါဒါ	၃၈
[ဩ]		ကဝိကတာ +	၂၁၂
ဩကိရိနိံ +	၂၀၆	ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ +	၁၆
ဩကိလိနိံ +	၂၀၆	ကလန္တကနိဝါပေ	၂၀
ဩကောဠိမကော	၂၂၅	ကလိဂ်ရူပဓာနာ	၂၁၃
		ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ	၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ကာ]		[ကူ]	
ကာကပေယျာ	၉၇	ကူဋ္ဌင်္ဂမာ	၂၀၈
ကာမံ တစော စ နှာရ စ	၂၂၁	ကူဋ္ဌသမောသရဏာ	၂၀၈
ကာမံ ဥပသုဿတု	၂၂၁	ကူဋ္ဌာဂါရသာလာဝါ +	၇၃
ကာမပရိယေသနံ	၁၁၀	ကူဋ္ဌာဂါရဿ	၂၀၈
ကာမဘဝေါ	၄	[ကေ-ကော]	
ကာမုပါဒါနံ	၅	ကေဝလဿ +	၂
ကာယသင်္ခါရော	၆	ကော အဓိပ္ပါယော	၂၇
ကာယဿ ဘေဒါ	၂၈	ကော ဝိသေသော	
ကာယူပဂေါ	၂၈	ကော ဟေတု ကော ပစ္စယော	၂၀၁
ကာရဏိကော	၂၀၅	[ခ]	
ကာဝေယျာ	၂၁၂	ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေ၊	၄
ကာလကိရိယာ +	၄	ခယံ	၃၅
ကာလကံတာ	၁၄၂	ခယဓမ္မော၊ ပါနိရောဓဓမ္မော	၃၁
[ကိ-ကိ]		ခယသ္မိံ ခယေ ဉာဏံ	၃၆
ကိဇာတိကာ	၁၄	ခိပိတဗ္ဗံ	၂၁၀
ကိနာနာကရဏံ	၂၇	[ဂ-ဂါ]	
ကိပဘဝါ	၁၄	ဂဒိတာ	၂၁၅
ကိပန အတ္ထဝသံ	၁၅၆	ဂဒ္ဒဟနမတ္ထမ္ပိ +	၂၀၉
ကိနိဒါနာ ကိသမုဒယာ	၁၄	ဂမ္ဘိရာဝဘာသော စ	၃၉
ကိဝါဒီ ကိမက္ခာယိ	၃၇	ဂမ္ဘိရာဂမ္ဘိရတ္တာ	၂၁၂
ကိဉ္ဇရဟိ	၁၆၉	ဂါမက္ခုဋ္ဌကော	၂၀၄
ကိမဂ်န္တိ	၂၁၄	ဂိဉ္ဇကာဝသထေ	၅၇
ကိလမထဿ	၂၁၀	ဂိဉ္ဇာ ကာကာ ကုလလာပိ +	၂၀၁
ကိသ္မိံ သတိ ကိဟောတိ	၅၉	ဂိလဗလိသော	၁၇၈
ကိဿ န ခေါတိ	၁၅	ဂုန္တံ သတံ	၁၄၀
ကိဝ ဗဟုကာ +	၁၃၅	ဂုဋ္ဌိကာဗဒ္ဓံ	၁၃၄
[ကု]		ဂုထာဒီ	၁၈၁
ကုမ္ဘတ္တေနကေဟိ	၂၀၉	ဂေါတ္ထပဋိသာရိနော	၂၃၀
ကုမ္ဘဏံ	၂၀၄	[သ]	
ကုမာရဘူတာ +	၁၆၇	သဒ္ဓိကံ	၁၃၀
ကုလဂဏ္ဌိကဘေတာ	၆၆	သမ္မာဘိတက္ခော	၇၈
ကုလာနုဒ္ဒယတာယ စ	၁၆၉	[ဝ]	
ကုလုပဃာတံ မညေ	၁၆၉	စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ	၈၈
ကုသလမူလံ	၁၉၁		
ကုသောဗ္ဗေ	၃၇		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[စ-စာ-စိ-စု-စေ]		ဉာယော စ	၅၃
စက္ခာယတနံ၊ ပါမနာယတနံ	၅	[ခိ]	
စက္ခူ ဥဒပါဒိ	၁၀	ဌိတာဝ သာ ဓာတု +	၃၀
စက္ခူဘူတာ ဉာဏဘူတာ	၂၀၂	ဌိတိယာ	၁၃
စက္ခူဝိညာဏံ	၆	[တ]	
စက္ခူသမ္ပယော +	၁၀၃၊ ၁၉၇	တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ	၅၁
စက္ခူသမ္ပယော ဝေဒနာ	၅	တဇ္ဇံ တဇ္ဇာ	၆၈
စက္ခူသမ္ပယော နာသယ	၁၄၉	တဇ္ဇာ	၆၉
စက္ခူရော မာသေ ပရိဝသတိ +	၂၄	တဏှာနိဒါနဇာတိကာပဘဝါ	၁၄
စာတုမဟာဘူတိကသ္မိံ	၆၇	တဏှာကာယာ	၅
စိတ္တက္ခရာ စိတ္တဗျဉ္ဇနာ	၂၁၃	တထတ္တာယ	၁၄၆
စိတ္တသင်္ခါရော	၆	တတြ ခေါ	၁
စုတိ စဝနတာ	၄	တတြ ခေါ +	၁၉၂
စေတောဝိမုတ္တိ	၁၆၅	တတြ တတြ ဂယေယျ	၁၈၀
စေတသော သမ္ပသာဒနံ	၁၆၃	တတြ တတြ ဗဇ္ဈေယျ	၁၈၀
[ဆ]		တထာဂတာနံ ဥပ္ပါဒါ ဝါ +	၃၀
ဆဝိံ စမ္ပ	၁၉၀	တထာဂတော ပရံ မရဏာ	၁၅၄
ဆာဒေဿတိ	၇၈	တထာ ဟိ +	၁၇၀
ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေ	၁၆၇	တဒါဟာရော တဒုပါဒါနော	၆၃
ဆိန္နပိလောတိကော +	၃၄	တဒါဟာရနိရောဓာ	၄၄
[ဇ-ဇာ-ဇိ]		တသတိ န ခေါတိ +	၁၆
ဇနပဒကလျာဏိယာ +	၁၈၆	တဿ အာနနကေ	၂၁၂
ဇရာမရဏသမုဒယံ	၁၇	တန္တာကုလကဇာတာ	၆၆
ဇရာမရဏနိရောဓံ	၁၇	တမ္ဘိ တမ္ဘိ သတ္တနိကာယေ	၃
ဇာတဂ္ဂူပပဋိဂ္ဂူပကံ	၁၇၆	တဒိသော +	၈၈
ဇာတိယာ စေ ဘိက္ခု	၂၀	[တိ-တူ-တေ]	
ဇာတိ သဉ္ဇာတိ	၄	တိကဘောဇနံ +	၁၆၈
ဇာနတော ပဿတော	၃၅	တိဏ္ဍဗလာ	၂၁၀
ဇာယတိ စ	၇	တုလာပမာဏံ	၁၈၈
ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ +	၄	တုလပိဗ္ဗောဟနေသု	၂၁၃
[ည]		တေ ကာရာ	၃၅
ဥဿတိ နာမ	၂၀၂	[ထု-ထော]	
ဉာဏံ ဥဒပါဒိ	၁၀	ထုလ္လဗ္ဗသိတကေ	၃၆
ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ +	၁၂၄	ထောမိတော ဝဏ္ဏိတော ပဿတ္ထော	၂၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဒ-ဒိ-ဒု-ဒေါ]		[ဓ-ဓာ-ဓု]	
ဒက္ခတိ နာမ	၂၀၂	ဓမ္မတ္ထေနကော	၉၁
ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိ +	၁၆၇	ဓမ္မဒါယာဒေါ	၁၇၄
ဒန္တာယိတတ္ထံ	၄၇	ဓမ္မနိယာမတာ	၃၀
ဒဓိမဏ္ဍကေန +	၇၉	ဓမ္မနိမ္မိတော	၁၇၄
ဒသဗလသမန္နာဂတော	၃၃	ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခုတိ +	၈၁
ဒဠ္ဇဓမ္မာ ဓနုဂ္ဂဟာ	၂၀၁	ဓမ္မပရိယာယံ	၅၇
ဒွယနိဿိတော ခေါ	၁၈	ဓမ္မဿ စ အနုဓမ္မံ	၃၈
ဒါရုဏော	၁၇၈-၁၉၀	ဓမ္မေ ဉာဏဉ္စ အနုယေ ဉာဏဉ္စ	၄၉
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော	၁၉၁	ဓာတု ပဋိစ္စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ +	၁၁၃
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ	၁၅၆	ဓာတုနာနတ္ထံ	၁၀၃
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ	၂၂၃	ဓာရေဿတိ	၁၇၃
ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနပတ္တော	၁၉	ဓုတဝါဒေါ +	၁၁၅
ဒိဋ္ဌာနဂတိ	၁၅၆		
ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္ဓိယာ +	၈၂	[န-နာ-နိ]	
ဒိဋ္ဌိဝိပဿကံ	၁၈၅	န ဥပေတိ န ဥပါဒိယတိ နာဓိဋ္ဌာတိ	၁၉
ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ	၅	န ကမ်တိ န ဝိစိကိစ္ဆတိ	၁၉
ဒိဋ္ဌေန ဝိဒိတေန အကာလိကေန	၄၉	န ဂယုတိ +	၁၅၁
ဒိဋ္ဌဂတေန +	၁၈၃	နတိ	၅၃
ဒိဋ္ဌဂတေန သလ္လေန +	၁၈၃	န ပရိတဿတိ +	၁၄၅
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ	၁၃၇	န ဗျန္တိကရောတိ	၁၁၁
ဒုက္ခံ ပရံ ကတံ	၂၁	န ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ	၁၇
ဒုက္ခာနုပတိတာ +	၁၂၆	န ယိဒံ သိထိလမာရဗ္ဗ၊ ပ၊	
ဒုက္ခေ အညာဏံ	၆	ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိံ	၂၂၄
ဒုပ္ပဒိသိယော	၂၀၉	နဝပ္ပါယာ	၁၆၉
ဒုဗ္ဗစာ	၁၅၇	န သံသိတံ +	၁၃၃
ဒုမ္မကံနံ +		န သဇ္ဇတိ န ဂယုတိ န ဗဇ္ဈတိ +	၁၅၁
ဒုရူပေတံ	၁၃၈	န သမဏသမ္မတာ	၁၇
ဒေဝဒတ္တဿ ဥပဋ္ဌာနံ	၁၉၅	န သုကရော +	၁၃၃
ဒေါဝစဿကရဏေဟိ +	၁၅၇	နာပရံဣတ္တတ္တာယာတိ	၂၅
		နိကာမလာဘိ	၂၂၃
[ဓ]		နိက္ခုဇ္ဇိတံ ဥက္ခုဇ္ဇေယျ	၂၃
ဓနုဂ္ဂဟာ	၂၁၁	နိစ္စနဝကာ +	၁၄၉
ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ	၅၀-၉၀	နိပကော	၄၅
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ +	၃၀	နိဗ္ဗသနာနိ	၁၇၃-၁၅၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[နိ-နိ-နေ]		[ပ]	
နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ	၁၉၇	ပဋိကောဋိဿာမိ	၂၁၀
နိဗ္ဗိဒါယ	၁၉	ပဋိဂ္ဂဟေတာ	၁၇၄
နိရိယံ ဥပပန္နံ	၁၁၅	ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ	၁၆၄
နိရောဓံ	၁၇	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ	၂
နိရောဓံ ပဋိစ္စ ပညာယတိ +	၁၀၉	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဉ္စ	၂၉
နိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ	၁၇	ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ စ ဓမ္မေ	၂၉
(ဇရာမရဏ)နိရောဓဂါမိနိံ	၁၇	ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နံ ခေါ ဒုက္ခံ	၃၈
နိရောဓာယ	၁၉	ပဋိပိသေယျ	၇၀
နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ	၇၇	ပဋိလေဏိဿာမိ +	၂၁၀
နိဿရဏံ	၇၁၂၃	ပဋိဝဋ္ဌေဿာမိ	၂၁၀
နိလိယာ ဝါ	၇၃	ပဋိသံဝေဒိယေထ	၂၁၇
နေက္ခမ္မပရိဋ္ဌာဟော +	၁၁၂	ပဋိသံဝေဒိဿန္တိတိ	၃၈
နေက္ခမ္မပရိယေသနံ	၁၁၂	ပဋိသိသေယျ	၆၂
နေဝပစ္စညာသိံ	၁၂၃	ပဏိဓိ	၇၁
[ပ]		ပဏေဟိတိ	၇၁-၉၂
ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏံ	၈၂	ပပတာယ +	၁၇၉
ပစ္စနဘူတံ	၁၃၈	ပဗ္ဗတရာဇဿ ဥပ	၂၂၂
ပစ္စနဘောထ အပိ န	၈၆	ပဗ္ဗတကန္တရပဒရသာခါ	၃၆
ပစ္စယနိရောဓဂါမိနိံ	၄၂	ပရာဘဝါယ	၁၉၂
ပစ္စာဇာယန္တိ	၂၀၈	ပရိစိတာ	၂၀၉
ပစ္စုပ္ပိတံ	၁၇၂	ပရိဘူတရူပံ	၂၂၅
ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ +	၃၂-၁၁၄	ပရိမဇ္ဇထ အပိ န	၈၆
ပစ္စုဒါဝတ္တတိ	၇၄	ပရိယာဒါယ +	၁၇၈
ပဉ္စထာလိပါကသတာနိ	၁၉၃	ပရိယာဒိက္ခစိတ္တော	၁၈၀
ပညာ ဥဒပါဒိ	၁၀	ပရိယာဒိန္နံ	၉၈
ပညာယတိ န ခေါ +	၁၁၃	ပရိယာဒိန္နစိတ္တော	၁၉၁
ပညာဝိမုတ္တာ ခေါ	၈၉	ပရိဝသိဿာမိ	၂၅
ပညာဝိမုတ္တိံ	၁၆၅	ပရိဟာနံ	၁၅၉
ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ သဿံသိံ +	၁၇၃	ပရိသုဒ္ဓေါ ပရိယောဒါတော	၂၂၁
ပဋ္ဌပိလောတိကာနံ	၁၇၁	ပလိတာနိ	၁၆၉
		ပလိမဇ္ဇေယျ	၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဖ - ဖာ - ဖိ]	
ပလ္လဇ္ဇန္တိ ခေါ	၁၆၉	ဖဿော (ဒုတိယော)	၁၄
ပဝနေ	၆၈	ဖာသုဋ္ဌန္တိရိကာဟိ	၂၀၂
ပဝါဟေယျ	၆၄	ဖိတံ စ	၇၅
ပဝိဝိတ္တော	၃၄		
ပဝိဝိတ္တောဟိ အရိယေဟိ	၁၁၆	[ဗ]	
ပဿန္တံ ပဋ္ဌရိတံ +	၁၃၁	ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေသု +	၁၉၉
ပသန္နာကာရံ +	၁၅၂၊ ၂၁၅	ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပံ +	၂၇
ပဿဒ္ဓိတိ	၃၆	ဗဟုဇဉ် စ +	၇၅
ပဟိတတ္တော	၂၅	ဗဟုတ္ထိကာနိ	၂၀၉
		ဗာလိသိကော	၁၇၈
[ပါ - ပိ - ပီ - ပု]		ဗျန္တိ ကရောတိ	၁၁၃
ပါစိနဝံသော တိဝရာနံ	၁၄၃	ဗြဟ္မစက္ကံ	၃၃
ပါဒါသိ +	၁၇၄	ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ	၂၅
ပါရဒါရိကော	၂၀၅	ဗြဟ္မစာရိအဘိပတ္တနေန	၁၆၂
ပါရူပိတာ	၂၂၆	ဗြဟ္မစာရူပဒ္ဓဝေန	၁၆၂
ပိတ္တံ ဘိန္ဒေယျ	၁၉၄	ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ	၁၇
ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ	၁၆၃	ဗြဟ္မဏေသု ဝါ န ဗြဟ္မဏသမ္ပတာ +	၁၂၇
ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ	၂၄		
ပုညံ သင်္ခါရံ	၆၁	[ဘ - ဘိ]	
ပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အဘိသင်္ခါရေယျ	၆၂	ဘဂဝတော ပစ္စယောသု +	၂
ပုညပဂံ	၆၁	ဘဂဝံမူလကာ +	၂၇၊ ၆၀
ပုနပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ	၁၆	ဘဂဝံနေတ္ထိကာ	၆၀
ပုဗ္ဗန္တံ ဝါ အပရန္တံ ဝါ	၃၂	ဘဂဝံနေတ္ထိကာ ပဋိသရဏာ	၂၈
ပုဗ္ဗေဝ သမ္မောဓာ	၇၁၃	ဘဂဝန္တညေဝ ပဋိဘာတု +	၁၅၁
ပုရာဏဉ္စသံ	၇၄	ဘဂဝန္တယေဝ ပဋိဘာတု +	၂၈
ပုရိသထာမေန ပရက္ကမေန	၃၄၊ ၂၂၁	ဘဂဝန္တမေဝ ပဿေယျံ +	၁၇၁
		ဘညမာနေသု	၂၁၂
[ပေ - ပေါ]		ဘဋ္ဌလောဏ်ကာယ	၇၉
ပေသလာနံ	၁၆၉	ဘတ္တာဘိဟာရော	၁၉၃
ပေါက္ခရုပလကံ	၂၁၂	ဘဝဿ စေ ဘိက္ခု	၂၀
		ဘဝိဿတိ နာမ	၃၉-၂၀၂
[ဖ - ဖာ - ဖိ]		ဘိက္ခံစွာပါ	၂၁၄
ဖလံ ဝေ ကဒလိ ဟန္တိ	၁၉၃	ဘိယျောသောမတ္တာယ +	၁၉၄
ဖဿနာနတ္ထံ +	၁၀၃	ဘိသမုဋ္ဌာလံ +	၂၁၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဘု - ဘူ - ဘေ]		[မူ]	
ဘုဇိဿေဟိ	၅၆	မုခတော ဇာတော +	၁၇၄
ဘူတပုဗ္ဗံ +	၁၄၂	မုစ္ဆိတာ	၂၁၅
ဘူတမိဒံ	၄၃	မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ	၆၆
ဘူတဿ နိဗ္ဗိဒါယ	၄၄	မုဒုတလုနဟတ္တာ	၂၁၃
ဘူတာနံ	၁၃	မုဒုမုသိ	၂၁၆
ဘူတာနံ ဝါ။ပ။အနုဂ္ဂဟာယ	၁၃-၁၄		
ဘေဒေါ အန္တရဓာနံ	၄	[ယ - ယာ]	
[မ - မာ - မိ - မိ]		ယံ ခဏ္ဍိစုံ	၃
မံသပေသိ* မံသပိဏ္ဍံ	၂၀၃	ယဉ္ဇေ	၇၅
မဂ္ဂလိ* +	၂၀၆	ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ	၁၆၃
မဂ္ဂယမာနော	၂၁၆	ယံ ပစ္စယဿ	၄၁
မစ္စု မရဏံ +	၄	ယံ ပါလိစုံ	၃
မဏ္ဍပေယျံ	၃၅	ယတော စ အရိယသစ္စာနိ	၁၃၇
မတ္တံ န အညာသိ တထာ ဟိ +	၁၇၀	ယထာကာမကရဏိယော +	၁၇၈
မနောသမ္ပဿဇော ဝေဒနာ	၅	ယထာ စ ဇဝေါ	၂၁၁
မနောသမ္ပဿော +	၁၉၈	ယထာဘူတဉာဏဒဿနန္တိ ယဉ္ဇ စေတတိ	
မနောသဉ္ဇေတနာ (တတိယာ)	၁၄	ပကပ္ပေတိ အနုသေတိ	၅၂
မဟတ္ထိယော +	၉၆	ယဿ အသက္ကရိယမာနဿ	၁၈၅
မဟာကုမ္မကုလံ	၁၇၉	ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ	၂၅
မဟာဘိညတံ	၂၁၉	ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ	၄၈
မဟာသရသီ	၂၁၄	ယာ ဇရာ	၃
မဟာသောဗ္ဗေ	၃၇	ယာ ဇီရဏတာ	၃
မဟေသက္ခာ +	၂၂၀	ယာနိ တာနိ ဝိသေဝိတာနိ	၅၁
မာ ဥပပရိက္ခိ +	၁၆၆	ယာနိ တာနိ ဝိသုကာယိကာနိ	၅၁
မာ ပိဟယိတ္ထံ +	၁၉၃	ယာနိ တာနိ ဝိပုန္နိတာနိ	၅၁
မိစ္ဆာဉာဏိနော +	၁၂၁	ယာနိကတာ	၂၀၉
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ	၈၈	ယာဝဒေ အာကင်္ခတိ	၁၆၃
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပဋိပဒဉ္စ	၆	ယာဝဒေဝ ဘာဂီ	၂၁၀
မိစ္ဆာဓိမုတ္တိနော +	၁၂၁	ယာဝ နိက္ခေပနမတ္တာယ ဝေ +	၂၂၂
မိစ္ဆာပဋိပဒဉ္စ +	၆-၇	[ယေ - ယော]	
မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါ။ပ။မိစ္ဆာသမာဓိနော	၁၂၀	ယေ စ သင်္ခတာ ဓမ္မာသေ	၄၄
မိဠကာ	၁၈၁	ယေ ဟိ ကေစိ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ	၁၇
		ယေ ဟိ ကေစိ သမဏာ ဝါ	၁၇
		ယေဟိ ဖုဋ္ဌော +	၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သော]		[ဝိ - ဝီ ဝု - ဝေ]	
ယောနိသောမနသိကာရာ +	၈၁၁၀	ဝိဓာ +	၂၀၀
[၇ - ရာ - ရှ]		ဝိနိပါတ် +	၁၈၅
ရဇောပထော	၁၇၀	ဝိပတေယျ	၁၇၂
ရဋ္ဌပိဏ္ဍ ဘူဠိ	၁၇၃	ဝိပရိကာမညထာဘာဝါ	၂၂၀
ရာဂါနုဒ္ဓိသေန	၂၁၆	ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ	၈၇
ရူပတဏှာတျာဒိ	၅	ဝိရဇ္ဇိတုံ ဝိမုစ္စိတုံ	၁၃၁
ရူပဘဝေါ	၄	ဝိရာဂါယ	၁၉
ရူပိယစုဏ္ဏပရိပူရာ	၁၈၆	ဝိရာဇေန္တိ	၂၀၂
[လာ - လော]		ဝိရာဂေါတိ	၃၆
လာဘနာနတ္ထံ	၁၀၇	ဝိဝဋ္ဌော	၃၄
လာဘသက္ကာရသိလောကော	၁၇၈	ဝိသလ္လေန +	၁၈၂
လောကနိရောဓံ ခေါ	၁၈	ဝီတစ္ဆိကာနံ ဝီတဓမ္မာနံ	၇၁
လောကသမုဒယံ	၁၈	ဝူပကဋ္ဌော	၁၉၆
လောကယတံ	၅၈	ဝေဒနာနိဒါနာ၊ ပ၊ ဝိညာဏနိဒါနံ	၁၅
လောဏသဋ္ဌာယ ဥပ	၂၂၂	ဝေဒနာဘိတုန္ဓဿ	၂၃
လောဏသောဝီရကေန	၇၉	ဝေဒယတိ န ခေါ	၁၆
[ဝ - ဝါ - ဝိ]		ဝေဒေဟမုနိနော	၁၆၆
ဝစနက္ခမော	၂၂၇	ဝေသာရဇ္ဇေဟိ	၃၃
ဝတ္တာ	၂၂၇	[သ]	
ဝစီသင်္ခါရော	၆	သံခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ	၈၇
ဝတ္ထုကတာ	၂၀၉	သံသော တေ ဥတ္တရိ	
ဝလိတ္တစတာ	၃	မာ ဥပပရိက္ခံ +	၁၆၆
ဝလ္လုရဉ္စ	၆၉	သံဘေဇ္ဇ ဥဒကံ	၉၈
ဝဿမာနဿ	၁၈၃	သံသဂ္ဂါ ဝနထော ဇာတော	၁၁၆
ဝါစာသန္တတောဒကေန	၂၂၇	သံသန္တန္တိ သမေန္တိ	၁၁၄
ဝါဠုရဇ္ဇယာ	၁၉၀	သံဟာရကော	၁၃၇
ဝိက္ခာလေတွာ	၂၁၄	သဉ္ဇတြယာ	၃၅
ဝိဃာတဿ	၂၁၀	သက္ကာရေန အဘိက္ခုတံ	၁၈၄
ဝိညာဏံ (စတုတ္ထံ) +	၁၄	သက္ကာရော ကာပုရိသံ ဟန္တိ	၁၉၃
ဝိညာဏာဟာရော	၁၅	သကုဏဿ ဣဝ	၁၈၄
ဝိညာပနိယာ	၂၂၅	သက္ခုပုတ္တိယပဋိညော	၂၁၇
ဝိတစ္ဆေန္တိ	၂၀၂	သင်္ခယာယတိ	၂၂၃
ဝိတုဋေန္တိ +	၂၀၂	သင်္ခလိခိတံ +	၁၇၁
		သင်္ခါတဓမ္မော	၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သင်္ခါဒိတော	၂၁၄	သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ် +	၁၀
သင်္ခါရနိဒါနံ	၁၅	သမုဒယံ	၁၇
သင်္ခါရနိရောဓော	၃	သမုဒါစရန္တိ	၂၁၉
သက္ခိံ ဝါ ကရိယတိ နာမ	၂၀၂	သမေန္တိ	၉၈
သဇောတိဘူတာ	၂၀၆	သမ္ပဇ္ဇလိတာ	၂၀၆
သညာဝေဒယိတနိရောဓောတု	၁၀၉	သမ္ပဟံသေသိ +	၁၆၅
သဏ္ဌာနံ	၃၄	သမ္ပလ	၆၉
သတ္တရတနံ အစုဋ္ဌမရတနံ ဝါ နာဂံ		သမ္ပတဉ္စ	၁၃၇
တာလပတ္တိယာ ဆာဒေတဗ္ဗံ မညေ	၁၆၇	သမ္ပဝေသိနံ	၁၃
သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ	၉၆	သမ္ပသံ	၇၆
သတိမံ သဟဿိမံ	၉၆	သမ္ပပညာယ	၁၈
သတ္တိလောမံ	၂၀၃	သမ္ပပညာယ	၂၀၀
သဒတ္တံ စ	၃၄	သမ္ပာဉာဏိနော +	၁၂၁
သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ	၁၇၇	သမ္ပာဒိဋ္ဌိကာပါသမ္ပာသမာဓိနော	၁၂၀
သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ	၁၇၆	သမ္ပာဓိမုတ္တိနော +	၁၂၁
သဒ္ဓမ္မပဋိရူပကံ +	၁၇၆	သမ္ပာပဋိပဒဉ္စ +	၆-၇
သဒ္ဓမ္မေ အန္တရဓာယမာနေ +	၁၇၆	သမ္ပာသမ္မောဓိ	၁၂၃
သန္ဓဿေသိ	၁၆၅	သမ္မောဒိ သမ္မောဒနိယံ	၂၀
သန္ဓိယတိ +	၁၅၃	သမ္မောသာယ	၁၇၇
သန္ဓိသမလသံကဋ္ဌိရေ	၂၁၆	သယံ ကတံ ဒုက္ခံ	၂၁
သပတ္တင်္ဂါရောကိရိ	၂၀၇	သယံ အဘိညာ +	၁၇-၁၆၅
သပတ္တိံ +	၂၀၆	သရဒံ သဥပါယာသန္တိ	၇၃
သဗ္ဗုပါဒါနက္ခယာ	၄၇	သရဏော	၁၇၃
သဗ္ဗဒုက္ခပမောစနံ	၂၂၄	သဝိညာဏကေ ကာယေ	၁၉၉
သဗ္ဗမတ္တိတိ ခေါ်	၁၉	သ သတ္တက္ခတ္တုပရမံ	၁၃၇
သမဏေသု ဝါ န သမဏသမ္ပတာ +	၁၂၇	သဿတံ ပရေတိ +	၂၂
သမနုမောဒိသု	၂၂၂	သဿဃာတံ မညေ	၁၆၉
သမာဒပေသိ	၁၆၅	သဟသာ အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါ	၁၇၀
သမာဒဟ	၂၁၉	သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုပါတော	၃၈
သမာဓိတိ	၃၆	သဋ္ဌာယတနနိရောဓော	၃
သမုဂ္ဂါဋ်	၂၀၈	သဋ္ဌေဝါယတနာနိ	၂၇
သမုတ္တေဇေသိ	၁၆၅		
သမုဒယော	၂	[သာ]	
သမုဒယတိတိ	၅၉	သာကာရံ သဉ္စဒေသံ	၈၈
		သာစေ အဝိဇ္ဇာ +	၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သာ - သိ - သိ]		[သု - သူ]	
သာဏာနိ ပံသုကူလာနိ	၁၇၃	သုရာပိပါသာ +	၇၉
သာတစွံ	၉၄	သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ +	၁၁၉
သာတတိကံ	၁၈၅	သုဝဏ္ဏနိက္ခဿ +	၁၈၆
သာဒနီယံ	၂၀	သုဝဏ္ဏပါတိယာ ဟေတု	၁၈၆
သာဓိကပေါရိသာ	၇၁	သုဝိက္ခာလိတံ	၂၁၄
သာဓုကံ +	၁	သုသမာရဒ္ဓါ	၂၀၉
သာမညတ္ထံ ဝါ ဗြဟ္မညတ္ထံ ဝါ +	၁၇၁၂၈	သုဿယိဿန္တိ	၂၁၂
သာယံပါတံ	၁၉၃	သုဿသိဿာမ	၂၁၃
သာရိပုတ္တောဝ ပညာယ	၂၂၂	သုကရာနံ သတံ	၁၄၀
သာဝတ္ထိယံ +	၁	သုစကော	၂၀၄
သာ ဝေဒနာ သော ဝေဒယတိ	၂၆	သုစိဝါဏီဇကော သုစိကရဿ	၁၆၆
သိဂီနိက္ခသတဿ	၁၈၆	သုတော	၂၀၄
သိတဿ ပါတုကမ္မာယ	၂၀၁		
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ	၅	[သော]	
[သု]		သောကပရိဒေဝဒုက္ခ-	
သုခန္တိ	၃၆	ဒေါမနဿုပါယာသာ	၂
သုခဿ စ ပဟာနာ	၁၆၃	သော ကရောတိ သော ပဋိသံဝေ-	
သုခါဝက္ကန္တာ	၁၂၆	ဒယတိ +	၂၂
သုခမံ ဒိဋ္ဌိဝိပဿကံ	၁၈၅	သောဏှိကဉ္စ	၆၉
သုခိတံ သုသဇ္ဇိတံ	၁၃၈	သောတံ သြဒဟိဿာမ	၂၁၃
သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ	၈၈	သောဘတိ ဝတာယံ ဘိက္ခု	
သုညတပုဋိသံယုတ္တာ	၂၁၂	၊ ပ၊ သဝါဟိနိ	၂၂၄
သုတဝါ အရိယသာဝကော	၉၀၊ ၁၉၇	သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟိ	၅၃
သုတံ +	၁	သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယ အာဝတ္တာ	၁၆၈
သုဒ္ဓံ	၂၀၂		
သုပရိမဋ္ဌေ	၇၃	[ဟိ]	
သုပ္ပဒံသိယာနိ	၂၀၉	ဟိနာယ အာဝတ္တတိ	၁၈၄
		ဟိနာယ အာဝတ္တာ	၁၆၈

သံယုတ္တပါဠိယာ သောနေပတ္တိ

ပိဋေ	ပန္နိယံ	အသုဒ္ဓပါဌော	သုဒ္ဓပါဌော
ဂ	၁၉	ဥပဒါနေ ခေါ	ဥပါဒါနေ ခေါ
၁၁	၃၀	ဝိညာဏော ခေ	ဝိညာဏော ခေါ
၁၅	၃	ဝေဒနာနိဒနာ	ဝေဒနာနိဒါနာ
၁၆ (အမှာ)	၄	သတ္တဝါမညသည်	သတ္တဝါမည်သည်
ဂ၃	၂၆	ဧဝံဒိ	ဧဝံဝိဒိ
၉၉	၁	နှစ်ပေက်	နှစ်ပေါက်
။	၆	ဥပ္ပတ္တဝိသယအပါဒါနံ	ဥပ္ပတ္တိဝိသယအပါဒါနံ
၁၂၄	၃	ပုနဗ္ဗဝေ	ပုနဗ္ဗဝေါ
၁၃၂	၂၈	ယံဝါမာတုထညံ	ယံဝါမာတုထညံ
၁၄၉ (အမှာ)	၁၆	စသည်တိတွင်	စသည်တို့တွင်
၁၅၁ (။)	၇	ဂါဓာတ်	ဒါဓာတ်
၁၆၅	၁	အာသဝေတို့၏	အာသဝေါတို့၏
။	၂	အာသဝေမရှိ	အာသဝေါမရှိ

အလိမ္မာစာမှာရှိသည် လူတော် လူကောင်း ဖြစ်အောင်

လူ့သဘာဝ စရိုက်ဆိုးများကို ပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို ဖော်ဆောင်မည့်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ

တော်လှန်ရေးအစိုးရ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ

မြန်မာပြန်ပိရုကတ်များကို မတ်ပါ

မြန်မာစာဖတ်တတ်သူတိုင်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်ပါဠိတော်

၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန်ကျမ်းများ

၁။ ဒီဃနိကာယ်	(သုတ္တန်)	ပါဒါတ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ်	(သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ်	(သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်	(သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ်	(ကျမ်း-၃၀) မှ		ဝိနည်း(၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
			အဘိဓမ္မာ(၄-ကျမ်း)	၅-အုပ်
			အခြားသုတ္တန်(၁၄-ကျမ်း)	၇-အုပ်

တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာ အဘိဓာန်ကြီး

အတွဲ ၅-တွဲ ထွက်ပြီ။

မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပ-တွဲ ၂-အုပ်။ ဒု-တွဲ ၁-အုပ်။ တ-တွဲ ၁-အုပ်။ စ-တွဲ ၁-အုပ်။ မ-တွဲ ၁-အုပ် ထွက်ပြီ။
ဆဋ္ဌမတွဲ ထွက်တော့မည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌

(ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီးသည့်အတိုင်း)

အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L.

(မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၉/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။